AKUT'a Yardım

Yaşadığımız deprem felaketinde en etkin şekilde çalışan ve enkaz altındaki birçok yaşamı kurtaran AKUT bazı teçhizatların eksikliğini oldukça fazla hissediyor. Vogel Yayıncılık olarak AKUT'a bir jeneratör ve çeşitli ekipmanlar sağlayarak katkıda bulunmaya çalıştık. İmkanı olan okurlarımızdan da bu ve benzeri kurumlara yardımda bulunmalarını rica ediyoruz. AKUT'la irtibata geçebilmek için www.akut.org.tr adresini veya (212) 252 46 44 numaralı telefonu kullanabilirsiniz.

CHIP Okurlarına İndirim!

2000 yılında üniversite sınavına girecek olan üniversite adaylarına güzel bir haberimiz var. 30 Eylül 1999 tarihine kadar Erol Altaca Dershanelerinden herhangi birine şu an okuduğunuz CHIP dergisini götürdüğünüzde yüzde 10 indirim kazanacaksınız. CHIP okurlarına sağladığı bu hizmet için Erol Altaca Eğitim Kurumlarına teşekkür ediyoruz.

Microsoft 2000

Microsoft, 2000 yılına Office ve Windows 2000 ürünleriyle giriyor. Bu ürünlerin ilk incelemelerini bu sayımızda okuyabilirsiniz. Windows 2000, daha çok USB, Plug&Play ve güç yönetimi desteği olmaksızın yıllarca NT ile çalışmaya alışmış profesyonel bilgisayar kullanıcılarına hitap ediyor. Son kullanıcıların Windows 98'den 2000'e terfi etmesi pek de kolay ve mantıklı görünmüyor. En azından çoğu işyeri ve ev PC'si Windows 2000 Professional'ın sistem ihtiyaçlarına cevap veremeyecektir. Microsoft belli ki 2000 Professional ile aynı anda bir tüketici (Consumer) sürümü çıkaramayacak. Kısaca Windows 98, 2000 yılında da çoğu kullanıcının işletim sistemi olarak kalacak gibi görünüyor.

Boğaziçi Bilgisayar

Ağustos 1999 sayımızda yayınlanan "Kendi PC'ni Kendin Topla" ve Seyir Defteri yazılarına gösterdiği hassasiyet üzerine beni şirketlerine davet edip üretim bandını ve teknik servisini gezdiren Boğaziçi Bilgisayar'a bu davranışı için teşekkür eder, örnek çalışmalarının ve hizmetlerinin devamını dilerim.

Önce İnsan

CHIP'te bu ay bazı değişiklikler yaptık. Görsel tasarımından yazı içeriklerine kadar bir yenilenme söz konusu. Eylül sayımızda çok güncel ve flaş konuları inceleme fırsatı bulduk. PC sektöründeki gelişmeleri eksiksiz olarak sizlere sunabilmek için sayfa sayımızı 330'a çıkarmak zorunda kaldık. Bu, yabancı PC dergilerinin bile ulaşamadığı bir sayfa sayısı.

Kapak konumuzda her kullanıcının sahip olması gereken ve sizler için seçtiğimiz en faydalı ve pratik araçları inceledik. Bu programların birçoğunun deneme sürümlerini CD'de bulabileceksiniz. Norton Utilities 4 ve Internet Explorer 5'in Türkçe sürümleri Ekim CHIP CD'sinde olacak.

Bu ayın en flaş yazısı ise AMD K7 ve PI-II'ün kıyasıya yarıştığı testimiz oldu. AMD 30 yıllık rekabetin sonunda ilk defa her alanda Athlon işlemcisi ile Intel'i alt etmeyi başarıyor. AMD'nin en büyük sorunu ise finansman ve üretim sorunları. Birçok uzman da K7'yi, AMD firmasının son şansı olarak görüyor.

Ufuk Yamanlılıçoğlu uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Müdürü

Derginin bitimine bir iki gün kala ulusça yaşadığımız deprem felaketine rağmen profesyonel bir şekilde çalışmalarımızı sürdürdük. Ancak yine de bazı aksaklıklar ya da hatalar olabilir. Ölenlerin yakınlarına sabır ve yaralılara da acil şifalar diliyoruz. Ulusça uğradığımız maddi çöküntü, ihmaller, tedbirsizlikler, plan ve programsızlıklar, acz içindeki yöneticiler bir yana, bizi en çok üzen manevi ve ahlaki yıkımlar oldu. Ölü soyucular, mezar vurguncuları, karaborsacılar, hırsızlar ve dolandırıcılar, ruhlarımızda ve vicdanlarımızda çok daha büyük tahribata neden olan ikinci depreme sebep oldular. Umarız bu son ders olur ve artık bazı şeyleri gerçekten değiştirmeye mecbur olduğumuzu anlarız. Depremzedelere yardıma koşan içleri insan sevgisiyle dolu insanlarımız bize bu ümit ışığını fazlasıyla veriyor. Kurtarılabilecek tek bir insan bile çok değerli onların gözünde. Şimdi depremzedelere yardıma koşma ve yaşama dört elle sarılma zamanı. İnsanın "insandan" başka dostu yoktur.

« Şimdi depremzedelere yardıma koşma ve yaşama dört elle sarılma zamanı. İnsanın "insandan" başka dostu yoktur. »

Ufuk Yamanlılıçoğlu

Gökhun Sungurtekin sgokhun@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni

Microsoft'u Rahatsız Eden Gelişmeler

Başlığa bakıp da yanılmayın, konumuz Linux değil. Microsoft'un başını ağrıtabilecek gelişmelerin kaynağı bu defa Internet. Sözü fazla uzatmadan konuya gireyim. Geçtiğimiz ay Wall Street Journal'da yayınlanan bir habere göre, Microsoft yakında ücretsiz Internet bağlantısı hizmeti sunmaya başlayacak. Aslında bu pek de şaşılacak bir haber değil. Zira Elektronik Ticaret'in ve Internet reklam pazarının ulaştığı boyutlar bir çok firmanın iştahını kabartıyor. Popüler araştırma şirketi Forrester Research'in verdiği bilgilere göre, Internet üzerindeki reklam harcamaları 2004 yılında 33 milyar Dolara ulaşacak. Bu gelişmeden en karlı çıkacak olanlar ise tabii ki oldukça sık ziyaret edilen Portal'lar.

Portal'lar sundukları içerikle kullanıcılara Internet üzerinde rehberlik etmeye çalışıyorlar. Bu özellikleri onları Internet'e bağlanıldığında "ilk ziyaret edilen siteler" durumuna getiriyor. Web sayfalarına reklam verecek olan firmalar da doğal olarak Portal'ları tercih ediyorlar.

ISS'ler (Internet Servis Sağlayıcı) bu konuda önemli avantajlara sahipler. Sundukları erişim yazılımları sayesinde ve doğrudan bağlantı kurarak, abonelerini kendi Web sitelerine yönlendirebiliyorlar. Sahip oldukları abonelerin sayısıyla doğru orantılı olarak reklam gelirleri de artıyor. Dünyanın en büyük ISS'si durumundaki AOL'in (America Online) abone sayısı 17 milyondan fazla. Buna karşılık, Amerika'da Internet bağlantısı hizmeti sunan Microsoft'un ulaştığı abone sayısı ise sadece iki milyon.

Internet konusunda başarısız olan Microsoft, bedava Internet hizmetiyle abone sayısını artırarak AOL'i geçmeyi hedefliyor. Böylece hem kendi Portal'ı MSN'i daha popüler yapma imkanına sahip olacak, hem de çok daha önemli olan Elektronik Ticaret alanında, geniş bir kitleye ulaşabilmenin sağladığı nimetlerden faydalanabilecek.

Buraya kadar herşey normal. Gelişmenin asıl ilginç olan yönü ise Windows'un geleceğiyle ilgili. Yapılan spekülasyonlara göre AOL, Online hizmetlerini alternatif bir işletim sistemi arayüzüne dönüştürmeyi planlıyor. Microsoft ise ücretsiz Internet bağlantısı ile abonelerinin sayısını artırmanın yanında, AOL'in bağlantı gelirlerini düşürmeyi ve Windows'un geleceğini garanti altına almayı hedefliyor. Şu anda firmanın toplam kazancının %80'ini bağlantı gelirleri oluşturuyor.

Bu gelişme daha şimdiden AOL'in hisselerini olumsuz yönde etkilemeye başladı. AOL'in geliştireceği karşı stratejileri önümüzdeki günlerde hep birlikte göreceğiz.

* * *

Sürekli olarak teknoloji devriminden, uzay ve bilgi çağlarından bahsedilirken, insanların beton yığınlarının altında kalarak can vermelerine engel olunamaması gerçekten acı verici. Sanıyorum teknolojinin yalanlarından bir an için sıyrılıp, biraz gerçekçi olmak gerekiyor. Tüm Türkiye'nin başı sağolsun.

> ***« Geçtiğimiz ay Wall Street Journal'da yayınlanan bir habere göre, Microsoft yakında ücretsiz Internet bağlantısı hizmeti sunmaya başlayacak. Aslında bu pek de şaşılacak bir haber değil. »***

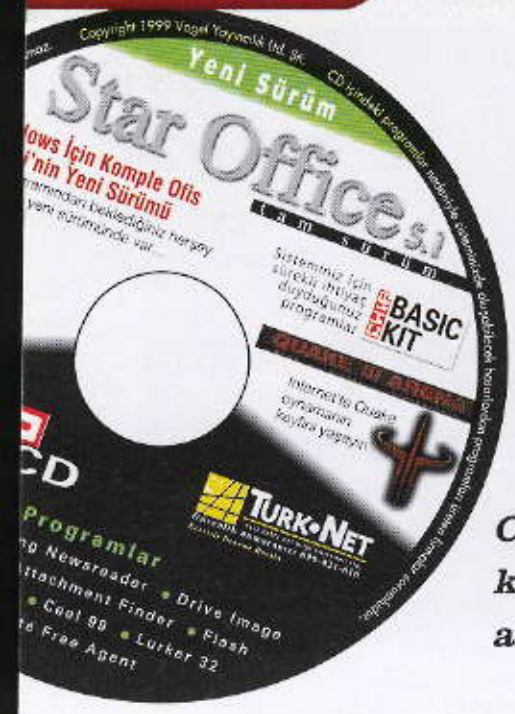

CHIP CD'de Neler Var?

CHIP CD'si HTML formatındaki yeni arayüzü ile karşınızda. Sisteminizdeki Browser'la çalışan arayüz sayesinde CHIP CD'si çok daha hızlı.

Tolga Sonalp tsonalp@chip.com.tr

Chip bu ay çift CD sunuyor. Chip Dergisi, Eylül CD-ROM'u ile birlikte verilen bir başka CD ile okuyucularının uzun zamandır ilgi odağı haline getirdiği iki önemli soruya cevap veriyor: "CD-ROM üretimini kimin yardımı ile yapmalı?" ve "Tasarım, imajinasyon nasıl ve hangi yöntemlerle yapılabilir?". Bunun dışında ikinci CD, çeşitli konularda demo programlarını temin edebileceğiniz bir platform oluşturuyor

Yüksek miktarlarda CD-ROM üretim organizasyonu ve basımını üstlenen SETA şirketi tarafından tasarlanan bu ilginç CD, arşivlerinizde üst sıralarda yer almaya aday.

Eylül ayı CHIP CD içeriğine gelince

Önceki aylarda 5.0 sürümünü verdiğimiz "STAR OFFICE for Windows" ofis programının daha kullanışlı ve yetenekli yeni versiyonu olan Star Office 5.1'in tam sürümünü bu ay Chip CD-ROM'unda bulabilirsiniz. Diğer Office programlarının dosyaları ile birlikte de çalışabilen bu mükemmel uygulama, iş yerinizdeki profesyonel yazışmalarınız ve hazırlayacağınız sunumlar için ideal birçok araç içeriyor. Star Office 5.1'in kurulumu ve kullanımıyla ilgili ayrıntılı bilgiler ve karşılaşabileceğiniz herhangi bir sorun için, lütfen dergide bu program ile ilgili olan bölümü dikkatle okuyun. StarOffice 5.1 hakkındaki yazıyı derginin 164. sayfasında bulabilirsiniz.

Eylül CD'si içerisinde yer alan programlar tamamen sizlerden gelen Mail'ler doğrultusunda özenle seçildi.

İlginç bir arşiv: İhtiyaç duyalabilecek tüm DLL'ler

Bir program ile sorunlar yaşadığınızda açığa çıkacak ilk problem "dll" uzantılı bir dosyanın "C:\Windows\System\" içerisinde bulunmaması ya da uygulama ile birlikte verilmemesidir. Böyle bir durumda genel olarak "Bu uygulamayı çalıştırmak için gerekli kitaplık dosyalarından biri olan "Dos-

Özetle...

- Eylül ayı CHIP CD'si içerisinki en ilginç ve kullanışlı programlar
- CHIP CD'sinin kullanımı ve dikkat edilmesi gereken noktalar
- SETA firması tarafından hazırlanmış olan ikinci CD'nin tanıtımı

yaAdı.dll" bulunamamaktadır" şeklinde bir hata mesajı ile karşılaşırsınız. Yapabileceğiniz tek şey, Internet üzerinden bu sistem dosyalarını temin etmek üzere araştırma yapmanız olacaktır. Chip Dergisi, Eylül CD'si içerisinde bu eziyete bir son vermek amacı ile yeni bir arşiv bölümü ile kullanımımıza sunuldu. Arşiv, 32 ve 16 bit olmak üzere alfabetik sıra ile kategorilenmiş toplam 1144 DLL dosyasından oluşuyor.

Sistem için gerekli herşey: Basic Kit For Windows

Basic Kit for Windows; Chip okuyucularının bugüne kadar talep ettikleri uygulamalar ile birlikte, zamanla Windows'un bir parçası haline gelmiş çeşitli programları kapsayan oldukça gerekli bir bölüm. Basic Kit for Windows genel olarak resim görüntüleyiciler, Media Player ve Real Player gibi ses ve hareketli görüntü araçları, antivirus programları, dosya yönetimi ve sıkıştırma uygulamaları ile birlikte, profesyonel Internet araçlarını içeriyor. Basic Kit for Windows bölümüne Menü içerisinde bulunan Logo'suna tıklayarak ulaşabilirsiniz.

Diğer bölümlerde yer alan programlar ise tamamen sizlerden gelen Mail'ler doğrultusunda özenle seçildi. Aşağıda kısa açıklamalarını bulabileceğiniz programlardan bazılarının ayrıntılı açıklamaları dergideki çeşitli yazılarda bulabilirsiniz.

AdBuster Rising Newsreader: Bu program ile Internet üzerinden aktüel birçok bilgiye ulaşabilirsiniz. Video görüntülerini ve resimleri desteklemesi nedeniyle oldukça tutulan bir News Reader.

Binary Boy Attachment Finder: Internet bağlantınız esnasında Web sitelerinin resim, ses vb. uzantılarını kontrol eder ve bunların Download edilebilmelerini sağlar.

Dll Show: İşletim sisteminizde çalışan *.dll dosyalarını gösterebilen bir araçtır. Böylece çalışmanızın yarıda kesilmesine olanak vermeyen bir bilgisayar kullanıcısı olabilirsiniz.

Cool99: Masaüstünüzde sistem kaynaklarınızı ve hızınızı görüntüleyebilen özel bir araç. Sistem kaynaklarınızın hızı iş veriminiz bakımından oldukça önemlidir. Bu program sisteminizin çalışma hızını ölçer.

Drive Image: Sabitdiskinizi görüntülerle güçlendirilmiş bir platformda göstererek hatalarını ve çalışma hızını kontrol edebilen araçlar ile, sisteminizi kontrol eden ve geliştirilmiş uygulamalardan oluşan bir dizini masaüstünüze açar.

Forté Free Agent: Bu program ile Internet ağı üzerinde veri transferi yapabileceğiniz oldukça güçlü araçlara sahip olabilirsiniz.

SETA Multimedia CD: Görüntülerle CD üretimi

Isviçre merkezli Seta Multimedia GmBhH'nin bir kolu olan Seta Multimedia Ltd. 1996 yılından bu yana her türlü Compact Disc üretimi ve buna bağlı servis, paketleme, ambalajlama konularındaki çalışmalarına devam etmekte. Türkiye'de birçok CD-ROM'un yapımını; Pre-Mastering, Glass-Maste-

CHIP CD'nin Kullanımı Hakkında

Chip CD, Autorun özelliği sayesinde otomatik olarak çalışacaktır. Eğer Autorun özelliği kapalıysa, CD'yi taktığınızda arayüz çalışmaz. Masaüstündeki "Bilgisayarım" (My Computer) simgesine çift tıkladıktan sonra, ekrana gelen CD ikonuna da çift tıklayın ve açılan pencerede chip.exe (ya da chip) isimli dosyayı yine çift tıklayarak çalıştırın.

Açılacak pencere, Chip arabirimine girmek için gerekli programlarınızın olup olmadığını kontrol eder. Görebileceğiniz iki Browser isminin (Netscape ve Internet Explorer) sol tarafında bulunan yeşil ve kırmızı renkli simgeler işletim sisteminizde hangi programın kurulu vaziyette olduğunu gösterir. Browser'lardan biri kurulu ise, isminin yanında yeşil, değilse kırmızı ışık yanar. Eğer her iki Browser'a da sahip değilseniz, buradan seçebileceğiniz herhangi birini ismini tıklayarak yükleyebilirsiniz.

Html Chip CD' lerinin genel tasarımda Macromedia arabirimlerinden farklılığı "Ana Menü" nün diğer menülerin içinde de yer alması. Böylece anlaşılabilir, hızlı bir kullanım sizleri bekliyor. Bununla birlikte Internet bağlantınızın olması koşuluyla Chip Web sayfalarımıza arabirimimizden hiç çıkmadan rahatlıkla ulaşabileceksiniz.

ONBİNLERCE KULLANICI BİLGİSAYARI BU KİTAPLARLA ÖĞRENDİ!!

DİĞER KİTAPLARIMIZ:
Donanım Sorunları ve Çözümleri, Mehmet Eğitmen
Internet Seyahat Rehberi, Erol Balevi, 2.500.000 TL
PC'lerde Kullanıcı Sorunları ve İletişim, Mehmet Eğitmen
AutoCAD Release 13 -3 Boyut ve Rendering, A. Nejat Ekebaş

www.seckin.com.tr

Yukarıdaki Kitaplar Ve Diğer 250 Bilgisayar Kitabı İle İlgili Detaylı Bilgi İçin Web Sitemizi Ziyaret Edebilirsiniz!!

SEÇKİN YAYINCILIK
Sağlık Sok. 19/B 06410 Sıhhiye-ANKARA
Tel: 0-312 4353030 (pbx)
Fax: 0-312 4352472
E-Mail: seckin@seckin.com.tr

Yayınlanmasını istediğiniz kitaplarınız için Koray Seçkin ile görüşebilirsiniz.

ring, CD-ROM prodüksiyonunu gerçekleştirmekte olan SETA, Multimedia CD'si ile bu konudaki birçok soruya cevap veriyor.

CD-ROM genel kapsamda 7 temel kategoriye ayrılmış;

1. CD PRODUCTION: Bir CD-ROM üretimindeki temel aşamaları video görüntüleri ile izleyebileceğiniz bu bölümde, ayrıca SETA tarafından üretilen CD'ler ve şirket hakkındaki önemli bilgilere ulaşabilirsiniz.

2. MULTIMEDIA: Interaktif CD-ROM tasarımlarından örnekler ve Türkiye'de geç olmakla birlikte önem kazanan bu konu hakkında yurtiçinde hazırlanmış tasarımların video görüntüleri yer almakta.

3. DIGITAL CARD: İçerisinde toplam 4800 sayfa text, multimedia sunumu, 2 ve 3 boyutlu animasyonlar, mpeg-avi video görüntüleri ile 44 KHz. Dijital ses alabilen bir kartvizit basturmaya ne dersiniz?

4. DEMOS: Bazı müzik programlarının ve oyunların demolarını bulabileceğiniz son derece eğlenceli bir bölüm. Amatörler için hazırlanmış E-Jay müzik programlarından kendi bandınıza uygun olanı (DANCE, Hip Hop, Rave...) seçin. Atatürk CD-ROM'undan örnekler ve Robo Rumble, Jagged Alliance 2 ve Emergency gibi oyunların demo versiyonlarını bu bölümde bulabilirsiniz.

5. MUSIC: Burada sizler için SETA tarafından Rave E-Jay programı ile yapılan müzikleri dinleyebilirsiniz.

6. LASER LOCK: Seta tarafından geliştirilen Laserlock sisteminin tanıtıldığı bir bölümdür. Oluşturulan CD-ROM'ların kopyalanmasının önüne geçilmesi amacıyla tasarlanmış bir kilit sistemi anlatılmakta.

7. MAIL BOX: Konuya ilişkin sorularınız ve profesyonel yazışmalarınız için SETA Ltd. adresine e-mail göndermek için Internet'e bağlıyken bu bölüme tıklamanız yeterli.

Turk Nokta Net İle Internet'e Kolay Başlangıç!

Turk Nokta Net'i (212) 220 88 67 nolu telefondan arayın. Kredi kartı numaranızı bildirerek 5 saatlik ücretsiz kullanımınızı başlatın. CD'deki MS Internet Explorer 5 yazılımını bilgisayarınıza yükledikten sonra Internet'le tanışmaya hazırsınız.

Elektronik Postalarınız Cep Telefonunuzda
Artık bilgisayarınızın başında beklemek zorunda değilsiniz. Cep Net ile e-postalarınızı cep telefonunuzdan alabilir veya Internet'ten cep telefonu abonelerine SMS mesajı yollayabilirsiniz. VIP Listenizi oluşturarak önemli kişilerin mesajlarını Cep telefonunuzdan her an alabilirsiniz.

Web Sayfanızı Hazırlayın, Yayınlayın
Kendi Web sayfalarınızı Turk Nokta Net'te hazırlamak ve yayınlamak son derece basit, size ulaşması da çok kolay. Kolay hazırlanabilir Web adresiniz ile Internet'te size ulaşamamak neredeyse imkansız.

Siz de Tartışın
Özel ilgi alanlarınıza yönelik haber gruplarına katılarak, dünyanın dört bir yanındaki kullanıcılar ile tartışabilirsiniz.

Kesintisiz Destek
Internet kullanımınız esnasında karşılaşabileceğiniz problemlerin çözümü için haftanın 7 günü 24 saat destek hizmeti sunan Turk Nokta Net Destek Hattı'nı aramanız yeterli. Üstelik telefon ücreti bile ödemeden.

Keyifli Sohbetler
Ünlülerle sohbet etmek artık çok kolay! "Kahve Bahane", Internet'te ünlülerle canlı sohbetlerin yapıldığı Türkiye'nin ilk sohbet odası. Sadece Turk Nokta Net kullanıcılarının faydalanabildiği sohbet odaları ile düşüncelerinizi özgürce dile getirebilir, arkadaşlıklar kurabilir, yeni sosyal grubunuzu oluşturabilirsiniz.

Başlarken
Bilgisayarınız, kurulum sırasında işletim sisteminize ait program CD'sini veya disketlerini isteyebilir. Kuruluma başlamadan önce, aşağıdaki sistem gerekliliklerine sahip olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Sistem Gerekesinimleri
- CD-ROM sürücü,modem (min. 14.400 bps) ve telefon hattı.

486DX/66 veya daha yüksek mikroişlemcili kişisel bilgisayar, Windows 95/98 için 16 MB Ram, Windows NT 4.0 için 32 MB Ram, 45 MB boş disk alanı.

Kurulum
- CHIP CD'sini bilgisayarınızın CD sürücüsüne takın ve açılan pencerede Turk.Net simgesine tıklayın. Yeni pencerede kurulum işlemini başlatın. Abonelik anlaşmasını kabul ediyorsanız, 'Evet, Kabul Ediyorum'u ve ardında açılan pencerede 'Turk Nokta Net Internet Explorer Kurulumu' düğmesini tıklayın.

Kurulum işlemi başlayacak ve önceden yüklenmemişse sisteminize Çevirmeli Ağ TCP/IP protokolleri ve Internet Explorer otomatik olarak kaydedilecek. Internet Explorer yeni yapılandırması ile açılan bilgisayarınızda Turk Nokta Net bağlantı ayarları için Internet Explorer simgesine ve açılan pencerede 'Devam'a tıklayarak kurulumu tamamlayın. Bu aşamada sizden kullanıcı ismi ve şifre istenecek. Turk Nokta Net'a önceden telefon ederek kredi kartınız ile açtırdığınız hesapla aldığınız kullanıcı ismini ve şifreyi girebilirsiniz. (212 220 88 67)

Kullanım Seçenekleri		
NetSurf Standart	1 ay sınırsız	19 $ + KDV
Net Standart 3	3 ay sınırsız	59 $ + KDV
Net Standart 6	6 ay sınırsız	119 $ + KDV
Net Standart 12	12 ay sınırsız	199 $ + KDV

Not: Sunulan hizmetlerle ilgili detaylı bilgiler için lütfen http://www.turk.net adresini ziyaret ediniz.

Açıklamalar
- CHIP CD'sindeki Turk Nokta Net erişim kiti ile yaptığınız bağlantının ilk 5 saati ücretsizdir. Bir ay ya da 5 saatlik kullanım süresi içerisinde Turk Nokta Net'i arayıp kullanım seçeneği bildirimi yapmadıysanız, tercihiniz NetSurfStandart olarak kabul edilecek ve aylık kullanım ücreti olan $19.95 + KDV kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- Turk Nokta Net kullanıcılığınızın başlaması ile geçerli ve kullanımda olan Turk Nokta Net Dial-Up Erişimi Abonelik Sözleşmesi'ni ve burada belirtilmediğinden kasıtla yada benzeri bir başka nedenle her hangi bir konuda Turk Nokta Net ve/veya CHIP dergisinden hak talep etmeyeceğinizi peşinen kabul etmiş sayılacaksınız.
- Turk Nokta Net ürün ve hizmetleri ile ilgili önceden haber vermeksizin değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
- Adı geçen ürünler ilgili şirketlerin tescilli markalarıdır.

Tayvan'dan Haberler

Kim bilgisayar konusunda gerçek bir şok yaşamak istiyorsa doğru adres Tayvan'ın başkenti Taipeh'dir. Bu sene anakartlar, ekran kartları ve iMac görünümlü cihazlar yeniliklerden birkaçıydı.

Derleyen Güclü Aydoğan gucluo@chip.com.tr

Büyük bir ihtimalle sizin bilgisayarınızda da Tayvan'dan gelen parçalar bulunmaktadır: Anakartınız veya en azından CD sürücünüz dünyanın ABD ve Japonya'dan sonraki en büyük teknoloji ihracatçısından gelmektedir. Tayvan'ın başkenti Taipeh'de düzenlenen bilgisayar fuarında tüm dünyadan büyük distribütörler alışveriş turuna çıkıyorlar. Dolayısıyla da bu sonbaharda raflarda bulunacak ürünlere karar veriyorlar.

Intel 810: Whitney anakart pazarını ele geçiriyor

Computex'te hemen hemen tüm üreticiler Intel'in "Whitney" kod adlı yeni Chipset'ini baz alan yeni anakartlarını tanıttılar. Hemen dikkat çeken her birinin rengarenk PC-99 standardını kabul etmiş olmaları (Resimde görebilirsiniz.). Bunun dışında tüm anakartlar da tek yumurta ikizleri gibi birbirlerine benziyorlar: Entegre edilmiş i752 grafik Chip'i, UltraDMA/66 desteği ve geliştirilmiş Suspend-to-RAM fonksiyonunu tüm 810 temelli anakartlar sunuyor.

Üreticiler bu yüzden kendilerine özel eklentilerle ürünlerini diğerlerinden ayırmalılar: Örneğin MSI, anakarta entegre ettiği dört adet ışık diyodu ile kullanıcıya hata tespitinde yardımcı oluyor.

Gigabyte da çift BIOS'lu ürününün (Dual-BIOS) CIH virüsü saldırısından veya hatalı BIOS güncellemelerinden etkilenmeyeceğini savunuyor.

Soyo ve Chaintech ise bazı kartlarına IDE-RAID özelliği ekleyerek daha hızlı ve daha güvenli veri alışverişi için temel sağlıyor. Ayrıca gün geçtikçe daha fazla anakart Norton-Antivirus gibi sistem araçlarıyla beraber geliyor.

Intel 820: Rambus sorunları Camino'yu yavaşlatıyor

Intel i820 Chipset'i (Camino) anakart teknolojisinde oldukça önemli bir yenilik; ancak biraz daha beklerecek gibi: Bellek yapıtaşı üreticilerinin hala yeni RIMM bellek yapıtaşları (Rambus Inline Memory Module) ile sorunları var. Ayrıca Tayvanlı üreticilerin birçoğu yeni (ve pahalı) RAM'lerin sayesinde performans artışının fazla olmadığını savunuyorlar.

İlgililer Intel'in arada yeni bir standardı destekleyebileceğini söylüyorlar: PC133. Şu an kullanılan PC-100'ün geliştirilmiş hali olan modüller yine SIMM şeklinde. Camino için sadece pahalı bir adaptör (SIMM'leri RIMM soketlerine sokmak için) çözümü değil aynı zamanda yeni bir yapıtaşının (MCH) tasarımına da ihtiyaç var.

RAM: PC133 standardı bir ara çözüm mü?

İlk PC133 uyumlu Chipset rakip VIA'dan geliyor. AGP 4x ve UltraDMA/66 da destekleyen Apollo-Pro-133 Chipset'li anakartlar çoktan ortaya çıktı bile.

Intel rakibinin ürettiği Chipset yüzünden şaşkınlığını hala koruyor. Bu yüzden de pazarın öncüsü durumundaki Intel işlemcileri için olan GTL+ bus

Yavaşlatılmış: Rambus bellek modülleri (RIMM) henüz başlama güçlükleriyle savaşıyorlar.

Rengarenk: PC99 standardı renkli bağlantı noktaları sağlıyor.

protokolünün lisans haklarını vermeyi geciktiriyor. Böylece VIA'nın önünü de kesmiş oluyor.

Geniş bir bakış açısıyla bakılınca aslında durum anlaşılıyor: PC133-RAM'ler yeni 133 MHz'lik işlemcilerle (Coppermine kod adlı) beraber piyasaya girerse anlam kazanıyorlar.

Anakart-Chipset'leri: Entegrasyon dalgası

ALI de Chipset'ini hazırlamış bekletiyor: Gelen haberlere göre daha güçlü bir grafik performansı söz konusu. Aladdin Pro III'ü üreticisi Coppermine işlemciler ile beraber piyasaya sürmeye hazırlanıyor.

SIS bugüne kadarki en güçlü Chipset çözümünü sunuyor: 630 sadece grafik adaptörü, ses kartı ve iki USB-bağlantısını içermiyor; aynı zamanda TFT ekran desteği, ağ kartı, Ultra-DMA/66 ve PC133 desteği de sağlıyor. Böyle bir karmaşada başarıyı gösteren faktörün sürücü desteği olacağı kuşkusuz.

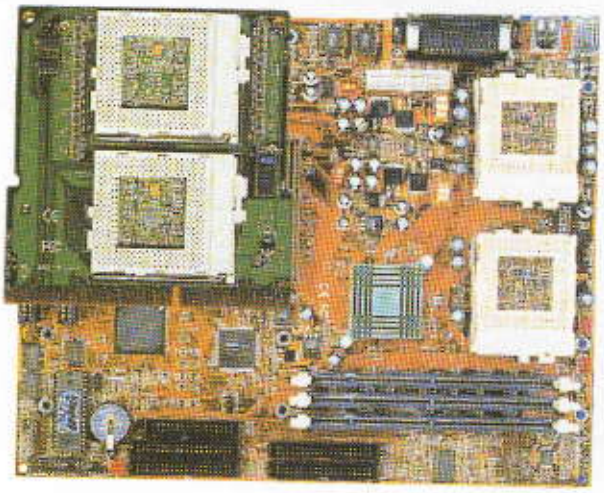

Intel değil: QDI'ın kartı Twin Magic ve Abit'in anakartı BP6 iki Celeron için tasarlanmış.

IDT & Rise: Kopyalama hakları ve Soket370 işlemci

Oldukça büyük olan standlarında IDT W2-300'ü (bir zamanların Winchip-2'si) 250 Megahertz'lik işlemci frekansıyla sergiliyordu. Açıklanan yeni model W3 Soket-7 piyasasına taze hava getireceğe benziyor.

Bir Soket-370 sürümü de planlanıyor. Ancak IDT son açıklamayı henüz yapmadı. Yeni ortak Rise'ın yine soket-370 için üreteceği Tiger için de aynı durum söz konusu.

QDI & Abit: Celeron ile uygun çift işlemcili PC

İki üretici çözümleri ile Celeron'u işlemci piyasasının kralı durumuna getirdiler: Abit'in BP6'sı üzerine iki adet soket-370 Celeron montajı mümkün. Windows NT ve Windows 2000 bu sayede güçlü bir işlemci kombinasyonuna sahip oluyorlar. Tabii ki Intel'in belirlediği fiyata. QDI da aynı prensipler doğrultusunda Slot-1 için "Twin Magic" adlı bir dev kart geliştirmiş. Kart Soket-370 için de bulunabiliyor; ancak QDI'ın ürettiği özel bazı anakart modellerinde çalışıyor.

3-D Grafik Kartları: TNT-2 açık ara önde

Grafik kartlarında artık özellikle bir 3D-Chip önem kazandı: TNT-2'nin tüm modelleri. Üreticilerin birçoğu TNT-2'yi portföylerini en önemli parçası olarak ayırmış. Ancak çok azı ultra hızlı modelini kullanıyor.

Elsa yaptığı açıklamaya göre Erazor III'ün en az bir Ultra hızlı modelini (belki de iki) piyasaya sürecek.

Voodoo üreticisi 3dfx de henüz pes etmiş değil: Gigabyte, anakartları ile beraber kendi ürettiği (!) Voodoo 3 veya G400 grafik kartlarını vererek fiyatta avantaj sağlamayı planlıyor. Asus da Voodoo-3 kartları "bundle" olarak planlıyor. Pazar fiyatları henüz açıklanmadı.

Apple Değiştiriyor: iMac tipi tasarım revaçta

Son olarak da Apple'a borçlu olunan görsel bir trend. iMac tipi saydam görünümlü ürünler Tayvan'da çok büyük pazar buluyor. USB ürünleri ve artık bazı PC kasaları o sıkıcı gri renklerinden kurtuluyor.

Ancak bazı üreticiler öncelikle estetik açıdan dışarıda bulunan kablo gibi parçaların düzeltilmesinin bilgisayarın içinin görünmesinden daha önemli olduğunu düşünüyorlar. Yüksek entegrasyona sahip i810 anakartlar bunun için iyi bir başlangıç sayılabilir.

INTEL ÇÖZÜMLERİ

CPU : Pentium III - 600, Xeon III - 550
Mainboard : SE440BX-2, Intel 820 Chip
Switch : 1000 Mbps Giga, 100 Mbps
Hub : 10 / 100 Auto
Ethernet : Intel 559 Chip Yüksek Hızlı PCI
VGA : Intel 740 AGP

INTEL SERVER (Yeni Ürün)

2 x Pentium XEON III - 550
12 GB. UW-SCSI2 Disk
512 MB ECC RAM, GX+ Chip
Intel Smart Ethernet
Cabriolla-C Case
3 x Power Supply

ÇOK KULLANICILI SİSTEMLER

Novell NetWare 5, Windows NT 4.0
Windows 2000 Server
Danışmanlık, Proje, Kuruluş, Destek
Bakım ve servis hizmetleri

CD - KARTVİZİT (Yeni Ürün)

Kredi Kartı boyutlarında,
30 MB. Kullanılabilir alan.
Ön yüzü kartvizitiniz şeklinde
Arka yüzü, standart CD-ROM
Tüm CD okuyucular ile uyumlu.
Firması ve ürünleri hakkında
söyleyecek çok şeyi olanlar için.

PROGRAMLAR & ÇÖZÜM

Araçta Muhasebe
Artık ağır çantalar taşımak zounda değilsiniz.
Komple çözüm, hizmet ve servis sunuyoruz.

Sipariş Sistemi (Presell)
Siparişlerin toplanmasından, faturaya
kadar tüm süreç kontrolünüz altında olacak.

Ekmek Fırını Otomasyonu
Basit, anlaşılır, tüm işlemler 10 saniyede
bitiyor. Komple çözüm.

Seyahat Acentesi Otomasyonu
Geliş - Dönüş listeleri, cari takip,
Proforma fatura, Aksiyon hesaplamaları
Rezervasyonlar, çok kullanıcı desteği.

WEB HİZMETLERİMİZ

WEB Tasarım Hizmetleri
Şimdi 1 + 20 Sayfa Html sayfa tasarımı
İsim Tescili, yüksek hızlı server'larda
yayınlama, danışmanlık
1500 USD.
Profesyonel tasarımlar için kontak kurunuz.

ROLVA COMPUTER SYSTEMS

Pınarlıtepe, Zümrüt-12 Daire :3
ATAŞEHİR - İSTANBUL

TEL : (216) 455 93 21 (4 Hat)
FAX : (216) 455 93 24

Sektörde 11 Yıl

Güllük Caddesi No: 35/6
07050 - ANTALYA

TEL : (242) 247 16 94
FAX : (242) 247 53 07

Bayilikler Verilecektir.

Http://www.rolva.com.tr

Net'in Yeni İvmesi

Daha hızlı Internet için kablo üzerinden iletişim yeterli değil. Çözüm ise uydu üzerinden Internet iletişiminde yatıyor. Türkiye'de bu konuda hizmet vermeye başlayan bir diğer firma da Dexar.

Internet kullanıcıları ile yapılan bir araştırma sonucunda yüzde 90 gibi büyük bir kesimin Internet ile ilgili en büyük derdinin bilgi alırken harcanan zaman olduğu ortaya çıkıyor. Bundan dolayı Net kullanıcıları, her geçen artan sayıları ile yavaşlayan Internet'e çözüm bulabilmek için daha hızlı bağlantı çeşitlerine başvuruyorlar. Ancak kablo üzerinden Internet bağlantısında artan hıza karşın, daha fazla artan bağlantı ücretleri ve ilk donanım maliyetleri bütçesi uygun olmayan çoğu kullanıcının bu hayallerini suya düşürüyor. Zaten hız olarak da bir noktada fiziksel olarak takılacak kablo ile Internet bağlantısının yerine daha uygun fiyat koşulları ile daha hızlı bir Internet bağlantısı fikri kullanıcıların daha fazla ilgisini çekmeye başlıyor. Geniş kullanıcı kitlelerinin ilgisini çeken bir sistem, dolayısıyla şirketlerin de bu konuda yatırım yapmaları için kapıyı aralamış oluyor.

Daha önce kablosuz Internet deyince akla gelen, uydu ile iletişim hizmeti veren bir şirketi yine bu sayfalarımızda tanıtmıştık. Dexar Multimedya & Komünikasyon ise bu sektöre Barracuda Speedware adlı ürünü ile giriyor. Hizmet vermeye başlayan şirket şu anda Türk Telekom ile "Türksat Sayısal Uydu Platformu" servis anlaşmasını imzalayan tek yetkili şirket konumunda. Dexar, sayısal teknoloji tabanlı hizmetleri ülkemize taşımak için ise, Vestel şirketler grubu ve yurtdışında uydu üzerinden iletişim konusunda donanım ve yazılım teknolojisinde bir dünya lideri olan Hughes Network Systems ile işbirliğine gitmiş. Bu yeni sistem de, kullanıcıya 400 kbps'ye varan veri indirme hızları sunuyor. Bütünleşik kolay kurulan donanım platformunun yanı sıra, diğer sistemlerden farklı olarak iletişimini TURKSAT uydusu üzerinden gerçekleştiriyor. Böylece daha düşük çapta çanak anten kullanımı ile bu uydunun kapsama alanı da her yerde rahatlıkla kullanılabiliyor.

Barracuda nedir? Çalışma prensibleri

Sürekli kilitlenen veya kapasitesi dolan kalabalık telefon şebekelerinin aksine, Barracuda'nın hızı gelişmiş uydu teknolojisine dayandığı için, Internet'ten içerik direkt olarak alınıyor ve uydu üzerinden anında bilgisayarınıza gönderiliyor. Standart alternatiflerin 14 katı daha hızlı olarak bilgilerin yüklenmesini ve maliyetlerin daha kolay idare edilebilmesini sağlayarak verimliliği maksimuma taşıyor. Bir ISS'den servis alan Internet kullanıcısının bu hizmetten yararlanabilmesi için öncelikle "Barracuda erişim kiti" adı verilen ve 60x80 çanak anten, PC anakartına ilave edilecek bir PCI kart ve sistemin çalışmasını sağlayacak yazılımı içeren bir CD-ROM'dan oluşan paketi alması gerekiyor.

Sistemde Dial-up ile ISS'ye bağlanan kullanıcı istediği bilgiye ulaşmak için halen uyguladığı gibi önce ISS'ye karasal yolla ulaşıyor. Yapılan Web talebi ISS vasıtasıyla Internet ortamına iletildikten sonra istenilen bilgi Internet ortamından direkt olarak Dexar'ın Network Operasyon Merkezi'ne gönderiliyor. Son olarak NOM bu bilgiyi kullanıcının çanak anteni vasıtasıyla PC'sine aktarıyor.

Uydu sisteminin kullanıcıya sağladığı avantajlar

İletişim maliyetini oldukça düşüren sistemde dosya yükleme süresi kısalırken dolaylı olarak da işgücünden tasarruf sağlanmış oluyor. Bu şekilde daha önce 30 dakikada indirilen dosyalar için indirme süresi 2 dakika gibi kısa sürelere düşebiliyor. Internet'in ticaret için daha gerçekçi kullanımına olanak sağladığı gibi, harcamaların kontrolü ve takibi açısından da kolaylık sağlanıyor.

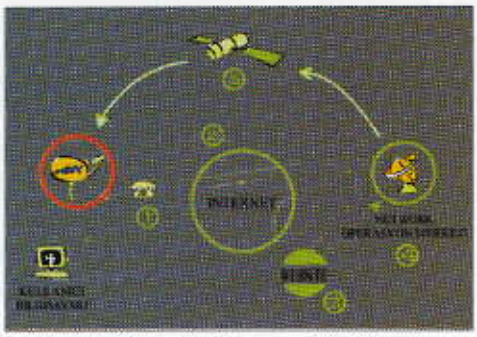

Barracuda sistemi kullanıcıya bilgiyi yukarıdaki şemadaki gibi ulaştırıyor.

Sistemin kullanıcıya getirdiği maliyet

Barracuda'ya abone olmak isteyenler 27 Ağustos 1999 Cuma günü saat 09.00'da başlayacak ve sadece ilk başvuran 1000 kişi ile sınırlı olacak kampanya için www.dexar.com adresinden sipariş verebilecekler.

Satışın Internet üzerinden yapılacağı bu kampanya ile Barracuda alacaklar, daha sonradan abone olacaklara göre daha uygun fiyat ve daha fazla kullanım hakkına kavuşacaklar. Toplam 999 $ ödenerek alınabilecek Barracuda erişim paketinin içinde; fiyatı 650 $ civarında olan özel Barracuda çanak anteni ve uydu modemi, 12 ay boyunca ayda 60 saat Barracuda hızlı Internet servisi ve fiyatı 294.95$ olan Vestelnet'den 12 aylık sınırsız Veezy Internet erişim hizmeti de bulunuyor. Uydu üzerinden hızlı Internet'i 1000 kişilik bir grup aracılığı ile Türkiye'ye tanıtmak üzere planlanan bu kampanya, 1000 kişilik satış sayısına erişildiğinde otomatik olarak sona erecek. Bu satıştan sonra yapılacak standart abonelikte, Barracuda ile Internet'e erişim süresi ise ayda 25 saat olarak belirlenmiş.

Bilişim '99

Bin Yılın Son Teknoloji Şöleni

■ Geleceğin teknolojisini, ürün ve hizmetlerini kitlelerle tanıştırmaya çalışan bin yılın son Bilişim Fuarı "Bilişim '99", Eylül'ün ilk haftası İstanbul'da...

Bilişim '99 Bilgi ve İletişim Teknoloji Fuarı ve TBD 16. Bilişim Kurultayı, 1-5 Eylül 1999 tarihleri arasında Beylikdüzü Tüyap Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

"Bilişim Teknolojileri", "İletişim Teknolojileri" ve "Ofis Teknolojileri" salonlarını içeren fuara bu yıl ilk kez "Internet Dünyası", "Yazılım Dünyası" ve "Bilişim Ev" salonları da katıldı. Ayrıca her yıl olduğu gibi bu yıl da, ulusal ve uluslar arası platformlarda sunulan akademik, teknolojik bildiriler, çalışma grupları ve paneller, eğitim seminerleri ve günün konuşmacıları Bilişim '99 boyunca, ziyaretçilerle buluşup, fuarı bir "Teknoloji Meclisine" dönüştürecekler.

Fuar'ın ayrılamaz bir parçası haline gelen; NCR'dan Oğuz Gel, Türk.Net'ten Tayfun Aktaş, Info'dan Orhan Erişir, IBM Türk'ten Gül Deriş, Netaş'tan Murat Ünlü ve Bora Karaçam'dan oluşan Patron Band'iyle birlikte ziyaretçilerine fuar süresince kapıları açık Patron Bar'ın geliri, bu yıl da bilgisayar mühendisliği dalında yüksek öğrenim gören öğrencilere verilmek üzere "Burs Fonu"na aktarılacak.

Bu yıl 6.sı yapılacak olan Halıcı-Midi '99 Bilgisayarla Beste Yarışması, 2 Eylül saat 20.00'de. Bu yılki yarışmanın ana teması "Osmanlı Devleti'nin 700. Kuruluş Yıldönümü." Yarışmanın Final ve ödül töreni, Tüyap Kongre Merkezi Interexpo Salonu'nda yapılacak.

3 Eylül saat 18.30'da gerçekleştirilecek olan Turkcell 2000 konserinin bu yılki konuğu Taşkentli ünlü sanatçı Anjelika Akbar.

Fuar boyunca Bilişim Kurultayı

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemli uzmanlarını, yöneticileri, bilim adamlarını, profesyonelleri ve akademisyenleri biraraya getiren Bilişim Kurultayı'nın amacı ise, sektörün gelişimine katkıda bulunmak ve küresel bilgi toplumu yaratma konusunda stratejiler geliştirilmesine katkıda bulunabilecek bir tartışma platformu oluşturmak.

Açılışı Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda, 31 Ağustos Salı günü saat 17.00'de yapılacak bir törenle gerçekleşecek olan TBD 16. Bilişim Kurultayı'nın etkinlikleri arasında yine bu yıl da, çeşitli bildirilerin sunumu, paneller, atölye çalışmaları ve eğitim seminerleri mevcut.

Bilişim Kurultayı, 4 Eylül Cumartesi günü saat 17.00'de Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi, Interexpo Salonu'nda yapılacak olan Kapanış Değerlendirme etkinliği ile son bulacak.

Teknoloji nereye gidiyor?

Binlerce teknolojik yeniliğin eğlenceli bir şekilde sergileneceği Fuar'da, Sun Microsystems, Network Çağı'nın bilgi işlem teknolojilerini tanıtacak ve .com stratejisini anlatacak.

Sky Bilişim ve Multimedya, özel bir kasa ve arabirim teknolojisi geliştiren Freecom'un ürünlerini, DVD disk yaratanı, Mac ve PC ortamlarında DVD uygulamaları geliştirmek, Interaktif DVD sunumları, filmleri ve oyunları hazırlamak için gerekli yazılım ve donanım ürünleri olan Astarte'leri ziyaretçilerine tanıştıracak.

Bilişim Kurultayı bu yıl, 2000 yılı nedeniyle daha da heyecanlı tartışmalara sahne olacak gibi görünüyor.

Bilişim '99

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Fuarı ve TBD 16. Bilişim Kurultayı

Tarih: 1-5 Eylül 1999

Yer: TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi Beylikdüzü/İstanbul

Fuar saatleri: 11:00 - 20:00

Kurultay saatleri: 11:00 – 18:45

Tanıtım seminerleri saatleri: 11:00 – 19:45

Fuar giriş ücreti: Tam 4.000.000 TL. Öğrenci 2.000.000 TL.

Ulaşım: 1-5 Eylül tarihleri arasında İETT tarafından Bakırköy, Yenibosna, Yenikapı, Mecidiyeköy, Taksim ve Kadıköy'deki özel Bilişim'99 duraklarından TÜYAP Beylikdüzü'ne karşılıklı tarifeli seferler düzenlenecek. Ayrıca, Türk Hava Yolları da Bilişim '99 ziyaretçilerine belli tarihler arasında özel indirim uygulayacak.

Konaklama ve Turlar: Bilişim Etkinliklerine şehir dışından katılımlar için, "Bilişim'99 Paket Programlar Acentası" Semor ile bağlantı kurabilir ve anlaşmalı otellerden yararlanabilirsiniz.

Semor'un telefonları:
Ankara tel: (312) 418 04 41
İstanbul tel: (216) 428 31 46

Bilişim '99

IBM'in Mercedes'i ve Giyilebilir PC'si çok ilgi çekecek.

Kart-Sis Kart Sistemleri ve Destek Bilgisayar, Bilişim '99 boyunca fuaye alanındaki kayıt kabul masalarında, kişisel bilgilerin anında üzerine basılacağı Bilişim'99 kartlarını ziyaretçilere verecek.

Destek Bilgisayar ayrıca, ofis içi iş akışını tamamen bilgisayar ortamına taşıyan iki yeni yazılımı ziyaretçilere tanıtacak.

Romar, görüntüleme sektöründen EIZO'nun yeni LCD monitörlerini, Epson'un Stylus Serisi'nin lazer yazıcılara rakip, mürekkep nokta vuruşlu ink-jet yazıcısı Color 900 ve profesyonellere özel yazıcı Pro 9000'i ziyaretçilerin beğenisine sunacak.

IBM Türk ise Fuar'a, "e-business" çözüm ve uygulamaları ve "pervasive computing" ürünleriyle katılıyor. Bağımsız bir kulaklığı ve tek elle kullanılan minyatür bir kontrolörü olan "Giyilebilir PC", tüketicilerin avuçiçi bilgisayar kullanarak uzaktan alışveriş yapabilmelerine olanak sağlayan "Safeway" uygulaması adlı avuç içi bilgisayar, DaimlerChrysler ve IBM tarafından tasarlanan Mercedes V-Class'la seyahat eden iş adamları için mobil bir ofis ortamı sunan yeni iş konsolu fuarda sergilenecek IBM ürünlerinin en çarpıcılarından.

Miersoft'un Bilişim '99'da tanıtacağı yeni ürünler arasında Office 2000 Türkçe, Windows 2000, BackOffice Server 4.5 ve Windows 98 ikinci sürümü yer alıyor. Microsoft standında ayrıca Dijital Sinir Sistemi senaryoları ve çeşitli çözümleri de tanıtılacak.

Siemens Computer Systems ve Siemens Nixdorf ise Bilişim 99'da, Bilgisayar Sistemleri ve Perakende Satış Sistemleri ürünlerini tanıtacak. Bankacılık Sistemleri içinse özel olarak Almanya'dan gelen TIR fuar alanı önünde sergilenecek. Siemens'ten bir diğer ilginç sergi ise, "Home of Tomorrow". Modern bir mutfak dizaynının bilgi ve iletişim teknolojileri ile birleşmesini izleyebileceksiniz. "Home of Tomorrow" açıldığında, televizyon, radyo ya da Internet bazlı bir eğlence programı başlıyor. Eğlence programları arasında seçim yapılmasının yanında mutfak yönetimi fonksiyonu da çağırılabiliyor. Bu fonksiyon sayesinde kapsamlı ve görsel bir yemek tariflerine ulaşılıyor. Eğer listeden bir yemek seçmek istemiyorsanız "Home of Tomorrow" size günün yemeğini ya da kişisel listenizdeki sevdiğiniz yemeklerden birini sunabiliyor.

Boğaziçi Yazılım, Bilişim 99'da, Manugistics Tedarik Zinciri Yönetimi ve Maximo Bakım Yönetimi'nin özelliklerini anlatacak.

Cadet Bilgisayar ise, Bilişim Kurultayı'nda Elektronik Tasarım Otomasyonu, Doküman ve İş Akış Yönetim Sistemleri/Reliable Content Management konularında seminerler verecek.

Compaq Türkiye, Internet'i bir iş ortamı olarak kullanmak isteyen kuruluşlara yönelik Compaq NonStop eBusiness modelini anlatacak. Ayrıca, katılımcılar arasında yapılacak çekilişle sürpriz hediyeler dağıtacak.

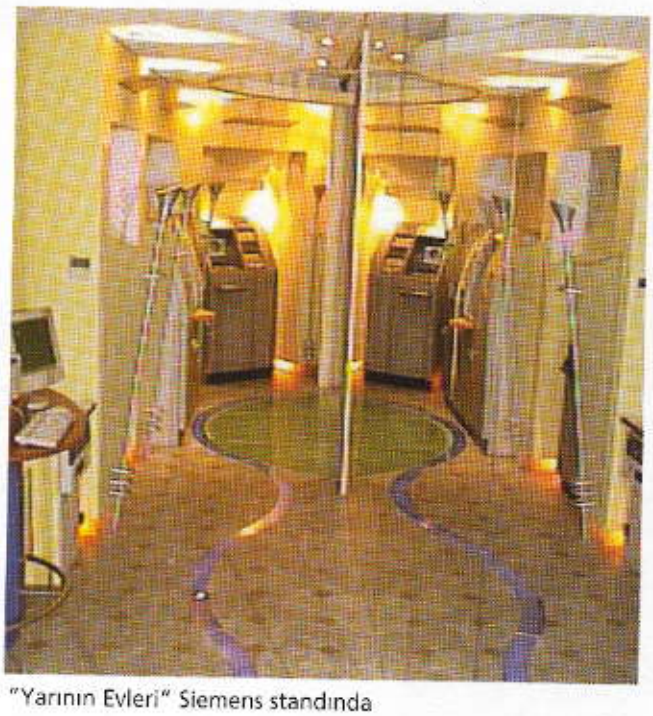

"Yarının Evleri" Siemens standında

Dansçı Nil Berkan Bilişim '99 ziyaretçilerine "küçülen" dünyamızı gösterecek

Internet Yolları Artık Otaban

■ Internet'i hızlandıracak 600 MHz Pentium III işlemcileri piyasada.

Intel, Internet kullanımı için Pentium III 600 MHz ile 1.000 doların altındaki PC'ler için Celeron 500 MHz işlemcilerileri piyasaya sürdü.

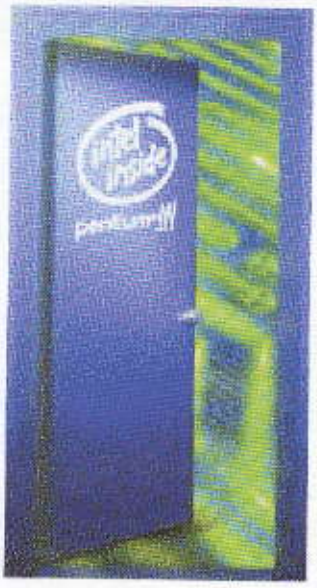

600 MHz Pentium III, Intel'in Internet tabanlı bilgisayar ortamlarına sunduğu en yüksek performans ve yatırım koruyuculuğuna sahip.

Yeni Celeron 500 MHz işlemcisi ise kullanıcılara bugünün uygulamaları için performans getirirken Internet'e daha ucuz bir erişim olanağı verecek.

Intel'in önümüzdeki okul sezonunu gözönüne alarak piyasaya sürdüğü bu iki yeni işlemci, pekçok satış noktasından uygun fiyatlarla satın alınabilecek.

Pentium III işlemcili bilgisayarlar, 600, 550, 500 ve 450 MHz, Intel Celeron işlemcili bilgisayarlar da 500, 466, 433, 400, 366 ve 333 MHz hızlarında bulunabiliyor.

Bugünün ve yarının performansı

Pentium III 600 MHz, bilgiyi canlı hale getiren zengin ses, görüntü, animasyon ve 3 boyut sağlayan güçlü bir Internet deneyimi sunuyor. Internet'e bağlı veya değilken yüksek saat hızı ve Internet akışını sağlayan SIMD uzantısıyla Intel'in en gelişmiş ses, görüntü, 3D ve ses tanıma olma özelliğini taşıyor.

Pentium III işlemcileri, yeni kuşağın gelişmiş Internet olanaklı bilgisayar ihtiyacına

cevap verebilmek için farklı hizmetler vermeyi de sürdürecek. Intel Celeron 500 MHz ise, düşük fiyatlı PC pazarındaki en yeni işlemci. Bu iki yeni işlemcinin fiyatları nasıl etkileyeceğini henüz bilemiyoruz.

Intel Pentium III 600 MHz ve Celeron 500 MHz hakkında daha fazla bilgiye "www.intel.com/ pressroom"dan ulaşabilirsiniz.

Starter Pack Fırsatı

■ IBM'den Tüm Şirketlere e-business Fırsatı!

IBM, tüm şirketlerin web teknolojisinden yararlanabilmesi için yeni bir kampanya başlattı. Kampanyanın adı "e-business StarterPack."

Kampanya, "AS/400, RS/6000 ve Netfinity" olmak üzere üç ayrı sunucu platformu üzerinde iki ayrı çözüm paketinden her hangi birini alan işletmelere avantajlı fiyatlarla hız ve kolaylık sağlıyor. Çalışanlarla, müşterilerle ve tedarikçilerle daha etkin çalışmak isteyen, e-mail sistemine geçmek veya sistemini geliştirmek isteyen şirketler için IBM "StarterPack 1" ideal bir seçenek oluşturuyor.

İçinde IBM Server ve Router, IBM Windows NT üzerinde çalışan küçük işletme çantası veya çalışma odası uygulamalı Lotus Domino, Hotline ve web eğitimi bulunan ve Internet kullanımına hazır olan "StarterPack 1"in bütünleşik kuruluş özelliği, e-business için tüm teknik kuruluş hazırlıklarını kolay ve sorunsuz hale getiriyor.

IBM "StarterPack 2" ise Internet'te kolayca ve güvenilir iş yapmak isteyen şirketler için iyi bir site kurulmasına, dinamik bir iş ortamı yaratılmasına, bilgilerin korunmasına ve alışveriş sürecinin otomatik olarak yürürülmesine olanak tanıyor. Daha ayrıntılı bilgi için IBM Doğrudan Pazarlama'nın (212) 283 11 66 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

Kopya Programlarınızı Atın!

■ BSA Türkiye 15 Eylül'e kadar süre veriyor.

BSA Türkiye, başlatacağı son ilan kampanyası ile kullanıcılara eksik lisanslarını tamamlamaları için 15 Eylül'e zaman tanıdığını ve bu tarihten itibaren denetimlerine yoğun bir biçimde devam edeceğini duyurdu.

Bugüne kadar, o ya da bu sebeple lisanssız yazılım kullanan, fakat lisanslı yazılım kullanımının risklerini ve bu konuda uygulanan yasal yaptırımları tanıyarak lisanslarını tamamlamayı düşünenler için BSA Türkiye, bir fırsat kampanyası başlatıyor. Gazete ve dergilerde yayınlanacak olan ilanların yanı sıra kullanıcı ve satıcılara yönelik bilgilendirici mektup ve broşürleri de içeren kampanya, 45 gün devam edecek. Çalışma, verilen süreyi duyurmanın yanı sıra, lisanssız yazılım kullanımının getirdiği

teknik ve yasal riskleri de bir kez daha vurgulamayı amaçlıyor.

Kopya yazılım kullanmanın yasal prosedürü, cezai yaptırımları ve yeni kampanya hakkında hakkında bilgi almak isteyenler BSA Türkiye'nin "www.bsa.org.tr" adresli web sitesini ziyaret edebilirler.

Eski Farelere Elveda

Microsoft IntelliMouse Explorer Ekim'de piyasada!

Microsoft, MacWorld Expo Fuarı'nda, "mouse ball" (fare topu) yerine, optik izleme teknolojisi kullanan yeni IntelliMouse Explorer'ın tanıtımını yaptı. Hem Macintosh hem de PC'de aynı işlevsellikle kullanılabilecek olan IntelliMouse Explorer, renkli tasarım ve yeni teknolojisiyle, geleneksel bilgisayar faresinden tamamen farklı bir anlayışta geliyor. Gümüş renkli üst kısmı ve altındaki yanan kırmızı ışığıyla yeni IntelliMouse Explorer, IntelliEye optik izleme teknolojisinde "fare topu", optik bir sensör ve dijital sinyal prosesörü kullanarak daha düzgün ve kesin hareketlere imkan tanıyor.

Yeni görünüş ve izleme teknolojisine ek olarak IntelliMouse Explorer, kullanıcılara, bir kaydırma tekerleğinin yanı sıra, Internet'te kolay gezmeyi, baskı, kayıt, kopyalama, kesme veya yapıştırma yapmayı sağlayarak zaman kazandıran iki ayarlanabilir tuş sunuyor. Explorer, iMac ve Power Macintosh'lara USB portundan bağlanacak.

Daha Akıcı Filmler

3D teknolojisinde gerçekleştirilecek bir devrimle, en azından kendi tasavvuruna göre 3Dfx, Hollywood'da üretilen dijital görüntü efektleri ile ortalama bir ev PC'sinin sunduğu grafik olanakları arasındaki uçurumu kapatmayı hedefliyor. 3Dfx tarafından geliştirilen T-Buffer teknolojisi, bir PC'nin Rendering yeteneklerini belirgin bir biçimde iyileştirecek.

Bu gelişmenin ardında, Full-Scene Spatial Anti Aliasing gibi, bir dizi özel 3D işlevleri yatıyor. Bunlar bir resimdeki çizgilerin kenarlarının düzeltilmesine yarıyor. Film sekansları da, Real-Time Motion Blur ile daha akıcı olacak. T-Buffer senaryoları daha "akıcı" ve daha gerçekci sunacak, çünkü bu teknoloji farklı resimleri aynı anda hesaplayabilecek ve bu hesaplar neticesinde Rendering gerçekleşecek. 3Dfx bir sonraki grafik kartı kuşağına T-Buffer teknolojisini entegre edecek. Ancak bunun ne zaman gerçekleşeceği henüz belli değil.

Garantiden Daha Fazla

Siemens IT Service, Türkiye'de Siemens bilgisayar donanımlarına sağlanan standart garanti kapsamını genişletme amacına yönelik olarak, daha önce Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde uygulanan, ServicePack konseptini uygulamaya aldı. İlk aşamada Siemens bilgisayar satış birimleri tarafından satışı yapılacak olan bu servis ürünü daha sonra bayii kanalında da kullanılması ile yaygınlık kazanacak.

Scenic PC ve Primergy Server serisi ürünlerini kapsayan bu uygulama sayesinde, son kullanıcı donanım alırken tek bir fiyat ödeyerek, 3, 4 veya 5 yıl boyunca, istediği kadar (5x7, 7x13,5 ve 7x24 saat), istediği süratte (4, 24, 48 saatte) Siemens IT Service güvencesinde hizmet alabilecek.

Daha ayrıntılı bilgi için Siemens Nixdorf Bilgisayar Sistemleri'nin (212) 285 26 46 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

2000'e Hazırlık

2000 yılına az bir süre kala Symantec, test programı olan Norton 2000'i Excel için bir tamir fonksiyonuyla geliştirdi. Yazılım, dosyalardaki, programlardaki ve donanım bileşenlerindeki potansiyel 2000 yılı problemlerini tespit ediyor. Dosya kontrolü fonksiyonu Microsoft Excel, Lotus 1-2-3, Microsoft Access, dBASE, Paradox, FoxPro ya da Clipper gibi tanınmış programlarla hazırlanmış olan hesap tablosu ve veritabanı dosyalarını analiz ediyor. Yeni tamir fonksiyonu istendiğinde, iki haneli tüm tarih verilerini dört haneye dönüştürerek, Exel tablolarının 2000 yılına uyarlanması işlemini kolaylaştırıyor.

Ayrıca Bios modülü Bios'un 2000 yılı uyumluluğunu kontrol ediyor.

Bu modülü "www.symantec.com" adresinden ücretsiz olarak almak mümkün.

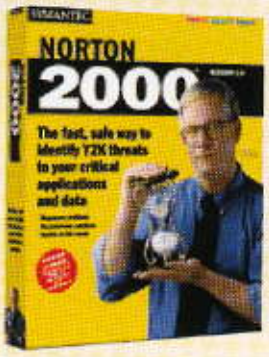

İşlemciler Yarışıyor!

Yıllardır Intel'e rakip olacağı söylentileri dilden düşmeyen ürün nihayet piyasada. AMD, kod adı Athlon olan işlemciyi PC üreticilerine sunuyor.

Başlangıçta bir numaralı model 600 MHz'lik saat ferkansına sahip olan bir modeldi. Ama AMD bu değere 50 MHz daha katmış bulunuyor. 650'lik modelin yanı sıra piyasada 600, 550 ve 500 MHz'lik modeller de mevcut. AMD'nin iddialarına göre, gelecek yıl daha dolmadan GigaHertz sınırı da aşılmış olacak.

Daha önce de duyurulduğu gibi çoğu PC üreticisi Athlon sistemleri sunacaklar. IBM bu chip'i Aptiva-PC'lerine yerleştirecek. Compaq Presario ailesini bununla donatacak. Daha bu ay dolmadan ürünler piyasaya çıkmış olacak.

Dünyanın Neresinde Olursanız Olun

Ağ kartı ve modem üreticisi 3Com, çek kartı formatında yeni bir PCMCIA kartını "her yer için geçerli" bir çözüm olarak piyasaya sunuyor.

"Megahertz 56k Global GSM and Cellular Modem PC Card", 56 K'lık modem bağlantısı yanı sıra cep telefonu üzerinden seyyar veri iletişimini de olanaklı kılıyor. Kullanıcının nerede bulunduğu, Avrupa, Asya ya da ABD'de mi olduğu hiç bir şeyi değiştirmiyor, çünkü kart hem GSM standartını anlıyor hem de ABD'de kullanılan Cellular-Phone-Standartı AMPS ile çalışıyor.

Başka performanslar olarak, üreticinin açıklamalarına göre, örneğin bir fare tıklamasıyla yerel performans standartının seçilmesi, firma ağına bağlanmak için hızlı konfigürasyon ve kullanılan cihazla uyumlandırılmış AT komutlarının otomatik olarak seçilmesi göze çarpıyor. PC-Card Windows 95/98/2000 ve Windows NT 4.0 altında çalışıyor. Bunlara Mac OS, Linux ve DOS ekleniyor.

Kısa bir süre sonra piyasaya çıkması beklenen kartın fiyatı yaklaşık 400 Mark civarında olacak.

TBV'ye Yeni Maskot

Türkiye'nin bilgi toplumuna geçiş sürecini hızlandırma misyonu ile kurulan ve bu amaç doğrultusunda projeler üreten Türkiye Bilişim Vakfı, "TBV Karıncasına İsim Yarışması" ile yeni maskotunu basına tanıttı.

TBV'nin, yeni maskotuna isim bulmak için düzenlediği yarışma sonucunda jüri kararıyla maskotun isminin "Çipi" olmasına karar verildi. Dinamizmin ve yenilikçiliğin sembolü "Çipi"yi ünlü karikatürist ve illüstrasyon/kolaj ustası Öznur Kalender tasarladı. Çalışkanlığı, hızlı düşünme becerisi, rasyonel yaklaşımı ve yaratıcı gücü ile geleceğin bilgi toplumu bireyini temsil eden "Çipi", gündemde kalarak kamuoyunun ilgisini çekmeyi, bu doğrultuda bilgisayar mühendisliği öğrencileri için yeterli kaynak sağlamayı, Bilişim Mesleği Ahlak İlkelerine uyulmasını ve TBV etkinliklerinin basında duyurulmasını amaçlıyor.

TBV'nin www.tbv.org.tr Internet sitesinden Çipi'yi ziyaret edebilir, dilerseniz Çipi'yi bir ekran koruyu olarak bilgisayarınıza yükleyebilirsiniz.

Rüya Gibi Oyun İmkanı

Uzun zamandır beklenen Sega kökenli oyun konsolu 56k modem içeren Dreamcast, nihayet ABD'de piyasaya sürülecek. Ama Sega yakın zaman önce telekomünikasyon devi AT&T ile bir işbirliğine giderek geleceği nerede gördüğünü belirginleştirmiş oldu. Anlaşma uyarınca kuruluşun Internet servisi AT&T WorldNet, Dreamcast'ın tercih ettiği on-line partner olacak. Böylelikle konsol sahipleri Sega'ya göre Dreamcast'a yalnızca bir oyun-CD'si yerleştirmek ve bir düğmeye basmak suretiyle Internet üzerinden binlerce oyuncuyla buluşabilecek. Cihazın Almanya'da cazip olup olmayacağı konusunda Türkiye'de de olduğu gibi telefon ücretleri etkili olacak. ABD'de yakın bölgeler arasında telefon ücreti ödenmiyor.

Geniş Çaplı İkaz!

Microsoft, 60 milyon müşterisiyle e-mail ve posta kartı ile ilişki kurarak onları 2000 yılı problemi konusunda aydınlatacak. Genel olarak Y2K olarak nitelenen 2000 problemi, uzmanlara göre eski model bilgisayarların çalışabilirliği üzerinde etkili olacak. "Time Bomb 2000" kitabının yazarları olan Edward ve Jennifer Yourdon dünya çapında bilgisayarların yüzde 10'unun tarih değişiminde çalışmayabileceklerini tahmin ediyorlar.

DVD'lerinizi de Okutun!

Toshiba, Eylül ayından itibaren DVD ortamını da okuyabilen bir CD-RW sürücüyü ABD'de tanıtacak. SD-R1002 modeli bu bağlamda daha önce piyasaya sürülmüştü. Böylelikle Toshiba hem CD-ROM'ları okuyabilen hem de CD-RW veri taşıyıcılar üzerine yeniden yazmaya olanak tanıyan CD-RW teknolojisinin ilk sunucusu olacak. Bu teknoloji aynı zamanda, okuma yeteneği 9,4 Gbyte kapasite sunan DVD-ROM'larla da kombine edilmiş durumda.

Firmanın yaptığı açıklamalara göre SD-R1002 kullanıcılara DVD vasıtasıyla PC'de kaliteli videoların oynatılmasına ve veri güvenliği için de maliyeti düşük bir olanak sunuyor. Sürücünün Avrupa'da ne zaman piyasaya sürüleceği ise henüz belli değil.

Gazete Bayilerinde Bilgi Çağı

■ Tamamen multimedia CD-ROM'lardan oluşan dev ansiklopedinin ilk cildi "Uzay", gazete bayilerinde.

Bundan böyle, dünya ülkelerinden Anadolu Uygarlıklarına, sanattan tarihe, bilim-teknolojiden bilgisayarlara, Osmanlı Tarihinden günümüz Türkiye'sine kadar, sırasıyla her ay bir Bilgi Çağı Ansiklopedisi CD-ROM cildi, kütüphanenizde yer alacak. Turkoman Multimedia ve Pusula Yayıncılığın birlikte hazırladığı ve tamamlandığında dev bir multimedia ansiklopedi oluşturacak olan ürün, ilk ve orta öğrenim çağından yetişkinlere uzanan geniş bir kitleyi hedef alıyor.

Dev ciltlerden CD-ROM'lara

Tamamen Türkiye'de hazırlanan Bilgi Çağı Ansiklopedisi, Türkiye'deki eğitim konuları göz önüne alınarak tasarlanmış. Osmanlı Tarihi, Anadolu Uygarlıkları, Adım Adım Türkiye gibi çeviri hiçbir ansiklopedide bulunamayacak konular ayrıntılarıyla işlenmiş...

Aylık olarak yayınlanacak Bilgi Çağı Ansiklopedisinin ilk sayısı Uzay ve Güneş Sistemi'ne ayrılmış. Onu Dünya Ülkeleri izleyecek. Daha sonraki ciltler ise; Bilgisayar ve Internet, Bitkiler ve Hayvanlar, 20. Yüzyıl Tarihi, Vücudumuzu Tanıyalım, Yeryüzü, Osmanlı tarihi, Sanat, Spor, Adım Adım Türkiye, Anadolu Uygarlıkları, Bilim ve Teknoloji...

Bilgi Çağı Ansiklopedisi, uygulaması yeni başlayacak olan Bilgisayar Destekli Eğitim için öğrencilere, velilere ve eğitmenlere büyük imkanlar sağlıyor. Henüz yeterince uygulama tabanı olmayan Bilgisayar Destekli Eğitim için, bir multimedia ansiklopedisi en önemli kaynaklardan birini oluşturacağa benziyor.

Bilgi Çağı Ansiklopedisi, her ayın ilk günlerinde, gazete ve dergi bayilerinde satışa sunulacak.

Bilgi için
Pusula Yayıncılık
Tel: (212) 252 42 80
Fiyatı: 3.000.000 TL.

Ağaçları Kurtaralım!

■ Pahalı toner/kartuş ve kağıt maliyetlerine son!

Dokümanları küçültüp aynı sayfaya 2, 4 veya 8 sayfa basma, yani toner/kartuş ve kağıttan en azından yüzde 50

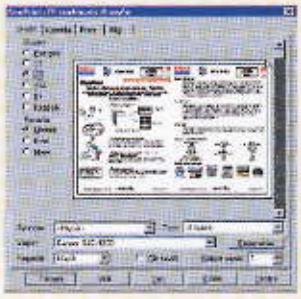

tasarruf etmeye imkan tanıyan, Windows uygulamaları ile yazıcı arasında yer alan bir sürücü olan FinePrint Türkiye'de. FinePrint sürücüsü, Windows uygulamasının yazıcıya gönderdiği işi yakalayarak üzerinde ölçeklendirme yapıp, ayrıntılar ve form özelliklerini de kullanıp yazıcıya gönderiyor.

Bilgisayarda herhangi bir program ile antetinizi tasarlayıp, bunu FinePrint'te form olarak tanımladığınızda, dokümanı basmadan önce ister ilk sayfayı isterseniz tüm sayfaları antetinizle birlikte basabiliyor, böylece yazıcıya antetli kağıt koyma zahmetinden ve yanlış baskılardan kurtulmuş oluyor, aynı sayfaya 2, 4 veya 8 sayfa yazdırarak, her sayfa baskıda en az 1 sayfa tasarruf edebiliyor, bilgisayardan faks gönderip, çift taraflı baskı yapıp, isterseniz kitapçık oluşturabiliyorsunuz.

FinePrint'in demosunu izlemek isteyenler "/www.inter-aktif.com/download.htm" adresli web sitesine başvurabilirler.

Bilgi için
InterAktif Bilgisayar
Tel: (216) 317 73 43
Fiyatı: Belli değil.

Güçlü Ses Estetikle Birleşti

■ Bayinizden iyi ses isteyin.

240Watt woofer ve tweeter özelliğine sahip ve high-end grubunda yeralan SungIL'in SMS-30 hoparlörleri Tellioğlu Bilgisayar'ın ürün yelpazesine katıldı.

Kutu üzerinde yazan 240Watt gücü oldukça iyi yansıtmakta olan SMS-30, kullanıcılar için göze hoş görünen ve renk seçeneği olan estetik bir tasarıma sahip. Digital audio sound, Cd players, Wolkman ve değişik ses kaynakları ile bu hoparlörleri kullanmak mümkün. Kontrol panelinde Power, Bass ve Treble kontrol düğmeleri mevcut. Kulaklık girişi arka panelde yeralıyor.

SMS-30'un diğer teknik özellikleri ise şöyle:

- PMPO değeri 240W,
- RMS değeri 20W,
- 4 Ohm,
- Adaptör DC 14V 1.2A,
- Frekans aralığı 70Hz- 20 KHz.

Boyutları 160x273x180mm olan SMS-30'un garanti süresi ise 1 yıl.

Bilgi için
Tellioğlu Bilgisayar
Tel:(212) 213 34 40
Fiyatı: 50 $ + KDV
www.tellioglu.com.tr

Ufkunuzu Genişletin

■ ImageDeck, bağımsızlığını ilan etti.

Microtek, geçtiğimiz aylarda duyurduğu ImageDeck modelini, Türkiye distribütörü Ölçsan kanalıyla ülkemizde de tüketicilerin kullanımına sundu.

Yeni jenerasyon dijital görüntüleme cihazı ImageDeck, herhangi bir PC'ye bağlanmadan tek başına çalışıyor ve bakım gerektirmiyor. Hiçbir kuruluş ve ayar istemeden çalışan ImageDeck'in çalışması için elektrik bağlantısına takılması yetiyor. ImageDeck görüntü ya da belgeyi tarıyor, kendi içinde işliyor ve JPEG bilgisi olarak 100MB'lık ZIP disketine ya da 1.44MB'lık diskete kaydediyor.

18 milyonun üzerinde kurulu ünitesi olan Iomega ve her PC'de bulunan disket sürücü desteği ile ImageDeck, gelişmiş teknolojisi ile ofis kullanıcılarına tamamen yeni bir çözüm getiriyor.

Özellikle çok kullanıcılı çalışma gruplarında kendini beğendireceğe benzeyen ImageDeck'le taranan görüntüler, Iomega ya da disket üzerine kaydedebiliyor ve istenilen PC'ye, arkadaşlara ya da müşterilere taşınabiliyor.

Bilgi için
Ölçsan
Tel: (212) 280 97 61
Fiyatı: Belli değil.

Yüz Yıllık Arşiv

■ Tüm bilgi hazineleriniz sadece 1 CD'de.

Hewlett-Packard'ın piyasaya sunduğu ve her CD-ROM sürücüsünde kullanılabilen HP CD-Writer Plus'da oluşturacağınız CD'ler en az yüz yıl boyunca verileri tutabiliyor ve yanlışlıkla silinme riskini sıfırlıyor.

Yeni CD-Writer Plus'ların; veri, ses, fotoğraf ve çoklu ortam CD'leri oluşturulabilen bir yazıcı gibi takılan harici 7510e veya HP'nin Yükleme Yardımcısı ile 5 dakikada çalışır duruma getirilen dahili 7510i, 8100i, 8210i modelleri bulunuyor.

HP CD-Write Plus ile kaydedilen tüm dosyalara Simple Trax yazılımı ile kolayca ulaşılabiliyor.

HP CD-Writer Plus'un Acid yazılımı, daha önce müzikal deneyimi olmayanlara bile harika besteler yaratabilip, canlı müzik kaydedebilme imkanı sunuyor. CD-Writer Plus'la sevdiğiniz parçaların bir derlemesini yapıp, sevdiğiniz herhangi bir görüntüyü Internet'ten yükleyip saklayabilir, taranmış veya dijital fotoğraflardan albümler oluşturup bunları bir "hızlı bul" diziniyle tamamlayabilirsiniz. Kaydedilen dokümanların 100 yıl boyunca saklanabilmesi de bir diğer avantaj.

Bilgi için
HP
Tel:(212) 224 59 25
Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Her Platforma Uyuyor

■ Virüslere ve trojanlara karşı Antiviral Toolkit Pro...

Eryaz Bilgisayar, boot, dosya, macro, polimorfik ve klasik virüslere karşı etkin Antiviral Toolkit Pro'yu satışa sundu.

AVP, bilgisayarınızı kilitlemiyor, bug'ları yok. Dünya üzerinde yeni bir virüs bulunduğunda bu bilgi AVP'ye geliyor ve 18 saat içinde antivirüs dosyası oluşturularak kullanıcılara ve listedekilere ulaştırılıyor.

Bilinmeyen virüsleri de yüzde 92 oranında bulma ve inhibe etme yetisine sahip AVP'nin Internet üzerinden upgrade edilmesi çok kolay.

AVP'nin ayırt edici özelliklerinden birisi, enfekte olmuş dosyayı default olarak silmeyi önermeyip, dosyayı temizlemesi. Mail sisteminde firewall gibi etkin bir koruma aracı olan AVP, Türkçe kılavuz ile birlikte geliyor.

AVP'nin virüs listesinde 30 bini aşkın virüs var.

AVP'nin demosu için, http://www.avp.com/download.html Internet adresine gidip, programın demosunu indirip kullanabilirsiniz.

Bilgi için
Eryaz Bilgisayar
Tel: (212) 212 62 22
Fiyatı: 85 $ + KDV

PC'lerin Hızı Artıyor

■ Acer yenilikleri anında yansıtıyor.

Intel'in pazara sunacağı Pentium III 600 işlemcisini taşıyan Aspire PC, Türkiye'de kullanıcıların beğenisine sunuldu. Pentium III 600 işlemcili Aspire 6100, 17 inç ekran ve TV kartı hediyeli olarak satışa çıkacak.

Aspire sistemleri, bir ailedeki herkesin kurup, kullanabileceği şekilde tasarlanmış durumda. TV, müzik seti, faks, Internet ve PC'nin tek bir sistemde toplandığı ve ek hiçbir donanım gerektirmeden tam multimedia özelliklere sahip olan Aspire'lar, açılışından itibaren tamamen Türkçe çalışıyor. Aspire 6100 ile birlikte fiyata dahil olarak verilen yazılımlar ise şunlar: Windows 98 Türkçe işletim sistemi, 3 CD'den oluşan Logomotif Multimedya Eğitim Seti, Invescope Borsa Portföy Takip Programı, Hasbro Oyun CD'leri, WorldBook Ansiklopedi CD'si, PC-cillin 98 antivirüs yazılımı, Aspire Bilgisayar Kaşifi (ACE), Aspire Rehber Yazılımı ve Aspire TimeMachine.

Bilgi için
İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Fiyatı: 2.649 $

Bütünlüklü Saklama

■ CD oluşturmak isteyenlere akıcı tercih.

Önemli dokümanları bir bütün halinde güvenle saklayabilen Creative'in CD-RW Blaster 4224'ü, PC' lerde CD Master'ları rahatlıkla hazırlama ve sürükle bırak mantığıyla, CD ve CD-RW'lara kayıt imkanı sağlıyor. Özellikle dokümanları yedekleyip arşivlemek, müzik ve filmleri yaratmak için ideal bir çözüm olan CD-RW Blaster 4224, MP3 tutkunlarını da unutmuyor. MP3 dosyalarını saklayabilen CD-RW Blaster 4224, audio CD'leri, multimedia içeriklerini, ekonomik biçimde oluşturma olanağı sunarken, kolay kullanımlı yazılımları ile çeşitli riskleri de ortadan kaldırabiliyor.

Enhanced IDE arabirimini kullanan CD-RW Blaster 4224, 140/ms erişim süresine ve 2MB'lık bütünleşik Cache'e sahip. DMA desteğiyle hızlı veri transferini ve minimum CPU kullanımını gerçekleştiren CD-RW Blaster 4224, Digital Audio Output birimi sayesinde Sound Blaster Live ile uyum göstererek, pürüzsüz bir şekilde sesleri dinleme şansı yaratıyor.

600 KB/S CD-R, 300KB/S CD-RW, 3600KB/S CD-ROM hızına sahip CD-RW Blaster 4224; CD- Audio, CD-ROM, CD-ROM XA, CD-I, Photo CD, CD-RW, Video CD, CD Extra disk formatlarını okuyabiliyor. CD-RW Blaster 4224 beraberinde, Nero 4.0 ve Prossi abCD yazılımlarını ve Creative CD-RW Drive, audio kablosu, CD-R Media, Ide kablo ve kullanım kılavuzu donanımlarını sunuyor.

Bilgi için
Gen-pa
Tel: (212) 288 10 78
Fiyatı: Belli değil.

SGI'ın Linux Desteği

■ SGI, yeni sunucusuyla Linux'a destek veriyor.

Silicon Graphics'in 1000 serisi sunucu ailesinin bir parçası olan SGI 1400L, Red Hat Linux 6.0 ile SGI Linux Environment yüklenmiş olarak kullanıma sunuluyor.

Yeni sunucu 1400L, kullanıcılara veritabanı hizmeti, dosya paylaşımı, teknik bilgi-işlem ve web hizmeti sağlayan güvenilir bir platform sunuyor.

SGI 1400L; 512KB, 1MB veya 2MB'lik ikinci önbellek seçeneklerine, 4GB'ye kadar belleğe, 7 adet PCI yuvasına, 6 adet Ultra2 SCSI hot swap sürücü yuvalarına ve ekstra güç kaynaklarına sahip 1'den 4 adede kadar 500 MHz Pentium III Xeon işlemciyle çalışıyor.

Rafta ya da masa yanında

SGI 1400L, Linux işletim sisteminin sağladığı adaptasyon ve güvenilirliğin çok önemli olduğu ortamlarda işbirliği ve mesajlaşma, ağ video akışı, belge hizmeti, güvenlik hizmeti ve bilimsel analiz için çok ideale benziyor. Linux OS-tabanlı sunucuların piyasaya sunulması ile SGI, UNIX veya UNIX işletim sistemine benzer ortamlarda çalışan fakat daha uygun maliyetli Intel Mimari tabanlı donanımı tercih eden, elektronik tasarım otomasyonu ve yazılım geliştirme mühendisleri ve tasarımcılarının da ihtiyaçlarını karşılayabiliyor.

Bilgi için
SGI
Tel: (216) 474 03 74
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.
www.sgi.com

IBM'den Rekortmen Sabit Diskler

■ Bilgi depolamada kıyasıya rekabet devam ediyor.

IBM, içlerinde dünyanın en yüksek kapasiteli masaüstü PC sabit diskinin de bulunduğu iki yeni sabit disk ürün dizisini duyurdu.

37 GB veri depolayabilen dünyanın en yüksek kapasiteli sabit diski olan 5,400 rpm, Deskstar 37GP, tam metrajlı yedi filmi, Dünya Ticaret Merkezi'ndeki kağıt stoklarının dört katı veriyi, MP3 formatındaki 740 adet CD'yi depolayabiliyor ve bir PC'yi tam anlamıyla bir 'jukebox'a çeviriyor.

Yapılan duyurular arasında dünyanın en yüksek performanslı PC sabit sürücülerinden birisi olan 7,200 rpm, 34 GB Deskstar 34GXP de bulunuyor.

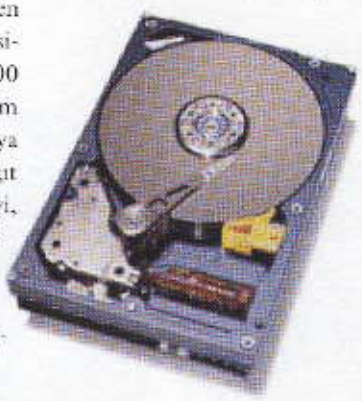

Yeni sürücülerde IBM'in yeni teşhis araçlarını barındıran Drive Fitness Teknolojisi özelliği bulunuyor.

Masaüstü uygulamalar, bilgi ve dijital medya içeriğinin depolanması ve erişimi için giderek daha yüksek performansa ve kapasiteye sahip depolama çözümlerine gereksinim duyuyorlar. Örneğin, dijital video ve ses derleme uygulamaları yüksek hızlı sabit disklerde daha iyi işleme özelliği gösteriyor. Internet'ten indirilen ses ve video dosyaları için çok büyük sabit disk kapasitelerine gereksinim duyuluyor. IBM'in yeni sabit diskleri bütün bunlar için son derece ideal ortamlar sunuyor.

Daha fazla bilgiye "www.ibm.com/hardrive/" adresinden ulaşılabiliniyor.

Bilgi için
IBM
Tel: (212) 280 09 00
Fiyatı: Modele göre değişiyor.

İletişim Avuçlarınızda

■ Sadece ofiste değil, her yerde iletişim.

Faks, data, e-mail ve SMS'i kablosuz şekilde göndermenize ve almanıza olanak veren MC 218, ofisinizi yanınızda taşımanızı sağlıyor. Kolay kullanımlı bir iletişim merkezi olarak MC 218 tüm

Ericsson cep telefonlarıyla tam uyumlu. Infra-red bir modem içeren MC 218, kullanıcılarına Ericsson Mobile Internete ücretsiz erişim olanağı tanıyor.

MC 218'in sunduğu avantajlar ise şöyle:

- Faks, E-mail,SMS alımı ve gönderimi,
- Internet tarayıcı ile ya da WAP tarayıcı ile Internet'te tarama yapma,
- Telefon defterinde ve telefon ayarlarında kolaylıkla değişiklik yapabilme,
- Kartpostal yollama, kartpostallara mesaj ekleme, dijital kameradan görüntü iletme,
- Geleceğin açık ve global standardı WAP ile şebeke desteklediğinde bilet rezervasyonu, döviz alım satımı, Internet bankacılığı, bilgi vb. servislere erişim sağlama,
- Kullanımı kolay Ericsson EPOC işletim sistemi sayesinde PC ile senkronizasyon, dosya alışverişi, ajanda ve adres defterini hep en son halinde tutma, e-mail ve dosyalar arasında sürekli senkronizasyon, off-line durumunda iken dosya indirme,
- En düşük seviyede güç tüketimi sağlayan ve kablo gerektirmeyen infra-red modem,
- Bilgilerin güvenli saklanmasını sağlayan 16 MB RAM, 12 MB ROM bellek, ilave bellek kartı,
- Aydınlatmalı, dokunmatik 640x240 "lik geniş ekran...

Bilgi için

Ericsson Türkiye
Tel: (212) 286 06 06
Fiyatı: Belli değil.

Bilgisayarınızı İzleyin!

■ Sisteminizi aşırı ısınmalara karşı koruyun.

Siemens Almanya'da hem geliştirmesi hem de üretimi yapılan yeni anakart, ATX Mainboard D1107-B, Türkiye'de de kullanıcısıyla buluşacak.

Çok fonksiyonlu yeni kartın wake on LAN özelliği sayesinde, bilgisayarınızı, network üzerinden, Chipcard okuyucu, klavyenin aç/kapa tuşu, modem ya da ACPI özelliği ile çalıştırabiliyor, karta Chipcard okuyucu takabiliyorsunuz. Bu özellikler sayesinde sistemi kapatmanıza gerek kalmıyor. Ekranınız nasıl bıraktıysanız öyle açılıyor. Kartın Thermal Management ve System Monitoring özelliği, sistemi fazla ısınmaya karşı korurken, fanın dönme hızını düzenleyip, sesi azaltıyor. Bu kart sayesinde, bütün ısılar (CPU, Sistem ve hava), soğutucu (dönme sayısı, işletimde olup-olmadığı, fonksiyonu ve zamanı), gerilimler (5V, 12V CMOS pilinin şarj durumu), CPU'nun ölçüsü (Taktfrequenz) ve sistemin durumu sürekli izlenip, düzenlenebiliyor.

Siemens anakartı olan her PC, kendisi ya da network üzerinden DeskView programı ile yönetiliyor. Bu sistem sayesinde PC'nizin önemli bileşenleri (hem donanımlar, hem yazılımlar) sürekli izle-

nebilip, sistemi tehdit eden durumlara karşı önceden uyarılıyorsunuz. SystemGuard adındaki yüksek kaliteli donanım izleme sistemi sayesinde, önemli bileşenlerin izlenmesi ve düzenlenmesi; işletim sistemi, diğer yazılımlar ve işlemciden bağımsız olarak yapılıyor.

D1107-A modelinin diğer fonksiyonları ise şöyle:

- Sistem ve Setup için Bios koruması,
- Disketten veya Superdisk'ten boot etmeye karşı koruma,
- Diskete yazma koruması,
- Bios'a yazma koruması,
- Bootsektor virus koruması,
- Kart üzerindeki portları aktif durumdan çıkarma özelliği...

Bilgi için

Ebis Ltd.
Tel: (216) 342 10 10
Fiyatı: 135 $ + KDV

Gerekli Tüm İşlevler Birarada

Her PC kullanıcısının günlük yaşamda gereksinim duyduğu, lazer yazıcı, fotokopi makinası ve scanner, tek bir üründe, Brother HL-P2000'de buluşuyor. Üstelik Brother, HL-P2000'de, lazer yazıcı, fotokopi ve scanner fonksiyonlarının herbirini en yeni teknolojileri kullanarak başarıyla aktif hale getiriyor. Böylelikle HL-P2000, küçük ofis ve ev kullanıcıları için ideal bir çözüm oluşturuyor. Dakikada 10 sayfa baskı yapa-

bilen HL-P2000, 600x600 çözünürlüğüyle, her türlü yazı ve grafik uygulamalarını sorunsuzca basabiliyor. 200 sayfalık kağıt haznesiyle HL-P2000, zengin kullanım imkanı sunuyor. Fotokopi modunda 300x300 çözünürlüğe ulaşan HL-P2000, yazılı metinleri 200x600 çözünürlükte kopyalayabiliyor. Zoom in/out özelliğiyle, yüzde 50'den yüzde 200'e varan oranlarda küçültme ve büyültme yapabiliyor. Scanner modunda 600x600 çözünürlüğe çıkan HL-P2000, Windows 95/98 ve NT 4.0. ile uyumluluk gösteriyor.

Bilgi için

Gen-pa
Tel: (212) 288 10 78
Fiyatı: Belli değil.

Emniyet Kasanız Toucan

■ Kıymetli verilerinizi Toucan'la koruyun.

Compaq, sunucu şeklinde bir araya getirilmiş kümeleme çözümünü piyasaya sunuyor. Compaq ProLiant tabanlı bu kümeleme çözümünün kod adı "Toucan" olarak belirlendi.

İşletme genelinde kritik öneme sahip bilgi işlem uygulamaları için geliştirilmiş Compaq ProLiant kümeleme ürünlerine dayanan "Toucan", kullanıcıya önceden paketlenmiş bir çözüm olarak sunuluyor.

"Toucan", bir kabin içine yerleştirilmiş iki sunucu bağlantı noktasına ve paylaşımlı veri depolama sistemine sahip bulunuyor. "Toucan", kolayca erişilebilen bileşenleri ve pek çok aktif ek işlevleri sayesinde, on-line durumdayken bile yüksek performansla çalışabiliyor. Üstelik, bütünleşik kurulumun yanı sıra web tabanlı kümeleme yönetimi için teşhis ve yönetim araçları da sunuyor. "Toucan", Compaq'ın NonStop eBusiness çözümlerini ve hizmetlerini destekleme konusunda önemli bir rol oynayacak.

Bilgi için
Compaq
Tel: (216) 310 20 20
Fiyatı: Belli değil.

İki Boyutlu Barkod

■ Sıkıcı vergi mevzuatını anlamanıza gerek kalmadı.

Romar, Symbol Technologies'in yüksek kapasiteli iki boyutlu barkodu PDF417'yi Türkiye piyasalarına sunuyor. PDF417, sadece alfanümerik bir kod içeren lineer barkodların aksine, yaklaşık 1.1 Kb'lık bilgiyi doğrudan doğruya barkod içersinde saklayabiliyor.

PDF417 bu sayede ana sistem yazılımına bağlı olmaksızın her ortama yüksek hız ve doğrulukta bilgi transferini gerçekleştirebiliyor.

Halkın yerel vergi dairelerinde bulabilecekleri PDF 417 vergi formu yazılımı ise, Internet'ten de yüklenebiliyor. Böylece vatandaşların bilgisayar üzerinden vergi formlarını doldurmaları sağlanabiliyor. Kişisel vergi bilgilerinin pul büyüklüğündeki bir sembolün üzerine kodlanması ile oluşan, PDF417 barkodlarını içeren vergi formlarının yazıcılardan çıktıları alınarak, formlar vergi dairelerince toplanıyor.

Vergi dairelerinde vergi memurları PDF417 barkodunu yine Symbol barkod okuyucularla okutarak, vergi ödeyen kişilere ait tüm gerekli bilgileri bilgisayara aktarıyor.

PDF'nin ana parçalarını oluşturduğu bu yeni sistemin en büyük avantajı ise, vergi ödeyenlerin komplike vergi kurallarını anlamalarına gerek kalmadan gelir vergisi formlarını doldurmalarına imkan vermesi.

Bilgi için
Romar A.Ş.
Tel: (212) 252 08 09
Fiyatı: Belli değil.

Çözünürlüğün Yeni Adı

■ Barkod sorun olmaktan çıkıyor.

Porcan, TEC'in yeni barkod yazıcısı B-452 barkod ile etiket basımına yeni çözünürlük standardı getiriyor.

Özel tasarımıyla kolay etiket ve şerit değiştirme imkanını sunan B-452, termal transfer ve direkt termal transfer baskı yapabiliyor. Her türlü etiketi basabilen barkod yazıcısının en önemli özelliği 300 dpi baskı kalitesinde çözünürlüğe sahip olması. Ambarlar, nakliye ve dağıtım şirketleri, perakende satış mağazaları, tekstil ve giyim sanayi, otomotiv ve elektronik sanayi gibi farklı alanlarda kullanılabilen yazıcı ile birlikte etiket tasarım programı, şerit, etiket ve Windows 95 /NT sürücüleri veriliyor. Artan kullanıcı ihtiyaçlarını sorunsuz bir şekilde karşılayabilen B-452, birçok sistem ve uygulama programı ile uyumlu çalışıyor.

Bilgi için
Porcan
Tel: (216) 388 84 50
Fiyatı: Belli değil.

Elinizin Altındaki Medya

■ Gözünüz kulağınız medyada olsun.

Basın Haber Ajansı Medya Takip Merkezi, Türkiye'deki medya kuruluşları ve yayın organlarının künye ve protokol bilgilerini topladığı CD Rehberin dördüncü sayısını çıkardı.

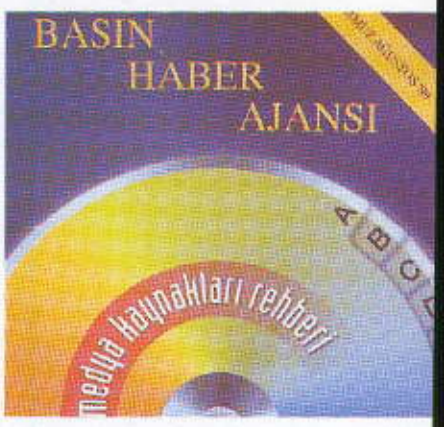

BHA'nın Medya Kaynakları Rehberi'nin 4. sayısında, 822 dergi; 58'i ulusal, 16'sı bölgesel, 1235'i yerel 1309 gazete; 28'i ulusal, 11'i bölgesel, 217'si yerel 256 televizyon; 29'u ulusal, 60'ı bölgesel, 876'sı yerel 965 radyo; 26'sı yerli, 13'ü yabancı 39 haber ajansı ve 91 basın meslek kuruluşunun detaylı künye ve protokol bilgilerinden adreslerine, servis sorumlularından telefon, faks numaralarına, genel yayın yönetmenlerinden program yapımcılarına, köşe yazarlarından içeriğine, program sponsorlarından sektör sayfalarına kadar tüm bilgiler yer alıyor.

Gelişen teknoloji ve kullanıcı ihtiyaçları gözetilerek geliştirilen bu rehber, kullanışlı bir ara birime ve arama, listeleme, yazıcı çıktısı ve en önemlisi etiket çıktısı alma gibi birçok özelliğe sahip. Ayrıca, istenildiğinde belli bir yayın grubuna bağlı tüm yayınların listesi çıkarılabiliyor ya da bir medya ilgilisinin ismi girildiğinde kendisine ilişkin tüm verilere ulaşılabiliyor.

Bilgi için
BHA Medya Takip Merkezi
Tel: (312) 433 73 10
Fiyatı: Belli değil

Autocad 2000

Herkes İçin AutoCad

Hem İngiliz hem de metrik sistemde açıklamalar veren tek Autocad kitabı

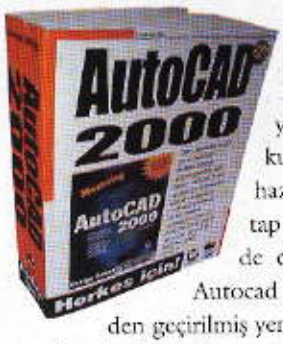

Hem yeni başlayan hem de deneyimli Autocad kullanıcıları için hazırlanmış bu kitap dünya üzerinde en fazla satılan Autocad kitabının gözden geçirilmiş yeni baskısı. Kitap sadece her komutun nasıl çalıştığını göstermek yerine, Autocad 2000'in en performansılı şekilde nasıl kullanılacağını anlatıyor. Her komut tek tek ele alınmadığı için de kitap ile birlikte gelen CD'de bu açığı kapamak üzere Autocad 2000 Instant Referans adlı ek elektronik bir kitaba da yer verilmiş. Bunun yanında aynı CD'de ABC's of Autolisp adında başka bir elektronik kitap, kitaptaki çizimlerin son halleri, Freeware AutoCad ilaveleri ve sembol kütüphaneleri de yer alıyor.

Kitap altı bölümden oluşuyor ve her bölümün sonunda yer alan ilave uygulamalar ile ne öğrendiğinizi gözden geçirme şansına da kavuşuyorsunuz. Tüm dünyadaki kullanıcıların taleplerinin karşılanması için de kitapta yer alan uygulamalar diğer kitaplarda olmayan bir şekilde hem İngiliz feet ve inç ölçüleri ile hem de metrik ölçülerle veriliyor.

Autocad 2000 kitabı belirli temeller ve bunları geliştirmek, uzmanlaşmak, modelleme ve görüntülemenin yanında, sayılaştırıcı şablonları da içeriyor. Deneyimi hangi düzeyde olursa olsun, Autocad 2000 tüm ilgililerin çalışmalarına yön verecek kapsamda hazırlanmış. Kendi alanında en son sürüm için ilk ve tek başvuru kaybağı olan Autocad 2000 benzersiz bir eğitim ve referans kitabı.

Ürün Bilgisi

AutoCad 2000

Bilgi İçin	: Alfa Yayıncılık
Tel	: (212) 511 53 03
Faks	: (212) 519 33 00
Fiyatı	: 14.750.000 TL

3DS MAX2 Yaratıcı Teknikler

Mad Max 2 İşbaşında

Animasyon ve modelleme dünyasında harika bir yolculuğa çıkabilirsiniz.

3D Studio MAX 2 Effects Magic, profesyonel animatörlerin hazırladığı efektleri tam olarak gerçekleştirmenizi sağlayacak bir eser. Kitaptaki efektlerde hedeflenen, kullanıcının kendisine "Bunu nasıl yapmış?" sorusunu sormasını sağlamak. Böylece aslında çok karmaşık görünen modelleme ve animasyon problemlerine aslında son derece kolay, ancak alışılmadık metotlarla çözüm bulunabileceğini göstermek. Kitapta Su Efektleri, Uzay Efektleri, Atmosferik ve Karasal Gerçekçilik, Patlamalar ve Yanma Teknikleri gibi bölümler yer alıyor. Kitabın CD-ROM'unda ise efektlerin hazırlanmasında gerekecek kaplama ve modeller, efektlerin son halini içeren MAX dosyaları, efektin son halini gösteren AVI dosyaları, kitaptakilere ilave olarak dört efekt daha, ayrıca Blur Fire ve Particle Combust Plug-in'leri bulunuyor. Kitabı öğretici bir kitap olarak düşünmek yanlış olur, çünkü uzun açıklamalara yer verilmemiş ve doğrudan, efektin hazırlanmasında gereken adımlar üzerinde sistematik olarak durulmuş.

Kitapda profesyonel tekniklerin adım adım anlatımı ile en çılgın düşlerinizi ekrana yansıtabileceksiniz. Ayrıca kitaptaki uzman tavsiyelerini alarak bunları çalışmalarınızda da kullanabilirsiniz. Kitapla birlikte gelen CD'de ise örnek MAX dosyaları, modeller, doku kaplamaları ve efektlerin son haline gösteren AVI dosyaları da bulunuyor.

Ürün Bilgisi

3Ds MAX2 Yaratıcı Teknikleri

Bilgi İçin	: Sistem Yayıncılık
Tel	: (212) 293 83 72
Faks	: (212) 245 66 14
Fiyatı	: 9.750.000 TL

SQL Server 7.0

SQL Server Hakkında Herşey

SQL Server ile ilgili aradığınız bilgileri bu kitapta bulabilirsiniz.

SQL Server 7.0 sistem yönetimi ve uygulama geliştirme konusunda her şeyi açıklamayı amaçlayan bu kitap, veri tabanı ve veri tabanı uygulaması geliştirme konusunda temel bilgiler vermek, Trans-SQL dilini öğretmek ve Visual Basic 6.0 programlama dilini kullanarak SQL Server veri tabanlarına erişmek gibi konulara yer veriyor.

Kitapta bütün konular belli bir bütünlük içinde ele alınmış ve terimler sorular ve egzersizlerle de desteklenmiş. Çok ayrı konuları da bünyesinde barındıran kitap bundan dolayı üç ana bölüm altında toplam 16 bölümden oluşuyor. Birinci bölümde sistem yönetimi ile ilgili konular yer alıyor. İkinci kısımda uygulama geliştirme ile ilgili bölümler bulunuyor. Bu bölümde Trans-SQL dilinin kullanımı ve veri tabanı sürücülerinin yanında, Visual Basic 6.0 ile SQL Server bağlantılarına da yer verilmiş. Ekler kısmında ise adım adım yönetim kılavuzu ve her zaman olduğu gibi sözlük ile kaynakça bulunuyor. Kitap oldukça geniş olan SQL Server konusunu başarılı bir biçimde tek bir kitaba sığdırmayı başarmış.

Eğer veri tabanı yönetiminde yeniyseniz kitaba birinci bölümden başlayarak adım adım ilerleyebilirsiniz. Ancak bu konuda birazcık bilgi sahibiyseniz istediğiniz bölümden başlayarak da takip edebilirsiniz. Kitap buna imkan sağlayacaktır.

Ürün Bilgisi

SQL Server 7.0

Bilgi İçin	: Alfa Yayıncılık
Tel	: (212) 511 53 03
Faks	: (212) 519 33 00
Fiyatı	: 7.500.000 TL

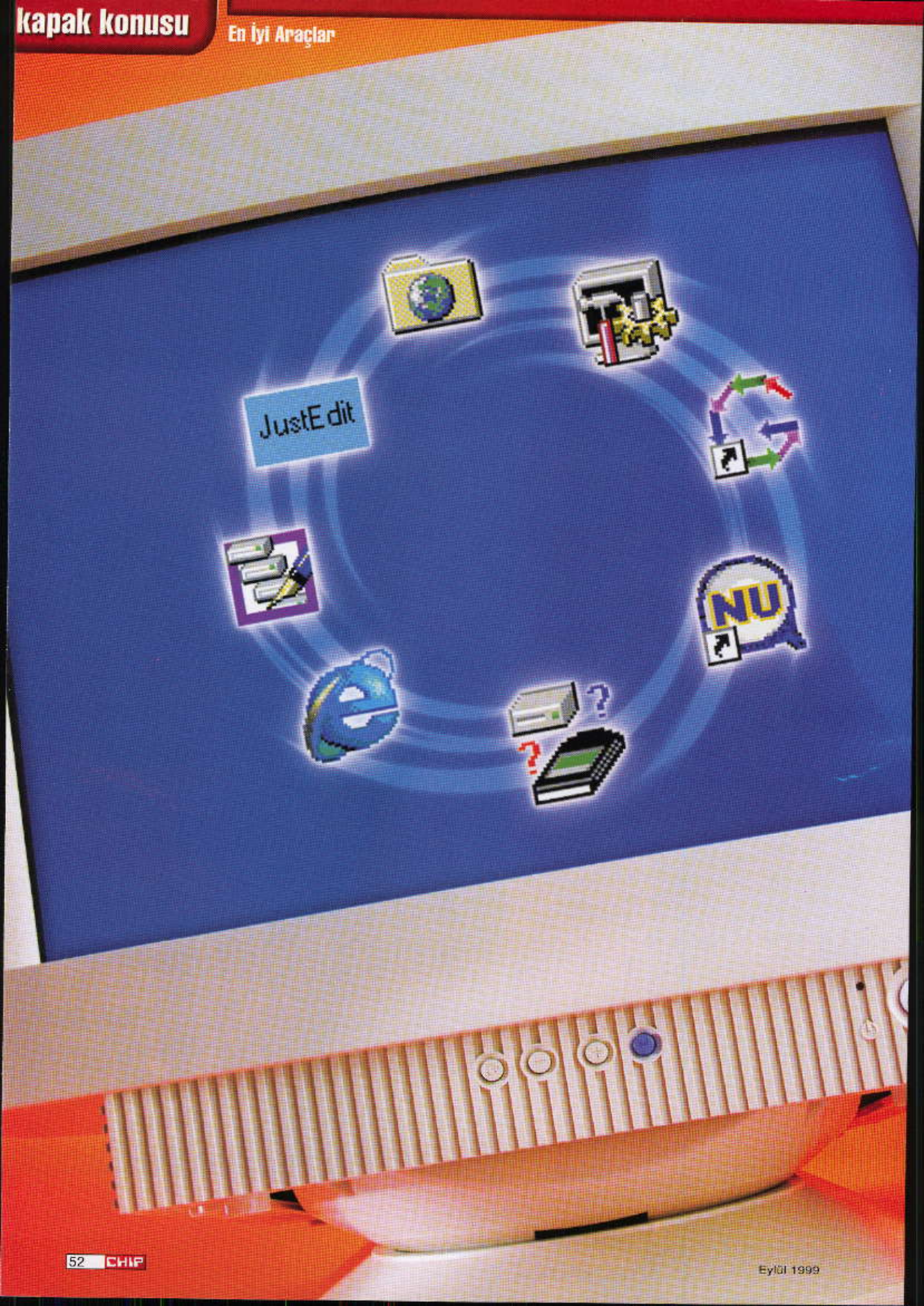
JustEdit
NU

CHIP Editörlerinin Tavsiye Ettiği

En iyi Araçlar

Bu yazımızda Windows için en faydalı ve kullanışlı araçları tanıtıyor, bunlarla ilgili en iyi Chipuçlarını veriyoruz.

Ufuk Yamanıkılıcoğlu uyaman@chip.com.tr

Satılan her iki yazılımdan biri Utility denilen araçlar. Bu faydalı yardımcı programlar PC ile çalışmayı kolaylaştırıyor, daha verimli ve güvenli bir hale getiriyor.

Ancak her Utility üreticinin vaat ettiği işleri yapamıyor ve her fonksiyon da gerçekten mantıklı olmayabiliyor.

Bu yüzden klasik araç paketlerini karşılaştırmıyoruz, bunun yerine en çok tuttuğumuz ve hem işyerinde hem de kişisel olarak kullanmaktan vazgeçemeyeceğimiz programları tanıtıyoruz.

Bunlardan biri artık klasik bir araç paketi ve halen en gelişmiş bakım programlarından biri olan Norton Utilities. Ancak Web sayfalarını herhangi bir FTP programı olmadan doğrudan Browser penceresinde düzenlemenize (Edit) ve güncellemenize olanak tanıyan Just Edit Java Applet gibi faydalı ve güzel programlar da seçimlerimiz arasında mevcut.

Elbette her PC'nin standart yazılımları arasında bir virüs tarayıcısı da bulunmalıdır. Bu programların kalitesi Internet üzerinden yapılan Online güncellemelere bağlı olduğu için size kesin bir tavsiye veremiyoruz, ancak Norton Antivirus ya da AVP gibi popüler virüs avcılarından birini tercih edebilirsiniz. Virüs tarayıcınızı mutlaka düzenli olarak (haftada bir defa) güncelleyin ve virüs programının sunduğu kurtarma disketi hazırlama seçeneğini gerçekleştirmeyi unutmayın. Murphy kanunlarına göre elinizde bir kurtarma disketi bulunmuyorsa bir virüs saldırısına uğramanız garanti demektir.

Ayrıca bazı ücretsiz araçların ticari rakiplerinden çok daha pratik olabileceklerini ve kıyıda köşede duran bazı araçların da göz atılmaya değer olduklarını göreceksiniz.

Denemeniz için en iyi araçlar CD'de

Tavsiye ettiğimiz araçların ve Chipuçlarımızın işlevselliğini hemen test edebilmeniz için üreticilerin sağladığı tüm sürümleri demo veya tam sürüm şeklinde vermeye çalıştık. CD'yi hazırladığımız sırada Norton Utilties 4'ün deneme sürümü henüz çıkmamıştı, o yüzden bu programı önümüzdeki ayın CD'sinde bulabileceksiniz.

Programların çoğu hem Windows 95/98 hem de NT altında çalışabiliyor. NT kullanıcılarının şifreleme programı Scramdisk yerine PGP'yi kullanmalarını tavsiye ediyoruz.

İçindekiler

- Powerdesk: Dosya yöneticisi, resim izleticisi ve Packer 54
- Tweak UI: Bedavaya ince Windows ayarları 56
- GetRight 3: Akıllı Download yöneticisi 58
- Drive Image: Bir dosyaya disk içeriğini yedeklemek 60
- Internet Explorer 5: Ücretsiz komple Internet paketi 62
- Scramdisk: Sabitdiskinizdeki ücretsiz veri güvenliği 64
- Just Edit: Web sayfalarını Browser'dan Online değiştirin 66
- Norton Utilities 4: Halen eskimeyen klasik araç çantanız 67

Herkesin ihtiyacı araçlar: CHIP en faydalı araçları tanıtıyor ve bunlarla nasıl verimli çalışabileceğinizi açıklıyor.

Powerdesk: Dosya Yöneticisi, Viewer ve Packer

Windows Gezgini (Explorer) kullanıcıların ihtiyaçlarına tam olarak cevap vermiyor, çünkü bazen işlevsellik ve kullanım kolaylığı açısından yetersiz kalıyor. Norton Commander gibi programların halen aranıyor olmasına şaşmamak lazım. Ancak Powerdesk araçları çok daha fazlasını başarıyor: Tek pakette bir dizi pratik araç birarada bulunuyor.

Dosya yöneticisi (File Manager) değişik görünüm pencerelerine, sürücü çubuğuna ve birçok resim ve dosya formatı için dahili bir önizleme penceresine sahip. Ayrıca bu dosya yöneticisi "Dosya" kısayol menüsüne şifreleme, sıkıştırma, kopyalama fonksiyonlarının yanı sıra, bir resim formatı dönüştürücüsü de ekliyor. Powerdesk sadece ZIP arşiv fomatını desteklemele kalmıyor; CAB, TAR, ARJ gibi sıkıştırma formatları ve Mail eklentileriyle de anlaşabiliyor.

Powerdesk Explorer, Windows Explorer gibi çalışıyor, yani çalıştırmak için açmanız yeterli oluyor. [Insert] tuşuna basarak hemen yeni bir dizin oluşturabiliyorsunuz, diğer pratik özelliklerden bazıları da iki dizinin içeriğini karşılaştıran Directory Synchroniser ve Sizemanager (bakınız Chipucu 1). Powerdesk dizin yapıları ve resimler için de pratik yazdırma fonksiyonları sunuyor.

Program istenildiğinde uygulama programlarının Aç ve Kaydet iletişim kutularına en son ziyaret edilen dizin ve belgelerin bir listesini ekliyor. Bu da dizin ormanında dolaşmanızı oldukça kolaylaştırıyor.

Fiyatı: 30$ (demosu CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.mijenix.com

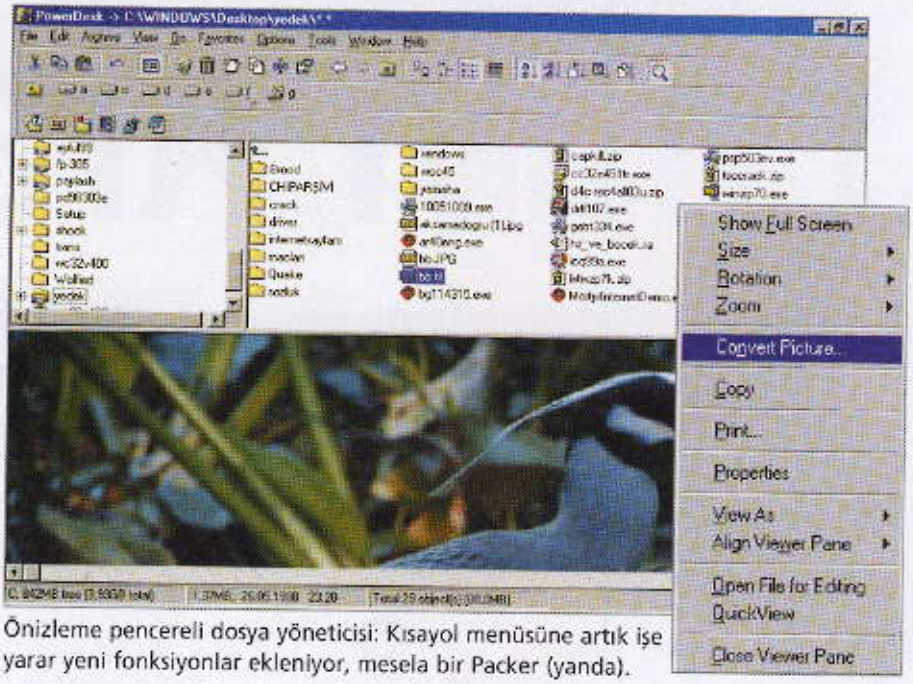

Önizleme pencereli dosya yöneticisi: Kısayol menüsüne artık işe yarar yeni fonksiyonlar ekleniyor, mesela bir Packer (yanda).

Chipucu 1: Sizemanager ile dizin hiyerarşisi

Powerdesk'in ek bir aracı olan Sizemanager ile diskinizdeki dizinler hakkında daha iyi bilgi alabilirsiniz. Bu araç dizinlerdeki veri yerleşimini grafiksel olarak gösteriyor, böylece bir bakışta hangi dizinde büyük dosyaların bulunduğunu görebiliyorsunuz. Sizemanager'ı Powerdesk'in araç çubuğundan (Toolbar) çalıştırabileceğiniz gibi, Başlat menüsünden geçen dolambaçlı yolu da kullanabilirsiniz. Komplike dizin hiyerarşilerinde grafiklerin gösterilmesi ,uzun sürebiliyor.

Chipucu 2: Norton Commander gibi kısayollar

Eski Norton Commander'in kısayol tuşlarının eksikliğini hâlâ hissediyorsanız, "Options/Preferences/Keyboard" ile Commander'ın en önemli kısayollarını kullanabilirsiniz. Böylece mesela yeni bir dizini sadece [F7] tuşuna basarak yaratabiliyorsunuz, standart olarak ayarlanmış [Insert] tuşuna alışamayanlar için iyi bir çözüm olacaktır bu.

Chipucu 3: Sürekli komut satırı gösterimi

Bazı işlemler komut satırından daha çabuk gerçekleştirilebilir. [Ctrl]+[F6] kısayolu ile sürücü penceresi üzerinde kalıcı bir komut satırının açılmasını sağlayabilirsiniz. Bu görünüm, "OPTIONS/SAVE SETTINGS ON EXIT" ile ayarları olduğu gibi bırakırsanız, bir sonraki program açılışında da olduğu gibi kalacaktır.

Chipucu 4: Birçok resmin toplu dönüştürülmesi

Powerdesk resimleri sadece önizleme penceresinde göstermekle ve yazdırmakla kalmıyor, aynı zamanda yaygın olarak kullanılan tüm formatlara ve renk derinliklerine dönüştürebiliyor. Bunun için yapmanız gerekenler ilgili resimleri Explorer'da ya da Powerdesk penceresinde fare ile işaretleyip sağ fare tuşuna tıklamak ve Powerdesk menüsünden "CONVERT PICTURE" komutunu çalıştırmak. "TO" alanında istediğiniz dosya formatını (mesela JPEG) seçin. "OK" düğmesine tıkladığınızda seçili tüm resimler orijinaline paralel olarak aynı isim altında JPEG uzantısı ile kaydedilecektir.

Resimlere hemen göz atmak veya yazıcı çıkışı almak için araç çubuğundaki büyüteç simgesi ile önizleme penceresini açın. Görüntünün büyüklüğü ekran büyüklüğüne kadar serbest şekilde seçilebilir.

CHIP'in Yorumu

Ücretsiz Explorer'a rağmen yeni bir dosya yöneticisine değer mi? Kesinlikle: Windows altında yeni dosyaların oluşturulması sinir bozucu ve zahmetli olabiliyor; sıkıştırma, şifreleme gibi ek fonksiyonlar ancak bir düzine programı sisteminize kurduğunuzda, kısayol menüsüne entegre ediliyor. Powerdesk birçok faydalı aracı basitçe dosya yöneticisine sığdırıyor. Bunları doğru ayarlama zahmetine katlananlar günlük çalışmada daha kolay ve rahat çalışabilirler.

Tweak UI: Bedavaya İnce Windows Ayarları

Microsoft'un Windows 95/98 ve NT 4'te unuttuklarını yine bu üreticinin kendisi sunuyor: Sistemi kendi ihtiyaçlarınız doğrultusunda yapılandırmak için basit bir araç. İngilizce bir araç olan Tweak UI en önemli Registry ayarlarını seçenek halinde veriyor.

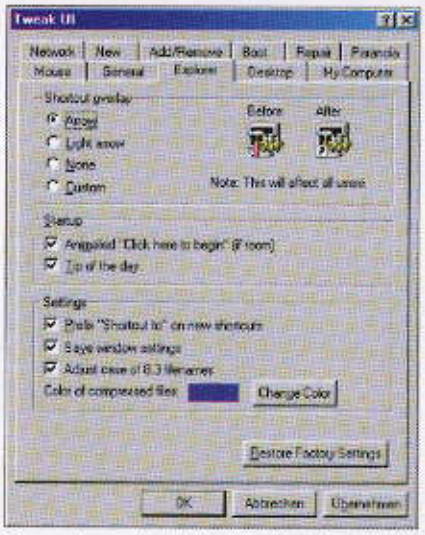

İşlevsel ama karışık: Tweak UI'de neyin nerede olduğunu bulmak zor olabilir, burada mesela kısayol simgelerinin görünümünü ayarlayabiliyorsunuz.

Bu araç kurulumdan sonra Denetim Masası'nda kendi simgesini oluşturuyor. Programın fonksiyon kapsamı ince Desktop ayarlarından (simge gösterimi gibi) güvenlik ve konfor sağlayan ayarlara kadar uzanıyor. Gerçi bu kayıtların çoğunu profesyonel kullanıcılar doğrudan Registry'den de gerçekleştirebilirler, ancak bu hem zahmetli hem de hatalara açık bir yöntem.

Windows 98 CD'sinde bu araç Resource Kit'in bir parçası olarak "\tools\reskit\powertoy" dizininde bulunuyor. CHIP CD'sinde ise bu program kendiliğinden açılan bir arşiv olarak bulunuyor. En iyisi dosyayı sabitdiskte bir dizine kopyalayın ve çift tıklayıp bu dizine dosyaların açılmasını sağlayın.

Setup.exe dosyasını bulamazsanız şaşırmayın: Tweak UI diğer programlardan farklı bir şekilde kuruluyor. "tweakui.inf" dosyasını işaretleyin ve kısayol menüsünden (sağ fare tuşuna tıklayarak) "Yükle (Install)" komutunu seçin. Kurulum ve otomatik konfigürasyon, masaüstündeki yardım penceresini kapattığınızda tamamlanacaktır.

Fiyatı: Ücretsiz (Windows 98 ve CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.microsoft.com

Chipucu 1: Sürücü harflerini yabancı gözlerden gizleyin

Bilgisayarını yabancı kişilerin virüslü disketlerinden korumak isteyenler Tweak UI ile disket sürücüsü erişimini iptal edebilirler. Bunun için "My Computer" kartında sürücüleri fare ile tek tek seçin. Dikkat: Bu yöntem çok yüzeysel bir koruma sağlar, zira sürücülere DOS altından ya da "Başlat / Çalıştır" ile erişilmeye devam edilebilir. Yine de "Bilgisayarım" penceresinde görünmezler.

Chipucu 2: Hızlı Windows pencereleri

Başlat menüsü veya Windows pencereleri animasyonları gerçi göze hoş görünür, ancak uzun süreli çalışmalarda sinir bozucu olabilir. Başlat menüsünün açılışını hızlandırmak için Mouse kartındaki "Menu Speed" çubuğunu "Fast" olarak ayarlayın. Pencere animasyonlarını bir sonraki kart olan "General" bölümünde ayarlayabiliyorsunuz: "Effects" liste alanında "Windows Animation" ve "Menu Animation" kayıtlarının önünde onay işareti bulunmamalıdır. Uygula düğmesine tıklayıp ayarları deneyebilirsiniz. Yaptığınız tüm ayarları tekrar geri alabilirsiniz.

Chipucu 3: Hızlı Windows simgeleri tamiri

Bazen masaüstündeki tüm simgeler yanlış renklerde ya da bozuk olarak gösterilir. Tweak UI ile bunu da düzeltmeniz mümkün."Repair" bölümünde bozuk simgelerin tamiri için gerekli fonksiyonu bulabilirsiniz. Liste alanından "Rebuild Icons" kaydını seçin. Windows böylece simgeler için önbelleği (Cache) silecek ve birkaç saniye içinde yenilerini oluşturacaktır.

Chipucu 4: Veri izlerini temizlemek

Internet Explorer veya Windows System'da izlerinizi temizleyen programlar oldukça popüler. Bilgisayarını başkalarıyla paylaşanlar en son kullandığı belge ve dosyaların veya ziyaret ettiği Web adreslerinin başkaları tarafından bilinmesini istemeyebilir. Tweak UI, Windows'un her sistem açılışında History listelerini silmesini sağlayabilir. İlgili ayarları "Paranoia" kartında bulmanız mümkün.

Aynı bölümde CD-ROM'ların ve müzik CD'lerinin otomatik olarak başlatılmasını etkinleştirebilir ya da iptal edebilirsiniz.

Chipucu 5: Standart sistem dizinlerinin seçimi

"My Documents (Belgelerim)" veya Web Browser'daki "Favorites" gibi sistem klasörlerini sabitdiskin başka partisyonlarına da aktarabilirsiniz. Verilerinizi hep D: sürücüsüne kaydediyorsanız, örneğin "My Documents" klasörünü de bu sürücüde oluşturmalısınız, bu sayede verilerin yedeklenmesi de çok daha kolay olur.

"General" sekmesinin ortasında "Special Folders" altında ilgili kayıtları bulabilirsiniz. "Change Locations" düğmesi ile standart kayıt dizinlerini değiştirebilirsiniz.

Chipucu 6: Kısayolların gösterimini değiştirmek

Masaüstündeki kısayolların sağ alt köşede bir ok simgesine sahip olup olmayacağını "Explorer" bölümünden ayarlayabilirsiniz. Aynı şekilde kısayol dosyalarının başına otomatik olarak eklenen "Kısayol" ifadesini de buradan iptal edebilirsiniz. Böylece kısayol simgelerinin altında sadece uygun dosyanın adı görünür.

CHIP'in Yorumu

Güzel bir arayüzü alın, birkaç ayar çubuğu ve tonla ayar ekleyin: Windows ince ayar programınız hazır. Çoğu yazılım şirketi Windows 95/98 için ince ayar (Tuning) programları sunar, bunların en ucuzu 15$'dan başlar. Fonksiyon kapsamına baktığınızda temel fonksiyonlarda bu programların hepsinin benzer olduğunu görebilirsiniz. Aynı fonksiyonlara Microsoft'un Tweak UI'si de sahip, üstelik bedava.

GetRight 3: Akıllı Download yöneticisi

Internet'ten Download edilen dosyaların boyutu giderek inanılmaz bir şekilde artıyor, mesela Star Wars'un Trailer'ı 25 MB, bir oyun da 30-40 MB olabiliyor. Bu gibi dosyaların transferinde zamandan ve paradan tasarruf etmek istiyorsanız GetRight gibi bir Shareware program kullanmanızı öneririz.

Bu Download yöneticisi bir dosyayı sabitdiskinize transfer etmek istediğinizde devreye giriyor ve istediğiniz zaman dosyayı indiriyor. Bunun için önce bir istek listesi hazırlayabiliyorsunuz. GetRight otomatik olarak Download işlemlerini gerçekleştirir. Aksi takdirde Download'dan önce programı her seferinde tekrar tekrar sizin çalıştırmanız gerekiyor.

- Temel veya tam kurulum: Tüm özelliklerden faydalanabilmek için en iyi tam kurulum seçeneği olan "Full GetRight"ı seçin.
- "Configuration Wizard"ı çalıştırın. Bu sihirbaz size ana ayarlarda yardımcı olacaktır.
- "Prompting to Download"da Download işleminin ne zaman başlatılacağına kendinizin karar vermesini sağlayın ("Ask me"). Böylece ileride programın tüm fonksiyonlarını kullanabilirsiniz.
- GetRight kurulumu sırasında "Başlangıç" menüsüne yerleşir. Bir dosyayı indirmeye kalkıştığınızda karşınıza klasik Download penceresi yerine "Save as ..." GetRight komutu çıkar.

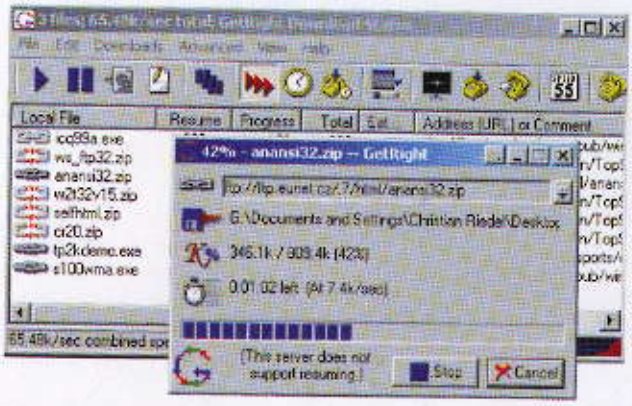

Download'larınız yarım kalmasın: GetRight yarıda kalan Download'ları daha sonra kaldıkları yerden devam ettirebiliyor ve dosyaları önceden ayarladığınız bir saatte de (mesela gece) indirebiliyor.

GetRight'ın yapılandırması ve ayarları için Başlat menüsündeki GetRight klasöründe (Başlat/Programlar/GetRight) "GetRight Configuration" komutunu çalıştırın.

Right böylece öngörülen zamanda Internet'e bağlanıyor ve dosyaları çekiyor. Program elbette transfer tamamlandığında Internet bağlantınızı kesebiliyor ve bilgisayarınızı kapatabiliyor. Uyuduğunuz zamanlarda GetRight indirimli tarifeden Download'larınızı otomatik olarak gerçekleştirebilir. Download sırasında sorunlar yaşanırsa GetRight yarıda kalan Download'ları daha sonra da kaldığı yerden (eğer sunucu bu işlemi destekliyorsa) devam ettirebiliyor. Program bu bağlamda rakip programlarda eksik olan birçok fonksiyon sunuyor.

Fiyatı: Kayıtlı kullanıcı yaklaşık 17$ (CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.getright.com

Chipucu 1: Kurulumdaki doğru seçenekler

GetRight kurulum rutini çoğunlukla mantıklı ayarlar sunuyor veya cevaplaması kolay sorular yöneltiyor. Şu 5 Chipucunu da dikkate alırsanız mükemmel hazırlanmış olursunuz:

- "Install Icons?" sorusundaki ikinci onay işaretini seçili bırakın, bu sayede GetRight otomatik olarak Download işlemlerini gerçekleştirir. Aksi takdirde Download'dan önce programı her seferinde tekrar tekrar sizin çalıştırmanız gerekiyor.
- Temel veya tam kurulum: Tüm özelliklerden faydalanabilmek için en iyi tam kurulum seçeneği olan "Full GetRight"ı seçin.
- "Configuration Wizard"ı çalıştırın. Bu sihirbaz size ana ayarlarda yardımcı olacaktır.
- "Prompting to Download"da Download işleminin ne zaman başlatılacağına kendinizin karar vermesini sağlayın ("Ask me"). Böylece ileride programın tüm fonksiyonlarını kullanabilirsiniz.
- GetRight kurulumu sırasında "Başlangıç" menüsüne yerleşir. Bir dosyayı indirmeye kalkıştığınızda karşınıza klasik Download penceresi yerine "Save as ..." GetRight komutu çıkar.

Chipucu 2: Bağlantı ayarları optimizasyonu

Genelde "Connections" kartındaki standart ayarlar ve değerler iyi seçilmiştir. MP3 dosyaları çektiğinizde ve Download yarıda kaldığında GetRight her dosya türünde olduğu gibi Download işlemini kaldığı yerden daha sonra devam ettirebilir.

Ancak bu durumda MP3 dosyasında bir çıtırdama sesi duyabilirsiniz. "Miscellaneous" altındaki "Rollback" fonksiyonu, girilen değer en az 20K olduğunda bu efekti engeller.

Çoğu FTP sunucusu aynı anda kısıtlı sayıda kullanıcının verilere erişmesine olanak tanır. "Retrying" alanında hangi aralıklarda ve sıklıkta yeniden bağlanılmaya çalışılacağını belirleyebilirsiniz.

Chipucu 3: GetRight ve çevirmeli ağ

GetRigt'ın otomatik Download'lara başlayabilmesi ve transfer sonunda bağlantıyı kesebilmesi için "Internet" alanında bazı ayarlar yapmanız gerekiyor.

"Connect using Dial-Up Networking"i ve kullanmak istediğiniz çevirmeli bağlantıyı seçin. Hepsi bu kadar.

Chipucu 4: Download'ları akıllıca planlayın

Bir Download'u başlattığınızda önce kaydedilecek dizini belirlemeniz gerekiyor. Daha sonra dosyanın ne zaman indirileceğine karar vermeniz gerekiyor: Download'u daha sonra başlatmak istiyorsanız "Later"ı seçin. İndirilecek tüm veri paketleri için bu yöntemi uygulayın. Saatin yanındaki GetRight logosuna çift tıkladığınızda Download edilecek dosyaların listesini görebilirsiniz. Ayrıca sürükle ve bırak yöntemiyle başka dosyaları da listeye dahil edebilirsiniz. Yapmanız gereken tek şey Web sayfasındaki linkleri GetRight penceresine sürükleyip bırakmaktır.

"Downloads/Schedule Download" ile işlemin ne zaman başlatılacağını belirliyorsunuz. Alttaki seçenek alanlarından ise Windows'un başarılı bir Download işleminden sonra kapatılmasını sağlayabiliyorsunuz.

CHIP'in Yorumu

Önce topla, sonra Download et. GetRight'tan vazgeçmek mümkün değil. O anda bir dosyayı Download ediyorsanız, Internet sayfaları çok yavaş açılır. Bu yüzden Download'ları daha sonra yaptırmak daha mantıklı. Ve bu sırada bir sorun çıktığında GetRight güvenilir bir şekilde yarıda kalan Download'ları devam ettirebiliyor, bu da zamandan ve paradan tasarruf demek, özellikle indirimli tarifenin uygulandığı gece saatlerinde otomatik Download işlemini başlatırsanız.

Drive Image: Bir Dosyaya Tüm Diski Yedeklemek

Drive Image 2.0 tüm sabitdisk partisyonunu sıkıştırılmış olarak başka bir sürücüdeki Image dosyasına yedekliyor, bu sürücüler sabitdisk veya Iomega gibi ZIP Drive'lar olabiliyor. Acil durumlarda yedeklenen partisyonun bu Image'ını geri kopyalayabilirsiniz.

Ancak Drive Image sadece yedeklemeler için son derece pratik olmakla kalmaz. Shareware, sürücüler veya sisteme yakın programlarla çok oynayanlar çalışır durumdaki Windows sistemlerini bir Image dosyasına yedekleyebilir, daha sonra diledikleri gibi denemelerde bulunabilir ve bir sistem çökmesinden sonra Image dosyası yardımıyla sistemi daha önceki çalışır durumuna kolaylıkla getirebilirler.

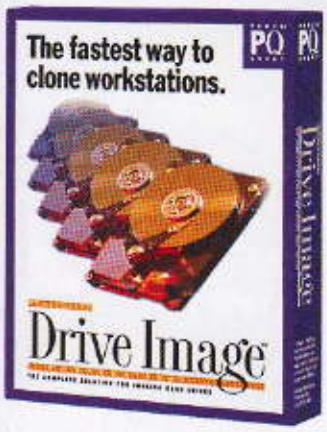

Bir yedekleme aracından daha fazlası: Drive Image sabitdiskleri kopyalıyor, partisyonları yedekliyor ve diskleri bölebiliyor.

Drive Image gerçi MS-DOS kipinde çalışıyor, ancak grafiksel kullanıcı arayüzü ve fare desteği sayesinde kullanımı kolay. Yedekleme işleminde bir sihirbaz size adım adım eşlik ediyor.

Program ayrıca kurulum sırasında oluşturulan iki kurtarma disketinden de çalıştırılabiliyor. Sistemi onarmak için Image dosyasını seçiyorsunuz. Yedekleme aracı daha sonra partisyonu silip birkaç dakika içinde alınan yedeğe göre tekrar oluşturuyor. 1 GByte sabitdisk partisyonundaki taze bir Windows 98 kurulumu bu sayede birkaç dakika içinde gerçekleşebiliyor.

Drive Image, mesela daha yüksek kapasiteli bir sabitdiske terfi etmek istediğinizde birebir sabitdisk (FAT16/32, NTFS, HPFS dosya sistemleri) kopyalamaları için de kullanılabilir.

Program Linux partisyonlarını sektör sektör kopyalıyor. Ancak hangi sürücülerin yedeğini alacağınızı iyi düşünün. Windows'unuz stabil olarak çalışıyorsa hemen yedekleyebilirsiniz. Eğer sisteminizde sorunlar varsa önce Windows'u yeniden kurmanızı, problemleri gidermenizi, sürücüleri yüklemenizi ve yapılandırmanızı, ağ ve Internet bağlantılarını kurmanızı, daha sonra Image almanızı öneririz.

Fiyatı: 90$ (Deneme sürümü CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.powerquest.com

Chipucu 1: Yedek Image'i CD-R'a basın

Eğer sabitdiskinizde 500 MB'lık bir Image dosyası için harcayacak yeriniz yoksa, bu dosyayı CD'ye de kopyalayabilirsiniz. Ancak bu durumda kurtarma disketinde CD-ROM sürücünüzün DOS Driver'larının bulunmasına dikkat edin.

Chipucu 2: Büyük Image dosyalarını bölün

Çoğunlukla sabitdisklerin Image dosyalarının boyutu 100 veya 250 MByte kapasiteli ZIP Drive'lardan daha yüksektir. Hatta bazen Image dosyası 650 MB'lık CD-R disklerine de sığmayabilir. Ancak büyük dosyaları Image Editor ile kolayca Windows altından parçalara ayırabilirsiniz, bu program Drive Image ile aynı program grubunda bulunuyor. Parçalara ayrılacak Image dosyasına sağ tuşla tıklayın ve menüden "Span" komutunu seçin.

Şimdi dosyaların kaydedileceği hedefi seçin (mesela ZIP veya disket sürücüsü). Program şimdi otomatik olarak Image dosyasını çıkartılabilir bu kayıt medyalarına bölecektir. "Combine" komutuyla ileride ayrı parçaları tekrar birleştirebilirsiniz.

Drive Image istenildiğinde Syquest, ZIP veya Jaz sürücülerin DOS sürücülerini de kurtarma disketini kopyalıyor.

Chipucu 3: Image'dan tek tek dosyaları geri yükleyin

Çoğunlukla Image dosyasını komple geri yüklemeye gerek olmayacaktır. Sistemi tekrar çalışır bir hale getirmek için belli bir dizinin, hatta dosyanın kopyalanması yeterli olacaktır. 2.01 veya 2.02 güncelleme sürümlerini yüklediyseniz (bu Update'leri www.powerquest.com'dan ücretsiz olarak da temin edebilirsiniz) sıkıştırılmış Image dosyalarından tek tek dosyaları da geri yükleyebilirsiniz.

Bunun için birlikte gelen ek araç Image Editor'ı çalıştırın ve Image dosyanızı açın. Kaydedilmiş dosyaların gösterilebilmesi için programın önceden bir indeks oluşturması gerekiyor. Bu işlem dosyanın büyüklüğüne bağlı olarak birkaç dakika sürebiliyor.

Chipucu 4: Image dosyanız için en iyi sıkıştırma

Image dosyasını sıkıştırılmış olarak kaydetmenizi öneririz. Program bunun için üç seçenek sunuyor: Düşük, yüksek sıkıştırma ve sıkıştırılmamış.

Bizim tavsiyemiz düşük sıkıştırma; zira bu sıkıştırma seçeneği oldukça yeterli ve yüksek sıkıştırmadan çok daha çabuk gerçekleşiyor. Yüksek sıkıştırma seçeneğinin sağladığı daha fazla boş disk alanına değeceğini söylemek mümkün değil.

Chipucu 5: Drive Image'ı C: sürücüsüne kurmayın

Açılış partisyonunuz olan C'yi Drive Image ile yedeklemek istiyorsanız, programı C: sürücüsüne değil, D: veya E: gibi başka bir sürücüye kurun. Program C: sürücüsünde zaten kuruluysa, Boot sürücüsünü disketten de yedekleyebilir ve ileride bu yedeği geri yükleyebilirsiniz.

CHIP'in Yorumu

Drive Image sayesinde bir Uninstaller kullanmak gerekmiyor. Gerçi Cleansweep oldukça başarılı bir araç, ancak fena halde çökmüş bir Windows'ta pek bir işe yaramıyor. Yeni programlar test ettiğinizde veya işletim sistemlerinin Beta sürümleri ile denemeler yaptığınızda Drive Image en büyük yardımcınız olacaktır. Sistemi her yeniden başlatmanızda temiz bir Windows sistemi ile çalışabilir ve şikayet etmeden denemelerinize devam edebilirsiniz, Uninstaller ile uğraşmanıza hiç gerek yok.

Int. Explorer 5: Bedava Komple Internet Paketi

Windows 95/98 ve NT'ye entegre edilmiş Internet Explorer 4 ile çalışanlar birçok fonksiyondan vazgeçmek zorundalar. Microsoft, Browser'ının yeni sürümünde kullanım kolaylığını oldukça artırmış. Paketin çekirdek programı olan Browser'da bunun farkına belirgin bir şekilde varmak mümkün. Yanlış bir Web adresi girdiğinizde Browser bu kaydı otomatik olarak düzeltmeye çalışıyor.

Sıkça aynı sayfaları ziyaret ediyor ve bu sitelerde hep aynı formu doldurmak zorunda kalıyorsanız (Hotmail veya Yahoo Mail'deki gibi), IE 5'in Autocomplete fonksiyonuna sevinebilirsiniz. Bu fonksiyon girdiğiniz bilgileri kaydediyor ve gerektiğinde daha sonraki bağlantılarınızda formları otomatik olarak doldurup gönderiyor. İlgili seçenekleri güvenlik nedeniyle ayrı ayrı da etkinleştirip iptal edebilirsiniz.

Telefon faturasından tasarruf etmek isteyenler ve Offline surf etmeyi sevenler, Web sitelerini komple indirmek için kullandıkları Mirror programlarından ileride vazgeçebilirler. Komple Web sitelerini Offline olarak gezebilmek için neler yapmanız gerektiğini bu sayfadaki Chipucu 1'de okuyabilirsiniz. "Dosya/ Farklı Kaydet (File/ Save as)" komutuyla tek tek Web sayfalarını resimlerle birlikte sabitdiskinize kaydedebilirsiniz.

Dynamic HTML ve Cascading Style Sheets gibi yeni teknolojiler yeni Internet Explorer'da rakibi Netscape'e göre daha iyi entegre edilmiş. Program ayrıca hatalı HTML kodlarına karşı çok daha toleranslı davranıyor. Netscape'de tüm bir sayfanın eksik olan beş karakterlik bir komut yüzünden bomboş görünmesi pekala mümkün.

Pakette ayrıca Internet sayfalarının tasarımı ve düzenlenmesi için Frontpage Express ve e-mail ve News istemcisi Outlook Express de bulunuyor.

Netscape Communicator da bu fonksiyonların çoğuna sahip, mesela Netscape Messenger e-mail ve haber programı olarak, Composer da Web sayfaları tasarımı için hizmet veriyor. Ancak Netscape fonksiyon kapsamında rakibiyle yarışamıyor. Basit ve modern kullanımın yanı sıra, Explorer'da özellikle ayrıntılar daha başarılı.

Çevrimdışı izleme (Offline Browsing) ve yeni güvenlik ayarları: Yeni Internet Explorer artık daha konforlu ve işlevsel.

Internet Explorer 5.0'ın tam sürümünün kurulumu sabit disk üzerinde yaklaşık olarak 100 MB yer kaplıyor. Eğer sabitdisk alanınızdan tasarruf etmek istiyorsanız, IE 5.0'ın 7 MB'lık minimum kurulumu da seçebilirsiniz. Netscape Communicator'da en azından 20 MB yer gerekiyor.

Fiyatı: Ücretsiz (CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.microsoft.com

Chipucu 1: Sevdiğiniz sayfaları Offline ziyaret edin

Paradan tasarruf etmek istiyorsanız ve seçmiş olduğunuz Web sayfalarını Internet'e bağlı olmadan huzur içinde gezmek istiyorsanız, sayfayı komple indirmeniz gerekiyor. Internet Explorer ile bu işlem çok kolaylaşıyor.

Bunun için öncelikle Internet'e bağlıyken istediğiniz Web sayfasını çağırın ve Sık Kullanılanlar (Favorites) listenize ekleyin (Sık Kullanılanlar/Sık Kullanılanlara Ekle). Son olarak çevrimdışı yükleme için sayfanın yüklenmesini üçüncü seçenekle sağlayın. "Özelleştir (Customize)" düğmesiyle neyin nasıl kaydedileceğini belirleyebileceğiniz bir iletişim penceresi açmış olursunuz.

Çevrimdışı izleme için kaydedilmiş siteyi normal bir şekilde Sık Kullanılanlar menüsünden çağırın. Bilgisayarınız bir Internet bağlantısı kurmaya çalışırsa "Çevrimdışı çalış" seçeneğini seçin.

Chipucu 2: İnce güvenlik ayarlarının yapılması

Yeni Browser'larda sürekli olarak yeni güvenlik delikleri ortaya çıkıyor. Üreticinin bir sonraki yamasına kadar size bu durumlarda yardımcı olabilecek tek şey güvenlik ayarlarında elle yapacağınız değişiklik. Önceki sürümlerin aksine, Internet Explorer 5'de güvenlik açısından önemli ayarlar gelişmiş Internet seçeneklerine entegre edilmemiş.

"Araçlar/Internet Seçenekleri (Tools/Internet Options" iletişim kutusunda "Güvenlik (Security)" alanında güvenlik düzeyini ihtiyaçlarınız doğrultusunda çok ayrıntılı bir şekilde ayarlayabilirsiniz.

CHIP'in Yorumu

Internet Explorer 5 rakiplerine göre çok daha başarılı ve Windows'a entegre edilmiş 4 sürümünden de çok daha gelişmiş bir paket. Web sayfalarının yüklenmesi ve gösterilmesinde hem daha hızlı hem de etkileyici ek fonksiyonlara sahip. Microsoft'un Internet Explorer 5'te belki de unuttuğu tek şey yarıda kalan Download'ları devam ettirebilen GetRight gibi bir Download yöneticisi.

Scramdisk: Sabitdiskinizde Ücretsiz Veri Güvenliği

Verilerini yabancı gözlerden sakınmak isteyenler ek araçlara ihtiyaç duyarlar. Hem yerel olarak hem de Internet'ten gönderilirken verileriniz güvende değildir. E-mail ve dosya şifrelemesi için en yaygın olarak kullanılan araç PGP'dir (Pretty Good Privacy). PGP'ye daha ince ve az bilinen bir alternatif de Scramdisk'tir.

Freeware bir program olan Scramdisk, Windows 95/98 altında çalışabiliyor, NT altında PGP Disk'i (CHIP CD'sinde) kullanmanız gerekiyor. Program sadece iki dosyadan oluşuyor ve her diskete sığabiliyor. Gerçi kapsamlı bir açıklama programla birlikte geliyor, ancak birkaç dosyayı şifrelemek isteyen birinin bunları okumasına gerek yok.

Program ticari ürünler olan Best Crypt veya PGP Disk ile aynı prensipte çalışıyor. Öncelikle istediğiniz boyutta bir Container dosyası oluşturmanız gerekiyor. Önceden seçtiğiniz bir şifreyi girdikten sonra program bu konteyner dosyasını normal bir sürücü gibi sisteminize ekliyor.

Verileri çalınabilir Wave dosyalarına gizleme imkânı da dahice bir düşünce. Herhalde hiç kimsenin aklına bu müzik parçalarında gizli verilerin kaydedilmiş olduğu gelmez.

Veri transferi için de Scramdisk çok uygun. PGP'nin kurulum dosyası 7 MB civarındayken Scramdisk 200 KByte bile yer kaplamıyor. Verileri beraberinizde şifrelenmiş olarak taşımanın en iyi yolu Scramdisk'li 1 MByte'lık küçük bir Container dosyası oluşturmak ve kurulum dosyalarıyla birlikte bir diskete kopyalamak.

Fiyatı: Ücretsiz (CHIP CD'sinde)
Bilgi: www.scramdisk.clara.net

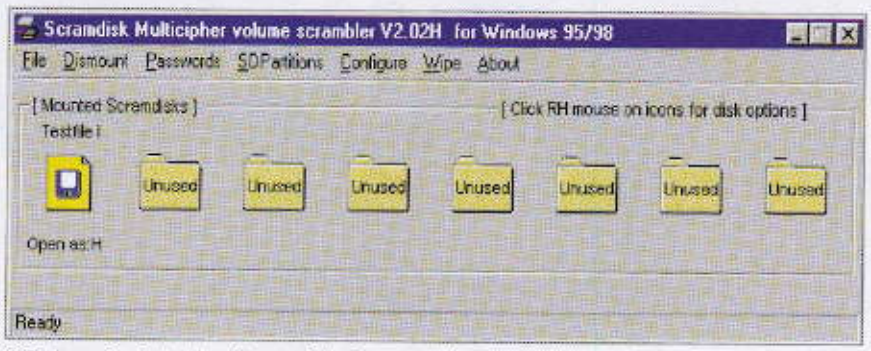

Şifrelenmiş sürücüler: Scramdisk Container'lar normal sürücüler gibi işlem görüyor. Verilerinizi başkalarına karşı mutlaka güvenceye alın.

Chipucu 1: Şifreleme programının kurulumu

Programın kurulumu oldukça basit: "sdinstall.exe" dosyasını başlatın, çıkan soruya "Tamam (Yes)" ile cevap verin ve lisans sözleşmesini "I agree" ile onaylayın. Daha sonraki iletişim kutusunda Scramdisk'in nereye kurulacağını belirliyorsunuz. En mantıklı kurulum Başlat menüsüne veya Desktop'a olacaktır. Windows'u yeniden başlattıktan sonra Scramdisk'i şifreleme için kullanabilirsiniz.

Chipucu 2: Yeni bir Container oluşturma

Kurulumla her şey bitmiyor: Program dosyaları ancak bir Container dosyası oluşturulduğunda şifreleyebiliyor. Bunun için "File/Mount or create a scramdisk container file" menü seçeneklerine tıklayın.

Scramdisk konteyner dosyası için bir dosya adına ihtiyaç duyar. "Browse" düğmesi ile Windows'tan alışık olduğunuz bir dosya seçimi penceresine ulaşırsınız. Dosya adı alanının altındaki Checkbox'ı etkinleştirin.

Şifrelenecek verilerin sayısına ve türüne bağlı olarak Container boyutunu tanımlayın ("Container Size"). Girdiğiniz verileri "Tamam (OK)" ile onaylayın.

Daha sonraki iletişim kutusunda program sizin yardımınızla şifrelemede kullanılmak üzere bazı tesadüfi sayılar hesaplayıp toplar. Bunun için ya fareyi hareket ettirin ya da sürekli olarak "Pick Random" düğmesine tıklayın. Şimdi korunacak verilere erişimi sağlayacak dört taneye kadar şifre girin. Container daha sonra "formatlanır".

Chipucu 3: Yeni Container'ı kullanıma açmak

Yeni Container'a veri kaydedebilmek için önce bunun yüklenmesi gerekir. Bunun için gerekli komutu ya menü üzerinden ya da sürükle ve bırakla verebilirsiniz. İlk yol için önce şifreyi girin ve daha sonra "File/Mount a scramdisk container file" menü komutunu çalıştırın.

Ancak en basit yol için Explorer'dan sürükle ve bırak yöntemini kullanmalısınız. Container dosyasını Scramdisk penceresine sürükleyip bırakın ve daha sonra şifreyi girin.

Chipucu 4: Kısayolla verilerinizi görünmez yapın

Gizli verilerinizin hemen ekrandan kaybolmasını istiyorsanız (mesela meraklı bir iş arkadaşınız birden yanıbaşınızda bittiyse), önceden tanımladığınız bir kısayola (Hotkey) tıklamanız yeterli. Bu kısayolu etkinleştirmek için "Configure/ConfigureScramdisk/Brutal dismount" simgelerine tıklamanız yeterli.

Scramdisk verilerinizi 3DES (EDE), Blowfish, DES, IDEA, MISTY, Square Summer (Stream), TEA algoritmalarında şifreleyebiliyor. Ancak unutmayın ki hiçbir şifreleme programı %100 güvenlik sağlamaz.

CHIP'in Yorumu

Şifreleme oldukça popüler ve bu yüzden de pahalı. Günümüzde çoğu üretici şifreleme ve güvenlik için uygun bir program sunuyor. Ancak mutlaka ticari sürüm bir program kullanmanız gerekiyor mu? Çabucak birkaç veriyi şifrelemek isteyenler ücretsiz Scramdisk veya PGP Disk ile de yetinebilirler. Ticari şifreleme hiçbir zaman Freeware alternatif PGP'den daha güvenli değildir ve bu yüzden de boşu boşuna fazla para ödemenize gerek yok. Scramdisk şifreleme ve güvenlik için yeterli fonksiyonlara sahip. Sadece 50$ ve daha fazlasını ödemenize gerek kalmıyor. ►

Just Edit: Web Sayfalarını Browser'dan Değiştirin

Web sayfası olan herkes şu problemi iyi bilir: Saatlarce Offline olarak çalıştıktan sonra eserinizi nihayet Internet kullanımına açarsınız. Her şeyin çalışıp çalışmadığına kısaca bir göz atarsınız ve artık tamamdır. Ancak o da ne: Web sayfanızın en önemli yerinde göze oldukça batan bir yazım hatası yapmışsınız. Bugüne kadar bu sorunu düzeltmek için dosyayı Offline olarak yeniden düzenlemeniz, kaydetmeniz ve FTP programı ile yeniden sunucuya Upload etmeniz gerekirdi. Kısacası oldukça zahmetli bir işlem bu.

Oldukça dahice düşünülmüş bir Java Applet olan "Just Edit" ile bu işlemler çok daha çabuk gerçekleşiyor: Bir defa konfigüre ettiğinizde birkaç tıklamayla küçük değişiklikleri doğrudan Online dokümanda yapabilirsiniz. Bilmeniz gereken sadece dosyanın Online Path (yol) bilgisi ve FTP şifresi.

Just Edit ayrıca bir pencerede dosyanın kaynak metnini gösteriyor ve bunu Edit etmeniz mümkün oluyor. "Save" düğmesine bastığınız anda değiştirilmiş dosya Online oluyor.

Böylece bir yazım hatasını veya yanlış bir linki çabucak düzeltmiş olursunuz.

Ancak başka senaryolar düşünmek de mümkün: Dünyanın her yerinden Just Edit ile Web sayfanızda değişiklikler yapabilirsiniz, bunun için önceden bir FTP programı kurmanıza gerek yok. Kaynak kodu kavrayabilmek için biraz HTML bilgisine ihtiyacınız olacak. Just Edit, HMTL'de kısa bir açıklaması olan bir Java Applet'inden başka bir şey olmadığı için her işletim sisteminde çalışır. Internet erişiminin yanında ihtiyaç duyacağınız tek şey Microsoft veya Netscape Browser'larının 4 veya üzeri sürümleri ya da Java destekli başka bir Browser.

Fiyatı: 50$ (Shareware sürümü CHIP CD'sinde, küçük bir reklam Banner'ı gösteriyor)
Bilgi: www.mstay.com

Chipucu 1: Just Edit'in doğru kurulumu ve hazırlanması

Just Edit de sadece iki dosyadan oluşuyor: "Just Edit.jar" ve "Just Edit. html". HTML dosyasını Just Edit'i kullanmadan önce kendi ortamınıza göre özelleştirmelisiniz.

"Just Edit.html" dosyasını bir metin editöründe açın, "<param name>" ile başlayan satırları FTP sunucunuzun ayarlarına göre değiştirin. "Host" altında FTP sunucunuzun adresini girin, kullanıcı adınızı da "User" bölümünde girin.

Şifrenizi güvenlik nedeniyle sabit olarak girmiyorsunuz. Değişiklikleri kaydedin ve "Just Edit.jar" ve "Just Edit. html" dosyalarını FTP sunucunuza, "Just Edit" adlı bir altdizine yükleyin.

Chipucu 2: Homepage'deki yolunuzu tespit edin

Just Edit'le bir dosyayı düzenleyebilmek için, Just Edit'in dosyayı nerede bulabileceğini tam olarak bilmeniz gerekiyor. Burada önemli olan asıl Path bilgisi (mesela "http://www.chip.com.tr/index.html") değil, kısmi yol bilgisidir ("/index.html").

Bu yol bilgisini aklınızda tutamadıysanız, onu kolayca bulabilirsiniz. Browser'ınızda üzerinde değişiklik yapılacak dosyayı açın ve özelliklerinin gösterilmesini sağlayın. Internet Explorer'da bunun için ortalama sağ tuşla tıklayıp "Özellikler"i seçin. Netscape'de ise "View Info" komutunu çalıştırmanız gerekiyor.

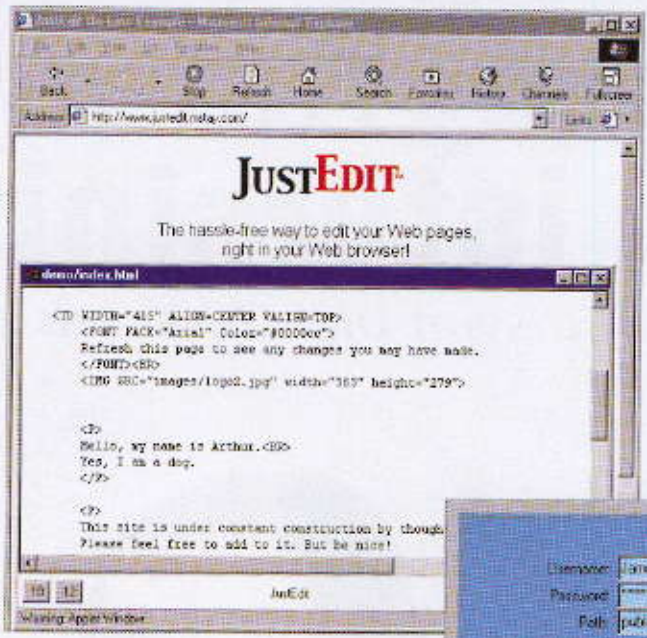

Dahice: Bu Java Applet'iyle Web sayfalarınızı çabucak doğrudan Browser penceresinde değiştirip düzenleyebilirsiniz.

Chipucu 3: Just Edit'i aynı sayfadan hızlı çağırmak

Her seferinde aynı dosya üzerinde değişiklik yapmak zorunda kalıyorsanız, Path bilgisini her seferinde yeniden girmek zorunda olmak canınızı sıkabilir. Just Edit'i belirli bir sayfadan daha hızlı çağırabilirsiniz.

Bunun için "justedit.html" dosyasını düzenlemeniz gerekiyor. Kelime işlem programında "<applet>" ve "</applet>" arasındaki yedi önemli satırı aynen kopyalayın (Duplicate). Daha sonra her bir Just Edit çağrısı için Path bilgilerini değiştirebilirsiniz: "Path" için "value" olarak ilgili yolu girin. Böylece en azından standart sayfalarda Path bilgisini girme zahmetinden kurtulursunuz.

CHIP'in Yorumu

Just Edit son zamanlarda farkına tesadüfen vardığımız ve Web sayfası olan arkadaşlarımızın her gün kullandığı en iyi araçlardan biri. Program hem çok basit hem de dahice düşünülmüş. Bu birkaç KB'lık programla dünyanın her yerinden Web sayfanızı kolayca, çabucak ve doğrudan düzenleyebilir, hata düzeltebilirsiniz, bunun için biraz HTML bilgisine sahip olmak yeterli. Basit düzeltmeler için Frontpage'i çalıştırıp FTP istemcisiyle de uğraşmak zorunda değilseniz.

Norton Utilities 4: Eskimeyen Klasik Araç Çantanız

Windows 95/98 altında da Symantec'in Norton Utilities paketi standart yazılım olarak geçerli. Yeni sürümün en önemli özelliği önemli araçların doğrudan CD'den çalıştırılabilmesi, yani sabitdiskinizde bir arıza olduğunda, önce 80 MB'lık paketi diske kopyalamak zorunda değilsiniz.

Bunun özellikle mantıklı olmasının nedeni, silinen bir dokümanın veya hasarlı bir sabitdiskin, Norton Utilities'in kurulumundan sonra tamirinin güç olması. Önemli dosyaların üzerine Norton Utilities kurulumu sırasında yazılmış olabilir, bu da o dosyaların onarılmasını imkansız hale getirir. Setup CD'si Boot edebilme özelliğine sahip ve DOS modunda Disk Doctor, Unformat (atılan formatı geri alabiliyor) ve Unerase (silinen dosyaları geri alıyor) gibi önemli kurtarma programlarını çalıştırıyor.

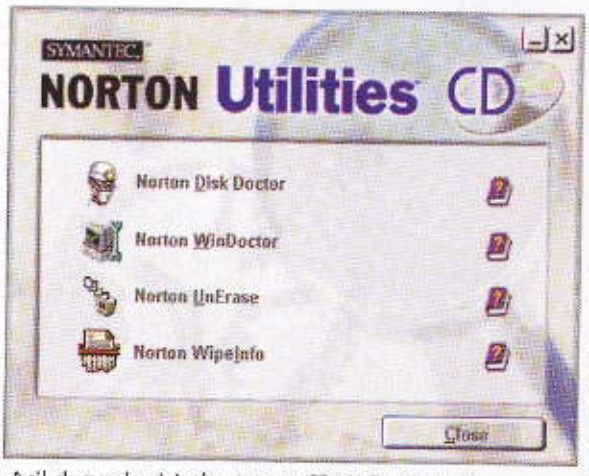

Acil durumlar için kurtarma CD'si: En önemli araçları doğrudan CD'den çalıştırabiliyorsunuz.

Kurulum sırasında standart kurulum yerine özel (Custom) kurulum seçeneğini seçmenizi öneririz, zira bu sayede, sadece çok az durumda gerçekten işe yarayan Norton Crashguard programını iptal edebilirsiniz.

Fiyatı: 45$
Bilgi: www.symantec.com

Chipucu 1: Windows açılışını NU 4'le hızlandırın

Standart kurulumdan sonra her sistem açılışında System Doctor ve Web'de Norton Utilities için güncellemeler arayan Live Update fonksiyonu çalışır. Ancak bunlar Windows açılışını geciktirir ve sinirlerinizi bozabilir. Bu yüzden bu modülleri iptal etmenizi öneririz. Bunun için Norton Integrator'da "Options" düğmesin tıklayın ve başlangıçta çalıştırılacak programların listesinden ilgili kayıtları çıkartın.

Live Update fonksiyonunu düzenli olarak çalıştırmayı ihmal etmeyin, bu sayede program paketiniz en güncel sürümle çalışır.

Chipucu 2: CD'den Boot ve DOS araçlarını çalıştırma

Sabitdiske bir erişim hatasıyla karşılaşır ya da bir sürücüyü yanlışlıkla formatlarsanız, DOS araçlarını kullanma vakti gelmiştir. Bu programları ya kurtarma disketlerinden veya Boot edebilir Setup CD'sinden çalıştırabilirsiniz.

Doğrudan CD'den Boot edebilmek için BIOS'tan CD-ROM'u ilk Boot sürücüsü olarak ayarlamanız gerekiyor (Boot Sequence). Normalde burada ya A: disket sürücüsü ya da C: birinci sabitdisk sürücüsü seçilidir. DOS programını kapatmanız mümkün değil. Bunun yerine CD'yi sürücüden çıkartın ve bilgisayarı yeniden başlatın.

Chipucu 3: WipeInfo ile dosyaları nihai olarak silin

WipeInfo dokümanları Windows geri dönüşüm kutusu üzerinden dolaşmadan geri alınamaz bir şekilde siliyor. Bunun için ilgili simgeyi fareyle masaüstündeki "Norton Wipe Info" simgesine sürüklemeniz yeterli. Dosyanın nihai olarak silinmesini onaylamak için "Yes" düğmesine tıklayın.

Hacker'lara karşı verilerinizin bıraktığı izleri güvenceye almak istiyorsanız, Wipe sayısını artırabilirsiniz. WipeInfo simgesinin kısayol (Context) menüsünde "Properties"e tıklayın. Standart olarak "Fast Wipe" seçilidir. Bunun yerine "Government Wipe"ı seçin ve tekrar sayısını mesela 5'e çıkarın.

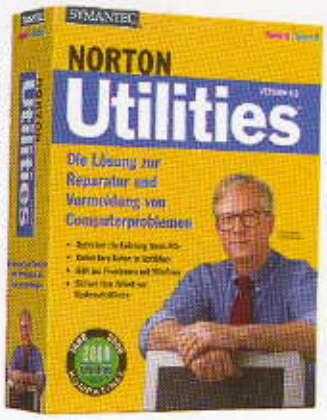

Norton Utilities: Windows 95/98 için de bu araç paketi halen en iyi seçim olmaya devam ediyor.

Wipe-Info sadece dosyaların izlerini silmekle kalmaz, aynı zamanda tüm bir dizini veya sabitdiskteki boş alanları tüm veri izlerinden temizleyebilir. Bunun için masaüstündeki WipeInfo simgesine çift tıklayın, "Free Space"i ve silinen verilerin tüm kalıntılarını temizlemek istediğiniz sürücüyü seçin.

Chipucu 4: Sabitdisk Image'i her derde deva

En faydalı modüllerden biri de sabitdiskinizdeki önemli bilgilerin kopyasını (Image) oluşturan Norton Image'dir. Bir çökmeden sonra bu dosya yardımıyla sabitdiskin yapısı belli koşullar altında tekrar eski haline getirilebilir. Yanlışlıkla yaptığınız bir formatlamadan sonra da "Unformat" aracı da küçük Image dosyası sayesinde verileri kurtarabilir.

Image programının Windows açılışında otomatik olarak çalıştırılmasını sağlamalısınız. Bunun için programı çalıştırın ve "Options" menüsünden "Start automatically with Windows" kaydını etkinleştirip yedeklenecek sabitdisk partisyonlarını işaretleyin.

CHIP'in Yorumu

Birçok iyi araç paketi mevcut. Özellikle de yeni Fix-It araçları NT ve Windows 95/98 altındaki kombine kullanımla dikkat çekiyor. Ancak Norton Utilities 4, Boot edebilen Setup CD'si ile daha başarılı. Sabitdiski veya Registry'yi kontrol etmek için dev program paketini komple kurmanıza gerek yok. En önemli araçlar doğrudan CD'den de çalışabiliyor. Norton CD'si artık Windows 98 CD'sinin yanında, acil durumlar için kurtarma çantanızdaki yerini alabilir.

Donanım'da bu ay

Donanım inceleme
Çeşitli donanım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar Sf. 70

Test: Grafik Chip'leri
CHIP en yeni grafik işlemcilerinin 3D performanslarını test ediyor ve ekran kartınızdan maksimum verim almak için neler yapmanız gerektiğini açıklıyor. Sf. 90

PIII ve K7 Savaşı
Pentium III ve AMD K7'nin karşılaştırmalı testinde oldukça ilginç sonuçlar ortaya çıktı. Sf. 110

PC'de Müzik
Bilgisayarınız ve çeşitli müzik aletleri ile birlikte yapabilecekleriniz sizi şaşırtacak. Sf. 118

Avuçiçi Bilgisayarlar
Bir PC'nin sunduğu imkanların neredeyse tamamını sunan bu harika aygıtların bugününe ve geleceğine bir göz attık. Sf. 124

Top 10 Testleri
CHIP Test Merkezi'nden yepyeni bir uygulama: Çeşitli donanım ürünlerinde en iyi on. Sf. 128

Philips PCA646VC

USB Kamera

Phillips PCA646VC, PC ve dizüstü bilgisayarlar için tasarlanmış olan bir dijital kamera.

Bu kameranın 1/4 inch'lik bir CCD Sensor'ü var ve maksimum 512x582 piksel çözünürlüğüne kadar çıkabiliyor. Sekiz değişik video formatını (CIF, SIF, SSIF, QCIF, QSIF, SQCIF, QQ CIF ve SQSIF video formatlarını) destekleyen Phillips PCA646VC, 80 x 60 ile 352 X 288 piksel arasındaki çözünürlüklerde 15-30 Frame/saniye'ye kadar görüntü alabiliyor.

Bu cihazın en önemli özelliği ise bağlantıyı sisteminizin USB portundan gerçekleştirmesi. Philips PCA646VC'yi çalıştırmak için herhangi bir ekstra donanıma da gerek duyulmuyor (Video Capture kartı, TV kartı gibi). Yapmanız gereken tek şey USB portuna kamerayı bağlamak ve kurulum CD'sini takıp onu Windows'a tanıtmak. Philips PCA646VC Plug and Play özelliği taşıyor ve bu yüzden Windows'a tanıtılması sırasında hiçbir sorun yaşanmıyor. Kamerayı tam fonksiyonlu olarak kullanmak için ise birlikte verilen CD'den Videogram Creator yazılımını yüklemeniz yeterli.

Bu yazılımı yükledikten sonra Philips PCA646VC çalışır hale gelir. Philips PCA646VC'nin bir özelliği ise istenildiği anda Capture yapabilmesi. Bu ürün kayıt edilen bir görüntüyü istenildiğinde AVI formatında çevirebiliyor. Philips PCA646VC ile saniyede 30 kare yakalama, kare kare oynatma ve animasyonlar yapabilirsiniz . Ayrıca bu kamera ile yaptığınız kayıtları AVI ve BMP olarak da saklayabilirsiniz.

Philips PCA646VC'nin üzerindeki mikrofonu sayesinde video kayıtlarınızla birlikte ses kayıtlarınızı da 44 KHz ,16 bit ve mono olarak gerçekleştirebilirsiniz. Bu kamera ile istediğinizde sevdiğiniz kişilerle video konferans yapabilirsiniz (Internet veya Network ağı üzerinde görüntülü telefon olanağı). Ayrıca Microsoft Netmeeting ve Mapi e-mail (video e-mail) gibi uygulamaları da bu kamera ile rahatlıkla kullanabilirsiniz. Kamera için yapabileceğiniz ayarlar ise, kontrast, netlik ayarı, Color On/Off, Exposure Control, Backlight Compensation ve White Balance gibi ayarlardır. Bu cihazın çalışması için tavsiye edilen minimum konfigürasyon ise Pentium 166 MHz işlemci, 16 MB RAM, Windows 98 işletim sistemi, 28.8 Kbp modem (video konferans için) ve 16-bit ses kartı (Video konferans için gerekli).

CHIP'in Yorumu

Bu üründe en çok beğendiğimiz özellik ise USB portuna bağlanarak çalışabilmesi ve resim yakalama hızının gayet iyi olması.

Bu küçük kameranın kullanımı oldukça basit. Özellikle yeni başlayanlar için bu cihazı kullanmak çok eğlenceli hale gelecektir. Birkaç mouse tuşuna dokunarak bu cihaz ile saniyede 30 kare'ye kadar Video Mail'ler hazırlayabilirsiniz. Ayrıca bu kamera ile Videokonferans yapıp, kişisel Web sayfanıza videolarınızı koyabilirsiniz. Ama bu kameranın en zevkli yanı Videolarınızı mail yolu ile sevdiklerinize yollamanız. Bu ürünün bir özelliği Kontrast, beyazlık ve ışık yansımalarına karşı kendisini otomatik olarak ayarlayabilmesi. Böylece gün ışığında veya akşam saatlerinde rahatlıkla video kayıtlarınızı yapabilirsiniz. Philips PCA646 VC'nin diğer bir özelliği ise resimleri mümkün olduğunca net çekmesi ve Video görüntüler için standart hale gelen CIF formatını ve tam ekran Video görüntüler için QCIF formatını tam olarak desteklemesi. Bu kamera ile yapacağınız Videoları sesli olarak da kayıt edebilirsiniz. Philips PCA646VC'nin beğendiğimiz bir özelliği ise yolladığınız sesli video maillerini karşı tarafın açması için ek bir yazılıma gerek duymaması.

Ürün Bilgisi

Philips PCA646VC

Bilgi İçin	: Boğaziçi Bilg.
Tel	: (212) 288 92 92
Faks	: (212) 274 38 10
Fiyatı	: Firmayı arayınız

- ⊕ USB arabirimini kullanıyor
- ⊕ 30 Frame/saniye

İşlemci: Pentium III 600 ve Celeron 500

Intel'in Son Bombaları

Intel ailesine yeni katılan PentiumIII 600 MHz ve Celeron 500MHz işlemcileri Internet'in gün geçtikçe daha komplike hale gelmesi nedeniyle hızlı ve performanslı bir çalışma isteyen kullanıcıları hedefliyor. Pentium III serisinin bu yeni işlemcisi 600 MHz saat frekansına sahip ve Intel'in ileri gelen P6 mikromimari teknolojisini kullanarak üzerinde 9.5 milyon transistör barındıran bir işlemci. Bu işlemci Intel'in 0.25 mikrometre işlemci teknolojisine göre üretildi. Piyasada şu an var olan 450, 500 ve 550 MHz PentiumIII işlemcilerinin yanında, artık 512KB L2 ön bellekli SECC2 koruma kılıflı 600 MHz saat frekanslı işlemciler de satılmaya başladı. Intel Celeron işlemcilerde ise 333,366,400,433 ve 466 MHz işlemcilere bir de Celeron 500 MHz işlemcisi katıldı. Celeron ailesine yeni katılan bu işlemci de diğer Celeron işlemciler gibi 128 KB'lık bir Level-2 önbelleğine sahip.

Pentium III 600 MHz, ses, görüntü, animasyon ve 3D özelliklerini daha zengin bir hale getirerek güçlü bir Internet deneyimi sunuyor. Öyle ki bu işlemci Internet'e bağlı veya değilken yüksek saat hızı ve Internet akışını sağlayan SIMD uzantısıyla Intel'in en gelişmiş ses, görüntü, 3D ve ses tanıma özelliğini taşıyor. Intel Celeron 500 MHz ise düşük fiyatlı PC pazarında Intel'in en yeni işlemcisi.

CHIP'in Yorumu

Intel PentiumIII, 600 MHz işlemcisi ve yüksek saat frekansı sayesinde her gün daha da gelişen Internet uygulamalarına ayak uydurmak için veya direkt işlemci hızını kullanan programlara karşı daha rahat çalışabilmeniz için size çok büyük bir avantaj sağlamakta. Eklenen toplam 70 komut ile resim işleme, 3D uygulamalar, Audio, Video v.s. uygulamalarını artık daha performansh kullanabilirsiniz. Yeni Intel Pentium Celeron 500 MHz ise Intel ailesinin ekonomik PC'ler için tasarlanmış olan en hızlı işlemcisi. Bu işlemci ile yeni başlayanlar çok uygun bir fiyat ile yüksek bir performansa sahip olabilecekler.

Ürün Bilgisi

Pentium III 600 ve Celeron 500

Bilgi İçin : Cet-Pa
Tel : (216) 414 55 66
Faks : (216) 414 78 79
Fiyatı : Henüz belli değil

⊕ Yüksek performansa sahip işlemciler
⊖ Piyasadaki en pahalı işlemciler

Buddy B-200

Bir Taşla İki Kuş

Buddy B-200, Win95/98 işletim sistemi altında iki kullanıcının aynı makine üzerinden kişisel masa üstlerini oluşturarak ikisinin de farklı uygulamaları çalıştırmasına izin veren bir cihaz.

Direct Video Drive teknolojisini kullanan bu cihaz, birden fazla kişinin tek bir bilgisayar ile birbirinden bağımsız çalışmasını sağlayabiliyor. Bu ürünü tam donanımlı kullanmak için size gerekli olan tek şey bir monitör, bir Mouse ve bir klavye. Maksimum 15 dakikada kurulan bu ürün ile Network'de kullandığınız tüm ayarları ve avantajlarını kullanabilirsiniz (Dosya paylaşımı, kısıtlamalar vb).

Buddy B-200 ofis ortamlarında da kullanabileceğiniz bir cihaz.

Yaptığınız tüm uygulamalar ya da girdiğiniz tüm kayıtlar Buddy B-200'ün kurulu olduğu makinede yedeklenir. Bu ürünün bir özelliği ise, uygulamaları veya işlemlerini gerçek zamanda ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesi.

Buddy B-200 ile ofisinizdeki ana Network'den de yararlanabiliyorsunuz (Network yazıcısından çıktı almak gibi). Böylece hem kendi Network'ünüz hem de şirket Network'ünüzü aynı anda kullanıp aksatmadan işlerinize devam edebilirsiniz.

CHIP'in Yorumu

BUDDY B-200 daha çok ev ve ofis kullanıcıları için tasarlanmış bir ürün.

Bu ürünün çalışma mantığı bildiğimiz Network mantığı ile aynı. Örneğin kullanıcı olarak ana makineye bağlanıp Internet'te surf yapabilir, Mail'lerinizi kontrol edebilirsiniz. Üstelik Buddy B-200 ile Internet'e bağlanmak için ikinci bir Account'a gerek kalmıyor.

Buddy B-200'un bir dezavantajı ise birlikte verilen kontrol kartının üzerindeki ekran Chip'inin günümüzün uygulamaları için yetersiz olması.

Örneğin bu cihazı evinizdeki bilgisayarınıza taktığınızda istediğiniz her oyunu oynayamayabilirsiniz. Diğer bir dezavantaj ise sistem özelliklerinden yararlanan programlarda Buddy B-200'ün bağlı olduğu kullanıcının bu uygulamaları daha düşük bir hızla çalıştırması.

Ürün Bilgisi

Buddy B-200

Bilgi İçin : Analiz Bilgisayar
Tel : (216) 347 24 49
Faks : (216) 346 68 24
Fiyatı : 149$ + KDV

⊕ Tek bir bilgisayardan çoklu kullanıcı desteği
⊖ Üzerindeki ekran Chip'i günümüzün oyunları için yetersiz

Epson GT-7000 Photo

Dia Adaptörlü Scanner

EPSON GT-7000 Photo, 36 bit renk derinliğinde Twain standartlarına tamamen uyumlu olarak çalışan ve SCSI arabirimini kullanan bir yassı Scanner. Bu Scanner 600x 1200 DPI optik yoğunlukta ve maksimum. 9600 DPI çözünürlükte Macintosh ve PC sistemlerinde tarama işlemini gerçekleştirebilen bir cihaz. Win 95/98, WinNT ve Macintosh işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışan EPSON GT-7000 Photo, renkli resimleri 600 dpi yoğunlukta ve 8,1ms/satır hızında tarayabiliyor.

EPSON GT-7000 Photo'yu Windows'a tanıtmak gayet kolay. Makine ile birlikte verilen kurulum CD'sinden Scanner'ı Windows'a tanıtmanız yeterli. SCSI kartını ise işletim sistemine ayrıca tanıtmanız gerekebilir. Bu Scanner ile birlikte ayrıca yapacağınız uygulamalara göre, kullanım alanları farklı 2 program veriliyor (Text Bridge ve Adobe PhotoshopLE). Örneğin resim taramalarında PhotoshopLE, metin taramalarında ise Text Bridge'i kullanabilirsiniz.

4.5 kg ağırlığında ve 287 mmx 425mm x 88mm uzunluğunda olan EPSON GT-7000 Photo, aynı zamanda 216mm x 297 mm'lik bir tarama alanına sahip.

CHIP'in Yorumu

EPSON GT-7000 Photo ile birlikte verilen Dia adaptörünü monte ettikten sonra transparan, pozitif ve negatif filmleri de tarayabilirsiniz. Bu Dia adaptörü ile 35mm'lik filmler 103 x 127 mm'lik bir tarama alanı içerisinde 600x2400 dpi yoğunluğa kadar taranabiliyor. Ayrıca taranan bu Dia'ları kaydetmeden önce üzerinde oynama yapmak da mümkün.

Dia adaptörün Epson GT-7000 Photo'ya montajı çok kolay. Tek yapmanız gereken Scanner'ın kapağını çıkartıp Dia adaptörünü takmak. Gereken bağlantıları da yaptıktan sonra Dia adaptörü çalışır hale gelecektir. Epson GT-7000 Photo'nun bir özelliği ise diğer SCSI aygıtlarla çakışmaması, elle ayarlayabileceğiniz bir ID ayarı olması.

Ürün Bilgisi

Epson GT-7000 Photo
Bilgi İçin : Romar
Tel : (212) 252 08 09
Faks : (212) 252 08 04
Fiyatı : 411 $ + KDV

+ Dia tarama yapabiliyor
− Birlikte verilen yazılımlar

Epson GT 12000

A3 Tarayıcı

Epson GT 12000, SCSI arabirimi kullanan ve 36 bit renk derinliğinde A3 tarama yapabilen bir yassı Scanner. PC ve Macintosh uyumlu olan bu Scanner, 800 DPI optik yoğunlukta ve maksimum 6400 DPI fiziksel çözünürlükte tarama işlemini gerçekleştirebiliyor. TWAIN standartlarına tamamen uyumlu olan bu cihaz, MS-Windows 3.1x, Windows 95, Windows NT ve Macintosh işletim sistemlerinde de sorunsuzca çalışıyor.

Dolaysıyla Epson GT-12000'yi özellikle Windows'a tanıtmak çok kolay. Yapmanız gereken tek şey makine ile birlikte verilen Scanner'ın kurulum CD'sini çalıştırmak. Epson GT 12000 ile birlikte verilen Adaptec AHA-1510B SCSI kartını ise kullanacağınız işletim sistemine ayrıca tanıtmanız gerekiyor.

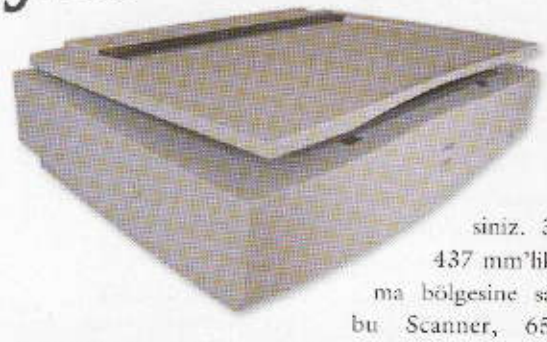

Bu cihaz ile birlikte ayrıca Adobe Photoshop 4.0LE ve Text Bridge Classic gibi programlar da veriliyor. Böylece resim taramalarında Adobe Photoshop 4.0LE, metin taramalarında ise Text Bridge Classic'i kullanabilirsiniz. 310mm x 437 mm'lik bir tarama bölgesine sahip olan bu Scanner, 656mm x 458mm x 170mm uzunluğunda ve 20kg ağırlığında.

CHIP'in Yorumu

Epson GT-12000'in bir özelliği üzerinde bir adet 36 pinlik paralel, 2 adet 50 pinlik SCSI ve bir adet 15 pinlik transparan adaptör portu olması. Scanner üzerindeki bu 15 pinlik porta bir B81310 transparan ünite takarak da transparan, pozitif veya negatif filmler tarayabilirsiniz.

Epson GT12000'in SCSI arabirime sahip olması onun daha iyi bir performans göstermesi ile doğru orantılı. Bu Scanner'ın en büyük özelliği ise yüksek bir çözünürlüğe ulaşabilmesi. Bu bizim beğendiğimiz bir özellik, çünkü böylece resimlerde daha net bir görüntü kalitesi elde ediliyor. Sonuç olarak Epson GT-12000'nin performansını, 800 dpi'da ulaşabildiği 8 ms/satır tarama hızını ve resim tarama kalitesini çok beğendik.

Ürün Bilgisi

Epson GT 12000
Bilgi İçin : Romar
Tel : (212) 252 08 09
Faks : (212) 252 08 04
Fiyatı : 3132 $ + KDV

+ Yüksek çözünürlükte tarama yapıyor
+ Birden çok bağlantıya sahip
+ A3 tarama yapıyor

Fujitsu M3091DC

Seri Doküman Tarayıcısı

Fujitsu M3091DC, 50 pinlik SCSI-2 arabirimine sahip 24 bit ve 600 dpi'da yüksek hızda renkli Duplex tarama yapabilen güçlü bir doküman tarayıcısı. Bu tarayıcı tek taraflı taramada ve 200 dpi çözünürlükte siyah/beyaz dokümanları 15 sayfa/dakika, 150 dpi çözünürlükteki renkli dokümanları da 5 sayfa/dakika'lık bir hız ile tarayabilmekte. Çift taraflı taramada ise 200 dpi çözünürlükteki siyah/beyaz dokümanı 7.5 sayfa/dakikada ve 150 dpi çözünürlükteki renkli dokümanları da 2.5 sayfa/dakika'lık bir hızla taramakta. Fujitsu M3091DC siyah/beyaz ve gri tonlarında 100, 200, 300, 440, 600 dpi, renkli de ise 75,150,300,600 dpi çözünürlüklerde tarama yapabilen bir cihaz.

Bu cihazın en önemli özelliği üzerindeki tuşlar yardımı ile "tara", "gönder" gibi komutlar vererek tarama işlemini anında yapabilmeniz. Çalışırken 28 Watt ve Stand By modunda 4.5W bir güç harcayan bu ürün 309 x 154 x 130 mm uzunluğunda ve 2.5kg ağırlığında.

Fujitsu M3091 DC özellikle çek ve fiş okuma amaçlı kullanılabilecek, masa üzerinde çok yer kaplamayan ergonomik tasarımı ile finans sektöründe, banka ve şirketlerin muhasebe departmanlarındaki ihtiyaçları, yüksek performansı, kolay kullanımı ve dayanıklılığı ile karşılamaya hazır bir ürün.

CHIP'in Yorumu

Fujitsu M3091DC 50 sayfalık otomatik sayfa besleme ünitesi ile A8'den A4 boyutuna kadar renkli tarama yapabiliyor. Burada dikkat etmeniz gereken tek şey tarattığınız sayfanın tek bir sayfa şeklinde ve sayfanın da çok sert (bükülebilir) olmaması. Çünkü buradaki mantık yazıcılardaki mantık ile aynı (kâğıdı içeri alır, taramayı yapar ve kâğıdı çıkartır). Fujitsu M3091DC'nin şekli, boyutu ve tarama hızı çok etkileyici.

Ayrıca hafif olması da onu her zaman her yere taşıyabileceğinizi gösterir.

Ürün Bilgisi

Fujitsu M3091DC

Bilgi İçin	: KETS
Tel	: (212) 232 56 66
Faks	: (212) 240 18 28
Fiyatı	: 750 $ + KDV

- ⊕ Yüksek performansa sahip
- ⊕ Boyut ve ağırlığı
- ⊖ Yüksek fiyat

Shark Pocket USB Hub

Üçlü USB Hub

Pocket USB Hub dünyanın en küçük ve en hafif USB Hub özelliğini taşıyan ve özellikle Notebook ve ev bilgisayarları için tasarlanmış olan bir ürün. Bu ürüne istenildiğinde yazıcı, Mouse, Joystick, klavye, kamera, modem, Ethernet, mp3 ve LAN cihazlarını bağlayabilirsiniz.

Pocket USB Hub'a bağlanan bu cihazların düzgün çalışabilmesi için bir DC adaptör kullanılmakta. Cihaz, Plug and Play olduğundan dolayı sürücü problemleri, kesme ayarlamaları ve bağlantıları ile uğraşmıyorsunuz. Bu ürünün bir özelliği Hub üzerinden bağlayacağınız cihazları işletim sisteminizi kapatıp açmadan tanıtabilmeniz.

Pocket USB Hub, OHCI (Open Host Controller Interface) ve Universal Serial Bus standartlarının (USB 1.1) tüm avantajlarını üstünde taşıyan bir ürün (Örneğin 127 adet USB cihazı birbirine bağlanabiliyor ve veri transfer hızı 1.5 Mbps ile12 Mbps arasında değişebiliyor).

Düşük güç tüketimine sahip olan bu cihaz, iMac ve işletim sistemi Windows OSR2/OSR2.1 ve Windows 98 olan tüm USB-donanımlı PC'lerde çalışabiliyor.

CHIP'in Yorumu

Bu ürün ergonomik yapıda olduğu için en çok sürekli gezide olan kişiler tarafından beğenilecektir. Eğer Windows 98 işletim sistemini kullanıyorsanız, var olan USB bağlantınıza bu Hub sayesinde 3 tane USB bağlantı daha eklemiş olursunuz. Böylece istediğinizde bir Scanner, bir kamera veya bir yazıcıyı bu USB Hub üzerinden bağlayabilirsiniz. Bu cihazları Hub'a bağlamak çok kolay. Tek yapmanız gereken cihazınızın USB bağlantısını Hub'a takarak yeni donanımınızı işletim sistemine tanıtmak.

Pocket USB Hub'da beğendiğimiz bir özellik ise, onu sisteminizin USB yuvasına taktığınız an çalışır durıma gelmesi. Yani ayrıca bir sürücü ile onu işletim sistemine tanıtmanız gerekmiyor. 95 mm x 38 mm x 22 mm boyutunda olan Pocket USB Hub, saydam yapıda olduğundan dolayı üzerindeki 3 Port'un çalışıp çalışmadığını üçlü Led takımıyla görebilirsiniz.

Ürün Bilgisi

Shark Pocket USB Hub

Bilgi İçin	: 2H Bilgisyar
Tel	: (212) 216 95 38
Faks	: (212) 216 95 71
Fiyatı	: 38 $ + KDV

- ⊕ Ergonomik yapı
- ⊕ Uygun fiyat

Aztech 56K External Modem

4MB Flash'lı Modem

Aztech EM6800-E çoğu modemlerin kullandıkları Chipset'inden çok farklı bir Chipset ve ergonomik görünümü ile karşımıza çıkmayı başardı. Bu modem Texas Instruments Chipset'ine sahip 56K'lık bir dahili Fax/Modem/Voice cihazı. Üzerinde 4MB Flash Rom'u olan ve v.90 standardını tam olarak destekleyen bu ürün, ADPCM Voice kodlamayı kullanmakta. Aztech EM6800-E bağlantıyı 9 pinlik porttan yapıyor ve MNP5, V.42bis Data sıkıştırma ve MNP2-4,V4.2 hata düzeltme protokollerini kullanıyor.

Otomatik arama-cevap verme, seçmeli ton-Pulse arama ve 115.200bps'e kadar otomatik hız ayarlamasını yapabilen bu modem, Voice özelliği sayesinde veri aktarımının yanı sıra, ses aktarımını da gerçekleştirebiliyor. Aztech EM6800-E kesme adresini kendisi belirlediği için, Win95, Win98 ve Win NT4.0 işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışıyor ve 33.600 bps ile altındaki bağlantılar için ITU-TSS V.34 protokolünü kullanıyor. Bunun nedeni ise Aztech EN6800-E'nin tak ve çalıştır özelliğine sahip olması. Son olarak bu cihaz ile birlikte faks ve Internet kullanımı için gerekli olan temel programlar bir CD'nin içinde veriliyor.

CHIP'in Yorumu

Harici modemlerin kuşkusuz en büyük rahatlığı bir anakart slotu işgal etmemesi. Modem, 9 pinlik porttan bağlandığı için, anakart üzerindeki slotlardan herhangi birini dolduramaz. Diğer yandan bu cihazdan en çok geniş multimedia gereksinimlerine ihtiyaç duyan kişiler etkilenirler. Nedeni, bazı multimedia cihazların da 9 pinlik bağlantılarını kullanması.

Bu modemin bir dezavantajı hem paralel hem seri bağlantı yerine sadece seri bağlantı kablosunun çıkması. Böylece bu modemi sisteminize bağlamak için sadece tek bir seçeneğiniz var. Aztech EM6800-E'nin beğendiğimiz bir özelliği ise üzerinde 4MB'lık bir Flash Rom ile çalışması ve ergonomik bir yapıya sahip olması. Yeşil renk ve saydam bir dış yüzeye sahip olan bu modem masa üstünüze renk katacaktır.

Ürün Bilgisi

Aztech 56K Modem

Bilgi İçin : Albim
Tel : (216) 349 33 51
Faks : (216) 347 59 34
Fiyatı : 68 $ + KDV

- ⊕ Ergonomik
- ⊕ 4MB Flash Rom'u var
- ⊖ Sadece 9 pinlik porttan bağlanıyor

Shark Leopard Pocket USBLight Modem

Cep Modemi

Shark Multimedia adlı şirket Leopard Pocket USBLight modemi ile inanılmaz boyut ve ergonomik dizayna sahip yeni bir ürün ile piyasada. Leopard Pocket USBLight Modem, üzerinde Motorola SM56 Chipset'i olan 56K'lık bir External USB Fax/Modem/Voice cihazı. V.90 ve V.80 standartlarını tam olarak destekleyen bu modem tak ve çalıştır özelliğinde olmasından dolayı Windows 98 işletim sistemine de tamamen uyumlu çalışıyor.

ADPCM kodlamayı kullanan bu cihaz, MNP5, V.42bis veri sıkıştırması ve MNP2-4,V4.2 hata düzeltme standartlarına sahip. 115.000 bps DTE hızına (veri alış verişi) ulaşabilen Leopard Pocket USBLight Modem, ayrıca Speed Buffering (tamponlama) ve veri akış kontrolü de yapabiliyor. Modemde otomatik arama-cevap verme, isteğe bağlı tonlu, darbeli arama seçeneklerinin yanında, 115.000 bps'e kadar otomatik hız ayarlaması yapmak da mümkün. Leopard Pocket USBLight Modem ile birlikte, kurulum CD'sinin yanında Dialtone adında bir program veriliyor. Dialtone, 32 bitte çalışan çok fonksiyonlu bir modem yazılımı. Bu programı işletim sisteminize kurduğunuzda faks çekebilir, Internet'e bağlanabilir ve Mail'lerinizi kontrol edebilirsiniz. Voice özelliklerini de tam olarak kullanabilen bu program, istediğiniz kişi ile sohbet etmenizi de sağlayabiliyor. Dialtone ayrıca size gelen faksların kimden geldiğini kolayca gösteriyor ve istediğinizde çekeceğiniz faksları otomatiğe bağlayabiliyorsunuz.

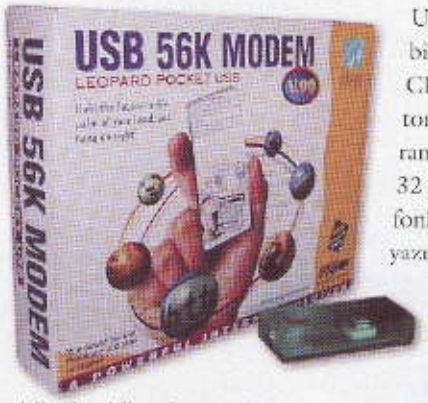

CHIP'in Yorumu

Modemin USB 1.1 (12 MBs hızında) standardını tam olarak destekleyebilmesi ve 56k v.90 standardına da uygun olması verimliliğini artırıyor. Ayrıca Leopard Pocket USB Voice özelliğini tümünü sorunsuz olarak kullanabiliyor. Bu cihazın çalışması için tavsiye edilen minimum konfigürasyon ise Pentium 200 MHz işlemci, 16 MB RAM, Windows 98 işletim sistemi ve video konferans için gerekli olan 16-bit Full-duplex ses kartı.

Ürün Bilgisi

Shark Leopard Modem

Bilgi İçin : 2H Bilgisyar
Tel : (212) 216 95 38
Faks : (212) 216 95 71
Fiyatı : 79 $ + KDV

- ⊕ USB veri yolunu kullanıyor
- ⊕ Ergonomik yapı
- ⊕ Uygun fiyat

Utopia S397W

Utopia'dan Savage4

Utopia S397W, 32bit renk derinliğinde çalışabilen ve fiyat/performans oranı yüksek olan bu ürünü son kullanıcılarının beğenisine sunuldu.

Utopia S397W üzerinde 128-bit Savage4 grafik Chipset'i ve 32MB Ultra-fast SDRAM'i olan ve AGP 4x Bus teknolojisini kullanan bir grafik kartı. Bu grafik kartı maksimum 1600x1200 çözünürlüğünde 16.7M renkte ve 75 Hz saat frekansında çalışabilmekte. 270 MHz'lik bir RAMDAC hızına sahip olan bu ürünün en büyük özelliği 3D oyunlarını 32 bitlik bir kalitede destekleyebilmesi. Utopia S397W Plug and Play olduğu için, Windows 95/98 ve Windows NT 4.0 işletim sistemlerinde sorunsuz çalışabiliyor. Ekran kartını taktıktan sonra yapmanız gereken tek şey CD'den program yükler gibi bu kartın sürücülerini yüklemek.

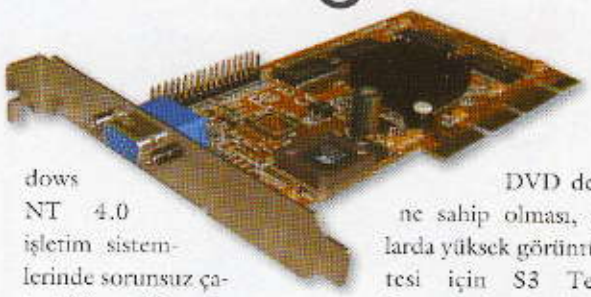

Utopia S397W Savage4'ün bir özelliği S3TC Texture Compression teknolojisi ile çalışması. Bu özellik sayesinde, oyunlarda, 3D efektlerini daha gerçekçi ve daha detaylı görebilirsiniz.

Utopia S397W'in diğer özelliklerinden birkaçı ise DVD desteğine sahip olması, oyunlarda yüksek görüntü kalitesi için S3 Texture Compression kullanması ve yüksek kaliteli gösterim ile birlikte 32 bit Rendering yapabilmesi. Bu kart aynı zamanda Single-Pass Multi Texture, Single Cycle Trilinear Filtering, True Color Rendering, MPEG-2 Video Texture ve 24 bit Z-Buffering gibi fonksiyonları da tam olarak desteklemekte.

CHIP'in Yorumu

Utopia S397W'nin en önemli özelliği S3TC Texture Compression teknolojisini kullanması. Bu teknoloji özellikle S3TC oyun yapımcılarının desteklediği bir teknoloji. Böylece oyunlarda 3D efektlerini daha gerçekçi ve daha detaylı görebilirsiniz. Utopia S397W ile hareketli görüntüleri oynatmada herhangi bir kayma veya ekran donması oluşmuyor. Ayrıca resimleri gerçek renklerde ve yüksek çözünürlükte gösterebiliyor. Görüntü yakalama hızı ile özellikle 3 boyutlu oyunlarda Utopia S397W gerçekten yüksek bir performans sergiliyor.

Ürün Bilgisi

Utopia S397W

Bilgi İçin : Empa
Tel : (212) 599 30 50
Faks : (212) 598 53 53
Fiyatı : 75 $ + KDV

- Uygun fiyatı
- Mpeq1 ve Mpeq2 desteğine sahip olması

Inca Savage4

Uygun Fiyatlı Savage

Inca Savage4 üzerinde 128-bit Savage4 Pro+ grafik Chipset'i ve 32MB SDRAM'i olan ve AGP 4x/2x Bus teknolojisini destekleyen bir ekran kartı. Bu ekran kartı maksimum 1920x1440 çözünürlüğünde 16.7M renkte ve 75 Hz saat frekansında çalışabilmekte. Ramdac Hızı 300 MHz'e kadar çıkabilen Inca Savage4'ün frekans tazeleme oranı ise 60-200 Hz arasında değişiyor. 143 MHz'lik bellek hızına sahip olan bu kart Win95/98 ve WinNT 4.0 işletim sistemlerine sorunsuzca kurulıyor. Inca Savage4 ile birlikte kurulum CD'sinin yanında bir oyun CD'si ve Power DVD programı veriliyor. Inca Savage4 Hardware DVD desteğine sahip olduğu için, Power DVD programı ile bir Mpeq kartı olmadan da DVD seyredebilirsiniz. Multi Texture özelliğine sahip olan Inca Savage4 Maximum Fill Rate'de 140 milyon piksel/saniye ve maksimum Rendering performansta 8 milyon üçgen/saniye değerlerini vermekte. Tak çalıştır monitörlerle (DDC-2B) uyumlu olan Inca Savage4, 3D standartlarını tam olarak desteklemekte. Kartın işletim sistemine tanıtılması ise verilen CD ile birlikte gerçekleşmekte. Burada yapmanız gereken tek şey bir program kurar gibi bu kartın kurulumunu yüklemek. Inca Savage4'ü işletim sisteminize tanıttıktan sonra, masa üstünde her türlü görüntü ayarlamalarını kolayca yapmanızı sağlıyor. Çeşitli animasyon programlarını, CAD yazılımlarını ve 3 boyutlu oyunları bu kart ile rahatlıkla çalıştırabilirsiniz. Özellikle karmaşık 3D görüntülerinde Inca Savage4'den iyi sonuçlar alabilirsiniz.

CHIP'in Yorumu

Savage4'lerin genel olarak en önemli özellikleri S3TC Texture Compression teknolojisini kullanmaları. Kullandıkları bu yeni teknoloji ile oyunlardaki 3D efektlerini daha gerçekçi ve daha detaylı görebilirsiniz. Inca Savage4 ayrıca Anti-Aliasing, Reflection Mapping, Texture Morphing, Shadows, Prosedural Textures ve Atmospheric Effects gibi algoritmaları destekliyor.

Ürün Bilgisi

Inca Savage4

Bilgi İçin : Pasifik Bilgisayar
Tel : (212) 212 88 65
Faks : (212) 212 92 36
Fiyatı : 89 $ + KDV

- Hardware DVD desteğine sahip
- Fiyat/Performans oranı yüksek

Multiscan S-796E

Kısa Tip Monitör

Multiscan S796E, 0.26 mm nokta aralığında 15.8 inch'lik gerçek görüntü alanına sahip olan ve masa üstünde çok az yer kaplayan bir monitör.

MULTISCAN S796E, 0.26 mm nokta aralığı olan, dijital kontrollü, MPRII düşük radyasyon ve yansımasız ekran özelliklerine sahip, 17 inch'lik bir Plug and Play monitör. Ürün, bu özelliklere ek olarak titreşimsiz görüntü, Vesa standartlarına uyumluluk ve düşük güç tüketimini de sunuyor. MULTISCAN S796E 15.8 inch'lik (40 cm) gerçek görüntü alanına sahip ve oldukça şık dizayn edilmiş bir monitör.

Bu monitörün frekans ayarları yatayda 30-95 KH ve düşeyde 47-150 Hz arasında otomatik olarak değişmekte. Monitörlerin frekans ayarlaması yapabilmesi çok önemli, böylece ekran kartının frekansı ile monitörün frekansının çakışması ve görüntülerdeki titremeler de ortadan kalkar. 1600x1200 çözünürlükte 75 Hz'de çalışabilen MULTISCAN S79 6E'nin kullanılabilen görüntü alanı yatayda 300mm ±5 mm düşeyde 225 mm ±5 mm'dir. Bu üründe On Screen görüntü ayarlarını ve ekran üzerinde yaptığımız diğer ayarlamaları görebiliyoruz. Bu ayarların kullanıcı tarafından rahat ve kolay bir şekilde yapılabiliyor olması çok önemli.

CHIP'in Yorumu

MULTİSCAN S796E'de kontrast, aydınlık, renk, çerçeve kaydırma, çerçeve genişletme, iç bükey, dış bükey ve balans ayarlamaları yapılabiliyor. Bütün bu özelliklerin yanında, ürün anti mıknatıslanma ve yapılan ayarları kayıt edebilme özelliğine de sahip. Böyle çeşitli ayarları bu monitöre kaydedip değişik ortamlarda çalışma fırsatı bulup dilediğiniz an fabrika ayarlarına geri döndürebilirsiniz. MULTISCAN S796E'de anti mıknatıslanma özelliği olması ürün için çok iyi bir avantaj, böylece monitör yüzeyinde hiç bir zaman elektriklenme meydana gelmez. MULTISCAN S796E 120 Watt güç tüketen, 425mm x 444mm x 386.5mm uzunluğunda ve 17 kg. ağırlığında bir monitör.

Ürün Bilgisi

Multiscan S-796E

Bilgi İçin : Boğaziçi Bilgisyar
Tel : (212) 288 92 92
Faks : (212) 274 38 10
Fiyatı : 317 $ + KDV

+ 0.26mm nokta aralığına sahip
+ Az yer kaplıyor

Soyo SY-6IBM

Tam Donanımlı Soyo

Soyo SY-6IBM, Intel 82443BX Chipset'li microATX formlu bir anakart. Bu anakart, ISA, PCI ve AGP mimarisine sahip ve Intel Celeron 266-433 MHz, PII 233-450 MHz ve PIII 450-550 MHz işlemcilerini destekliyor. Soyo SY-61 BM'in üzerinde 8MB SDRAM'li bir ATI Rage 128 ekran Chip'i var. Bu ekran Chip'inin özelliği, 128 bit'lik bir 2D/3D grafik hızlandırıcısına sahip olması, 60-240 Hz arasındaki frekans aralığında otomatik ayarlama yapabilmesi ve maksimum 85 Hz'de 1600x1200 çözünürlüğüne ulaşabilmesi. Soyo SY-6IBM'in diğer bir özelliği ise ses Chipset'i olarak 48KHz'e kadar çıkabilen ve 85 dB'lik bir gürültü oranına sahip olan 3D Yamaha YMF 740 Chip'inin kullanılması. Bu ses Chip'i de 18-bit stereo Full-dublex Audio CODEC, 3D stereo ses özelliklerini ve MPU-401 Midi arabirimini tam olarak desteklemekte.

Soyo SY-6IBM'in üzerinde 3PCI, 1 ISA slotu, PS/2 klavye, PS/2 fare, Line In, Line Out, mikrofon girişi ve bir Game portu mevcut. CPU voltajını otomatik olarak ayarlayabilen bu anakart, işlemci için saat frekans ayarını Jumper yerine BIOS'daki Soyo Combo Setup'ından yapmakta. Bu ürünün en büyük avantajlarından biri ise ekran ve ses Chipset'inin anakart ile birlikte uyumlu bir şekilde çalışması. Bu günlerde kampanyada olan Soyo anakartlarını satın aldığımızda Norton AntiVirüs, Norton Ghost ve Norton Virtual Drive programlarını da ücretsiz olarak edinebiliyorsunuz.

CHIP'in Yorumu

Soyo SY-6IBM'nin çok fonksiyonlu olması bir avantaj sayılabilir. Örneğin ofis ortamında çalışan ve normal bir sistem konfigürasyonu kendisi için yeterli olan kullanıcılar için bu anakart gerekli şartları yerine getiriyor. Öte yandan daha farklı uygulamalar kullanmak isteyen ve bunun için daha performanslı donanımlara ihtiyacı olan kişiler için ise bu anakart bekleneni veremeyecektir. Örneğin sürekli gelişen ve gittikçe daha iyi donanımlara ihtiyaç duyan programlar ve oyunlar belli bir süre sonra bu anakartın bileşenleri ile gereken şartları sağlayamayacaktır.

Ürün Bilgisi

Soyo SY-6IBM

Bilgi İçin : Penta
Tel : (212) 212 62 70
Faks : (212) 266 00 33
Fiyatı : Fiyatı belli değil

+ Soyo Combo Setup
+ Birlikte verilen yazılımlar
− 66/100 MHz FSB ayarı Jumper ile yapılıyor

Tomato GXCM1

SIS Chip'li Tomato

Tomato üzerinde bulunan ekran ve ses Chipset'li modeli ile fiyat/performans oranı yüksek bir anakart ile piyasaya girmeye başladı.

Tomato GXCM1 SIS620 Chipset'li ve Micro ATX form faktörlü bir anakart. Bu kart ISA ve PCI mimarisine sahip ve Intel Celeron 266-433 MHz işlemcilerini desteklemekte. Üzerinde 3 adet 168 pinlik DIMM modülü olan bu anakart toplam 768 MB SDRAM'e çıkabiliyor. 33 MHz hızında PCI uygulamasını destekleyen bu kart üzerinde 4 adet Ultra DMA/33 cihazını destekleyen iki adet IDE portu mevcut. Tomato GXCM1'de 2M Flash Rom ve APM 1.2 ve ACPI destekli Award BIOS'u var. Bu anakart 1600x1200 çözünürlüğüne çıkabilen, 64 bit 8MB RAM'li ve 3D özelliklerini destekleyen SIS ekran Chipset'ine sahip. Ayrıca yine kartın üzerinde S/O, L/I ve mikrofon konnektörlü Sound Blaster Pro ve Windows Sound System uyumlu Crystal ses Chipset'i mevcut. Bu ses Chipset'inin özelliklerinden birkaçı 16-bit stereo CODEC, 3D ses özelliklerini ve MPU-401 Midi arabirimini destekleyebilmesi. Tomato GXCM1'de 3PCI, 1 ISA Slotu ve PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 1 PIO, 1 SIO, 2 USB, M/I , L/I , S/O , midi Game ve VGA konnektörleri var.

CHIP'in Yorumu

Tomato GXCM1'e CPU için bir Jumper ayarı yapmanız gerekmemekte. Bu kartın üzerinde bir ekran ve ses Chipset'inin olması bir avantaj sayılabilir. Ama biz bu kartı ancak geniş multimedia gereksinimine ihtiyaç duymayan kişilere tavsiye edebiliriz. Çünkü profesyonel bilgisayar kullanıcılarının ihtiyaçlarını bu kart karşılayamayacaktır.

Bu kartın avantajlarından biri ise 100 MHz'lik saat frekansına ayarlanabilmesi ve 100MHz'lik RAM'lerle sorunsuz çalışabilmesi. Bunun sayesinde siz istediğinizde sisteminizin performansını daha da yükseltebilirsiniz. TOMATO GXCM1'de beğenmediğimiz bir özellik ise ekran RAM'ini sistem RAM'inden kullanması.

Ürün Bilgisi

Tomato GXCM1

Bilgi İçin : Empa
Tel : (212) 599 30 50
Faks : (212) 598 53 53
Fiyatı : 79 $ + KDV

+ Jumper ayarı gerektirmiyor
+ Uygun fiyat
− Onboard ekran belleği yok

Utopia Platinum PB2IBXE-X

PIII Destekli Utopia

Utopia Platinum PB2IBXe-X, Intel 440BX AGP Chipset'li ve ATX form faktörlü bir anakart. Bu anakart, ISA, PCI ve AGP mimarisine sahip ve Intel PII 233-500 MHz ile Intel PIII 450-550 MHz işlemcilerini destekliyor. 3 adet 168 pinlik DIMM modülüne sahip olan ve maksimum 768 MB'a kadar belleği destekleyen Platinum PB2IBXe-X, ECC uyumluluğunun yanında (Error Checking and Correction), PC-66 SDRAM (66 MHz) ve PC-100 SDRAM (100 MHz) bellekleri ile de çalışabiliyor.

Utopia Platinum PB2IBXe-X'in Bus Mastering özelliği sayesinde disk transferlerinde işlemcinin daha az yorulması sağlanıyor. Ayrıca bu anakart Atapi CD-ROM, LS-120 ve ZIP Drive gibi cihazları da tam olarak destekliyor. Utopia Platinum PB2IBXe-X'in üzerinde 4 adet 32-bit PCI, 2 adet 16-bit ISA, 1 AGP slotu, 2 USB port konnektörü ve 1 adet 3 pinlik Wake on LAN konnektörü olan bir anakart.

İşlemcinin slotu (Slot1) 242 pinlik 1.8V ile 3.5V arasında otomatik bir voltaj regülatörüne sahip bir yuva. Artık her anakartta var olan AGP veri yolu ise yüksek performanslı 3D ekran kartları için düşünülmüş bir teknoloji. Bu teknoloji ile 3D grafik uygulamaları 533MB/saniyelik bir bant genişliğine kadar çıkabiliyor.

CHIP'in Yorumu

Üzerinde Award BIOS'u olan bu anakart, güç yönetimi bakımından birçok özelliğe sahip. OS Directed Power Management, RTC zamanlayıcısı, Wake on LAN, Wake on Keyboard, Wake on Mouse, System güç kontrolü ve CPU saati kontrolü gibi özellikleri olan Utopia Platinum PB2IBXe-X, ayrıca Quick Boot (işletim sistemini kapattığınızda sistem de kendisini kapıyor) özelliğine sahip. Bu kartın beğenmediğimiz bir özelliği ise CPU Soft Menu yerine Switch ayarı yapılması.

Anakartının kitapçığında bu ayarlar ise tüm işlemciler için tek tek ve kolay anlaşılır bir şekilde anlatılıyor.

Ürün Bilgisi

Utopia Platinum PB2IBXE

Bilgi İçin : Empa
Tel : (212) 599 30 50
Faks : (212) 598 53 53
Fiyatı : 79 $ + KDV

+ PIII desteği var
+ Ekonomik
− Switch ayarı yapmanız gerek

Sung IL Maxi Multimedia ATX Kasa

Uzaktan Kumandalı Kasa

Artık bilgisayarların sadece donanım özellikleri değil, aynı zamanda görünüşleri de önemli. Sung IL Maxi Multimedia kasa, estetiği, kaliteyi, kullanışlılığı ve multimedia özelliklerini birleştiren bir ürün. Bu ürün ATX yapısı ve değişik tasarımı ile içerdiği multimedia özelliklerini uzaktan kumanda ile kontrol edebileceğiniz bir kasa. Disket sürücüsü üzerinde olan bu kasa ile birlikte ayrıca 4 adet hoparlör, LCD saat, dahili amfi, Subwoofer, uzaktan kumanda kontrol kartı ve Audio Storm Digital ses kartı veriliyor. Audio Storm Digital 5.1, PCI veriyolunu kullanan ve üzerinde Dolby ProLogic Decoder'ı olan Vortex Chipset'li bir ses kartı. Bu ses kartı

üzerindeki G9 ve S/PDIF konnektörleri sayesinde, 6 kanallı Dolby Dijital Decoder (DVD'den dijital olarak kodlanmış bir sesi anında çözüp sesi gitmesi gereken hoparlöre veren bir teknoloji) özelliğini tam olarak kullanabiliyor. Bu kasanın içinde 2 adet 5.25 inch'lik ve 3 adet 3.5 inch'lik harici yuva var. 5.25 inch yuva örneğin bir CD-ROM, CD-WRITER için, 3.5 inch'lik yuva ise genelde sabitdiskler için kullanılır. Üzerinde 7 adet genişleme yuvası olan bu kasa, 250Watt'lık ve üzerinde 4 adet güç konnektörü bulunan bir güç kaynağı ile çalışıyor.

CHIP'in Yorumu

Sung IL Maxi uzaktan kumanda ve üzerindeki fonksiyon tuşları ile kasayı ev kullanımı için ideal hale getiriyor ve kullanımını kolaylaştırıyor. Öyle ki kasanın üzerinde Internet, CD-ROM, DVD-ROM, TV, Sleep, Volume, Mute, Reset, saat ve Power gibi işlevsel tuşlar ile anında istediğiniz işlemi gerçekleştirebilirsiniz. Bu kasanın beğenmediğimiz bir özelliği ise Subwoofer'ın kasanın içinde olmasından dolayı yol açağı titreşimlerin donanımlara zarar verebilme olasılığının bulunması. Bu kasada beğendiğimiz bir özellik ise birlikte verilen ses kartında bir Dolby Dijital Decoder olması ve ses sisteminin Surround Sound özelliğini desteklemesi. Uzaktan kumanda fonksiyonu ve kendine has görünümü ile bu kasa meraklılarının beğenisine sunulmuştur.

Ürün Bilgisi

Sung IL ATX Kasa

Bilgi İçin : Tellioğlu Bilg.
Tel : (212) 213 34 40
Faks : (212) 211 47 64
Fiyatı : 350 $ + KDV

- ⊕ Birçok multimedia bileşenini bünyesinde toplamış
- ⊖ Subwoofer kasanın içinde monte edilmiş
- ⊖ Yüksek fiyat

BTC 81110 W

Ergonomik Klavye

Artık klavyenizi değiştirmenin zamanı geldiğini düşünüyorsanız, alacağınız klavye sadece kullanım için değil, sağlığınız için de uygun olmalı. Bilgisayar karşısında çok fazla vakit geçirenler için en önemli aygıtlardan biri klavyedir. Oturuş ve kulanım şekline bağlı olarak bilek altlıkları gibi ekler ile kullanım daha rahat hale getirilmeye çalışılır.

BTC 8110W ergonomik klavye şekli ve tuş yerleşimi sayesinde kullanım hızımızı artırırken, diğer klavyelerden farklı olarak üzerinde sabit şekilde bulunan bilek altlığı sayesinde sağlıklı bir şekilde çalışmanızı sağlıyor. Klavyenin en önemli özelliklerinden biri hem sağ hem de sol tarafta yön tuş takımının bulunması. Bunun haricinde klavyenin altında hem önde hem de arkada bulunan beş ayarlı toplam dört ayak sayesinde ideal kullanım yüksekliğine ulaşmak çok kolay.

Klavye ile bir bütün olan bilek desteği ile kullanımı kolaylaşan klavyenin tuşları sessiz ve oldukça yumuşak. Q klavyenin tuş takımının oldukça değişik olması ve bazı tuşlarının yerlerinin farklı olması standart klavyelere alışkın kullanıcılar için olumsuz sayılabilir. Klavyenin bilek desteğinin bulunması günümüzde bilgisayar kullanımının artığını göz önüne alırsak oldukça sağlıklı. Çünkü artık gerek eğlence, gerekse de işlerin çoğunu bilgisayarda yaptığımız için ve bundan dolayı en çok parmakların yorulduğunu ve dolayısıyla bileğin de yorulduğunu düşünürsek, bilgisayarımızın en önemli ve insan sağlığının da en önemli parçası haline geldi.

CHIP'IN Yorumu

PS/2 olan klavye üzerinde bulunan Power Off düğmesini kullanarak bilgisayarı açıp kapatabilir, Sleep düğmesini kullanarak geçici olarak bilgisayarı durdurabilir ve Wake Up düğmesi ile de Sleep modundan normal çalışma moduna geçebilirsiniz. Bu özel tuşları kullanabilmek için Windows 98 işletim sistemi, ACPI ve APM II güç yönetimi ve ATX anakart veya ATX Power Supply'a ihtiyaç duyuluyor. Bu klavyenin tek olumsuz yanı PrintScrn tuş takımının fonksiyon tuşlarının üzerinde bulunması.

Ürün Bilgisi

BTC 81110 W

Bilgi İçin : Boğaziçi Bilgisyar
Tel : (212) 288 92 92
Faks : (212) 274 38 10
Fiyatı : 9 $ + KDV

- ⊕ İki yön tuş takımı
- ⊕ Çok ayarlı ön ve arka ayaklar
- ⊕ Power Off, Wake Up ve Sleep kısa yol tuşları
- ⊖ PrintScrn tuş takımının yeri ▶

Encore XP200+P-703

Subwoofer Sistem

Encore XP200+P-703 PC'ler için tasarlanmış olan bir hoparlör sistemi. Bu hoparlör sistemi bir adet 4" Subwoofer ve 2 adet 3" hoparlörden oluşuyor ve maksimum 600 Watt civarında bir PMPO çıkışı gösteriyor. Encore'un bu Subwoofer sistemini oluşturan iki parçasının ilk bileşeni olan EncoreXP200, titreşim korumalı ahşap gövdeye ve çok kaliteli bir ses çıkışına sahip olan bir Subwoofer. Bu sistemin ikinci parçası olan P-703 hoparlör seti ise sadece iki kabinden oluşan ve ayrıca bir Subwoofer içermeyen bir hoparlör takımı. Çünkü genel olarak iyi sayılabilecek bir ses sunan hoparlörlerin 3D ses fonksiyonu olmasına rağmen, geniş bir frekans bandına sahip değiller. Bu yüzden Subwoofer alt frekanslardaki bas sesleri tatmin edici bir şekilde verebilmesi sayesinde Encore P-703 hoparlör seti ile önemli bir parça oluşturuyor.

P-703 hoparlörlerin çıkış frekansları 150 Hz-16 KHz arasında ve Subwoofer'ın çıkış frekansı 50 Hz-150 KHz arasında değişebiliyor.

CHIP'in Yorumu

Encore XP200+P-703, hoparlörlerin yanına bir tane de Subwoofer ekleyerek kaliteli ve ucuz bir ses sistemi isteyen herkes için ideal bir seçenek sunmuştur. Bu set içerisinde bulunan ve az yer kaplayan iki hoparlör de her tür masaüstü bilgisayara kolayca uyabilecek şekilde tasarlanmış bir sistem oluşturmakta. Fiyat açısından hesaplı olarak niteleyebileceğimiz bu hoparlörler sistemini gerek bass özelliği ve gerekse yüksek çıkış gücü sayesinde oyun ve multimedia meraklılarının beğeneceğini umuyoruz. Bu Subwoofer sisteminde beğenmediğimiz bir özellik ise ses ayarını Subwoofer'ın üzerinden yapılması. Böylece Subwoofer'ı yere koyduğunuzda sesi açıp kapamak için eğilmeniz gerekiyor.

Ürün Bilgisi

Encore XP200+P-703

Bilgi İçin : Turcom
Tel : (216) 330 57 83
Faks : (212) 349 71 34
Fiyatı : 45 $ + KDV

- ⊕ Güçlü bass
- ⊕ Uygun fiyat
- ⊖ Ses kontrolünün Subwoofer'ın üzerinde yapılması sayesinde onu yere koymak sizi engelleyebilir

Encore XP-101

Surround Speaker Sistem

Encore XP-101, PC'ler için tasarlanmış, 4 kanallı ve 3D HI-FI özelliğinde olan bir Surround Speaker sistemi. Encore XP-101, gövdesinin içine bir amfi monte edilmiş olan ve ayrıca 4"Woofer, 2 x 3.5" M idrange, 3" Full Range ve 2" Tweeter'a sahip olan bir hoparlör sistemi. Bu hoparlör siteminin görüntü panelinde ise ses, tiz, bass, balans, Front/Rear Fading ve Delay gibi ses ayarları mevcut. Encore XP-101'in bir özelliği ise Music ve Movie Surround ses efektine (sesi odanın içine yayma özelliği) ve Rock, Pop, Jazz ve Classic olmak üzere 4 değişik dijital Equalizer ayarına sahip bir hoparlör sistemi olması. Üzerinde kulaklık ve Subwoofer girişi olan bu Surround Speaker sisteminin boyutu ise 450mm x 150mm x 180 mm. Tüm bu özelliklerinin yanında, sistem manyetik korumaya da sahip. Bu çok önemli bir özellik, çünkü hoparlörler, manyetik alan nedeniyle özellikle monitörlerde ve disket sürücülerde hasara yol açabiliyorlar.

CHIP'in Yorumu

Encore XP-101 diğer aygıtlar ile uyumlu bir şekilde çalışabiliyor ve bunun yanı sıra, bu özelliklere ek olarak birlikte gelen uzaktan kumanda ile ses özelliklerini tamamen kontrol edip hoparlörleri aynı zamanda açıp kapamanıza olanak sağlıyor. Bu hoparlör sisteminin frekans değişimi 60 Hz ile 20 KHz arasında ve 98dB'lik bir gürültü oranına sahip. Encore XP-101'in beğendiğimiz özelliklerden birkaç tanesi; 3D seslerini tam fonksiyonlu olarak verebilmesi, çıkış gücünün yüksek olması, sesi odanın içine iyi yayması ve hoparlörün özellikle bassı iyi verebilmesi. Ayrıca Encore XP-101'in Preset Equalizer ayarları ve efektleri ile değişik seçeneklerde müzik dinlemek de mümkün. Encore XP-101'i son model bir müzik setine dönüştürmek için yapmanız gereken tek şey ona güçlü bir Subwoofer eklemek. Bu hoparlörlerin bir dezavantajı ise biraz büyük sayılabilecek kabinleri sayesinde masa üstünde yer bulmanızın kolay olmaması.

Ürün Bilgisi

Buddy B-200

Bilgi İçin : Turcom
Tel : (216) 330 57 83
Faks : (212) 349 71 34
Fiyatı : 95 $ + KDV

- ⊕ Uzaktan kumandası var
- ⊕ Preset Equalizer ayarları bulunuyor
- ⊖ Boyutu

Abit BP6

Dual Celeron Anakart

Pazara sunduğu ürünlerdeki yeniliklerle dikkati çeken Abit, bir ilke daha imza atarak Dual Celeron işlemcili bir anakart olan Abit BP6'yı piyasaya sürdü.

Abit Softmenu teknolojisinin patentini aldığında herkes bu olaya temkinli yaklaşmıştı. Zaman içinde kuşkular dağıldı ve Abit anakartlar, kullanım kolaylığı ve güvenilirliği ile isim yaptı. Abit BP6 ile tıpkı Softmenu'de olduğu gibi bizi şaşırtıyor. Zira bu anakarta iki adet soket Celeron işlemci takmak mümkün. Tek bir anakart üzerinde iki işlemci, hem de Celeron! Doğrusu kulağa çok ilginç geliyor.

Yakın zamana kadar Dual işlemci kullanmak büyük bir lüksken (aslında hâlâ öyle), Abit BP6 ile bu tarihe karışacak gibi. Dual işlemci kullanan anakartlarda tek bir işlemciyle çalışmak genellikle mümkündür, fakat bu durumda diğer işlemci yuvasına anakartla beraber gelen özel bir kart takılır. BP6'da buna gerek kalmaksızın kolayca ister tek, isterse iki işlemciyle çalışmak olası.

Dual Celeron'la 400+400=800MHz?

İki işlemciyle çalışmaktan söz ediyoruz, ama kazın ayağı bildiğiniz gibi değil. Dual işlemci gücünden faydalanabilmek için bazı şartlar gerekiyor. Sorunsuz bir sistem için kullanılan işlemcilerin aynı olması şart. Bunun dışında işletim sisteminin çok işlemci desteğine sahip olması bir başka gereklilik. NT, Linux ve UNIX çok işlemci desteğine sahipken, Windows 95 ve 98 bu özellikten yoksunlar. Ayrıca Windows 2000'de de çok işlemci desteği bulunduğunu belirtelim. Bu özelliği destekleyen işletim sistemi, farklı programlara ait işlemleri iki CPU arasında paylaştırıyor, fakat söz konusu sistemde sadece tek bir programı çalıştırmaya gelince sadece işletim sisteminde çok işlemci desteği olması yeterli olmuyor. Kullanılan programların da çok işlemci desteği göz önüne alınarak yazılmış olması gerekiyor.

Örneğin bir 3D animasyon programı olan Lightwave içinde, sistemdeki işlemcileri tespit edip gerekli ayarları yapmaya yarayan ScreamerNet adında özel bir programcık var. Benzer şekilde yine bir 3D programı olan 3D Studio Max de çok işlemcili sistemlerin nimetlerinden faydalanabiliyor. 3D programlarında çok işlemci desteği olmasının en büyük sebebi, Rendering işleminin çok fazla işlemci gücü gerektirmesi (özellikle yüksek Antialiasing'e sahip Ray Trace sahnelerde). Tüm bunların dışında, en ideal şartlarda bile Dual Celeron 400 bir sistemin 800MHz hızındaki tek işlemcili bir başka sistemle aynı performansı göstereceğini ummak hayalcilik olur. Fakat bahsettiğimiz en ideal şartların da oldukça yüksek bir performans farkı yarattığını göz ardı etmemek gerek.

BX Chipset'te ULTRA DMA66

Geçen ayki ULTRA DMA 66 yazımızda kullandığımız, BX anakartlara ULTRA DMA 66 desteği sağlayan Hot Rod 66 adlı PCI kartta kullanılan HighPoint işlemcisi, Abit BP6'da Onboard olarak mevcut. Yani anakart doğrudan ULTRA DMA 66 protokolünü destekliyor. Bu şekilde ULTRA DMA 66 destekli bir sabitdiskiniz varsa, BP6 ile yüksek sabitdisk performansı elde edebilirsiniz.

Tabii geriye doğru uyumluluk sayesinde ULTRA DMA 66 portlarına eski disklerinizi de bağlayabilirsiniz. Dolayısıyla BP6 sayesinde 4 IDE portu elde ediliyor, ki bunun anlamı aynı sisteme 8 adet IDE cihazı bağlayabilme imkanınızın olduğu.

CHIP'in Yorumu

Abit BP6, desteklediği FSB hızları açısından özellikle Overclock meraklıları için tam bir hazine. Zira anakartta 66MHz ile 100MHz arasındaki hızların neredeyse hepsi birer adımlık geçişlerle mevcut. Böylece eğer Overclock yapmayı düşünüyorsanız, kolaylıkla sisteminizin elverdiği optimum FSB hızını ayarlayabilirsiniz. Çünkü BP6 bu konuda gördüğümüz en esnek anakart olma özelliğini taşıyor. Kuşkusuz bu özelliğini biraz da Softmenu tarafından işlemcilerin çekirdek voltaj ayarının değiştirebilmesine borçlu. Çekirdek voltajının artırılmasıyla, standart voltaj ayarlarıyla elde edilemeyen FSB hızlarında sistemin stabil olarak çalışması mümkün.

Abit BP6'da doğal olarak Softmenu ve artık standart olmaya başlamış Wake On LAN, Wake on Ring ve SBLink gibi özellikler de var. Ayrıca sistem ve CPU'ların sıcaklıklarının yanında, CPU'lar tarafından çekilen voltajın da BIOS'tan izlenmesi mümkün. Anakartta 4 PCI, 1 ISA, 1 adet de PCI/ISA Combo slot var. DIMM yuvaları ise üç adet.

Ürün Bilgisi

Abit BP6

Bilgi İçin : Karma/Tellioğlu
Tel : (212) 233 30 30/
: (212) 213 34 40
Fiyatı : Firmayı arayınız

- ⊕ Softmenu
- ⊕ Dual işlemciyle yüksek performans
- ⊕ ULTRA DMA 66 desteği

HP OfficeJet R Serisi

HP'den All In One Serisi

Tek bir cihazla hem tarama hem baskı hem de kopyalama yaparak yer ve zamandan tasarruf etmeniz mümkün.

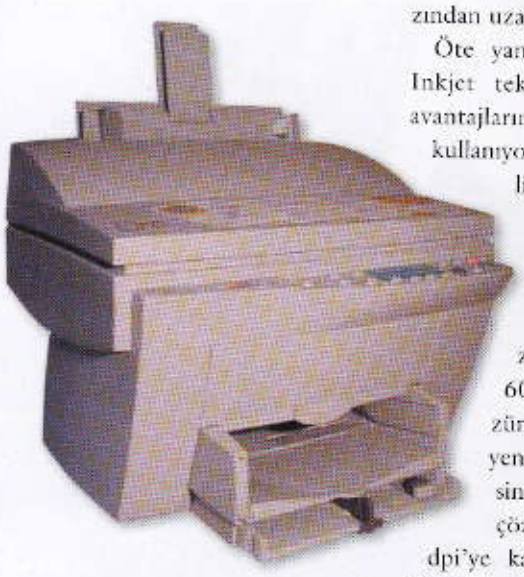

Hewlett Packard özellikle ofis ortamlarında çok tutulan All-In-One türü yeni ürünleriyle karşımızda. HP OfficeJet R serisi ile baskı, tarama ve kopyalama işlerini sadece tek bir cihazla yapabiliyorsunuz. Bu serinin en gelişmiş modelinde ayrıca faks özelliği de var, fakat bu model test merkezimize gelmedi.

Test merkezimize gelen R45 ve R65 modelleri bazı ayrıntılar dışında birbirine oldukça benziyordu. İki model arasındaki başlıca farklar R45'de ayrıca otomatik kâğıt besleme ünitesi olmaması ve Multiple kopyalama için 50 adetle sınırlı olması. 600x600 renkli ve siyah beyaz baskı çözünürlüğüne sahip olan R serisinin baskı hızı bazı yoğun ofis ortamları için yeterli olmayabilir. Zira 11 ppm siyah beyaz Text hızına sahip olan ürün serisi, Inkjet teknolojisinin doğal sınırlamaları yüzünden ortalama bir lazer yazıcının hızından uzak.

Öte yandan bu ürünler Inkjet teknolojisinin bazı avantajlarını sonuna kadar kullanıyor. Özellikle renkli baskı ile cihazı renkli fotokopi makinesi gibi kullanabilirsiniz. Tarama çözünürlüğü olarak 600x2400 dpi çözünürlüğü destekleyen OfficeJet R serisinde yazılımla bu çözünürlüğü 9600 dpi'ye kadar yükseltmek mümkün (İnterpolasyon). CHIP Test Merkezi'ne gönderilen ürünlerle birlikte Türkçe el kitapları ve gerekli programlar da geliyor.

CHIP'in Yorumu

Genel olarak hoş bir görünüm ve panel tasarımına sahip olan OfficeJet R serisi ürünler, sahip oldukları özellikler ve alışılagelmiş Hewlett Packard kalitesiyle dikkat çekiyorlar.

Ürün Bilgisi

HP Officejet R Serisi

Bilgi İçin : HP
Tel : (212) 224 59 25
Faks : (212) 224 59 39
Fiyatı
HP 45 R : 650 $ + KDV
HP 65 R : 780 $ + KDV

- Gelişmiş özelliklerle ofis ortamları için ideal
- Kullanışlı ve estetik panel tasarımı

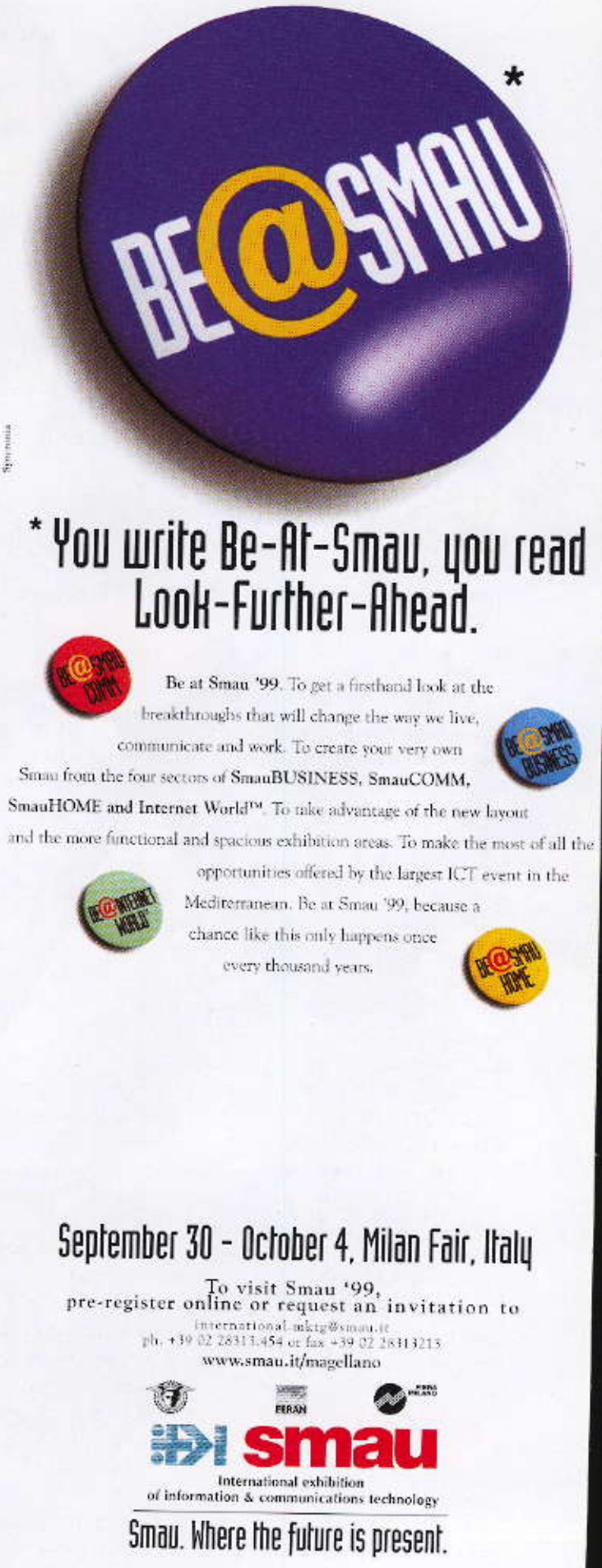

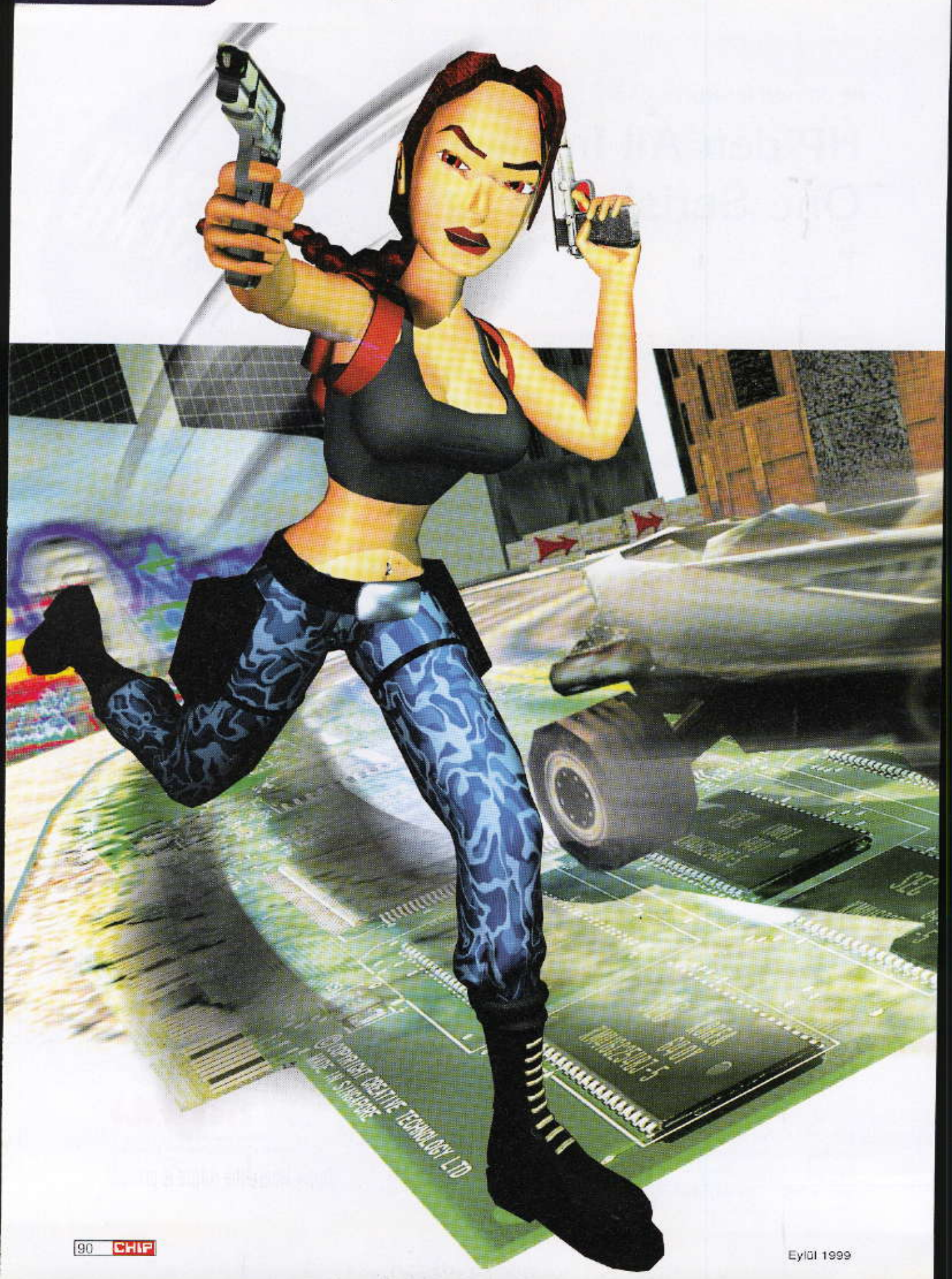
COPYRIGHT CREATIVE TECHNOLOGY LTD

Lara Croft Artık Çok Daha Hızlı

CHIP en yeni grafik işlemcilerinin 3D performanslarını test ediyor ve ekran kartınızdan maksimum verim almak için neler yapmanız gerektiğini açıklıyor.

Ufuk Yamankılıçoğlu uyaman@chip.com.tr
Şahin Eksioğlu esahin@chip.com.tr

3D ekran kartlarında amansız bir rekabet söz konusu, sürekli olarak pazara yeni üreticiler giriyor ve dengeleri alt üst edebiliyor. Şu anda dokuz grafik Chip'i pazarda boy gösteriyor ya da göstermek üzere: Kanadalı üreticiler Matrox ve ATI sektörün iki devi Nvidia ve 3dfx'le başa baş yarışırken, S3, Videologic ve pek yakında 3dlabs de yeni ürünleriyle boy gösterip rekabette geride kalmayacaklarını kanıtlıyorlar. Tayvanlı üretici Trident ve Chip devi Intel daha çok düşük performanslı ve fiyatlı ürünlerle pazara alternatifler sunuyorlar.

Test Merkezi'nde 7 yeni grafik işlemcisi

Bu dokuz grafik Chip'inden yedisini test etme şansı bulduk, sadece ATI ve 3Dlabs'in modelleri test için yeterince gelişmemişti. Yaklaşık bir yıllık bir gecikmenin ardından Videologic nihayet PowerVR-Series II işlemcili ilk ekran kartını yarışa sokuyor. Matrox G400 de oldukça yeni ve etkileyici bir kart, Intel'in yeni i752'si ve ilk Savage4 Pro ekran kartları da uygun fiyatlı ve performansı tatmin edici ürünler.

Ultra, Pro ve Max: Daha hızlı alternatifler

Çoğu üretici günümüzde grafik Chipser'lerini bir dayanıklılık ve sıcaklık testinden geçirdikten sonra belirli bir hız için spesifike ediyorlar. Böylece daha hızlı olanlarını ayırıp (yüksek saat hızlarında çalışabilenleri) daha hızlı ekstra bir versiyon olarak pazarlayıp satabiliyorlar.

Bu "üstün" ekran kartlarının isimlerine "Ultra", "Pro" veya "Max" gibi ekler ekleniyor. Nvidia, ATI, Matrox ve S3 bu stratejiyi izliyorlar, Voodoo-3'ün 3500 modeli de bunlara dahil.

3D ekran kartınızı kendiniz optimize edin

3D ekran kartları Chip'leri yazımızın ikinci bölümünde varolan ekran kartınızdan maksimum performans alabilmeniz için en iyi Chipuçlarını veriyoruz. Ekran kartınızı son fps'sine kadar zorlamak istiyorsanız, Overclocking riskini de göze almanız gerekiyor. Voodo 2, Banshee ve Riva TNT sahiplerinin fazla endişelenmelerine gerek yok, bu kartlar en azından yıl sonuna kadar idare edebilecek performans potansiyeline sahipler.

Unutmamanız gereken bir diğer nokta da 3D ekran kartlarının farklı sistemlerde farklı performanslar göstermesi. Doğal olarak en hızlı 3D ekran kartının Socket 7 sistemli, MMX 200 işlemcili bir makinede tam performans vermesi mümkün değildir. Yeni 3d Chip'ler tam performans için en azından PII-350'ye ihtiyaç duyuyorlar.

Yeni ekran kartları sadece 3D performansı sunmuyorlar, video ve TV fonksiyonlarının yanı sıra, 3d gözlük ve MPEG kartı gerektirmeyen DVD desteği de ihmal edilmiyor. Matrox G400'de ayrıca çift monitör desteği var, böylece örneğin Excel'de çalışırken aynı zamanda diğer monitörden DVD film seyredebiliyorsunuz.

İçindekiler

Yeni grafik işlemcileri testte:

- En yeni 3D trendleri 91
- 3dfx Voodoo 3-3500 92
- Intel i752 92
- NEC/Videologic PowerVR Series2 92
- Matrox G400 (Max) 94
- Nvidia TNT2 Ultra 94
- 3DLabs Permedia 3 94
- S3 Savage 4/Pro 94
- Trident Blade 3D 94
- ATI Rage 128 Pro 96
- Büyük Teknik Veri Tablosu 96
- Benchmark Sonuçları 96
- CHIP'in Yorumu 97

Ekran kartlarından maksimum performans için Chipuçları:

- Ekran kartı Overclocking için ana kurallar 98
- ATI Rage II/C 100
- ATI Rage Pro 100
- ATI Rage 128 100
- Nvidia Riva 128 102
- Nvidia Riva TNT 102
- Nvidia Riva TNT-2 102
- 3dfx Voodoo 1 103
- 3dfx Voodoo Banshee 103
- 3dfx Voodoo 2 103
- 3dfx Voodoo 3 103
- Matrox Mystique/ Millenium 106
- Matrox G200 106
- S3 Savage 3D/Savage4 108
- 3dlabs Permedia 2 108
- Rendition Verite 2200 108

Yeni grafik Chip'leri

3dfx Voodoo 3-3500

3dfx'in her yeni ürünüyle birlikte bir hız rekoru kırması adet oldu. Testimize katılan Voodoo 3-3500 (183 MHz'de çalışıyor) henüz Beta aşamasındaydı ve beş Benchmark testinin üçünde zirvede çıktı. Voodoo 3 sadece 16 Bit renk derinliği, 16 MB RAM destekliyor ve AGP Bus üzerinden kaplama (Texture) aktaramıyor. Yine de Voodoo 3-3500 en yüksek ekran tazeleme hızlarına (fps) ve oyun uyumluluğuna sahip. Kartın üzerinde TV Tuner mevcut değildi (henüz Beta aşamasında olduğu için olsa gerek), kart özellikle OpenGL ve Glide uygulamalarında yüksek performans veriyor ve düşük performanslı Socket 7 sistemler için de tavsiye edilebilir. Kısıtlı 3D özelliklerinin yanı sıra, bir diğer eksi de kartın aşırı derecede ısınması.

3dfx'in Voodoo 3 kartlarındaki tipik bir özelliği büyük soğutucuları

Intel i752

Intel de yine pazara bir 3D grafik işlemcisi sürüyor. i752 Chip'i aynı zamanda gelecek nesil Intel 810 Chipset'li anakartlarda da kullanılacak. Böylece Celeron işlemcilerle birlikte çok uygun fiyatlı PC'lere sahip olmak mümkün olacak.

"Stand Alone" versiyon olarak i752 daha çok kelime işlem ve veri işleme gibi "profesyonel" uygulamalar için düşünülüp tasarlanmış. Oyunlarda bu kart en hızlı rakibinin _'ü ile yarısı arasında performansa ulaşabildi. Ancak Intel, i752'yi daha çok önümüzdeki yıl yapacağı 3D patlaması için bir deneme olarak gördüğünü söylüyor.

i752'nin TFT ekranlar için dijital çıkışı önemli bir gelişme

NEC/Videologic PowerVR Series2

Videologic'in Neon 250'sini test merkezinde büyük bir heyecanla bekledik. PowerVR Series 2 (PVRS2) Chip'i günümüzdeki diğer grafik işlemcilerden çok daha farklı: Bu kart poligonlarla değil "Tiles" ile hesaplamalar yapıyor. Böylece derinlik bilgisi için ekstra bir belleğe ihtiyaç duyulmuyor. Gerçekten de teste katılan önseri kart bile, monitörle dikey senkronizasyonu (Vertical Synchronisation) Test Merkezi'nde bir türlü iptal edemememize rağmen, büyük potansiyele sahip olduğunu kanıtlıyor.

Quake 2'de PVRS2 rakiplerinden pek de geride kalmıyor, diğer testlerde de orta sıralarda yer alıyor. Bu kart sadece Incoming'le pek anlaşamadı. Yani NEC/Videologic'i de hesaba katmak lazım, özellikle de bu yıl PVRS3'ün de çıkacağı düşünülürse.

Matrox G400 (Max)

Millenium G400'de ilk bakışta çift VGA çıkışı dikkati çekiyor. İkinci VGA bağlantısına ya ikinci bir monitör, ya televizyon, ya da dijital LC Display (adaptörle) bağlanabiliyor. Her iki ekran da isteğe bağlı olarak büyük bir masaüstü (Desktop) olarak kombine edilebiliyor veya aynı resmi gösteriyorlar. "Environment Mapped Bump Mapping" adlı özel bir 3D efekt özellikle yüzey yapılarının inanılmaz derecede gerçekçi gösterilmesini sağlıyor, tabii bunun için yazılımın bu efekti desteklemesi gerekiyor.

Yeni G400 şaşılacak derecede yüksek bir performansa sahip. Birçok testte Matrox'un yeni kartı en yüksek sonuçları verdi. Turok 2 ve Quake II'deki vasat performans sonuçları kartın sürücülerinin daha optimize edilmesi gerektiğini gösteriyor. G400 Max'ın tek dezavantajı yüksek fiyatı. Kartın 2D ekran kalitesi (RAMDAC'i 360 MHz hızında çalışıyor) oldukça yüksek, 32 MB SGRAM de 200 MHz hızında ve 3D başarımı da oldukça yüksek.

Yeni grafik filtresi: "Environment Mapped Bump Mapping" sayesinde Matrox G400 hayret edilecek bir gerçekliğe sahip bu gibi su yüzeylerini hesaplayabiliyor (yazılım destekleyebiliyorsa).

ATI Rage 128 Pro

Rage 128'in bir üst modeli olan Rage 128 Pro testimiz için hazır durumda değildi. Pro modeli özellikle yüksek hızda çalışan işlemcisi ve grafik motorunun esaslıca gözden geçirilmesi ile standart versiyonuna oranla 3D performansında yüzde 50'lik bir artış sağlayabilecek.

Rage 128 ailesinin en büyük artısı video desteği. Bu sayede Rage 128 Pro da DVD videoların Decode işleminde işlemcinin yükünü oldukça azaltacak.

Rage 128 Pro ayrıca Microsoft'un DirectX'e entegre ettiği S3'ün Texture sıkıştırmasını donanımsal olarak destekliyor.

3DLabs Permedia 3

Permedia 3 Chip'ine sahip 3D kartlar henüz test edilebilecek aşamada değiller, Chip geliştirmesindeki problemlerin giderilmesi biraz daha sürecek gibi. Aradan geçen süre zarfında Elsa bu yüzden profesyonel sektöre TNT2 işlemcili bir kart (Synergy II) sunmuş durumda. Kartın performansı ve özellikleri hakkında yorumda bulunmak için henüz erken; ancak belli olan bir şey var, o da veri transferinin AGP Bus üzerinden sanal kaplamalarla birkaç kat hızlanacağı. Permedia ayrıca Pentium III'ün ISSE komutlarını sonuna kadar destekleyecek. Sonuçta Permedia 3 ekran kartları yarı profesyonel CAD/CAM alanında yerini alacak gibi görünüyor.

S3 Savage 4/Pro

S3'ün Savage 4 (16 MB'a kadar) ve Savage 4 Pro'su (32 MByte) birçok üretici tarafından kullanılıyor. Bunun en büyük nedeni de TNT2 kartlarla dolu ürün portföyünü daha ucuz ekran kartlarıyla daha cazip bir hale getirmek. Savage3D ile gelen ve S3'ün kendi geliştirdiği Texture Compression (kaplama sıkıştırma) bu kartlarda daha iyi entegre edilmiş ve üç boyutlu nesnelerin çok büyük ve yüksek çözünürlüklü yüzeylerle kaplanabilmelerini sağlıyor.

110 MHz işlemci frekansı ve 125 MHz bellek frekansında çalışan Creative Labs'in Savage 4 Pro ekran kartı testimizde orta sıralarda yer aldı, yani referans TNT kartımıza yakın bir performansa sahip, sadece 32 bit renkte, 3Dmark99'da üstünlüğünü kabul ettiriyor.

1024*768'in altındaki çözünürlüklerde ise kartın performansı çok daha yüksek, fps değerleri oldukça artıyor. Bu işlemciye sahip kartlar bu yüzden daha ziyade 300-400 MHz arasında işlemciye sahip PC'ler için daha uygun.

Sava4 Pro'nun + revizyonu ise 125 MHz işlemci ve 143 MHz bellek frekansında çalışabiliyor ve yaklaşık yüzde 15'lik bir performans artışı sağlıyor.

Trident Blade 3D

Trident'in daha çok 500$ civarındaki Celeron PC'leri hedef alan bu işlemcisi en yeni oyunlar dışında önemli tüm uygulamalarla başa çıkabiliyor. Blade 3d 8 MB RAM, 230 MHz RAMDAC ve sadece 105 MHz'lik düşük bir işlemci frekansına sahip.

Testte Blade3D'nin bütün çabası birkaç oyunda Intel'in i752'sini geçebilmek oldu.

Özetle: 3D fanatikleri Trident'in yeni işlemcisinde aradıklarını bulamayacaklar. Ancak bu demek değil ki Blade 3D ile arada bir de olsa oyun oynanmaz, düşük çözünürlüklerde bugüne kadar çıkan birçok oyunu rahatça oynayabilirsiniz.

Blade3D ekran kartlarının fiyatları o kadar düşük ki, diğer 3D kartlarla aradaki fiyat farkıyla bir DVD sürücüsü almak mümkün. Software Decoder ile MPEG2 dosyalarının oynatılması entegre edilmiş Decoding desteği ("Motion Compensation") ile Blade 3D'de çok başarılı olarak gerçekleşiyor.

Oldukça hesaplı bir kart olan Blade3D ofis kullanıcılarının taleplerine büyük ölçüde cevap verebiliyor.

Nvidia TNT2 Ultra

Nvidia'nın oldukça başarılı TNT 2'sinin en hızlı modeli Ultra, çoğu ünlü üreticinin en iyi grafik kartlarındaki yerini alıyor: Diamond, Creative Labs, Asus, Elsa TNT2 Ultra işlemcili ürünlerini birbiri ardında pazara sürüyor.

TNT2 Ultra'nın yüksek performansı Benchmark testlerinde kendini belli ediyor. TNT2 Ultra 32 Bit renk, daha fazla bellek ve tam AGP desteği sayesinde daha iyi bir resim kalitesine sahip. TOP 10 listemizin ilk sıralarını da bu işlemciye sahip ekran kartları istila etmiş durumda.

Bu kartların tek dezavantajı yüksek sayılabilecek fiyatı. Ancak en iyisini isteyenler için şu anda TNT2 Ultra'dan daha iyisi yok.

Testimize katılan Creative Labs'in TNT2 Ultra'sı yüksek performansını Benchmark'larımızda gösterdi: 3D Mark 99 ve Incoming'de üstünlüğünü kabul ettirdi, bazı testlerde ise 3dfx Voodoo 3-3500'ün gerisinde kaldı.

TNT2 Ultra doğrudan karşılaştırıldığında 3dfx kartlara göre 32 bitlik renk derinliği sayesinde daha iyi bir resim kalitesine, tam AGP ve daha fazla bellek desteğine sahip.

Hercules Dynamite TNT2 Ultra ise 180 MHz işlemci ve 220 MHz bellek frekansıyla da sorunsuz çalışabiliyor, ve bu hızda testteki tüm kartları rahatça geçiyor.

TNT2 kartlar ayrıca her türlü TV ve video desteğine sahip. TNT2'lerin yüksek fiyatlarının zamanla 150 $ seviyesine düşmesi bekleniyor.

Tüm Yeni 3D Chip'lerin Karşılaştırmalı Testi

Üretici					
Grafik İşlemcisi	Voodoo-3	Permedia-3	Rage 128 Pro	i752	G400 (Max)
Test Örneği	3dfx	henüz mevcut değil	henüz mevcut değil	Intel	Matrox
Teknik Veriler					
Üretim Prosesi	0,25 Mikron	0,25 Mikron	0,25 Mikron	0,25 Mikron	0,25 Mikron
Grafik İşlemcisi Saat Frekansı	2000: 143 MHz 3000: 166 MHz 3500: 183 MHz	belli değil	belli değil	100 MHz	Standart: 125 MHz Max: 166 MHz
Video Belleği (maks.)	16 MB	32 MB	32 MB	16 MB	32 MB
RAM Saat Frekansı	2000: 143 MHz 3000: 166 MHz 3500: 183 MHz	belli değil	belli değil	133 MHz	Standart: 166 MHz Max: 200 MHz
RAMDAC	300/350 MHz	270 MHz	250 MHz	250 MHz	300/360 MHz
Veriyolu	PCI, AGP x1/x2	PCI, AGP x1/x2	AGP x2/x4	AGP x2	AGP x1/x2/x4
AGP ile Texture Aktarma	hayır	evet	evet	evet	evet
Maksimum Çözünürlük	2.048 x 1.536	1.920 x 1.200	1.920 x 1.200	1.600 x 1.200	2.048 x 1.536
Motion Compensation (DVD)	hayır	evet	evet (+IDCT)	evet	hayır
Video-out	evet	evet	evet	evet	evet
LCD Desteği	evet	evet	evet	evet	evet
Desteklenen Grafik Standartları	Direct3D OpenGL (Beta) Glide	Direct3D OpenGL	Direct3D OpenGL (beta)	Direct3D OpenGL	Direct3D OpenGL (beta) MGL
3D-Efektler					
S3-Texture Compression	hayır	hayır	evet	hayır	hayır
True-Color-Rendering	hayır	evet	evet	hayır	evet
Z-Buffer	16 Bit	32 Bit	32 Bit	16 Bit	32 Bit
Kaplama Boyutu (maks.)	256 x 256	2.048 x 2.048	2.048 x 2.048	1.024 x 1.024	2.048 x 2.048
Stencil Buffer	hayır	8 Bit	8 Bit	hayır	8 Bit
Single-Pass Multitexturing	evet	evet	evet	evet	evet
Özetle					
Avantajlar	En iyi ekran tazeleme hızları 16 Bit'te, Glide ve iyi 3DNow desteği	Sanal kaplamalar, tam Pentium III desteği	Çok iyi MPEG2 desteği, S3 Texture Compression	Uygun fiyat, iyi sürücü desteği	İki monitör için Dual-Head teknolojisi, yüksek 3D performansı
Dezavantajlar	Kaplamasız AGP, sadece 16 MB RAM ve 16 Bit renk derinliği	Piyasaya çıkışı gecikiyor, düşük saat frekansı	Pazara geç çıkacak	Düşük 3D performansı	OpenGL desteği henüz gelişmiş değil

Benchmark Sonuçları (Pentium III/500, 1024x768 çözünürlüğünde)

3D grafik işlemcilerini karşılaştırırken ve Benchmark testlerini yaparken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta kartları gerçekten de sonuna kadar zorlayacak uygulamaların seçilmesi. 3D oyunlar bunun için biçilmiş kaftan ve hemen hepsi de kendi içlerinde Benchmark ölçümü için bir fonksiyon içeriyorlar. Quake2 kartların daha çok OpenGL performansını belirlerken, 3Dmark99 Max ise komple bir 3D Benchmark paketi, ancak biz sadece Race demosunu kullandık. Voodoo ve diğer bazı kartlar 32 Bit renk desteğine sahip olmadıkları için 16 ve 32 Bit olmak üzere iki farklı test gerçekleştirdik.

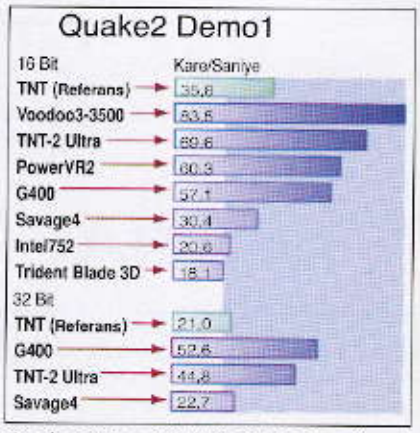

Quake 2 OpenGL (MiniGL) için gelişmiş özel sürücüsü sayesinde Voodoo 3-3500'ün boy gösterisine sahne oluyor.

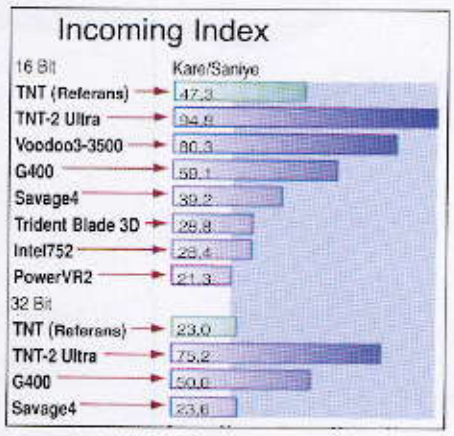

Incoming TNT2-Ultra'nın egemenliğinde. Bu işlemci 16 bitte TNT'nin 2 katı ve 32 bitte de 3 katı performans sunuyor.

			Trident
PowerVR Series 2 Videologic	Riva TNT-2/Ultra Creative Labs	Savage 4/PRO Creative Labs	Blade3D Evetton
0,25 Mikron 125 MHz	0,25 Mikron Standart: 125 MHz Ultra: 150 MHz	0,25 Mikron Standart:110 MHz Pro: 110/125 MHz	0,25 Mikron 105 MHz
32 MB 125 MHz	32 MB Standart: 150 MHz Ultra: 183 MHz	32 MB Standart:110/ 125 MHz Pro: 125/143 MHz	8 MB 125 MHz
250 MHz	300 MHz	300 MHz	230 MHz
PCI, AGP x2	PCI, AGP x1/x2/x4	AGP x2/x4	PCI, AGP x1/x2
evet	evet	evet	evet
1.920 x 1.440	2.048 x 1.536	1.920 x 1.440	1.600 x 1.200
evet	evet	evet	evet
hayır	evet	evet	evet
hayır	evet	evet	hayır
Direct3D OpenGL PowerSGL	Direct3D OpenGL	Direct3D OpenGL Metal	Direct3D OpenGL
hayır	hayır	evet	evet
evet	evet	evet	evet
32 Bit	32 Bit	32 Bit	16 Bit
2.048 x 2.048	2.048 x 2.048	2.048 x 2.048	1.024 x 1.024
hayır	8 Bit	8 Bit	hayır
hayır	evet	evet	hayır
İyi 3D performansı; ihtiyaç duyulmayan Z-Buffer sayesinde 16 MB yeterli	Çok yüksek 3D performansı, 32 Bit'te rakipsiz, tüm özelliklere sahip	S3-Texture Compression, uygun fiyat	Düşük fiyat, çok iyi DVD özellikleri S3-Texture Compression
Pazara geç çıkıyor	3DNow desteği henüz tam değil	Sadece bir tane Rendering Pipeline (frekans başına sadece 1 pixel)	Düşük 3D performansı; pek yaygın değil

Büyük Rekabet

3dfx ve Nvidia arasındaki ikili savaş tüm pazara yansımış görünüyor. Nvidia, TNT ile yakaladığı ivmenin ardından ekran yenileme hızlarını o kadar artırmayı başardı ki, 3d teknolojisinde liderliği eline geçirdi denilebilir. Zira 32 bit renkle Nvidia kartların eriştiği yüksek resim kalitesi TNT2'yi oyun programcılarının gözdesi yapıyor - son olarak Mayıs ortasında yapılan dünyanın en büyük oyun fuarı E3'te belirgin bir şekilde bu trend gözlemlenebiliyordu. Matrox, G400'le bizi açıkçası oldukça şaşırttı: Özellikle 32 bit renkte TNT2 Ultra ile amansız bir rekabete giriyor. Bu da yine Kanadalı bir üretici olan ATI'nın çok yakında Rage 128 Pro ile atağa geçeceğinin sinyalini veriyor. NEC/Videologic'ten bir yaşam belirtisi geliyor: Neon 250 iyi Benchmark sonuçlarının yanı sıra, yüksek bir resim kalitesine de sahip.

Buna karşın Intel'in i752'si 3D fanatikleri için pek uygun değil, sadece Intel'in yapacağı 3D patlamasına bir hazırlık olarak görülebilir. Ucuz Blade3D ile birlikte i752 sadece Low-End olarak tanımlanan düşük bütçeli son kullanıcılı PC'leri ya da ciddi iş PC'leri için uygun. Savage 4/Pro ise TNT'ye yakın bir performansla orta sıralarda yer alıyor.

Ancak tüm grafik işlemcilerinin ortak bir özelliği var: Çok güçlü bir işlemciyle 1024x768 çözünürlüğünde bile akıcı bir şekilde oyun oynamak mümkün. Şimdi görev oyun geliştiricilerine düşüyor: S3 Texture Compression veya G400'ün spektaküler Bump Mapping'i gibi yenilikçi gelişmeleri oyunlara entegre etmeleri gerekiyor.

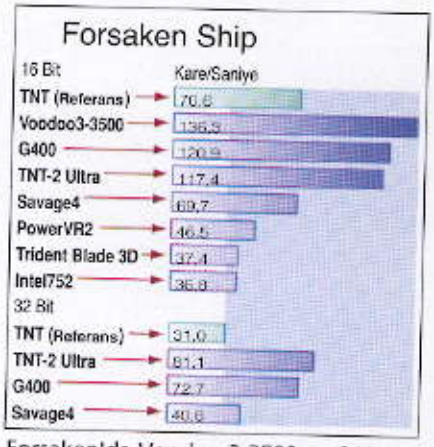

Forsaken'da Voodoo 3-3500 ve G400 önde. Ancak Blade3D ve i752'de saniyede 35 karenin üzerine çıkıyor.

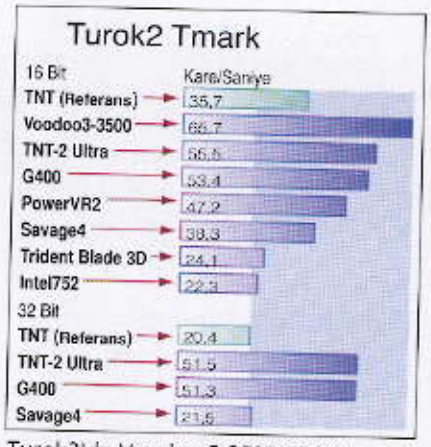

Turok2'de Voodoo-3 3500 16 bitte önde. 32 bitte ise TNT2-Ultra ve G400 zirveyi paylaşıyor.

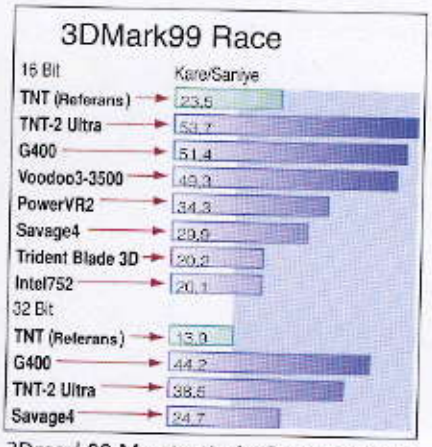

3Dmark99 Max testinde G400 parlıyor: 16 Bit'te Voodoo 3-3500'ün önünde, 32 bitte ise TNT2-Ultra'nın da önünde. ►

Maksimum 3D Hızı Bedava

Grafik kartınız ne kadar hızlıysa ekrandaki resimler de o kadar akıcı görünür. CHIP, ekran kartınızı maksimum hıza çıkarıyor.

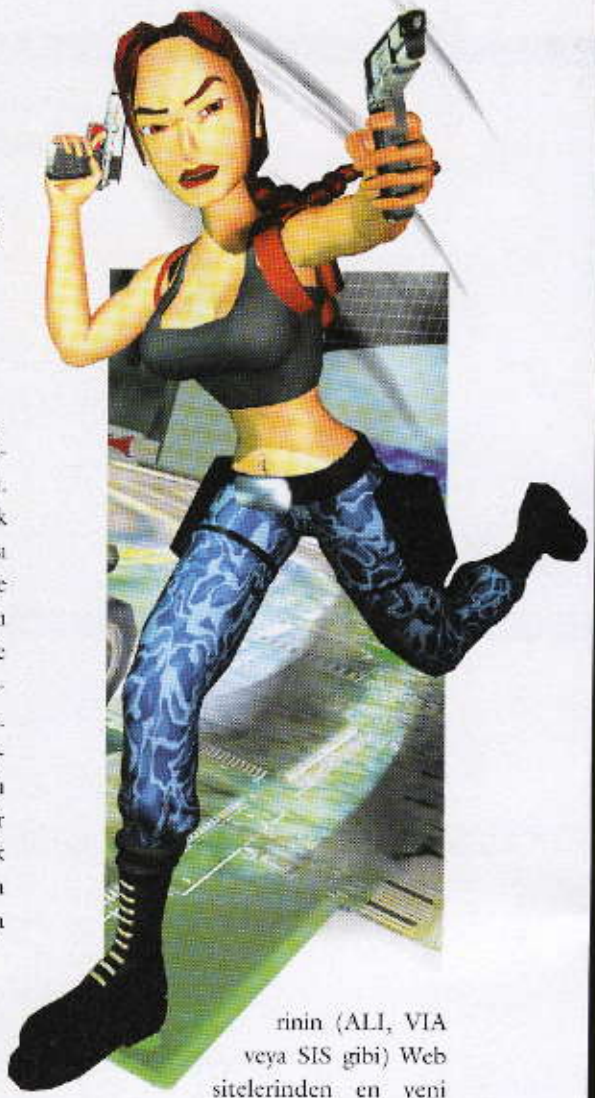

Her 3D grafik kartının en önemli bileşenleri (grafik işlemcisi, Video RAM ve RAMDAC) standart olarak belli bir saat frekansıyla çalışır. Ancak üreticiler bu değerleri belirlerken, grafik kartının aşırı ortamlarda (yüksek sıcaklık gibi) da işlevselliğini koruyabilmesi için belli oranda bir güvenlik aralığı bırakıyorlar. Daha yüksek frekanslar ve aktif fan kullanımı ile Voodoo 3 2000 neredeyse Voodoo 3 3500 performansına, TNT2'ler de incelikli Tuning ile TNT2 Ultra seviyesine erişebiliyor.

Son sürat: Yazılımla grafik işlemcisine Overclock

Grafik işlemcilerini iki kategoriye ayırmak mümkün. Frekansı (CPU Clock) aynı zamanda bellek (Memory) için geçerli olan işlemciler var. Bunlar Savage 3D, Rage 128 ve tüm Voodoo 3 işlemcileri.

Voodoo Banshee, eski ve yeni TNT işlemcileri, G400 ve Savage 4 biraz farklı. Bu grafik işlemcilerinde işlemci ve bellek saat frekansı ayrı. Bellek için saat frekansı çoğunlukla grafik işlemcisinden yüzde 15-20 daha fazla. İşte bu saat hızlarını hem ekran kartlarının kendi sürücüleriyle hem de mantar gibi çoğalan özel Overclock yazılımları ile artırmak mümkün. Bunların en popüler ve esnek olanı kuşkusuz Powerstrip. Bellek için saat hızını artırırken dikkat etmeniz gereken bir nokta 8 ns. erişim süresine sahip grafik belleklerinin en fazla 125 MHz'de (buna üreticilerin yüzde 10-20'lik toleransını da ekleyebilirsiniz) çalışabileceği

Grafik işlemcisinin soğutulması şart

Başarılı bir Overclocking işlemi için iyi bir soğutma en önemli şartlardan biri. Grafik işlemcisinin sıcaklığı Overclok işlemiyle artacağı için, demir soğutucu ya da daha iyisi ek aktif bir fan sürekli kullanımda daha yüksek bir stabilite sağlayacaktır. Fanı yapıştırarak, soğutucuya vidalayarak veya kablolarla bağlayarak (alttaki resme bakınız) işlemciye tutturabilirsiniz. Yeterli soğutma sağlanamazsa grafik işlemcisi kolayca yanabilir. Çoğu ekran kartıyla bu tip etkin bir fan zaten geliyor.

Ön hazırlık: Yeni sürücü dopingi

İnce ayar (Tuning) işlerine girişmeden önce sisteminizi yeni sürücülerle güncellemenizi öneririz. Internet'ten grafik kartı sürücülerinin en son sürümünü çekmek olmazsa olmaz bir işlemdir. Socket 7 sisteme sahip olanlar da Chipset üreticilerinin (ALI, VIA veya SIS gibi) Web sitelerinden en yeni AGP sürücülerini çekmeliler, zira bunların AGP desteği daha yeni yeni gelişiyor. Ayrıca DirectX'in en son sürümü olan 6.1 güncellemesini de yüklemeyi unutmayın.

Tuning başarısını ölçmek için Benchmark

CHIP Test Merkezi her kart için yapılan her bir ince ayarın etkisini değerlendirdi. Test sistemi Pentium II/400 ve 128 MByte RAM'e sahipti. 3D performansını 3Dmark99 Max'taki Race Demo ile ölçtük. Her Chipset için çözünürlük ve renk derinliği ekran kartını sonuna kadar zorlayacak şekilde seçildi, böylece yapılan ince ayarların etkisi tam olarak ölçülebildi.

Artık zamanı geldi: En sıcak Overclock araçlarını daha fazla bekletmeyin... ►

Dikkat: Overclocking!

Yazının başında her Overclocking yazısında olduğu gibi bazı uyarılarda bulunalım: Overclocking işlemini sadece ne yaptığınızı gerçekten biliyorsanız gerçekleştirin. Donanımı, öngörülen spesifikasyonların üzerinde çalıştırmak sisteminize hasar verebilir. Ne Overclocking ve Tuning programlarının yazarları, ne de CHIP oluşabilecek her türlü donanım arızalarından sorumluluk kabul edebilir.

Grafik kartlarını Overclock ederken dikkat etmeniz gereken bir diğer nokta da grafik işlemcisi ve bellek için frekansları sadece küçük adımlar halinde artırmanız. Yüksek frekans ayarlarının stabilitesini 3D oyunlarla test edin. Önce bellek frekansını, daha sonra işlemci frekansını ayrı ayrı artırın.

ATI: Rage ve Diğerlerine Ekstra Hız

ATI: Rage II/C

Eski Rage II/C'nin burada yer almasının nedeni eski bilgisayarların bazılarında halen bulunması. Ancak hemen belirtelim, bu ekran kartları 3D grafik için uygun değil. Mümkün olan en düşük ayarlarla bile bu kart 3Dmark99 Max'ın Race demosunda saniyede sadece 4.6 kare gösterebiliyor, yani ince ayarla da pek bir artış sağlamak mümkün değil.

Ancak yine de bir şansınız var: Tuning aracı Rage II Tweaker ekran parametrelerini değiştirebiliyor. Gerçi görüntü kalitesi bu durumda daha da düşüyor, ancak ekran yenileme hızı da artıyor. Yine de "Max. Performance" seçeneğini etkinleştirdiğimizde bile kart saniyede ancak 5.5 kareye çıkabiliyor. Rage Pro için yazılmış Rage Pro Tweaker da işe yaramıyor. Rage II/C'nin overclock potansiyeli yok gibi birşey.

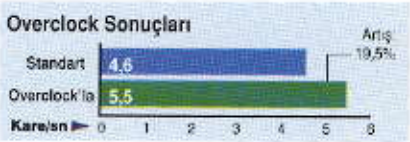

ATI: Rage Pro

Rage Pro da komple sistemlerde oldukça sık rastlanan bir ekran kartı. Normal işletimde, yani /5 MHz işlemci ve 100 MHz bellek hızında, test kartımız 640*480 çözünürlüğündeki Benchmark'ta 13 fps'lik bir hıza ulaşabildi.

Rage Pro Tweaker programı frekansların artırılması için ayar çubuklarına sahip. 85/105 MHz (Grafik işlemcisi / RAM) kombinasyonunu ayarladığımızda, hemen saniyede 14.6 kareye çıktığını gördük, cesaret verici bir gelişmeydi bu. 95/110 ayarı da problemsiz olarak çalıştı, bu hızlarda 15.1 fps'lik bir Benchmark sonucu verdi. 105/115'lik maksimum kombinasyon da tamamen sorunsuz çalıştı, ancak saniyede sadece 0.2 karelik bir artış sağlıyor. Toplamda ince ayarla yaklaşık yüzde 17'lik bir performans artışı elde edebiliyorsunuz. Bu sırada grafik işlemcisi ve kartın belleği fazla ısınmıyor, ekstra bir soğutucuya gerek kalmıyor. Powerstrip'le Rage Pro kartların video belleği 126 MHz'e kadar artırılabiliyor, ancak teorik olarak tabii. Pratikte stabil olmayan kullanışsız bir sisteme neden oluyor. Bizim tavsiyemiz Rage Pro'yu fazla zorlamadan 95 MHz işlemci ve 110 MHz bellek frekansında çalıştırmanız.

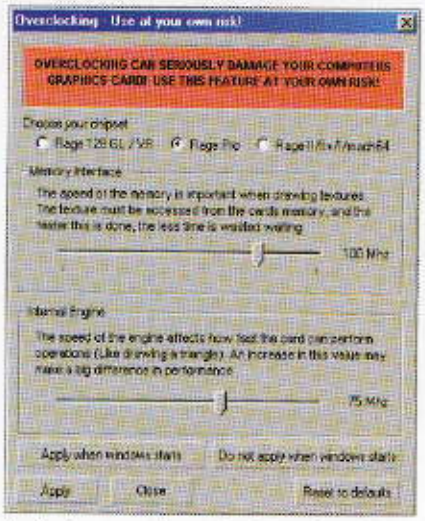

Belirgin uyarı: Rage Pro Tweaker sizi Overclock işleminin tehlikelerine karşı uyarıyor.

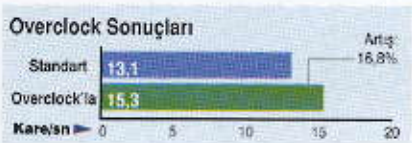

ATI: Rage 128

ATI'nin yeni Rage 128'i de daha fazla potansiyele sahip. Rusya'dan gelen ve DOS'ta çalıştırılan Tweak Utility for Rage 128 basit bir kullanıma sahip. DOS penceresinden "RAGECLK" komutunu girdiğinizde o an ayarlı frekansları görebilirsiniz. "RAGECLK (CHIP CLOCK) (RAM CLOCK) komutuyla da frekansları kendiniz belirleyebilirsiniz.

Mesela "RAGECLK 110 110" grafik işlemcisi ve belleğin 110 MHz'de çalışmasını sağlar.

Rage 128 kartların pazarda iki farklı modeli mevcut: OEM modeli 90 MHz işlemci ve RAM frekansına, Retail modelse 103 MHz'e sahip. OEM versiyon 3Dmark 99 Max testinde 1024 x 768 çözünürlüğünde 27.2 fps hıza sahip. "RAGECLK 103 103" komutuyla Retail modelle aynı hıza ulaşabiliyor, bu da saniyede 30.7 karelik bir performans veriyor.

110/110 frekanslarında da kart problemsiz çalışabiliyor, sonuç 32.3 fps. 115/115'de (33.6 fps) ekstra bir soğutucu gerekiyor. RAGECLK programını AUTOEXEC.BAT dosyasına bağlayıp her açılışta yüklenmesini sağlamak mümkün. Böylece sistemi her açışınızda kart otomatik olarak Overclock edilmiş bir şekilde çalışacaktır. ATI Rage 128 diğer ATI'lerin aksine yüksek sayılabilecek bir Overclock potansiyeline sahip.

Sorunsuz çalışıyor: 110 MHz grafik işlemcisi ve 110 MHz bellek frekansına testimizde RAGECLK DOS programıyla Rage 128'de kolayca ulaşılabiliyor.

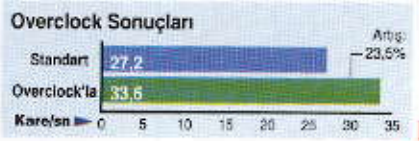

Nvidia: Riva İşlemciler Son Sürat

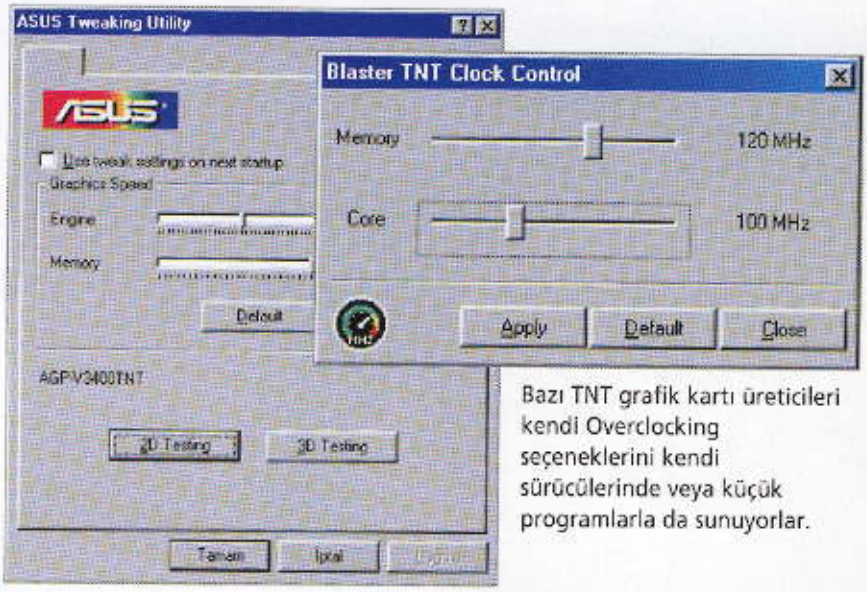

Bazı TNT grafik kartı üreticileri kendi Overclocking seçeneklerini kendi sürücülerinde veya küçük programlarla da sunuyorlar.

Nvidia Riva 128

Nvidia işlemcisine sahip tüm 3D ekran kartları en iyi Entech'in Powerstrip (www.entechtaiwan.com) Tuning programıyla Overclock edilebiliyor. Ancak Powerstrip ağırlıklı olarak renk derinliği ve monitör frekansı ile ilgilenen bir grafik kartı konfigürasyon programı.

Grafik kartının performansını artırmak isteyenler "About Powerstrip" menüsünde "Performance" kartını bulmalılar. Powerstrip kartınızın Chipset'ini tanıyacak ve aradığınız ayar çubuğunu da hemen sunacaktır.

Riva 128 kartlara örnek olarak Elsa'nın Victory Erazor'ını kullandık. Standart ayarda (grafik işlemcisi ve bellek aynı hızda, 100 MHz, çalışıyor) 3Dmark99'da (800*600 çözünürlüğünde) kart saniyede 9.9 kare gösterebiliyor. 105 MHz 10.3 fps, 110 ise 10.7 fps'ye çıkarıyor.

Bu andan itibaren iki olasılık var: Ya Fast Memory Timing'i etkinleştirebilirsiniz, ki bu da 0.3 Frame'lik bir artış sağlıyor ya da bu seçeneği kullanmadan 125 MHz'e çıkabilirsiniz. Ancak saniyede 11 karenin üzerine ekstra soğutucu olsa da çıkmam mümkün olmuyor.

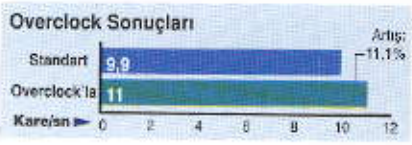

Nvidia Riva TNT

Riva TNT uzun bir süredir pazarda ve tam da grafik kartı Tuning'inin pek de yaygın olduğu bir döneme denk geldi. Çok yüksek 3D performansına ihtiyaç duyan oyun camiasının aklını çelebilmek için bazı üreticiler Overclocking yazılımlarını Internet sayfalarında gizli bir şekilde sunuyorlar.

Overclocking denemelerimizin kurbanı bu defa Creative Labs'in Blaster TNT'si oldu. Grafik işlemcisinin 90 MHz ve 110 MHz'lik bellek frekansı 3Dmark99 Max'da (1024x768'de) 24.9 fps'lik bir performans sağlıyor. Powerstrip ile ilk gelişmeler hemen elde edilebiliyor: 95/115 MHz 26.0 fps ve 100/120'de saniyede 27.2 kare veriyor. Bu noktadan itibaren bir fan kullanılması gerekiyor: Artık 105/125 MHz'e de çıkmak mümkün (29.2 kare). Daha yüksek frekansları bellek kaldıramadı, ancak TNT işlemcisi 115 MHz'e kadar dayanabildi. 115/125 MHz'de saniyede 30.2 kare hıza ulaşıyor. Powerstrip yaptığınız değişiklikleri ancak kayıtlı bir kullanıcı olduğunuzda saklıyor, aksi halde her seferinde yeniden yapmanız gerekiyor.

Nvidia Riva TNT2

TNT2 işlemcili Elsa Erazor III Overclocking test PC'mizdeki yerini aldı. 125/150 frekansında çalışan Erazor III 1152 x 864 çözünürlüğünde ve 32 bitlik renk derinliğinde 24.3 karelik bir ekran yenileme hızına ulaştı. Ancak kart bunun üzerindeki hiçbir frekans artışını kabul etmedi. Biz de Overclocking denemeler için TNT2 işlemcili başka bir kart kullanmak zorunda kaldık.

Önce referenas bir TNT2 değeri elde etmek için kartı 125/150 MHz'ye "underclock" ettik, bu standart TNT2 frekansı. 135/166 MHz'de yeni test adayımız 26.9 fps, Ultra modelin çalıştığı 150/183'de ise saniyede 29.9 karelik bir performans sağladı. Ek bir soğutucuyla TNT2 grafik işlemcisini 160 MHz'de de çalıştırmak mümkün oldu, sonuç: 30.1 fps. TNT2'de yüksek sayılabilecek bir Overcolck potansiyeline sahip. ek bir fonla veya daha iyi bir soğutma sistemiyle %25'e yakın performans artışı elde edilebiliyor.

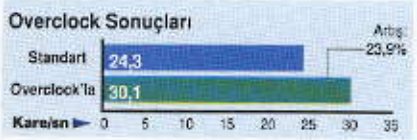

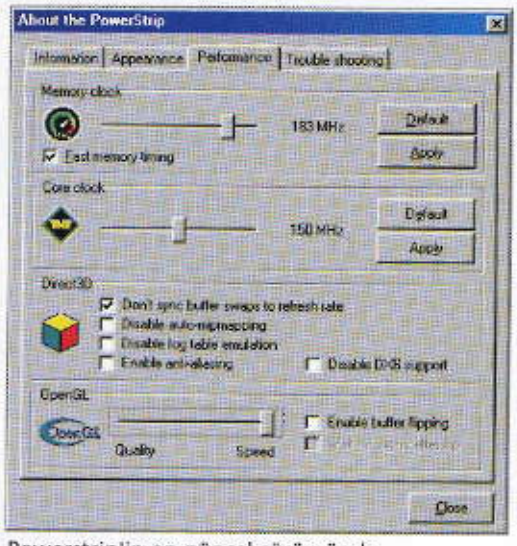

Powerstrip'in en güncel sürümünde TNT2 işlemciler için gerekli destek eklenmiş durumda.

3dfx: Voodoo Kartlar Daha da Hızlı

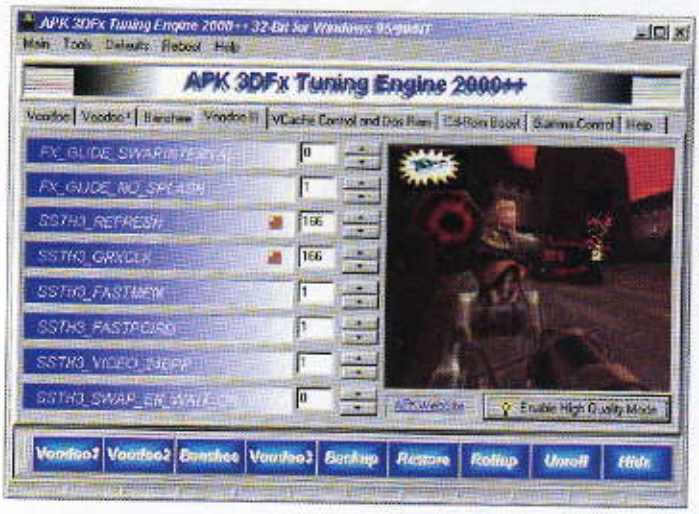

APK'nın 3dfx Tuning Engine 2000++ programı gibi Tuning araçları tüm 3dfx kartları için ince ayar desteği veriyorlar.

3dfx Voodoo 1

Voodoo 1, Boot sırasında okunan ortam (Environment) değişkenleri ile kumanda edilebiliyor. AUTOEXEC.BAT dosyasına SET SST_GRXCLK=57 satırını eklediğinizde, Voodoo kartınız bir sonraki açılışta 50 MHz yerine 57 MHz'de çalışacaktır. Test sisteminde 3Dmark99 değeri (640x480'de) bu şekilde 13.8 kareden 14.5 kareye çıkıyor.

Ekstra bir fanla 60 MHz'de saniyede 14.9 karelik bir hıza da stabil olarak ulaşılabiliyor.

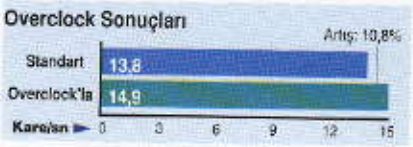

3dfx Voodoo Banshee

Banshee kartları yüksek ısı oluşumları ile ün yaptılar, bu yüzden testimizdeki Creative Labs'in 3D Blaster Banshee'si bizim için büyük bir sürpriz oldu. Banshee için en iyi Overclocking aracı olarak kabul edilen Banshee Control ile (ve olmazsa olmaz ek bir fanla) saat frekansları 100/100 MHz'den 110/130'a kadar problemsiz bir şekilde yükseltilebiliyor.3DMark99 Max'da bu Overclock işleminin sonucunda 23.8'den 30.6 fps'ye kadar bir artış sağlanıyor.

Yüzde 27'nin üzerindeki performans artışıyla Banshee en yüksek Overclock potansiyeline sahip kartlardan biri olarak dikkat çekiyor.

3dfx Voodoo 2

Voodoo 2 kartların saat frekansları en rahat şekilde Voodoo 2 Property Page aracıyla artırılabiliyor. Bu araç, frekans ayar çubuklarını Windows'un görüntü özellikleri penceresine ekliyor.

Voodoo 2 mümkün olan en yüksek çözünürlüğü 800x600'de 3Dmark 99 Max tarafından pek zorlanamadığı için (CPU verileri daha hızlı transfer edemiyor), istisna olarak test için bu defa Quake III Test 1.08'i kullandık.

Monster 2 burada 90 MHz ile 35.4 fps'ye kadar çıkabilirken, 93 MHz'de ancak 35.9 kareye ulaşabiliyor. Açık kasa ve yanındaki büyük bir vantilatör ile 100 MHz'e de çıkabildik, ancak 37 fps'lik performans büyük bir artış değil ve çekeceğiniz zahmete değmez.

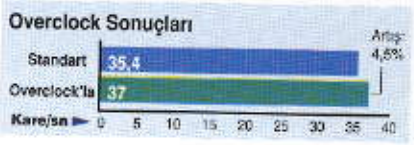

3dfx Voodoo 3

Ekran tazeleme hızlarının günümüzdeki kralı Voodoo 3'te Overclock denemelerinin gerçekten de işe yaraması (ya da sonuçların ölçülebilmesi) için kartı mümkün olduğunca zorlamak gerekiyor. 3Dmark99 Max'ın Race parkuru Voodoo 3 3000'i ancak 1280x1024 çözünürlüğünde gerçekten terlerebildi. 3000 modelinin standart frekansı grafik ve bellek için 166 MHz ve testimizde saniyede 28.9 karelik bir performans sağlıyor.

Çok ucuz bir fan ve görüntü özelliklerine eklenen Voodoo3 OC (resme bakınız) ile test merkezinde bir çırpıda 3000 modelini 3500 modeli yaptık; işlemci ve RAM 183 MHz'de çalışıyordu, test sonucu 31.4 fps'ydi.

Voodoo3 OC'nin hoş bir özelliği değişikleri hemen uygulaması ve diğer 3dfx Overclocking araçlarında olduğu gibi sistemi defalarca yeniden başlatmamıza gerek kalmaması. Voodoo3 2000'in performansını da merak edenler için burada 3000 modelini 143 MHz'de çalıştırdık: 24.7 karelik hız bu çözünürlükte büyük bir değer.

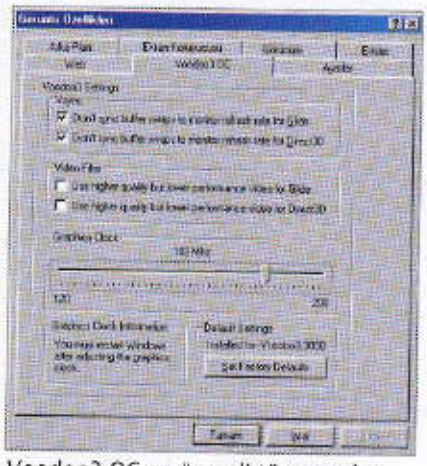

Voodoo3 OC en önemli tüm ayarları "Görüntü Özellikleri" penceresine entegre ediyor.

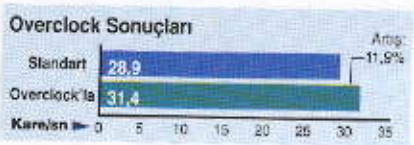

Matrox: Mystique, Millenium, G200

Matrox Mystique ve Millenium

3Dmark99 Max'ın Race demosu Matrox'lara biraz fazla geliyor, test sırasında bazı kaplamaları gösteremiyorlar. Yine de 800x600'de yaptığımız ölçümler Matrox Overclock'la yaptığımız Tuning başarısının tespiti için uygun.

Test kartı, Mystique 1, 150 MHz RAMDAC'ıyla saniyede 24.5 kare gösterebiliyor. Ancak Internal frekansın 165 veya 180 olduğu modeller de mevcut. Bunlarda Overclocking potansiyeli daha düşük.

Yine de testte Mystique 200 MHz'e kadar stabil çalışabiliyor, bu frekansta yüzde 18.4'lük bir artışla saniyede 4.5 kare daha fazla gösterilebiliyor. Tecrübelerden eski tüm Matrox kartların benzer bir potansiyele sahip olduğunu söyleyebiliriz.

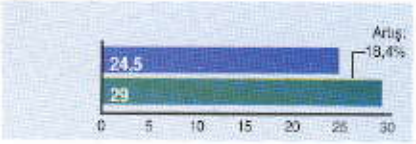

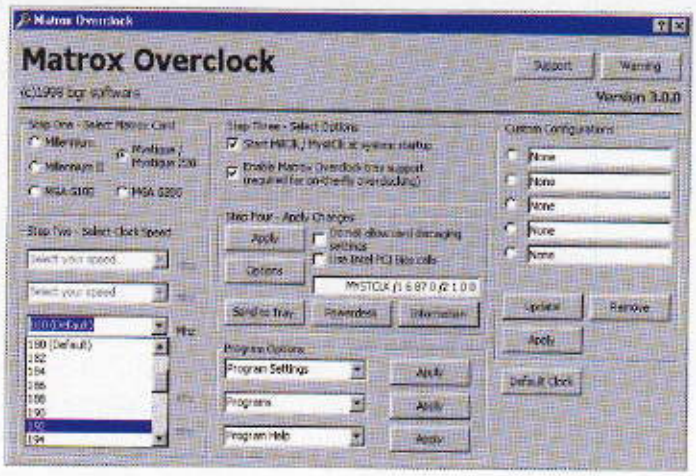

Matrox Overclock menüsünün sol altındaki Matrox Overclock alanında grafik işlemcisinin frekansını artırmak için seçenekler saklı.

Matrox G200

G200 kartlar için Powerstrip, Matrox Overclock'tan daha uygun, zira işlemci ve bellek frekansı belli bir orantıyla birbirine bağlı. Powerstrip'le bellek frekansı artırıldığında otomatik olarak grafik işlemcisinin frekansı da artıyor.

Standart olarak 83/113 MHz (işlemci/bellek) frekansında çalışan Millenium G200 test kartı, Race demosunu 800x600 çözünürlüğünde saniyede 19.2 kare ile gösterebildi. Ancak bizi şaşırtan bu kartın varolan tüm frekans basamaklarında problemsiz olarak çalışabilmesi. 90/120 MHz'den (20.5 fps), 97.5/130 MHz (22.1 kare) ve son olarak da Overclock çubuğun son noktası olan 105 MHz işlemci ve 140 MHz bellek frekansına (23.7 fps) kadar G200 sorun çıkarmıyor. Ne yazık ki ayar çubuğunu daha da arturmak mümkün değil.

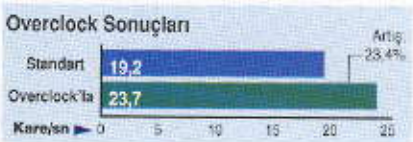

Overclock Programı					
3dfx Voodoo Banshee Control	2.30	3dfx Voodoo Banshee	Bansheecontrol.zip	141K	http://www.voodoo-extreme.com/koolsmoky/
Fastcard	1.1.1	Nvidia Riva TNT, 3dfx Voodoo/ Banshee, Matrox G100/200, S3 Savage3D, ATI Rage 128	Fastcard.zip	97K	http://www.planet3dfx.com/ fastcard
Hz Tool	1.3	3dlabs Permedia2, Nvidia Riva 128/TNT, Rendition Vérité V1000/V2x00 und andere	Hztool.zip	177K	http://hem.passagen.se/doxx
Matrox Vsynch on/off	1.0	Matrox G200	Matroxvsync.zip	1K	http://www.fastgraphics.com
Matrox Overclock	3.0.0	Matrox Millennium/Mystique, Mill./Myst. 220, G100, G200	Matroxoverclock.zip	2153K	http://www.3dfiles.com/ bgrsoftware/
Powerstrip	2.41.09b	alle	Psbeta.exe	653K	http://www.entechtaiwan.com/
PowerVR PCX2 Control	1.12	NEC PowerVR	Powervr.zip	115K	http://www.voodooexteme.com/ koolsmoky/
Tweak Utility for Rage 128	2.1	ATI Rage 128	Rage128.zip	10k	http://www.reactor.ru/en
Rage Pro Tweaker	1.2	ATI Rage II/C, Rage Pro, Rage 128	RProTwk2.zip	565K	http://studenti.lboro.ac.uk/~conb/ rage/index.htm
Rage II Tweaker	1.0	ATI Rage II/C	Rage2Twk.zip	28K	http://studenti.lboro.ac.uk/~conb/ rage/index.htm
S3Tweak	1.03K	S3 Savage3D	S3Tweak.zip	63K	http://www.s3planet.force9.co.uk/
Voodoo3 Overclocker	1.4.0.0	3dfx Voodoo-3	Voodoo3oc.zip	103K	http://www.ve3d.net
APK 3dFx Tuning Engine 2000++	SR4	3dfx Voodoo-1, -2 und -3, Voodoo Banshee	APK3dFxNTsr5.exe	2025K	http://pixelstation.seagull.net/ APKWeb/software.html
3Dmark99	MAX	tümü	3Dmark99max.exe	18084K	http://www.3Dmark.com
DirectX 6.1	6.1	tümü	dx61en.exe	6.7 MB	http://www.microsoft.com

S3, 3DLabs ve Rendition

S3 Savage3D/ Savage4 Pro

S3 işlemcilerle yaptığımız Overclock denemelerinden başarılı bir sonuç alamadık. Savag3D grafik işlemcili Tayvan üretimi Noname bir ekran kartı standart frekansında (100 MHz işlemci ve bellek frekansı) bile stabil çalışmıyor.

Son dakikada Elsa'nın Savage4 işlemcili Winner II'sini Overclock testlerine alma imkânını bulduk. En yeni Powerstrip sürümüyle Savage4 Pro için MHz sayıları gösterilebiliyor: 125 MHz grafik işlemcisi ve 143 MHz bellek. Ancak belli ki bellek entegreleri şaka kabul etmiyor: 145 MHz'de bile ekran donuyor ve Windows çakılıyor. Savage3D ile oldukça başarılı olan S3 Tweak de burada pek bir işe yaramıyor.

Kısaca: Her zaman da olmuyor işte. Overclocking sadece belli bir dereceye kadar bir şans oyunu ve biraz da sabır istiyor. Ancak diğer Savage4 Pro kartlar daha fazla Overclock potansiyeline sahip olabilir, denemekten çekinmeyin.

"Overclock" seçeneği S3 Tweak'de ancak "Options"da "Use Advanced Options" seçeneği işaretlendiğinde çıkıyor.

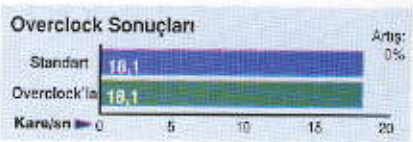

3Dlabs Permedia 2

Permedia 2, elbette ki oyunlar için tasarlanmış bir grafik işlemcisi değil, ancak profesyonel kullanıcılar da özellikle OpenGL ve CAD alanında daha fazla performanstan faydalanabilirler.

Elsa Gloria Synergy test kartımız, üreticinin kendi sürücüleriyle Overclock edilemeyince 3dlabs'in referans sürücülerini kullanmak zorunda kaldık.

Permedia 2'de Powerstrip'i kullandık. "About Powerstrip" menüsünde gizli "Performance" kartıyla Powerstrip Chipset'i tanıyor ve hemen uygun ayar çubuklarını sunuyor.

Permedia 2'nin resmi frekansı 83 MHz, 3Dmark99 Max'ta saniyede 17.5 kare gösterebiliyor, ancak Matrox kartlarda olduğu gibi bazı kaplamalar (Texture) eksik olarak. 90 MHz'ye Overclock edildiğinde 18.2 fps'ye çıkıyor. Bu noktadan itibaren Permedia 2'yi daha yüksek frekanslarda çalıştırmak için bir fan gerekti. 110 MHz'de son olarak yüzde 11'lik performans artışıyla saniyede 19.5 kareye çıkabildik.

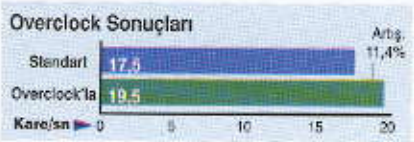

Rendition Vérité 2X00

Rendition Vérité 2200 Chipset'li Hercules'ün Thriller 3D gibi eski kartları bile Powerstrip'le kolayca performanslarının sınırlarında zorlanabiliyor.

Bu grafik kartında grafik işlemcisinin hızı hep bellek hızının yarısı kadar oluyor. Powerstrip'le "Lock at 1/2 memory clock" seçeneğini iptal etmemize rağmen bu bölüm kısıtlamasını kaldırmak mümkün olmadı.

55 MHz işlemci ve 110 MHz bellek frekansında Race demosu 640x480 çözünürlüğünde saniyede ancak 11.7 kare ile gösterilebiliyor.

60/120 MHz'den (12.4 kare) sonraki denememiz olan 65/130'da kart artık sınırlarına dayanmıştı ve 13 fps'nin üzerine yeni bir soğutucu ve fanla bile çıkmak mümkün olmadı. Ancak 65/130 MHz ayarı ek soğutma olmadan da stabil çalıştı. Eski kartlar gibi Rendition Verite 2x00 kartlar da çok düşük Overcolck potansiyeline sahip.

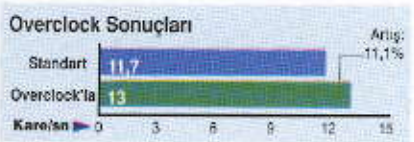

Powerstrip fenomeni: Antika sayılabilecek Rendition kartlar bile Powerstrip'le kolayca Overclock edilebiliyor. Bu program artık çok popüler ve İsviçre çakısı gibi birçok fonksiyona sahip.

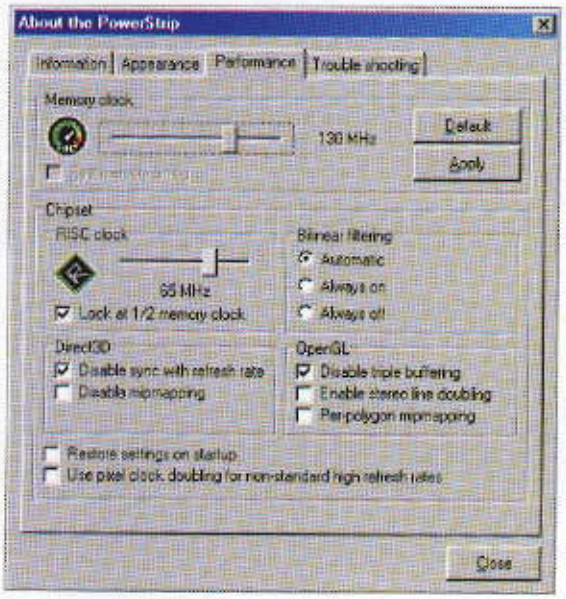

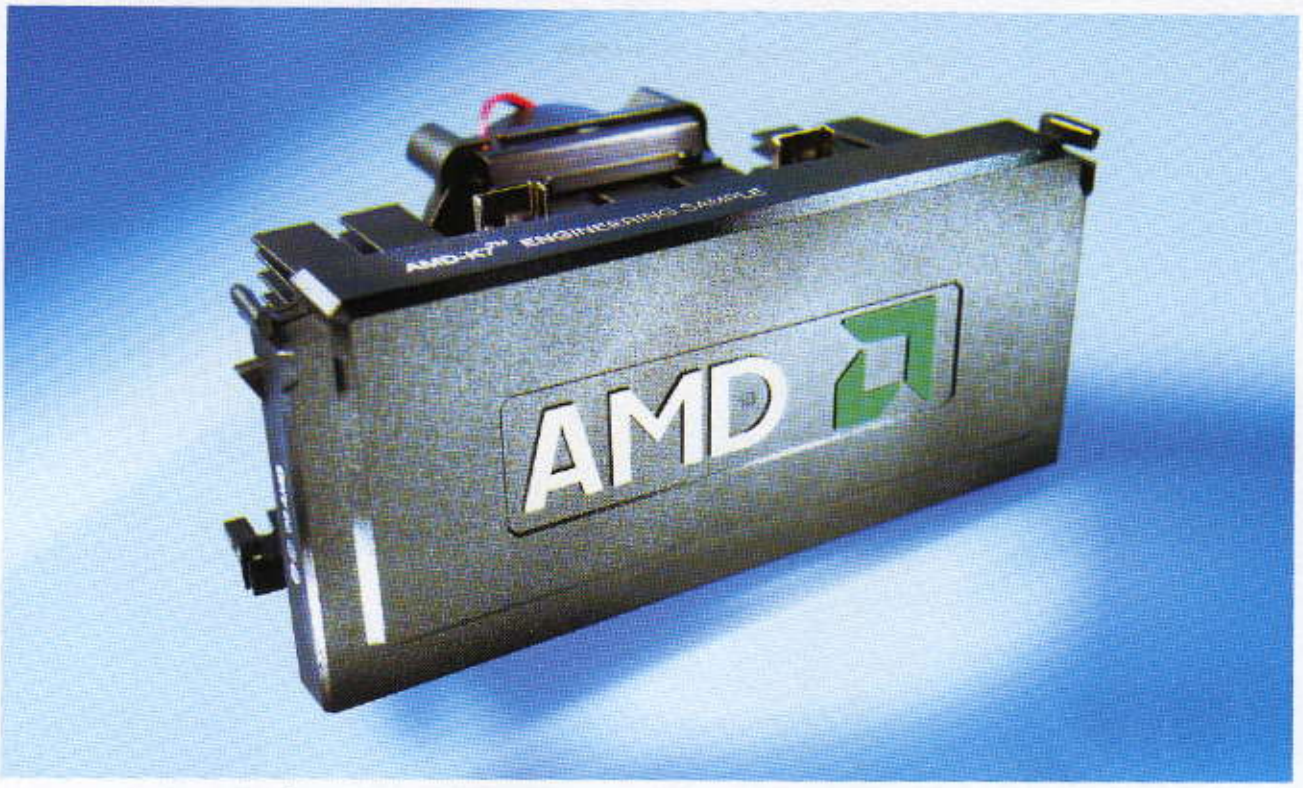

Intel'in Kabusu

PC işlemcilerde nöbet değişimi: AMD'nin yeni işlemcisi Athlon aynı saat frekansına sahip Pentium III'ü Almanya'daki CHIP International Test Laboratuvarı'nda tüm testlerde geride bırakıyor.

Derleyen Ecevit Bıkhm ecevitb@chip.com.tr

Athlon, atletlerin hak ettikleri ödül; bu Teksaslı Chip üreticilerinin kod adı K7 olan yeni işlemcilerine verdikleri isim. AMD, yeni işlemcilerindeki bu isim değişikliğini yapmak zorundaydı, çünkü yeni işlemcileri tamamen yeniden yapılandırmaya girmiş ve eski K6 serisi ile şekil olarak da çok farklı olmasından dolayı işlemcilerine bir isim takarak farklı bir ürün ile piyasaya girdiğini herkesin farkında olmasını istiyor. AMD, Athlon ürünü ile 7. jenerasyon işlemci serisi ile karşımızda, oysa Intel PentiumIII bu hesaba göre ancak 6.jenerasyonu yakalamış durumunda. Dış görünüş olarak herşey eskisi gibi: Resimde de görüldüğü gibi Athlon, SECC yapısıyla (Single Edge Contact Cartridge) Pentium II ve Pentium III'lere yapı olarak çok benzemekte. Ama bu benzerlik sadece stabilite ve soğutma maliyetini düşürmek için kullanılmış, yine de bu süper işlemciler için yeni bir anakart gerekli.

Özetle...

- 30 yıllık rekabetin sonunda AMD'nin geldiği nokta
- K7 (kod adı Athlon) Pentium III'ü tüm Benchmark testlerinde geçiyor
- AMD'nin önündeki üretim ve finansman sorunları, AMD'nin planları

Yeni Bus-Mimarisi EV6: Sadece yeni anakartlarda

Daha önce Intel'in GTL+ protokolüne sahip anakart Chip'leri bu işlemciyi çalıştırabilmek için AMD'nin Digital'dan (şu an Compaq olarak geçiyor) lisanslı olarak aldığı EV6 protokolünü desteklemeliler. AMD Athlon'un takılı olduğu slotu da yeniden adlandırdı; mantıksız olarak gelse de işlemci yuvasına Slot-A demeyi uygun gördü. Şu an için AMD kendi Chipset'li kartlarda (AGP2x ve UltraDMA/33 gibi standartlara sahip) yeni slotu desteklemekte, ama sonbaharda Asus, Gigabyte, MSI veya FIC gibi tanınmış anakart üreticileri VIA ve ALI Chipset'li modelleriyle AGP4x ve UltraDMA/66 destekli teknolojileriyle daha iyi ve daha tamamlanmış versiyonlarıyla piyasaya girmeleri bekleniyor.

Bu yeni protokol ile birçok avantaj da birlikte gelmekte: Örneğin yeni Athlon 200 MHz'lik bir sistem frekansına çıkması ile rakibi Intel'den tam iki kat fark yaratıyor. İşlemcinin bu özelliği saye-

sinde sistem veri yolunda yüksek bir bant genişliğine ulaşabilir ya da sistem bileşenleriyle daha akıcı bir işbirliğine girebilir. Hatta AMD ileride bu özelliği 400MHz'e kadar çıkarmayı düşünüyor. EV6 protokolü kısaca yeni ve daha hızlı hafıza tiplerini, DDR-SDRAM (Double Data Rate) veya DRDRAM (Direct Rambus) gibi, tam olarak destekliyor. Tabii ki eski hafıza birimleri ile de bu işlemci uyumlu çalışmakta. Bu yeni protokolün çok işlemcili sistemlerde (Multi-Processor) de sağlam çalıştığı söyleniyor.

Yeni işlemciye tamamen yeni bir mimari

Athlon'un teknik özelliği çok şaşırtıcı: 184 milimetrekarelik bir silisyum parçasının üzerinde tam 22 milyon transistör var. Örnek vermek gerekirse, PentiumIII işlemcide 128 milimetrekarelik bir alanda 9.5 milyon transistör artı L2-Cache'inde de 30.5 milyon transistör var. Özellikle 128Kbyte boyutundaki L1-Cache'i sayesinde yüksek bir hıza ulaşan Athlon, tam işlemci hızında çalışmakta (PentiumIII'de L1 Cache'i 32 Kbyte). İlk başlangıç için PentiumI-II'deki 512 KByte'lık Cache ile aynı boyutta olan Athlon, ileriki dönemlerde bu özelliğini Cache'inin çoğu bölümünü tam olarak kullanılmasını sağlayarak 8Mbyte'a kadar yükseltmeyi düşünüyor. AMD bu özelliğe geçtiği an Intel'in şu an için en iyi işlemcisi olan ve Server'lar için kullandığı Xeon (maksimum 2 Mbyte L2-Cach'i var) işlemcilerine saldırarak profesyonel High End Server pazarına çok çekici bir ürün ile girebilir.

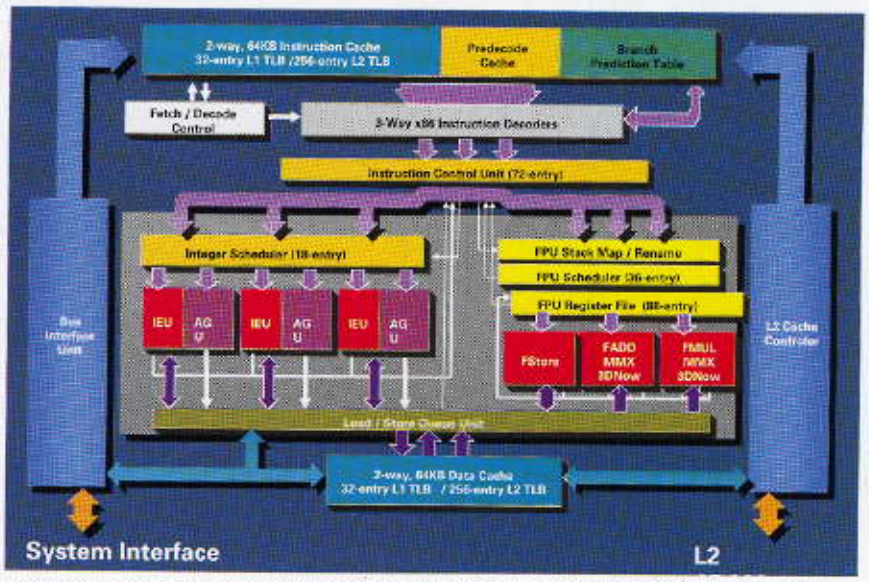

Komplike mimari: Athlon tamamen yeni bir tasarım. En önemli bölümü üç FPU birimi (sağda); bunlar sayesinde Athlon kayan nokta alanında oldukça güçlü.

Üç FPU, 3DNow! ve MMX ile Athlon daha da güçlü

Intel'in uzun bir zaman boyunca benimsediği Floating Point performansı artık AMD için de önemli bir özellik olmaya başladı. Çünkü bu performans unsurunun özellikle multimedia, 3D ve CAD uygulamalarında çok önemli bir yeri var. Bu yüzden AMD K7 işlemcisi tam 3 adet paralel FPU (Floating Point Units) birimi ile donatıldı (PentiumII'de sadece 2 adet FPU birimi var).

Son olarak bu işlemciye 3Dnow! ve MMX komutları da eklenmiş. Athlon işlemcisine var olan 3Dnow! komutlarına ayrıca 24 adet komut daha eklenerek donanımlarla 3Dnow! destekli optimizasyona gidilmiştir. Şu ana kadar Athlon işlemcisine ekran kartı sürücülerinde Nvidia, 3DFX ve Matrox şirketleri bu optimizasyon yapılmış. En kısa zamanda S3 ve ATI şirketleri de sürücülerinde bu optimizasyonu gerçekleştirecekler.

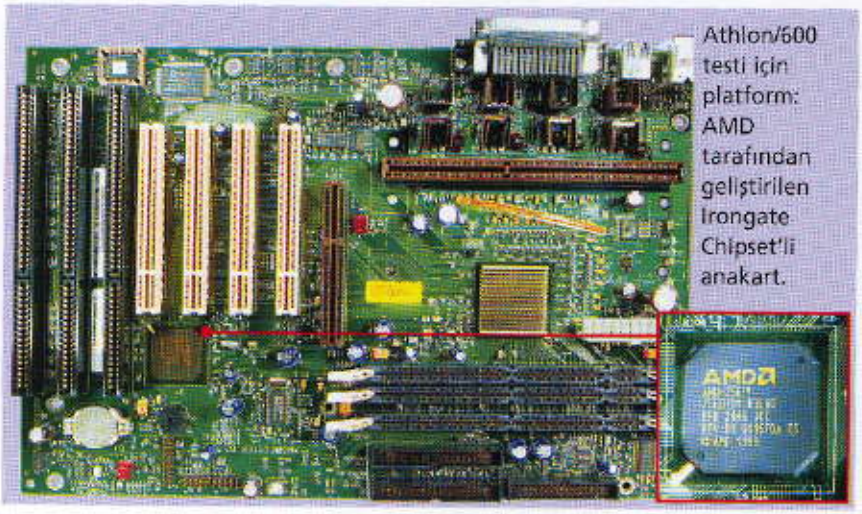

Athlon/600 testi için platform: AMD tarafından geliştirilen Irongate Chipset'li anakart.

600 MHz'de randevu: İşlemcilerin düellosu

Intel ve AMD büyük düello için şu an piyasada olan en hızlı işlemcileri ile CHIP Test Merkezi'ne katıldılar. 600MHz ve 512 Kbyte'lık L2 Cache'li Athlon işlemcisi Intel'in 600 MHz PentiumIII işlemcisi ile boy ölçüştü. Test sırasında tek fark anakartlardaydı, çünkü AMD işlemcisi Irongate Chipset'li kendi anakartı ile, Pentium III ise Gigabyte BX-2000 anakartı ile katıldılar.

Diğer bileşenler ise her iki sistemde aynı idi: 128 MB RAM (PC-100) ve bir Diamond Viper 770 Ultra.

Şunu da hemen belirtmemiz lazım: Teste katılan AMD sistemi Windows 98/Nt4.0 ve Linux işletim sistemlerinde en ufak ve beklenmedik bir performans düşüşü göstermedi. Bu da demek oluyor ki, Athlon işlemcisi tamamen uyumlu bir yapıya sahip.

Ofis uygulamaları testi : Athlon her programda önde

Testte ilk önce tam 12 adet ofis uygulamasından oluşan, her uygulamanın değişik bir programdan meydana geldiği ve en çok kullandığımız işlemleri yapan CHIPMark test programını kullandık. Bu testte bir uygulamadaki bir işlemi yapmak ve bitirmek için geçen süre çok önemli bir kriter. Test sonucu çok belirgindi: Athlon işlemcisi PentiumIII iş- ►

lemcisine değişik uygulamalarda yüzde 2.5 ile 31.4 arasına varan fark ile CHIP işlemci testinde daha hızlı olduğunu gösterdi. İşlemcinin oluşturduğu bu fark tamamen programın işlemciye yüklenmesine dayalı. Örneğin tablo oluşturma ve Database uygulamalarında bu iki işlemci arasında gözle görülür bir fark yok. Ama işlemcinin gücünü kullanan programlarda, örneğin 3D grafik programlarında Athlon işlemcisi adeta Sprint'e kalkar gibi fark atmayı becerdi. Extreme 3D uygulamasında yüzde 30.1 ve Intel'in kendi video format uygulamasında Indeo'da yüzde 15.3'lük bir fark attı bu işlemci. Genel olarak bu iki işlemciyi değerlendirirsek, test uygulamalarını algılayıp bitirmek için PentiumIII/600 Athlon'a kıyasla tam yüzde 15 daha uzun bir zaman harcıyor.

3D-oyunlar: Athlon'un güçlü kayan nokta performansı

Diğer bir karşılaştırma ise en son 3D oyunları ile yapıldı. Bu oyunlarda daha önce Intel işlemcilerinin hep söz sahibi oldukları kayan nokta performansı özellikle ön plana çıkıyor.

CHIP International Test Merkezi, işlemcileri bu kategoride test ederken çok meraklı idi, çünkü ID'den (Quake) John Carmack ve Epic'den (Unreal) Tim Sweeney Athlon işlemcisini beğendiklerini belirtmişlerdi. Testte ekran kartının özelliğinden çok, işlemcinin performansını görebilmek için 800x600'lük bir çözünürlükte oyunları çalıştırdık. Bu testte önemli olan oyun esnasında mümkün olduğunca yüksek bir resim yenileme oranı elde etmek. Burada da alışık olduğumuz bir tablo ile karşılaştık. Athlon işlemcisi sekiz adet test uygulamasında PentiumIII'e yüzde 1.3 ile yüzde 34.4 arasında bir fark attı. Bazı test sonuçları bize çok ilginç geldi: Örneğin Expandable demosu işlemcilerin gelişmiş ISSE ve 3DNow komutlarını tam olarak kullanabilen bir uygulama. Burada PentiumIII işlemcisi gelişmiş ISSE komutları sayesinde, Athlon işlemcisine çok yakın bir sonuç çıkarmıştır. Athlon işlemcisi PentiumIII'e karşı en büyük farkı (yüzde 34.3 bir fark ile) Unreal Ver.2.24f ile yapıyor. Başka uygulamalarda da sonuçların bu kadar farklı olabileceğini 3Dmark99 Max test programında görebilirsiniz.

3D Mark'daki 2 oyun testinde fark yüzde 1.3 ile yüzde 14.2 arasında değişmekte. Aynı zamanda bu farkı Quake2 (yüzde 17.7) ve bu oyunun devamı olan Quake3'de (yüzde 1.8) görebilirsiniz.

ZIP'lemede çok yüksek bir performans

Test sonuçlarını belirginleştirmek için birkaç değişik test daha uygulamayı uygun gördük. Winzip7 ile 60Mbyte'lık dosya sıkıştırmasında, Athlon işlemcisi Intel PentiumIII işlemcisinden çok yüksek bir değere ulaşarak tam yüzde 40 daha hızlı olduğunu gösterdi. MP3 kodlamada (yüzde 21.3) ve Povray ile 1024x768 çözünürlükte bir resmi Render ederken (yüzde 32.4) PentiumIII işlemcisinin çok geride kaldığını gördük. Athlon işlemcisi her uygulamada bu farkı gösteremedi. Örneğin Linux-Kernel'i Compile ederken sadece yüzde 8.9'luk bir üstünlük sağlayabildi.

Athlon kazandı: Fark daha büyük olabilirdi

Bu testte işlemcilerin test sonuçlarına bakarak bir yorum yapmak çok zor değil, çünkü PentiumIII işlemcisi hiçbir kategoride başta yer alamadı. Bunun yanı sıra, test ettiğimiz yazılımların çoğu yapımcılar tarafından özellikle Intel işlemciler için optimize edilmiş olan yazılımlardır. Ama eğer yazılım üreticileri AMD işlemcileri için bir optimizasyona giderlerse, bu performans değerlerinin daha da artacağını söyleyebiliriz. Özellikle kullandığı Chipset'i ve sonradan da artacağı söylenen L2-Cache'i ile Athlon için yazılım optimizasyonuna gidilebilir.

Bu işlemcinin gösterdiği performans değerlerine karşın, Athlon'a Overclock yaparak daha da yüksek bir performans elde etmek size saçma gelebilir. Ama şu an bu işlemciyi 800MHz'de çalıştırmayı başaran Kryotech adlı şirket kasalarda gerekli soğutmayı daha da artırarak (Böylece sistem frekansını yükseltebilirsiniz) 1000 MHz'de çalışan bir Athlon sistemi için çalışmalarına başladı (www.kryotech.com).

AMD zirvede: Artık kasalara para akacak mı?

AMD şu sıralar yeni işlemcisinin üstün performansı sayesinde gereken prestiji kazanacağını umarak zirveye yerleş-

Benchmark Kesin sonuç:

Test öncesi çok şey bekleniyordu, ama test sonuçlarının bu kadar belirgin olması herkesi şaşırtı. Athlon/600 MHz işlemcisi PentiumIII/600 Mhz işlemcisine CHIP tarafından ölçülen tüm Benchmark'larda üstünlük sağlıyor. Tüm uygulamaları bir kenara bırakıp toplam bir değerlendirme yapacak olursak, bu işlemcinin yüzde 20'lik bir fark ile önde olduğunu söyleyebiliriz.

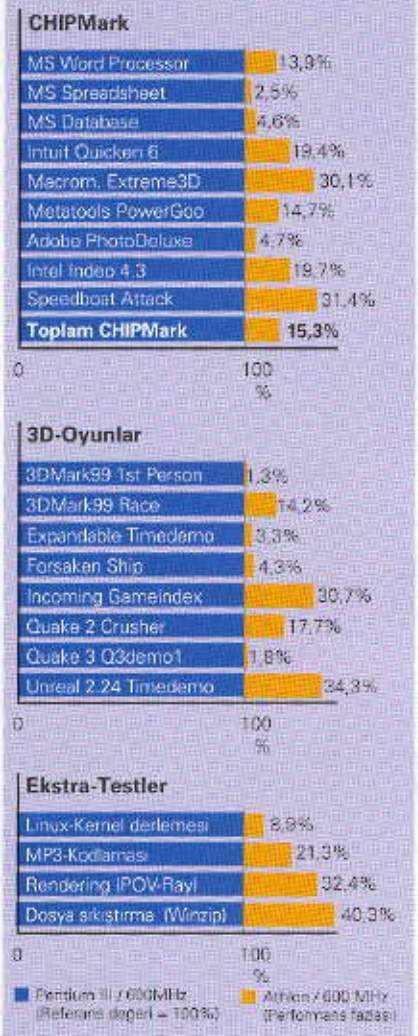

Not: Bu bölümde AMD ve Intel işlemcilerinin birbirleriyle kıyaslanması anlatılıyor. Test sonuçlarının tablolaştırılması için, Intel PentiumIII/600 MHz işlemcisinin test değerleri baz alınarak normalizasyonu yapılmıştır. Burada mavi şerit olarak gördüğünüz PentiumIII işlemcisinin test değerleri yüzde 100 olarak kabul edildi. Buna karşın Athlon/600 işlemcisinin baz değerinin performans artışı sarı renkli olarak gösterilmiştir. Athlon/600'ün yanındaki yüzde değerleri ise PentiumIII işlemcisine ek olarak performans artışının değeridir.

miş durumda. Bu da birkaç ay böyle devam edeceğe benziyor, çünkü Intel yeni işlemcilerini yıl sonuna kadar geciktiriyor. Böylece AMD bu yeni işlemcisi ile kendinden çok söz ettirecek. Birkaç yıl önce de AMD K6 işlemcilerini piyasaya sürdüğünde zirveye yerleşmişti, ama bu başarı sadece birkaç hafta sürmüştü. AMD bu yeni işlemcisi ile başarılı olmak zorunda. Çünkü önceden Intel'in Celeron işlemcilerini piyasaya sürmesi ve bu işlemcileri düşük fiyatla satması AMD şirketini finansal olarak zor durumda bırakarak IBM şirketi ile işbirliğine itmişti. AMD böyle düşünmese bile, gelecek sene Athlon işlemcisi ile zorlu bir yıl geçireceği kesin.

Athlon veya PentiumIII: Fiyat kırmaları başlıyor

Önümüzdeki sonbahar PC piyasası heyecanlı bir dönem geçireceğe benziyor. Çünkü her zamanki gibi bu piyasada paranın rolü çok büyük. Gerçi AMD Athlon'un fiyatının Intel'in piyasa fiyatı ile aynı olmayacağını belirtiyor, ama Internet üzerindeki birçok donanım satış sitesi bu işlemcinin Pentium III işlemciden çok daha ucuz olacağını belirtiyor. Hatta bazı siteler şimdiden kesin olmayan bir fiyat belirlemiş durumdalar. Athlon işlemcisini destekleyecek olan anakartlar için ise henüz bir fiyatlandırma yok.

Piyasa Hakimi Intel karşı atağa geçti

Intel hemen harekete geçti. İlk olarak, Athlon işlemcisinin piyasaya girişini takip ederek PentiumIII'lerde fiyat düşüşüne girdi. Sonra Athlon/600'e karşı 100 MHz sistem hızında olan PentiumIII/600 işlemcilerini piyasaya sürdü. Bunun nedeni 133 MHz sistem frekansını destekleyen Intel'in yeni işlemcisi Coppermine'ın henüz hazır olmaması. Ayrıca Intel AMD'nin piyasaya sürdüğü ucuz K6 işlemcilerine karşı yeni Celeron 500 işlemcisini aynı anda piyasaya soktu.

Deneme çalışmaları: Dresden'deki yeni işlemci fabrikasında ilk Athlon örnekleri üretilmeye başlandı. Seri üretim sonbaharda başlayacak

Intel rakiplerini geride bırakmak için başka yollar da izleyebilir. Şu ana kadar Intel sistemlerinde Intel işlemcilerini kullanan markalı PC üreticilerinin reklam giderlerinin çoğunu ödüyordu. Ama bundan sonra sadece Intel sistemleri kullanan PC üreticileri finanse edilebilir. Bu yöntem PC üreticilerinin çok olduğu ve paranın da önemli olduğu bir dönemde çok etkili bir silah.

Risk faktörü işlemci üretimi: Hatalı CPU oranı

Tüm bu risklere karşı AMD'deki sorumlu kişiler her ihtimali hesaplamışlar. Çünkü 10 katı daha büyük bir sermaye ve 5 katı daha çok çalışanı olan bu şirket ile 30 yıldır rakipler. Buna rağmen AMD işlemci yapımında hep Intel'e yetişti ve ilk kez en azından bu sene açık farkla önde gidiyor.

AMD'nin başarılı olup olmayacağı seri üretime geçildiği zaman tam olarak belli olacak. Burada Chip'lerin seri üretimden geçtikten sonraki uyumluluğu ve performansı çok büyük bir önem taşımakta. Çünkü yüksek frekanslara sahip işlemcileri seri üretimden geçirmek gerçekten çok zor. Özellikle Ekim'de piyasaya sürmeyi düşündüğü Athlon 650 MHz ve Aralık ayında piyasada olması gereken Athlon 700 MHz işlemcisi için AMD'nin optimal bir üretim akışına geçmesi şart.

Burada akıllarda tek bir sorun kalıyor. AMD yeterli sayıda Athlon işlemci üretebilir mi? K6-2 ve K6-3 işlemcilerde sadece büyük müşterilere yeteri kadar işlemci verilebildi, son kullanıcıya satış yapan donanım şirketlerine ise bu işlemciler çok az sayıda verildi. Buna bağlı olarak bir sonuç çıkarmak gerekirse, Compaq, HP ve IBM gibi büyük şirketler ilk Athlon sistemleri ile piyasaya erken girecekler, son kullanıcılar ise bu işlemcileri elde etmek için kışı bekleyeceğe benziyor.

Hızlı işlemciler Almanya'dan ne zaman gelecek?

AMD'nin geleceği şu an Almanya'daki fabrikalarının elinde. AMD'nin Almanya'daki ikinci fabrikası (ilki Austin, Texas) tamamen Athlon işlemciler için hazırlanmış durumunda. Bu fabrikada herhangi bir sorun olması AMD'nin sonunu getirebilir ve böylece Intel de işlemcilerinin fiyatlarını değiştirebilir. Ama herşey yolunda giderse, PC sistemlerinde bunca senedir göremediğiniz ve özlemini çektiğiniz çok büyük bir fiyat düşüşü göreceksiniz.

İyi şanslar Athlon.

Intel-AMD Karşı Karşıya

Kuruluş Tarihi	1968	1969
Merkezi	Santa Clara, California	Sunnyvale, California
Başkanı	Dr. Craig R. Barrett	W. J. Sanders III
Çalşan Sayısı (Temmuz 99)	65.300	13.500
1998 Cirosu	26,3 milyar US-$	2,5 milyar US-$
1998 Kar/Zararı	6,1 milyar US-$	-104 milyon US-$
1999 1. Yarıyıl Cirosu	13,8 milyar US-$	1,2 milyar US-$
1999 1. Yarıyıl Kar/Zarar	3,7 milyar US-$	-49 milyon US-$
CPU Fabrikası Sayısı	15	2 (Texas ve Dresden)
İşlemcilerin Pazara Çıkışı		
386	1985	1991
486	1989	1993
Pentium – K5	1993	1996
Pentium MMX – K6 MMX	1996	1997
P II – K6-2	1997	1998
P III – K6-III	Şubat 1999	Mayıs 1999
Merced – AMD-Athlon	1999 sonu	Ağustos 1999

Evinizdeki Stüdyo

Herkes en pahalı fotoğraf makinesiyle en güzel fotoğrafı çekemez. Öte yandan uygun şartların yaratılması ve disiplinli bir çalışmayla herkes gizli kalmış yeteneklerini ortaya çıkarabilir.

Sahin Eksioğlu esahin@chip.com.tr

Bilgisayarla müziğin tarihçesi Amiga, Atari gibi cihazlara kadar uzanıyor. Bilgisayar, müziğin birçok farklı aşamasında kullanılabilir. Notasyon yazılımlarıyla nota yazarak orkestra için partisyon düzenleyebilir, mikser ve Sequencer yazılımlarıyla sabitdiske kayıt yapabilirsiniz. Kuşkusuz sadece yazılım desteğiyle yapılabilecekler sınırlı. Yakın zamana kadar ses kartının Line-in girişini kullanan bir enstrümana efekt vermek istediğiniz zaman, önce kaydı yapmak zorundaydınız. Daha sonra bu kayıt üzerinde çeşitli Editing işlemleri yapmak mümkündü. Fakat gerçek zamanlı kayıtlarda (Sequencing) bu durum sorunlara yol açıyordu. Zira MIDI cihazları Sequencer yazılımlarıyla sorunsuz çalışırken, analog ses girişleriyle uyumsuzluk çıkarıyordu. Bu sorun birkaç yıl önce çözüldü. Cakewalk ve Cubase gibi tanınmış Sequencer yazılımları uzun süredir gerçek zamanlı dijital ve analog kaydı karışık olarak destekliyorlar. Bunun anlamı MIDI cihazınızla bir kayıt yaptınız diyelim. Bu kayıt arka planda çalarken, gitarınızla Line-in girişini kullanarak bu kaydın üzerine solo atabilirsiniz. Kayıt sonunda gitar solo ve MIDI kaydınız tek bir müzik parçası haline gelecektir. Böylece bestenizdeki tüm enstrümanları teker teker bizzat çalarak kaydı bitirebilirsiniz.

Özetle...

- Bilgisayarla müzik ve geçmişteki bazı sınırlamalar
- MIDI nedir? Analog ses kaynaklarının bilgisayara bağlanması
- Distortion nedir? Ev stüdyosu için gerekli kablolar fişler ve hoparlörler

Donanımsal olarak bilgisayarla müzik

İş kayıttaki kanallara gerçek zamanlı efekt katmaya gelince, sadece Sequencer yazılımlarının becerisi ya da Full Duplex ses kartı yetmez. Donanımsal destek bu durumda devreye girer. Aslında doğal olarak söylediklerimizin hepsi PC kullanan ev kullanıcıları için geçerli. Çünkü profesyonel stüdyolarda yıllardır gerçek zamanlı Multitrack kayıt ve efektlendirme yapılıyor zaten. Kuşkusuz profesyoneller de bu işler için PC kullanıyor. Özellikle Cubase gibi mükemmel bir Sequencer programı varken. Fakat stüdyolarda kullanılan donanım (doğal olarak) bir PC ve ses kartından çok daha gelişmiştir. Efektler için çeşitli Sampler ve dijital cihazlar kullanılırken, kayıtlarda kullanılan enstrüman sesleri için sadece Synthesizer'lar içindeki tonlarla yetinilmeyip özel ton bankaları ve modüller kullanılır. İşin profesyonel kısmını bir yana bırakıp bir ev kullanıcısı bilgisayarı ile müzik konusunda neler yapabilir ona bakalım.

Bilgisayarınız ve evinizdeki stüdyo

MIDI cihazlarının kolayca ses kartının Joystick portuna bağlandığını bilirsiniz. Bir MIDI cihazı elektronik bir davul ya da Keyboard olabilir. MIDI (Musical Instrument Digital Interface) adından da anlaşılacağı gibi dijital müzik cihazlarının birbirleriyle anlaşmasını sağlayan bir arayüzdür.

Bu arayüzü kullanan cihazları birbirine bağlamak ve uyumlu bir şekilde kullanmak oldukça kolaydır. Bu tıpkı bilgisayarların modemle haberleşmesine benzer. MIDI sayesinde de müzik cihazları birbirleriyle haberleşir. MIDI içinde bir Synthesizer'a müziğin fiziğini anlatmak olasıdır. Yani hangi notanın ne süreyle çalınacağı, ses şiddeti ve modülasyon yapıları MIDI içinde kolayca iletilen parametrelerdir. Ayrıca kullanılan donanıma göre daha spesifik bilgiler de MIDI kullanılarak iletilebilir. MIDI iletilerinin aktarılabilmesi için her MIDI cihazında genellikle IN, OUT ve ▶

THRU olmak üzere 3 adet port bulunur. Cihaz, MIDI IN portundan gelen MIDI bilgisini kabul eder. Gelen MIDI bilgisi bir modülden ya da ikinci bir Keyboard gibi harici bir MIDI kaynağından gelebilir. MIDI OUT portundan ise data çıkışı gerçekleşir. MIDI THRU portu, MIDI IN portundan alınan sinyali değiştirmeden başka MIDI cihazlara iletmek ve bir MIDI zinciri kurmak için tasarlanmıştır. Günümüzde MIDI standardını destekleyen Keyboard'ların fiyatları oldukça düşmüştür. Ortalama bir ev kullanıcısını tatmin edebilecek bir MIDI klavye 100$ civarındadır. Bu klavyeler üzerinde ton bankası ya da hoparlör bulunmaz. Bu cihazlar sadece MIDI için tasarlanmıştır ve ek cihazlara (örneğin bilgisayara) ihtiyaç duyarlar.

Analog ses kaynakları ve dijital müzik

Aslında hiçbir gitarist, pratikte dijital efekt cihazlarından fazla hoşlanmaz. Buna Yngwie J. Malmsteen ya da Steve Vai gibi gitaristler de dahildir. Bunun sebebi dijital efekt cihazlarının gitarın kendine özgü tınısını bazen gereğinden fazla deforme etmesi ve sıradanlaştırmasıdır. Elektro gitarların üzerinde manyetik denen mikrofonlar bulunur. Manyetikler, tellerden gelen sinyalleri elektrik akımına çevirir. Daha sonra bir yükselticide bu sinyaller güçlendirilir ve duyulabilecek hale gelir. Fakat hiçbir elektrogitarın doğal tınısı sandığınız gibi yırtıcı ve efekt dolu değildir. Normalde elektro gitarın sesi akustik gitara benzer. Fakat özel yöntemlerle elektro gitarın sesi deforme edilir ve o alıştığımız tını ortaya çıkar. Kuşkusuz elektro gitara alıştığımız tınısını kazandıran en büyük etken Distortion cihazıdır (ya da pedalı). Jimi Hendrix'ten bu yana gitar amplifikatörleri ve Distortion cihazları oldukça gelişti. O dönemin cızırtılı ve gürültülü Fuzz pedalları, zamanla yerlerini daha yumuşak sürülen ve gürültüsüz pedallara bıraktılar. Doğal olarak gitarın ses karakteristiği sadece pedallara bağlı değildir. Amplifikatör de bu konuda önemli rol oynar. Transistörlerin sağladığı kolaylıkları kimse reddedemez, fakat tüplü kuvvetlendiricilerin frekans karakteristiği adeta gitar için tasarlanmış gibidir. Aşırı sürülmüş bir tüplü amplifikatör (hele markası Marshall ise) genel olarak bir elektro gitaristin istediği sıcak tonları kolayca verebilir. Tüplü amplifikatörler maliyet yüksekliği yüzünden oldukça pahalılar. Bu yüzden bazı şirketler tüp karakteristiğini taklit eden transistörlü amplifikatörler tasarlamaya çalıştılar. Özellikle FET'ler (Field Effect Transistor) bu konuda sıkça kullanıldılar. Fakat bu cihazların en iyisi bile alelade bir tüplü amplifikatörün kulakta bıraktığı o sıcak tadın kalitesine yaklaşamadı.

Distortion: Elektro gitarın vazgeçilmez efekti

Elektro gitarların çıkış sinyali tipik bir sinüs dalgasıdır. Elektro gitarın üzerindeki ses düğmesini sonuna kadar açıp sinyali herhangi bir transistörlü yükselticinin mikrofon girişine verirseniz, yükselticinin giriş katındaki transistörler sinyali kırpar ve Distortion efekti oluşur. Distortion bozulma anlamına gelir ve Hi-Fi sistemlerde arzu edilmez. Öte yandan Distortion olmadan, elektro gitarın sesi o ateşleyici atmosferinden yoksundur. Eski cızırtılı Fuzz pedallarında Distortion efekti için sinyalin pozitif ve negatif yarım dalgaları sert bir şekilde kırpılıyordu. Bu sert kırpılma sonucunda oluşan dalga, sinüs dalgadan çok bozulmuş bir kare dalgaya, hatta daha çok trapez biçimli bir dalgaya benziyordu. Bunun kulakta bıraktığı etki ise oldukça mekanik, cızırtılı ve

Gerekli Kablolar ve Fişler

1-Genel amaçlı Stereo Jack. Bu fiş kullanılarak mikrofon ya da Line-in bağlantısı yapabilirsiniz. Stereo kaynaklar için kullanılması elzem olan fişi mono kaynakları (örneğin gitar) stereo girişlere uygularken de kullanabilirsiniz.

2-Genel amaçlı Mono Jack. Bu fiş mono kaynaklarla ya da mono kaynaklar arasında iletişim kurmaya yarar. Örneğin gitar ve pedallar arasında bu fiş kullanılır.

3-Bu adaptörle lehim karmaşasına girmeden gitar ya da pedal gibi analog cihazları güçlendiricilere ya da genel amaçlı Line-in girişlerine uygulayabilirsiniz. Örneğin fişin bir ucunu ses kartınızın Line-in girişine bağlarsınız.

Diğer ucuna ise gitardan gelen erkek fişi uygularsınız. Gitardan gelen fiş mono olursa, hoparlörlerin sadece birinden ses gelir. Stereo olursa gitarın mono çıkışını aynı anda sağ ve sol Line-in girişlerine uygulamanız mümkün olur. Böylece mono olmasına rağmen gitar sesi her iki kanaldan da iletilebilir.

4) Genel amaçlı dişi Jack. Bu fişi mono kabloları uzatmak için kullanabilirsiniz.

5) Genel amaçlı Stereo Jack (küçük). Walkman'lerin kulaklıklarından tanıyacağınız bu fişle stereo sinyaller iletilir.

6) 2 Canlı blendajlı kablo. Bu kablonun dış tarafındaki blendajı toprak olarak kullanıp diğer 2 kabloyu sağ ve sol kanallara paylaştırarak stereo sinyallerin iletilmesini sağlayabilirsiniz.

7) 1 Canlı blendajlı kablo. Mono sinyal kaynakları arası iletişime yarar.

8) MIDI kablosu. MIDI arayüzünü destekleyen cihazları birbirine bağlar. Bağlayan bu kablo dijital müziğin en temel bileşenidir.

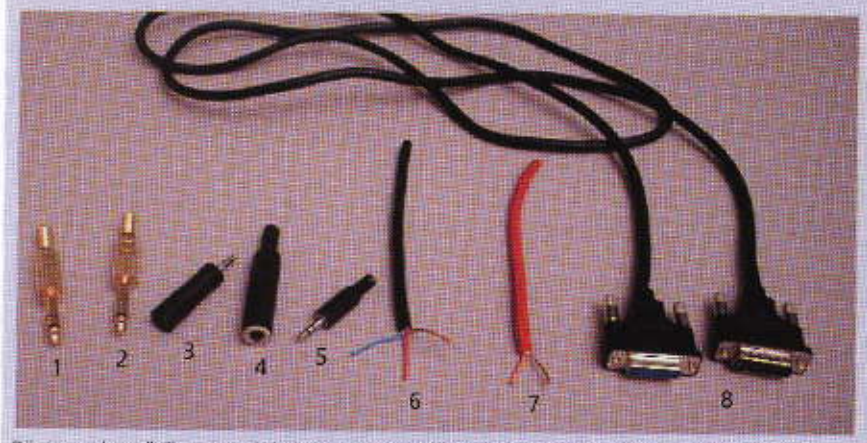

Bilgisayarla müzik yapmak istiyorsanız bazı kablolara ve fişlere ihtiyaç duyacaksınız. Bu kabloların bazılarını hazır olarak bulabileceğiniz gibi bazılarını da yaptırmanız ya da kendiniz yapmanız gerekebilir.

renksiz bir sesti. Günümüzde kullanılan analog Distortion cihazlarında genellikle antiparalel silisyum ve germanyum diyotlar kullanılmakta. Bu diyotlarla kırpılan sinyalin pozitif ve negatif yarım dalgaları, farklı karakteristikler göstermekte ve daha renkli bir tını elde edilmekte. Ayrıca zaman içinde sinyalin kırpılış şekli de değişmiş ve eski keskin kenarlı kare dalga karakteristiği zamanla yerini yumuşakça kırpılmış ve asimetrik armoniklere sahip dalga şekline bırakmıştır.

Yazılımla Distortion kaliteli olur mu?

Aslında herhangi bir elektro gitaristin bu soruya vereceği cevap olumsuzdur. Bunda haksız da sayılmaz. Zira dijital Distortion cihazlarındaki soğuk tını genelde gitarın sıcak yapısını anlatmaktan çok uzaktır. Bu yüzden tüm kullanım kolaylığına rağmen, çoğu gitarist dijital pedallardan uzak durur. Bu cihazlarda gitarın tınısı bir AD/DA çevirici zincirinden geçirilir. Böylece programlanabilir bir efekt cihazı elde edilir. Fakat kullanım kolaylığının bedeli, ses kalitesindeki "Dijital" etkidir. Bu etki modern dijital pedallarda nispeten azaltıldıysa da, tamamen yok edilmiş sayılmaz. Ses kartının Line-in girişi ve bir Distortion yazılımı aracılığıyla elde edilen tını da aynı yolu izler. Bu aşamada Distortion yazılımının yapısı ve ses kartının kalitesinin önemi tartışılmaz. Özellikle SB Live, sağladığı gerçek zamanlı efekt özellikleriyle dikkat çekiyor.

Evinizde amatör kayıtlar yapabileceğiniz bir stüdyo kurmak, sandığınızdan çok daha kolaydır ve duruma göre uygun bir maliyetle altından kalkılabilir.

Ev stüdyosu için gerekli hoparlörler

Elektro gitarınızla bilgisayar üzerinden çalışıyorsanız, dikkat etmeniz gereken bir konu da hoparlörler. Elektro gitar amplifikatörleri, genel olarak gitarın ses karakteristiği göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Bu karakteristiğe göre Distortion'lu bir elektro gitar tınısı için 2 ile 5 KHz arasındaki bir yükselme ve bu yükselmenin ardından dik bir düşüş en iyi sonucu verir. 60Hz'lik bir yüksek geçiren filtre ile 12 KHz'lik bir alçak geçiren filtre ile yüksek frekansların (örneğin çevre radyo istasyonlarının sinyallerinin) Distortion yüzünden yükseltilmiş olan gitar sinyallerine karışarak amplifikatör çıkışında modüle olması (Hum etkisi) önlenir. Bu filtrelerle ayrıca şebeke elektriğinin yeterince regüle edilememesinden kaynaklanan parazitler de önlenir.

Gitar tınısı için hazırlanan hoparlörler Hi-Fi hoparlörlerden oldukça farklıdır. Hi-Fi sistemlerdeki tiz hoparlörler (Tweeter) istenmeyen cızırtı sesini iyice meydana çıkarırlar. Masaüstü hoparlörlerde son zamanlarda pek moda olan Subwoofer'lar da gitar karakteristiği açısından pek fazla anlam taşımazlar. Sözün kısası elektro gitarlar için ağırlıklı olarak orta sesler veren sistemler gereklidir. Orta boy masaüstü hoparlörleri genelde orta-tiz seslerin ağırlıkta olduğu bir karakteristik çizerler. Aradaki boşluk ise Subwoofer'larla kapatılmaya çalışılır. Bu hoparlörlerin boyutları ve yapısı, elektro gitarların ihtiyaç duyduğu orta ses bölgesini güçlü olarak vurgulamaya imkân vermez. Bunun en büyük sebeplerinden biri de masaüstü hoparlörlerin narin membranlarıdır. Zira gitarlar için üretilen hoparlörlerin membranları kalın ve kartonumsu bir kâğıttan yapılmıştır ve nispeten serttir. Bu, düşük genlikli parazitleri ve dip gürültüsünü bir nebze azaltır.

Masaüstü hoparlörlerinde ise durum farklıdır. Ayrıca eğer ses kartınızı müzik setinizin yükselticisine bağladıysanız, güzide Hi-Fi hoparlörleriniz elektro gitarın filtre edilmemiş ve dizginlenmemiş vahşi tınısından hoşlanmayacaktır. Bu ses CD ya da kaset kayıtlarında dinlediğiniz elektro gitar sesinden farklıdır. Kısaca böyle bir durumda sesi fazla açmamaya dikkat edin.

Bir Distortion Pedalının Anatomisi

1-Kazanç: Bu düğme ile pedalın giriş sinyali yani sürülme miktarı ayarlanır. Yüksek kazanç yüksek Distortion anlamına gelir.

2,3,4- Bas orta ve tiz sesler için ton kontrolleri: Distortion herşey demek değildir. Farklı ton kontrol kombinasyonları tını üzerindeki hakimiyeti arttırır. Daha iyisi parametrik Equalizer ya da 10 Band Equalizer pedalı kullanmaktır. Bu pedallarla normalde yakalanması çok zor tonlar bulunabilir.

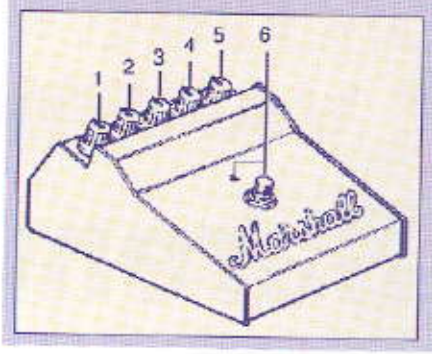

5- Volüm: Bu düğme çıkış sinyalinin genliğini ayarlar. Eğer kaliteli bir Amplifikatör kullanıyorsanız bu düğmeyi açarak Amplifikatörün girişini de aşırı sürer ve böylece daha sert bir tını elde edebilirsiniz. Fakat kalitesiz Amplifikatörlerde bu yöntem iyi sonuç vermeyebilir ve cızırtı ya da istenmeyen sesler oluşabilir.

6- Anahtar: Bu ayak anahtarı ile Distortion'lu ve temiz tını arasında kolayca elektronik olarak geçiş yapmak mümkündür.

Minik Bilgisayarların Bugünü ve Yarını

Avuçiçi bilgisayaralar giderek hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi. Bir PC'nin sunduğu imkanların neredeyse tamamını sunan bu harika aygıtların bugününe ve geleceğine bir göz attık.

Ahmet Özışık oozisik@uso.net

Avuç-içi bilgisayarlar da bilgisayar dünyasındaki diğer ürünler gibi sürekli gelişme göstermeye devam ediyor. Modeller, boyutlar ve kullanım tarzlarında ana seçimler yapılmış gibi görünüyor. Ancak ürünler kullanıldıkça ortaya çıkan ihtiyaçlar işletim sistemlerindeki gelişmelerin henüz tamamlanmadığını hissettiriyor. Günümüz avuç-içi bilgisayarında en çok kullanılan işletim sistemi olan WindowsCE henüz bütün bilgisayar üreticileri tarafından tamamen benimsenemediyse de, Microsoft'un büyük bilgisayar şirketleriyle beraber çalışması sonucunda donanım üreten birçok markanın işletim sistemi olarak kullanılma başarısını yakaladı. Bu alanda, özellikle birkaç yıl öncesine oranla sayısız ürün piyasaya sunulmuş durumda.

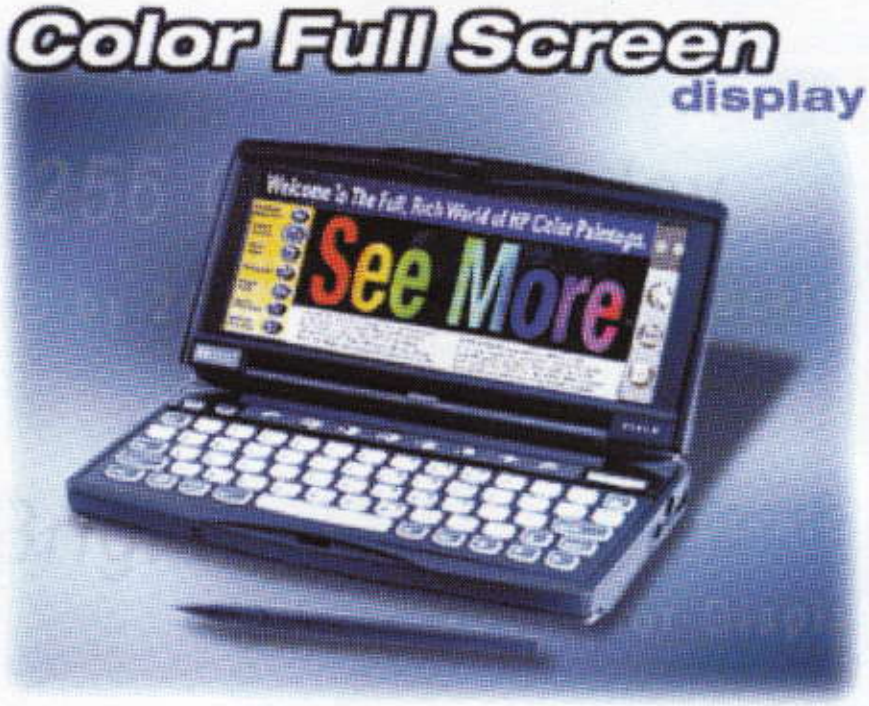

WindowsCE işletim sistemi ilk olarak piyasaya çıktığında Windows95 ile yüzde 100 uyum beklentisi vardı. Ancak bu uyum uzun bir süre boyunca sağlanamadı. WindowsCE'deki uygulamaların Windows95'deki uygulamalarla tamamen uyumlu olmaması bu problemi yarattı. Örneğin Excel dosyalarındaki makrolar transfer edilemiyor ve değişik dillerdeki yazılarla çalışılmasında kısıtlamalar yaşanıyordu. İlk versiyonlarda PowerPoint de yoktu ve bu nedenle tam bir entegrasyondan söz edilemiyordu. PC kullanıcılarının, elektronik tablo, yazılar, prezentasyonlar ve diğer uygulamaları avuç-içi bilgisayarlarında herhangi bir işlemden geçirmeden sorunsuz olarak kullanabilmeleri en önemli beklentiydi. Beklenenin aksine birçok kısıtlamalar olması WindowsCE'nin hemen kabul görememesine neden oldu. Ancak, WindowsCE geliştirildi ve artık bugün birkaç yıl öncesinin benimsenmeyen işletim sistemi görüntüsünden kurtuldu. Ayrıca bu standardın hazmedilmeye başlamasıyla rahatlayan piyasada tahminlerin ötesinde birçok program mevcut durumda. Hepsinden önemlisi bugün için piyasada geleceğin avuç-içi bilgisayarlarında kullanılmaya aday olabilecek başka bir işletim sistemi de görünmemekte.

Avuç-içi bilgisayarlarda bugün için ana kategoriler

1. Küçük avuç-içi bilgisayarlar (Palm Size Computers). Bu grup temel ihtiyaçlara cevap veriyor. Fonksiyonellikten çok taşınabilirliğe önem verenlerin tercihi. Birkaç yıl öncesinin "Organizer" olarak bilinen bilgisayarları evrimleşerek bu kategoriye dahil oldular.

Başlıca ürünler şöyle: 3COM Palm, Philips Nino, HP Jornada 420, Compaq Aero, Casio Cassiopeia.

2. Klasik avuç-içi bilgisayarlar (Handheld/Palmtop Computers). Bu grup ▶

Özetle...

- Avuçiçi bilgisayarlardaki en son gelişmeler ve yenilikler
- Avuçiçi bilgisayarlada kullanılan işletim sistemine genel bir bakış
- Farklı kategorilerin tanıtımları ve avuçiçi bilgisayarların geleceği

daha büyük ekran boyutlarıyla ve fonksiyonlarıyla avuç-içi bilgisayarlarından daha çok şey bekleyenler için. Avuç-içi bilgisayar denince ilk akla gelen ürünler bu grupta toplanıyor.

Bazı önemli markalar şöyle: HP 200LX, Psion, Nec MobilePro, HP Jornada 680, Casio Cassiopeia, LG Phenom, Hitachi, Philips Velo ve Compaq.

3. Notebook bilgisayar ölçülerindeki bilgisayarlar (Professional Handheld Computers). Bu gruptaki bilgisayarların

Casio'nun Cassiopedia E105G modeli oldukça güçlü bir işlemciye ve iyi bir ekrana sahip. Ayrıca 32 MB bellek sunuyor.

işlevsellik açısından ikinci grupla pek bir farkı yok. Farkı boyutları. Notebook bilgisayarlara yaklaşan ölçülerde büyük klavye, büyük ekran ve USB bağlantısı diğer kategorilerde olmayan özellikler. Bu bilgisayarların ortaya çıkmasındaki asıl neden büyük klavye ve ekran kullanmak isteyenlerin sayısındaki artış olarak görünüyor. Bu gruptaki bilgisayarların popülerliği aslında bir süredir tartışılmakta. Nedeni ise basit. Eğer bu ölçülerde bir cihaz taşınacaksa, bunun Notebook bilgisayarlara yakın fonksiyonelliğe sahip olması gerektiği düşünülüyor. Ancak WindowsCE doğal olarak Windows 95, Windows 98 veya Windows NT'nin bütün özelliklerini taşımıyor. Zaten bu nedenle bu kategoride fazla üretim yapılmıyor ve satışlar da diğer kategorilerdeki bilgisayarlar kadar fazla değil.

Başlıca ürünler: HP820, Nec MobilePro 800, Sharp Mobilon ve IBM Workpad.

Avuçiçi bilgisayarların ortak özellikleri

Bahsettiğimiz bütün kategorilerde PC'lerle kablolu veya kızıl-ötesi iletişim, ses kaydı, Internet bağlantısı ve faks gönderme/alma ortak bir özellik olarak yerleşmiş durumda.

Avuç-içi bilgisayarların en önemli özelliklerinden biri işletim sistemlerinin silinemeyen hafizada (ROM) kayıtlı olması. Bu nedenle işletim sisteminin silinmesi diye bir şey söz konusu değil. Bu özellik özellikle bilgisayar kullanmaktan çekinen yeni kullanıcılar için büyük avantaj. İşletim sistemindeki güncelleştirmeler ise bilgisayarlara ilave bir entegre devre takılarak kolaylıkla yapılabiliyor.

Avuç-içi bilgisayarların en önemli özelliği, PC'lerdeki birçok bilginin bu bilgisayarlara aktarılarak güncelleştirmelerinin yapılabilmesidir. Elektronik tablolar, yazılar, notlar, ajanda gibi eskiden PC'lere özgü olan bilgiler artık bazı kısıtlamalarla da olsa taşınabilmekte, güncellenmekte ve PC'lere aktarılabilmektedir. Dahası Internet erişimi de artık avuç-içi bilgisayarların standardı haline gelmiştir. Saydığımız özellikler birçok kişinin PC'lerinde kullandığı ofis programlarının çoğunu kapsamaktadır. Grafik ağırlıklı, büyük hafiza ve hızlı işlemcilere ihtiyaç duyan programlar doğal olarak avuç-içi bilgisayarların çalışma alanında değildir.

Taşınabilir bilgisayarların bataryalarındaki etkinlik sayesinde çalışma süreleri de artırılmıştır. Ancak bu süre hâlâ çoğu model için 3 ile 10 saat arasındadır. Bilinen modellerden sadece HP200LX bir çift alkalin pil ile yaklaşık 25-30 saatlik bir kullanım sağlayabilmektedir. Gelecekte taşınabilir bilgisayarların batarya kapasitelerinde beklenen artışlarla daha çok kişinin ilgi alanına gireceği kesindir. Bir bilgisayar pilinin bir ay süresince dayanabildiği günler şu an için uzaklardadır, ama bu konuda çalışmalar sürmektedir. Oysa yıllar önce avuç-içi bilgisayarlardaki enerji gereksinimi çok daha azdı ve örneğin 1980'lerin en iyi programlanabilir bilgisayarı olan HP41C (Hewlett-Packard) bir çift küçük kalem pil ile yaklaşık bir yıl çalışabiliyordu. Bu ve diğer özellikleri nedeniyle bu bilgisayar 1980'li yılların uzay mekiklerinde bile kullanılmıştı. Günümüzde ekranların büyümesi, işlemcilerin hızlanması ve hafizaların genişlemesi sonucu bilgisayarların enerji gereksinimleri çok artmıştır.

Hewlett Packard'ın Journada 420 modelinin en dikkat çekici özelliği yazılım zenginliği.

Avuçiçi bilgisayarların geleceği hakkında

2000'li yıllara girerken Windows95/98 ve WindowsNT sistemlerini kaynaştıran tek bir Windows ortamına doğru bir geçiş yaşanmakta. Avuç-içi bilgisayarların işletim sisteminin de bu ortama uyumlu olması beklenmekte.

Geleceğin avuç-içi bilgisayarlarında, Windows ortamındaki programlarla yüzde 100 uyum (eski programların kullanılabilmesi ihtiyacı nedeniyle), DOS desteği, GigaByte mertebesinde disk alanı, birkaç hafta kesintisiz çalışabilme özelliği, Internet, ağ bağlantısı ve telsiz iletişim özellikleri, istediğimiz dilde yazı yazabilme, ses ve görüntü kayıt etme ve saklayabilme özellikleri önemli beklentiler arasındadır. Günümüz avuç-içi bilgisayarlarında, birkaç yıl öncesinde hayal gibi görünen renkli monitörler standart hale gelmiş, 100 MHz hızı aşılmaya başlanmış, çalışma hafizaları (RAM) 16 MB standardını yakalamış ve ortalama 16 MB civarında olan ana disk alanları PC kartları ilavesi sayesinde (PCMCIA veya Compact Flash tipleri) 100MB'e yaklaşmıştır.

Küreselleşme olarak bilinen yeni dünya düzenine uyum sağlayabilmek için artık sadece renkli, büyük ekranlı, koskoca kasalı PC'lerle çalışma düzeni yeterli olmamaya başlamıştır. Daha birkaç yıl öncesinde değil Internet'i, tek bir bilgisayarı bile şirketlerinin kapısından sokmak istemeyen şirket sahiplerinin ve üst düzey yöneticilerin bugün 100 binlerce dolarlık ağ (WAN, LAN, Intranet, Extranet vs) altyapıları düşünmeleri, Dial-up bağlantıları yetersiz bularak maliyetlerine pek de fazla itiraz etmeden Frame-relay veya Lease Line destekli 24 saat aktif sistemlerle kâğıdı kalemi kaldırma peşinde olmaları hızlı bir değişimin göstergesidir.

Birkaç bin dolarlık istekleri yüzünden bir zamanlar istenmeyen adam ilan edilen bilgi işlem yöneticileri bugünlerde aranlan kişiler olmaya başlamışlardır. Bilgisayarların sadece oyun oynama ve fantezi bir dünyanın araçları olmadığının fark edilmeye başlamasıyla, avuç-içi bilgisayarların da bu dünyanın önemli bir parçası olduklarının anlaşılması çok sürmeyecektir. Günün her saatinde, dünyanın herhangi bir yerinden şirketlerin ağlarına bağlanabilen, ofis ortamında yapılabilen birçok işi uzaktan yapabilen, her türlü bankacılık işlemini gerçekleştirebilen ve elektronik ortamdaki her türlü bilgiye erişebilen bir avuç-içi bilgisayarı kullanmadan yaşamak herhalde pek kolay olmayacaktır.

Gelecekte farklı hizmetler tek bir cihazda toplanacak

Avuç-içi bilgisayarlar geleceğin yaşantısının nasıl olacağına dair önemli izler taşımaktadır. Fotoğraf makinesi, kamera, teyp, Walkman, TV, diskman gibi cihazlarda kullanmaya alıştığımız ses ve görüntü kayıt ve işleme özellikleriyle; faks, cep telefonu, Internet ve ağ (Network) erişimi gibi çeşitli iletişim ortamlarının tek bir cihazda birleştiği günlere doğru yaklaşmaktayız. Bunun dışında, evlerimizdeki ve ofislerimizdeki otomatik ve uzaktan kumandalı cihazların artmasıyla avuç-içi bilgisayarların hayatımızdaki bütün elektronik cihazları kontrol edebilecek bir cihaz olmaya aday olduğunu düşünebiliriz. Zamanla, seyahatteyken evimizdeki ısıtma sistemini çalıştırabilmek veya bahçemizin sulanmasını uzaktan verdiğimiz bir komutla yapabilmek hiçbirimize garip gelmeyecektir. Evimizin güvenlik sistemi cihazımıza bir sinyal göndererek bir güvenlik ihlali ya da yangını bize bildirebilecektir. Bu kadar otomasyonun ne derece yararlı olduğu ayrı bir konudur ama, teknolojiyle iç içe yaşadığımız bu dünyada avuç-içi bilgisayarların bütün bu özellikleri içinde toplaması kaçınılmaz bir gelişme gibi görünmektedir.

Yakın bir gelecekte olmasa bile, zamanla avuç-içi bilgisayarlar, diğer taşınabilir haberleşme, kontrol ve bilgi işlem cihazlarının yerini büyük ölçüde alacaktır. Yaşantı tarzımız ne olursa olsun bu cihazlar herkesin cebinde olmaya kuvvetli adaylardır.

Yeni dünya düzeni olarak bahsi geçen ve görünen amacın insanoğlunun bireysel yaşam tarzının coğrafi sınırlardan etkilenmeyen bir uygarlığa doğru ilerlemesi olduğunu düşünenlerin getirdiği teknolojik yaşantının önemli bir parçasıdır avuç-içi bilgisayarlar. Hangi ülkede yaşarsanız yaşayın, dünyanın her yanıyla haberleşme, iş ve alış-veriş yapabilecek sanal ortamın altyapısı hazırlanmaktadır. Dünya üzerindeki herkesin teknolojik, kültürel, ekonomik ve sosyal etkileşim içinde olduğu bir çağın kapıları açılmıştır. Avucunuzdaki bilgisayarlar bu dünyanın anahtarlarından biri olacaktır.

Bilgi İçin

Avuç-içi bilgisayarlarla ilgili çeşitli bilgileri aşağıdaki Web sitesinde bulabilirsiniz:
http://members.xoom.com/OZISIK/palmtop.htm

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

CHIP Test Merkezi

CHIP farklı donanım ürünlerinde en iyi 10'u sizlere sunuyor. TOP 10 testleri en iyi satın alma danışmanınız olacak.

CHIP Top10 tablolarındaki ürünler PC pazarındaki en iyi ürünlere genel bir bakış sağlıyor. En önemli donanım kategorilerinde her ay güncellenmiş olarak CHIP testlerinin en iyi 10 aygıtını bu tablolarda bulabileceksiniz. Önümüzdeki aylarda bu kategorilere yenileri eklenecek. Her değerlendirmeyi şeffaf bir şekilde tablolarda göstermeye çalıştık, yani CHIP Top10 sizlere sadece boş tablolar sunmakla kalmıyor, aynı zamanda her kategorinin nasıl test edildiğini de açıklıyor.

Tablolar size satın alma kararınızda yardımcı olacak tüm bilgileri içeriyor (aşağıdaki açıklamaya bakın): teknik bilgiler, performans değerleri, fiyatlar. Bir aygıtın listedeki sıralaması sadece teknik performansına dayanan toplam değerlendirmeye bağlı, fiyatın burada hiçbir etkisi yok. Ancak sizin için bazı özellikler çok daha önemliyse, her bir ölçüm değeri ve fiyat verilerinden kendiniz için en uygun aygıtı tespit edebilirsiniz.

Satın Alma Kararınız için TOP10 Tabloları

Bir sütunun en iyi değeri renkli gösterilmiştir. Örneğin CHIP Performans sütununda da görebileceğiniz gibi 1. Sıradaki aygıt en yüksek CHIP Performans'a sahip. Sabit disklerin erişim süreleri gibi, kriterlerdeki en düşük değer bazen en iyisi olabiliyor.

CHIP Değerlendirmesi altında her aygıt için her test kategorisindeki değerlendirme puanları ve toplam değerlendirme yer alıyor. Tek tek değerlendirmelerin sonuçları ağırlıklı olarak değerlendirilip toplam puan hesaplanıyor. Ağırlıklı değerlendirme ile ilgili ayrıntılı bilgileri her TOP10 testinin başındaki yazıda (Nasıl Test Ettik?) bulabilirsiniz.

Burada üreticinin ismini, ürün adını modelini ve distribütörlerin telefon numaralarını bulabilirsiniz.

TEKNİK altında aygıtla ilgili en önemli teknik verileri bulabilirsiniz.

		TEKNİK						CHIP PUANLARI							
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirim	Kapasitesi	Optimal*	Okuma Transfer Hızı (MB/s)*	Yazma Transfer Hızı (MB/s)*	Ortalama Erişim Süresi (ms)*	CHIP Performans*	5V'da Çekilen Akım (A)**	12V'da (Sadece Akım (A)**	Güç Tüketimi (W)**	Toplam CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	100 GB'ye Düşen Fiyatı ($)	CHIP'in Yorumu
1	Seagate Cheetah ST34502LW	Kanrıs, Dataplus***	U2-SCSI	4.55 GB	10 MB	12.5	10.1	5.845	60.31	1.31	0.08	10.42	61.74	572	0.14	Yüksek performans ve kapasite ile en iyi sabit disk
2	Seagate Cheetah ST118202LW	Kanrıs, Dataplus	U2-SCSI	18.2 GB	10 MB	12.5	10.3	6.445	60.74	1.76	2.52	10.52	57.07	610	0.065	Yüksek güç tüketimi
3	Seagate Barracuda ST34501W	Kanrıs, Dataplus	U2-SCSI	4.55 GB	5 GB	11.3	10.1	5.08	55.6	1.67	0.74	8.02	55.04	417	0.1	Ortalama erişim süresi düşük
4	Maxtor [illegible]	Dataplus, Devetek [illegible]	U2-SCSI	9.1 GB	5 GB	10.7	10.7	12.44	52.12	1.08	1.15	10.84	51.48	456	0.049	Sınırlandırılmış kapasite
5	Quantum Atlas 10K II U160	Kanrıs [illegible]	U2-SCSI	9.1 GB	10 MB	11.4	10.4	14.07	51.33	1.19	1.08	9.55	51.01	572	0.063	Yüksek sıcaklık
6	Western Digital WD Enterprise WDE4550	Kanrıs, Dataplus, [illegible]	U2-SCSI	4.55 GB	5 GB	11.6	11.5	13.21	50.23	2.08	0.85	10.1	50.18	390	0.1	Düşük fiyat/performans oranı
7	Western Digital WD Enterprise WDE9100	Kanrıs, Dataplus, [illegible]	U2-SCSI	9.1 GB	5 GB	11.6	10.3	13.65	51.00	1.09	1.15	10.87	50.14	575	0.063	Yüksek kapasiteli [illegible]
8	Fujitsu MAG3182SP	Devetek [illegible]	U2-SCSI	18.2 GB	5 GB	13.6	15.9	13.83	49.7	2.25	1.54	14.66	47.20	1405	0.086	Ortalama erişim süresi kısa kapasite
9	Fujitsu MAC3091LP	Devetek [illegible]	U2-SCSI	9.1 GB	2 MB	11.3	10.8	11.86	44.16	1.67	0.8	8.87	45.87	511	0.077	Sınırlandırılmış kapasite ve düşük bellek [illegible]
10	Fujitsu MAB3091SP	Devetek [illegible]	U2-SCSI	9.1 GB	2 GB	12.1	12.1	13	43.31	1.74	1.02	10.47	43.05	511	0.077	Kısıtlı kapasite ve [illegible]

Sıralama ürünlerin fiyatından bağımsız olarak gerçekleşiyor ve toplam puana dayanıyor.

Fiyatlar üreticiler veya distribütörler tarafından her sayı için derginin çıkış tarihinden yaklaşık bir hafta önce güncellenmiş olarak bildiriliyor.

Bu alanda da aygıtla ilgili açıklayıcı bilgiler ve yorumlar bulabilirsiniz. Tabloları mümkün olduğunca güncel tutabilmek için çok sayıda aygıt test ediyoruz, ancak bunlardan sadece en iyi 10 tanesi listemize girebiliyor.

içindekiler

Top 10 Listeleri ve Bilgiler

	Sayfa
Sabit Diskler	130
Ekran Kartları	132
CD Sürücüler	134
Yazıcılar	136
Tarayıcılar	138
CD Yazıcılar	140

Test Merkezinden

Prizden PC'yi Açmak

Bilgisayarları açmak için eskiden kullanılan büyük, mekanik kolların yerini küçük, akıllı ATX güç kaynağı tarafından kontrol edilen düğmeler alıyor. Ancak bilgisayarını monitör, modem ve yazıcı ile birlikte komple prize takıldığı anda açmak isteyenlere bu düğme engel oluyor. Önce prizdeki açma kapama düğmesini açmalı, daha sonra PC kasasındaki Power düğmesine basmanız gerekiyor, bu da zamanla can sıkmaya başlayan bir prosedürdür.

Ancak bazen sinir bozucu bu düğmelerle uğraşmaya gerek kalmayabiliyor. Çoğu anakartta "Power failure recovery" veya "AC Resume" gibi adından ne işe yaradığının anlaşılması pek mümkün olmayan Jumper'lar bulunur. Ayrıca bazı BIOS'larda da "System after AC Back" Setup seçeneği bulunur. Bu seçeneği etkinleştirdiğinizde bilgisayar, fişi prize taktığınız ve prizden elektrik aldığı anda açılacaktır.

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

Sabit Disk'leri Nasıl Test Ettik?

SCSI ile IDE arasındaki alışılagelmiş performans farkı gittikçe kapanıyor. IDE kapasite bakımından da hızla gelişiyor.

Sabit diskleri test derken Chip test merkezi için üretilen Diskbench adlı programı kullandık. Program, gerek okuma, gerekse yazma hızını ölçerek sabit diskin genel performansı hakkında oldukça güvenilir bilgiler veriyor. Saniyedeki veri aktarımı ve ortalama erişim süresi, test içinde kullandığımız yegane kriter değildi.

Sabit disklerin hem +12V hem de +5V'luk girişlerinden çektiği akımı ölçüp genel olarak diskin sükunet durumunda harcadığı gücü hesapladık. Disklerin harcadığı güç, diskte ortaya çıkan ısının doğrusal bir göstergesi. Dolayısıyla çok güç harcayan bir diskin çalışırken fazlaca ısınacağı söylenebilir. Bir sabit diskin performansının yüksek olabilmesi için sadece veri aktarımının yüksek olması yeterli değildir. Diskin yüzey üzerindeki verilere erişiminin de çabuk olması istenir. Sabit diskin dakikadaki dönüş hızını artırmak, disk yüzeyi üzerindeki verilere erişen kafanın da hızının artırılmasını zorunlu kılar. Bu hızın yeterli olmadığı durumlarda sabit diskteki önbellek devreye girer. Bu önbellekteki daha önce yapılmış ve gelecekte yapılması olası işlemler saklanır. Benzeri mantık, RAM erişiminin yeterince hızlı olmadığı durumlarda CPU'nun önbellek kullanmasında da geçerlidir.

Sabit disklerin hızını ölçmek için, önbellek kullanılarak yapılan rastgele erişimlerin ortalaması alınır. Okuma ve yazma için ayrı ayrı elde edilen bu değerler, bu sırada gerçekleşen ortalama erişim süresi ile birlikte genel performansı oluşturur.

Toplam Puanın Hesaplanması

Sabit disklerin puanlaması için, önce her biri için %33 ağırlıklı olmak üzere veri yazma, okuma ve ortalama erişim süresini kullanarak bir toplam puan çıkardık.

Bu puanı CHIP Performans puanı olarak isimlendirdik. Bu değerleri tabloda görebilirsiniz. Daha sonra bu puanın %90'ını ve güç tüketim puanının %10'unu kullanarak nihai Chip puanını oluşturduk.

Test Platformu

Asus P2B BX Anakart
P II 450 işlemci
128 MB SDRAM
8.4 GB IBM IDE disk
40x Pioneer CD sürücü

Teknoloji
MM
Makina Magazin'de İzlenir
www.makinamagazin.com.tr
YENİLENDİ

IDE Sabit Diskler

			TEKNİK			CHIP PUANLARI										
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	Kapasitesi	Önbellek (Cache)*	Okuma Transfer Hızı (MB/s)*	Yazma Transfer Hızı (MB/s)*	Ortalama Erişim Hızı (ms)**	CHIP Performans*	5V'da Çektiği Akım (A)**	12V'da Çektiği Akım (A)**	Güç Tüketimi (W)**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat ($)****	CHIP'in Yorumu
1	Maxtor 91536D6 Diamondmax	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 66	14648 MB	512 K	18.5	12.5	12.37	63.58	1.05	0.96	8.36	50.38	369	0.028	Okuma transfer hızı olduıça yüksek
2	IBM DTTA-371440	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	14648 MB	512 K	14.7	21.5	21.31	62.28	1.28	0.81	8.06	49.68	357	0.028	Ortalama erişim süresi en yüksek ürün
3	IBM DJNA-371800	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 66	17202 MB	2 MB	13.6	21	21.02	58.32	1.19	0.66	6.93	48.77	415	0.027	Yazma transfer hızı yüksek bir disk
4	Quantum Fireball Plus KA QM313600KA	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 66	13216 MB	512 K	11.4	13.3	13.16	42.63	0.94	0.94	7.99	42.11	357	0.028	Ortalama yazma ve okuma transfer hızına sahip
5	Maxtor 90845D4	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	8.4 GB	512 K	7.32	6.69	8.7	36.34	0.79	0.47	4.79	38.97	155	0.021	Olağanüstü düşük erişim süresi
6	Western Digital WD Expert AC418000	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	UltraDMA 66	17202 MB	2 MB	13	16.9	16.92	46.2	1.22	0.52	6.17	38.72	407	0.027	Yüksek önbelleğe sahip
7	Maxtor 90750D6	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	7.5 GB	512 K	7.33	6.75	8.21	37.56	0.73	0.93	7.40	37.89	232	0.035	Yüksek fiyat/performans oranı
8	Quantum Fireball EX QM312700EX	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	UltraDMA 33	12.7 GB	512 K	7.81	7.19	14.37	29.98	0.58	0.74	5.89	33.60	277	0.025	Ortalama veri erişim süresi daha iyi olabilirdi
9	Fujitsu MPC3043AT	Ufotek (212) 233 30 30	UltraDMA 33	4.3 GB	256 K	7.67	7.09	15.99	28.51	0.81	0.35	4.12	32.92	135	0.031	Düşük önbellek
10	Fujitsu MPC3084AT	Ufotek (212) 233 30 30	UltraDMA 33	8.4 GB	256 K	7.68	7.07	16.04	28.48	0.75	0.42	4.39	32.46	146	0.019	Testteki en yüksek fiyat/MB oranı

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Firmaların telefonları sırasıyla şöyle:(212) 233 30 30, (212) 288 53 11, (216) 317 96 50 **** Fiyatı belirtilmemiş olan sabit disklerin fiyatları henüz firmaları tarafından belirlenmemiştir.

SCSI Sabit Diskler

			TEKNİK			CHIP PUANLARI										
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	Kapasitesi	Önbellek (Cache)*	Okuma Transfer Hızı (MB/s)*	Yazma Transfer Hızı (MB/s)*	Ortalama Erişim Hızı (ms)**	CHIP Performans*	5V'da Çektiği Akım (A)**	12V'da Çektiği Akım (A)**	Güç Tüketimi (W)**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat ($)	CHIP'in Yorumu
1	Seagate Cheetah ST34502LW	Karma, Datagate***	U2-SCSI	4.55 GB	1024K	12.5	19.1	5.875	63.31	1.81	0.99	10.47	61.74	572	0.14	Testteki en düşük ortalama veri erişim süresi
2	Seagate Cheetah ST118202LW	Karma, Datagate	U2-SCSI	18.2 GB	1024K	12.5	18.3	6.445	60.74	1.76	2.52	19.52	57.22	1510	0.095	Yüksek güç tüketimi
3	Seagate Baracuda ST34573LW	Karma, Datagate	U2-SCSI	4.55 GB	512K	11.9	18.5	9.00	55.6	1.67	0.74	8.62	55.84	417	0.1	Ortalama erişim süresi düşük
4	Hitachi DK329H	Datagate, Deniz Bilg., Boğaziçi Bilg.***	U2-SCSI	9.1 GB	512K	10.7	19.7	12.44	52.12	1.59	1.15	10.87	51.78	459	0.058	Testteki en hızlı yazan disk
5	Quantum Atlas III QM309100TD	Karma (212) 233 30 30	U2-SCSI	9.1 GB	1024K	11.4	19.4	14.87	51.58	1.19	1.06	9.33	51.51	572	0.072	Yüksek yazma
6	Western Digital WD Enterprise WDE4550	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	U2-SCSI	4.55 GB	512K	11.6	17.5	13.21	50.23	2.00	0.85	10.10	50.16	399	0.1	Düşük fiyat/performans oranı
7	Western Digital WD Enterprise WDE9100	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	U2-SCSI	9.1 GB	512K	11.6	18.3	13.65	51.05	1.99	1.15	11.87	50.14	575	0.072	Yüksek fiyat/MB oranı
8	Fujitsu MAA3182SP	Ufotek (212) 274 56 60	U2-SCSI	18.2 GB	512K	13.8	13.9	13.93	48.7	2.25	1.54	14.86	47.20	1403	0.089	Ortalama erişim süresi yüksek
9	Fujitsu MAE3091LP	Ufotek (212) 274 56 60	U2-SCSI	9.1 GB	2048K	11.5	13.8	13.85	44.78	1.67	0.8	8.97	45.87	611	0.077	Testteki en yüksek önbelleğe sahip disk
10	Fujitsu MAB3091SP	Ufotek (212) 274 56 60	U2-SCSI	9.1 GB	512K	12.1	13.1	13	45.31	1.74	1.02	10.47	45.56	611	0.077	Yazma transfer hızı düşük

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Karma: (212) 233 30 30, Datagate: (212) 288 53 10, Deniz Bilg.: (212) 213 34 00, İhlas-Acer: (216) 317 96 50, Boğaziçi Bilg.: (212) 288 92 92

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

Ekran Kartını Nasıl Test Ettik?

TNT2 ve Voodoo3'ün gelmesiyle ekran kartları piyasası iyice kızıştı. Hedef ise ev kullanıcıları pazarından en büyük payı kapmak.

Ekran kartlarını test ederken bize ulaşan son sürücüleri kullandık. Bu nedenle ekran kartları en hareketli tabloya sahip. Test sırasında gerek kullandığımız platformlar, gerekse puanlama açısından çok yönlü ve ayrıntılı bir çalışma gerçekleştirdik.

3D Mark Max programının 'toplam' puanını teste dahil etmedik. Bunun sebebi programın bu konuda tutarsız sonuçlar vermesiydi. Bunun yerine programda bulunan Fill Rate ve Texture Rendering Speed gibi kriterleri farklı çözünürlüklerde değerlendirip ayrıca puanlayarak, CHIP 3D Mark puanını oluşturduk.

Test için kullandığımız Incoming ve Quake2 oyunlarını da farklı çözünürlüklerde test ederek genel bir puan ortaya çıkardık.

OpenGL testi için bu konuda gerçek bir otorite olan Vieperf 6.1 programından modüller kullandık. Incoming ve Quake2 oyunlarının toplam puan üzerinde %15'lik ağırlığı varken, 3D Mark99 Max'ten elde ettiğimiz puanı %50 oranında toplam CHIP puanına dahil ettik.

OpenGL testlerinin toplam puana etkisi ise %10 oranında oldu. Ergonomi başlığı altında topladığımız çeşitli kriterler ise %10 ağırlığa sahip. Ergonomi puanı, birlikte gelen yazılımlar, Video in Video out (ViVo) özellikleri gibi kriterlerin toplamından oluşuyor.

3D Mark 99 Max programı oyun ortamını canlandırmaya çalışıyor. Örneğin programın kullandığı demolardan biri olan Race içinde 3.3Mb'lık doku kullanılmış. 15700 adet Vertice (poligonları oluşturan noktacıklar) içeren sahnede, 19342 adet poligon var. First Person adlı ikinci demonun aksine Race'de tek geçişli Rendering sözkonusu.

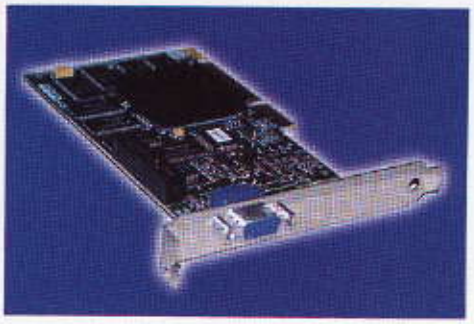

Tüm bunların dışında demo içinde Direct 3D altında, Trilinear Filtered Texture Mapping, Vertex Fog ve Diffuse Gouraud Shading gibi algoritmalar var.

Test platformu:
(VSync kapalı)
PIII 500 işlemci
AsusP2B BX anakart
128Mb SDRAM
8.4 GB IBM IDE sabit disk
40x Pioneer CD Sürücü

Ekran Kartları

			TEKNİK			CHIP PUANLARI							
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Chipseti	Mimari	Ram (MB)	Incoming*	Quake*	CHIP 3D Mark*	Viewperf 6.1*	Ergonomi*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Diamond Viper V770 Ultra	Karma, Multimedya (212) 233 30 30, (212) 212 96 50	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	288	190	5649	640	60	66.76	230	Yüksek 3D mark performansı
2	Matrox Millenium G400 Dual	Turanlı (212)216 05 20	G400	AGP 2x	32	264	158	5983	308	85	66.09	235	En yüksek 3D Mark performansı
3	Elsa Erazor III	TET (212) 256 35 32	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	248	170	5164	717	95	65.72	265	3D gözlük ile beraber geliyor
4	Asus AGP V3800 Ultra	Çizgi Elektronik (212) 273 14 91	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	274	198	4572	640	100	63.43	320	Başarılı ve oturmuş sürücüler
5	Leadtek Winfast S320 II Ultra	Turcom (216) 330 57 83	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	284	198	4777	640	80	63.08	250	En yüksek Quake puanı
6	Creative 3D Blaster TNT2 Ultra	Multimedya, Empa, Genpa (212) 212 96 50, (212) 599 30 50	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	281	196	4557	642	50	60.51	245	Yüksek OpenGL ve Incoming performansı
7	3D FX Voodoo3 3000	Ölçsan (212) 280 97 01	Voodoo3 3000	AGP 2x	32	256	249	3259	55	80	59	219	Tv çıkışı ve ek yazılımı yok
8	Gigabyte TNT2	Empa (212) 599 30 50	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	271	187	4511	637	50	57.48	193	Düşük 3D Mark puanı
9	Leadtek Winfast S320 II	Turcom (216) 330 57 83	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	269	175	4037	635	80	56.78	220	En düşük Incoming puanı
10	Diamond Viper V770	Karma, Multimedya (212) 233 30 30, (212) 212 96 50	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	205	177	4451	637	60	55.5	205	Yüksek fiyat/performans oranı

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Genpa: (212) 288 10 78

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

CD Sürücüleri Nasıl Test Ettik?

Özellikle CD-R, CD-RW ve test amacıyla çizdiğimiz CD'leri okurken takılan CD sürücülerin sayısı hiç te az değil.

Test sırasında CD-Mess adlı programı kullandık. Program, ortalama veri transferi ve erişim zamanını ölçüyor. Kullandığımız diğer bir program, yine aynı kişinin yazdığı CD-Err adlı hata düzeltme ölçümü programı.

CD-Err, hata düzeltme performansını ölçmek için çiziklerle dolu bir CD üzerinde çeşitli okuma testleri yapıyor. Bu testler bittiğinde testin tamamlanması için gereken sürenin kısa olması, o sürücünün hata düzeltme performansının yüksek olduğunu gösteriyor.

CD-ROM sürücüler testinde diğer bir test kriterimiz ise Autorun özelliği içeren bir CD'nin sürücü tarafından tanınma süresi. Testte kullandığımız fakat puanlamaya katmadığımız bir test kriteri ise, CD-ROM Drive Analyzer adlı programın sonuçları oldu. Program okuma sırasında sürücünün çıkabildiği maksimum hızı ve düştüğü minimum hızı ölçüyor.

Bu şekilde sürücünün okuma sırasında zorlandığı zaman CD'ye verdiği tepkiyi anlamak mümkün. Bazı sürücüler bu testte minimum değer olarak 0'a kadar düştüler. Yani hiç veri okumadan durdular.

Bazılarıysa kısa bir afallama süresinden sonra hızlanarak yollarına devam ettiler. Bu testi CD-Err hata düzeltme testiyle karıştırmamak gerek. Zira hata düzeltme testi sırasında CD üzerinde ciddi çizikler varken Drive Analyzer programıyla test sırasında temiz bir CD kullandık.

Dolayısıyla test programlarının ve sürücülerin önemli ölçüde çizik içeren CD ile temiz CD'ye gösterdiği hata düzeltme ve okuma işlemi her zaman tutarlı olmadı.

Testte kullanılan puanlama yöntemi

Puanlama yaparken ortalama transfer

oranının toplam puan üzerinde %45'lik bir ağırlığı oldu. Erişim süresinin ise toplam puana katkısı %25'ti. Hata düzeltme performansının CHIP puanı üzerinde %20'lik etkisi olan testimizde, Autorun CD tanıma testi için %10'luk bir ağırlık saptadık.

Test Platformu:
PII 450 128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı

CD Sürücüler

			TEKNİK			CHIP PUANLARI						
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirim	Hızı	Önbellek (Cache)	Ortalama Veri Transfer Hızı (Kb/s)*	Ortalama Erişim Süresi (ms)**	Hata Düzeltme Performansı**	Autorun CD Tanıma**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Toshiba XM6502B	Karma (212) 233 30 30	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3629.9	76.1	64.9	12	80.65	62	Düşük erişim süresi, yüksek okuma hızı
2	Sony CDU4011-10	Pampa (212) 256 65 90	IDE Ultra DMA 33	40x	128	3472.1	77.4	64.6	9	76.22	59	Ortalama veri transfer hızı yüksek
3	Pioneer DR-944	Multimedya (212) 212 96 50	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3493.7	76.8	64.3	10	80.01	62	İyi sayılabilecek okuma hızı
4	Philips PCA402CD	Karma, SKY, Boğaziçi Bilg. (212) 212 98 50, (212) 212 89 24, (212) 288 92 92	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3471.4	80.3	63.4	9	79.67	59	Başarılı hata düzeltme
5	Asus CD-S550	Çağı Elektronik (212) 273 14 91	IDE Ultra DMA 33	50x	128K	3343.0	71.6	63.2	10	79.82	78	Testteki en iyi erişim süresi ve hata düzeltme performansı
6	LG CRD-8400B	Ufotek (212) 274 55 90	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3519.6	79.6	66.5	9	79.63	54	Okuma kararlılığı çok yüksek
7	Philips PCA402CD	Karma, SKY, Boğaziçi Bilg. (212) 212 98 50, (212) 212 89 24, (212) 288 92 92	IDE Ultra DMA 33	48x	512K	3373.3	84.4	66.1	8	76.34	59	Başarılı hata düzeltme, görüntülü
8	Delta OPC-K101	4K, Eryaz (212) 259 38 00, (212) 212 62 21	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3395.1	105.0	63.3	8	76.08	43	Başarılı hata düzeltme
9	Mida LTN-382	Dolaşım (212) 288 53 11	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3202.3	79.2	71.9	8	75.43	45	Düşük erişim süresi, düşük okuma hızı ve hata düzeltme
10	Toshiba XM6402B	Karma (212) 233 30 30	IDE Ultra DMA 33	32x	128K	3454.9	84.9	71.4	12	75.24	55	Okumakta zorlandığı bölgelerde çabuk lopartanıyor

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

ONBİNLERCE KULLANICI BİLGİSAYARI BU KİTAPLARLA ÖĞRENDİ!!

EYLÜL AYINDA ÇIKACAKLAR:
Linux İşletim Sistemi, Görkem Çetin
Bilgisayarlı Muhasebe, İsmail Tanış
Exchange 5.5, Cem Tunç / Ahmet Erdem

www.seckin.com.tr

Yukarıdaki Kitaplar Ve Diğer 250 Bilgisayar Kitabı İle İlgili Detaylı Bilgi İçin Web Sitemizi Ziyaret Edebilirsiniz!!

Sağlık Sok. 19/B 06410 Sıhhiye-ANKARA
Tel: 0-312 4353030 (pbx)
Fax: 0-312 4352472
E-Mail: seckin@seckin.com.tr

Yayınlanmasını istediğiniz kitaplarınız için Koray Seçkin ile görüşebilirsiniz.

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

Yazıcıları Nasıl Test Ettik?

Mürekkep püskürtmeli ve lazer yazıcıları farklı kriterlerle test ettik. Hazırladığımız CHIP Test dökümanları, yazıcıları gerçekten zorladı.

Renkli mürekkep püskürtmeli yazıcılar için toplam sonuç 4 kriterimiz olan metin ve grafik baskı hızı, baskı kalitesi, ayrıca dokümantasyondan aldıkları sonuçlarla hesaplandı. Ağırlıklı yüzdeler sırasıyla %25, %25, %40 ve %10. Test için Windows 98, Star Office 5.0 ve Imaging kullanıldı.

Hız: Yazıcılar metin, grafik ve fotoğraf değerlendirmesi için üç test dokümanı yazdırıyorlar. Metin hızı, çeşitli yazıtiplerine ve bir de firma logosuna sahip beş sayfalık bir iş mektubu ile ölçüldü.

Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda, yazdırma parametrelerinin ayarı, birçok seçenek olduğu için, biraz problemli. Doğrudan bir karşılaştırma yapabilmek için metin baskısında standart kalite için normal kağıt kullandık . Hız ve kalite arasındaki ikilem için en uygun orta yolu bu şekilde bulmaya çalıştık.

Hız ölçümü için StarWriter'da yazdırma görevinin başlatılmasıyla beşinci kağıdın çıkış tepsisinden tamamen çıkması arasındaki süre alındı.

İkinci değerlendirmede hem grafik, hem metin, hem de fotoğraflar içeren bir kombi doküman kullandık.Bu çıktı en yüksek kaliteyle yazdırıldı. Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda tabakalı özel kağıt kullandık.

Üçüncü test dokümanı olarak tam sayfalık bir fotoğraf sözkonusu. Tüm

Baskı hızı yazıcı seçiminde oldukça önemli bir rol oynuyor.

yazıcılarda metin baskı hızı değerlendirmesi için beş sayfalık dokümanın yazdırılma süresi kullanıldı. Grafik çıktı hızı, kombi dokümanın ve fotoğrafın baskı süreleriyle ölçüldü,

Baskı Kalitesi: Baskı kalitesi de metin ve grafik baskı kalitesi olmak üzere iki ayrıldı. Metinde hem beş sayfalık mektuptaki hem de kombi sayfasındaki harfler dikkate alındı.

CHIP, kombi dokümanın yanısıra tam sayfalık maksimum kalitedeki bir fotoğraf baskısını da grafik değerlendirmesi için kullandı. Fotoğraftaki renk geçişleri, keskinlik gibi ktiterlere tek tek not verilerek toplam bir puan ortaya çıkarıldı

Lazer Yazıcılarda Test Kriterleri

Lazer yazıcılarda yeni ve mürekkep püskürtmeli yazıcılardan farklı bir test yöntemi sözkonusu. 10 sayfalık bir iş mektubu (Word) ve tek sayfalık bir kombi doküman (Corel Draw) kullanılıyor. Bunlarla baskı hızı ve kalitesi ölçülüyor.

Test platformu

PII450 Asus P2B BX anakart
128MB RAM
8.4Gb IBM EIDE disk
Diamond Viper550 ekran kartı
17" Hitachi CM611ET
36x Pioneer Cd Sürücü

Mürekkep Püskürtmeli Yazıcılar

			TEKNİK							CHIP PUANLARI						
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Baskı Hızı s/b (sayfa/dak)	Baskı Hızı renkli (sayfa/dak)	Çözünürlüğü (dpi)	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	Kartuş Sayısı	Office baskı hızı (sn)**	Resim baskı hızı (sn)**	Resim Kalitesi*	Dökümantasyon*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (+ KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Epson Stylus Color 640	Romar (212) 252 08 09	8	4	1140x720	Paralel	162 x 429 x 231	5.2	2	152	144	72	85	71.10	77.990.000 TL	Genel olarak yüksek performans
2	Epson Stylus Color 440	Romar (212) 252 08 09	6	2.5	720x720	Paralel	162 x 429 x 234	5.2	2	266	131	85	85	70.97	57.990.000 TL	Mükkemel fiyat/performans oranı
3	HP 815C	HP (0212) 224 59 25	8	5	600x600	Paralel, USB	185 x 446 x 355	5.5	2	150	157	71	85	68.46	295 $	Hızlı baskı
4	Lexmark Color Jetprint 3200	Pera (212) 220 04 40	6	2.5	1200x1200	Paralel	208 x 465 x 279	3.3	2	193	158	78	80	67.97	165 $	İyi sayılabilecek fiyat/performans oranı
5	Xerox Docuprint XJ8C	Xerox (212) 274 93 54	8	4	1200x1200	Paralel	152 x 432 x 208	4.2	2	146	292	82	70	65.46	219 $	Yüksek baskı kalitesi, dökümantasyon yetersiz
6	Lexmark Color Jetprint 5700	Pera (212) 220 04 40	8	4	1200x1200	Paralel	180 x 425 x 240	3.8	2	145	288	71	80	62.32	209 $	Testteki en yüksek ofis baskı hızı
7	Olivetti Artjet 20	Ufotek (0212) 222 28 23	10	6	1200x1200	Paralel	210 x 436 x 170	4.3	2	229	156	66	60	59.33	365 $	800'lü hatlarla ücretsiz destek
8	Canon BJC-6000	Hesmak (216) 391 88 00	8	5	1440x720	Paralel	210 x 436 x 170	4.3	4	196	325	70	60	54.31	349 $	Kartuşlar ayrı ayrı değiştirilebiliyor
9	Olivetti JP683	Ufotek (212) 222 28 23	6	2.5	1200x600	Paralel	405 x 464 x 251	4.3	2	160	242	51	60	52.35	150 $	80010 hatlarla ücretsiz destek
10	Xerox Docuprint XJ6C	Pera (212) 220 04 40	5	2.5	1200x600	Paralel	286 x 416 x 193	5.1	4	338	204	45	70	44.84	164 $	Tek tek değiştirilebilen kartuşlar

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

1500$'ın Altındaki Lazer Yazıcılar

			TEKNİK						CHIP PUANLARI							
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Baskı Hızı (sayfa/dak)	Çözünürlüğü (dpi)	Ram	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	Çalışması için geçen süre (sn)**	Office baskı hızı (sn)**	Resim baskı hızı (sn)**	Resim Kalitesi*	Dökümantasyon*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (+ KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Canon LBP-1760	Hesmak (216) 391 88 00	17	1200	4 MB	Paralel	507x400x346	18	25	47	17	73	75	64.69	1349	En yüksek resim baskı hızı
2	Brother 1660E	Gerpa (212) 288 10 78	16	1200	8 MB	Paralel, USB,RS-232C	371x326x393	15	16	52	18	73	75	63.6	1267	Yüksek baskı hızı
3	Xerox Docuprint N17	Xerox (212) 274 93 54	12	1200	16 MB	Ethernet 10 Base2, Paralel	442 x 418 x 294	18.6	12	53	27	85	70	62.04	1250 $	Kaliteli ve hızlı baskı
4	Epson EPC-5700	Romar (212) 252 08 09	8	1200	4 MB	Paralel, Rs232C	397 x 463 x 251	7.5	19	85	27	82	85	57.90	166.990.000 TL	Zengin dökümantasyon
5	Oki 10ex	Bilgitaş (0212) 275 00 20	10	1200	2 MB	Paralel	200 x 330 x 377	10	12	70	19	64	75	55.17	794 DM	Yüksek grafik baskı hızı
6	Brother 1050	Gerpa (212) 288 10 78	10	1200	4 MB	Paralel	390 x 245 x 365	7.2	15	75	24	72	70	54.44	555 $	İyi sayılabilecek fiyat/performans oranı
7	Panasonic KXP6500	Pancom (212) 274 47 55	6	1200	512 K	Paralel	132 x 378 x 287	6.5	19	108	21	75	65	54.18	399 $	Ofis baskı hızı düşük
8	Lexmark Optra K1220	Pera (212) 220 04 40	12	1200	2 MB	Paralel	286 x 402 x 414	17	18	62	33	68	75	52.35	779 $	Baskı kalitesi düşük
9	Xerox Docuprint P8e	Xerox (212) 274 93 54	8	1200	4 MB	Paralel	345 x 386 x 405	7	19	91	28	70	70	50.78	399 $	Uygun fiyat, genel olarak düşük performans
10	Xerox P1202	Xerox (212) 274 93 54	12	1200	4 MB	Paralel	360 x 426 x 220	11	14	62	65	77	70	50.10	675 $	Yüksek ofis baskı hızı

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

Tarayıcıları Nasıl Test Ettik?

Masaüstü yayıncılığın gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla tarayıcılar ev kullanıcıları için önemli donanımlar arasında yerini aldı.

Tarayıcıları test ederken hız, tarama kalitesi ve dökümantasyon olmak üzere 3 ayrı kriter kullandık. Hız testinde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama hızını ölçtük.

Tarama kalitesi için de benzer şekilde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama işlemleri gerçekleştirdik ve tarama sonucunda elde edilen resimleri karşılaştırarak puanladık. Bu kriterlerin hepsi toplam puanı %15'erlik oranlarda etkilerken, dökümantasyonun da %10'luk katılımıyla toplam CHIP puanını elde etmiş olduk.

Tarama kalitesini puanlarken kullandığımız fotoğraflar, özel olarak çekilmiş, kaliteli ve farklı renk geçişlerine sahipler. Renk geçişlerindeki farklılıklar ya da dağılmalar tarama kalitesini puanlarken dikkat ettiğimiz kriterler arasında.

Tarayıcıları test ederken hız, tarama kalitesi ve dökümantasyon olmak üzere 3 ayrı kriter kullandık. Hız testinde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama hızını ölçtük.

Tarama kalitesi için de benzer şekilde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama işlemleri gerçekleştirdik ve tarama sonucunda elde edilen resimleri karşılaştırarak puanladık.

Bu test kriterlerinin hepsi toplam puanı %15'erlik oranlarda etkilerken, dökümantasyonun da %10'luk katılımıyla CHIP puanını elde etmiş olduk. Tarayıcıların tarama kalitesini puanlarken kullandığımız fotoğraflar, özel olarak çekilmiş, kaliteli ve farklı renk geçişlerine sahipler. Renk geçişlerindeki farklılıklar ya da dağılmalar tarama kalitesini puanlarken dikkat ettiğimiz kriterler arasında.

Tabloda sunduğumuz tarayıcıların ev kullanıcılarına yönelik olabilmesi için, 300 $'ın altındaki tarayıcıları test ettik.

Test Platformu:
PIII 500
128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı

300 $'ın Altındaki Tarayıcılar

			TEKNİK					CHIP PUANLARI									
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Fiziksel Çözünürlüğü	Renk Derinliği (bit)	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	600 dpi renkli resim tarama hızı (sn)**	300 dpi renkli resim tarama hızı (sn)**	600 dpi rgrey tonunda resim tarama hızı (sn)**	600 dpi renkli resim tarama kalitesi*	300 dpi renkli resim tarama kalitesi*	600 dpi rgrey tonunda resim tarama kalitesi*	Dökümantasyon**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı ($ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	HP Scanjet 3200C	HP (212) 224 59 25	600x1200	30	Paralel	467x310x140	3.7	75	44	34	57.36	74	72.7	60	59.98	131	Yüksek hızla tarama
2	Epson GT-7000	Remar (212) 252 08 09	600x2400	36	USB	440x320x140	2.2	120	32	60	67.50	73	53.78	85	59.55	289	Özellikle 300 dpi'da çok başarılı
3	HP Scanjet 4200C	HP (212) 224 59 25	600x1200	36	USB	454x260x93	2.8	62	20	78	65.00	70	57.89	60	59.14	252	En yüksek 300 dpi renkli tarama hız
4	Microtek PhantomS36CX	Ölçsan (212) 280 97 61	300x600	36	USB	416x264x43	3.5	92	69	30	56.89	65	52.12	80	54.67	99	Hızlı siyah-beyaz tarama
5	Microtek Scanmaker X6	Ölçsan (212) 280 97 61	600x1200	36	USB	439x292x81	5	136	40	80	56.62	75	53.42	85	53.49	192	Genel performansı oldukça iyi
6	Mustek 600CU	Mascom, Multimedya****	300x600	30	USB	404x268x54	2.3	102	44	51	53.96	74	44.32	70	52.16	92	Yüksek fiyat/performans oranı
7	Primax One Touch 7600	Mascom (212) 212 13 66	600x1200	36	Paralel	440x290x65	2.9	102	50	81	54.14	64	53.78	80	51.64	98	Türkçe destekli dökümantasyon
8	Mustek 1200 SP	Mascom, Multimedya****	600x1200	36	SCSI	470x298x100	3.4	210	105	78	54.85	85	57.1	70	51.13	255	Kaliteli renkli tarama
9	Umax Astra 1220S	Boğaziçi (212) 217 29 24	600x1200	36	SCSI	471x312x89	3.6	210	110	127	54.63	82	50.98	60	49.98	217	Kaliteli 300 dpi tarama, pahalı
10	Genius Vivid Pro2	Boğaziçi (212) 217 29 24	600x1200	36	Paralel	488x292x90	3.7	105	58	105	57.23	60	50.33	80	49.55	91	Uygun fiyat

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi ***Mascom Tel: (212) 212 13 66 Multimedya Tel: (212) 212 98 50

CHIP TEST MERKEZİ TOP 10

CD Yazıcıları Nasıl Test Ettik?

Başarılı bir kayıt işlemi için CD Writer'ın bireysel başarımı dışında, genel olarak sisteminizin hızlı ve stabil olması şart.

Test sırasında okuma hızı için ortalama veri transferi, maksimum değer ve minimum değer olmak üzere üç ayrı kriter kullandık.

Maksimum değer, okuma sırasında çıkılan tepe noktasını yansıtırken, minumum değer de CD okunurken yazıcının düştüğü en küçük okuma değerini gösteriyor. Bu aşamada belirtmemiz gereken önemli bir konu, ortalama veri transferinin bu iki değerin ortalaması alınarak oluşturulmadığı.

Çünkü her iki değer de belli bir süreçten bağımsız uç değerler. Yani 10 dakikalık bir okuma testinde, yazıcı 10 saniye boyunca 700Kb/sn veri aktarımı yaparken, 9 dakika 50saniye boyunca 1200kb/sn ya da üzeri veri aktarımı yapmış olabilir. Bu aşamada, bu değerlerin ortalaması, ortalama veri transferini yansıtmış olmaz. Maksimum ve minimum değerlerin verilmesi, daha çok CD'nin okunması sırasında yazıcının CD'ye gösterdiği reaksiyonu anlatmak içindir.

Ortalama veri transferi ise, adından da anlaşılabileceği üzere yazıcının zamana bağımlı olarak gösterdiği veri aktarım performansını yansıtıyor. Buradaki her üç kriterin sayısal olarak büyük olması arzu edilir.

Yazıcıların kaydetme başarımını ölçmek için Audio ve Data olmak üzere iki ayrı format kullandık. Kayıt/kopyalama testi için Audio ve Data CD'lerini kopyaladık ve çıkan süreyi puan olarak teste dahil ettik. Bu testlerde çıkan sürenin mümkün olduğu kadar az olması istenir. Veri erişimi ve CPU kullanımı ise, isimleri üzerlerinde kriterler. Her iki değerin de küçük olması, performansın da yüksek olması anlamına geliyor. Toplam Chip puanını hesaplarken kullandığımız ağırlıklı notlama sistemi,

yüzde 25 veri kaydı, yüzde 25 Audio kaydı, yüzde 20 ortalama transfer oranı, yüzde 10 dokümantasyon, yüzde 15 veri erişim süresi ve yüzde 5 işlemci kullanımı şeklinde oldu.

Test Platformu:
PII 450 128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı
40x Pioneer CD sürücü

CD Yazıcılar

			TEKNİK			CHIP PUANLARI										
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	RW/Yazma/Okuma	Önbellek (Cache)	Transfer Hızı maxsimum (Kb/s)*	Transfer Hızı minimum (Kb/s)*	Ortalama Veri Transfer Hızı (Kb/s)*	Ortalama Erişim Süresi (ms)**	CPU Kullanımı**	Audio-CD (dk) (73.44 min)**	Data-CD (dk) (73.44 min)**	Dokümantasyon*	Topl. CHIP Puanı	Fiyatı ($ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Sony CRX 120E-RP	Pampa (212) 256 65 90	IDE	4/4/24	2MB	3354	1196	2867	106	2.87	22.23	10.40	9	67.9	360	En iyi veri transfer hızı ve erişimine sahip
2	Sony CRX 100E-RP	Pampa (212) 256 65 90	IDE	2/4/24	1MB	3200	1554	2669	111	3.06	22.34	10.50	9	67.65	299	Yüksek performans
3	HP	Karma (212) 233 30 30 HP (212) 224 59 25	IDE	4/4/24	2MB	2260	0	2426	115	3.40	22.36	10.40	10	65.45	347	En iyi dokümantasyon
4	Ricoh MP 7040A-DP	Ufotek (212) 274 56 60	IDE	4/4/20	2MB	2543	1218	2523	123	3.32	16:48	15:32	8	60.98	399	Yüksek okuma v yazma hızı
5	Mitsumi CR 4802 TE	Karma, Empa*** (212) 233 30 30	IDE	2/4/8	2MB	1197	827	1197	169	3.16	15:40	15:38	9	53.78	317	Genel olarak yüksek performans
6	HP 8100i	Karma (212) 233 30 30 HP (212) 224 59 25	IDE	2/4/24	1MB	1990	323	1783	113	3.26	24:50	16:50	10	53.26	454	Düşük veri erişim süresi, pahalı
7	Yamaha 4416E	Multimedya, SKY***	IDE	4/4/16	2MB	1297	939	960	161	3.18	17:15	15:47	7	49.02	389	Ortalamanın üzerinde performans
8	Philips CDRW400	Boğaziçi Bilgisayar, SKY***	IDE	4/4/16	2MB	1296	575	971	320	2.71	17:38	21:20	8	43.60	435	Düşük CPU kullanımı
9	Creative Blaster2224	Gen-pa, Empa, Multimedya***	IDE	2/2/24	2MB	1812	0	1809	150	3.44	32:03	33:30	6	38.0	315	Veri erişim hızı yüksek
10	Philips PCA 3610RW	Boğaziçi Bilgisayar, SKY***	IDE	2/2/6	1MB	972	598	967	320	20.8	32:39	33:48	9	32.13	345	Kayıt yazılımına ait zengin dokümantasyon

Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Boğaziçi Blg.: (212) 288 92 92, Empa:(212) 599 30 50, SKY: (212) 213 34 00, Gen-pa: (212) 288 10 78, Multimedya: (212) 212 98 50

Yazılım'da bu ay

Yazılım İnceleme
Çeşitli yazılım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar. Sf. 144

Windows 2000
Windows 2000'in Beta 3 sürümünün testi. Sf. 148

MS Office 2000
Microsoft, Office 2000 ile Intranet'e sıçrıyor. CHIP, piyasa sürümünü test etti. Sf. 152

Star Office 5.1
CHIP CD'sinde tam sürümü bulunan Star Office 5.1'in kurulumu ve son sürümdeki yenilikler. Sf. 164

Outlook98 ile Faks
Microsoft Outlook 98 ile sorunsuz bir şekilde faks göndermenin yolları. Sf. 168

A'dan Z'ye MP3
MP3 formatının tanıtımı, MP3 çalıcılar için Internet adresleri ve MP3 çalarların testi. Sf. 176

Ayın Shareware'leri
Sizler için seçtiğimiz ve CHIP CD'sinde yer alan en iyi Shareware'ler. Sf. 194

Linux'ta Programlama
Linux'ta Tcl'in eklentisi olan ve bu dile görsellik katan Tk komutları. Sf. 202

Goldsoft Ajanda 3.0

Düşük Fiyata Ajanda

Goldsoft Ajanda; tüm bilgilerinizi kaydedip kayıtlarınızı kategorilere ayırıp arama yapabilen makul fiyatlı bir yazılım.

Windows tabanlı olarak hazırlanmış olan Goldsoft Ajanda, Windows 95 veya üstü işletim sistemlerinde rahatlıkla çalışıyor ve 2000 yılı problemi de bulunmuyor. Kullanıcı arabirimi ise klavye veya farenin minimum kullanımıyla en iyi sonucu elde edebilecek ve Windows'un Multitasking özelliğini kullanacak şekilde tasarlanmıştır. Pek çok işlem sadece Enter'a basmak kadar kolay gerçekleştirilebiliyor. Programda bir Microsoft veri tabanı formatı olan Access veri tabanı ve sorgulamalarda da SQL veri tabanı kullanıldığından, bilgiye çabuk ve ayrıntılı biçimde ulaşabiliyor. Programı kullanacak olan kişinin bilgisayar uzmanı olması da gerekmiyor. Çünkü programın tüm detayları yardım dosyasında açıklanmış.

Tüm adres, telefon, faks, mobil telefon numarası bilgilerinizi kaydedebilen program, adres etiketi ve tek zarf da yazdırabiliyor ve kayıtlarınızı kategorilere ayırıp düzenli arama yaparken bir tuşa basarak otomatik telefon çevirme ya da Internet adreslerine girebilme veya kişilere e-mail gönderebilmeyi de olanaklı kılıyor. Kaydettiğiniz her kişi veya kurum bilgisi için 64KB büyüklüğünde notlar da girebiliyorsunuz.

Arabirimin hoş görüntüsü yanında kullanımı da bir o kadar anlaşılır ve kolay.

Tam unutkanlara göre bir program

GoldSoft-Ajanda, hatırlamak istediğiniz tüm işlerinizi zamanında size hem görsel hem işitsel uyarı sistemi ile hatırlatıyor. Ayrıca periyodik olarak her ay yaptığınız işlerinizi de tek bir seferde kayıt altına alabiliyorsunuz. Ayrıca programın hafta sonuna denk gelen işlerinizi hem haftanın son günü hem haftanın ilk iş günü size hatırlatma özelliği de bulunuyor.

Ek bir muhasebe programı gerekmiyor

Programın bir başka yönü de ayrıca bir muhasebe programına ihtiyaç duymadan tüm gelir ve giderlerinizi kaydedebilmeniz. Her gelir ve gideriniz otomatik olarak USD, DM ve ALTIN kurlarına çevriliyor ve dilediğiniz zaman dilimlerinde kâr zarar analizi yapıp yine dilediğiniz zaman hangi gider kalemi için ne kadar harcamanız olduğunu da görebiliyorsunuz. Aldığınız ve sattığınız tüm dövizlerinizi kaydedip elinizde kalan döviz miktarını da dilediğiniz zaman kontrol edebiliyorsunuz. Üstelik sadece elinizde kalan dövizlerinizi değil, hesabınızda kalan TL'yi de izleyebiliyorsunuz. Bunun için ekstra kayıt girmenize de gerek kalmıyor. Çünkü gelirleriniz, giderleriniz, döviz alış satışlarınız bu dosyaya otomatik olarak ve ayrıntılı açıklamalarla kaydediliyor. Dolayısıyla dilediğiniz zaman cüzdanınızda kalan TL miktarını da görüp rapor alabiliyorsunuz. 14 ayrı döviz kuru (USD, DM, STRL, JPY, FFR, SFR, AD, HFL, DK, KD, ASL, IL, BFR ve EURO) ile Has altın, Cumhuriyet altını ve Ons fiyatlarını kaydedip belirleyeceğiniz bir güne ait kurları, kurlardaki değişim yüzdelerini ve pariteleri de dilediğiniz zaman görebilir, herhangi bir güne ait kayıtları yazdırabilirsiniz.

Ürün Bilgisi

Goldsoft Ajanda 3.0

Bilgi İçin	: Goldsoft
Tel	: (232) 892 81 39
Web	: goldsoftajanda.cjb.net
E-mail	: goldsoftajanda@hotmail.com
Fiyatı	:15 $ + KDV

+ Çok hesaplı fiyat. Bir ajanda programından daha fazlasını sunuyor.
+ Kullanımı çok kolay. 2000 yılı problemi yok.

Aristo 1.0

İş Akışınız Kontrol Altında

Hem PC hem de Mac altında çalışabilen bu işletim yönetim sistemi yazılımı farklı platformdaki kullanıcıların birlikte çalışıp, bilgi bankasını paylaşabilmelerini sağlıyor.

On yıldır PC ve Mac ortamları üzerinde yazılım geliştiren Kutlu Bilişim tarafından hazırlanan program 4th Dimensions ortamında yazılmış; Client Server mimaride, çok kullanıcılı, çok şirketli ve çok dövizli çalışabilen bir işletme yönetim yazılımı. Programın geliştirilme amacı, genel bir çözüm sunmanın yanında, şimdiye kadar benzer programların sunamadığı esnekliği sağlamak olarak belirlenmiş. Kendi üzerinde her türlü işletmenin iş akışına yönelik özelleştirme işlemlerini kısa sürelerde kolaylıkla yapması ile de bunu başarmış gibi gözüküyor.

Aristo, Network üzerinde yoğunlaşan iş yükünü, kullanıcılar ve sunucu üzerinde eşit olarak paylaştırıyor. Böylece kullanıcı sayısının ya da bilgi girişinin artması performansınızı minimum düzeyde etkilemiş oluyor. Daha önce de bahsettiğimiz değiştirilebilen esnek yapı sayesinde, şirketler kendi organizasyon yapılarını kolaylıkla düzenleyebiliyorlar. Ayrıca modüller arası bilgi aktarımı yapmak da mümkün oluyor. Çok kullanıcılı ortamlarda aynı anda birçok kullanıcı birden fazla modülle çalışabiliyor. Örneğin bir kullanıcı sipariş alırken aynı zamanda üretim modülü de kullanabiliyor.

Çoklu platformda ortak bilgi bankası

Aristo, Macintosh ve/veya PC ortamlarında da çalışabiliyor ve Mac ve PC kullanıcıları birlikte çalışıp aynı bilgi bankasını (Data) kullanabiliyorlar.

Aristo'da menü düzeni bütün modüllerde (modüle özel ek menüler dışında) aynı yapıyı paylaşıyor. Ayrıca Aristo'da; kullanıcı alışkanlıkları düşünülerek hazırlanan kısayol tuşları ve istediğiniz modüllere kolayca ulaşmak için bütün modüllerin listesini içeren bir panel bulunuyor. Programda girilen bilgiler bütün modüllerde tekrar giriş yapmaya gerek kalmadan otomatik olarak kullanılabiliyor. Örneğin Teklif modülüne girdiğiniz kayıtlardan istediklerinize çift tıklayarak kayıtları Sipariş veya Fatura modülüne de aktarabiliyorsunuz. Yine tüm modüllerde her türlü girdi çıktı işlemleri TL ve/veya döviz türünde yapılabiliyor. Tüm raporlarda varsa döviz türünden büyüklükler görülebiliyor. Resmi raporlarda ise döviz türü büyüklükler TL'ye çevriliyor. Bu işlem günlük kurlar programın açılışında girildiği takdirde otomatik olarak yapılabiliyor ve istenildiği kadar farklı kur uygulanabiliyor.

Aristo çok şirketli olarak hazırlanmış. Birden fazla şirket için kullanılabileceği gibi, aynı şirkette değişik mali yıllara göre de kullanılabiliyor. Bu sayede şirketinizin geçmiş mali yıllardaki bilgilerini, bu yılki durumunu gösteren sistemi kapatmadan aynı anda inceleyebiliyor, karşılaştırmalı analizler yapabiliyorsunuz. Kullanıcılar farklı şirketler üzerinde veya tüm kullanıcılar aynı şirket üzerinde de çalışabiliyor. Aristo'da yer alan Elektronik Posta Servisi ile kullanıcılar ağ üzerinden birbirlerine mesaj gönderebiliyor, gelen mesajları kaydedip silebiliyor ve mesaj uyarılarını istenilen zaman dilimlerine göre ayarlayabiliyor.

Program modülleri ve özellikleri

Programdaki tüm modüllerde kullanıcı önceden hazırlanmış standart raporları kullanabileceği gibi, kendi özel raporlarını da kolayca hazırlayabiliyor. Kullanıcı, Rapor Editörü sayesinde, seçtiği verileri, kendi tanımladığı formüller, sıralama seçenekleri, metin biçim ve stilleri ile raporlaştırabiliyor, hatta renklendirebiliyor. İstenirse hazırlanan raporlar tekrar kullanılmak üzere diske kaydedilip rapor menüsüne de eklenebiliyor, kayda dökülebiliyor ve diğer programlara (Excel vb.) aktarılabiliyor. Aristo'daki tüm bilgilerinizi yazım ve hesap tablosu programlarına da (Word, Excel vb.) kolaylıkla aktarabiliyorsunuz. Aristo yazılımı genel muhasebesi de tekdüzen hesap planına uygun olarak geliştirilmiş.

Program içinde yer alan modüller

Modüler bir yapıya sahip olan program içinde stok/cari/fatura, üretim, personel, çek/senet, banka ve genel muhasebe bölümleri yer alıyor. Stok modülü genel olarak stok giriş-çıkış hareketleri ve cari borç-alacak hareketlerini tutmaya yarıyor. Üretim modülü ise bütün hammadde, yarı mamul, mamul hareketlerini üretim fişi üzerinden takip etmenizi sağlayacaktır. Yürürlükte olan tüm kanuni bilgileri ise personel modülü ile tutup, bunları ilerde de isterseniz rahatlıkla değiştirebilirsiniz. Çek senet modülü ise adı üzerinde senet ve çek giriş çıkış hareketlerini tutmaya yarıyor. Banka modülü ve genel muhasebe modülü ise sırası ile banka kredilerinin takip edilmesi ve dövizli hesaplar tanımlanabilmesi için kullanılıyor.

Ürün Bilgisi

Aristo 1.0

Bilgi İçin : Kutlu Bilişim
Tel : (212) 227 16 05
Faks : (212) 227 16 06
Web : www.kutlubilisim.com.tr
Fiyatı : Sürüme göre değişiyor

- Multitask ve multiplatform ortam
- Oldukça esnek bir yapıya sahip
- Word ve Excel'e bilgi aktarabilme
- Çok platformda ortak bilgi bankası

Medya Planlama Programı

Kolay Medya Planlama

Medya sektörüne yönelik komple çözümler sunmak amacıyla üretilen ve Windows 95, 98 ve NT altında çalışan bu program bir medya kuruluşundaki yoğunluk ve zamanın önemi maksimum derecede gözetilerek hazırlanmış. Medya Planlama Programı dergi, gazete, radyo ve televizyonların rezervasyonlarının ayrı ayrı takip edilebilmesine de olanak sunuyor. Personellerin şirket içi mesajlaşmasından randevu takvimine, rezervasyonların ve iş takip raporlarının takvim olarak aylık bazda takibine kadar geniş bir yelpazede takip olanağı sunan program, rakip medya araçlarında da tarihsel olarak ne kadar olduğunu ve hangi şirketlerin reklamlarının çıktığını takip etme olanağı sağlıyor.

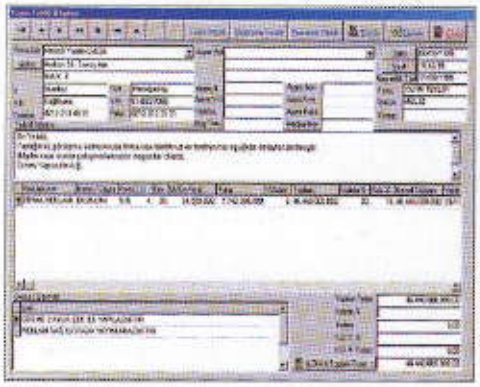

Yayın teklif bilgileri ile ilgili, teklif metninden genel şartlara kadar her türlü içeriğe tek bir pencere üzerinden göz atmak mümkün.

Ajans bazında ciro raporlarının alınabildiği programda, hangi müşterinin aylık veya yıllık bazda ve ne kadar reklam verdiğini takip etme olanağı da sağlanmış. Yapılan ön görüşmelerin takibi ve bunlar arasında randevuya dönüşenler, hangi müşteri temsilcisinin hangi gün hangi şirket ile randevusu bulunduğu, daha önce gidilen randevular ve bunların sonuçları, randevulardan rezervasyona dönenler gibi ön görüşme ve randevularla ilgili detaylı takiplerin ardından, rezervasyonlar da aynı şekilde takip edilebiliyor. Müşterilerin rezervasyonları, satış sözleşmeleri, varsa müşteriye uygulanan özel indirimler, ilan ile ilgili özel durumlar, iptal edilen ilanlar da birkaç tuş yardımı ile ekranda izlenebiliyor.

Son derece kolay kullanıma sahip olan Medya Planlama Programı, gazete ve dergiler için olan sürümünde st/cm, radyolar ve televizyonlar için ise saniye ve saatlere göre seçmeli olarak tasarlanmış. 2000 yılı problemi olmayan program, yapılan işlemlere göre çok detaylı raporları da anında ve sadece tek tuş ile alabiliyor.

Ürün Bilgisi

Medya Planlama Prog.

Bilgi İçin	: Melsoft
Tel	: (212) 216 03 45
Tel	: (212) 212 31 31
Fiyatı	: Firmayı arayınız

- ⊕ Her tür medya kuruluşu için seçenekler sunuyor
- ⊕ Randevularla ilgili detaylı takip imkanı
- ⊕ 2000 yılı problemi yok

Arkom'dan Arfırın

Problemsiz Fırın Programı

Sektörünün en eski yazılımlarından olan bu program kendine özgü bir mantıkla sektörün her türlü ihtiyacına cevap verebilecek şekilde hazırlanmış. Özellikle bilgisayara daha uzak olduğu düşünülen sektörler üzerine yazılımlar üretildiğini gördüğümüz zaman, inceleme sırasında bunların sektörünün tek yazılımı olabileceği kanısına kapılmak da kolay oluyor. Geçen ay incelemiş olduğumuz ekmek fabrikaları sektörü üzerine hazırlanmış bir yazılımın tek yazılım olduğu konusunda düştüğümüz yanılgı da bu noktadan kaynaklanıyor. Oysa ki bu sektör üzerine hazırlanmış bir başka yazılım olan Arfırın da 1990 yılından beri yine aynı sektörde hizmet vermekte.

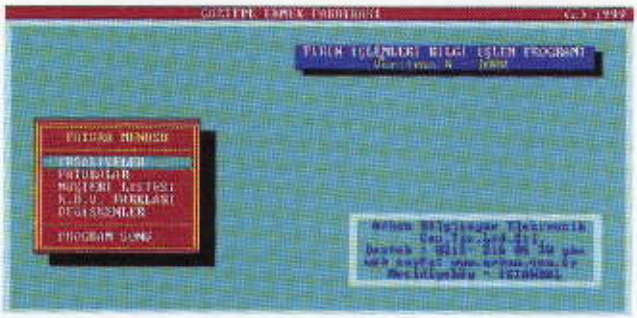

Programın son sürümü olmasına rağmen, halen Windows tabanlı bir arabirime geçilmiş değil.

Program ekmek fabrikalarında kullanılan kendine özgü hesaplarla yapılan müşteri günlük borç-alacak hesap takiplerinin ve günlük devirlerinin bilgisayar ortamında yapılması için hazırlanmış. Kendine özgü mantıkla çalışan program, günde 3 kez kesilmesi gereken irsaliye ve faturaların çıktısını yazıcıdan kolaylıkla alabiliyor. Kâr-zarar hesabı bölümü ve buna benzeyen stok takip bölümleri de bir ekmek fabrikasında olan tüm özel işlemleri içeriyor. Standart cari ve muhasebe programları ile yapılamayan bir yapıya cevap veren Arfırın bir DOS yazılımı, ancak Novell Network, Win95 ve Win98 altında da problemsiz çalışabiliyor. Daha önceki sürümleri ile kıyaslandığı zaman şu an piyasada satılan 2000 uyumlu V7-2000 sürümü son derece fonksiyonel ve hatasız olarak çalışabilecek hale getirilmiş.

Güçlü dosya yapısı ve yazılım şekli nedeni ile silinme ve bozulma gibi problemler pek yaşanmıyor. Bu dosya yapısının virüsler tarafından etkilenip bozulması da yine mümkün olmuyor.

Ürün Bilgisi

Arfırın

Bilgi İçin	: Arkom Bilgisayar
Tel	: (212) 288 52 98
Tel	: (212) 266 65 39
Web	: www.arkom.com.tr
Fiyatı	: 479 $ + KDV

- ⊕ Güçlü dosya yapısı ve yazılım şekli
- ⊕ 2000 yılı problemi yok
- ⊖ DOS tabanlı bir yazılım

Windows 2000 Hedefe Çok Yakın

Windows 2000'in tahminen son Beta'sı yenilenmiş kullanıcı arabirimine ve konforlu ağ fonksiyonlarına sahip - beklemeye değer. Windows 2000 herkesin işletim sistemi olacak gibi görünüyor.

Alis Sırmayan alis@chip.com.tr

Windows 2000'in en önemli üç bileşeni: Zengin Windows 98 konforu ve Internet Explorer 5 ile bezenmiş sağlam bir NT- yapısı. Windows 2000'in yeni çıkan Beta 3'ü Microsoft'un bu strateji ile doğru yolda olduğunu gösteriyor. Microsoft, NT Workstation'ın takipçisi olan bu profesyonel sürümle sadece kurumsal müşterilerine seslenmiyor. Ev kullanıcıları da DOS zamanındaki yükten kurtulmak ve sağlam, güvenli ve modern bir sisteme sahip olmak istiyorlar.

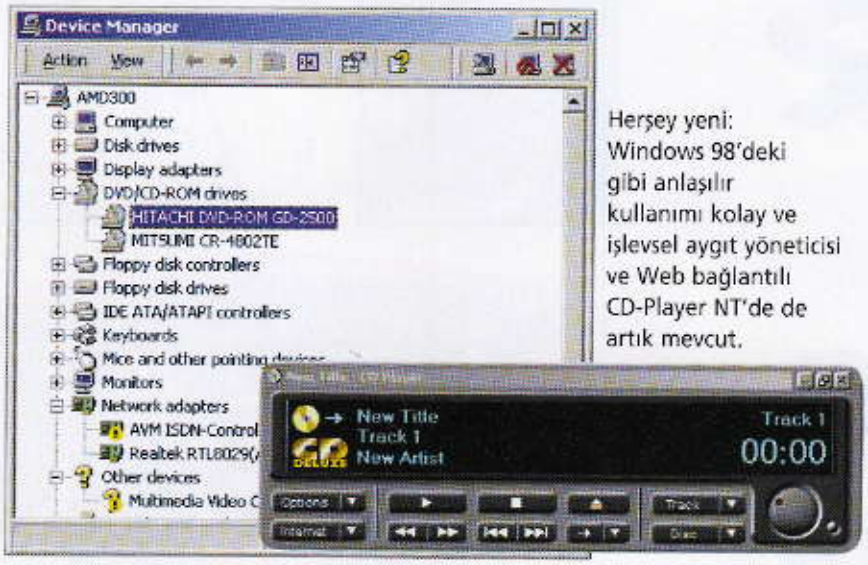

Herşey yeni: Windows 98'deki gibi anlaşılır kullanımı kolay ve işlevsel aygıt yöneticisi ve Web bağlantılı CD-Player NT'de de artık mevcut.

Kullanımı daha kolay ve akıllı kullanıcı arayüzü

Windows 98'in yanında bugüne kadar NT'yle uyumlu olmayan FAT32 dosya sistemine kurulumu Beta 3 ile ilk defa sorunsuz gerçekleşti. Dikkat çeken nokta: Microsoft, Başlat menüsünü toparlamış. Ayarlama seçeneklerinin çoğu artık Denetim Masası'nda (Control Panel) duruyor. Desktop'taki veya Control Panel'deki "System" ikonuna sağ tıkladığınızda Windows 98'den bildiğimiz aygıt yöneticisi beliriyor. Windows NT 4.0'da aygıt kullanımı daha az konforluydu ve sadece profesyoneller tarafından kullanılabiliyordu.

Yeni donanım kurarken ve konfigüre ederken bir sihirbaz yardım ediyor, kaldırmak istediğinizde ise Uninstall modülü kullanılıyor. Bir programın hangi sıklıkta kullanıldığını gösteriyor. Böylece pek kullanmadığınız programları arama süresi oldukça kısalıyor. Az kullanılan programların kayıtlarını dinamik Başlat menüsü otomatik olarak kaldırıyor; böylece liste sonsuza doğru uzamıyor ve hakimiyeti kaybetmiyorsunuz.

Nihayet Direct-X, DVD ve USB ile multimedya

Windows 2000, Direct-X 7 sayesinde oyunlar ve multimedya uygulamaları için grafik ve ses performansını hızlandırıyor. Bu işletim sisteminin DVD'lerin UDF- dosya formatı ile bir sorunu kalmadığı ve popüler MPEG kartlarını (mesela Creative Labs) da desteklediği için, DVD filmlerini kesintisiz izleyebilmek için herhangi bir neden kalmadı. Güncel Beta sürümünde uygun bir DVD Player yazılımı henüz yok.

Basit ağ kurulumu ve daha hızlı ve kolay erişim

Windows 2000'in profesyonel sürümünü ağa bağlayanlar yeni bağlantı sihirbazları ve ağ kartlarının tanınma özelliği sayesinde oldukça kârlı çıkar. İster Internet'e, ister şirket Domain'ine: Bağlantı bir sihirbaz tarafından kolayca kuruluyor. Diyalog pencerelerinde yol alabilmek için uzman olmaya gerek yok.

İstek üzerine ağ verilerini lokal olarak sabitdiske kaydeden Intelli-Mirror'ın kullanımı oldukça pratik. Böylece küçük Peer-to-Peer ağlarında bilgisayarlardan biri kapansa bile çalışmaya devam edilebilir. Daha sonra, bir senkronizasyon fonksiyonu verileri ağdakilerle karşılaştırır.

Özetle...

- En önemli Windows 2000 yenilikleri
- Yeni işletim sisteminin NT ve 98'den farkları, Win 2000'i beklemeye değer mi?
- Notebook'lara Windows 2000 dopingi, yeni işletim sisteminin Notebook'lar için sunduğu avantajlar

Yeni dosya sistemi NTFS 5 sayesinde her kullanıcı oluşturduğu dosyalara şifre koyabilir. Sadece kullanıcının kendisi ve gerekli hallerde Administrator bu şifreyi çözebilir. Administrator'lar uzun süre sabitdisk alanını kısıtlayan bir seçeneği bekledi. Artık ağ yöneticileri sınırları belirleyebiliyor: Ahmet Bey sabitdisk üzerinde sadece 200 Mbyte bulundurabilir, ama onun müdürü Hasan Bey 500 Mbyte'a kadar çıkabilir.

Geliştirilmiş temel araç paketiyle eksiksiz bir sistem

Microsoft, FAT ve NTFS partisyonları için entegre edilmiş Defrag aracının yanı sıra, Windows 98'de bulunan başka faydalı araçları da kullanıyor. Örneğin Disk Temizleme veri çöplerini ve geçici dosyaları temizler, Görev Zamanlayıcısı istek üzerine Antivirüs programlarını, Defrag'ı veya diğer araçları haftanın belli günlerinde çalıştırır.

Internet bağlantılı yeni CD-Player Windows98'in Plus paketinden gelme. İhtiyaç halinde bir CD'nin şarkı isimlerini Web'den alır ve gösterir.

Dosya yöneticisinde de pratik yenilikler var: Internet Explorer 5'in eklenmesi ile dosya gezgininde dosyalar, klasörler ve History fonksiyonu için bir HTML arama maskesi düğme olarak yerleştirilmiş. Kısayol menüsünde de bazı değişiklikler var: Nihayet dosya türleri programlarla esnekçe ilişkilendirilebiliyor: Bir JPEG resmi kısayol menüsü üzerinden açıldığında resmin Paintshop'ta mı yoksa Corel Draw'da mı açılması istendiği belirlenebiliyor.

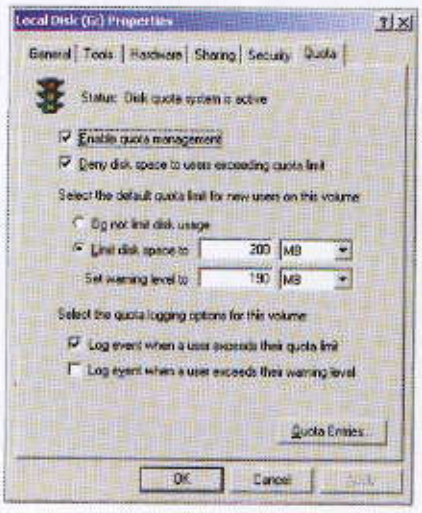

Alan kısıtlaması: Administrator, tek tek kullanıcılar için disk alanlarını belirleyebiliyor.

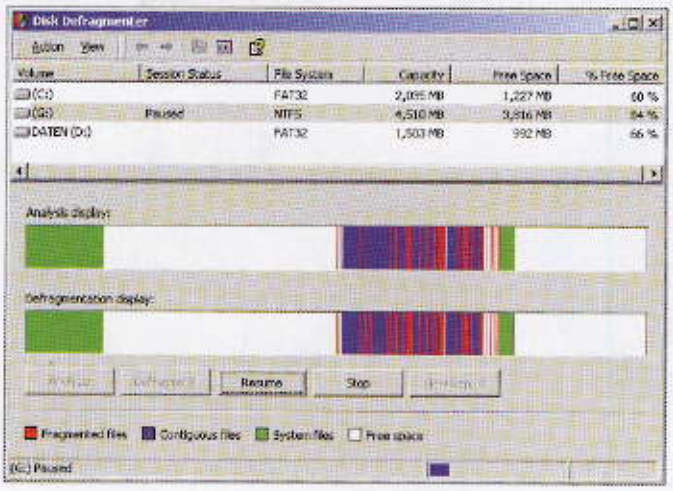

Defrag dahil: Windows 2000 sabitdiski optimize etmek için bir araca sahip. NT4, üçüncü üreticiler tarafından yönlendirilen bir yazılımdı.

Seagate'in Backup programı da pek çok şey katmış. Sadece Tape (bant) sürücülerini ve çıkartılabilir medyaları (ZIP ve JAZ gibi) değil, sabitdisk üzerindeki dosyaları da güvenceye alıyor. Komple sistem güvenliğini ise Windows 2000 bir kurtarma disketi seti yardımıyla sağlamıyor. Bu arada sabitdisk formatlanıyor ve bütün işletim sistemi kullanıcı hiçbir müdahalede bulunmadan kendi kendine tekrar kuruluyor.

Sistem dosyaları ve sürücülere oto-koruma

Windows 98, bir program kurulumu sırasında sistem dosyası daha eski bir sürümü ile değiştiğinde felç oluyor. Hatalı donanım sürücüleri de tüm işletim sistemini kaosa sürükleyebilir. Windows 2000'de ise sistem için gerekli dosyalar değişme veya silinmeye karşı korunmuş durumda. Donanım üreticilerinin sürücüleri, Windows 2000'in tüm özelliklerine uydukları takdirde Microsoft tarafından onaylamıyor. Önümüzdeki yıl yeterli sayıda sürücünün Windows 2000 için mevcut olacağı düşünülürse, sadece sertifikalı sürücülerin kurulabileceği sonucu çıkarılabilir. Windows 98 ile ortak sürücü modelleri sayesinde, hemen hemen her multimedya sunucusu yeni çıkacak Windows NT için de sürücü sunabilir.

Windows 2000 hakkındaki ilk izlenimimiz

Windows 2000'in Beta3'ü oldukça iyi bir etki bırakıyor. Bugüne kadar hiçbir NT işletim sisteminin kurulumu bu kadar kolay ve rahat olmamıştı. Nihayet ses kartlarının veya ISDN'in NT altında sadece uzmanlar tarafından ayarlandığı dönem sona erdi. Windows 98 takımının NT ile birleşmesi Windows 2000 için iyi oldu. Sonuç olarak ortaya çıkan sadece şirketler için değil, günlük PC kullanıcıları için de ilgi çekici bir işletim sistemi.

Notebook'lar İçin Avantajlar

Windows NT 4.0 profesyonel işletim sistemi olarak Laptop üzerinde mobil kullanıma göre yapılmamıştı. Özellikle gerekli güç yöneticisi programın Notebook'a kurulmasını engelliyordu. Bu Windows 2000'de farklı:

- Güç yöneticisi sadece APM'i (Advanced Power Management) değil, standart ACPI'yi (Advanced Configuration and Power Interface) de destekliyor. ACPI'de işletim sistemi BIOS'u değil, enerji tasarrufu modunu denetliyor. "On Now" fonksiyonu ile sistem konumu açık tüm programları ile "donuyor" ve bu da yeniden başlatmayı oldukça hızlandırıyor. ACPI sadece yeni donanım (1999 ve üstü anakartlar) ile çalışıyor.
- Plug & Play sayesinde Windows 2000 PC kartlarını sistem çalışırken değiştirildiğinde bile tanıyor. Notebook'unu Docking Station veya ağ kartı ile ağa bağlayanların önemli ağ klasörleri veya Web sayfaları "Offline-dizin" olarak belirlenir. Ağ bağlantısı sonlandırılırken bu veriler sabitdiskinizin Cache'ine lokal olarak yazılacaklar ve yolda da kullanılabilecekler.
- Yeni NTFS 5 dosya sistemi tüm klasörler veya dosyaları şifreleyen ve dosya hırsızlarından koruyan bir mekanizma çalıştırır. NTFS ayrıca sıkıştırır, yerini belirler ve dosyaları kolay tanınacak şekilde adlandırır. Böylelikle doküman arama işi oldukça kolaylaşıyor.

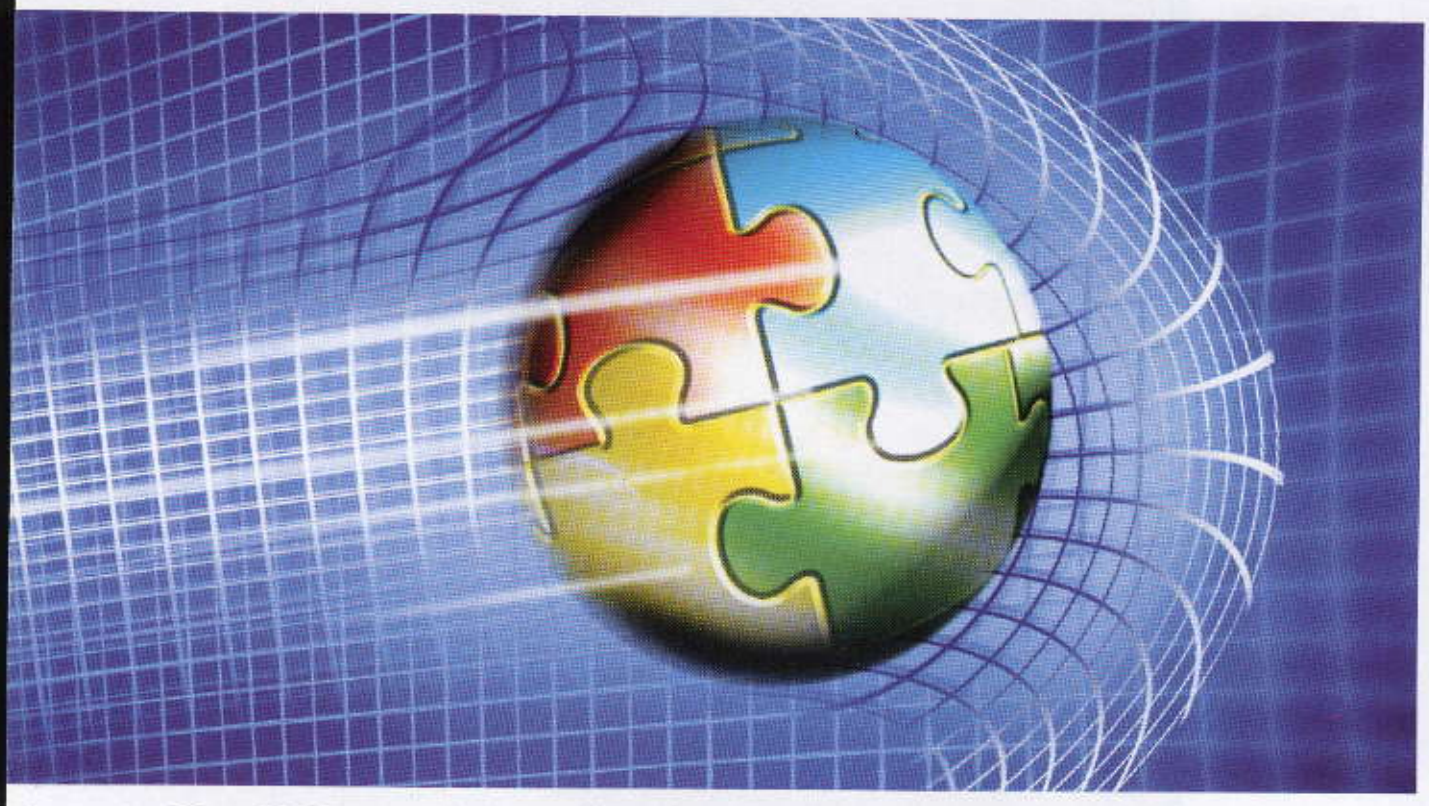

Office 2000 Net'te

Office kullanıcıları yenilikler için birkaç yıl beklemek zorunda kaldılar. Microsoft, Office 2000 ile Intranet'e sıçrıyor. CHIP, piyasa sürümünü test etti ve ilk CHIPuçlarını veriyor.

Derleyen Alis Sırmeyan alis@yahoo.com

Microsoft, belli ki kullanılabilirlik laboratuvarları ve destek elemanlarının tecrübelerinden oldukça fazla bilgi edinmiş: Yeni sürümün en çok üzerinde durduğu şey özellikler ve yenilikler değil, aksine bu sürümün kullanımı ve anlaşılması çok daha kolay. Bu özellikle kurulum ve menüler için geçerli. Terfi edecekler, Office 95'den 97'ye ettikleri zamankinden çok daha az sorunla karşılaşacaklar: Eski dosya biçimleri korunuyor, sadece Access veri bankaları üzerinde değişiklikler yapılmış. Bu sürüm ile birlikte gelen en büyük yenilik Intranet fonksiyonları. Word, Excel, Powerpoint ve Access, TCP/IP kullanarak lokal ağ (LAN) üzerinde veri alışverişi yapılabilecek şekilde hazırlanmış. Premium sürümünde bunlara ek olarak Web sayfaları hazırlamak için kullanılan Frontpage 2000 de bulunuyor. Komple bir Intranet kurmak isteyenlerin özel sürümlere ihtiyacı olacak: Premium, profesyonel veya geliştiriciler için olan sürüm. Diğer paketlerde gerekli tüm bileşenler yok. Küçük işletme sürümü ve standart sürüm tek kullanıcılı PC'ler için uygun.

Özetle...

- Office 2000'in tüm yeniliklerine genel bir bakış ve yorumlar
- Yeni ofis sürümünün yenilikleri en çok kimin işine yarayacak, terfiye değer mi?
- Office 2000 ile ilgili işinizi kolaylaştıracak ilk CHIPuçları

Yeni Kurulum: Daha akıllı ve daha esnek

Office 95/97 ve 2000 kurulum rutinleri karşılaştırıldığında yeni ofisin birkaç tıklama ve ipucu ile kullanıcıların ihtiyaçlarına çok daha iyi cevap verdiği görülüyor.

Update Etmeye Gerek Var mı?

Şirketler için Intranet konusundaki yenilikler dahili ağ üzerinde çalışmak için çok fazla avantaja sahip. Bu yüzden Profesyonel veya Premium pakete Update etmek faydalı olur.

Özel Kullanıcılar ise Update etmekten vazgeçsinler. Kaybedeceğiniz tek şey küçük yeniliklerin sağlayacağı konfor. Office 97 ve 2000'deki dosya formatlarının aynı olması sayesinde iki sürüm arasında dosya alışverişi hiçbir soruna neden olmuyor. Office 2000 Fiyatları 506$ (Standart) ile 811$ (Premium) arasında değişiyor. Update içinse fiyatlar 253 ile 465$ arasında değişiyor.

Klasik birkaç sorudan (kaydedilecek dizin vb.) sonra kurulum varsa kurulu olan bir önceki sürümün bilgilerini toplar. Sonra ilgili sürümün tüm fonksiyonlarını gösterir. Yeni olan seçilebilir kurulum: Fonksiyonlar küçük bir sabitdisk imgesi ile gösteriliyorsa kurulum bunları hemen kurar. Bu, örneğin bazı sihirbazlarda isteğe göre gerçekleşiyor. Daha sonraki dönemde kurulumu yapılmamış bir bileşen çağırdığımızda ofis CD-ROM isteyecek ve eksik olan yazılımı sistemi yeniden başlatmadan kuracaktır. CD simgesi, bileşenlerin CD-ROM'dan yüklenmekte olduğunu ifade eder.

Seçenekleri değiştirmek için iki tıklama yeterli: Biri söz konusu seçenek ve diğeri de tüm imgeleri tıklamaya uygun hale getiren konteks menüsü. Ancak tüm bileşenler CD'den yüklenemiyor.

Bu hassas kararın iki avantajı var: Birincisi böylece hiç kullanılmayan özellikler CD'de kalıyor ve diskinizde yer kaplamıyorlar. İkincisi ise kurulum süresinin oldukça kısalması. Kurulum ayarlarını da kaydetmek ve bir sonraki kurulumda tekrar kullanmak mümkün. Bu, özellikle sistem yöneticilerinin yükünü hafifletir.

Etkili otokontrol: Office 2000 kendini tamir ediyor

Office 95/97'ye yabancı bir diğer özellik ise algılama ve tamir ("Detect and Repair") menü komutu. Bunun ardında aslında kısmen Windows'tan bildiğimiz bir mekanizma gizli: Çalışma sırasında tuhaf etkiler ortaya çıktığında veya bir bileşen durduğunda bu komut ile otomatik tamir kurulumunu çalıştırıyorsunuz. Böylece kurulumunuzun sistem dosyaları kontrol ediliyor. Bu araç herhangi bir sorun bulduğunda, örneğin Office 2000'in DLL dosyalarından biri kurulmuş başka bir yazılımdan dolayı zarar görmüş veya değişmişse, CD-ROM'unu ister ve kendi kendini tamir eder. Bu tamir şekli başlat menüsü altından başka klasörlere kayan ofis ikonları gibi hassas konular için de geçerli.

Dil menüsü: Dilin komple değişebilmesinden çok, otomatik dil tanıma özelliği önem taşıyor.

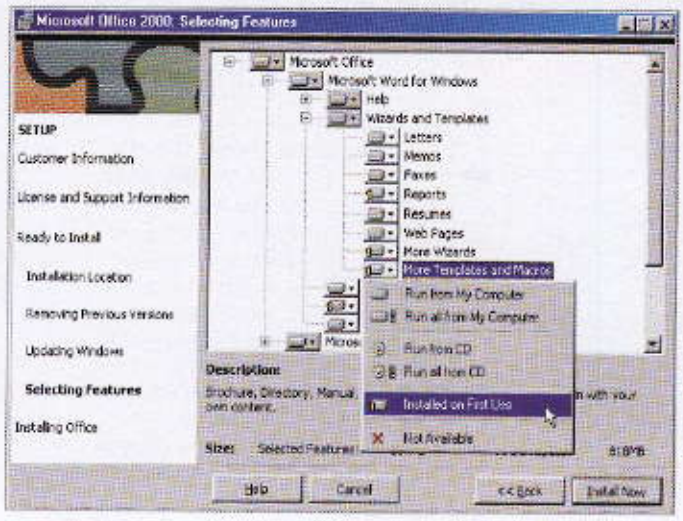

Kurulum yeni özellikler sunuyor: Konteks menüsünde bir bileşeni hemen yükleme veya ihtiyaç halinde CD-ROM üzerinden doğrudan başlatma konusunda tercih yapabiliyorsunuz.

Müşteri hizmeti: Internet'ten Update

Microsoft, eski sürümlerindeki Update servisini de geliştirdi. Windows 98'deki "Windows Update"in yerine "Office on the Web"e tıklayarak Internet'e bağlandığınız anda Microsoft'un Internet sayfasına bağlanırsınız. Bu sayfalarda sadece ofis için eklenecek ("Add-ons") fonksiyonlar değil, bugüne kadar manuel yüklenip kurulan makrolar, Clipartlar, yamalar ve düzeltilmiş bileşenler var.

Tamir işleminin, özellikle yazılımlardaki bilinen Bug'lar için, bu harici değişkeni başka bir görev daha üstleniyor: Ofis uygulamalarından herhangi birisi aktif olduğunda, bir araç Microsoft'un bilgisi doğrultusunda sistemi kontrol eder. Sistem dosyaları ve sistem veri bankası kontrol edilir. Böylece Office 2000 küçük sorunları kullanıcı daha farkına bile varmadan otomatik olarak ortadan kaldırır. Windows 98'de kısmen yapılan "sistem dosyası testi" ve "kayıt kontrolü" ilk testlerden edindiğimiz deneyime göre yeni ofiste çok faydalı bir özellik haline gelmiş.

Çok dilli ofis: Herkese göre çok detaylı dosya

Ofis bugüne kadar Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca vb. olmak üzere pek çok dildeydi ve bunun için ana sürüm uluslararası yapılmak zorundaydı. Microsoft artık bu tarzda çalışmaktan vazgeçti.

Artık sadece tek bir program sürümü var ve "Multi Language" paketi tarafından tanımlanmış. Bu paket programı istediğiniz dile çeviriyor- kurulumdan sonra bile. Artık Office 2000'in uluslararası sürümleri pazara çok daha hızlı giriyor. Çoğu menü diline göre ayarlı zaten.

Bir diğer avantaj: Özellikle çok ulus-

Akıllı Menüler:

Word, Excel vb. bugüne kadar tüm komutlarını Pull-Down menüler içinde listeliyorlardı. Bu çok fazla zaman kaybettiren menüler özellikle yeni başlayanlar için oldukça karmaşık oluyordu.
Windows2000'in de kullandığı "akıllı menüler" fikri bu nedenle ortaya çıktı. Örneğin Word'de "Düzen" gibi bir menü seçtiğinizde çok az komut göreceksiniz. Örneğin "Paste Special" veya "Undo" gibi. Geriye kalan komutlar bir ok işareti ile menünün alt kenarında gizleniyorlar.
Ofis, bir menünün komutlarının ne kadar sıklıkta kullanıldığını da hesaba katıyor elbette. Bu istatistiklerin sonunda komutlar kullanılma sıklıklarına göre yukarılara, görünen alana doğru çıkıyor. Çok seyrek kullanılan veya asla kullanılmayan komutlar ise aşağı kayıyorlar.

lu şirketler, çalışanlarına kendi ana dillerinde yazılım sunabilmeye çok önem veriyorlar. Multi Language paketi, istenilen dilin dosyalarının sistemde çalıştırılmasını ve sistem veri bankasında birkaç kayıtla bu geçişi oldukça hızlı gerçekleştiriyor.

Ancak şu anda hâlâ birkaç sınırlama var: Diller arasında birkaç fare tıklamasıyla tamamen sorunsuz geçiş ancak Windows 2000 ile gerçekleşecek- bu teknoloji ilk defa burada tamamen desteklenecek. Burada dikkat çeken bir diğer şey ise tüm sürümlerin aynı hatayı içerecek olması. Geçmişte İngilizce sürümde olan bir Bug'ın Türkçe sürümde de bulunacağına dair bir kural yoktu. Ancak gelecekte yamalar (Bugfix) ve Work Around'lar dünya çapında aynı olacak.

Kendinden öncekiler gibi Office 2000 de Access ve Powerpoint dahil tüm sistem bazında yazım ve dilbilgisi kontrolü yapıyor. Bu araç, dokümandaki parçaların (paragraf, kutu vb) hangi dilde yazıldığını tanır ve otomatik olarak değiştirir. Microsoft'a göre bu fonksiyon 21 dil için çalışıyor. Bu otomatik düzeltme için de geçerli.

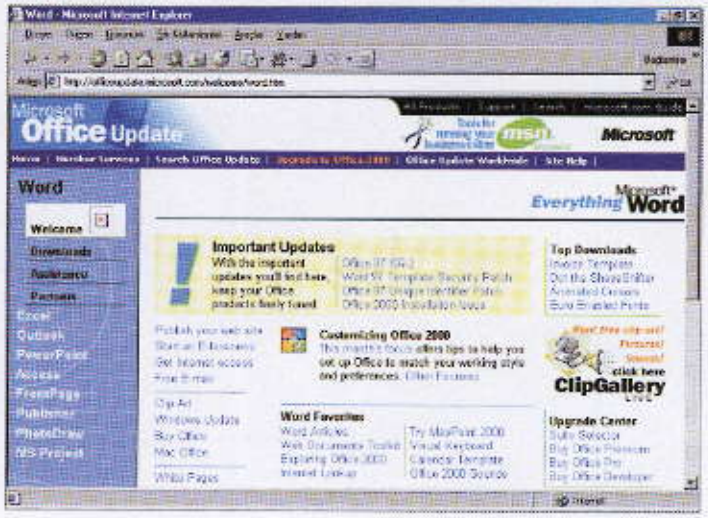

Microsoft Office Update: Windows Update gibi Office Update de ofis paketini en son sürümlere güncelliyor ve hataları düzeltiyor.

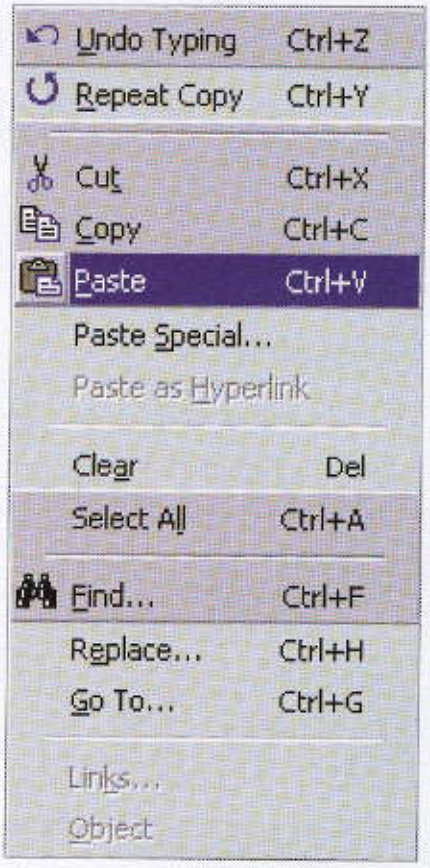

Akıllı menüler: Word'ün bu menüsü öncelikle en sık kullanılan komutları ve sonra diğerlerini gösteriyor.

Aslında Microsoft, Office 2000'e dil tanıma fonksiyonu koymak istedi. Böylece komutları yerine getirecek, mikrofon aracılığı ile yazılı metin oluşturacaktı. Microsoft'a göre şu anda bu teknik test aşamasında ve o yüzden Office 2000'in son sürümüne eklenmedi.

Office 2000 ile Intranet'e: Lokal ağı kullanın

Office 97 ile de takım çalışması mümkün, ancak Intranet üzerinden değil. Bunun için ya ağ üzerindeki yapıyı veya grup elemanlarının e-mail ve Outlook ile doküman göndermeleri gerekiyordu. Office 2000 sayesinde bir çalışma grubundaki elemanların Intranet üzerinde çalışma sonuçlarını tartışabilmesi mümkün oluyor. Bunun için uzun zamandır bilen yapıları kullanacaksınız: Dokümanlar bir Web-Server üzerinde herkese açılacak ve böylece erişime hakkı olan herkes bunları görebilecek. Grup elemanları bu çalışma sonuçlarını yorumlayıp içeriğini optimize edebilecekler.

Office 2000 altında takım çalışması nasıl oluyor?

Yaptığımız testte Office 2000 Intranet altında en iyi yönlerini gösterdi: Windows NT Server için IIS 4.0 Server'ı ve Windows NT Workstation veya Windows 95/98 için PWS 4.0 oldukça hızlı kuruldu.

Microsoft, Intranet üzerinden, düzenlenmiş Web sayfalarının yönetilmesini ve tartışma gruplarını kolaylaştıran Server geliştirmelerini (OSE, Office Server- Geliştirmeleri) aktarır. Böylece aboneler buralara erişir- bir çalışma grubundaki elemanlar için oldukça pratik bir uygulama, çünkü abone olunan dokümanlar değiştirildiklerinde herkese otomatik olarak e-mail gönderilir.

Küçük bir örnek: Bir grubun proje yöneticisi Word altında yeni projeyi anlatan ve tartışma ortamı doğuran bir doküman hazırlar. Word 2000'de "File / Save as Web page" komutu ile kaydeder. Bu arada Word kendi formatını HTML'e dönüştürür. HTML'in içermediği önemli formatların kaybolmaması için Word Meta dili olan XML'de kaydeder (bkz. Kutu). Sunucu uzantıları (Server Extensions) veya "File /

Office 2000 İçin Gereken Donanım

Bu yeni ofis aslında bir önceki sürümü ile aynı donanım özelliklerine ihtiyaç duyuyor. Pentium 200 sınıfı ve üzeri makineler ofis için yeterli. Ne bir Pentium III'e ne de 6'lı sürümleriyle Direct-X'e ihtiyacınız var. Standart kurulum yaklaşık 200 Mbyte yer kaplıyor. Tam kurulum ise 300Mbyte'ın üzerinde. Microsoft'tan öğrendiğimize göre 32 Mbyte RAM'e sahip bir PC üzerinde Office 2000 düzgün çalışıyor. Ancak sisteminizin hızlı çalışmasını istiyorsanız, en az 64 Mbyte RAM'e ihtiyacınız var. Intranet Server için gerekenler de buna benzer. CPU'nun hesaplama gücü burada o kadar da önemli değildir, ancak sabitdisk kapasitesi çok önemli. Ağ üzerindeki istemciler ağ kartı ve TCP/IP ile klasik ağ bağlantısı kurarlar. IP- adreslerini doğru ayarlamak ve Subnet Mask verme işi yine sistem yöneticileri tarafından yapılmalı.

info.@alpha.samtek-itc.com.tr
http://www.samtek-itc.com.tr
ZAMANI KAZANCA ÇEVİRİN!
CD ve Disket versiyonu
Artık çevirebilirsiniz...
MacOS
Win3.1
Win95
WinNT
ÇEVİRMEN
İngilizce'den Türkçe'ye
Bilgisayar Destekli Çeviri Sistemi
45.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir genel amaçlı sözlük
35.000 kelimelik kullanıcı tarafından genişletilebilir; teknik, tıp ve işletme amaçlı sözlük setleri
İlk yılı ücretsiz, kullanım ve güncelleştirme desteği
Scanner ve OCR yazılımı ilavesi ile komple çeviri seti
samtek-itc
ileri teknoloji merkezi a.ş.
Farabi Sk. 31/4 06690 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312-467 45 25, Fax: 0312-467 45 24
19 Mayıs Mh. Esin Sk. 9/9 Erenköy
81090 Kozyatağı İSTANBUL
Tel: 0216-467 51 41, Fax: 0216-302 89 52

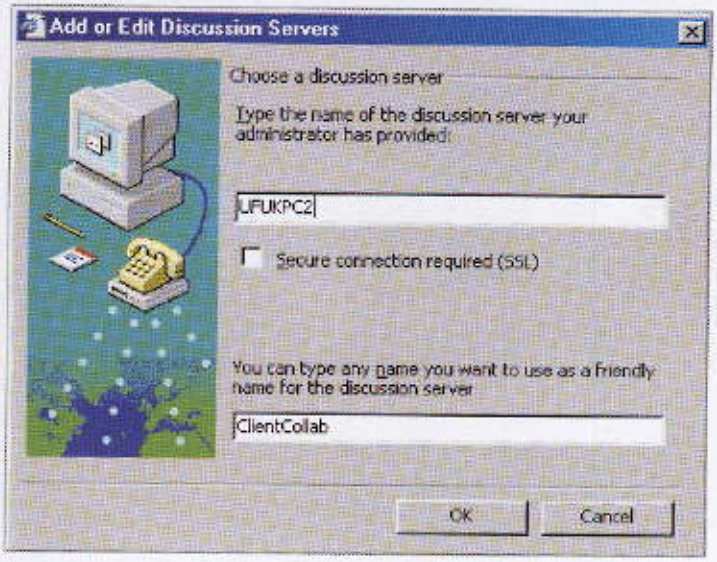

Kurulu bir Intranet Server Web tartışmaları için şarttır: Microsoft bunlardan iki tane sunar, IIS 4,0 ve PWS 4.0.

Save as Web page" penceresindeki "Web Folders (Publish)" butonu ile doküman ağ üzerindeki Intranet sunucusuna kaydedilir.

Dört değişik kullanıcı grubu ve erişim hakları

Gruptaki tüm çalışanların bu Web'e erişimi var. Ancak herkes aynı haklara sahip değil.

Web kullanıcıları Web sayfasındaki raporları görebilir, ancak tartışma grubu üyeleri ve aboneler gibi tartışmalara ve aboneliklere katılamazlar. Yazarlar sadece okumakla kalmayıp raporlar oluşturup abonelikler oluşturabilirler. Adminstratörler bir yazarın tüm haklarına sahiptirler ve Server'da yeni alanlar yaratma, değiştirme ve silme hakkına sahiptirler. Administratör tüm erişimler üzerinde kontrolü tutar.

Web üzerindeki bir doküman ile ilgilenenler Internet Explorer'da ismi tıklarlar. Bir eleman yorum yapmak istiyorsa "Discuss" butonunu tıklar. Buradan tartışma grubuna gidilir ve doğrudan yorumlar için küçük bir editör hazırlar. Bu yorum Web Server üzerine kaydedilerek herkese açılır.

Administratör için yapılacak çok iş var

Intranet üzerindeki bu tartışma çok fazla yöneticilik gerektiriyor: Bu iş ile ilgilenen eleman Windows NT altında grubunun kullanıcılarını tanımlayıp gerekli hakları vermeli. Aynı anda tartışma ve dokümanların bulunacağı Web'leri de hazırlamak durumunda. Böyle bir proje kapandığında ise tartışma grubunu kapatıp disk alanını yine açmalı.

Sonuç: Güncelleme sadece firmalar için faydalı

Intranet fonksiyonları dışında Office 2000'in yenilikleri daha çok görüntüye dayalı ve günlük çalışmaya biraz daha konfor getiriyor. Testimizdeki paket oldukça hızlı ve sağlamdı. Çok seyrek olarak göçme yaşandı. Sonuç olarak Office 2000 ile karşılaştırıldığında, rakip ürünler üzerinde göz gezdirmeyi düşündürecek kadar pahalı.

"XML" nedir?

Bir dokümanda özel uygulamalarla ilgili yönetme işaretleri veya başka sekanslar varsa bunlar HTML dönüşümünde göz önünde tutulmazlar.

Bir Access dosyasından HTML tablosu yapmak mümkün, ancak veri bankası fonksiyonlarını kaybedebilir. Örneğin veri satırları arasındaki bağlantı onarılamaz şekilde yok olabilir. Bu sorunlarla karşılaşmamak için Microsoft, HTML altında da işleyen bir Meta dili olan Extensible Markup Language (XML) yönetim kodunu kullanır.

Microsoft, Web üzerinde daha düşük performanslı bilgisayarlar tarafından sunulacak olan kodları XML ile içeriklerinden ayırır. XML içeren HTML sayfalarının sunumunu Office 2000'le birlikte gelen Internet Explorer 5.0 üstlenir.

Bilgi İçin

Microsoft
www.microsoft.com/office
www.microsoft.com/turkiye/office

Word, Excel, Access ve Diğerleri

MS Office 2000 uygulamalarının ilk Chipuçları

Word, Excel ve Access, deneyimli PC kullanıcılarının bile hemen keşfedemeyeceği pek çok pratik fonksiyon sunuyor.

• **Word: Tıkla ve gir.** Word'de "Tools /Options/Edit" altında "Enable Click and Type" kutusunu seçtiğinizde Görünüm (View) altında "Web Layout" ve "Print Layout" yeni giriş yardımları sunar. Cursor'ı boş bir alana doğru hareket ettirin. Cursor'ın hemen yanında metni sağa, sola daya veya ortala imgesi belirir. Burada çift tıklayarak imge çubuğundan çok daha hızlı bir şekilde biçimlendirme yapabilirsiniz.

• **Office: Topla ve ekle.** Yeni pano (Clipboard) değişik içerikleri kaydeder. Office 95/97'nin aksine burada on iki değişik içeriği panoya yapıştırıp arka arkaya ekleyebilirsiniz. Bu pano için yeni simge çubuğunu örneğin Word altında "View/Toolbars/Clipboard" altında bulursunuz; bir programda birden fazla içeriği Clipboard ile kopyalarken Word gibi bir uygulama açıksa yine bu çubuk belirir.

• **Office: Düzeltilmiş yazım ve dilbilgisi.** Microsoft yazım ve dilbilgisi yardımını oldukça geliştirmiş. Örneğin çift yazılan isimleri doğru yazılmışlarsa kabul ediyor. Böyle bir durumda bir önceki sürümde kırmızı dalgalı bir çizgi oluşuyordu. Otomatik düzeltme daha çok yazım hatası ile uğraşıyor.

• **Word: Dil seçme.** Otomatik dil seçimli yeni yazım ve dilbilgisi denetlemesi pratikte olumsuzluklar da taşıyor: Bir metnin paragrafı İngilizce bir sözcük ile başladığında Word dili hemen İngilizce'ye çevirir. Böyle bir durumda paragrafı veya bütün metni seçin ve "Tools/ Language/Set Language"e tıklayın. Oradan standart dili seçin ve "Detect language automatically" seçeneğini kaldırın.

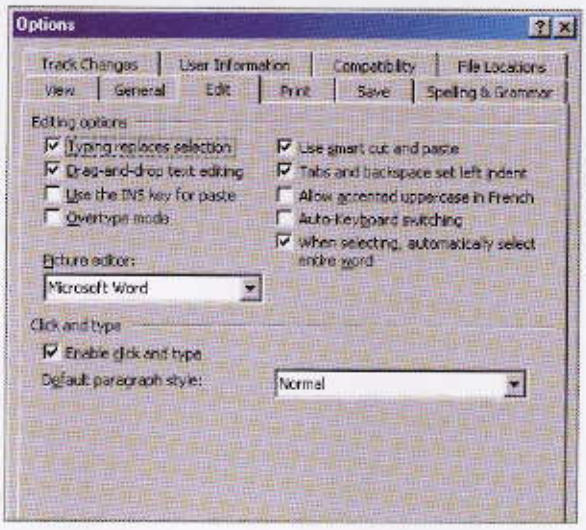

Tıkla ve yaz: Bu yeni fonksiyon ile paragrafların biçimlendirilmesi kolaylaşıyor. Bunun gibi belgeler üzerinde çalışmayı kolaylaştıracak birçok yenilik Office 2000'de mevcut.

• **Excel: Seçilen alanların rengi açık mavi.** Excel 97 seçilen hücre veya hücre alanlarını ters sunar: Seçilen hücre içerikleri çok zor görünürdü. Bu hücreler artık açık mavi.

• **Excel: Yeni imleç.** Yeni Excel'deki Cursor biçimleri konteks ile ilgili. Kullanıcı böylece hangi seçeneklerin açık olduğunu görebilir. Örneğin tablolardaki hücreleri gösteren bir formül yazmanız gerekiyorsa, Cursor üzerinde hücreleri veya alanları seçebileceğiniz bir hücrenin çerçevesi açık gri renkte belirir.

• **Excel: 2000 Yılı zorlaması.** Kullanıcılar bugüne kadar yıl sayılarını yazarken (iki basamaklı/ dört basamaklı) hiçbir kurala uymazken, ofis içindeki Policy Editor dört basamaklı tarih kullanımını zorlayarak mMillenium Bug'ını engellemeye çalışır. www.microsoft.com/office/ork/2000/appndx /toolbox.htm adres altında ofis kaynak kitinin (Ressource Kit) en güncel sürümünü yükleyebilirsiniz. 9 Mbyte büyüklüğündeki dosyayı kurduktan sonra editörü ("System Policy Editor") çalıştırın ve "File/Open Registry/Local User" seçeneğinden "Microsoft Excel 2000/ Miscellaneous" alanına girin. "Enable four-digit year display"i seçerek Excel'in dört basamaklı yıl sayılarını kullanmasını, hatta zorlamasını sağlayabilirsiniz.

Yeni Clipboard: Maksimum on iki içeriği daha sonra yapıştırılmak üzere kaydedebiliyor.

• **Acces: Yeni veri bankası formatı.** Microsoft'un veri bankası Access yeni dahili bir formatla çalışıyor. "Tools/ Database Utilities/Convert Database" komutu ile açılan bir veri bankasını eski veya başka bir veri bankası formatında kaydedebilirsiniz. Eski bir veri bankasını "File/Open" üzerinden açtığınızda "Convert Database/Open"penceresi açılır. Eğer veri bankasının Access 95/97 için kullanmaya devam etmek istiyorsanız, burada dönüştürme işlemini yapmayın.

• **Access: Veri sıkıştırma.** Access 95/97 altında veri bankası projeleri zaman zaman manuel olarak sıkıştırılarak hızlandırmaya ve yer açmaya çalışılırdı. Ancak pek çok kullanıcı bu adımları unuttukları için Access 2000 ile bu fonksiyon ayarlandı: Sıkıştırma işlemi veri bankası her kapatıldığında otomatik olarak gerçekleşiyor.

Bu ayarı "Tools /Options/Common" altında "Compact on close" ile kaldırabilirsiniz.

A'dan Z'ye Star Office 5.1

Halen bu yeni Office paketine yabancıysanız, adım adım kurulum işlemlerinden ücretsiz kayıtlı kullanıcı olabilme işlemlerine, yeni sürümün getirdiği özelliklere kadar herşeyi bu yazıda bulabilirsiniz.

Mahmut Karslıoğlu mkars@chip.com.tr

Internet üzerinden tamamen ücretsiz olarak dağıtılan ve eksiksiz Office bileşenleri ile Türkiye'de de yavaş yavaş adını duyurmaya başlayan Star Office'ın piyasaya yeni sürdüğü bu sürüm güncellemesi kullanıcıya oldukça fazla yenilik sunuyor. Eklenen yenilikler ve var olan özelliklerde yapılan geliştirmeler ile artık MS Office'e rakip olmaya başlayan Office paketinin tam sürümünü bu ayki Chip CD'sinden yükleyerek oldukça uzun dosya boyutuna sahip olan bu programı indirme zahmetinden kurtulabilirsiniz. Kayıtlı kullanıcı olmak için izlenmesi gereken adımları ise yine yazının devamında bulabilirsiniz.

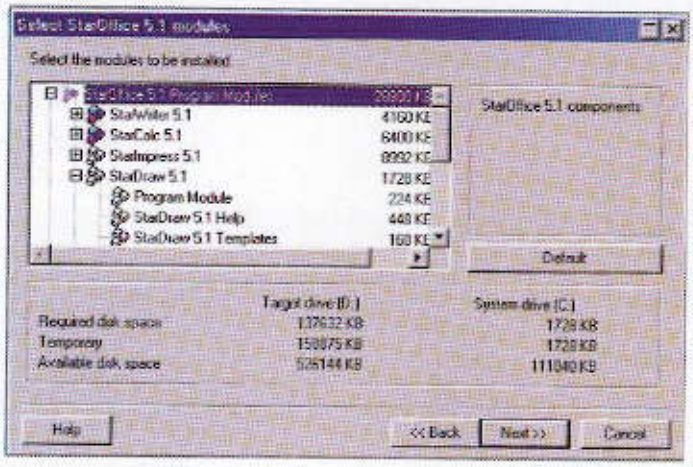

Özel kurulumda yer ayan Star Office modüllerine ekleyip kaldırarak sisteminize en uygun kurulum seçeneğine ulaşabilirsiniz.

Adım adım Star Office'in kurulması

Önce bu ay sizlere vermiş olduğumuz Chip CD'sini CD-ROM'unuza takın. Eğer otomatik başlama özelliğini kapatmadıysanız giriş arabirimi karşınıza gelecektir. Eğer bu özellik kapalı ise Bilgisayarım ikonundan CD-ROM ikonuna çift tıklayarak da bu pencereye ulaşabilirsiniz. Karşınıza gelecek olan arabirimde Çalıştır tuşuna tıklayın. HTML arabirim karşınıza geldiği zaman, burada sağ üst köşedeki Star Office kutusu simgesine tıklayarak bu sayfaya geçin. Karşınıza yeni gelecek olan sayfada iki Link'ten birine tıklayıp çalıştırılmayı onaylayın. Böylece kurulum başlayacaktır.

Win98 işletim sisteminin kurulumunu andıran pencerede standart olarak Next ve Back tuşları ile kurulum aşamalarında dolaşabilirsiniz. Kurulumun ilk adımında Media Key'i işaretleyin ve alt bölüme CD zarfınızın arka yüzünde bulunan anahtar numaranızı girin. Bu numara sizin kayıtlı kullanıcı olabilmek için gerekli kişisel numaranız olduğu için kimseyle paylaşmamanız iyi olacaktır. Burayı Next tuşu ile geçin. İkinci adımda ise kurulumun devam edebilmesi için bazı bilgileri zorunlu olarak girmeniz gerekir. Bir sonraki adıma geçildiği zaman zaten eksik girilen bilgi varsa kurulum daha fazla devam etmeyecektir. Bu durumda Back tuşu ile geri dönüp eksikleri tamamlayıp öyle devam edin. Kayıt bilgilerinin olduğu iki ekranı Next tuşları ile geçin.

Programın sabitdiskinizde kaplayacağı alanın belirlendiği kurulum tipi ekranında ise, standart, özel ve minimum kurulum şansınız bulunuyor. Standart kurulum 152 MB disk alanı gerektirirken, minimum kurulum için ise, 96 MB yeterli oluyor. Özel kurulum seçildiğinde ise yüklenen bileşenlere göre bu alan değişiyor. Next ile devam ettiğinizde kurulmak istenen klasör sorulacaktır. Bunu değiştirmeden devam edin ve bunu onaylayın.

Eğer kurulum tipi seçiminizi "Özel" olarak yaptıysanız, karşınıza bileşenleri seçebileceğiniz pencere gelecektir. Burada sol üst tarafta yer alan pencereden bileşenleri bunların yanındaki üç küp simgesine tıklayarak yükleyip kaldırabilirsiniz. Renkli küpler o bileşenin tamamının yükleneceğini, soluk renkli küpler içinden bazı alt bileşenlerin yükleneceğini, siyah beyazlar ise kesinlikle yüklenmeyeceğini belirtir. Burada yer alan Default tuşu herşeyi eski haline döndürecektir. Seçiminizi yaptıktan sonra yine Next ile devam edin. Complete tuşuna bastığınız zaman kurulum başlayacak- ►

Özetle...

- Star Office 5.1'in adım adım kurulum özellikleri
- Kayıtlı kullanıcı olabimek için yapılması gerekenler
- Kısaca 5.0 sürümünün getirdiği yeni özellikleri

tır. Ancak dosyaların kopyalanmasından önce Java Runtime'larının yüklenip yüklenmeyeceğini de belirlemeniz gerekir. "No support for java script" i seçip yüklemeyebilirsiniz. Yüklemek için ise Install tuşuna basmak yeterli olacaktır. Yüklemenin hemen ardından Java Runtime 1.1.7b kurulacak ve "Use Existing System" penceresi altında yer alacaktır. Burada Ok tuşuna tıkladığınız da ise kopyalamaya başlanacaktır. İşlem bitince son kez tekrar Complete tuşuna basın ve kurulumun tamamlanması için Restart sorusuna "Evet" cevabını verin.

Kurulum sonrası yapılması gereken ilk ayarlar

Bilgisayarınız baştan başladıktan sonra Başlat-Programlar altından Star Office 5.1 içindeki Star Office ikonuna tıklayarak programı çalıştırabilirsiniz. İlk defa çalıştırıldığı zaman program bir kereye mahsus birkaç ayar gerektirecektir. Eğer Star Office'in Default Internet uygulamanız olmasını istiyorsanız, ilk açılacak olan programa yeni eklenmiş Internet ayarları penceresinden ilk seçeneği işaretleyebilirsiniz. Bu durumda Browser, e-mail, News, FTP gibi hangi alt bileşenleri istediğinizi de belirlemeniz gerekir. Eğer istemiyorsanız ilk seçeneği kapatın. Böylece sisteminizde Default Internet uygulamanızı kullanmaya devam edebilirsiniz. Next tuşu ile devam ettiğinizde ise sisteminize yüklü Browser'lar listelenecek ve bir tanesini seçmeniz istenecektir. Burada seçtiğiniz Browser'da yapmış olduğunuz tüm Internet ayarları ve e-mail'ler Star Office bünyesine aktarılacaktır. Create tuşuna bastığınız zaman işlem başlayacaktır. Eğer halen gönderilmemiş mesajlarınız bulunuyorsa, bunların da aktarılıp aktarılmayacağını program size soracaktır. Tüm işlemler bittikten sonra Thanks tuşuna bastığınızda da artık programı kullanmaya başlayabilirsiniz.

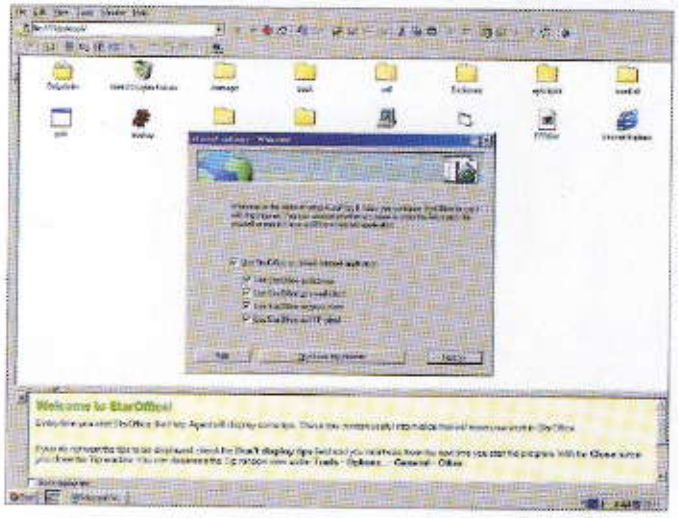

Programın ilk çalıştırılması sırasında isterseniz Star Office'in Default Internet uygulamanız olmasını da sağlayabilirisiniz.

Kayıtlı kullanıcı olabilmek için gerekli işlemler

Star Office daha önce de bahsettiğimiz gibi tamamen ücretsiz tam sürüm bir program ve zaman sınırlaması olmadan istediğiniz kadar kullanabilirsiniz. Ancak bunu yapabilmek için sadece kişisel bilgilerinizden oluşan küçük ve yine ücretsiz bir kayıt işlemi gerekiyor. Aksi takdirde CD ile birlikte gelen Media Key size en fazla bir aylık bir kullanım süresi tanıyacaktır. Kayıt yaptırmanın en kısa ve pratik yolu Internet üzerinde Online kayıttan geçiyor. Bunun yanında tabii ki Internet bağlantısı olmayanlar için faksla ya da mektupla kayıt seçenekleri de bulunuyor.

Online kayıt için önce Internet bağlantınızı sağladıktan sonra Online Registration seçeneğini seçmeniz ve açılan pencerede "Submit the Data" tuşuna tıklamanız yeterli oluyor. Eğer gerekiyorsa "Modify Data" seçeneğini kullanarak daha önce yapmış olduğunuz ayarlarda da değişiklikler yapabilirsiniz. Kaydın tamamlandığı uyarısı size ulaştığı zaman Tamam tuşuna tıklayın. Bu pencerede yer alan "Customer No" ile "Registration Key" şifrelerini kaybolmayacak bir yere not edin.

Daha sonra Help menüsü altından Registration-Enable Key Dialogue seçeneğini seçin ve biraz önce not etmiş olduğunuz "Customer No" ile "Registration Key"i buraya yazın. Son olarak bu penceredeki Enable Key tuşuna tıkladığınızda programınız sınırsız kullanıma açılacaktır. Eğer Registration menüsü aktif durumda değilse programınız bağlantı sırasında kaydedilmiş demektir. Bu durumda ekstra bir işlem yapmanıza gerek olmaz.

Faks ya da mektupla kayıt seçeneğini kullanmak için ise menüden bu seçenekleri seçin ve tüm bilgilerinizi girin. Daha sonra bunun yazıcıdan çıkışını aldıktan sonra form üzerinde belirtilen faks numarasına ya da mektup adresine yollayın.

En kısa zamanda belirttiğiniz faks numarası ya da mektup adresine kayıt bilgileriniz geri gelecektir. Size gelecek olan şifreleri problemsiz olarak kullanabilmek için kayıt olurken girdiğiniz bilgileri kesinlikle değiştirmeyin. Çünkü kayıt şifreleriniz bu bilgiler doğrultusunda oluşturulduğundan değişmesi durumunda geçerli olmayacaktır.

Sürüm 5.1'in yeniliklerine kısa bir bakış

Program güncellemeleri sırasında genelde 0.1'lik sürüm artışları sadece programda birkaç ufak hata düzeltme ve yine birkaç ufak eklenti olduğu anlamına gelir. Ancak Star Office'in 5.1 sürümü bir önceki 5.0 sürümüne göre kullanıcıya çok fazla yenilik sunuyor. Yeni sürümde Star Office paketi bünyesine programlara göre değişen ancak genelde daha kolay kullanıma yönelik özellikler eklenmiş ve daha önce var olan özelliklere de oldukça gelişkin eklentiler yapılmış.

Star Office içinde genel olarak yeniliklere baktığımız zaman, ağırlığın Internet eklentilerinde olduğu hemen göze çarpıyor. Daha önce de Office içinde yer alan AutoPilot içine yeni eklenen "Internet Access Setup" ile artık Internet ayarlarınız çok kolay yapılabiliyor ya da varolan bir Browser içinden kopyalanabiliyor. Bunun yanında StarOffice 5.1 içine herhangi bir dışsal Browser'ı da Plug-In olarak dahil edebiliyorsunuz. Geliştirilmiş kelime tamamlama özelliğinin yanında, artık URL satırından Internet üzerinde arama da yapılabiliyor. Bunun yanında program içinde genel olarak 20'nin üzerinde çok çarpıcı gelişme bulunuyor.

WinFax Starter Edition'ın kurulması ve kullanılabilmesi için Outlook'un Yalnızca Internet Elektronik Posta Hizmeti olarak kurulması gereklidir. Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır/Outlook 98/Yeni Bileşen Yükle komutunu kullanarak yüklü bileşenleri belirleyebilir ve değişiklik yapabilirsiniz.

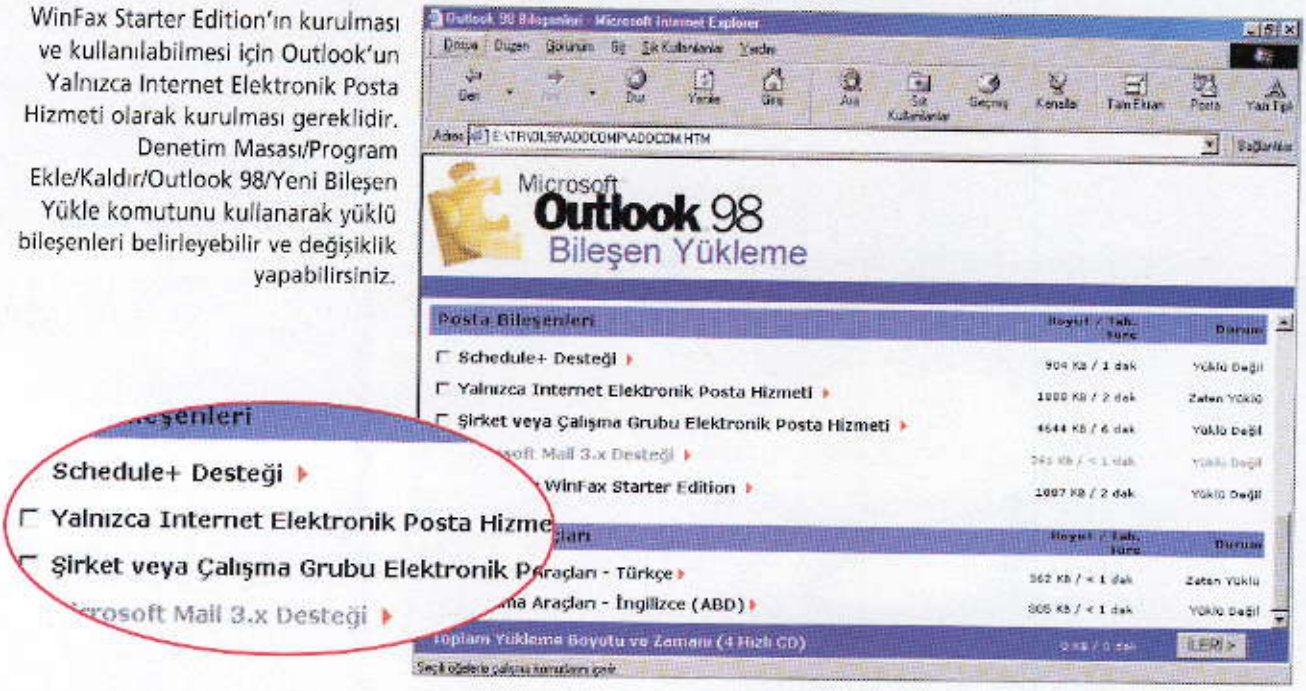

Faks da Çekiyor...

Bu yazıda Outlook 98 ile sorunsuz olarak faks göndermeyi ve almayı göreceksiniz. Ayrıca Outlook 98'in daha önceki versiyonu olan Outlook 97 de bir faks makinesine dönüştürülecek.

Kadir Tuztaş ktuztas@hotmail.com

Microsoft Outlook şirket içi ve dışında mesajlaşmanız için sahip olduğu fonksiyonların yanısıra faks işlemleri için de kullanılabilecek, kullanımı kolay ve işlevsel bir iletişim aracı. Bu yazıda adım adım Outlook 98 ile faks göndermenin inceliklerini açıklıyoruz.

Kurulum varyasyonları: Tespit Etmek/Değiştirmek

Outlook 98 kurulumu için, desteklenen E-Posta hizmetlerinin türüne bağlı olarak, mümkün olan iki varyasyondan biri kullanılır. Bu seçenekler "Yalnızca Internet" ve "Şirket veya Çalışma Grubu"'dur. Outlook ile beraber gelen faks işlevi (Winfax Starter Edition adında Symantec Winfax Pro'nun Light versiyonu), Outlook 98 "Yalnızca Internet" seçeneği ile kurulduysa kullanılabilir.

Eğer Çalışma Grubu seçeneğini kurduysanız veya halen Outlook 97 ile çalışıyorsanız, Windows 95 ya da aynı şekilde Windows 98 CD'si üzerinde (kutuya bakınız) bulunan At-Work-Fax hizmetini kullanabilirsiniz.

Outlook 98'in hangi varyasyonunun kurulu olduğunu görebilmek için en iyi yol Outlook 98 CD'sini CD-ROM'a yerleştirmek ve daha sonra Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır penceresindeki Microsoft Outlook 98 seçeneğini çalıştırmaktır. Ekrana gelen penceredeki Yeni Bileşen Yükle düğmesine tıklayın. Bunun sonunda bir Web Browser penceresi açılacak ve yüklü bulunan veya yüklenebilecek tüm bileşenlerin listesinin bulunduğu bir sayfa ekrana gelecektir. Bu pencere ekrana gelirken Internet bağlantısı kurulmaz ve HTML sayfasındaki tüm veriler Outlook klasöründen alınır.

Posta Bileşenleri başlığı altında "Yalnızca Internet E-Posta Hizmeti" ve "Şirket veya Çalışma Grubu E-Posta Hizmeti" seçenekleri bulunur. Bu seçeneklerden hangisinin yüklü olduğunu pencerenin sağında bulunan Durum sütunundaki "Zaten Yüklü" ifadesine bakarak tespit edebilirsiniz. Eğer Çalışma Grubu seçeneği yüklü ise bu başlık altındaki son seçenek "Şirket veya Çalışma Grubu Elektronik Posta Hizmeti İçin Faks Güncelleştirmesi" olacaktır. Bu durumda Outlook 98'in Çalışma Grubu (Exchange Server ve Çalışma Grubu Postaneleri) işlevlerinden vazgeçebilirsiniz.

İlk olarak "Şirket veya Çalışma Grubu Elektronik Posta Hizmeti" seçeneğine ▶

Özetle...

- Outlook 98 faks fonksiyonlarını kurmak ve ayarları yapmak
- At Work Faks aracını kullanarak Outlook 97 ile faks göndermek
- Faks iletilerini otomatik olarak almak ve üzerinde düzenleme yapmak

tıklayın ve daha sonra ekrana gelen Symantec WinFax Starter Edition seçeneğini işaretleyin. İleri düğmesine ve daha sonra ekrana yeni gelen HTML sayfası üzerinde bulunan Şimdi Yükle düğmesine tıklayın. Şimdi Outlook 98 diğer varyasyon olan "Yalnızca Internet"e göre yeniden düzenlenecek ve Winfax yüklenecektir. Önemli: Sadece bu durumda yukarıdaki adımları uygulayın. Sadece Internet varyasyonu zaten yüklü ise son seçenek Symantec Winfax Starter Edition olacaktır.

Winfax Starter Edition kurulumu ve konfigürasyonu

HTML biçimindeki Outlook bileşenleri sayfasından direkt Winfax Starter Edition kurulumuna geçilecektir. Dosyaların açılması, kopyalanması ve Outlook 98'e eklenmesi otomatik olarak gerçekleştirilecektir. Outlook 98'in ilk açılışında sizden gerekli kullanıcı bilgilerinin girilmesi istenir.

Ekrana gelen pencerede isim, şirket, faks ve telefon numarası gibi kullanıcı bilgilerini girebilirsiniz. Bu bilgilerin girilmesi aslında mecburi değildir, fakat ileride otomatik olarak kapak sayfasına kullanıcı bilgileri olarak ekleneceklerdir.

Daha sonra kullanılan modemin (Aynı şekilde ISDN kartının) belirlenmesi gereklidir. Faks alırken veya gönderirken kullanmak istediğiniz aygıtı, Windows 95/98 içerisinde kurulu olan modemler arasından seçin ve Özellikler düğmesine tıklayın.

Kurulum programı şimdi seçili olan modemin kendi faks özellikleri ile çalışabilecek yapıda olup olmadığını sorgulayacak ve sonucu bir süre sonra ekrana getirecektir. Eğer bir ISDN kartı ile faks göndermek istiyorsanız ve birçok sanal modem sürücüsü yüklü ise bu işlem çok önemlidir. Eğer program seçili olan aygıtın faks desteğinin bulunmadığını bildirirse, Geri düğmesine tıklayarak bu işlem için farklı bir aygıt seçebilirsiniz.

Şimdi faksların otomatik olarak alınmasını sağlayabilir, telefonun kaç kez çaldıktan sonra açılması gerektiğini belirleyebilir ve kullanılmasını istediğiniz kapak sayfasını belirleyebilirsiniz. Daha sonra değişiklik yapmak istediğinizde bu ayarlara Araçlar/Seçenekler.../Faks kartı üzerinden ulaşabilirsiniz. İleri düğmesine tıklayarak kurulum işlemini sona erdirin.

Kurulum programı Denetim Masası/Posta içerisine Symantec Winfax Starter Edition adında yeni bir hizmet kurar. Bu hizmetteki bilgilerin büyük bir kısmı program tarafından otomatik olarak girilmiştir. Mesela Giden Posta Sunucu Bilgisi olarak 127.0.0.1 adresi ve bir ağ içerisine dahil olmamanıza rağmen bağlantı türü olarak da "Yerel iletişim ağını kullanarak bağlan (LAN)" seçeneği işaretlidir. Buradaki veriler Outlook ve faks modülü arasındaki hizmetlerde paylaşıldığı için yapılacak değişiklikten her iki modül de etkilenebilir.

Microsoft Outlook 98'den faks gönderilmesi

Winfax Starter Edition kurulduktan ve yapılandırıldıktan sonra Outlook 98 içerisinde Dosya/Yeni menüsü içerisine Faks İletisi komutu eklenecektir. Bu komutu kullanarak yeni bir faks iletisi oluşturabilirsiniz. Eğer pencere içerisinde Gelen Kutusu, Gönderilmiş Öğeler veya Giden Kutusu gibi bir E-Posta klasörü görüntüleniyorsa, Dosya/Yeni/Faks İletisi komutuna alternatif olarak Eylemler/Yeni Faks İletisi komutunu da kullanabilirsiniz.

Outlook dosyalarının yüklenmesinden sonra faks modem aygıtını seçin ve faksların otomatik alınmasını sağlayın.

Şimdi ekrana posta iletisi oluştururken kullanılan pencereye çok fazla benzeyen bir faks editör penceresi ekrana gelir. Faks iletisi penceresini posta iletisi penceresinden başlık çubuğundaki FAKS (Düz Metin) tanımlamasından ve metin görünümünü değiştirecek özelliklerin kullanım dışı olmasından ayırt edebilmeniz mümkün.

İleti penceresinde Kime... düğmesinden sonraki adres çubuğuna alıcının faks numarasını "Fax@faks numarası" (mesela fax@0212-1234567) biçiminde girin. Direkt numara girmek yerine, alıcının numarasını Kime... düğmesine tıklayarak açılan Adları Seç penceresini kullanarak Outlook Adres Defteri içerisindeki numaralardan da seçebilirsiniz.

Önemli: Eğer faksı direkt olarak Outlook içerisinden göndereceksiniz, bir tane kapak sayfası hazırlamış olmalısınız. Kapak sayfasını Araçlar/Seçenekler.../Faks/Şablon üzerinden belirleyebilirsiniz. Bu nedenle ileti penceresine otomatik olarak bir selam satırı ve metin eklenemiyor. Winfax Pro'daki gibi bir kapak sayfası editörü bulunmadığı için, burada sadece hazır olan beş tane sayfadan birini seçmek zorundasınız. Eğer bir kapak sayfası seçmediyseniz, Gelen Kutusuna faks sunucusundan kapak sayfası seçmemiş olduğunuza dair bir ileti gelecektir.

Faks gönderme işlemini başlatmak için Gönder düğmesine tıklayın. İlk olarak faks numarasını kontrol etmenizi isteyen bir uyarı ekrana gelebilir. Buradaki faks numarasının, içerisinde birçok faks numarası (özel veya işle ilgili) bulunan adres defteri içinden seçilmesi özellikle tavsiye edilir. Bu durumda buradaki faks ▶

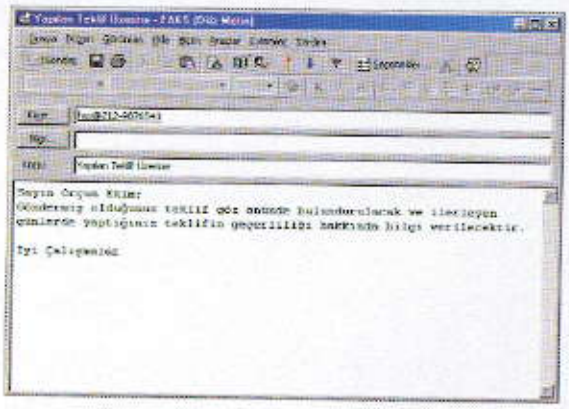

Araçlar/Yeni Faks İletisi komutunu kullanarak direkt Outlook içerisinden faks gönderebilirsiniz. Bunun için bir WinFax kapak sayfası kullanmalısınız ve maalesef herhangi bir biçimlendirme seçeneği mevcut değil.

numarası doğru olarak seçilecektir. Gönder düğmesine bir kere daha tıklandığı zaman gönderme işlemi başlayacaktır. Başarılı olan gönderme işleminden sonra faks Gönderilmiş Öğeler klasörü içerisine taşınır.

Bu şekilde oluşturulan faks iletilerinde kullanılabilecek görünüm seçenekleri çok azdır. Eğer faks biçimi üzerinde çok fazla değişiklik yapmak isterseniz, başka bir Windows (mesela Word) uygulaması üzerinden göndermelisiniz. Bu şekilde artık kapak sayfasına da ihtiyaç duyulmayacaktır.

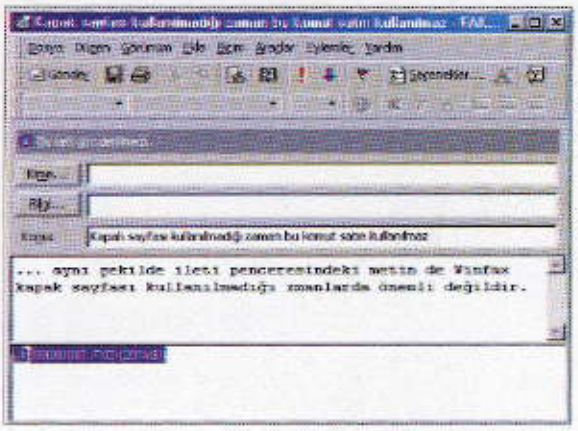

Yazdır komutunu kullanarak herhangi bir uygulama içerisinden faks göndermek istediğinizde, otomatik olarak FX0 biçiminde bir dosya oluşturulacak ve ileti ile ilişkilendirilecektir.

Başka bir uygulamadan faks göndermek

Çeşitli Windows uygulamaları kullanılarak gönderilen fakslar için çok daha fazla görünüm seçeneği mevcut. Tüm faks programlarında olduğu gibi, Symantec Winfax Starter Edition da tüm uygulamalardan yazdırma komutunun kullanılabileceği bir yazıcı sürücüsü içeriyor. Bir Word dokümanı ya da Excel tablosunu faks ile göndermek isterseniz, Dosya/Yazdır komutunu çalıştırmalı ve yazıcı olarak da Symantec Winfax Starter Edition'ı seçmelisiniz. Eğer gerçek bir yazıcı gibi kullanılırsa, Özellikler penceresinden Yatay veya Dikey yönelim gibi yazıcı seçeneklerini kullanılabilir.

Yazdırma komutlarının belirlenmesinden sonra, verilerin yazıcı sürücüsü tarafından faks biçimine çevrilmesi işlemi bir süre alabilir. Daha sonra Outlook içerisinde kullanılan faks editör penceresinin aynısı ekrana gelecektir. İçerik olarak bomboş görünen ileti penceresinde, iletiye iliştirilmiş olarak ismi rakamlardan oluşan FX0 uzantılı bir dosya bulunur.

Bu dosya içerisinde faks haline dönüştürülmüş doküman mevcuttur. Üzerine iki kere tıklayarak dosyayı içeriğini görmek üzere açabilirsiniz. Açılan faks gösterim penceresinde sayfayı yakınlaştırmak ve döndürmek gibi işlemler gerçekleştirilebilir. Bu pencere üzerinde kalite denetimi yapmak anlamsızdır, çünkü alınacak çıktının kalitesi sadece faks makinesi ile ilgilidir.

Kime... kutusuna tekrar alıcının faks numarasını girin veya Outlook adres defteri içerisinden seçin. Bu pencere üzerinde bulunan Konu satırı ve faks içeriği sadece Winfax kapak sayfası (3. Adıma bakın) kullanıldığı zamanlar işlem görür.

Buna karşılık Outlook içerisinden di-

Kısıtlamalar ve Gelişmeler

WinFax Pro ile farklar

Outlook 98 içerisinde bulunan Starter Edition, Winfax Pro'nun işlevlerinin çok fazla kısıtlanmış halidir. Outlook 98 Winfax modülünde aşağıdaki özellikler mevcut değil:

- Kapak sayfası ile beraber faks önizleme
- Zamanlanabilir gönderme
- Bir alıcı grubuna göndermek (faks-postalar)
- Otomatik imza
- Tarayıcı desteği
- OCR modülü
- Otomatik faks cevaplama
- Alma sırasında otomatik yazdırma
- Ağ üzerinden modem paylaşımı
- Kapak sayfasının hazırlanması
- İnternet faks hizmetleri

Starter Edition'a sahip olan kullanıcılar aşağı yukarı 60$ civarında bir ücret ödeyerek Winfax Pro'nun 9.0 versiyonuna sahip olabilirler.

Outlook 97 ile faks göndermek

Bu da mümkün! Zamanında Exchange ve Windows for Workgroups 3.1 içerisinde bulunan, eski ama kullanışlı At Work Fax Outlook 97 içerisinde ve tabii ki Şirket veya Çalışma Grubu Elektronik Posta Hizmeti kurulumu (Birinci adıma bakın) ile beraber Outlook 98 içerisinde de bulunuyor. Bu araç tabii ki Outlook 98 içerisinde bulunan Starter Edition'a göre işlev ve kullanışlılık açısından eksik olabilir, ama görevlerini sorunsuz olarak yerine getiriyor.

At Work Fax'ı Windows 98 CD'si üzerinden \Tools\OldWin95\Messaging klasörü içerisinde bulabilirsiniz.

1) AWFAX.EXE dosyasını çalıştırın. Bunun sonucunda kurulum işlemi otomatik olarak gerçekleşecek ve Windows'un kapatılıp tekrar açılması gerekecektir.

2) Denetim Masası içerisinde bulunan Posta simgesi üzerinden güncel Outlook profiline faks hizmetini de ekleyin. Bunun için Ekle... düğmesine tıklayın ve listeden Microsoft Fax aracını seçin.

3) Daha sonra başlık kısmına yazılmak üzere faks numarası veya isim gibi önemli verilerin girilmesi istenir. Bunu tamam düğmesine tıklayarak geçin ve istenen verileri girin. Son olarak da modemin faks gönderme veya kabul etme fonksiyonları sorgulanır. Özellikler penceresinden modemin gelen faks iletisini kabul etmesi gerektiğini ve hoparlör sesi gibi modemle ilgili çeşitli parametreleri ayarlayın. Daha sonra ileti kartını aktif hale getirin ve gönderme zamanını (normalde şimdiki zaman geçerlidir) ve giden fakslar için de kapak sayfasını ayarlayın. Tamam düğmesine tıklayarak kurulum işlemini sona erdirin.

Outlook'un bir dahaki açılışında görev çubuğu üzerinde bir faks simgesi ekrana gelecektir. Artık faks iletisi göndermek istediğiniz zaman bunu Outlook içerisinden rahatlıkla gerçekleştirebilirsiniz. Ekrana gelen pencerede alıcıyı elle girebilir veya Outlook Adres Defteri içerisinden seçebilirsiniz.

Alınan faks iletileri gönderenin faks numarası ile birlikte Gelen Kutusu içerisinde ek olarak bir faks dosyası ile saklanır. Bu dosyaya iki kere tıklayarak açabilir veya yazıcı çıktısı alabilirsiniz. Mesela faks bilgilerinin gönderilmesi gibi çeşitli faks seçeneklerine Araçlar/Microsoft Fax Araçları komutu altından ulaşabilirsiniz.

Farklı uygulamalar (Microsoft Word) kullanarak da faks gönderebilirsiniz. Bunun için program içerisinden yazdırma işleminin başlatılması ve yazıcı olarak da Microsoft Fax hizmetinin seçilmesi gerekmektedir.

rekt faks gönderilirken kullanılan bu sayfa, diğer uygulamalar için gerekli değildir. İsterseniz kapak sayfasını Winword içerisinde de oluşturabilirsiniz. Bunun sonunda kapak sayfası FX0 uzantılı dosya içerisine eklenecektir. Winfax kapak sayfası kullanılmayacak olursa, konu satırının ve iletinin içeriği göz ardı edilecektir.

Mevcut dosyaları gezgin penceresini kullanarak da faks olarak gönderebilirsiniz. Bunun için söz konusu olan dosya üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan menüden Gönder/Symantec Winfax Starter Edition komutunu çalıştırın. Bu işlem tabii ki resim veya doküman dosyaları gibi sadece yazdırılabilen dosyalar için geçerlidir. Ayrıca mesela DOC dosyaları için Wordpad veya Winword ya da XLS dosyaları için de Excel gibi söz konusu dosya türlerinden yazıcı çıktısı alabilen programlar yüklü bulunmalı.

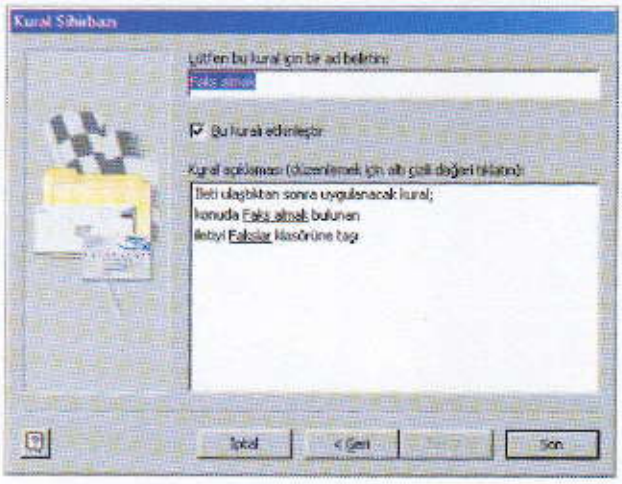

Outlook 98 kural sihirbazını kullanarak alınan faks iletilerinin diğer E-Posta iletilerinden ayrılarak gelen kutusuna değil de, istenen herhangi bir klasör (Mesela burada Fakslar) içerisine taşınmasını sağlayabilirsiniz.

Faks almak, görüntülemek ve yazdırmak

Outlook 98 ve Winfax Starter Edition ile gönderilen faksları alabilmek için iki şartı yerine getirmelisiniz. Outlook 98 çalışır durumda olmalı. Burada diğer faks programlarında olduğu gibi ayrıcı bir faks alma modülü mevcut değil. Eğer devamlı ileti alabilecek durumda olmak isterseniz, bilgisayar çalışır ve Outlook 98 de açık olmalı. Bu durumda Başlangıç menüsüne Outlook 98 için bir kısayol ekleyerek Outlook'un Windows ile beraber otomatik olarak açılmasını sağlayabilirsiniz.

İkinci olarak da otomatik faks kabulü için gerekli olan faks modülü ayarlanmış olmalı. Symantec'in bu programında Microsoft At Work Fax'da olduğu gibi manuel (gelen çağrıyı düğmeye basarak kabul etmek) faks kabulü bulunmuyor. Normalde söz konusu bu ayarı yazımın ikinci adımında yapmış olmanız lazım. Bu seçeneğe istediğiniz zaman Araçlar/Seçenekler.../Faks üzerinden ulaşabilirsiniz. Bu pencerede modem başlığı altında bulunan "Otomatik faks al" seçeneğini işaretleyin ve daha sonra "Telefon ... kez çalmasını bekle" seçeneğinden de, telefonun kaçıncı çalmasından sonra modemin faksı kabul etmesi gerektiğini belirleyin.

Bir faks alınırken üzerinde gönderen bilgileri (şayet gönderen girmiş ise) ve işlem durumunu gösteren bir pencere ekrana gelir. Alma işlemi sona erdikten sonra Outlook sanki yeni bir E-Posta iletisi alınmış gibi hareket eder. Yani Gelen Kutusu içerisinde yeni bir ileti görüntülenir, görev çubuğu üzerinde sarı bir zarf ekrana gelir ve eğer ayarlandıysa bir ses dosyası çalıştırılır.

Bu yeni ileti içerisinde faks alma işlemi ile ilgili (alma işleminin süresi, hızı ve alınan sayfaların sayısı) ve gönderilenle aynı biçimde ileti içerisine ilişkilendirilmiş bir dosya bulunur. Aynı şekilde uzantısı FX0 olan dosya üzerine iki kere tıklayarak faks görünüm penceresini açabilir ve gönderilen faks iletisini yazdırabilirsiniz.

Faksı direkt olarak yazdırmak için: Faks simgesi üzerine farenin sağ düğmesi ile tıklayın ve açılan nesne menüsünden Yazdır komutunu çalıştırın.

Alınan faksları kişiye göre düzenlemek

Winfax içerisinde eksik (kutuya bakın) olan birçok işlevden biri de, bilgisayarı tam anlamıyla normal kâğıtla çalışan bir faks makinesine çeviren direkt çıktı alma fonksiyonudur.

Outlook 98 içerisinde bulunan Kural Sihirbazı gelen iletileri otomatik olarak taşımak, silmek veya işaretlemek için kullanılabilir. Outlook kayıt defterinin faks ve E-posta iletileri arasında herhangi bir fark görememesine rağmen (Winfax modülü eklentisi bu nedenle çok yeterli değildir), gelen faks iletileri ayrı bir klasör içerisine taşınabilir.

Gelen faks iletilerini ayrı bir klasör içerisine toplamak isteyebilirsiniz: Bunun için ilk olarak bir faks klasörü oluşturmalısınız. Gelen Kutusu klasörünü seçin ve Dosya/Klasör/Yeni Klasör komutunu çalıştırın. Oluşturacağınız faks klasörü için açıklayıcı bir isim (mesela Fakslar) verin. Tamam düğmesine tıkladıktan sonra, oluşturduğunuz bu klasörün kısayolunun Outlook çubuğuna eklenmesini isteyip istemediğinizi soran bir uyarı penceresi ekrana gelir.

Daha sonra gelen faks iletileri için bir kural oluşturun. İlk olarak Araçlar/Kural Sihirbazı/Yeni komutunu çalıştırın. Kural türü olarak "Ulaştığında ileri denetle"'yi seçin ve İleri düğmesine tıklayın. Sonraki pencerede "Konuda belirli sözcükler bulunan" seçeneğini işaretleyin. Bu koşul pencerenin altında bulunan Kural açıklaması penceresinde ekrana gelecektir. Altı çizili olarak yazılan "belirli sözcükler" metin parçasına tıklayın. Ekrana gelen pencereye "Faks almak" kelimelerini girin ve Tamam düğmesine tıklayın. İleri düğmesine tıklayarak bir sonraki pencereye geçin. Bu pencerede "İletiyi belirtilen klasöre taşı" seçeneğini işaretleyin. Bu koşul da Kural açıklaması kutusuna eklenecektir. Ama bu sefer tıklanması gereken altı çizili kelime sadece "belirtilen"'dir. Ekrana gelen klasör listesi içerisinden biraz önce oluşturduğunuz klasörü seçin ve Tamam düğmesine tıklayın. İleri düğmesine tıklayarak bu kuraldaki istisnaları belirleyebileceğiniz pencereye ulaşabilirsiniz.

Belirli bir kişinin faksı bu klasör içerisine değil de, başka klasör içerisine taşınmasını istiyorsanız, bunu istisnalar penceresinden belirleyebilirsiniz. Bunun için "Gönderenin kişi veya dağıtım listesi olması dışında" seçeneğini işaretleyin. Altı çizili yazıya tıklayarak göndereni belirleyin. Artık Son düğmesine tıklayarak kural tanımlama işini sona erdirebilirsiniz. Bu andan itibaren alınan tüm faks iletileri faks klasörü içerisine taşınacaktır.

A'dan Z'ye MP3

Yeni müzik dosyası biçimi MP3 müziğin gelişimi için oldukça değişik yollar açtı. Internet'ten de çekilebilen bedava şarkılar, PC'nizde veya yolda dinleyebileceğiniz yeni eğlence kaynağı.

Derleyen Kadir Tuztaş ktuztas@hotmail.com

"Nothing really matters" Madonna'nın erotik sesi bilgisayar hoparlörlerinde yankılanıyor. Madonna hayranları "Ray of Light" albümünün bu yeni parçasını, CD piyasaya çıkmadan çok önce ve bunun için herhangi bir ücret ödemeden tekrar tekrar çalıyorlar. Telif hakları ve ödenmesi gereken telif ücretleri gerçek hayranları çok az ilgilendiriyor.

MP3 ortaya çıktıktan sonra Internet'te yer yerinden oynadı. Yüksek performanslı sıkıştırma oranı sayesinde Audio dosyalarının önceki boyutlarının 1/10'una kadar sıkıştırılabilmesi ile Internet üzerinden kullanım çok kolaylaşıyor. Çeşitli kalite oranlarına bağlı olarak MP3 dosyalarındaki 1 dakika aşağı yukarı bir Megabyte'lık bir veriye denk geliyor. MP3 dosyalarının diğer biçimlerden tek farkı sadece kolay elde edilebilir olması değil, yüksek ses kalitesine sahip olması ve gerçekten oldukça fazla ilgi görmesi.

Müzisyenler şu ana kadar gün yüzüne çıkarmadıkları parçalarını isteyerek hayranlarının beğenisine sunuyorlar. Diğer taraftan hayranları bu parçaları topluyor, sevdikleri şarkıları kendi aralarında değiştiriyor ve bu sayede henüz CD üzerinde bulunmayan parçalara sahip oluyorlar. MP3.com Web sayfası her

Özetle...

- MP3 formatının tanıtımı, çalışma prensibleri ve MP3'ün geleceği
- Piyasadaki MP3 çalıcı aygıtların tanıtımları ve satın alırken dikkat edilecek noktalar
- En önemli MP3 çalıcıları, MP3 araçları ve yararlı ipuçları
- Müzik endüstrisinin ve sanatçıların MP3'e bakışları ve alınan önlemler

Kopyalama: Nereye kadar?

Kişisel gereksinimler için, müziğin kaset, Minidisk, MP3 için kayıt kartları veya diğer ortamlara her türlü kopyalanması yasal. Telif hakları yasasına göre satılan her CD, plak ve kasetten belli bir oranda ücret toplanacak ve bu söz yazarları ve bestecilere dağıtılacak. MP3 Player'lar için de aynı ücret geçerlidir. Diamond, satmış olduğu her ürün için Almanya'da GEMA'ya (Müzik Temsil ve Çoğaltma Hakları Birliği) 5,12 mark ve bir saatlik çalma kapasitesine sahip olan bir hafıza kartı için de 12 Pfennig daha ödüyor.

Herşeye rağmen kopyalamaya devam eden, ödünç olarak veren, satan veya hediye edenler kendilerini suçlu duruma düşürürler. Bu suçun cezası 3 yıla kadar hapis ve para olabilir.

gün 60 yeni grup ve 1,2 Gbyte MP3 verisi alıyor. Eğer her şarkının 3 dakika sürdüğü düşünülürse, bu değer aşağı yukarı 400 şarkıya denk gelir.

Bu nedenle plak üreticileri bu yeni Audio biçimine tepki gösteriyorlar. Tabii ki kendileri Internet üzerinden "Preview" (tanıtım) yayınları yaparak yeni çıkacak albümleri müzikseverlerin beğenisine sunuyorlar: Para gerektirdiği için artık çalıntı kopya veya izinsiz çoğaltmanın da eğlencesi kalmadı.

1997 yılının başından beri California'daki Stanford Üniversitesi öğrencileri beğendikleri şarkıları CD'den MP3 biçimine dönüştürüyor ve kendileri gibi düşünen insanlar için indirilmek üzere Internet'ten yayın yapıyorlar. Her geçen gün bu tarz yerlerin sayısı artıyor. Kaçak kopyacılara ait Web sayfaları ancak birkaç gün Online kalıyor ve plak şirketinin avukatları kapısını çalmadan kapanıyor.

Yeni müzik biçimi plak şirketlerine korkuyu öğretti

MP3'ün aradıkları müziğe ulaşmanın kolay ve hızlı yolu olduğunu düşünenler, komple CD satın almaya gerek duymazlar. Ücret ödemeden elde ettiği materyalleri kullanarak kendi gümüş CD'sini basabilir. MP3'lerden oluşan bir CD üzerinde 9 saatlik müzik barındırabilir. Müzik endüstrisi bu şekilde CD'lerin önemini tamamıyla yitirmesinden korkuyor.

MP3 çok küçük bir kayıt alanı gerektirdiğinden, taşınabilir aygıtlar için sadece bir Chip yeterlidir. Yeni MP3 Player'lar Amerikan plak endüstrisi birliği RIAA'nın şiddetli savunmasına karşın satışa sunuldular. The Recording Industry Association of America geçen yıl mahkeme kararı ile MP3 Player'ların satılmasını yasaklamaya çalıştı. Fakat bu uğraş başarısızlıkla sonuçlandı.

Gerçi çalıcılar artık daha önceden görülen, verileri direkt olarak yükleme özelliğine sahip değiller. MP3 Player'ların boş olarak kalması ve verilerin taşınması amacı ile kullanılmaması PC üzerinden kontrol edilmeli.

Buna karşın satış halen devam ediyor ve bu pazar her geçen gün biraz daha büyüyor. Birçok üretici yeni ürünlerin tanıtımını yapıyorlar. Türkiye'de satılan MP3 Player'ların bir incelemesini önümüzdeki sayfalarda bulabilirsiniz.

Yeterli ses kalitesi ve bedava müzik

Yeteri kadar MP3 dinleyenler, doğrusu ses verilerinin bir Audio CD'deki kadar iyi kaliteye ulaşamadıklarını kabul edebilir. Araba radyosu ve Walkman'den elde edilen ses kalitesi de hemen hemen aynıdır. Koşucular için en önemli nokta Player'ların sarsıntılardan etkilenmemesidir.

Bir başka ayırt edici özellik de, eğer Internet'ten indirme süresi hesaba katılmazsa, şarkıların bedava olarak bulunabilmesi. Çünkü 3 dakikalık bir parçanın sabitdiske kaydedilmesi bir 56K Modem ile yaklaşık olarak 10 dakika sürüyor. Bir albümün tamamını indirmek isteyenler orijinale kıyasla daha düşük bir ses kalitesi elde etmek için saatlerce Internet'e bağlı kalmalı ve gerekli ücreti karşılamalılar.

Müzik arşiviniz içerisinde bulunan Audio CD'leri MP3 biçimine çevirebilir ve bunları yerden tasarruf ederek bilgisayarınızda saklayabilir ya da mobil aygıtlarınızda (kişisel kullanımlar için yasal) kullanabilirsiniz (Kopyalama: Nereye Kadar? kutusuna bakın).

Ve son olarak iyi bir haber: MP3 biçimine dönüştürmek için kullanılan veya bu biçimdeki dosyaları okuyabilen yazılımlar bedava veya alınmadan önce deneyebileceğiniz Shareware türünde bulunuyor. Hangi programın kendi dalında en iyi olduğunu ve nasıl kullanacağınızı ilerleyen sayfalarda okuyabilirsiniz.

MP3 Nedir?

1992 yılında ilk defa ortaya atılan MP3 kavramı, Audio CD'lerdeki dosya büyüklüğünü 1/10'una kadar düşürebilen bir müzik sıkıştırma biçimi. MP3, MPEG1 Layer 3'ün kısaltması. The Moving Pictures Expert Group bu sıkıştırma yöntemini multimedia dosyaları için geliştirdi. Fraunhofer Enstitüsü tamamlayıcı bileşenlerde MPEG Audio grubunun yetkili koludur. AT&T, Sony, NEC, NTT, Dolby Labs, Alman Telekom, BBC ve Hannover Üniversitesi aynı haklara sahipler.

MP3 Nasıl Çalışır?

Oldukça performanslı olan MP3 sıkıştırma esnasında kayıplara neden oluyor. Bunun temeli, yokluğu hissedilen herşeyi atmaktır. Bu, psikoakustik analiz temeline dayanır. Mesela insan kulağı kısık sesli yüksek bir tonu, eğer aynı anda daha sesli yakın bir ton duyulabiliyorsa, göz ardı eder. Bu nedenle MP3 sıkıştırma esnasında bu kısık ton atılacağı için, dosya büyüklüğü daha az olacaktır.

MP3'ün Geleceği?

MPEG, MP3'ün yanında multimedia veri sıkıştırma için oldukça iyi bir sıkıştırma biçimi daha geliştirdi: MPEG 4. Bu sıkıştırma biçimi özellikle video biçimini destekliyor. Bu yeni biçim aynı şekilde Audio için de yenilikler sunuyor: Advanced Audio Coding (AAC). AAC, MP3'e göre daha esnek. Kalite ihtiyacına veya istenilen veri transfer hızına bağlı olarak kullanıcı Samplerate'i sekiz ve 96 KHz arasında seçebiliyor.

Donanım İnceleme: Taşınabilir MP3 Player

Her Ortamda MP3 Keyfi

MP3 Player'lar Walkman'e göre daha küçük, daha hafif ve daha dayanıklı. İlk MP3 Player'lar raflarda yerlerini aldılar bile. Bir koşucu ne satın almalı?

Madonna, Michael Jackson veya Beastie Boys'un yaptıkları müziğin ritmi eşliğinde spor yapmak zevklidir. Şu ana kadar amatör sporcular düşük kalitede ses veren kasetçalar veya atlama yapan CD-Player'larla çalıştılar. MP3 Player'ın üretilmesi ile bu sorunlar aşıldı: Her türlü Outdoor aktivitesinde küçük, hafif ve sarsıntılara karşı kesinlikle dayanıklı (şarkılarda atlama yapmayan veya takılmayan) özellikleriyle oldukça ideal bir yol arkadaşı.

Müzik CD'sine ve belki de MP3 Player'lara rakip olabilecek bir teknoloji de Minidisk. Bir Walkman veya CD Player'a göre daha küçük olan Minidisk Player'lar da sarsıntıdan etkilenmiyor. Her türlü kaynaktan ses kaydı yapılabilen Minidisk'lere bilgisayarın ses çıkışını kullanarak MP3 yüklemek de mümkün. Bu işlem sırasında MP3 Player'lardan farklı olarak veri yerine ses aktarılacağı için, hem ses kalitesinde bir düşme oluyor hem de kayıt süresi şarkıların uzunluğuna göre değişebiliyor ve oldukça zaman alıyor.

Bunlar için gerekli müziği Internet'ten edinmek mümkün, ama analog kaynaklardan da bu aygıtlarda çalışabilecek biçimde kayıt yapmak mümkün. Ses kalitesi ne kadar yüksek olursa, MP3 dosyaları da aynı oranda büyüyecektir. Üç dakikalık bir şarkı WAV biçiminde sabirdiske kaydedilirse, bu dosya büyüklüğü 33 MB civarında olur. Ama aynı şarkı MP3 biçimine çevrilirse, sadece 3 MB kadar alan kaplayacaktır. Bu orandaki bir sıkıştırma işlemi sonrasında şarkıdan oldukça yüksek olan CD kalitesinde bir ses beklemek yanlış olur. Ama MP3 tabii ki kasetten daha yüksek ve uzun vadeli bir ses kalitesine sahiptir. Internet'te ses kalitesi ve dosya büyüklüğü arasında 128 Kbit/s bir veri oranı standardı yakalanmış. Tipik bir Player'ın sunduğu 32 Mbyte'lık kayıt alanı bu durumda yaklaşık 30 dakikaya denk gelir. Bu süre bir Sprint koşu için yeterli fakat maraton koşusu için halen kısadır. Satın alırken daha büyük hafızaya sahip olmasına dikkat edin.

Satın Alırken Nelere Dikkat Etmeli?

MP3 Player'lar şu an moda olan araçlar. İlgilenenlerin sayısının bu kadar yüksek olmasını başka türlü açıklamak zor. Diamond, Rio modelinden şu ana kadar 200 bin taneden fazla satmış olmalı.

Ses kalitesi oldukça yüksek, hiçbir aygıtta hışırtı veya ekstra bir ses mevcut değil. CD ile arasındaki farkı da mutlaka dinleyerek görmelisiniz. MP3 Player'ların daha farklı dezavantajları da bulunuyor. İlk olarak hafıza kartları çok pahalı. İkinci olarak da MP3 Player'a şarkı aktarmak için mutlaka bir PC'ye ihtiyaç duyuluyor. Minidisk veya CD Player'lar için yanınıza birkaç tane CD veya Minidisk daha alarak müzik keyfini saatlerce yaşayabilirsiniz. Para harcamaktan çekinmeyerek birkaç tane Flash Rom kart satın alanlar bir kart üzerinde kalan şarkıları dinlemek zorundalar. Aygıtın pilleri uzun süreli kullanıma uygun olmadığı için, MP3 Player'ları çok uzun süre kullanmak mümkün değil.

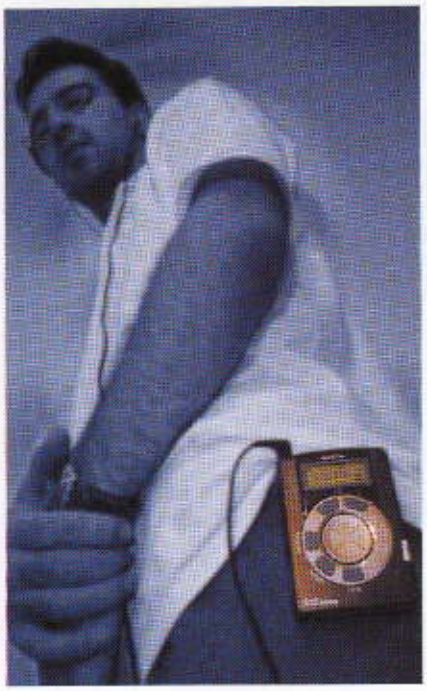

Daha fazla şarkı, yüksek ücretli hafıza kartları

Kullanım süresini artıracak kayıt kartları hâlâ çok pahalı. 16 Mbyte'lık bir kart ortalama 60 Dolar civarında bir ücretle satılıyor. Ama gerçekten kullanışlı olan bu kartlar yakın zaman içerisinde müzik dosyaları için çok daha fazla alan sunacaklar.

Kopya koruması sanatçı haklarını koruyor

MP3 yazılımlarından farklı olarak, üreticiler MP3 çalan bu donanımlar için de telif hakkını düşündüler. Örneğin bir kayıt kartı Rio içerisinde kullanıldıysa, o kartı kimse başka bir aygıt içerisinde kullanamaz. Şarkılar bir kere kart üzerine aktarıldıktan sonra PC'ye geri aktarılması mümkün değil. Bundan sonra Rio mükemmel hale getirilmiş telif hakları koruması ile donatılmalı. Bu şekilde sanatçı şarkısının kaç kere kopyalandığını ve çalındığını bilmeli. Bunun temeli Intertrust Technologies tarafından geliştirilen lisans kullanım sistemine dayanıyor.

İncelememize şu an Türkiye'de satılmakta olan Diamond Rio PMP300 ve MP F10 modelleri katıldı. Bunlar haricinde Creative yeni modeli ile Türkiye piyasasına girmeye hazırlanıyor. İncelememize yetişmeyen ürün 64 MB'lık bir saklama kapasitesi ve üzerinde bulunan radyosu ile diğer ürünlere göre oldukça farklı bir donanım sunuyor. ▶

Diamond Rio PMP 300

Öncü Geride Kaldı

Piyasadaki ilk MP3 Player'dı. Ancak Diamond Rio sunduğu ses kalitesi ile çok fazla tutunamayacak gibi.

Diamond MP3 Player'ların öncüsü Rio modeli ile beraber daha sonra sökülebilen oldukça kullanışlı bir kemer askısı sunuyor. Şarkıların MP3 Player'a aktarımı paralel port üzerinden hızlı bir şekilde gerçekleştiriliyor. Kullandığımız 3 Mbyte'lık şarkının aktarımı sadece 25 saniye sürdü.

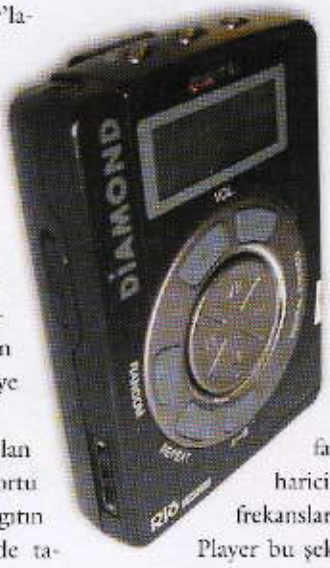

Veri aktarım için kullanılan paralel port kablosunun portu kapatmadan başka bir aygıtın daha eklenebileceği şekilde tasarlanmış olması oldukça pratik bir ayrıntı. 32 Mbyte'lık hafıza bir Smart Media Card vasıtasıyla sorunsuz olarak yükseltilebiliyor.

Diamond Rio'nun ilk olumsuz yanı kulaklıkları. Diamond imzasını taşıyan bu kulaklıklar tam olarak kulağa oturmuyor. Ses çok ağır değil ve ses düzeyi yükseldikçe kayıplar oluşuyor. Dinamik konusunda da çok fazla kayıp mevcut. Bunun haricinde 10 Khz üzerindeki frekanslar da duyulmuyor. MP3 Player bu şekilde frekans spektrumunun en üstünde yer alan enstrümanların seslerini engelliyor.

Bunun sonucunda kullanışlı olmayan bir ses kontrolü elde ediliyor. Sadece dört tane (Jazz, Classic, Rock, normal) ses ayarı mevcut ve bunun sonucunda bazı frekanslar denetlenemiyor.

Bir eksi daha: Şarkı isimleri ekran üzerinde görüntülenemiyor. Bunun saat göstergesi farklı Bit Rate'ler ile karıştırılmamış. Ekranda Bit-Rate ve grafik olarak da pil durumu gösteriliyor.

Tek kalem pille çalışan Diamond Rio'da bulunan enerji tasarruf fonksiyonu sayesinde, aygıt kullanılmadığı 5 dakikanın sonunda kendi kendini kapatabiliyor.

Ürün Bilgisi

Diamond Rio PMP 300

Bilgi İçin	: Multimedya/Karma
Tel	: (212) 233 30 30
	: (212) 212 98 50
Fiyatı	: 149 $ + KDV (Quickshot ve PCRadio hediyeli)

- ⊕ Yüksek hızlı yükleme
- ⊕ Kendini kapatma özelliği
- ⊕ Paralel port çoklandırıcı
- ⊖ Düşük kulaklık kalitesi

MPMan F10

İyi Ses, Düşük Konfor

MPMan'in kullanımı biraz zor olmasına rağmen ses kalitesi ve pürüssüz frekans aralığıyla göz dolduruyor.

Oldukça sade ve şık bir dış görünüşe sahip olan MPMan'e veri aktarımı ve pillerin şarj edilmesi bir Dockstation üzerinden gerçekleşiyor. Bilgisayara paralel port üzerinden bağlanan bu Dock Station üzerinde bulunan dört yuvadan ikisi veri aktarımı ve diğer ikisi de pillerin şarjı için kullanılıyor. MPMan'de kullanılan 1,2 V'luk 2 tane NiMh şarj edilebilir ince pil dokuz saatlik kullanım imkanı sağlamasına rağmen, dışarıda bulunması oldukça zor. Ayrıca sadece tek kalem pil ile çalışan Diamond Rio'ya göre tabii ki gram derecesinde daha ağır olmasına neden oluyor.

Kullandığımız 3 Mbyte'lık şarkı Player'a 30 saniyede yüklendi. Fakat yazılımın daha hızlı çalışabilmesi için bağlantı noktası ayarlarının düzgün yapılması gerekli. Ancak PC'nn BIOS'undan değiştirilebilen en hızlı mod olan ECP'nin kullanılması lazım. Ama bu durumda eski yazıcı ya da tarayıcı gibi çeşitli aygıtlar bu modu destekleyemeyeceğinden sorunlar ortaya çıkabilir. Bunun haricinde kitapçığında bu ayarın nasıl yapılması gerektiği yazılı değil.

Kutunun içerisinden çıkan paralel port kablosunun genişlemeye izin vermemesi sonucu, eğer paralel portu normalde kullanıyorsanız her veri aktarımı sırasında kabloları söküp tekrar takmak zorundasınız. Sıkışık biçimde yan yana yerleştirilmiş düğmelerin kullanımı oldukça zor. Çok küçük görünen ekranında pil şarj durumu, şarkı süresi, kullanım modu (Repeat, Repeat All, Shuffle), şarkı numarası, sıkıştırma oranı ve ses ayarı bulunuyor. MPMan'in üç dereceli bas ayarını yan tarafta bulunan düğmesi ile yapabilirsiniz.

Ses kalitesi oldukça yüksek olan MPMan'in de dinamik konusunda kayıpları mevcut. Bununla birlikte 32 MB'lik Flash Memory'yi 64 MB'a yükseltmek mümkün.

Ürün Bilgisi

MPMan F10

Bilgi İçin	: Vega Bilgisayar
Tel	: (212) 213 91 13
	: (212) 213 91 90
Fiyatı	: 149 $ + KDV

- ⊕ Kaliteli ses
- ⊕ Şık görünüm
- ⊖ Kullanılan piller

Yazılım: Genel Bakış ve Tavsiyeler

Araçlar ve MP3 Çalıcılar

CHIP sayıları çok fazla olan MP3 yazılımları için size yol gösteriyor. Ayrıca şarkıları MP3 biçimine nasıl dönüştürebileceğinizi göreceksiniz.

Müzik arşivinizin uzunçalar plaklardan veya CD'lerden oluşup oluşmaması hiç fark etmez, çünkü tüm Audio kaynakları MP3 biçimine dönüştürülebilirler. Mesela radyo, kasetçalar veya pikaptan alınan analog sinyaller bunun için ilk olarak WAV biçiminde dijitalize edilmeli. Kalite farkı olmakla beraber, bugün hemen hemen tüm ses kartları analog-dijital dönüşümünü destekliyor. CD üzerindeki veriler zaten dijital olarak saklanır. Bu sayede Audio sinyallerini ileride hızlı ve kayıpsız olarak kopyalayabilirsiniz. CD Ripper olarak tanınan yazılımlar, verileri orijinalinden direkt ve dijital olarak okuyabiliyorlar. Akıllı Ripper'lar şarkı isimlerini Internet üzerindeki bir veri tabanı içerisinde arıyorlar. Bu sayede daha sonra şarkı isimlerini yazmakla uğraşmak gerekmiyor. Elinizdeki şarkıları sabitdiske nasıl kopyalamanız gerektiğini, doğru biçime dönüştürmeyi ve isim veri tabanı CDDB ile çalışmayı, örnek olarak Exact Audio Copy programında görebilirsiniz. Sonraki sayfada en iyi MP3 çalıcı yazılımlara genel olarak göz atabilirsiniz. En çok kullanılan çalıcı olan Winamp bulunduğu konumu hak ediyor. Aşağıdaki kutuda Winamp özellikleri hakkında daha ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.

Çalıcılar performansları ve işlevlerine göre ayrılıyorlar

MP3 biçimindeki dosyaları çalmak için birçok yazılım mevcut. Programlar birçok değişik özellik ve faklı grafik arayüzü sunuyorlar. MP3 sadece bir müzik biçimi değil, bir multimedia biçimi. Müzik CD'lerinden farklı olarak MP3 dosyalarında şarkıların isimleri ve sanat-

Winamp: Yenilikleriyle Beraber MP3 Çalıcı

Skin'lerle görünüş komple değiştirilebilir

Artık klasik hale gelen ve en çok kullanılan Winamp için bukalemun benzetmesi yapmak yanlış olmaz. Winamp kullanıcıları Internet'ten Skin olarak adlandırılan birbirinden tamamen farklı binlerce arayüz indirebilirler.

Arayüz oluştururken sadece artıları değiştirmekle kalmayıp yeni düğmeler ve diğer görünüm bileşenlerinin de tasarlanabiliyor olması birçok kullanıcının bu konuya ilgi duymasına sebep oldu.

Arayüzün değiştirilmesi son derece kolay bir işlem. Bu nedenle Winamp içerisinden direkt olarak Internet'e bağlanmak mümkün kılındı. Bunun için Winamp penceresinin sağ alt köşesinde bulunan simgeye sağ tuşla tıklayın. Options menüsü altında Skin Browser komutu bulunur. Açılan pencerede daha önceden yüklediyseniz bulunduğu klasörü belirleyebilir veya Download Skins işlevini çalıştırabilirsiniz.

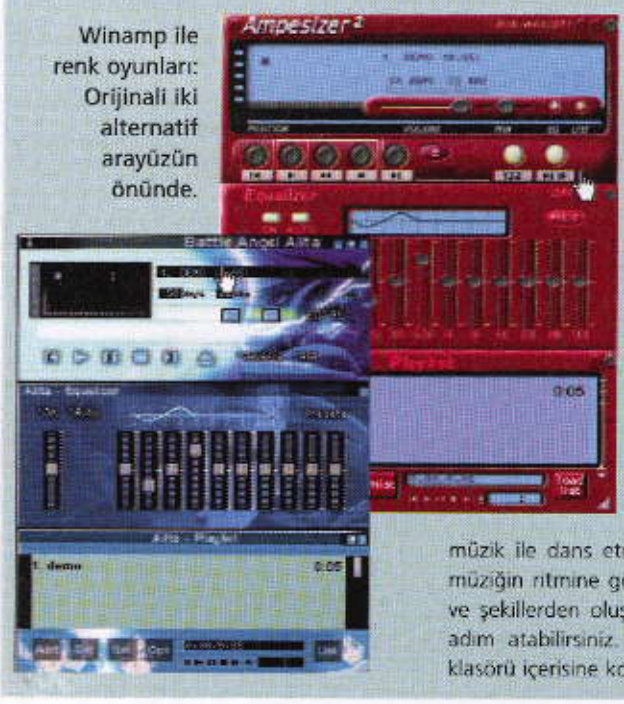

Winamp ile renk oyunları: Orijinali iki alternatif arayüzün önünde.

Eklentiler ile yeni özellikler yüklemek

Winamp'ın Web sayfasından (www.winamp.com/plugins) indirebileceğiniz Visualization Module ile yatay çubukların veya çizgilerin müzik ile dans etmesini seyredebilir veya müziğin ritmine göre değişen, çeşitli renk ve şekillerden oluşan bir hayal dünyasına adım atabilirsiniz. Bu eklentileri "Plug-In" klasörü içerisine kopyalamalı ve Visualisation/Select Plug-In komutu ile çalıştırmalısınız.

DSP veya Effekt filtreleri oldukça önemli eklentilerdir. Bu filtreler direkt olarak çalan dosyanın ses spekturumuna etkiyerek salon, eko efekti ekliyor veya gereksiz frekans aralıklarını isteğe bağlı olarak kaldırabiliyorlar.

Winamp sadece MP3 çalıcı olarak nitelendirilmemeli. Mesela Yamaha VQF eklentisi sayesinde MP3'e rakip olan VQF biçimindeki ses dosyalarını da çalabiliyor. Bu arada ilk video eklentisi de kullanıma sunuldu. Bu eklentide halen hatalar mevcut ve video sıkıştırma biçimlerinin birçoğunu tanımıyor.

Winamp esnekliği ve efekt çeşitliliği ile gelecek hakkında ipuçları veriyor. Kullanışlı multimedia çalıcı ileride birçok ek özelliğe sahip olacak. Equalizer ve ek filtreler gibi ayrıntılar sayesinde Dolby Surround olmadan PC'den yeni bir ses derinliği elde edebilirsiniz.

Bazı noktalarda klasik müzik setlerinin yerini alabilecek olan Winamp için üretilen birçok yeni eklenti ile bu yazılımın yakında sanki bir televizyon gibi uzaktan kumanda ile kullanılabilecek yapıya ulaşacağını gösteriyor. Yeni çıkan anakartlar bünyelerinde bulundurdukları Infrared Port ile bunun için gerekli şartları yerine getirmeye çalışıyorlar.

çı bilgileri, şarkı sözleri ve kapak resimleri de bulunabiliyor. Maalesef her MP3 çalıcı bu seçeneklerin tümünü desteklemiyor.

Bir başka fark da Encoding (Sıkıştırma) hızıdır. 266 MHz'den düşük hızlara sahip PC'lerde çalıcı seçiminin önemli bir rolü mevcuttur. Eğer diğer işlemler için daha fazla işlemci gücü gerekiyorsa, çalma işlemi sırasında kısıtlamalar gerçekleştirilebilir. Apollo 30 gibi grafik olarak göze batmayan çalıcılar daha hızlı ve daha güvenilirdir.

Fantezi tasarımlardaki arayüzlerin üzerinde bulunan düğmeler yüksek çözünürlüklerde hazırlandıkları için, 1200x1024 ekran çözünürlüğünde en küçük, ama tabii ki en iyi görüntü elde edilir. Bu etkiyi fark eden Winamp programcıları, artık klasik bir MP3 çalar olan Winamp'a, en azından ana pencereyi büyütebilme özelliğini eklediler. Çok azı Sori Tong gibi tam ekran görünümünü, PC oyunlarında alışageldiği gibi monitör çözünürlüğünü değiştirerek sağlayabiliyor. Bunun üzerine modern monitörler biraz zaman alan bir işlem olan giriş sinyalini test ediyorlar.

Daha fazla MP3 çalar Ripper özelliklerini sunuyor

Mp3'ün cezbetme nedeni sadece dinlenmekten ibaret olmaması. Her geçen gün daha fazla MP3 çalar CD-Ripper veya sıkıştırma işlemini ek olarak sunuyor (CD-Copy gibi). Mesela Hy-CD MP3 açma işlemini, yani MP3'ten WAV biçimine dönüştürme işlemini sunuyor ve komple MP3 CD'leri basabiliyor. Bilinmeyen yönlerden biri de gelişim. MP3 aynı anda başka ses kaynakları ve biçimleri ile çalışabiliyor. Super-Sonic içerisinde bulunan ses editörleri ile bir Multimedia Rack sunuyor. Virtual Turntable, basit Playlist'leri görüntüleyebiliyor ve parçaları kolaylıkla üst üste bindirebiliyor.

Bunlar haricinde başka bir ayırıcı özellik de çalıcının Streaming yani canlı ses akışı yeteneğidir. Tek başına veya kullanılan Browser'a bağlı olarak, radyo yayınları direkt olarak Internet'ten mesela Winamp veya Real Player ile dinlenebilir. Enteresan ve telif hakkından kaynaklanan sakıncalı bir konu da bu alınan verilerin sabitdiske kaydedilmeleridir.

EAC ile komple CD kopyalama ve sıkıştırma

Bir müzik CD'sindeki parçalardan MP3 dosyaları nasıl oluşturuluyor? CHIP kendi müzik kütüphanenizi PC'nize nasıl taşıyacağınızı gösteriyor. Internet üzerinden kullanıma sunulan birçok araç arasından en iyisini seçtik: Exact Audio Copy (kısaca EAC). Bu program vasıtasıyla CD'deki verileri dijital olarak sabitdiske kopyalamayı (Rip), şarkı isimlerini Internet üzerinden CDDB veri tabanından almayı veya müzikleri MP3 biçimine dönüştürmeyi göstereceğiz.

Yazmak yok: Şarkı isimleri veri tabanından

Diğer birçok Ripper gibi Exact Audio Copy de (EAC) bir Audio CD'deki

En Önemli MP3 Çalarlar

İsim	Web Adresi	Açıklama	Equalizer	Şarkı Sözü Desteği	Karaoke	Kayıt Ücreti
ADI MPEG Audio Player	www.adi.net/amaplay.html	Çok basit oluşturulmuş, özelliği olmayan bir çalıcı	Yok	Yok	Yok	10 Dolar
Apollo 30	http://apollo.grooveclub.com/	Basit, Kaynakları harcamıyor, kullanışlı çalma listesi	Yok	Yok	Yok	Bedava
Audio Twister 2.0.5	http://www.akitapages.com/dolb8/download.html	Video desteği, CD kapağı ve bilgi veritabanı, çok biçimli çalma listesi	Yok	Yok	Yok	29 Dolar
Buggy	http://home.bip.net/ove.rung/buggy.htm	İsim kendini belli ediyor. Buggy çilginlığı	Yok	Yok	Yok	Bedava
DS2 Stream	www.geocities.com/SiliconValley/Foothills/7797/download.htm	Küçük bir pencere üzerinde tüm önemli ayarları içeren basit bir çalıcı	Yok	Yok	Yok	Belli değil
Gamp	http://privat.schlund.de/c/czudej/download.htm	Basit,Highlight olmayan renkli bir çalıcı	Yok	Yok	Yok	Bedava
Impulsive 1.0	http://www.esoterica.pt/delphi.pt/	Çok küçük bir çalıcı	Yok	Yok	Yok	Belli değil
Juke-box	http://bluelab.hypermart.net/	MP3 dosyaları için Karaoke çalıcı ve opsiyonel karaoke editörü	Var	Var	Var	29 Dollar
Kjofol 051	http://www.kjofol.org/	Basit ve ilginç grafiklere sahip bir çalıcı	Yok	Yok	Yok	Belli değil
MBD MP3 Player V1.1	www.sgdart.sl/mbdmp3/index.html	Basit bir MP3 çalıcı	Yok	Yok	Yok	Bedava
MPEG Player	http://www.eu.sv.philips.com/mpeg/html/demo_download.html	Çok basit bir MP3 çalıcı	Yok	Yok	Yok	Belli değil
Multimedia Clock	http://www.geocities.com/SunsetStrip/Amphitheatre/4759/mclock.htm	Pencere üzerinde saat gösterilirken aynı anda MP3 çalabiliyor	Yok	Yok	Yok	Bedava
Muse-Arc	http://www.codearts.com/	Basit bir MP3 çalıcı	Yok	Yok	Yok	Beta
PAM	http://www.fs2.rwth-aachen.de/doelf/pam/download.html	Futuristik yapıda dizayn edilmiş bir MP3 çalıcı	Yok	Var	Var	15 Dollar
SJG-Play	http://www.ryerson.ca/~sgray/	Kullanımı kolay bir MP3 çalıcı	Yok	Var	Yok	Bedava
Sonique	www.sonique.com	Görsel yönden en başarılı MP3 çalıcı	Var	Yok	Yok	Belli değil
Sori-Tong	www.sorinara.com/soritong/english	Başarılı görsellik, çok farklı görünüm modları arasında değişimler	Yok	Var	Yok	Belli değil
Super-sonic 4.3	www.gosupersonic.com	Yerleşik düzenleme özellikleri ile PC'deki tüm ses kaynakları için çalıcı	Var	Yok	Yok	Belli değil
Virtual Turntable 1.75	http://carrot.prohosting.com/downloads.html	Değişik biçimlerdeki dokuz parça arasında Mixer ve Fader özellikleri sunuyor	Yok	Yok	Yok	15 Dollar
Winamp	www.nullsoft.com	Bir çok arayüz ve eklenti	Var	Var	Yok	Belli değil
Womble MPG Audio	www.womble.com/download.htm	Basit bir MP3 çalıcı	Yok	Var	Yok	Belli değil

parçaların numaralarından oluşan bir liste meydana getirir. Eğer bu numaraları otomatik olarak isim ile değiştirmek isterseniz, bunun için Internet bağlantısına sahip olmanız gereklidir. "Database/Get CD Informations from CDDB" üzerinden içerisinde hemen tüm CD'lerin hazır olarak bulunduğu merkezi CD arşivine bağlantı kurulabilir. İsimlendirme için EAC şarkı sayısını, başlangıç zamanı ve şarkıların uzunluklarını aktarır. Eğer CD veri tabanında bulunursa (Remix CD isimleri haricinde bulunmaması mümkün değil), program istenen bilgileri ekrana getirir ve daha sonra bunları sabitdiske kaydeder. Eğer CD daha sonra bir kez daha kullanılırsa, EAC bilgileri otomatik olarak ekrana getirecektir.

CDDB sorgusu çalışmazsa, "EAC/CDDB/Lyrics Options/Get active CDDB Server lists" komutu üzerinden alternatif CDDB sunucularına ulaşabilirsiniz.

Ancak CD üzerindeki bir parçanın birçok versiyonu mevcutsa, isimlendirme esnasında problem yaşanabilir. Daha sonra bazen ek isimler değil de sadece ana başlıklar kullanılacaktır. Kopyalama sırasında aynı ismi taşıyan dosyalar oluşabilir. Bundan dolayı EAC/EAC Options/General" altındaki "Ask before overwriting songs" seçeneği mutlaka işaretlenmeli.

Beraber söylemek için: Internet'ten şarkı sözleri

Birçok şarkı sözünü de CD ismine göre Internet'te bulmak mümkün. Internet'te EAC içerisinde [ALT]+[Y] tuş kombinasyonu ile çağrabileceğiniz bir şarkı sözü sunucusu (metinlerin yüzde 75'i) bulunur.

Şarkı sözleri görüntüleme işlemi yayınlanan birçok çalıcı programlarla uyumlu olmadığı için kullanımı zaten sınırlandırılmış durumda. Bunları MP3 çalıcınızın gelişmiş bilgi (Info) alanlarına manuel olarak kendiniz girmelisiniz. Bu işlevin, şarkı sözlerinin ekrana gelmesi zorunlu olan Karaoke editörleri (mesela http://bluelab.hypermart.net) ile kullanılması gereklidir.

Bir örnek: Aynı biçimdeki dosya isimleri

Şarkılar sabitdiske kaydedildikten sonra, şarkı isimleri dosya isimleri için temel oluştururlar. EAC/EAC Options/Filename üzerinden isimleri kendiniz oluşturabilirsiniz. Bunun için %A_%C_%T kodunu girin. Eğer parçaları ileride taşınabilir bir MP3 çalıcı kullanarak dinlemeniz gerekirse, çalıcılar ekranı maksimum 15 veya 20 karakter görüntüleyebileceği için %T_%A kodunu girmelisiniz.

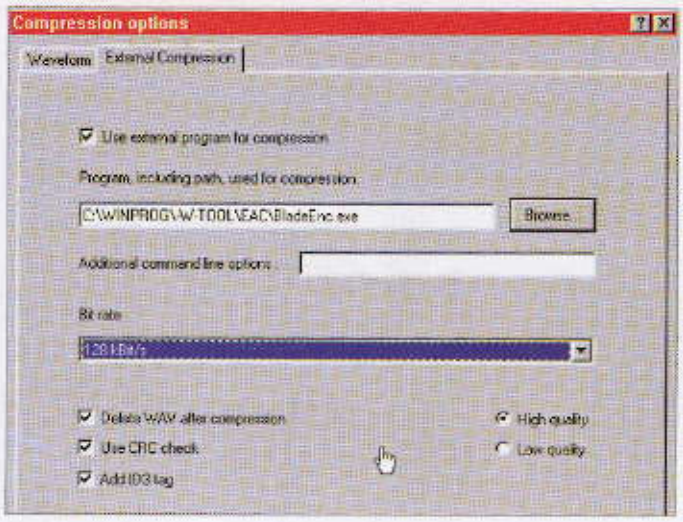

Esnek: EAC sıkıştırma işlemi için farklı Encoder kurulabiliyor.

Tüm şarkılarda aynı ses düzeyini yakalayabilirsiniz

Tonstudio'da her CD ölçümünde farklı değerler elde edildi. Bunun sonucunda ses düzeyleri arasında fark oluşacak ve bu ileride bir liste içerisine farklı yerlerden parçalar eklendiğinde oldukça sıkıntı verici bir durum oluşturacaktır. Hoparlörün sesi ile devamlı olarak oynamak yerine, ses dosyalarını en başından normal düzeye taşıyın. Bunun için "EAC/EAC Options/Normalize komutunu kullanarak hoparlöre yüzde 98 üzerinde maksimum değer sunan filtreden geçirebilirsiniz.

Fakat dikkat: Bu filtre sonucunda tüm parçaların dinamiğinde önemli olabilecek değişiklikler meydana gelebilir. Aşırı ses farklılıkları gösterebilen klasik CD'lerde Normalize seçeneği kullanılmamalı.

Önemli hazırlıklar: CD sürücü testi

EAC, CD-ROM'un çeşitli gereksinimlere göre kullanabileceğiniz bir grup okuma modu bulunur.

En hızlı ama aynı zamanda en güvensiz olan kullanım şekli Burst Mode'dur. Bu durumda taşıma hızı 4 kat veya daha da fazla artırılabilir. Bu şekilde temiz bir taşıma gerçekleştirilemez. Fast Mode veya Secure Mode'lardan biri ile çalışmak daha sağlıklı olacaktır.

EAC/Drive Options/Extraction Method/Detect Drive Features ile sürücünüzün hangi veri aktarım modunu ▶

Ripper: Donanım Gereksinimleri

Audio CD'leri dijital olarak okuyabilmek için CD sürücünüzün Streaming Audio özelliğini destekliyor olması gereklidir. Yaklaşık son bir senedir sadece SCSI sürücüler değil, IDE sürücüler de bu özelliği destekliyorlar.

● Pratik olarak çok büyük fark gösteriyorlar: Streaming Audio modu okuma komutları aynı tür tanımına uyan aygıtlarda değişiyor. Ripper yazılımları sürücüyü birçok komut takımı ile test ediyor. Bunun sonucunda bir sürücü bir Ripper ile sorunsuz olarak çalışırken, bir diğeri ile hiç çalışmayabilir. Testte en az sorun çıkaran yazılım Exact Audio Copy (EAC) idi. Bu programı Internet'ten ücretsiz olarak http://studserver.uni.dortmund.de/~su0165/eac6.html adresinden edinebilirsiniz.

● Bildirilen CD sürücü hızları sadece seyrek olarak Audio biçimindeki verilerin dijital okuma sırasındaki temposu ile elde edilebiliyor. Testteki birçok 24 hızlı sürücü en az 32 veya 36 hızlı sürücüler kadar hızlılardı. 72 dakikalık bir CD normalde 5 dakikadan daha kısa sürede okunur (Bu süre 16 hızlı CD sürücüye denk gelir). Benzer transfer değerlerine aynı şekilde Audio CD okuyan güncel DVD-Player'lar da ulaşabiliyorlar.

desteklediğini öğrenebilirsiniz.

Aynı pencerede Offset/Speed kartı üzerinde bulunan "Allow Speed Reduction" seçeneği de önemlidir. Bu seçenek aktif olduğu sürece EAC bir problem karşısında kopyalama hızını otomatik olarak düşürecektir.

Yazmadan: EAC şarkı isimlerini Internet'teki CD veri tabanında yer alıyor

Başlayın: İlk parçayı sabitdiske kopyalayın

Bir veya daha fazla parçayı seçin ve Action/Copy&Test Selected Tracks komutunu çalıştırın. EAC verileri sıkıştırılmamış olarak WAV biçiminde kaydetmeden önce bir okuma testi yapacaktır. Program okuma hızını gösterir. Eğer hız düşecek olursa, CD'nin o kesiminde çizik veya kir bulunuyor olabilir. Otomatik hata düzeltme sayesinde EAC birçok problemi çözebilir. Çözemediği problemler ise işlem sonunda ekrana gelecektir. Bu ve bunu takip eden özet penceresi kapandıktan sonra, isterseniz CD'yi sürücü içerisinden çıkarabilirsiniz.

Uzunçalar plakları MP3'e dönüştürmek

Bir pikaptan çalan müziği MP3 biçimine çevirmek oldukça zor bir işlemdir. Bu işlem LP Ripper (www.cdhnow.com/mw.html) gibi araçlar ile gerçekleştirilebilir. İlk adımda sesi dijital hale getirme işlemi için ses kartı ve bir tane de ses programına ihtiyacınız olacak. Son olarak LP Ripper WAV dosyasını analiz ederek küçük sessiz bölümler vasıtasıyla parçalara ayırır. Parçaların ismini de girdikten sonra program WAV dosyasını kendi içerisinde MP3 biçimine çevirecektir.

Merkezi modül: MP3 sıkıştırma araçları

WAV dosyalarını MP3 biçimine çevirmek için bir adet sıkıştırma aracına (Encoder) ihtiyacımız var. Fraunhof Enstitüsü ve standardın geliştiricilerinden biri ile Freeware Encoder programcıları arasındaki bir tartışmadan dolayı sunucuların sayısında epey bir düşüş oldu. Ripper yazılımı geliştiricileri de bu arada sıkıştırma aracını beraber sunmak istemediler.

Bu nedenle kullanıcılar Encoder dosyalarını Ripper içerisine sonradan yüklemeliler. Bedava ulaşılabilen en kaliteli sıkıştırma dosyası Blade Encoder (http://home.swipnet.se/~w-82625) ve en hızlı olan Plugger'dır (http://members.tripod.com/~mp3 nkoder). DOS programları olan her iki dosyanın komut sisteminin Ripper'lar tarafından tanımıyor olması sayesinde sonradan yüklemeler sırasında problem çıkmıyor. Encoder'ın direkt olarak EAC içerisine bağlanması tavsiye edilir. Bunun sonucunda Ripper parçaları tek tek CD'den kopyalayacak, MP3 biçimine çevirecek ve son olarak WAV dosyasını silecektir. Avantaj: Tüm CD'nin sabitdiske kopyalanmaması sayesinde, 700 MB'lik boş alana ihtiyaç duyulmaması.

Bu yer avantajından faydalanabilmek için Blade veya Plugger sıkıştırıcılarından birini kullanın. Sıkıştırıcıyı EAC programında EAC/Compression Options üzerinden ekleyebilirsiniz. External Compression kartını aktif hale getirin ve "Use external program for compression" seçeneğini işaretleyin. Bir sonraki satırda Browse düğmesine tıklayarak bu Encoder'lardan birini tanımlayın. Ek komut satırı emirleri çoğunlukla gereksiz oldukları için bu satır boş bırakılabilir.

Her iki sıkıştırıcı da bir sonraki satırda belirlemek zorunda olduğunuz çeşitli Bit Rate'ler sunarlar. Rate ne kadar düşük olursa, dosya büyüklüğü de o kadar küçük, ama ses kalitesi o oranda kötü olacaktır.

Sabitdisk üzerine kaydetmek için 128 Kbit/s'lik bir sıkıştırma oranı özellikle iyidir. Bu durumda şarkılar orijinalinin 1/10'u kadar yer kaplayacaklardır. Bir dakikalık bir parça 10 Mbyte (WAV biçiminde) yerine sadece 1 Mbyte (MP3 biçiminde) yer kaplayacaklardır.

Bu şekilde daha önceden CDDB sunucusundan alınan sanatçı, CD ve şarkı bilgileri de MP3 dosyası içerisine eklenmesi için "Add ID3 tag" seçeneğini işaretleyin. Bu ek bilgiler ancak bu özelliği destekleyen çalıcılar tarafından gösterilebilir.

Sırayla: CD kopyalama ve MP3 haline getirmek

Eğer Encoder DOS penceresi ön planda açık olarak kalırsa, sıkıştırma işlemi daha hızlı gerçekleştirilecektir. Bu şekilde işlemden yüksek performans elde edilecektir. Dezavantaj: Bu süre zarfında EAC Eject düğmesini işlev dışı bırakarak CD sürücüyü kilitleyecektir. Eğer bunu engellemek isterseniz ve sabitdiskinizde 700 MB'lık boş alan mevcutsa, dosyaları ilk olarak sıkıştırmadan WAV biçiminde sabitdiske kopyalayabilir ve daha sonra Windows Encoder arayüzü AMP3ENC2'yi bu iki sıkıştırma aracından birini kullanarak sıkıştırma işlemini gerçekleştirebilirsiniz. ▶

Internet'ten Gelen Bedava Müzik

Sanatçılar ne yapıyor?

Müzik endüstrisi MP3'e karşı savaşında silahlanıyor. MP3 şirketlerin kazançlarını düşürüyor ve yıldızları daha bağımsız hale getiriyor.

Fight the Power' sözleri onu en ünlü Hip-hop yıldızlarından biri haline getirdi. Public Enemy'nin bir üyesi olan Chuck D. savaşını şimdi müzik endüstrisinin üstün kuvvetine karşı sürdürüyor. Plak şirketi Polygram, eğer Chuck D. şarkılarını MP3 biçiminde Internet üzerinden bedava olarak dağıtırsa, kanuni yollarla ceza uygulayacak. Chuck D'nin bunu yaparkenki nedenleri açık: "Şu ana kadar çalıştıkları müzik şirketlerinden para kazanan şirket sahipleri, avukatlar ve muhasebeciler, sanatçılara hükmetmenin zor olduğu bu yeni teknikten çekiniyorlar".

Sanatçılar ve müzik şirketleri neden karşı karşıya geldiler? MP3'ten kaynaklanan tehlikenin iki yüzü var. Bunlardan birincisi kendi şirketlerinden çıkan şarkıların Internet üzerinden yayınlanması plak şirketlerinin kazançlarını olumsuz yönde etkiliyor. Bir diğeri de gelişen bu yeni teknolojinin şu ana kadar gelen Audio CD tekniğini etkileyeceği ve yeni bir tüketim şeklinin oluşacağı korkusu. Eğer şarkılar tek tek satılacak olursa, kimse komple bir albüm için fazladan para harcamayacaktır.

MP3 Öncüleri: Madonna'nın Ray Of Light albümü piyasaya çıkmadan haftalar önce MP3 biçiminde bulunabiliyordu.

Sanatçılar ise bu konuda çok farklı düşüncelere sahipler. Internet topluluğuna bazı parçaları bedava olarak sunabiliyorlar. Birçok sanatçı Internet'i reklam yapabileceği ve hayranları ile bağlantı kurabileceği bir platform olarak kullanıyor. Eskiden Pink Floyd ile sahneye çıkan sanatçı ve ünlü yapımcı Thomas Dolby, müziğinin toplum üzerindeki etkisini Internet aracılığıyla ölçüyor. "Bir pop sanatçısı olduğum dönemdeki gibi, büyük toplum bilincim, Internet aracılığıyla topluma karşı sorumluluklarım var." diyor Dolby.

Tecrübeli, yaşlı kurt David Bowie yeni albümü ile hayranlarının karşısına çıktıktan sonra kendi Web sayfasında geniş arşivinden gün yüzüne çıkmamış şarkıları yayınladı. Rock şarkıcısı Tom Petty ve Prince de Internet'ten aynı şekilde faydalanıyorlar. Her iki genç bayan Rock şarkıcısı Alanis Morisette ve Tori Amos da turnelerinden canlı kayıtları Ağustos ayı içerisinde MP3.com adresinden yayınladılar. Negativland gibi Underground müzik yapan ve plaklarını kendileri yayınlayamayanlar için, Internet müzikleri ve resimleri ile sahneye çıkabilecekleri çok uygun bir platform.

Rap şarkıcısı ICE T son albümünün bir kopyasını MP3.com adresinden Internet'te yayınladı. Yakında tüm albümler MP3 biçiminde alınabiliyor olacak.

Şu ana kadar üç milyonun üzerinden satan Indie Rock-Duo "They might be giants" Internet üzerinden yayınlanarak riske giriyor. Plak şirketleri Good Noise, Internet üzerinden yayın yapmaya yanaşan çok az şirketten biri. Yayınlanan 15 şarkı, tanesi 99 Cent'e MP3 biçiminde satılabilmeli.

Güncel müzik akımları, dinleyiciler ve sanatçılar açısından yeni bir müzik anlayışını şart koşuyor. Rap ve Hip-hop, House ve Techno, Dance ve Trance başka parçalardan Sample'lar olmadan ve müziğin tekrar edilmesi kullanılmadan oluşturulamıyor.

Modern DJ: İşe Laptop ile beraber gidiyor

Machester'da Dj Richard Eden işyerine Notebook'u ile beraber gidiyor. Plaklarını ve CD'lerini evde bırakan Dj, bunların yerine Wolverhampton'daki Discothek Mezzanine'deki ses girişine bilgisayarını bağlıyor. O, dans parçalarını sabitdiskinde MP3 biçiminde saklıyor. Eden, MP3 kullanma nedenini "CD, plak veya Mini-Disk ile çalışırken bir parçayı bulmak uzun süre alıyor. Artık tek tıklama ile istediğim parçayı çalabiliyorum" diyerek açıklıyor.

Prince kendi Web sayfası haricinde MP3 korsanlığına mahkeme kararı ile karşı çıkarken, Chuck D. telif hakları ile çok az ilgileniyor. Grup her hafta Web sayfaları üzerinden hayranlarını yeni MP3 dosyaları ile besliyor. Bununla beraber plak şirketi Polygram hukuki ►

Yarının Tekniği

Müzik endüstrisinin isteğinin tam tersine MP3 biçimi kaybolmayacak, aksine üreticilerin geliştirdiği çözümlerle daha da fazla ilgi görecek. İngiliz şirketi Empeg MP3 Player'lı araba radyosunu tanıttı.

Sharp, şarkıları direkt olarak Internet'ten alacak MP3 ve Audio CD'ler için bir Hi-Fi uyumlu Hybrid-Player tasarlıyor. Tayvan'da bulunan Naiam adlı şirket yaklaşık 650 mark değerinde hem MP3 hem de Audio CD'si okuyabilen CD-Player'ının reklamını Internet'te yapıyor. Sharp müşterileri MD-X8H modelini AD-AJ1 ses kartı ile genişleterek MP3 dosyalarını Minidisk üzerine taşıyabiliyor.

Saehan şirketi 2 Gb sabitdisk bulunduran bir MP3 Player yapmak istiyor. TU Darmstadt MPEG CD'lerini çalabilen bir gelişmenin haberini verdi.

yollarla gözdağı veriyor. Bunun üzerine Chuck D. MP3 dosyalarını Internet'ten topladı ve bir ilan yayınladı: "Allah belalarını versin! B*klar!. Çünkü müziğin satış hakları herkesin elinde olmalı." Aynı şekilde Hip-hop grubu Beastie Boys da şarkılarını Internet üzerinden yayınladığı için plak şirketiyle sürtüşme halinde.

Plak şirketleri seneler önce yapılan satış araştırmalarında yeni satış kanalı olarak Internet'i göz önünde bulundurmaları gerektiğini fark etmişlerdi. Ama bu düşünceler dikkate alınmamıştı. BMP plak konseyinden Matthias Immel yaptığı açıklamada: "MP3'ün bu hızla yayılabileceğini, kritik ölçülere ulaşabilecek bir hacim kazanan bir alt pazar oluştura-

"Henüz MP3 gibi yeni bir biçimin yüzde 20 veya yüzde 70 pazar payına sahip olabileceğini söylemek zor".

Niels Rump, Fraunhafer Enstitüsü

bileceğini o zamanlar kimse düşünmemişti" cümleleri ile düşüncelerini dile getirdi. Eğer kasetin gelişimini düşünecek olursak, oldukça iyimser bir tahmin.

Şarkı ararken Hacker Feeling ortaya çıkıyor

Online Ürün Koordinatörü gençlerin müziği böyle serbestçe kullanmalarını ve yasal olmayan kopyalara destek olmalarını hatalı buluyor. "Hayranlar yasal olmadığını düşünmüyor" diyen Immel, Internet'te herşeyin mevcut olduğunu, sadece aramak gerektiğini vurguluyor. Kısa ömürlü yasal olmayan bir sunucu üzerinde yerleştirilmiş aranan şarkı doğru zamanda bulunursa, Hacker Feeling'in ortaya çıkmasına şaşırmamak gerekir.

Plak endüstrisinin MP3'ü ortadan kaldırmaya çalıştığı açıkça belli. Çok ortaklı bir kuruluş olan Secure Digital Music Initiative (SDMI) müzik dosyalarının sıkıştırılmasını engelleyecek bir standart (MP3 Rekabeti kutusuna bakın) üzerinde gece gündüz çalışıyor.

Parçalar sadece para karşılığında gerekli olan yazılımı aldıktan sonra şarkıdaki önlemi ortadan kaldırarak dinlenebilecek. Bu şekilde Internet üzerinden de para karşılığında yasal dağıtım yapılabilmesi amaçlanıyor. Her kullanıcı müzik için kendi şifresine sahip olacak. Plak şirketleri şarkılarını Internet üzerinden dağıtma konusuna hâlâ sıcak bakmıyor. Plakçılar Audio CD'ler konusunda bir başka avantaj olarak ses kalitesinin sıkıştırılmış müziğe göre çok daha iyi olmasını ileri sürüyorlar. Yapılan testlerde elde edilen sonuçlara bakınca bu konuda pek de haksız oldukları söylenemez.

Buna rağmen MP3 çılgınlığı pek durulacak gibi görünmüyor. Bu bağlamda devamlı olarak karşımıza çıkan bir kavram mevcut "Yamyamlık". Bu durumda çözüm için Endüstri Kurulu, şirket yapılarını, yeni satış kanalı Internet temel alınarak yeniden düzenliyor. BMG'ye bağlı olan Bertelmann topluluğu idari heyetinden bir yetkilinin Alman Multimedia Kongresi'nde yaptığı açıksözlü konuşma bu branşın yapısını açıkça ortaya koydu. "Yamyamlık, yeni pazarlama ve satış yollarını kapatmaktır ve eğer varolan satış yöntemi dükkanlara ağırlık verilirse gerçekleşir" diyor Dr. Thomas Middelhof. Dr. Middelhof'un bu düşüncesine göre sanatçı ve yazarlar hayranlarına direkt olarak Internet yoluyla ulaşacaklar. Şarkıların Music on Demand şeklinde satacaklar. Bu gelişme, katılan plak şirketlerine sadece dezavantaj getirmeyecek; şirketler, prodüksiyon ücretlerinden, taşıma ve depo masraflarından tasarruf edecekler. Müşterilerin bir ücret karşılığında müzik satın almaları için tek yol CD değildir. MP3 gibi varolan bir dijital biçimde de ticaret yapılabilir.

MP3 sayesinde küçük gruplara büyük şans

Küçük gruplar ve yeni başlayanlar Internet'te şanslarını deniyorlar. Online olarak satılan parça başına bir CD'den çok daha az para talep ediyorlar. Birçok şarkı Internet'ten 0,50 mark karşılığında edinilebilirken, CD'den yapılan satış başına aşağı yukarı bir iki mark kalabiliyor.

Bunun haricinde Web birçokları için sahne ışıklarına ulaşmak için çeşitli seçenekler sunuyor. Birçok sanatçı kendi Internet sayfası üzerinden yarının yıldızı olmayı ümit ediyor. BMG'den Matthias Immel'e göre bu boş bir hayal, çünkü plak şirketlerinin Marketing Know-how çalışmaları olmadan sanatçıların popüler olamayacağına inanıyor.

Internet'teki müzik sunucuları da genişliyor. Mov-a-bit isimli hamburger şirketi Internet üzerinden CD satıyor ve aynı şekilde Telekom da Music-on-Demand sayfalarından satışa başladı. Ama aslında çok daha fazlası planlanıyor. Mov-a-bit iştirakçilerinden Sascha Zumbusch da bu arada kendi şarkılarını sunuyor. "Alıcı bunları istiyor" diyen Sascha kendinden çok emin. Çünkü gençlik sevdiği şarkılardan oluşan derlemeleri dinlemeyi çok seviyor.

Müziğin Internet üzerindeki gelişimini engellemeye yönelik olarak yapılan tüm geciktirmeler, Net üzerindeki dijital müzik akışını durduramaz. Alternatif müzik biçimi MP3'ü tüm dünyaya taşıyacak olan yeni teknolojiler çoktan evlerdeki yerini aldı. Uydu radyosu üreticisi Worldspace (www.worldspace.com) Fraunhofer Enstitüsü'nün sıkıştırma yöntemleriyle anakaraya hizmet veriyor. Bu yeni alıcı aletler dijital uydu sinyallerini deşifre ediyor ve daha sonra CD kalitesinde çalıyor, belki de ileride MP4 biçiminde çalacaklar. Daha sonra müzik endüstrisindeki çalıntı kopyaların başına gelecekleri siz tahmin edin.

MP3 Rekabeti

Müzik endüstrisinin ortak bir biçim geliştirme çabaları hızlı bir şekilde ilerliyor. Tüm yeni biçimler kaçak kopyaları oluşturanlara engel olabilmek amacıyla bir kilit sistemi kullanıyorlar. Internet üzerinden şarkı edinenler, bununla beraber şifreyi çözmek için bir yazılım tedarik etmek zorundalar. Rekabet çok büyük ve şirketler doğru biçimi yakalayabilmek için birden fazla projede aynı anda çalışıyorlar. İşte önemli biçimler

- A2b AT&T ve birkaç plak şirketi tarafından destekleniyor. Bu sıkıştırma yöntemi Fraunhofer Enstitüsü kaynaklı.
- IBM ve plak şirketlerinin Madison Projekt çalışması bir sıkıştırma yöntemi ve müziğin genişlemesi için Electronic Music Management System (EMMS) içeriyor.
- Magic-Gate Open-MG ve Super Magic Gate Sony'nin çalışmaları.
- MS-Audio, Microsoft tarafından geliştirildi.
- Liquid Audio sunucuları Dolby Laboratories'in sıkıştırma yöntemini kullanıyor ve farklı biçimler sunuyorlar.

Ayın Shareware'leri

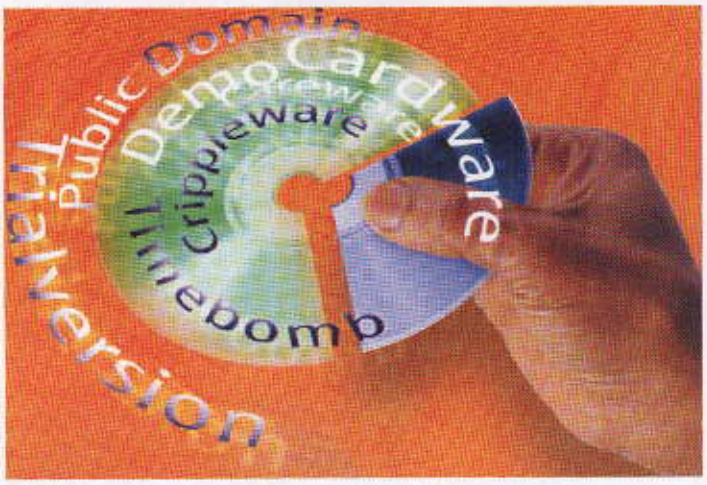

Fiyatları çok yüksek olan bazı yazılımlara sahip olamadığınız için, bilgisayarınızdan yeteri kadar performans alamıyorsanız Shareware'leri deneyin.

Muhmut Korsboğlu mkors@chip.com.tr

Bu ay incelediğimiz Shareware'ler arasında FinePrint adlı yazılıma özellikle dikkat etmenizi öneririz. Çok fazla yazıcı çıkışı alanlar için kendine has yöntemler ile inanılmaz ölçüde tasarruf sağlayacak bu program, bunun yanında yazılımsal çift yönlü baskı ve baskı erteleme gibi ek özellikler de barındırıyor.

FinePrint
Yazdırma maliyetini azaltın

FinePrint Windows uygulamaları ile yazıcı arasında eski yazıcı sürücünüzün yerini alarak Windows uygulamasının yazıcıya gönderdiği işi yakalayıp üzerinde ölçeklendirme yapan, ayrıntılar ve form özelliklerini de kullanıp yazıcıya gönderen bir programdır. FinePrint'in temel amacı kullanıcıların yazıcı çıktılarını küçülterek aynı sayfaya birden fazla sayfa yazdırmalarını sağlamaktır. Böylece yüksek toner/kartuş ve kâğıt maliyetlerinden tasarruf edilmiş olur. Program, sisteme kendisini bir yazıcı sürücüsü gibi tanıtır. Herhangi bir programdan çıktı almak istediğinizde, yazıcı seçenekleri bölümünden "FinePrint sürücüsü"nün seçilmesi gerekir.

Gönderdiğiniz doküman FinePrint ekranında karşınıza gelecektir. Burada FinePrint'in çeşitli özelliklerini kullanarak oluşturacağınız yeni sayfa düzenli belgenizi daha sonra istediğiniz yazıcıya göndermeniz mümkün. Bu yeni çıktı formatı bilgisayardan faks göndermenize de olanak tanıyacaktır.

Program ile tasarruf sağlanan ortamlar

Bilgisayarda herhangi bir program ile tasarladığınız antetinizi FinePrint'te bir form olarak tanımladıktan sonra, istediğiniz dokümanı basmadan önce bu tanımladığınız anteti seçip ister ilk sayfayı, isterseniz de tüm sayfaları birlikte bastırabiliyorsunuz. Sizi yazıcıya antetli kâğıt koyma zahmetinden ve yanlış baskılardan kurtaracak olan program, yüksek maliyetlere mal olan antetli kâğıtlardan da tasarruf sağlıyor.

Aynı sayfaya 2, 4 ya da 8 sayfa yazdırarak daha az toner veya kartuş kullanımına da olanak sağlayan FinePrint, toner ya da kartuş ömrünü uzatarak daha fazla sayfa basabiliyor. Benzer şekilde her sayfa baskıda aynı sayfaya 4 sayfa basarak 3 sayfa, aynı sayfaya 8 sayfa basarak da 7 sayfa tasarruf edebiliyorsunuz. Bunların dışında, program dolaylı olarak fotokopi toneri ve kâğıtlarından da tasarruf sağlıyor. Yazıcıda bastırılan kâğıtların fotokopi ile çoğaltıldığı ortamlarda FinePrint ile aynı sayfaya birden fazla sayfayı bastırarak aldığınız çıktılar, fotokopi ile çoğaltılırken de size tasarruf imkânı veriyor. Bilgisayardan faks gönderme sırasında aynı sayfaya 2 veya 4 sayfa basarak yaptığınız gönderimler daha az sürede tamamlanacağından, telefon parasından da tasarruf edebiliyorsunuz. Bu şekilde karşı taraf da daha az faks kâğıdı kullandığı için, tasarrufu çift taraflı yapmış oluyorsunuz.

Programda yer alan çift taraflı baskı özelliği ile de uzun dokümanlarınızı çift taraflı basarak tasarruflarınızı ikiye katlayabiliyorsunuz. FinePrint sizin için sayfa sırasını ayarlayacaktır. Bu şekilde isterseniz kitapçık (Booklet) oluşturma şansınız da olacaktır. Program, yazıcıya gönderdiği her sayfanın ve kullanılan her kâğıdın sayısını sizin için hesaplayıp ne miktarda kâğıttan tasarruf ettiğinizi de gösteriyor. Bu özellik sayesinde de toner ya da kartuşunuzun kaç sayfa bastığını takip edip kâğıt tüketiminizi görebiliyorsunuz. FinePrint farklı programların çıktılarını aynı anda yazdırabilme ya da fakslayabilme özelliğine de sahip. Yazdırma erteleme özelliği ise, farklı programların çıktılarını erteleyip (hafızada tutarak) dilediğiniz zaman hepsini birlikte bastırmanıza da olanak sağlıyor.

Ürün Bilgisi

FinePrint

Tür	: Yazıcı sürücüsü
Sürüm	: 3.60
Sistem	: Win95/98
Kayıt tipi	: Shareware (29.95$)
Süresi	: 30 gün
Download	: http://www.inter-aktif.com/download.htm
Özellikler	: Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor, tamamı Türkçe

DLLShow
Dll problemlerinize son

Mutlaka çoğunuz Windows'un, yanlış sürüm bir DLL yüklenmesi ya da Uninstall'un ortak kullanılan bir DLL dosyasını kaldırmasından dolayı çöktüğüne şahit olmuşsunuzdur. Çoğu kez bu DLL dosyasının yenilenmesi ile problem çözümlenebilir. Ancak hangi DLL'nin hangi programa ait olduğunun bilinmesine imkân olmadığından, genelde sistemi baştan kurmaktan başka çare yoktur. Yine aynı nedenden dolayı kullanılmayan DLL'lerin sistemden kaldırılması da riskli olacağı için, kısa bir süre sonunda Windows klasörü tam anlamıyla bir çöplüğe dönecektir.

DLLShow programı ise biraz önce bahsettiğimiz problemlerin üstesinden gelebiliyor. Çalıştırıldığı zaman o an sistemde aktif durumda olan bütün yazılımları listeleyen program, bunlardan herhangi birine tıklandığında, o program tarafından kullanılan tüm DLL dosyalarını da tüm bilgileri ile listeleyebiliyor. Bir programa ait DLL'leri bulabilmek için programı çalıştırmak ve DLLShow içinden dosyalara bakmak yeterli oluyor.

Genel görünüş ve kullanım özellikleri

Program birbiri üzerinde iki ana pencere ve bir de araç çubuğundan oluşuyor. Üst tarafta yer alan pencere o an için sistemde çalışmakta olan yazılımları listeliyor. Ayrıca bu listede yer alan programların tüm özellikleri de programlar ile birlikte detaylı olarak yer alıyor. Seçtiğiniz bir tanesine fare ile tıkladığınız zaman alt taraftaki pencerede bu programın kullandığı DLL dosyaları da yine geniş özellikler listesi ile beliriyor. Araç çubuğu ise sırası ile en sık kullanılan, yenileme, özellikler, bilgi, hatalar, ayarlar gibi çeşitli seçeneklere kısa yollar içeriyor.

DLLShow için gerekli olan tüm ayarlar

File menüsünden Options ya da Help menüsünden Setup seçeneklerini seçerek programın 4 karttan oluşan ayarlar penceresine ulaşabilirsiniz. General kartında özellikle görünümle ilgili ayarlar yer alır. Bu menüde "Show all running tasks" seçeneğinin mutlaka işaretli olduğuna emin olun ki hiçbir programı atlamayın. Ayrıca ilk seçenek olan "Manually refresh the task list" seçeneğinin aktif durumda olması ile de bilgisayarın üzerine düşen yükü biraz olsun kaldırabilirsiniz. Sürüm ve şirket bilgilerinin gösterilmesi için de "Include version and company information" seçeneğini aktif duruma getirin.

Tools kartından ise program ile beraber kullanmak istediğiniz programlar belirlenebiliyor ve bunlar menü olarak da tanımlanabiliyor. Bunun için bu pencerede yukardan aşağıya sırası ile program ismini, sabitdiskteki yerini, komut satırı parametrelerini ve çalışma klasörünü yazmanız yeterli oluyor. Böylelikle programdan çıkmadan istediğiniz aracı çalıştırmış oluyorsunuz.

Printing kartı sadece yazıcıdan çıkış için gerekli baskı formatını belirlemek için kullanılıyor. Bu pencereden yazıcı sayfa ayarları ile sayfaya yazdırılmak istenen metni belirleyebiliyorsunuz. Son kart olan Explorer kartı ise programın simgelerinin masaüstüne, başlat çubuğuna ya da başlangıç klasörü altına konulup konulmayacağını belirliyor.

Sabitdiskte Dll ararken modüller ve klasörler bu pencereden tanımlanıyor.

General kartından tüm görsel ayarlar yapılabiliyor.

Sabitdiskte DLL dosyalarının aranması

DLLShow Default olarak açıldığı zaman sadece çalışan programların DLL dosyalarını gösterecektir. Ancak sabitdiskteki tüm ya da belirli DLL dosyalarını görmek için ise View menüsü altından "Module serach results" seçeneğine tıklayarak bu menüye geçmek gerekir. Ancak bunu yapabilmek için önce aratmayı yapmış olmalısınız. Arama işlemini için yine aynı menü altındaki "Find DLL modules" seçeneğini kullanabilirsiniz. Açılacak olan pencerede önce tüm sabitdisk ya da Windows'un System klasörü olarak aramanın yapılacağı bölgenin belirlenmesi gerekir. Daha sonra DLL'lerin dışında OCX, EXE, DRV ve VBX modüllerinden hangisinin aramaya dahil edileceğine karar vermeniz gerekiyor.

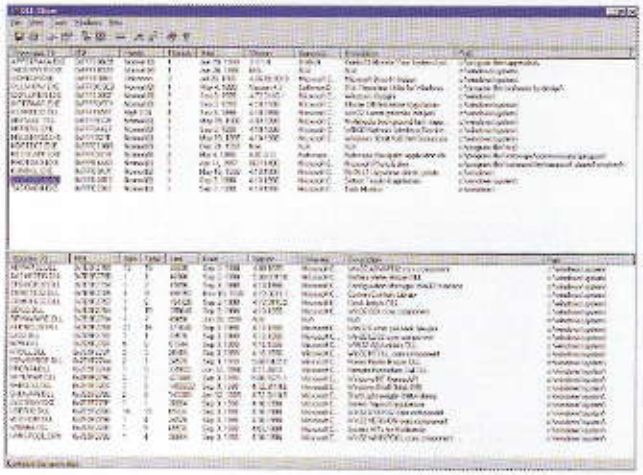

Programın ana penceresinde üzte programlar altta ise onlarla bağlantılı Dll dosyaları listeleniyor.

Ürün Bilgisi

DLLShow

Tür	: Sistem araçları
Sürüm	: 4.3
Sistem	: Win95
Kayıt tipi	: Shareware (20.00$)
Süresi	: 30 gün
Download	: http://www.execpc.com/~sbd
Özellikler	: Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor

ProgMesh
Yeni 3 boyut yardımcınız

Progmesh özellikle 3D Studio ile yapılmış modellerin program dışından da görüntülenmesini ve polygon sayılarında indirim yapılabilmesine olanak sağlayan bir program. Özellikle 3D tasarım programları ile ilgilenenlerin dikkatini çekecek olan bu program, bünyesinde aynı konu ile ilgili bir ActiveX kontrolü ve Max Plug-In'i de barındırıyor. Dışarıdan Import edeceğiniz 3DS dosyalarını materyal ve dokuları ile aktaran ProgMesh, onları herhangi bir detay seviyesine çevirdikten sonra tekrar kaydedebiliyor. OpenGL kullanılması ile gerçek zamanlı olarak izleme imkânı da sunuyor. Render ise Octree Ray-Tracer ile Raytrace kalitesinde yapılabiliyor. Programın Internet üzerinden 3D Mesh'leri indirebilme özelliği de bulunuyor.

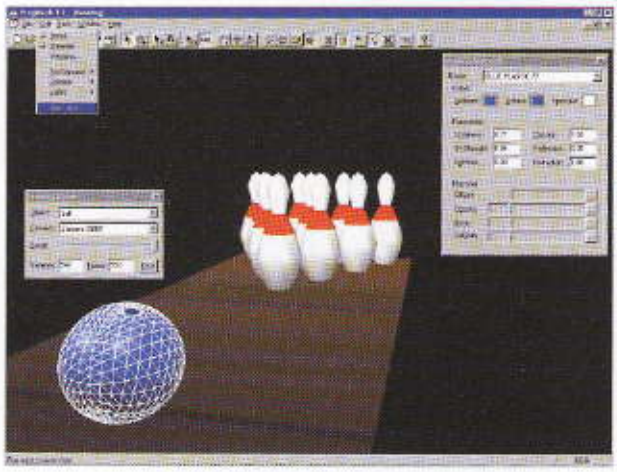

Sahnedeki herhangi bir nesneyi seçtiğiniz zaman açılan pencere ile o nesnenin polygon sayısını kolaylıkla düşürebiliyorsunuz.

Dosyaların açılması ve Import/Export işlemleri

File menüsü altından Open seçeneğini kullanarak programın kendi formatı olan 3dp formatındaki dosyalara ulaşabilirsiniz. Aynı şekilde File menüsü altında yer alan Save seçeneği de ekrandaki 3D objeleri yine programın kendi formatında saklayacaktır. Progmesh'in özelliği olan 3D Studio dosyalarının açılması için ise Import seçeneğinin kullanılması gerekiyor. Bu seçeneği seçtikten sonra açılan pencereden herhangi bir 3DS dosyasını seçip Aç tuşunu tıklayın. Karşınıza açmak istediğiniz model içinde yer alan objelerin bir listesi gelecektir. Buradan ister modelin bir bölümünü, ister tamamını seçebilirsiniz. Sadece belirli objeleri seçmek için CTRL tuşuna basılı tutarken listeden bunların üzerlerine tıklamak yeterli olacaktır. Eğer tümünü Import etmek istiyorsanız, "Select All" tuşunu kullanabilirsiniz. Seçimi yaptıktan sonra Import tuşuna basarak işlemi başlatın. Model yaratılıp ekranda yer alacaktır. Üzerinde oynama yaptığınız dosyaları 3D Studio'da açmak için de yine File menüsü altında yer alan "Export" seçeneğini kullanabilirsiniz. Bu durumda dosya programın kendi formatı yerine 3DS olarak kaydedilecektir.

Tüm obje ayarlarının yeniden düzenlenmesi

Program içinde yer alan Edit menüsü altında bulunan Detail, Materials ve Mapping seçenekleri obje ayarlarının değiştirilmesi için gerekli olan seçenekleri içerirler. Bunun yanında View menüsü altından ya da üstte yer alan araç çubuğundaki araçlar ile de çeşitli görüntüm ve gerçek zamanlı izleme ayarlarını değiştirebiliyorsunuz. Gruplara ayrılmış araç çubuğundaki ilk grup dosya işlemlerine, arkasından gelenler ise sırası ile Import/Export, detay seviyesi, Mapping, seçim, materyal ve fare araçları, gerçek zamanlı Render seviyesi, gölgelendirme ve ışık seviyesi ayarlarına ayrılmış.

Detay seviyesinin düşürülmesi: Programın en ilgi çekici özelliklerinden olan detay seviyesinin düşürülmesine Edit menüsünden "Detail" seçeneğine tıklayarak ulaşabilirsiniz. Açılacak olan pencerede Object Pull-down menüsünden isterseniz belirli objeleri seçebilirsiniz. Ya da "All Objects"i seçip tüm modelin detay seviyesini bir seferde düşürebilirsiniz. Eğer tümünü seçmezseniz, Element Pull-Down menüsünden objenin alt elemanlarını belirlemeyi unutmayın. Seçiminizi yaptıktan sonra yapmanız gereken yek şey Detail kaydırma çubuğunu iki yana oynatarak detay seviyesini belirlemek. Arka planda model üzerinde yaptığınız değişiklik anında gözükecektir. Daha sonra Crop tuşuna basarak işlemi biririn.

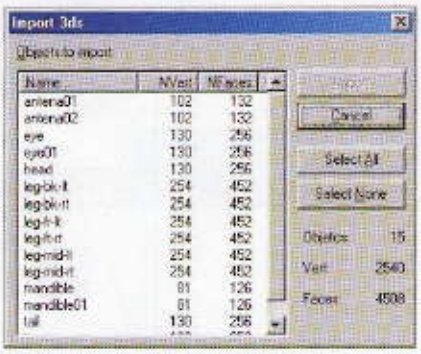

3DS dosyaları Import ederken her objeyi ayrı ayrı seçme şansınız da bulunuyor.

Obje materyallerinin değiştirilmesi: Yine Edit menüsü altından ulaşabileceğiniz Materials seçeneği o an yüklemiş olduğunuz model üzerindeki materyalleri değiştirmenize olanak tanıyacaktır. Bu seçenekte yeni materyal ekleme şansınız bulunmuyor. Ancak var olan materyaller üzerinde parlaklık, opaklık, kırılma, kırınma gibi değerleri, renkleri ve kaplamaları bu pencereden kolaylıkla değiştirebiliyorsunuz.

Modellerin RayTrace yöntemi ile Render edilmesi

Dışarıdan yüklenmiş bir modelin Render edildiği zaman nasıl görüneceğini görmek istiyorsanız, araç çubuğunda yer alan Ray tuşunu ya da Edit menüsündeki son seçenek olan Raytrace tuşunu kullanabilirsiniz. Açılacak olan pencerede bir dosya ismi belirlerseniz, Render ettiğiniz dosyayı kaydedebilirsiniz. Aksi takdirde sadece ekranda gözükecektir. Bunun yanında yine bu pencereden Raydepth ve Antialiase değerlerini de ayarlayabiliyorsunuz.

Ürün Bilgisi

ProgMesh

Tür	: Grafik düzenleyici
Sürüm	: 1.0
Sistem	: Win95/98/NT
Kayıt tipi	: Freeware
Süresi	: Sınırsız
Download	: http://www.paralelo.com.br/download/pmeshall.zip
Özellikler	: Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor

Maze Creator
Kobay farenizi labirentler

Artık her ay tanıtmayı alışkanlık haline getirdiğimiz ilginç Shareware'lerden biri olan Maze Creator, basılmak üzere tamamen ayarlanabilir, tesadüfi labirentler oluşturmak için tasarlanmış bir yazılım. Sadece bir başlangıç ve bitiş noktasına sahip olan bu yazılım ile oluşturulan labirentler tesadüfi olarak hazırlanmasına rağmen yine de istenilen şekilde istenilen sayıda başlangıç ve bitiş noktasına sahip olacak şekilde ve içine de istenilen resmi koyarak bastırabiliyorsunuz. Programın bir başka ilginç noktası da hazırladığınız ve basturdığınız labirentler için çözüm metodu bastırabilmeniz.

Bir labirentin yaratılması için gerekli ayarlar

Labirentinizi oluşturmaya başlamadan önce yapılması gereken ilk şey boyutlarının belirlenmesidir. Bunu gerçekleştirmek için ise Maze Options menüsü altından Configure Maze seçeneğinin seçilmesi gerekir. Ekranda yeni bir pencere açılacaktır. Burada Random Number Seed, Page Width, Page Height, SCALE, Cells Wide, and Cells Long gibi ayarlanabilir birçok labirent seçeneği bulunmaktadır. Şimdi bu seçeneklerin ne işe yaradığına kısaca bir göz atalım.

- **Random Number Seed:** Aslında çoğunlukla bu değerin değiştirilmesine gerek bile duyulmaz. Eğer daha önce hazırladığınız labirentin aynısını bir daha oluşturmak isterseniz, bu durumda değeri daha önceki Seed değeri ile aynı yapmanız gerekir. Eğer bu tür bir şey ile ilgileniyorsanız, beğendiğiniz labirentlerin Seed değerlerini kaydetmeyi unutmayın. Ancak bunu gerçekleştirebilmek için daha önceki labirenti oluştururken kullandığınız beyaz, siyah noktaların ve başlangıç, bitiş noktalarının aynı yerlerde olması gerekir.
- **Page Width:** Bu, oluşturulacak labirentin inch cinsinden genişlik değerini belirler. Yazıcıdaki sayfa boyutlarından küçük olması gerekir.
- **Page Height:** Bu oluşturulacak olan labirentin inch cinsinden yükseklik değerini belirler. Bu değerin de bir önceki gibi yazıcıdaki sayfa boyutlarından küçük olması gerekir.
- **Scale:** Bu her hücrenin boyutunu belirler. Buraya girilecek olan değer inch'in 1/1000'i olarak hesaplanacaktır. Bu sayının büyük olması hücre boyunu büyüteceği için labirentin daha basit olmasına yol açacaktır. Ekran görüntüsündeki örnekte verilen 400 değeri ayarlanan Scale'in boyutudur. Buna göre her hücre 400/1000= 0.4 inch olarak tanımlanacaktır. Burada verilen değerin aynı zamanda hücreye verebileceğiniz maksimum hücre genişliği ve yüksekliğini de etkilediğini unutmamak gerekir. Yani örneğimizde labirent genişliğinin 20 hücre boyutundan daha kısa olması gerekir. Aksi takdirde sağ taraftan yazıcı tarafından kırpılacaktır.
- **Cells Wide:** Eğer değer 0 olarak atanırsa (Default), program labirenti hazırlarken olabilecek maksimum hücre boyutunu kullanacaktır. İsterseniz daha sonra bu değeri azaltabilirsiniz. Maksimum değeri aşmanız durumunda ise Maze Creator giriş değerinizi maksimum genişlik değerine geri döndürecektir.
- **Cells Long:** Değerin sıfır girilmesi durumunda bir önceki seçenekte geçerli olanlar bu seçenek için de geçerli olacaktır.

Başlangıç ve bitiş noktaları tanımlandıktan sonra artık labirentinizi kağıda bastırabilirsiniz.

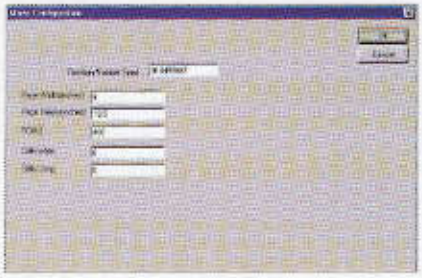

Labirent yaratmak için tüm ince ayarlar bir pencerede yer alıyor.

Labirentlerin baştan düzenlenip ayarlanması

Bir kere labirentinizi ayarladıktan sonra, Maze Creator yaratacağı labirent için bir ızgara oluşturacak ve ekranda gösterecektir. Daha sonra Edit araç çubuğunu kullanarak bu ızgara üzerinde istenilen değişikliği yapabilirsiniz. Edit araç çubuğu soldan sağa doğru silgi, siyahlatma, beyazlatma, başlangıç noktası ekleme, bitiş noktası ekleme ve labirenti oluşturma araçlarını içerir.

Herhangi bir aracın kullanılması için önce o araca sol fare tuşu ile tıklanması, daha sonra da ızgara üzerinde nereye yerleştirilecekse oraya tıklanması gerekiyor. Silme, siyahlatma ve beyazlatma araçları için sol fare tuşunu basılı tutarken, hareket ettirilmesi durumunda geniş alanları seçerek efektin tüm bu alan üzerinde uygulanmasını da sağlayabiliyorsunuz.

Ürün Bilgisi

Maze Creator

Tür	: Eğlence-Bulmacalar
Sürüm	: 1.5
Sistem	: Win95/98/NT
Kayıt tipi	: Shareware(24.95$)
Süresi	: 14 gün
Download	: www.mazecreator.com/download/mazecreator.zip
Özellikler	: Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor

Linux'ta X Window Uygulamaları

Geçtiğimiz ay Tcl/Tk diline giriş yaptık, betik (Script) dillerin özellikleri üzerinde durduk. Bu ayki konumuz ise Tcl'in eklentisi olan ve bu dile görsellik katan Tk komutları.

Görkem Çetin gorkem@gelecek.com.tr
Mustafa Başer mbaser@linux.org.tr

Tcl ve Tk aslında birbirinden ayrılamaz iki kardeş gibidir, bir yerde Tcl'i kullandığınız zaman mutlaka Tk'dan da faydalanacaksınız. Bu yazımız özellikle X Window altında çok kısa sürede uygulama geliştirmek isteyenlere yönelik.

Tk, Tcl diline bir eklenti olarak geliştirilmiştir. Tcl ve Tk'yı ayrı düşünmek pek de mümkün değildir. X Window altında dakikalar içinde basit uygulamalar geliştirmek için Tk'ya ihtiyaç duyacaksınız. Daha açık söylemek gerekirse Tcl bu dilin temelini oluştururken, Tk ise X Window eklentisi olarak kullanılır. Tcl'de olduğu gibi, metin ekranda program yazmaktansa, X Window ile görsel programları kolayca oluşturulabilmeniz mümkün.

Tk'nın temelinde bizim Widget dediğimiz malzemeler bulunur. Elimizdeki her malzeme bir menü, bir düğme ya da küçük bir pencere olabilir. Tk yardımıyla istediğimiz türden malzemeyi bir ya da birden fazla pencere içine kolayca yerleştirebiliriz.

Her malzemenin kendine özgü komutları var. Örneğin bir kaydırma çubuğunun ne kadar uzun olacağı, kaydırma yapılırken alacağı değeri gösterip göstermeyeceği gibi özellikleri belirtmek mümkündür. Tüm malzemelerin bir ismi olur, bu isimler de "." (nokta) karakteriyle başlar. Genellikle noktadan sonra her malzemenin İngilizce adının başharfini getirmeyi programcılar bir alışkanlık haline getiriyorlar.

Biraz sonra örneklere başladığımız zaman konuyu daha iyi kavrayacaksınız.

İlk uygulamamız: Amma da kolaymış!

Bir betik dilini çalıştırmak için, dosyanın en üstüne, o betik dilini hangi yorumlayıcı program çalıştıracaksa, bu programın sistemdeki tam yolunu vermek gerekiyor. Bir Tcl/tk uygulaması yazarken, programın en başına Wish yorumlayıcısı yazmamız gerektiğini geçen aydan biliyor olmalısınız:

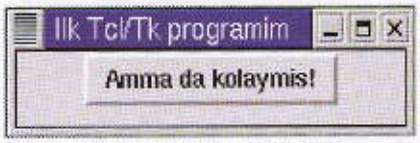

İşte ilk tk programımızın sonucu.

```
#!/usr/bin/wish
```

Programın geri kalan kısmı ise yukarıdaki satırların altına eklenecek. Yazılan programa çalıştırma iznini verdikten sonra adını yazarak çalıştırmak yeterli olacak.

İlk uygulamamız için bir düğme yaratalım. Bunun için sevdiğiniz pencere yöneticisini kullanarak X Window'a geçin. Bir terminal açın. Metin editörlerinden bir tanesini kullanarak aşağıdaki satırları yazın.

```
#!/usr/bin/wish
wm title . "Ilk Tcl/Tk programim"
button .bkolay -text "Amma da kolaymış!" -command exit
pack .bkolay
```

Dosyanın adına "kolay" ismini verin ve daha sonra

```
$ chmod +x kolay
```

komutu yardımıyla bu dosyanın çalıştırma izinlerini düzenleyin. Son işlem ise ilk programımızı çalıştırmak olacaktır.

```
$ ./kolay
```

Siz yukarıdaki satırların başındaki "$" karakterini göz ardı edebilirsiniz. Bu karakter, sadece sizin bir komut satırından bu komutları yazmanız gerektiğini belirtmek için kullanılır.

Ekrana ne geldi? Bir düğme ve içinde "Amma da kolaymış!" metni. Fareyle üzerine gelip tıklayın. Uygulamanın çalışması kesilecektir. Peki nasıl çalıştı bu program? İlk satırda yer alan wm (Window Manage) komutu birkaç parametre alır. Buradaki ilk parametre "Title", pencerenin başlığını gösteriyor. Başlık, ekran içinde pencerenin en tepesinde yer alır. "." karakteri, en üst hiyerarşi-

Özetle...

- Tcl programlama dilinde Tk komutları ve kullanım şekilleri
- Çerçeveler, diğer malzemeler ve bunların kullanım yöntemleri
- Türkiye'deki Linux çalışmaları ve Dünya'dan Linux haberleri

deki pencere anlamına gelir.

İkinci satırda ise bir düğme tanımladık. Dikkat edin, sadece tanımlıyoruz. Henüz düğmeyi ekranda göstermedik. Düğmenin adına ".bkolay" dedik ve içine -text parametresi yardımıyla "Amma da kolaymış!" yazısını koyduk. -command parametresi, düğmenin üzerine fareyle tıklandığı zaman işlenecek olan komutu gösterir. Exit, bir Tcl/tk komutudur ve programdan çıkışı sağlar.

Tüm pencere malzeme isimlerinin bir noktayla başlaması gerektiğini daha önce söylemiştik. Aslında baştaki nokta, en üst hiyerarşideki pencereyi gösteriyor. Bizim de tüm malzemeleri bu pencere içine koymamız şart olduğundan, düğme isimleri bir nokta ile başlıyor.

Son satırdaki Pack komutu ise düğmeyi ekranda görünür kılmaya yarar. Burada dikkat edin, zira Pack komutunu kullanmadıkça tanımlanan hiçbir malzeme ekranda görünmeyecektir. Pack komutu sadece ekranda gösterilecek malzemelerin isimlerini alır.

Normal olarak, Pack komutu birden fazla malzemeyi ekrana alt alta sıralar. Ancak çerçeve (Frame) kullanarak bu malzemelerin ekranda ne şekilde göründüğünü belirleyebiliriz.

Tcl/Tk'da çerçeve kullanımı ve faydaları

Bir çerçeve, aslında görünmez bir malzemedir. Çerçeveyi, içine diğer malzemeleri koyacağımız bir kutu olarak düşünün. Bir pencere içinde birden fazla çerçeve olabilir, bu sayede penceredeki tüm malzemeleri dilediğimiz gibi yerleştirebiliriz.

Çerçeveyi "Frame" komutu yardımıyla oluşturacağız. Aşağıdaki örnekte üç düğme yaratıp bunları bir çerçeve içine koyacağız. Önce düğmeleri yaratalım.

```
button .b1 -text "1"
button .b2 -text "2"
button .b3 -text "1+2"
```

Eğer bu üç komuttan sonra Pack .b1 .b2 .b3 yardımıyla bu düğmeleri ekranda görünür kılarsanız, göreceksiniz ki hepsi alt alta dizilmişler. Ama biz bunları yan yana dizmek istiyoruz. Yukarıdaki üç komutun en üstüne bir de çerçeve yaratmak için komut ekleyelim.

```
frame .f1
```

Çerçevenin aldığı tek bir parametre (.f1) var, o da tahmin ettiğiniz gibi çerçevenin numarası. Yarattığımız üç butonu şimdi Pack yardımıyla ekranda görünür hale getireceğiz, ama bir farkla; Pack komutuna "-in" parametresi vererek.

```
pack .b1 .b2 .b3 -in .f1
```

Ne yaptık? Sadece bu üç düğmeyi pencere içinde değil, bu pencere içinde yarattığımız bir çerçeve içine yerleştirdik. Çerçeveyi ekranda göremezsiniz. Sadece ekrana yerleştirilecek malzemelerin düzenini sağlamak için kullanıldığını bilmeniz yeterlidir. Şimdi de .f1 çerçevesini ekrana getirelim.

```
pack .f1
```

Pack komutunun hoşuma giden en önemli seçenekleri "Fill" ve "Side"dır. Fill'dan sonra gelen özellik, bir çerçeveyi büyüttüğünüz zaman içindeki malzemelerin ekranda ne şekilde gösterileceğini belirler. Örnek olarak

```
pack .b1 -fill x
```

komutu, x koordinatında boşluk varsa, bu boşlukları dolduracak şekilde çerçeveyi genişlet anlamına gelir. x yerine benzer görevi yapacak "y" de kullanılabilir, ancak bu sefer y koordinatı için. Her iki koordinatta genişletilme yapılacaksa

```
pack .b1 -fill both
```

komutunu kullanın. "Side" seçeneği de öntanımlı olarak pencerenin tepesine yaslanan bir malzemeyi sol, sağ ya da dibe yaslatmak için kullanılır.

```
pack .b1 -side left
```

Sol, sağ, tepe ve dip karşılıkları için sırasıyla Left, Right, Top ve Bottom kelimelerinden yararlanabilirsiniz. Birkaç örnek yazın ve görün.

Yapılan değişilikten sonraki durum.

Configure komutu ve kullanım alanları

Ekrana bir malzeme koyduğunuz zaman, programın daha ilerideki bölümlerinde bu malzeme içindeki bilgileri değiştirme imkanınız olur. Diyelim ki bir düğme yarattınız ve ekrana yerleştirdiniz. İstediğiniz bir anda bu düğme içindeki yazının rengini, stilini, hatta yazının kendisini de değiştirebilirsiniz.

Bu işlemlerin hepsi Configure komutu yardımıyla olur. Configure komutunun biraz daha farklı bir gösterim tarzı vardır. Satırın başında öncelikle hangi malzemenin görüntüsü (ya da özelliği) değişecekse, bu malzemenin adı yazılır. Ardından Configure kelimesi getirilir ve gerekli parametreler atanır. Aşağıdaki örneği inceleyin:

```
button .bmerhaba -text "Bir başka
örnek..."
pack .bmerhaba
.bmerhaba configure -text "Yazı
değişti."
```

Diğer malzemelerin hazırlanması ve kullanımı

Önce aşağıdaki satırları sevdiğiniz bir metin editörü yardımıyla bir dosyaya kopyalayın.

```
radiobutton .rb1 -text "Ankara"
-variable yanit -value "Ankara"
radiobutton .rb2 -text "İzmir"
-variable yanit -value "İzmir"
radiobutton .rb3 -text "İstanbul"
-variable yanit -value "İstanbul"
pack .rb1 .rb2 .rb3
```

Yukarıdaki ilk üç satır, ekrana üç adet radyo düğmesi yerleştirir. Radyo düğmeleri, birden fazla seçenek olduğu ve aynı anda sadece birisinin seçilmesi gerektiği zaman işe yarar.

Oluşturulan radyo düğmelerinin görünümü.

Aynı anda sadece bir radyo düğmesi seçilebilir (Web sayfalarından hatırlayın). Bir seçim yapıldığı zaman, satırda yer alan "Variable" parametresinin karşısındaki değer, seçime bağlı olarak değişiklik gösterecektir. Eğer kullanıcı ilk düğmeye tıklarsa, bu düğme basılı kalacak ve yanıt değişkeni "Value" parametresinden hemen sonra verilen "Ankara" değerini alacaktır.

Etiketler ve mesajların iletilmesi için

Etiketin ciddi anlamda bir görevi yoktur, sadece programcının iletmesini istediği bir mesajı karşı tarafa yollar.

Etiketler "Label" komutu yardımıyla oluşturulur.

```
label .lbirinci -text "Bilgisayarında virüs var!"
pack .lbirinci
```

Yukarıdaki satırlar, ekrana içinde "Bilgisayarında virüs var!" yazan bir pencere getirecektir. Kullanıcı pencere içindeki düğmeye bastığı zaman etiketin kaybolmasını istiyorsanız, -command exit parametresini kullanın:

İşte basit bir etiket örneği.

```
label .lbirinci -text "Bilgisayarında virüs var!" -command exit
```

Metin girişleri ve kullanıcı geribildirimleri

Bazı durumlarda kullanıcının ekrana bir veri yazması istenebilir, programın ileriki aşamalarında bu bilgiler Tcl komutları yardımıyla işlenebilirler. Tk'nın asli görevi X Window arayüzü oluşturmak, Tcl'inki ise bunları düzenlemek ve kullanıcıya geribildirim vermektir.

Aşağıda, bir metin girişi yapabilmek için kullanılan komutu görmektesiniz.

```
entry .el -width 20 -textvariable giriş
pack .el
```

Yukarıdaki basit örnekte, -width parametresi ile 20 satır genişliğinde olan, ve içine yazılan harf ya da harf gruplarını "giriş" adındaki değişkene gönderen bir metin malzemesini görmektesiniz.

Yukarıda yaptığımız örnekleri biraz daha geliştirerek son halini verelim. Aşağıdaki programı yazın ve gerekli çalıştırma haklarını verdikten sonra çalıştırın.

```
#!/usr/bin/wish

# Pencerenin adını belirle ve bir düğme yerleştir.
wm title . "İlk Tcl/Tk programım"
button .bkolay -text "Amma da kolaymış!" -command exit
pack .bkolay

# Bir çerçeve içine üç düğme yerleştir.
button .b1 -text "1"
button .b2 -text "2"
button .b3 -text "1+2"
frame .f1
pack .b1 .b2 .b3 -in .f1
pack .f1

# Düğmedeki yazının değişmesi örneği
button .bmerhaba -text "Bir başka örnek..."
pack .bmerhaba
.bmerhaba configure -text "Yazı değişti."

# Sade bir etiket, yalnızca bilgi vermek amacıyla
label .lbirinci -text "Bilgisayarında virüs var!" -command exit
pack .lbirinci

# Kullanıcı bir şeyler yazsın, bilelim ne istiyor?
entry .el -width 20 -textvariable giriş
pack .el
```

Yukarıdaki örnekler sadece tk komutları kullanılarak yazıldı. Bir programcı olarak Tcl ve Tk'nın ayrılmaz iki parçası olduğundan hareketle, geçen sayıda kaleme aldığımız Tcl dersini iyice çalışmanızı, sonra da zevkle uygulama geliştirmenizi bekliyoruz. Sarılın klavyeye ve fareye, sizin yaptığınız güzel çalışmaları duymak bizim için en büyük gurur kaynağı.

Kullanıcı ekrana istediği bir metni girebilir.

Türkiye'deki Linux Çalışmaları

Linux nedir? Linux, 1991 yılında Linus B. Torvalds tarafından bir "Hobby Project" olarak başlatılan ve Minix temelleri üzerine oturtulmuş bir işletim sistemidir. Bu sistem, Internet üzerinden binlerce kişinin gönüllü katkılarıyla geliştirilmiştir.

Linux'un -benzer işletim sistemleri ile kıyaslandığında- kısa sürede yaygınlaşmasını sağlayan ana etmen, Linux çekirdeğinin ve GNU lisansıyla üretilen diğer program paketlerinin kaynak kodlarıyla birlikte dağıtılmasının zorunlu tutulmasıdır. Bu kodları herkes kullanabilir, değiştirebilir, hatta pazarlayabilir. Ancak, dağıtımının yapılabilmesi için, kaynak kodlarının da mutlaka aynı pakete eklenmesi gerekli. İşte bu nedenle Linux, son derece kararlı ve güvenilir bir çekirdeğe sahiptir. Gizlisi, saklısı yoktur.

Günümüzde Slackware, RedHat, Debian, SuSe, Mandrake gibi yabancı ve Turkuaz gibi yerli Linux dağıtımları bulunuyor. Bu dağıtımlar, aynı çekirdek yapısı üzerinde çalışan farklı paketlerin birleşiminden oluşmakta.

Son gelişmeler gösteriyor ki, Linux, artık ev ve ofis kullanıcısını da hedef almaya başladı. Kelime işlem, elektronik tablo, grafik, haberleşme gibi temel işlevleri yerine getiren pek çok program ve paket geliştirilmiş durumda.

Diğer ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de Linux'u ilgiyle izleyen, kullanan ve katkıda bulunmaya çalışan pek çok insan bulunuyor. Bu insanlar, bilgilerini ve sorunlarını Internet aracılığıyla paylaşıyorlar. Ama öte yandan, yine pek çok insan, Linux'un varlığını bile bilmiyor, bilse de ulaşamıyor.

Türkiye Linux Kullanıcıları Grubu, işte bu ve benzer sorunları aşabilmek için çabalarını yoğunlaştırma aşamasında. Bu güne değin sadece elektronik mektup ve haber öbekleri aracılığıyla yardımlaşmaya çalışan grup, artan sayı ve yoğunlaşan talepler nedeniyle Ağustos ayında Ankara'da gerçekleştirdiği son toplantısında "dernekleşme" gereksinimini gündeminin önem açısından ilk, zamanlama açısından ikinci sırasına koydu. İlk sırada, 1-5 Eylül tarihleri arasında düzenlenecek olan Bilişim 99 Fuarı etkinlikleri yer alıyor.

Fuardaki etkinlikler, T-shirt ve CD satışı şeklinde olacak. İlgilenenlere Linux konusunda aydınlatıcı bilgiler verilecek, sistem kurulumunun nasıl yapılacağı canlı olarak anlatılacaktır.

Türkiye Linux Kullanıcıları Grubu'nun temel adresi, www.linux.org.tr dir. Internet bağlantınız varsa mutlaka uğrayın. Ayrıca Bilişim 99 Fuarı'nda, 2-134 numaralı standa da Türkiye Linux Kullanıcıları Grubu'nu ziyaret edebilirsiniz.

Dünyadan Linux Haberleri

Corel, Linux piyasasına yeni bir dağıtımla giriyor

Corel Corporation, 10 Ağustos tarihinde yaptığı bir toplantıda, 1999 yılı sonunda çıkacak olan Linux dağıtımını tanıttı. Bu dağıtımın çok önemli iki özelliği var; birincisi çok kaliteli grafiklerden oluşan bir kurulum menüsü, diğeri de KDE'ye yapılan eklentilerle Linux masaüstünün çok geliştirilmesi.

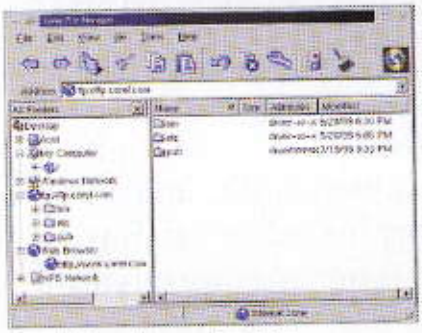

Corel Linux dosya yöneticisi.

Corel, dağıtımda temel olarak Debian'ı seçti. Bunun özel bir anlamı var. Biliyorsunuz Debian tamamen bağımsız, ticari amaç gütmeyen bir dağıtım. Debian'ın diğer dağıtımlardan farklı bir geliştirme yapısı olmasından dolayı, Corel Corporation Debian'da karar kıldı. Şimdi dünyanın en zor kurulan Linux dağıtımlarından birisi olan Debian'ı en kolay kurulan dağıtım olarak karşımızda göreceğiz.

Kurulum menüsünde sadece kullanıcı adını girmeniz ve diskteki boş alan(lar)da Linux kurmak isteyip istemediğinizi yazmanız yeterli olacak. Geri kalan kısmını Corel'ın gelişmiş Linux kurulum programı hallediyor. Corel'ın yaptığı gösteri sırasında Linux'un kurulumu sadece 7 dakika sürdü.

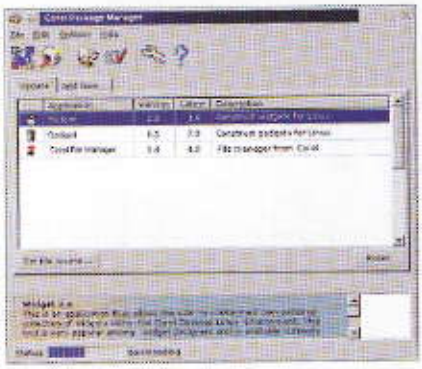

Corel paket yönetim programı.

Corel'ın Linux piyasasında bir yer kapmak istemesini uzmanlar çok doğru atılmış bir adım olarak karşılıyorlar. Corel'ın kullanıcı arayüzü konusundaki uzmanlığı, Linux'ta en çok hissedilen eksik ve Corel bu alanda başı çekmek istiyor.

Corel, aynı zamanda KDE'ye yaptığı eklentilerle zaten kolayca kullanılabilen bu pencere yöneticisi ve masaüstünü çok daha zevkli bir hale getirmiş. Eklenen güçlü ve Windows Explorer benzeri bir dosya yöneticisi ile Linux son kullanıcıya daha çok hitap ediyor. Corel Wordperfect'in yanında, CorelDraw ve diğer Corel ürünlerinin pakete dahil edilmesi de konuşuluyor.

Bir diğer yenilik de Microsoft ağlarına çok kolay adapte olabilecek şekilde yapılan geliştirmeler. Sadece birkaç fare tıklamasıyla bir MS ağındaki NT diskini ya da yazıcısını kullanabilir, diğer bilgisayarlara bu servisi vermek üzere Linux'u ayarlayabilirsiniz.

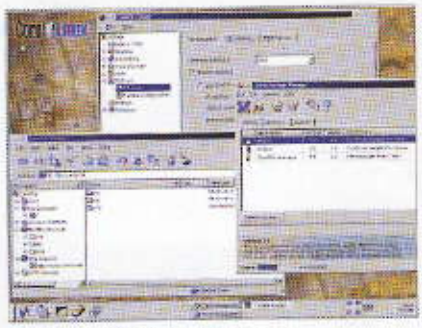

Corel KDE ekran görüntüsü.

Corel, Linux dünyasında çok güzel şeyler vaat ediyor. CLD (Corel Linux Distribution), Eylül ayı içinde ilk Beta dağıtımı gerçekleştirecek, önümüzdeki Aralık ayında da ilk dağıtım evlerimize girecek. Daha geniş bilgi için linux.corel.com adresini ziyaret edin.

Mandrake Linux, en önemli LinuxWorld ödüllerini kaptı

Red Hat Linux'un üzerine yapılan eklentilerle Mandrake Linux, LinuxWorld editörleri tarafından yılın masaüstü işletim sisteminde ikincilik, sunucu işletim sisteminde ise birincilik ödülü aldı. Toplam 8 kategoride yapılan yarışmada, Mandrake'nin aldığı bu başarı, sadece 7 kişiden oluşan küçük, ancak profesyonel bir grubun neler yapabileceğinin bir göstergesi. Mandrake'nin geliştiricileri Internet sayesinde dışarıdan çok büyük bir destek alıyor, bu yolla 7 kişiyle yapılamayacak bir projenin altından kolaylıkla kalkıyorlar. Mandrake'nin Web sayfası www.linux-mandrake.com

Linux çekirdeğinin serbest olarak dağıtılması ve geliştirilmesi nedeniyle daha kararlı bir yapıda olması, geliştiriciler ve dağıtım üreticileri için büyük esneklik sağlıyor. Bir dağıtım kendi özelliklerine, kurulum menülerine ve paketlerine sahip olan ve genellikle bir CD içinde verilen paketlerin toplamından oluşuyor. Tüm dağıtımların ortak özelliği Linux çekirdeği.

SuSE'nin 6.2 sürümü çıktı: Büyük gelişmeler var

SuSE GmbH, SuSE Linux dağıtımının 6.2 sürümünü çıkardı. Bu erken davranma, SuSE'ye şu anda piyasadaki tüm Linux dağıtımlarına karşı açık bir üstünlük sağladı. Zira paketin içindeki en önemli yenilik X Window sunucularından Xfree86 3.3.4 sürümü. Xfree, en yeni grafik kartlarını (Matrox G400, Nvidia Riva TNT2, Voodoo 3, Voodoo Banshee) kolayca tanıyabiliyor.

Deneysel olarak 3D desteği ise Matrox G200 ve Nvidia üzerinde veriliyor. i740 ekran kartı olup da Linux ile bir türlü arası düzelmeyenler için SuSE 6.2 biçilmiş kaftan olacak.

SuSE'nin bir diğer yeniliği ise KDE pencere yöneticisi ve masaüstü 1.1.1 paketi ile birlikte gelen 190 uygulama. SuSE, KDE'nin en büyük destekçilerinden birisi durumunda ve KDE paketine dahil olmayan pek çok program SuSE 6.2 ile birlikte geliyor. SuSE, bizce çok iyi bir manevra yaparak diğer şirketlerden bir adım öne geçmiş durumda. Yıl sonuna doğru ise gözler Red Hat, Mandrake, Caldera ve tabii ki Corel'a kayacak.

Aradığınız Bilgiye Hemen Ulaşın

WWW'in devasa dünyasında yolunuzu bulabilmek için güvenilir arama motorlarına mutlaka ihtiyacınız olacaktır. Internet üzerinde bunlardan yüzlercesi var. CHIP en önemlilerini sizler için test etti.

Alis Sırmıcıyan esirim@yahoo.com

Özetle...

- Popüler arama motorlarının tanıtımları ve kullandıkları yöntemler
- Arama motorlarının gelecekteki teknolojileri, yenilikler
- En popüler 10 arama motorunun testi ve ayrıntılı bilgileri
- Başarılı arama yapabilmek için kullanılabilecek çeşitli CHIPuçları

Laetitia Casta- herkesin rüyalarını süsleyen bir kadın. Günümüzün en çok sevilen top modellerinden olan Fransız Laetitia podyumlardaki performansı dışında da oldukça dikkat çekici. Kendisi ve özel hayatı ile ilgili herşeyi bilmek isteyenler World Wide Web'de şanslarını deneme liler. Internet'teki devasa bilgi arşivi her konuda en son yenilikleri içeren bilgilere yıldırım hızında ulaşıyor.

Web üzerindeki bilgi aramalarında medyatik veya bilgisayar teknolojisi gibi daha ciddi konular peşinde oluşunuz arama motorları için hiç fark etmiyor. Ancak hangi arama motoru en iyisi? Bu sorunun cevabı sadece performans ve hıza değil, arama motorunun stratejisine de bağlı.

CHIP en önemli arama motorlarını test etti. Ayrıntılı sonuçları yazının sonundaki karşılaştırmalı tabloda görebilirsiniz.

Arama motorları, surfçüleri en kısa yoldan hedefe ulaştırmak için üç değişik yol izlerler.

İndeks ve kataloglar: www'de ilk yol göstericiler

Yol göstericilerin en eski nesli adresler içeren basit bir listeden oluşur. Bu tip adres koleksiyonlarını sayısız özel ve ticari ana sayfada da bulabilirsiniz. Tüm katalogların atası sayılan Yahoo iki öğrencinin özel link koleksiyonundan oluştu. Zaman içinde Yahoo.com devasa boyutlara ulaştı; kayıtları bir başlık hiyerarşisi içinde yapılandırıyor ve oldukça zengin, rahat fonksiyonlar sağlıyor. Prensibi şöyle: Yazı işleri Web adresleri topluyor, bunları değerlendiriyor, içeriklerini yorumluyor ve uygun kategorilere göre ayırıyor.

Bu yapı sayesinde surfçüler tıpkı bir alışveriş kataloğundan seçer gibi genelden özele doğru inerek aradıkları bilgiye ulaşana kadar aramaya devam edebiliyorlar. Aradığı kavramı anlaşılır bir şekilde ifade edenler ise tüm metinler sayesinde hedeflerine daha çabuk ulaşıyorlar.

Web indeksleme prensibinin birtakım avantaj ve dezavantajları var. İçeriklerin yazı işleri tarafından özel olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi sayesinde arama sonuçlarının tek tek taleplere ne kadar uyduğu yorumlarda oldukça net görünüyor. Ancak bu tanımlamalar sonsuza kadar süremeyecekleri için detay içermeyen genel içerik verileri ile sınırlanıyor. Böylece örneğin araba gibi genel konu başlıklarında çok hızlı olarak bilgiler edinebilirken, orta sınıf arabaların motor yönetiminde işlemcilerin hesaplama performansı gibi yüksek uzmanlık gerektiren alanlarda hemen hemen hiçbir bilgiye ulaşmak mümkün değil.

Ayrıca kataloglar her zaman en güncel sayfaları içeremiyor. Bu tip hizmetlerdeki yazı işleri grupları öncelikle değerlendirmeleri yapıp bunlardan yola çıktıkları için en yeni safyalara buralardan ulaşmak pek mümkün değildir.

Robotlar: Arama motorları veri dağlarını alt üst ediyor

Kataloglarda insanların yaptığı işlemi bu tip arama motorlarında yazılımlar hallediyor. Burada kişisel maliyeti azaltmak ve güncel içerikleri bulundurmak için mini Web Browser'lar çalışıyor.

Bu programlar robot, Crawler veya Spider olarak adlandırılıyorlar ve insanlarınkine benzer bir yöntemle www üzerindeki linklerde çalışıyorlar. Çeşitli parolalar veya bazen ziyaret edilen sayfalardaki bütün metinleri toplayıp arama motorunun veri bankasında ayırıyorlar. Robotların bu çalışması normal görünebilir, ancak bu veri dağlarını yapılandıran yazılım çok fazla Know-how içeriyor. Aranan bilgiyi olabildiği kadar öz ve çok hızlı kullanıma hazır hale getirmeli.

Web'de bu kadar çok Tbyte'lar nasıl kaydedilip saniyeler içinde aranabiliyor? Burada sihirli kelime indeksleme: Bu veri bankasını bulunan kelimelerin linklerini içeren devasa tablolar olarak düşünün.

Ancak iyi arama motorlarında bu kadarıyla kalınmıyor. Birbirine benzeyen veya yakın anlamları olan kelimelerin de bulunabilmesi için kataloğların basit tablolardan daha karmaşık veri yapılarına ihtiyaç var.

Arama motorları kataloğların boğuştuğu sorunların bir kısmını çözüyor, ancak kendi zayıf yönleri de yok değil. Altavista geliştiricilerine göre kendi robotları saatte bir Gbyte metin, yani günde yaklaşık 3 milyon Web sayfası okuyor. Bu sayede güncel içerikler ve yeni Web ▶

Marifetli, Bedava Arama Motorları

Internet'te sık sık arama yapan kullanıcıların aşağıdaki Freeware Utilitiy'lerine göz atmalarında fayda var. Bu bedava araçlar aramayı hızlandırıyorlar.

Altavista Discovery 1.1
Bu araç Altavista üzerinden Web'e çıkıyor ve kendi sabitdiskinizdeki bilgilere ulaşıyor. Verileri ve e-mail'leri inceliyor, bulduğu metni renklendiriyor ve sayfanın bir özetini çıkarıyor. Discovery aramayı hızlandırmak için bir klasör indeksliyor (Netscape Navigator veya Internet Explorer 3.0 olduğu varsayılıyor).
Bilgi: www.altavista.com

Copernic 99
Bu Meta aracı birden fazla arama motorunu eş zamanlı kullanıyor, tekrarları siliyor, sonuçtaki arama kelimelerini öne çıkarıyor ve metni istendiği takdirde büyütebiliyor (Netscape Navigator veya Internet Explorer 3.0 olduğu varsayılıyor).
Bilgi: www.copernic.com

Infoseek Express
Bulunan sayfaları önceden belirlenen bir sıraya göre dizer, arama kavramlarını renklendirir, arka plandaki grafikleri yükler ve sonraki arama kaynaklarına giden linkleri listeler (Netscape Navigator veya Internet Explorer 3.0 olduğu varsayılıyor).
Bilgi: http://express.infoseek.com

LSM 98 1.26
Bu Meta arama motoru Almanca'dır ve diğer arama hizmetlerini sorgulayarak sonuçları sınıflandırır, aynı olan sonuçları siler ve isterseniz reklam Banner'larını da kaldırabilir (Netscape Navigator veya Internet Explorer 2.0 olduğu varsayılıyor).
Bilgi: www.contact-your.com/suchmaschinen/index.htm

Webferret 2.7100
Bu Utility Windows'un başlat düğmesi altına bir arama fonksiyonu yerleştirir ve pek çok arama makinesini tarar. Ayrıca geliştirilmiş arama yapmak da Webferret ile mümkün.
Webferret yüklenmiş Browser'ı otomatik olarak tanır.
Bilgi: www.ferretsoft.com

İyi hizmet: CHIP-Online üzerinde, Altavista ve Yahoo ile kolayca arama yapmanızı sağlayacak olan bağlantılar bulunmakta.

sayfaları Yahoo'dakinden çok daha hızlı fark ediliyor. Ancak bu arama motorları da en yeni bilgileri içermiyor: Her gün çok fazla sayıda Web sayfası ekleniyor. Arama motorları sadece yeni eklenenlere yoğunlaşamaz, çünkü daha önce ziyaret edilmiş sayfalarda da içerik oldukça sık değişiyor, bazıları ise tamamen Web'den yok oluyor. Bu nedenle robotların daha önceden indekslenmiş sayfaları da düzenli olarak gözden geçirmeleri gerekiyor.

Metin analizi konusunda otomatik arama motorları açık bir şekilde dezavantajlılar. Eşsesliler, eşanlamlılar, çoğullar vb. bugünkü yazılımları oldukça zorluyorlar: "Film" kelimesini aratan birisi "Fotoğraf filmi" ile ilgili sayfalar elde edeceği gibi, "Star Wars" gibi sayfaları da bulacaktır. "Araba" kelimesini arattığınızda "Oto"lar bunun dışında kalacaktır. Bu tip durumlarda manuel oluşturulan kataloglar insan analizi performansı sayesinde çok daha net sonuçlar veriyor.

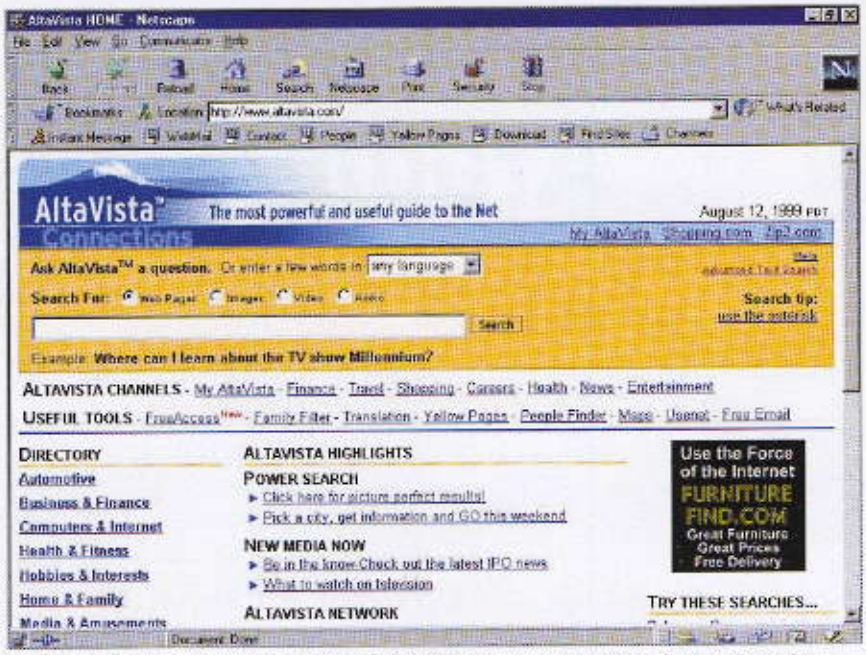

Oldukça popüler bir arama sitesi olan Altavista'nın özellikle kullanım kolaylığı dikkatleri çekiyor. Bu sitede 8 milyon kadar kayıtlı sayfa bulunuyor.

Kuşbakışı: Meta arama motorları aratıyorlar

En hızlı arama motorları bile Web'in sürekli büyüyen bilgi seline ayak uyduramazlar. En büyük arama motorlarından olan Altavista yaklaşık 150 milyon kayıtlı Web sayfasına sahip, ancak en tutucu tahminlere göre bile Web üzerinde bunun yaklaşık üç katı kadar sayfa mevcut. Bu da şu anlama geliyor; aradığınız bir adres Altavista'da olmayabilir, ama başka herhangi küçük bir arama motorunda bulunabilir.

Bu ikilemden yola çıkarak Meta-Ger veya Suchen.com gibi Meta arama motorları bir çıkış yolu vaat ediyorlar. Kendi robotları veya veri bankaları ile hiç uğraşmıyorlar, doğrudan Altavista veya Yahoo gibi hizmetlerin sonuçlarını alıp Surfer'a aktarıyorlar. İyi Meta arayıcılar daha ileri gidip çift olan adresleri teke indirip olabildiği kadarıyla konularına veya geçerliliğine göre ayırıyor.

Ancak Meta arama motorları fark edilir şekilde yavaşlar; sonuçta pek çok hizmeti sorguluyorlar. Bu arama motorlarında detaylı arama özellikleri yok, çünkü arama motorlarının desteklediği fonksiyonların ancak bir bölümünü sunabiliyorlar. AND veya OR gibi standart bağlantılar söz konusu bile değil. Bu tip araçlar açıkça sınırlandırılmış konular için kullanılmalıdır; örneğin HTML 3.2'nin xyz-Tag'inin aranması. Karışık ve bu nedenle titizlik gerektiren aramaların basit arama motorları ile yapılması daha doğrudur.

Gelişme: Yeni arama teknolojileri daha isabetli

Elbetteki arama motorları işletmecileri insanlık için para ve zaman harcamıyorlar. Tabii ki ilgilendikleri şey kazanacakları para. En iyi arama motoru en çok ziyaretçiyi çeker (yüksek trafik) ve böylece en yüksek reklam gelirini elde eder. Buna elbette değer: Örneğin Web sözlüğü Yahoo'nun borsada 35 milyar dolar gibi bir değeri var. Bu nedenle gelişmelerin hızına şaşmamak lazım.

İlginç yeniliklerden birisi de Google.com. Gerçi bu arama motorunun çalışma prensibi eski sistemde çalışan rakiplerininkiyle benzer. Ancak yeni olan sonuçların sunum şekli: Hangi Web sayfası uzun isabet listesinde ilk isabet olarak görünmelidir? Hemen hemen bütün hizmetler bir Web sayfasının anlamını arama sözlerinin yoğunluğu doğrultusunda sayfa üzerinde sıralandırmaya çalışıyor.

Google'ın tamamıyla farklı daha iyi bir fikri var: Bir sayfa, başka sayfalar özellikle önemli olanlar kendisine giden bir link koyduklarında önemli olur. Arama motoru ek olarak link etrafında tanımlanan metinleri analiz ederek isabetin söz konusu arama sorgusuna ne kadar uyduğuna bakıyor. Ancak Google'ın sadece Beta sürümü mevcut, şu anki haliyle sadece

Pek çok sorunun cevabı: Ask Jeeves İngilizce biçimlendirilmiş soruları kabul ediyor ve doğru isabetler veriyor.

birkaç milyon Web sayfası içeriyor.

İsabetlerin sınıflandırılması Direct Hit'in de üzerinde odaklandığı bir konu. Bu ismin arkasında bir arama motoru değil, Hotbot veya Infoseek gibi isabetlerini daha iyi düzenleyen bir yazılım gizli. Prensip: Direct Hit işletimdeki arama motorlarını gözlemliyor ve hangi Web sayfalarının hangi arama sözleri altında yoğunlukla seçildiğini belirliyor. Daha sonra bu sayfalar sorgulamalar sırasında isabet listesinin daha üst sıralarında yer alıyorlar.

Başka bir yöntem ise Ask Jeeves tarafından kullanılıyor. Arama motoru genel sorgulamalardaki sonuç selini sınırlıyor. Yazılım, sörfçünün aslında tam olarak ne kastettiğini soruyor. Indeks veri bankasının yanı sıra, arama motoru milyonlarca soru ve bunlara uygun parolaya sahip. Sorgulama açık olarak ifade edilmediğinde işe yaramayan bir isabet listesi yerine konuyu sınırlandırmaya yarayan bir dizi soru beliriyor. Yazı işleri ve yazılım gün geçtikçe bu hizmeti geliştiriyorlar.

Bu çok iyi bir hizmet ve sadece İngilizce sürümü var. Ask Jeeves yazı işleri çalışanları tüm geri sorgulamaları önceden biçimlendirip parolalar ile ilişkilendirmek zorunda.

Farklı arama motorlarından biri ise Northern Light. Arama motorları ve Web katalogları arasında en iyileri bağlamaya çalışıyor. Robotları World Wide Web'i arıyor ve indeksini otomatik dolduruyor. Yahoo.com yazı işlerinde yapıldığı gibi bu yazılım da bulunan dokümanları kategorilere ayırıyor. Bu insanlar tarafından yapılan bir ayırma işlemi olmaksızın eşanlamlı kelimelerde açıklığı sağlar.

Arama Motorları: Nasıl Test Ettik?

Arama motorlarını yeteneklerini incelediğimiz testte seçtiğimiz arama sözcüklerini, isabet oranlarını ve bunların güncelliğini ölçtük.

- Güncel bir kişi araması için arama motorlarına "Laetitia Casta"yı arattık. Modelin İngilizce bir ana sayfası var, bu nedenle İngilizce arama motorları daha çok işe yarıyor.
- Arama motorlarının güncelliğini ise Kosova sorununu aratarak denetledik.
- Daha sonra oldukça karmaşık bir sorgu bir yemek tarifi çıkarmalıydı karşımıza. Aşçımızın yağ, tuz , şeker, un ve yumurtası vardı, ancak safranı yoktu.
- Test değerlendirmesine arama fonksiyonlarının nitelik ve niceliğini de ekledik. Örneğin çoğunlukla tırnak içine alınan bir cümle aratması veya daha karmaşık olan tarih veya tek tek Domain aramaları dahil. Özellikle önem verdiğimiz nokta ise değişik filtrelerdi. Hangi mantıksal parametreler ve hangi fonksiyonlar isabetlerin sınırlandırılmasına yarıyorlar?AND, OR, NOT minimum standartlardı. Pek çok hizmet aranan kavramların ilgilerini de denetliyor.
- Teste katılan adaylar arasında profesyonel ek fonksiyonlar içerenlere ek puanlar verildi. Örneğin e-mail adresi, şirket, resim veya ses dosyaları gibi ek aramalar yapıyorlar mı? Arama, Usenet'in haber grupları ve FTP Server'ı da kapsıyor mu?
- Kullanım kolaylığı da toplam değerlendirmeye alınıyor. Arama motoru ziyaretçileri sorgularıyla gerçek bilgiye ne kadar ulaştırabiliyor? Yardım fonksiyonu ne kadar yol gösterebiliyor, sistem ne kadar anlaşılır?
- Performans testi, fonksiyon ve kullanım toplam notu oluşturuyor.

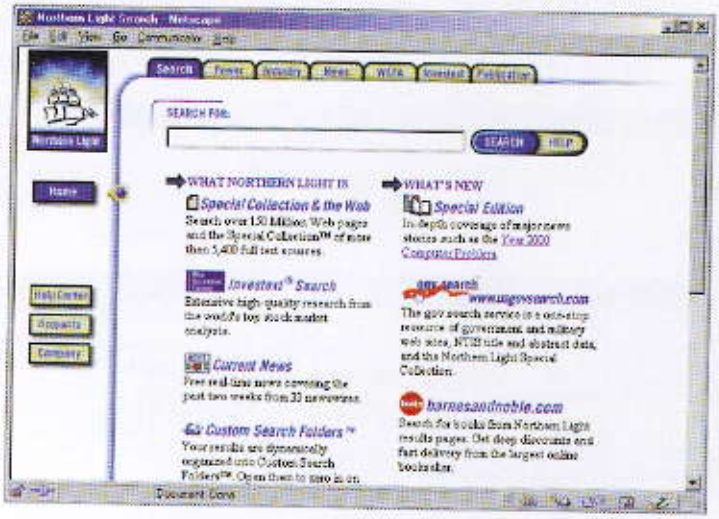

Konforlu arama: Northern Light aramayı kolaylaştırıyor. Örneğin arama sonuçlarını otomatik olarak başlıklar halinde veriyor.

Capture, Edit - Record
DAZZLE MULTIMEDIA
DVD COMPATIBLE
İster video kasete, ister CD üzerine kaydedin...
VİDEO CD HAZIRLAMAK ARTIK ÇOK KOLAY!
Snaze Pro
Incredible Multimedia Technology!
VIDEO CD
Herhangi bir video kasetini (veya herhangi bir video kaynağındaki görüntüde olabilir) en seri şekilde Video CD olarak hazırlayabilirsiniz.
İstediğiniz şekilde görüntü üzerinde oynama yapabilir, bilgisayar grafik ve animasyonları ekleyebilir, alt yazılar yazabilir veya özel video efektleri ile süsleyebilirsiniz.
1 CD üzerine yaklaşık olarak 72 dakika TV kalitesinde video, 500 dakika CD kalitesinde audio veya 20.000 kare dijital fotoğraf (1600x1200 çözünürlük desteği) kaydı yapabilirsiniz.
Filminizi PC üzerindeki CD-ROM veya Video CD/DVD player ile tam ekran izleyebilirsiniz.
En kolay yoldan çoğaltarak tanıdıklarınıza veya müşterilerinize gönderebilirsiniz.
MEGAVİZYON
Digital Video & Multimedia
Tel:0.212.641 33 19 pbx İSTANBUL
http://www.megavizyon.com.tr

Arama Motorları ve İndeksler Testte

	ALTAVISTA	INFOSEEK	ASK JEEVES	LYCOS	HOTBOT
Hizmet	Altavista	Infoseek	Ask Jeeves	Lycos	Hotbot
URL	www.altavista.com	www.infoseek.com	www.askjeeves.com	www.lycos.com	www.hotbot.com
Test Alanları					
Web Arama (Laetitia Casta)	204 isabet, oldukça tatmin edici	427 isabet, tatmin edici	41 isabet, tatmin edici	316 isabet, tatmin edici	1.860 isabet, tatmin edici
Güncel (Kosova Barışı)	1 isabet		1 isabet (güncel)	Güncel değil	Güncel değil
Karmaşık Sorgulama (Yemek tarifi: Yağ, tuz, şeker, yumurta, un, safran olmayacak)	İyi isabetler	9 güncel isabet Pek çok iyi isabet	İyi isabet	İyi isabetler	İyi isabet
ARAMA FONKSİYONLARI					
Kayıtlı sayfalar	8 milyon	6 milyon	7 milyon	50 milyon	110 milyon
Ana başlıklar (sayı)	12	7	8	21	14
Gelişmiş arama seçenekleri	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Yeni arama alanları sunmak (Refine)	Hayır	Evet	Evet	Evet	Evet
Arama alanları tanımlaması (başlık, içerik, URL)	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet
Bütün cümle (Soru cümlesi)	Hayır	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
Dil seçeneği	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet
Tarih	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Evet
Domain	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet
(STEMMING)	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
Reklam seçeneği	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
DESTEKLENEN PARAMETRELER					
AND	AND & +	+	AND +	AND & +	AND & +
OR	OR	Boşluk işareti	OR	OR	OR
NOT	NOT ! -	Eksi işareti	NOT -	NOT ! -	NOT ! -
NEAR	NEAR -	Hayır	NEAR	NEAR	NEAR
Phrase	"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"	Arama seçenekleri	"Tırnak işareti"
TRUNKİERUNG	Yıldız (*)	Yıldız (*)	Yıldız (*)	Bağımsız	Yıldız (*)
Diğer	Pek çok	Pek çok	Hayır	Bazı	Pek çok
EKSTRA ARAMA					
Ses	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Resimler	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Branşlar	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Kişiler (E-Mail adresleri)	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Haberler	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet
Haber grupları	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
Diğer (seçim)	İş & kariyer, tercüme servisi, bedava e-mail	Canlı arama, iş, yol planları, vb.	Çocuklar için Ask Jeeves (7-14 yaş)	Bedava Mail, bedava ana sayfa, Chat, yol planlama vb.	Download, sokak kartları, borsa kurları, FTP vb.
DEĞERLENDİRME					
Test soruları	4	4	4	3	4
Fonksiyon	4.5	4	4	4.5	4
Anlaşılabilirlik	4	4	4	4	4
Yardım Fonksiyonu	4	4	3	4	4
TOPLAM NOT	4.2	4.0	3.9	3.9	3.9
SONUÇ	Altavista oldukça karmaşık veri kapasitesi ve güzel arama seçenekleriyle oldukça etkileyici. Altavista.com Ask Jeeves'in arama tekniğini destekliyor.	Infoseek'in güçlü yönü: Detaylı, resimli haber bölümü, iş robotu, değiş tokuş borsası ve yol göstericisi gibi yararlı ek fonksiyonları var.	Ask Jeeves metin halinde yazılmış sorulara izin veriyor (İngilizce). Eğer bulamazsa başka makinelerin veri bankalarını deniyor.	Lycos, profesyonel arayıcıları ADJ gibi parametreli arama fonksiyonları ile etkiliyor.	Konforlu Web arama. Hotbot oldukça kolay bir kullanıma sahip ve özel arama imkânları sağlıyor. İlk isabetler sıralama mantığı ile veriliyor.

NORTHERN LİGHT	WEBCRAWLER	YAHOO	ALLTHEWEB	GOOGLE
Northern Light www.northernlight.com	Webcrawler www.webcrawler.com	Yahoo www.yahoo.com	Alltheweb www.alltheweb.com	Google www.google.com
4.263 isabet, tatmin edici	227 isabet, tatmin edici	66 isabet, oldukça kötü	3.174 isabet, tatmin edici	468 isabet, tatmin edici
Güncel değil	Güncel değil	Güncel değil	Güncel değil	Güncel değil
Haber konularında çok iyi isabetleri var	Az iyi isabet	Otomatik aramada iyi isabet	İyi isabet	İyi isabet
150 milyon	2 milyon	70.000	80 milyon	25 milyon
11	21	14	Hayır	Hayır
Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Evet	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Evet	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Evet	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
AND +	AND +	+	+	Otomatik
OR	OR	Boşluk işareti	Boşluk	Hayır
NOT –	NOT –	Eksi işareti	Eksi	Hayır
NEAR	NEAR	Hayır	Hayır	Hayır
"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"	"Tırnak işareti"
Yıldız (*)	Yıldız (*)	Yıldız (*)	Hayır	Hayır
Bazı	Hayır	Bazı	Hayır	Hayır
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Evet	Evet	Evet	Hayır	Hayır
Hayır	Evet	Evet	Hayır	Hayır
Evet	Evet	Evet	Hayır	Hayır
Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Magazin, haber, ekonomi	Şehir planları, hava, ürünler, borsa kurları	Alışveriş, spor, finans, hava vb.	MP3 ve FTP araması Lycos üzerinden	Hayır
4	3	3	3	3
3	3	4	1	2
4.5	3	4	4	3
4	4	4	Henüz yok	3
3.9	**3.25**	**2.25**	**Beta (3)**	**Beta (3)**
Northern Light arama sonuçlarını İngilizce başlıklar halinde sunuyor. Ek olarak, dergi ve veri bankalarındaki ödemeli dokümanları fark ediyor.	Webcrawler, genel aramalar için güze yapılanmış ve hızlı bir arama motoru. Başlıklar ilk faydalar sağlıyor.	Yahoo indeksinin avantajları kolay anlaşılırlığı ve özelleştirilebilen başlangıç sayfası (My Yahoo).	Alltheweb henüz yapım aşamasında. Yazın sonuna kadar veri kapasitesi 200 milyon sayfaya ulaşmış olacak. Sorgulama sırasındaki kısa cevaplama süreleri oldukça dikkat çekici.	Google, arama sonuçlarını linklerine ve anlamlarına göre ayırıyor. Web'deki popüler sayfaları aramak için oldukça uygun bir arama motoru.

BİLGİSAYARINIZI ÖÖ ÖLÜME TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basınçlı Havanın Gerektiği Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

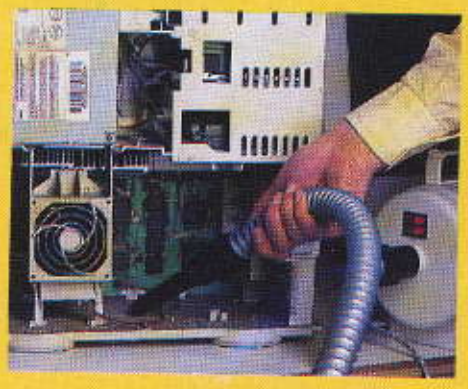

VACUUM COMPRESSOR

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Kefçe Dede Mh. Pınar Sk. No: 2/2 -A Üsküdar/İST
Tel: (0216) 342 56 87
Fax: (0216) 310 82 65

Başarılı arama için CHIPuçları:

Web'de nasıl arama yapılması gerektiğini bilenler hedeflerine çok daha çabuk ulaşıyor. İşte işinize yarayacak CHIPuçları.

Sizin için doğru arama motorunu çalıştırın

Arama motorunu çalıştırmadan önce neyi aradığınızı düşünün. Genel bilgi arayanlar (örneğin 'Kendi HTML sayfanızı nasıl yapabilirsiniz?) Dino, Web.de veya Yahoo gibi indeksler veya kataloglardan doğru cevaplara genel bir arama sorgusundan çok daha hızlı ulaşırlar.

Soru özelleştirildikçe sadece arama motorları işe yarar. Eğer sınırlandırılmış bir soruya cevap arıyorsanız (HTML 3.2'de belirli komutlar veya World Wide Web'de çok nadir bulunan literatür terimleri), Meta arama motorlarını denemelisiniz.

Arama ifadelerini mümkün olduğunca açık seçin

Çok sık kullanılan veya başka bir alanda da anlamı olan arama kavramlarından uzak durun. Aksi takdirde ilgisiz pek çok isabet elde edersiniz. Benzer veya diğer parolalar da OR ile ilişkilendirilmeli, örneğin "Araba OR Oto". Veri bankası girilen eş anlamlı kelimelerin tümünün olduğu kayıtları verecektir. Çoğunlukla, isabet eden bir sayfada bulunan daha net kavramları yeni bir arama için parametrelerle sınırlandırıp kullanarak işinizi kolaylaştırabilirsiniz.

Aramayı mantıksal operatörler ile sınırlamak en iyi yöntemdir: AND, OR, NOT veya NEAR. Bu arama motorları söz dizimi veya kullanılabilir operatörler için belli bir standarda sahip değiller. Bu nedenle her katalog ve arama motoruna uyum sağlamak zorundasınız. Bunun için söz dizimi ile ilgili yardım sayfalarına (varsa) göz gezdirmenizde fayda var. Ancak sık kullanılan operatörlerin kullanım şekli genellikle benzerdir. Bu operatörler arasında en önemlileri şunlardır:

AND: mantıksal evet. Kelime 1 AND Kelime 2 her iki kelimeyi de içeren sayfaları arar. Genellikle bir artı işareti de evet- bağlantısıyla aynı anlamı verir: (+ Kelime 1 + Kelime 2).

OR: mantıksal veya: Kelime 1 OR Kelime 2 , iki kelimeden herhangi birisinin bulunduğu sayfaları bulur.

NOT: mantıksal değil. Kelime 1 NOT Kelime 2, birinci kelimeyi içerip ikinciyi kesinlikle içermeyen sayfaları bulur (genellikle: Kelime 1 – Kelime2).

NEAR: yaklaşık. Kelime 1 NEAR Kelime 2, birinci kelimenin ikinci kelime-

Uzmanlar İçin

Sorgulamayı Derinleştirmek

Arama motorlarının pek çoğunda sonuç sayfasında arama kriterlerinizi daha da derinleştirebilirsiniz. İlk sonuçları içeren link sayfasının üst veya altında genellikle bir giriş alanı vardır. Bu alanda kriterlerinizi derinleştirin ve yeni bir arama başlatın.

Örneğin bir İngiliz şirketi olan "Conquer"ı arıyorsanız, "Command & Conquer" bilgisayar oyunu ile ilgili sayısız sonuç alacaksınız. O nedenle mesela Altavista'da sizi sonuca götürecek şöyle bir yol deneyebilirsiniz: '+ conquer +company + uk – command".

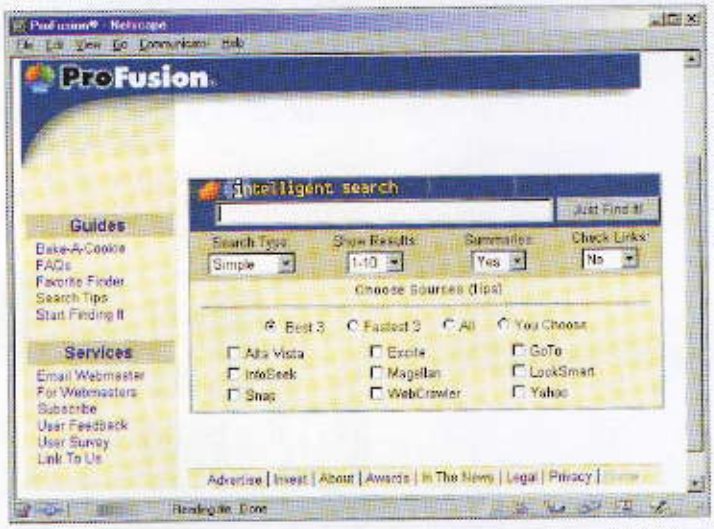

Meta arama motoru: Profusion, seçilmiş pek çok arama hizmetini sorgular ve sonuçlarını hazırlar

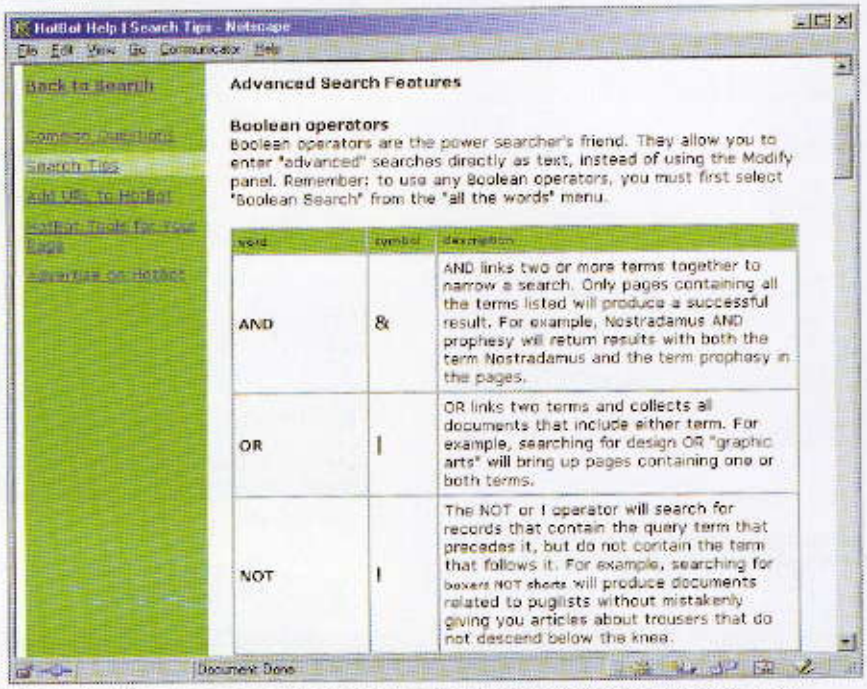

Hotbot gibi arama motorlarının yardım fonksiyonları, hangi parametrelerin desteklendiği ve mantıksal operatörlerin nasıl kullanıldığı hakkında ayrıntılı bilgiler verir.

den sadece birkaç kelime ötede olan (aynı veya yakın cümle) sayfaları bulur. Arama hizmetine göre "Near" parametresi 20 ve 200 kelime arasındaki alanı kapsar.

Her zaman doğru dilde arama yapmaya dikkat edin

İngilizce dışındaki dillerde olan arama motorlarında genellikle pek de detaylı bilgi bulunmuyor. Özellikle güncel konularda arama yaptığınızda özellikle İngilizce arama motorlarını kullanmanızda fayda var.

Çok daha hızlı arama için uzmanlardan faydalanın

Ne aradığınızı net olarak biliyorsanız, uzmanlaşmış arama yardımları üzerinden genel listelerden çok daha hızlı bir şekilde bilgiye ulaşırsanız. Uzman motorlar, örneğin All Music Guide, müzik dosyalarını diğer arama hizmetlerinden çok daha hızlı ve güvenilir bir şekilde bulur (bkz. "www'de Arama Kaynakları, bu sayfada).

Web'de her gün bilgi arayanlar her seferinde arama motorlarını kullanmak zorunda değiller. Sabitdisk üzerindeki arama aracı ile hedefinize daha çabuk ulaşırsınız. Bu tip bedava ve konforlu araçların adresini "Marifetli Arama Motorları" kutusunda bulabilirsiniz.

WWW'de Arama Kaynakları

Meta arama motorları	
CUSI	www.unix-ag.uni-siegen.de/searchn Pek çok Alman ve uluslararası hizmetin arama sayfalarını hazırlar ve en önemli arama motorlarını bir komutla açar.
Isleuth	www.isleuth.com Kategorilerine göre ayrılmış yaklaşık 3 bin (özel) Amerikan veri bankasına erişim sağlar.
Meta Crawler	www.metacrawler.com Pek çok makinede uluslararası arama imkânı sağlar.
Meta-Ger, Apollo 7, Suchen	meta.rrzn.uni-hannover.de, www.apollo7.de, www.suchen.com Alman arama motorlarında hızlı araştırma yapmayı sağlarlar.
Metaindex Europe	www.hj.se/hs/bibl/miewww Avrupa'nın arama motorlarını ve ülke dizinlerini araştırır.
Netlaunch	www.netlaunch.com/search.html Uluslararası arama motorlarını tarar, kişi veya Usenet araması yapmayı da sağlar.
Profusion	www.profusion.com 9 arama motorunda konforlu arama yapar veayrı olan sonuçları siler.

Internet- Özel Hizmetler	
Deja.com	www.deja.com Tartışma grupları katılımcılarını bulur; kitap, film gibi ürünleri de arar.
Devsearch, Netsearcher	http://devsearch.com, www.netsearcher.com Devsearch Web-Master ile ilgilenir ve Web sayfalarının oluşumu ile ilgili bilgi içeren sayfalar bulur. Netsearcher e-Commerce, Java veya Provider'lar gibi internet profesyonelleri ile ilgili özel bir hizmettir.
Filez	www.filez.com İsim, tanımlama, audio, grafik, oyun veya sese göre veri arşivlerinde aramayı sağlar.
Internic,Denic Amnesi	www.internic.com, www.nic.de, www.amnesi.com World wide Domain-Name bulmayı sağlar.
Jumbo	www.jumbo.com Shareware uzmanlarından biridir ve arama fonksiyonlarına ek olarak zengin seçenekler sunar.
Lisde	www.lisde.de Alman Mail listelerini arar ve kategorilerine göre listeler.
Archie-Server	http://archie.th-darmstadt.de Archie hizmeti ile FTP veya Web Server'larında dosya aramaya elverişlidir.
FTP- Index	www.tosti.com/suche/index_de.htm Dosyalarında arama Shareware arar, geliştirilmiş aramada tarihe göre de arar.
MESA, Suchen.de Who Where	mesa.rrzn.uni-hannover.de, www.suchen.de, www.who-where.com World wide e-mail adresleri bulur; MESA Meta motoru olarak çalışır.

Resim Uzmanları	
Desktoppublishing.com	www.desktoppublishing.com (Web-) Design konusunda bir kaynaktır; Clipart koleksiyonu, grafik, Template, Java ve Javascript de sağlar.
Scour. Net	www.scour.net Resim, Video ve Audio dosyalarını kategori veya arama kavramlarına göre tarar.
The Amazing	www.nortec.org/picture.htm Picture Machine Web sayfalarını analiz eder ve insan, hayvan veya bilim resimleri bulur.
Web Places	www.webplaces.com/search Clip Art Searcher Euroseek, Filez, Hotbot, Lycos ve Yahoo'da resim arar.
Webseek	www.ctr.columbia.edu/webseek Anahtar kelime veya kategorilere göre taran açılan resim ve video kataloğu.
World Wide Art Resources	http:// wwar.com Sanat (müzayede, müze, sanatçılar) üzerine bir indeks.

Ses ve Video Uzmanları	
All Music Guide	www.allmusic.com Müzik üzerine detaylı bir yer (eleştirmenler, parçalar ve imaj çalışmaları)
Musik Search	www.musicsearch.com Müzik hakkında bilgiler içerir, hızlı ve meta aramayı sağlar.
The Real Guide	www.real.com/realguide Audio ve Video Web sayfalarının yanı sıra, Realtime haber verkisini de bulundurur.

Diğer Bilgiler	
Internet Searching	www.mnsfld.edu/depts/lib/search.html Arama motorlarını bulur ve daha iyi arama için ipuçları verir.
Sewarch Engine Watch	www.searchenginewatch.com Arama hizmetleri ile ilgili yenilikleri içeren yol gösterici.
Starting Page	www.startingpage.com Arama makineleri ile ilgili bilgiler, haberler ve özel ilgi hizmetleri de var.
Suchfibel	www.suchfibel.de Arama hizmetlerini sayar ve arama tekniklerini anlatır.
Sun Site	http://sunsite.berkeley.edu Genel ve özel arama hizmetlerini bulmaya yardımcı olur.
The Spider's Apprentince	www.monash.com/spidap.html Arama makineleri ve çalışma prensipleri hakkında bilgi verir.
The Web Robots Pages	http://info.webcrawler.com/mak/projects/robots/robots.html Robot, Wanderer ve Spider'ların çalışması hakkında bilgi verir.

Notebook Yerine Web Posta

Notebook'unuzu evde bırakın. Bedava e-mail hizmetleri sayesinde hiçbir cihaz bağlantısı olmadan, Internet cafe veya çeşitli iş yerlerinden iletişim hizmetlerine erişebilirsiniz.

Yahoo, Visto veya GMX gibi bedava e-mail hizmetleri sayesinde, dünyanın herhangi bir yerindeki Internet terminalinden Mail'lerinize ulaşabilirsiniz. Ajandanızı, yapılacak işlerinizin listesini, adreslerinizi, Bookmark'larınızı ve kişisel dosyalarınızı da bu şekilde kullanabilirsiniz.

Derleyen Alis Sırmıcıyan esirim@yahoo.com

Paraya mı ihtiyacınız var? En son hisse senedi değerlerini mi öğreneceksiniz? Yoksa müdürünüzden tatilinizi bir hafta uzatmak için onay mı bekliyorsunuz? Bunların hiçbiri sorun değil. Internet ne güne duruyor ki. World Wide veri ağı sayesinde her yere erişebilirsiniz. Notebook'unuz yanınızda olmadan bile.

İhtiyacınız olan tek şey bir e-mail adresi ve bu da bedava zaten. Bedava Mail hizmeti veren servislerin sayısı gün geçtikçe artıyor. Klasik Online servis sağlayıcılarından farkı burada hangi hizmetlere üye olacağınızı kendinizin seçmesidir. Sadece e-mail kullanmak istiyorsanız, hiçbir şey ödemenize gerek yok. Ancak Internet üzerinden ajanda kullanmak veya cep telefonuna mesaj atmak istediğinizde belli bir ücret ödemeniz gerekiyor. Bazı servisler hizmetleriyle Notebook'un yerini aldılar bile, yapmanız gereken sadece gerekli servisi ve kayıt alanını kiralamak.

Mail servislerinin avantajı şu: Posta kutunuza belli bir servis sağlayıcıdan bağımsız olarak istediğiniz yerden ulaşabilme imkanı. E-mail hizmeti sunan büyük şirketler dünya genelinde 150 ülkeden erişim sunuyorlar. Otel odasından Notebook ve modem aracılığı ile en yakındaki noktaya bağlanarak e-mail'lerine ulaşmaya çalışmış olanlar bunun ne kadar sorunlu bir şey olduğunu çok iyi bilirler. Internet'e doğrudan bağlanmak komplike bir işlem değildir. Modern Online seyyahlar, cep telefonu, havaalanı terminali, otel veya Internet Cafe seçeneklerinden birini kullanarak Internet'e bağlanırlar.

Bedava e-mail adresi kullananların sayısı hızla artıyor. MSN, Netscape gibi şirketlerin yanı sıra, bazı büyük arama motorları bedava e-mail Account'u veriyor. Bu servisin detayları giderek artıyor. Yaklaşık 2 düzine uzmanlaşmış e-mail hizmeti müşterilerin tercihi olabilmek için yarışıyor.

İçerik için yeterli büyüklükte bir posta kutusu ve servisi veren şirkete göre farklılık gösteren çeşitli ek fonksiyonlar şu anda standart haline geldi. Mail'lerin bulundurulma süresi çoğunlukla 30

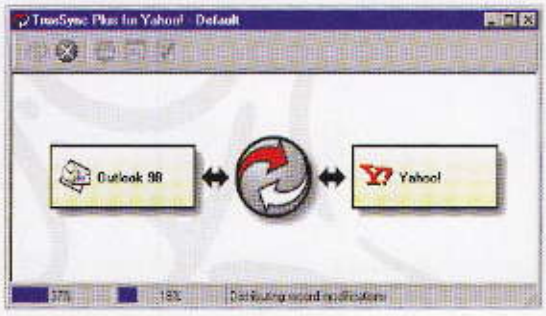

Her zaman güncel: Yahoo, lokal Outlook verilerini Web takvimi ve adresleri ile senkronize ediyor.

Özetle...

- Web üzerinde e-mail, takvim, adres defteri ve bookmarks hizmetleri
- Sanal bürönuzu kurmak için ihtiyaç duyacağınız bilgiler
- Sanal bürönuzun yönetimi için kullanışlı CHIPuçları

gün. Bu tip hizmeti sağlayan bütün şirketlerdeki ortak kural, ilave hizmetlerin profesyonel paket olarak adlandırılan ve yıllık 50-100 mark arasında değişen ücretli bir şekilde satılması.

Sunulan bu hizmetlerin yelpazesi giderek genişliyor. Haziran ortasında bir Alman servisi olan GMX'teki bedava standart hizmetin durumu şöyleydi: 6 Mbyte'lık bir posta kutusu alanı ve 2 e-mail adresine geçiş. Mail'ler 30 gün tutuluyor ve büyüklüğü 1 Mbyte ile sınırlı. Profesyonel pakette ise yıllık ücret 60 mark ve kayıt alanı 30Mbyte. Gelen her yeni Mail müşterinin cep telefonuna SMS aracılığı ile bildiriliyor. Ayrıca telefon çevirmeli ses/faks kutusu verilmesi ve faks ve Mail'lerin okunması fonksiyonu gibi çeşitli hizmetler de buna dahil.

Web.de şifrelenmiş SLS- erişimli ve elektronik imzalı e-mail sunuyor. Firemail profesyonel bir hizmet sunuyor-ihtiyaç halinde e-mail'den faksa kadar bilgilerin cep telefonundan okunması. Buna iletişim hizmetinin dünyanın herhangi bir yerinde seyahat eden müşteriye hizmet etmesi için bir telefon numarası ve telesekreter ekleniyor.

Aslında e-mail bağlantısı siber-gezgin için temelde en önemli ihtiyaç. Ancak adres defteri, ajanda, yapılacak işlerin listesi, Bookmark'lar ve özel dosyalar sanal büroyu tamamlayan önemli bileşenler. Visto ve McAfee bu çözümleri sunuyorlar. Microsoft'un iletişim merkezi Outlook ile çalışanlar Internet üzerinde mobil dosyalarına erişebilir ve örneğin plan çizelgesi ise senkrone çalışabilir.

Yahoo'nun "Büro Servisi" de Mail, takvim ve yapılacak işlerin listesi ile buna benzer. Veri senkronizasyonu için Starfish'in Truesync'i devreye giriyor. Truesync, Outlook'tan ihtiyaç duyulan veriyi Yahoo'daki sanal verilerin bulunduğu PC'ye taşımakla kalmaz, PalmPilot ile de senkronize eder.

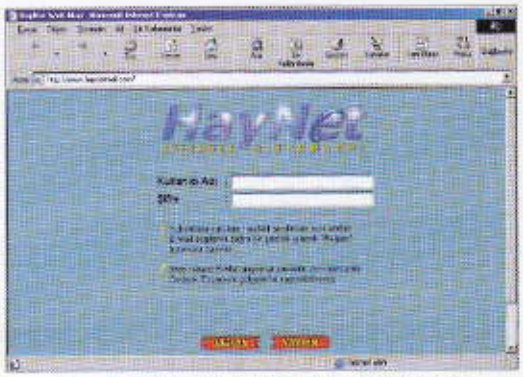

HayNet düşük bir ücret karşılığında dünyanın her yerinden e-mail'lerinize kolayca erişmenizi sağlıyor.

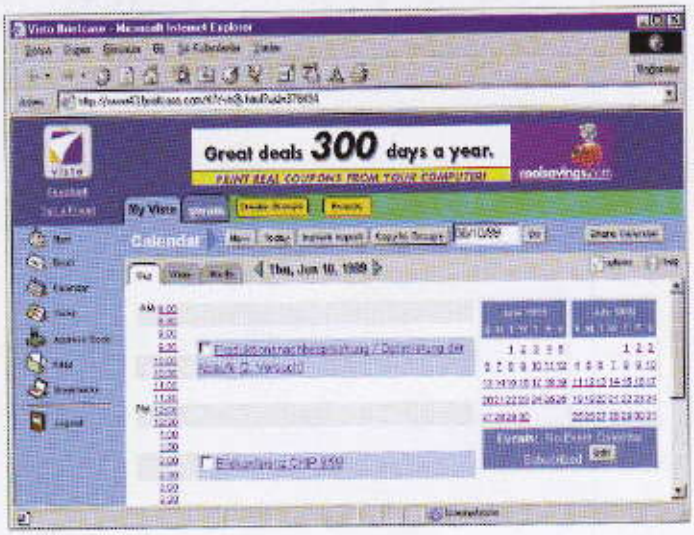

Sanal PIM: Visto, e-mail'lerinizi, takvim, adres ve dosyalarınızı Internet üzerinde yönetiyor ve düzenleyiciniz ile bu verileri senkronize ediyor.

Uluslararası www sunucuları daha farklı hizmetler de sunuyor. Anyday e-mail hizmeti vermiyor, ama onun yerine takvim programlarına senkronizasyon fonksiyonları içeren ajanda seçenekleri, adres defteri, yapılacak işler listesi ve zaman ayarlamaları gibi bir ajandaya ait herşeyi sağlıyor. Freedrive, Internet üzerinde verilerinize sürekli erişebileceğiniz 10 Mbyte'lık bir "sabit-disk" sunuyor.

Türkiye'deki Internet servis sağlayıcıların çoğu da abonelerine e-mail'lerine Web'den erişme olanağını sağlıyor. Haynet (www.haynetmail.com) ise yıllığı 20$ ve 10 yıllığı 90$'dan herkese bu hizmeti sağlıyor.

Sanal Büro Yönetimi İçin Kullanışlı CHIPuçları

1. Internet Cafe erişimi sağlar

Sanal büronuza girebilmek için öncelikle Internet erişimine ve bir Browser'a ihtiyacınız var, ki her Internet Cafe'de bunu bulmak mümkün.

2. En önemli verileri saklayabileceğiniz bir disket

En önemli Mail'lerinizi diskete kaydedin, çünkü bedava Mail'lerin çoğu 30 gün içinde siliniyor.

3. Geride iz bırakmayın

Kullandığınız Browser'ın güvenlik ayarlarına dikkat edin. Erişim bilgilerinizi kesinlikle Internet terminaline kaydermeyin. Hemen hemen bütün e-mail sayfalarına girerken kendinizi kaydetmekle kalmayıp çıkarken de menüler aracılığıyla kontrollü ve emin olarak terk etmeniz gerekir.

4. Adres defterinizi senkronize etmek

Adres defterinizi, randevularınızı, e-mail'lerinizi ve dosyalarınızı Visto veya Yahoo gibi Internet sayfaları ile senkronize etmek isterseniz, düzenleyici veya Notebook için gerekli uygun yazılım ve bağlantıya ulaşmanız pek mümkün değil. Böyle bir durumda verilerinizi Internet'te hazır bulundurmanız ve sonra PC'ye taşımanızı öneririz.

Bilgi İçin

E-mail Sunucuları

Haynet: www.haynetmail.com
Turk.Net: www.turk.net
Prizmanet: www.prizma.net.tr
GMX: www.gmx.de
Web: freemail.web.de
Jump: www.jump.com
Manager E-Mail Service: www.manager.de/emailsys
My Time: mytime. Lycos.com/ mytime
Topmail: www.topmail.de
Unicum Free-Mail: www.unicum.de/mail
Webbox: www.wbox.de
Visto: www.visto.com
Yahoo: www.yahoo.de
Bigfoot: www.bigfoot.de
Anyday: www.anyday.com
Freedrive: www.freedrive.com

Mail Hizmetlerinin Dizini: www.emailaddresses.com

Siber Cafe Arama Motoru: www.cybercaptive.com

Sörf Yaparken Yalnızlığa Paydos

Bundan böyle sörf yaparken, ziyaret ettiğiniz siteyi paylaştığınız diğer kullanıcıları da görerek onlarla sohbet etme imkanına kavuşuyorsunuz. Yapmanız gereken sadece Gooey'i kullanmak.

Mahmut Karslıoğlu mkars@chip.com.tr

Internet üzerinde kullanıcıların birbiri ile iletişim kurmaları için birçok yöntem bulunuyor. Genelde iletişim kurabilmek için sabit sunuculara bağlı olmak gerekiyor ve bu belirli sunuculardaki sohbet odalarına dahil olarak sohbet etmek de bilinen en eski yöntem. Bunun yanında, yine Internet'e bağlı olduğunuz sürede belirli odalara bağlı kalmadan sohbet, dosya alışverişi ve daha birçok özellik sunan Icq benzeri programlar da kullanıcılara daha serbest bir ortam sunabiliyor. Ancak ne olursa olsun, şimdiye kadar kullanıcı surf yapmaya başladığı zaman bu sohbet ortamından uzaklaşıp hep tek başına olmak durumundaydı. Ama artık Gooey adı verilen bu yeni iletişim programı ile surf sırasında bile sohbete devam edebiliyorsunuz.

Bu program sayesinde gezdiğiniz her site yeni bir Chat odası halini alıyor ve o an o siteyi ziyaret eden, Gooey kullanan diğer kullanıcılar da bu sohbet odasının birer parçası oluyorlar. Böylelikle Internet üzerinde aynı konu ile ilgilenen diğer kullanıcılar ile gerçek zamanlı olarak sohbet etme imkanına kavuşuyorsunuz.

Gooey biraz önce de bahsettiğimiz gibi Internet üzerinde surf yaparken aynı zamanda da sohbet edebileceğiniz bir Internet yazılımı. Gooey kullanarak aynı ilgi alanına ya da hobiye sahip insanlara ulaşabiliyorsunuz. Program aksini belirtmediğiniz sürece Browser'ınızı açtığınız anda otomatik olarak başlıyor ve Browser'ınız üzerine iki yeni ek pencere ekliyor.

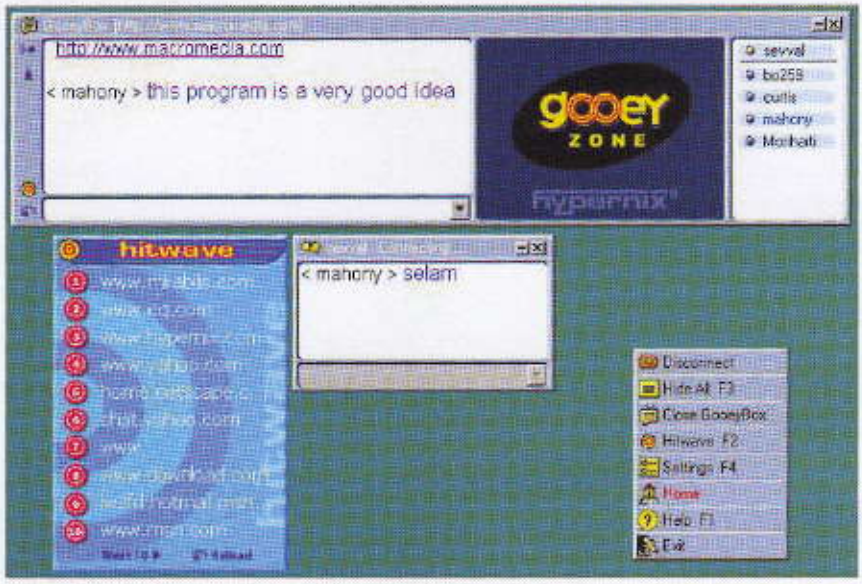

Sadece Gooeybox'tan oluşan programda özel sohbet ve Hitware pencerelerinin de açılması ile ekran oldukça kalabalıklaşıyor.

Bunlardan biri olan Nicks penceresi eriştiğiniz site üzerinde o an surf yapan tüm Gooey kullanıcılarının takma adlarını bir liste şeklinde sunuyor. Bu liste siteye giren ve çıkan kullanıcılara göre de tekrar yenileniyor. İkinci pencere olan GooeyBox ise size grup sohbetini izleme ya da dahil olma fırsatı veriyor. Yine bu pencere üzerinde yer alan bir başka bölümden Shockwave Flash ile hazırlanmış çeşitli bilgi ve eğlence ortamlarına kısa yollar da yer alıyor.

Gooey'in çalışma prensibi ve kurulum özellikleri

Kurulum sırasında program sizden bir takma ad ve kendiniz ile ilgili bilgileri girmenizi ve Gooey sunucusuna kayıt olmanızı istiyor. Dolayısıyla programı kurmadan önce mutlaka Internet bağlantınızı sağlamış olmanız gerekiyor. Bunun yanında, isterseniz diğerlerinin görmesi için kendiniz ile ilgili daha fazla bilgiler de tanımlayabilirsiniz. Kurulumun sonunda Gooey sunucusu tarafından size bir Unique Name tanımlanacaktır. Browser'ınızı açıp bir Web sayfasına girdiğiniz zaman Gooey başlatılacak ve takma adınız o sayfayı ziyaret edenle-

Özetle...

- Kolayca surf yaptığınız sitedeki insanlar ile tanışın ve sohbet edin
- Gooey'in tüm kurulum özellikleri ve çalışma prensipleri
- İlgilendiğiniz konular ile ilgili kullanıcıları bulmanın en kolay yolu

rin listesine eklenen GooeyBox'ta gösterilecektir. Her sayfa değiştirmenizde de yeni kullanıcı listesi ona göre yenilenecektir. Kurulumun hemen ardından program simgeleri Başlangıç ve System Tray'e eklenecek ve herhangi bir Browser'ı açana kadar aktif duruma geçmeyecektir.

Nicks ve GooeyBox pencereleri masaüstünde ayrı ayrı ve serbest halde yer alırlar, ancak üzerilerindeki ayarlar ile konumları değiştirilebilir. Örneğin bu iki pencereyi birbirine bağlayarak kullanmak istediğiniz zaman pencerelerin sol üstünde yer alan sağa doğru ok şeklindeki Attach simgesine tıklamanız yeterli olacaktır. Ayırmak içinde yine aynı tuş kullanılabilir. Eğer ekran üzerinde sürekli en üstte yer alarak görüntüyü engelliyorsanız, Attach tuşunun yanında yer alan aşağı ok şeklindeki Dock tuşu ile de bu pencereleri Browser'ın ve ekranın alt kısmına atıp gizlemek de mümkün olur. Standart simge durumuna küçültme tuşu ise programı System Tray'e atacaktır.

Gooey menüsü içeriğine kısa bir bakış

Bu menüye GooeyBox simgesine, Nicks simgesine ya da System Tray'de yer alan Gooey simgesine tıklanarak ulaşılabilir. Ancak tüm komutlara sadece System Tray'den ulaşılabildiğini de unutmamak gerekiyor. Bu menüde Disconnect, Show All, Close Gooeybox, Hitware, Settings, Home, Help ve Exit seçenekleri yer alıyor. Bu seçenekler pencerelerin durumuna göre de değişebiliyor. Disconnect, bulunduğunuz Web sitesindeki Chat odası ile bağlantıyı keser. Show All tüm Gooey pencerelerini açar ve kapatır. Close Gooeybox ise sadece bu pencereyi kapatacaktır. Hitware Gooey kullanıcıları tarafından en çok ziyaret edilen sitelerde TOP20'yi listeler. Home seçeneği ise sizi programın ana Web sayfasına taşıyacaktır. Help program ile ilgili yardım almanızı, Exit ise programdan tamamen çıkmanızı sağlar. Settings seçeneğine tıkladığınızda da programın ayarlarına ulaşabilirsiniz.

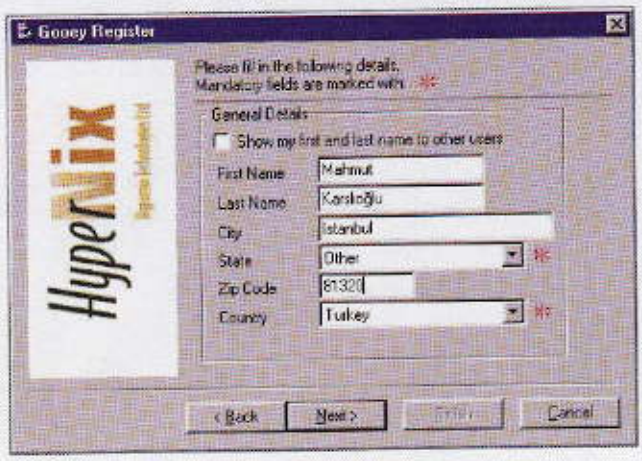

Kurulum sırasında zorunlu olmasa da karşı tarafın görmsi amacıyla kendiniz ile ilgili ekstra bilgileri de belirleyebiliyorsunuz.

Gooey ile sohbet için tüm bilmeniz gerekenler

Herhangi bir Web sayfasına girdiğiniz zaman ilk defa başlatılan programda Gooeybox'daki genel sohbet alanında konuşabileceğiniz gibi, seçeceğiniz bir kullanıcı ile özel de görüşebilirsiniz. Bunun için o kişinin ismi üzerine çift tıklamanız yeterli olacaktır. Ya da sağ tuş ile kullanıcı ismi üzerine tıkladıktan sonra açılan Pop-up menüden Private Chat seçeneğini seçin. Açılan özel pencereye istediğiniz mesajı yazıp Enter tuşuna basın. Karşı taraf isteği kabul ederse bağlantı kurulacaktır. Nick penceresinde en üstte ayrılmış bölümde yer alan kullanıcılar sizin bu şekilde Contact kurduğunuz kullanıcıların bir listesidir. Burada yer alan kullanıcılar normalin aksine siz Web sayfasını değiştirseniz de sabit kalacaklardır. Ancak sizin ya da karşı tarafın bağlantıyı kesmesi durumunda listeden adları silinecektir. Özel bir sohbeti kesmek için pencerenin üzerindeki kapatma tuşuna basmanız ya da Private Chat simgesine çift tıklamanız yeterli olacaktır.

Sizin karşı taraf ile görüşme isteğiniz olabileceği gibi, karşı tarafın da sizinle özel görüşme isteği olabilir. Bu durumda kullanıcının takma adının yanındaki Private Chat simgesi yanıp sönmeye başlayacaktır. Bu isteği kabul ediyorsanız üzerine çift tıklayarak görüşmeyi kabul edebilirsiniz. Eğer kabul etmek istemiyorsanız yine kullanıcı takma ismi üzerine sağ tuş ile tıklayıp buradan Ignore Private seçeneğini seçebilirsiniz. Bundan sonra artık bu kullanıcıdan gelen tüm istekler geri çevrilecek ve size Nicks penceresinde gösterilmeyecektir. Eğer bir kullanıcıdan gelen tüm mesajları iptal etmek istiyorsanız, bu durumda yine aynı Pop-up menüden Ignore All'u seçmeniz gerekir. Bu durumda ise Gooeybox'a yazılan mesajlar dahil olmak üzere, bu kullanıcıdan gelen tüm mesajlar sizden saklanacaktır. Bu işlemleri iptal etmek için ise Pop-up menüde yer alan Cancel Ignore Private ya da Cancel Ignore All seçeneklerini kullanabilirsiniz.

GooeyBox kullanarak genel de olsa bir Chat odasına dahil olabilirsiniz. Pencerenin sol tarafı bunun için ayrılmıştır. Üst tarafta diğer kullanıcıların yazdıkları takma adları ile birlikte görüntülenir. Bunun hemen altında yer alan alana yazdığınız metin ise Enter tuşuna bastığınız zaman üst taraftaki pencerede tüm diğer kullanıcılara gösterilecektir. Private Chat durumunda yapmış olduğunuz bir görüşmeyi isterseniz, log dosyası olarak da kaydedebilirsiniz. Bunun için Private ▶

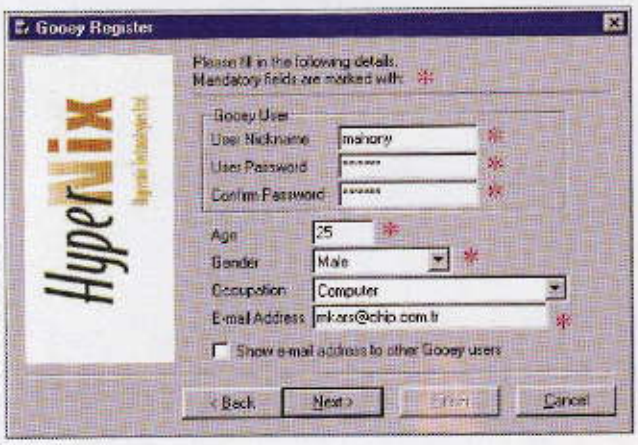

Gooey sunucusuna kayıt olabilmek için mutlaka * ile işaretli alanların doğru bir şekilde doldurulması gerekiyor.

Chat penceresine sağ tuş ile tıkladıktan sonra buradan TXT belgesi olarak kaydetmeniz yeterli olacaktır.

Gooey kullanıcılarının en çok ziyaret ettiği siteler

Hitware adı altındaki bu pencere aslında sizin değil, tüm Gooey kullanıcıların en fazla ziyaret ettiği 20 siteyi listeler. Bu liste gerçek zamanlı olarak hazırlandığı için en doğru Top20'yi de verir. Bu durumda listenin en üstündeki sitelere girdiğiniz zaman daha fazla Gooey kullanıcısı ile karşılaşırsınız. Internet üzerinde hareketin hangi sitelerde yoğunlaştığına en doğru şekilde ulaşabileceğiniz bu liste günün moda siteleri için de bir kaynak olacaktır. Bu listeye göz atabilmek için Gooey menüsündeki Hitwave seçeneğine tıklayın. Hitwave penceresi en sık ulaşılan Top10 siteyi listeleyecektir. Geriye kalanları görmek için bu pencerenin altında yer alan Next Ten tuşuna tıklamanız gerekir. Hitwave penceresi açıkken otomatik olarak yenilenemeyecektir. Bunu yenilemek için yine pencerenin altında yer alan Reload tuşuna basın. Eğer daha fazlasına ulaşmak istiyorsanız, HyperNix'in Web sitesinde TOP40 listesini bulabilirsiniz. Gooey menüden Home seçeneğini seçerek siteye ulaşabilirsiniz.

Tüm Gooey ayarları dört kart ile yapılabiliyor

Daha önce de bahsettiğimiz gibi programın ayarlarına ulaşmak için Gooey menüsünden Settings seçeneğini seçmeniz gerekir. Ayarlar penceresi dört adet karttan oluşur. General adı verilen kartta program ile ilgili genel ayarlar yer alır. "Connect to the Gooey server when launching browser" seçeneğini aktif hale getirdiğiniz zaman herhangi bir Browser'ı açtığınız anda programın otomatik olarak Gooey sunucusuna bağlanmasını sağlayabilirsiniz. "Open Nicks on startup" ve "Open GooeyBox on startup" seçeneklerini seçseniz de bu pencereler program çalışır çalışmaz otomatik olarak görüntülenirler. Aksi durumda bunları manuel olarak sizin Gooey menüsünden açmanız gerekir. "Open GooeyBox and Nicks attached on startup" ile "Open GooeyBox and Nicks docking on startup" seçenekleri ise sırası ile pencerelerin birbirine bitişik ve masaüstünün alt tarafına yerleştirilmiş olarak açılmasına neden olur. Bu seçenekler istenirse yine Gooey menüsü yardımı ile değiştirilebilir.

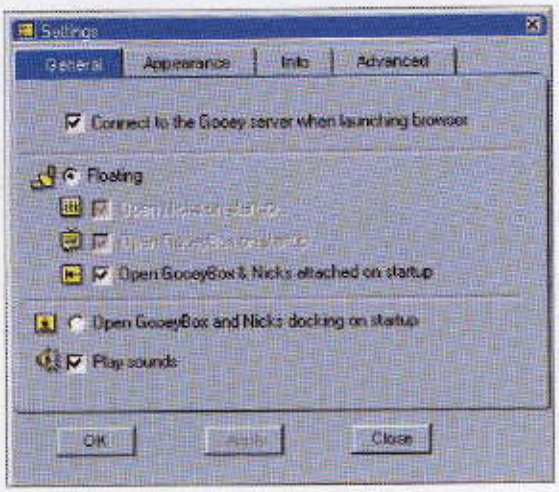

Ayarlar penceresinde yer alan General kartı genellikle pencere konumları ve ses ile ilgili ayarları içeriyor.

Bu karttaki son seçenek olan "Play sounds" programın çeşitli durumlar karşısında çaldığı sesleri aktif hale getirmenizi ya da kapamanızı sağlar. Bunu aktif hale getirerek pencereleri bağlayıp ayırırken, mesaj alıp gönderirken ya da Private Chat ve Hitwave pencerelerini açarken farklı sesler çalınmasını sağlayabilirsiniz.

Appearance kartı kısaca sohbet pencerelerindeki renk, yazı tipi ve puntosunu ayarlamanıza yarar.

Info kartı ise kayıt sırasında girmiş olduğunuz bilgilerinizin görüntülenmesi ve değiştirilmesine olanak tanır. Buradan Edit tuşu ile kişisel bilgilerinizi değiştirip "Update Server" seçeneği ile bunların Gooey sunucusuna gönderilip orada da aynı değişimlerin yapılmasını sağlayabilirsiniz.

Son ayar kartı olan Advanced'de ise, grup sohbet bölümünde ya da özel sohbet bölümünde yapmış olduğunuz yazışmaların ayrı ayrı log dosyalarının tutulması için ayarları yapabilirsiniz. Bu seçenekleri işaretlediğiniz zaman kayıtlar sizin belirleyeceğiniz dosyalarda saklanacaktır. "Automatic copy of text" seçeneği işaretlendiği zaman sohbet pencerelerinde işaretlenmiş herhangi bir metin parçasını otomatik olarak daha sonradan kullanım amaçlı olarak Clipboard'a atacaktır. "Open links in new window" seçeneğini ile ise yine sohbet pencerelerinde yer alan Link'ler her seferinde farklı bir Browser penceresinde açılacaktır.

Böylece eski Link'in kaybedilme riski de ortadan kalkmış olur. "Select port automatically" Gooey sunucusuna bağlanmak için iletişim portunun otomatik olarak seçilmesini sağlar. "Select port manually" ise bunun tam tersi olarak port numarasının manuel olarak ayarlanmasına olanak sağlar. Bu seçenek özellikle bir Firewall üzerinden Internet'e bağlanan ve sistem yöneticisi tarafından belirlenmiş belirli bir port numarası kullanmak zorunda olan kullanıcılar için oldukça yararlıdır. Bu seçeneğin seçilmesi durumunda "Port number" bölümüne Port numarasının yazılması gerekir.

Aslında program Default değerler ile hiçbir ayar gerektirmeden de çalışabiliyor. Ancak Firewall gibi bir durum karşısında ya da bilgilerin değiştirilmesi istendiğinde ayarlar penceresine başvurulması yeterli olacaktır.

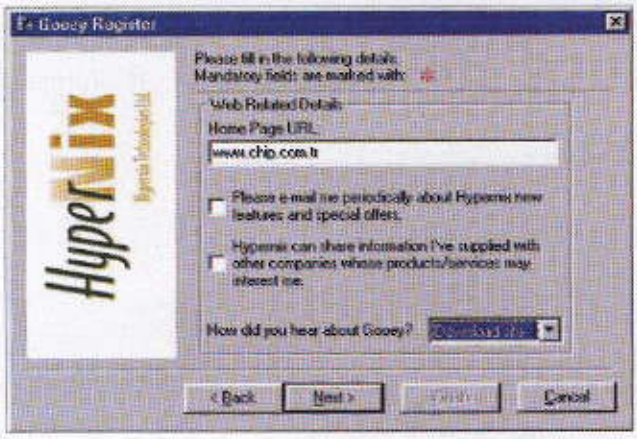

Kurulum sırasında isterseniz program ile ilgili bilgilerin ve yeniliklerin sürekli olarak size bildirilmesini de sağlayabiliyorsunuz.

Vektör Canavarı

Son aylarda Web'de sıklıkla gördüğümüz Macromedia Flash animasyonlarının nasıl yapıldığını merak edenler: CHIP bu aydan itibaren Macromedia Flash kursuna başlıyor.

Hasan Yalçınkaya hasar@turk.net

Lise yıllarından ufak bir hatırlatmayla başlayalım. Vektör: Bir yön, bir de uzunluk bilgisi içeren matematiksel varlık. Şimdi bu vektörü belli bir noktaya koyalım. Elimizde uzaklarda bir yeri gösteren bir ok var. Kaç adet bilgi harcadık? İki boyutlu uzaydaysak noktanın koordinatları iki bilgi tanesi götürdü. Yön bir tane aldı, uzunluk da başka bir tane, kısacası bu oku çizmek için sadece 4 sayı kullandık (Matematiksel olarak düşünürsek, okun başlangıç ve bitiş noktaları koordinatlarını tutmak da dört bilgi ediyor). Şimdi bu tip başka okları biraraya getirerek bir dikdörtgen yapalım. 4 ok kullandık, yani 16 sayı kullandık. Renkleri de sayarsak 20 sayı.

Şimdi aynı dikdörtgeni şu yöntemle çizelim. Ekranın tanımlı her noktasının ne renk olduğu bilgisini saklayalım. Diyelim ki dikdörtgenimiz 100 piksele 200 piksel boyutlarında. Bu sefer kaç bilgi tanesi harcadık? 100X200=20000 adet sayı kullandık. İşte fotoğrafların bilgisayarda saklanması bu yöntemle yapılıyor. Windows'un BMP (Bitmap, adı üstünde bit haritası) soyadlı dosyaları, hangi koordinatta hangi rengin olacağı bilgisinden başka bir şey içermiyor. Fotoğraflar gibi karmaşık imajları vektörlerle ifade edemiyoruz (En azından şimdilik). Ama kareler, dikdörtgenler, yuvarlaklar, harfler, bunların hepsi başta anlattığımız oklarla yapılabilirler. Ve bu yüzden de çok daha az yer tutarlar. Çünkü saklanan bilgi en fazla çizginin uzunluğu, yuvarlağın çapı, fontun eğikliği gibi sayısal veriler olabilir. Şu koordinattaki piksel şu renk olacak bilgisi, sadece imajı oluşturan vektörlerin konumuna göre hesaplanır. Bu imajın dosyası da her koordinatı değil, sadece bağlantı noktalarını ve aradaki sınırları ve bunların renklerini içerir. Bu yüzden de minik olur. Ayrıca resme yakınlaştığımızda her zaman düz çizgiler görürsünüz. Çünkü dosyada "şu şu şu koordinatla şu koordinat arasında şu renkte bir çizgi var" bilgisinden başka bir şey yoktur.

Eskiden beri, vektör imajlardan en çok grafik dünyası ve oyunlar yararlanıyordu. Quake'den beri, özellikle 3D oyunlar yaratıklarını vektör imajlarla çiziyorlar. Bu yüzden hareketleri hesaplamak ve göstermek kolay ve hızlı oluyor.

Bir süredir vektör imajlara Web'de de rastlıyoruz. Bütün bunlar Macromedia'nın (http://www.macromedia.com) başının altından çıkıyor. Shockwave plug-in'lerini aldığınız anda Internet Explorer ya da Netscape, vektör canavarı kesiliyor. Koca koca grafikler, animasyonlar, uçan kaçan yazılar seyrediyorsunuz ve bütün bunların sadece 10K tuttuğunu öğrenince de, "Yok canım, olur mu öyle şey" diyorsunuz.

Web'de kullanılan bu grafikler Macromedia Flash'la yapılıyor. Birkaç ay bu meseleyle ilgileneceğiz. Flash 3.0 programını bu ayın CHIP CD'sinde bulabilirsiniz. Ayrıca http://www.macromedia.com adresinden pu programı kendiniz de indirebilirsiniz. Bu arada siz bu yazıyı okurken Flash 4.0 da çıkmış olacak. Aynı siteden bu programı da çekebilirsiniz. Flash 4.0 Ekim ayı CHIP CD'sinde de yer alacak.

Animasyon prensipleri hakkında temel bilgiler

Flash, bir vektör grafik, animasyon ve etkileşim programı. Basit ve ilkel gözükmesine rağmen bayağı karışık. Çizimle-

Özetle...

- Vektör grafikler hakkında temel bilgiler, vektör imajları ve Flash
- Animasyon prensipleri, sahne, katman ve anahtar kare
- Flash 3.0'ın animasyon ve çizim araçları, adım adım bir animasyon yaratma

rinizi yaptığınız bölgeye "Stage" deniyor. Yani sahne. Sahnenin üzerinde duran birkaç satırlık cetvelimsi bölümün adı "Timeline". "Zaman ekseni" diye tercüme edilebilir. Timeline'ın birkaç satırdan oluşmasının sebebi, Flash animasyonlarınızın birden fazla katmana (Layer) sahip olabilmesi. Hareket ettirdiğiniz her nesneyi ayrı bir Layer'a yerleştiriyorsunuz (Layer'ın ne olduğu birazdan daha etraflıca anlatılacak). Bu zaman ekseninin üzerindeki her bir nokta, animasyonunuzun bir "Frame"ini, yani animasyonunuzun bir film karesini temsil ediyor. Her kare sahnedeki objelerin değişim geçirebileceği bir anı simgeliyor. Objelerin sizin belirlediğiniz değişimleri geçirdikleri özel Frame'lere de "Keyframe", yani "anahtar kare" deniyor. Bütün bunların solunda "Toolbox" tabir edilen alet kutunuz var ki bununla da yapmayı düşündüğünüz grafiğe uygun araçlar seçiyorsunuz. Flash Movie'leri, yani filmleri "Scene"lerden, yani sahnelerden oluşuyor. Burada Türkçe'nin azizliğine uğramamak için bir şeye daha dikkat etmemiz gerekiyor. O da şu: Flash'da sahne derken kastettiğimiz bir oyunun üzerinde oynandığı sahne, yani "Stage" değil de, "Scene" manasına gelen sahne, yani oyunun bir bölümü anlamındaki sahne.

Merak etmeyin, bütün animasyonlarınızı böyle kare kare yaratmak zorunda değilsiniz. Tweening denilen metot sayesinde, bir sonraki Keyframe'i birkaç Frame sonrasına yerleştirdiğinizde aradaki Frame'lerde objenin nerede olacağını Flash kendi hesaplıyor. Ancak bunu yapabilmek için objelerin "Symbol" haline getirilmeleri gerekiyor. Bu da bir sonraki konumuz.

Macromedia Flash 3.0'da kullanılan semboller

Semboller, ya da Symbol'ler, Flash'da grafik boyutlarının azalmasını sağlıyorlar. Sahnede bir obje yarattığınız zaman, eğer bu objeyi birden fazla kez kullanmayı düşünüyorsanız, onu bir sembole çevirmek çok mantıklı. Bir sembolü birden fazla kez kullanmak ortaya çıkacak Flash animasyonunun boyutunu artırmıyor. Bunun için, sembol olarak tanımlamak istediğiniz objeleri seçip Insert>Create Symbol komutunu kullanın. Sembolünüz Flash'ın kütüphanesine

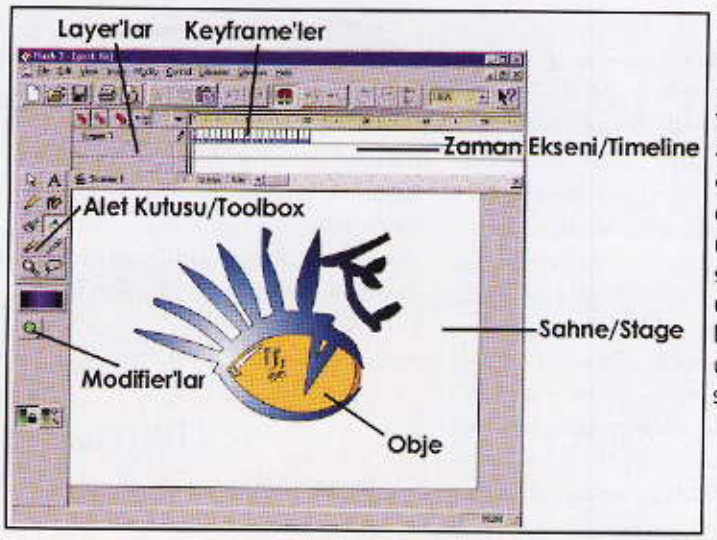

Macromedia Flash'ın ana projesi: Tüm fonksiyonlara araç çubukları, düğmeler ve menü seçenekleri üzerinden kolayca ulaşabiliyorsunuz.

İlk Animasyonunuz

Bir paragraf önce anlattığımız şeyleri hemen kullanalım ve manalarını tam olarak anlayalım:

1. Flash'ı açın. İlk açtığınızda karşınıza bir kurs çıkacak. Şimdilik onu boş verin ve File menüsünden New seçin. Karşınıza boş bir sahne çıkacak. Timeline gözükmüyorsa, View>Timeline ile açabilirsiniz.

2. Toolbox'tan kalemi seçin. Seçtiğiniz her aletin altında değişik opsiyonlar sunan başka düğmeler belirdiğine dikkat edin. Bunlara 'Modifier' deniyor. Kalemi seçtiğinizde zikzaklı bir düğme belirecek. Ona basın ve Oval'i seçin.

3. Şimdi Stage'e gidin, farenizi klikleyin ve sürükleyip bırakın. Bir oval yaratacaksınız.

4. Toolbox'tan boya kovasını seçin. Altta beliren renk düğmesine basıp bir renk seçin ve boya kutusuyla ovalin içine tıklayın. Renkli bir ovaliniz olacak.

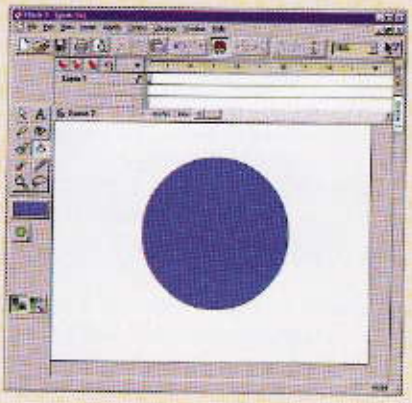

5. Timeline'da Layer 1 yazan yerin yanındaki küçük kalem işaretine klikleyin, açılan listeden "Insert Layer" seçin. Yeni bir katman yarattınız. Bu katmanın aktif olması için her halükarda Layer ismine bir kez klikleyin.

6. Şimdi tekrar kalemi seçip oval olan Modifier'ı bu sefer kareye çevirip bir de kare yaratıp boyayın. Kare ile ovalin birbirinden bağımsız olduğuna dikkat edin. Katmanlardan hangisinin önde olduğu Timeline'daki sıralanışları ile belirleniyor. Layer 1'i Layer 2'nin üzerine çıkarırsanız, (isminden tutup çekiyorsunuz) karenin de ovalin üzerine çıktığını görün.

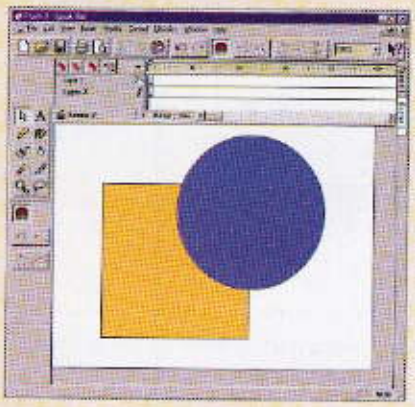

7. Tekrar Timeline'a dönelim. Layer 1'de üzerinde mavi nokta olan bir kutucuk olmalı. İşte o kutu demin bahsettiğimiz Keyframe, yani anahtar kare. Layer 1'i aktif hale getirin. (kalem işareti) F6 basın. Yanında bir tane daha mavi noktalı kutucuk belirmiş olmalı. Şimdi demin yarattığınız yuvarlak da çerçevesiyle beraber seçilmiş olmalı. Şimdi yuvarlağı tutup biraz (azıcık) oynatın. Sonra bir kez daha F6 basın. Bir kez daha oynatın. Bu işlemi keyfinizce tekrarlayın. F6 basarak yeni bir Keyframe tanımlıyorsunuz. Bunu yapmanın diğer yolu da Timeline'dan Keyframe yaratmak, istediğiniz Frame'i seçip üzerinde sağ klikleyip "Insert Keyframe" seçmek.

8. Enter'a basın. İlk animasyonunuzu izleyin.

yerleştiriliyor. "Library>Kütüphane"ye ulaşmak için "Window>Library" komutu ya da CTRL+L kullanılabilir. Bundan sonra objeyi minik Library penceresinden tutup sahneye taşımanız yeterli. Hiçbir şey seçili değilken "Insert>Create" Symbol komutu size boş bir sayfa açıyor ve sembolünüzü sıfırdan yaratma imkanı veriyor. Bir sembol, bir Flash animasyonunun sahip olabileceği her özelliğe sahip olabilir. Örneğin sembolün kendisi de bir animasyon içerebilir.

Biraz önce de dediğimiz gibi, Tweening işleminden yararlanabilmek için (aslında bir tür Tweening'den yararlanabilmek için), nesnelerinizi sembol haline getirmelisiniz. İki tür Tweening var. Birincisi "Motion Tweening"ki objenin bir yerden bir yere gitmesi ve bu sırada boyutunun ya da yönünün değişmesini kapsıyor. İkincisi "Shape Tweening". Bu da nesneleri başka nesnelere dönüş-

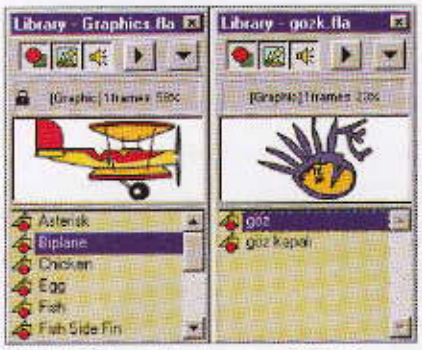

Flash 3.0'da kullanılan sembollerin bazıları animasyon içeriyor.

türmeye yarıyor. Bu ikinci Tweening türünde objelerin sembol haline getirilmeleri gerekmiyor.

Son bir temel bilgi daha: Filminizin içerisinde yeni bir sahne yaratmak için "Insert>Scene" komutunu kullanın. Pencerenin en sağında "Scene 1", "Scene 2" şeklinde kulakçıklar belirecektir. Bu kulakçıklara tıklayarak değişik Scene'ler arasında gezebilirsiniz. Eğer çift tıklarsanız, Scene'in ismini değiştirebilirsiniz ki, karmaşık filmlerde bunu yapmanız tavsiye olunur.

Her türlü grafik ihtiyacı için çizim aletleri

Flash'ın grafikleri piksellerle değil de, çizgiler, açılar ve noktalarla tanımladığını anlatmıştık. Şimdi bu grafiklerin nasıl yaratılacağını anlatalım. Programın her türlü grafik ihtiyacınızı karşılayan kısmı, araç kutusu manasına gelen Toolbox. Ve Toolbox'ın en önemli aleti, ok ("Arrow Tool"). Herhangi bir nesneyi tutup taşımak, çevirmek, esnetmek, dönüm noktalarının yerlerini değiştirmek ve en önemlisi seçmek için ok aleti kullanılıyor (Seçme konusunda bir not: Birden fazla nesneyi seçmek için sadece kliklemeye devam edin. Diğer grafik programlarındaki gibi özel bir tuşa basmanıza gerek yok. Bir nesneye bağlı her şeyi seçmek için de çift tıklayın). Çizim aletlerini madde madde anlatalım.

Flash'ta Çizim Aletleri: Pencil Tool

Kaleminizi çizgiler ve objeler yaratmak için kullanın. Çizmeyi kolaylaştırmak için birçok özelliği var. Örneğin çizdiğiniz eciş bücüş çizgileri yumuşatabiliyor ya da düzleştirebiliyor. Toolbox'ın tam altındaki düğmeye bastığınızda ne tür bir çizgi

İlk Tween Denemesi

Şimdi ilk Tween denememizi yapalım:

1. Demin yarattığınız kare ve oval yerlerinde duruyordur umarız.
2. Karenin olduğu Layer'ı silin. Layer isminin yanındaki ikona basıp "Delete Layer" seçin.
3. Şimdi ovalin bulunduğu Layer'da Timeline'da birinci Frame dışındaki Frame'leri silin. Bu Frame'leri seçip sağ klikleyin ve "Delete Frame" seçin.
4. Şu anda oval bir Layer ve de bir Frame sahibisiniz. Ovalinizin üzerinde çift tıklayarak kendisini ve çeperini seçin. "Insert>Create Symbol" ile onu bir sembol haline getirin.
5. Onuncu Frame'e gidin ve F6 basın. Oval orada ve seçilmiş olacak. Ovali başka bir yere taşıyın.

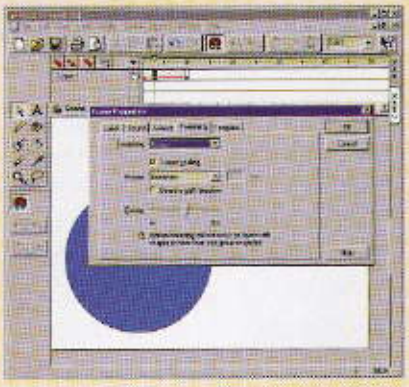

6. Birinci ile onuncu Frame arasında herhangi bir Frame'e çift tıklayın (ya da bir Frame seçip "Modify>Frame"i kullanabilirsiniz).
7. Tween kulakçığını seçin, Pull Down menüden "Motion"ı işaretleyin. "OK"e basın.
8. 'Enter'a basın ve Flash'ın sizin için hazırladığı On Frame'lik animasyonu seyredin. Sonuncu Frame'de ovali başka bir yere koyarsanız, tekrar "Enter'a bastığınızda Tween işleminin ovalin yeni konumuna göre yeniden yapıldığını göreceksiniz.
9. Sonuncu Frame'de ovalin boyutunu değiştirin. "Modify>Frame" menüsünde, "Motion Tweening'de, "Tween Scaling" opsiyonunun işaretli olmasına dikkat edin. Bu sefer 'Enter'a bastığınızda oval hem yer değiştirecek hem de boyutları değişecek.

Tweening objeleri sadece düz çizgiler üzerinde taşımıyor elbet. Objenize bir yol çizmeniz ve bu yolu takip etmesini sağlamanız da mümkün:

10. Ovalin bulunduğu Layer'ın şu anda kalem şeklinde olan ikoncuğuna basın. "Add Motion Guide" seçin.
11. Yeni bir Layer belirecek ve aktif olacak. Kalem aletini ve "Smooth" Modifier'ını seçin. Objenizin takip etmesini istediğiniz yolu çizin.
12. Siz çizdikten sonra yol biraz yumuşayacak. Daha da yumuşamasını isterseniz, oku seçin, sonra yolu bütünüyle seçin ve "Smooth" düğmesine basın.
13. Hazır ok seçiliyken "Snap" modifier'ını seçin (Mıknatıs ikonu basılı olacak).

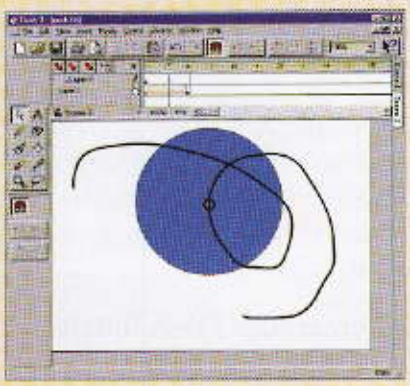

14. Birinci Frame'i seçin, ovali ortasından tutun, ve yolun başına yapıştırın. Sonuncu Frame'i seçin, ovali ortasından tutun ve yolun sonuna yapıştırın.
15. Bu kadar. Ancak bunu biraz evvelki Tweening işleminden sonra yaptığınızı varsaydığımız için, Tween kısmını anlatmadık. Eğer sıfırdan bir oval yaratarak yaptıysanız, yine 10. Frame'e bir Keyframe yerleştirmek ve aradaki bir Frame'e çift tıklayarak "Motion Tweening"i açmak gerekiyor.

çizmek istediğinizi bildiriyorsunuz. Birinci Modifier "Straighten". Çizgileri düzleştiriyor. "Straighten" seçiliyken kareye benzer bir şey çizerseniz mükemmel bir kare, daireye benzer bir şey çizerseniz mükemmel bir daire elde ediyorsunuz. İkinci Modifier "Smooth". "Smooth" çizdiğiniz çizgilerin sivri noktalarını yumuşatıyor. Kayan çizgiler çizmek için.

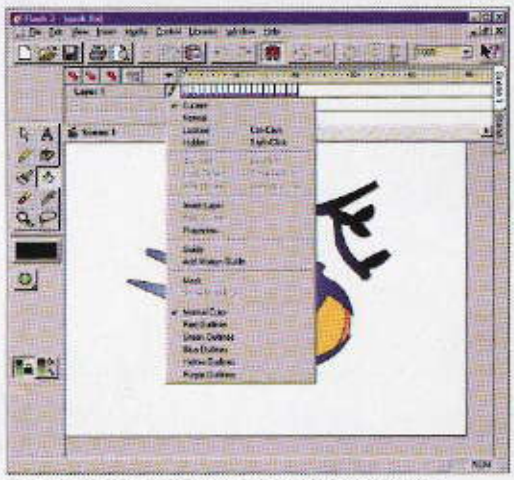

Macromedia Flash'ta anlaşılabilir menüler sayesinde Layer yöntemi oldukça kolay.

"Ink" ise aynen çizdiğiniz gibi bırakıyor. Aynı Modifier'lar arasında oval, dikdörtgen ve düz çizgi çizmek için de seçenekler mevcut. Madem bunlar vardı niye "Straighten" konmuş diye sorabilirsiniz. Biz de kendi kendimize sorduk. Modifier düğmesinin altındaki düğme ve menülerden ayrıca çizeceğiniz çizginin rengi ve kalınlığını da ayarlayabiliyorsunuz.

Flash'ta Çizim Aletleri: Bucket Tool

Boya kovası, nesnelerin içini doldurmaya yarıyor. Kalemle yaptığınız kapalı bir nesnenin içini Bucket Tool'la seçtiğiniz bir renge boyayabilirsiniz. Bucket'ın Modifier'ları, kapalı olmayan şekillerin içini boyarken ne kadar hassas davranılacağını belirliyorlar. Bir nesnenin içini doldurmak demişken, bunları sadece düz renklerle doldurabiliyoruz sanılmasın. İstediğimiz renkten istediğimiz renge geçişlerle de (ki buna Gradient deniyor) doldurabiliyoruz. Bucket Tool seçiliyken renk düğmesine bastığınızda en altta bir takım Gradient seçenekleri göreceksiniz. Bunlara hiç ilgi göstermeden, en alttaki kutu kutu düğmeye basın. Karşınıza renk penceresi çıkacak. İki kulakçık var: Biri "Solid", öbürü "Gradient". Bizim işimiz "Gradient" ile. Bu pencerede hangi tür Gradient kullanacağınız, Gradient'ın hangi renkleri içereceği, yuvarlak mı yoksa çizgisel mi olacağı belirleniyor.

Renk değişikliklerini yapmayı keşfetmek bizim için biraz zor oldu. Bu yüzden açıklayalım. Solda ortada bir kısım var. Tahminen bir barın üzerinde bir siyah, bir de beyaz ok görüyor olmalısınız. Bunlardan herhangi birini seçip sağdaki renk cümbüşünden bir de renge dokunursanız, Gradient'ınızın bir rengini değiştirmiş oluyorsunuz. En solda bir de barın üzerinde olmayan ok var. Bunu da tutup barın üzerine getirince Gradient'ınıza üçüncü bir renk katmış oluyorsunuz. Rengini aynı şekilde ayarlayabilir ve bunlardan toplam sekiz tane kullanabilirsiniz. Bucket Tool'un Modifier'larının altında iki düğme daha var. Biri "Lock Fill". Bir nesneyi Gradient ile doldurduktan sonra, ikinci bir nesneyi de doldurduğunuzda aynı Gradient'ın bir parçasıymış gibi gösteriyor. Diğeri de "Transform Fill"; Gradient'ın yönü ve genişliği ile oynamanızı sağlıyor.

"Bucket Tool" ve Gradient'ları bu kadar anlattıktan sonra da işinize yarayacak bir örnek verelim. Bir daire yapın ve sağdan sola Gradient ile doldurun. Daha sonra bunun içine biraz daha küçük yeni bir daire yapın. Bunu da soldan sağa Gradient ile doldurun. Üç boyutlu görünen bir düğme elde ettiniz. Bu efektin başka kullanımlarını keşfetmek de size düşüyor, artık.

Flash'ta Çizim Aletleri: Ink Bottle

Mürekkep şişesi, daha önce çizdiğiniz çizgilere yeni stiller uygulamaya yarıyor. Eh, nesneleri de çizgiler çizerek yaptığımıza göre, bu aracı boya kovası gibi kullandığınızda, ayarladığınız stili kliklediğiniz nesnenin kenarlarına uyguluyor. Stiller arasında kendi stilinizi ayarlamanız için de bir adet "Custom" seçeneği var.

Flash'ta Çizim Aletleri: Text Tool

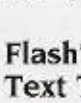

Yazı yazmaya yarıyor. Word kullanır gibi kullanabilirsiniz. Modifier'ları arasında anlatmaya değer bir tek "Paragraph" Modifier'ı var. Metin kutusu ile metnin arasındaki Margin'ler, satır aralıkları gibi şeyler ayarlanıyor.

Flash'ta Çizim Aletleri: Brush Tool

Boya fırçası sevdiğimiz bir alet. Çizmek için kalemi mi fırçayı mı kullanacağınız yapmak istediğiniz nesneye göre değişiyor. Kalem vuruşları çizgi, fırça vuruşları ise çeperler oluşturuyor. Yani kalın bir fırça ucuyla bir şey çizdiğinizde, sanki ortaya çıkan nesnenin çevresini kalemle çizmiş ve içini de seçili renkle boyamışsınız gibi oluyor. Bu yüzden dolgun nesneleri fırçayla çizmek mantıklı. Fırçanın Modifier'larını zaten tanıyorsunuz. Renk Modifier'ı boya kovasınınkiyle aynı. Bunun dışında fırça şekli ve boyutu için iki ayrı Modifier var.

Flash'ta Çizim Aletleri: Eraser Tool

Çizgileri ve dolguları siler. Silginizi yalnızca çizgileri ya da yalnızca dolguları silmek üzere ayarlayabilirsiniz. Boyutu da yine Modifier'lardan belirleniyor.

Flash'ta Çizim Aletleri: Dropper Tool

Damlalığınız sahnenin varolan bir kısmından renk ve stil bilgilerini çeker. Örneğin bir nesnenin mavisini çok beğendiniz ve tekrar kullanmak istiyorsunuz, ama karışık renk paleti içinde tam karşılığını bulamadınız. Damlalığınızla maviye kliklediğinizde renk Modifier'ı otomatikman o maviye dönüşür. İmlecin de bu arada boya kovasına dönüştüğüne dikkat çekeriz. Bu arada damlalık imleci nesnelerin ortasındayken, altında bir fırça, kenarlara yakınken de bir kalem beliriyor. Kalem belirdiğinde kliklerseniz, nesnenin rengini değil de, kenarlarının stilini çekeceğim demek oluyor. Kliklediğinizde de otomatik olarak boya kovası yerine mürekkep şişesini karşınızda görüyorsunuz.

Flash'ta Çizim Aletleri: Magnifier Tool

Büyüteç. Sahneyi büyütüp küçültmeye yarıyor. Bir vektör grafik programı olduğu için, ▶

Flash nesnelere ne kadar yaklaşırsa yaklaşsın, size düzgün çizgiler gösteriyor. Herhangi bir anda büyüteç aletine çift tıklarsanız, sahne tekrar yüzde 100 büyüklüğüne geri dönüyor.

Flash'ta Çizim Aletleri: Lsso Tool

Kement aleti, bir nesnenin bir kısmını seçmeye ve o kısma ayrı bir nesne muamelesi yapmaya yarıyor. Kementi çizmeye başladığınız yere yakın bitirmezseniz, Flash şekli sizin için kapatıyor. Bundan sonra, seçili kısım üzerinde bağımsız işlemler yapabiliyorsunuz.

Layer'lar (katman) ve Timeline hakkında

Flash'ın kafa karıştırma sebeplerinden biri de hem objelerin hem de katmanların (Layer'ların) üst üste gelebilmesi, üstelik bütün bunların bir de zamana bağlı olarak Frame'lerle değişmesi. Hal böyleyken yukarıdaki animasyon örneklerinde şöyle bir değindiğimiz Layer ve Timeline meseleleri daha etraflıca incelenmeyi hak ediyorlar.

Flash'ın genel kuralı, hareket ettirmeyi planladığınız her nesneyi ayrı bir Layer'a yerleştirmek. Böylece Tweening işlemleri daha doğru yapılabiliyor. Ayrıca ayrı katmanlara koyduğunuz objeler birbirlerine karışmıyorlar (aynı katmanda iki objeyi üst üste koyduğunuz zaman birleşiyorlar. Yeni bir Layer yaratmak için, varolan bir Layer'ın menüsünü açıp (Layer isminin yanındaki minik ikona klikleyip) Insert Layer seçin. Ya da Insert > Layer komutunu kullanın. Yeni Layer'ın isminin üzerine çift klikleyip ismini değiştirin. Flash, Photoshop gibi değil. Her Layer'ın ne içerdiğini göstermiyor, ve keşfetmek için Layer'ları gizleyip yeniden gösterme işlemini yapmaya kalkışırsanız, bir klikle kurtulamıyorsunuz. Bu yüzden kullandığınız her Layer'a içerdiği nesne hakkında bir isim vermenizi tavsiye ederiz. Layer'lar fazlalaşınca hangisinde ne olduğunu anlamak zorlaşıyor. Layer'lara değişik durumlar (State) atamak mümkün. Bunun için yine Layer menüsünü açıp istediğiniz durumu seçmeniz gerekiyor. "Current" şu anda aktif olan Layer demek. Bir Layer'ı aktif hale getirmek için aslında isminin üzerine kliklemeniz yeterli. "Hidden" seçtiğinizde Layer'ın içerdiği nesneler görünmez oluyorlar. "Normal" seçtiğinizde tekrar gözüküyorlar. "Locked" seçerseniz, tekrar "Normal" seçilene kadar Layer üzerinde değişiklik yapılamıyor. Bir Layer'a ekleme yapmak için onun aktif olması (ikonunun kalem şeklinde olması) gerekiyor. Bu haldeyken bir şeyler çizebilir ya da Library'den bir sembol taşıyabilirsiniz.

Yeni bir Layer yaratıldığında birinci Frame'e otomatikman bir Keyframe yerleştiriliyor. Bu Keyframe'in üzerinde eğer Layer doluysa dolu bir mavi nokta, boşsa boş bir mavi nokta oluyor. Üstteki Layer'ın objeleri, sahnede de diğer Layer'lardaki objelerin üzerinde duruyorlar. Eğer Layer'ların dizilişini değiştirmek isterseniz, Layer'ları isimlerinden tutup kaydırabilirsiniz.

Flash animasyonları Timeline kullanılarak yapılıyor. Anime edeceğiniz her nesnenin ayrı bir Layer'da olmasına dikkat edin. Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, Flash'la iki tür animasyon yapılabiliyor. Tekniklerin ismi Tweening ve Frame-by-Frame. Bu konuları gelecek ay daha derin inceleyeceğiz. Şimdilik Timeline'ın kendisiyle ilgilenelim.

Timeline'da birden fazla Frame seçmek için bir Frame'e klikleyin ve istediğiniz Frame'e kadar gidip durun. Şimdi sağ kliklediğinizde karşınıza gelen seçenekler bir ya da birden fazla Frame için uygulanabiliyor. Seçtiğiniz zaman aralığında tanımlı Frame'ler yoksa "Insert Frame" seçerek o bölgeyi doldurabilirsiniz. Frame-by-Frame çalışmak istiyorsanız, hepsinin Keyframe olması gerekiyor. Bunun için de yine sağ klikleyip "Insert Keyframe" seçmeniz, bölgeyi Keyframe'lerle dolduracak ve her Frame'e nesnenizi kopyalayacaktır. Seçtiğiniz bölgede tanımlı Frame'ler varsa bu sefer onları silmek, Keyframe'leri normal Frame'lere çevirmek, onları kopyalamak sonra başka bir noktaya yapıştırmak, seçili bölgedeki Frame'lerin sırasını tersine çevirmek gibi opsiyonlarınız var.

Başta Tweening'i anlatırken ikinci bir yöntem olduğundan bahsetmiştik. Shape Tweening yaparken, objelerin sembollere dönüştürülmesi gerekmiyor. Bir obje birkaç Frame sonra şekil değiştirsin istiyorsanız, bu yöntemi uygulamalısınız. Bir örnekle anlatıp bu ayın Flash mevzusunu kapatalım. Gelecek ay, biraz daha animasyon tekniği, semboller, Bitmap'ler ve Flash'ı Web sitelerinde kullanabilmek üzere biraz interaktivite eklemenin yollarını göreceğiz.

Shape Tweening

1. Bildiğiniz yöntemlerle bir oval yaratın.
2. Timeline'da onuncu Frame'e bir Keyframe yerleştirin.
3. Onuncu Frame aktifken, sahnedeki ovali tamamen seçip silin (Delete tuşu).
4. Yerine bir harf kondurun. Harfler sembol mahiyetinde oldukları için, Modify>Break Apart yapmayı ihmal etmeyin.
5. Aradaki Frame'lerden birine çift klikleyin. Tweening kulakçığından Shape Tweening'i seçin.
6. "Blend" türünü seçin, "Distributive" ara şekilleri daha yumuşak ama daha düzensiz hesaplar. "Angular" ise çizgi açılarını ve köşeleri daha sabit tutarak hesaplar. Köşeli nesneleri "Angular" Blend ile yapmanız tavsiye olunur.
7. "Easing"i seçin. "Slider"ı, "in"e yakın tutarsanız animasyonun başı, "out"a yakın tutarsanız sonu yavaşlayarak hesaplanır. Ortada tutarsanız, bütün aralıklar eşit hesaplanır.
8. Enter'a basın ve eserinizi seyredin.

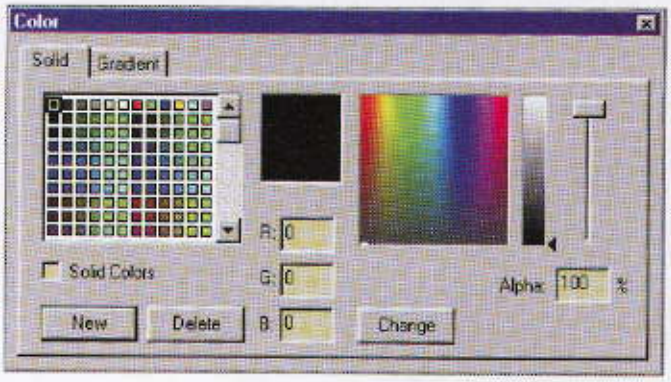

Macromedia Flash'taki geniş renk scalası sayesinde çok farklı renkler elde etmek mümkün.

HTML İçinden Mesaj Alışverişi

Yazı dizimizin bu son bölümünü adım adım izleyerek Web sayfası içinden her türlü mesaj alışveriş işlemlerinin nasıl yapıldığını ve Form kullanımı ile ilgili kısa detayları öğrenebilirsiniz.

Mahmut Karslıoğlu mkars@chip.com.tr

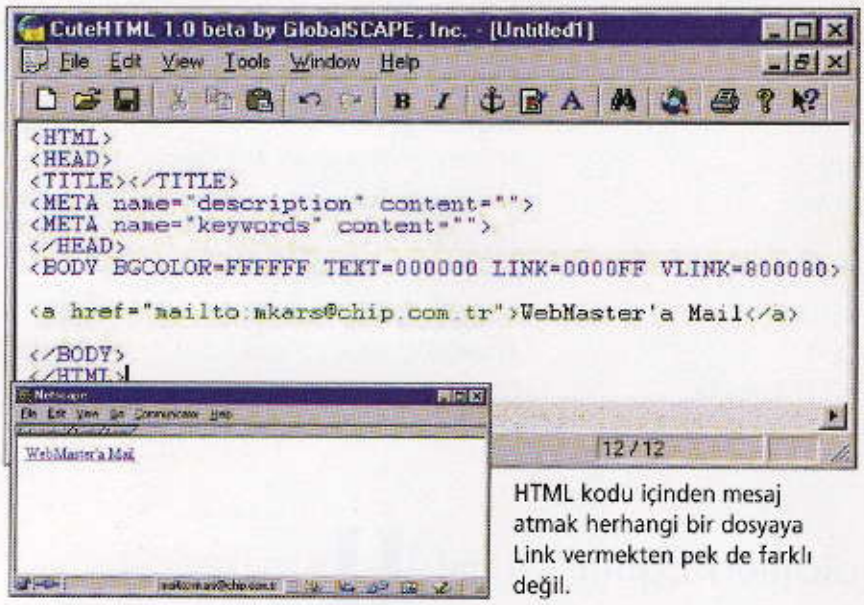

HTML kodu içinden mesaj atmak herhangi bir dosyaya Link vermekten pek de farklı değil.

Bir Web sayfasını her şeyi ile eksiksiz olarak hazırlamış olmak için, mutlaka size geri dönüş için de bir kapı bırakmış olmanız gerekir. Etkileşimli bir sayfada zaten bu mutlaka yapılması gerekenler arasında yer alır. Ancak diğer sayfalarda da gerek kullanıcıların eleştirilerini, gerek isteklerini ve tabii ki tebriklerini kabul etmek için size sayfa içinden mesaj atabilmelerine izin vermeniz iyi olur. Bu şekilde sayfa içinde tanımlayacağınız posta adresine yönlendirebileceğiniz Link ile kullanıcı herhangi bir mesaj programını açmak ve adresi yazmak gibi işler ile hiç uğraşmadan sadece buraya tıklayarak size mesaj atabilir. Mesaj atabilmenin bu kadar kolay hale gelmesi ile çok daha fazla kullanıcının size geri döneceğine emin olabilirsiniz. Üstelik yapmanız gereken şey çok da zor değil. Yazı dizimizin bu son bölümünü adım adım takip ederek bir Web sayfası içinden nasıl mesaj göndereceğinizi ve Form kullanımı ile Web tabanlı mesaj sitelerinden nasıl mesaj alabileceğinizi öğrenebilirsiniz.

Özetle...

- Tüm arama motorları ve mesaj servislerini tek bir Web sayfada toplayın
- HTML kodu içinden mesaj alışverişi için bilinmesi gereken her şey
- Form komutunun Web tabanlı mesaj servislerine ulaşmak için kullanımı

HTML içinden basit bir mesaj Link'inin hazırlaması

Daha önce yayınlanmış bölümlerde herhangi bir dosyaya ya da HTML sayfasına nasıl Link hazırlayacağımızı görmüştük. Hatırlayacağınız gibi;

 Chip Online şeklinde yazacağımız satır Web sayfası içinde, Chip Online metni ile Chip'in Web sayfasına bir Link yaratacaktır.

Download ise benzer şekilde Web sayfası içinde Download başlığı ile FTP altında Download klasörü içindeki dosya.zip dosyasına bir Link yaratarak dosyanın indirilebilmesini sağlar. Linklere tanımlayıcı isimlerin yanında aşağıdaki örnekte olduğu gibi herhangi bir imaj dosyasının da atanabildiğini görmüştük.

<img src="resimler/download.gif">

Bu örnekte <img src="resimler/download.gif"> bölümü, resimler klasörü altında yer alan download.gif dosyasını Link yapılan dosyanın resmi olarak atayacaktır. Böylece yazı yerine bu resme tıklanarak dosya indirilebilecektir. Konu ile ilgili bu kısa hatırlatmadan sonra şimdi herhangi bir e-mail adresine nasıl mesaj atabileceğimizi, yani nasıl Link verebileceğimize bir bakalım. Bir e-mail adresine Link vermek aslında bir dosyaya ya da HTML sayfasına Link vermekten çok da farklı değildir. Nasıl bir Web sayfasına ya da FTP adresine Link verirken "href" değerine sırası ile http:// ve ftp:// şeklinde başlangıç yapıyorsak, herhangi bir e-mail'e Link verirken de bu değeri mailto: şeklinde başlatmamız gerekir.

 WebMaster şeklinde basitçe hazırlayabileceğimiz Link'e tıklandığı zaman ▶

otomatik olarak Default ayarlı posta programınız açılacak ve mailto kısmına da belirlediğiniz adres atanacaktır. Bundan sonra yapılması gereken sadece mesajın yazılıp yollanması.

Bir Web sayfası içine e-mail için Link yerleştirirken de bunu diğerlerinden ayırıp daha belirgin bir yere koymanız ve metin yerine bir resim tanımlamanız daha iyi olacaktır. Web üzerinde posta kutusu ve zarf gibi çeşitli şekillerde birçok e-mail için Animated Gif dosyasının yer aldığı bedava siteler bulunur. Buralardan bu tarzda bir resim edinerek e-mail Link'inde kullanırsanız, kullanıcıların Link'inizi görüp size mesaj atmaları da kolay olur.

Form ile Web tabanlı mesaj servislerine ulaşmak

Web sayfaları içinde Form'ların çok geniş bir kullanım alanı vardır. Ancak bu bölümde konumuz Form'lar olmadığı için sadece Web tabanlı mesaj servislerine ulaşmak için gereken Form ve Form parametrelerine kısaca bir göz atacağız. Sonuçta bize gerekecek olan sadece mesaj servisinin Form içinden hangi programı nasıl kullandığını bilmektir. Bunun için de kullanmış olduğunuz bir Web tabanlı mesaj servisine girdikten sonra (örneğin Hotmail) sayfanın tamamen yüklenip bitmesini bekleyin. Daha sonra Netscape kullanıyorsanız View menüsü altından Page Source'a tıklayın. Internet Explorer kullanıcıları ise aynı seçeneğe Görünüm menüsü altından Kaynak menüsüne tıklayarak ulaşabilirler. Karşınıza sitenin tam kaynak kodu gelecektir. Burada biraz da olsa HTML okuyabilmek gerekir. Çünkü bütün kod içinden bilgi girişinin yapıldığı Form'un nerede başlayıp bittiğini bulup ayıklamalısınız.

Form kullanımı ile CHIP Web sayfasında da olduğu gibi Web tabanlı mesajları kolaylıkla alabilirsiniz.

HTML kodu içinde yer alan Formlar genelde çeşitli parametreler ile kullanıcıdan bilgi almak için kullanılırlar. Yerine göre alınan bu bilgi yine Web sayfasının yer aldığı sunucuda bulunan küçük programcıklar tarafından işlenerek sonuçları kullanıcılara ulaştırılır. Arama motorlarından mesaj servislerine kadar tüm Web tabanlı uygulamalar da zaten böyle çalışır ve örnek sitemiz olan Hotmail'de yer alan Form'un da bu doğrultuda çalıştırdığı bir mesaj programı vardır. Ancak her programa olduğu gibi, bu programa da bilgi ulaştırmak için belirli parametreler bulunur. Biraz önce tüm kod içinden ayırdığımız bölüm ise işte bu parametreleri içerir. Artık bundan sonra yapılması gereken tek şey bunları kendi sayfanıza taşımak. Hotmail'den alınmış ve üzerinde değişiklik yapılmış HTML kodunu Kutu'da bulabilirsiniz.

Form ile başlayan satırda yer alan Name istediğiniz herhangi bir isim olabilir. Bu parametre formun aynı sayfadaki diğer formlar ile karışmaması için kullanılır. Bu komuttaki asıl önemli parametre ise Action'dır. Action'ı takiben yer alan ise daha önce bahsettiğimiz program parçacığının sunucu üzerindeki tam yolu ve ismi olmalıdır.

Siz kullanıcı adı ve şifrenizi girdikten sonra Form bilgileri bu programa gönderir ve sonuç olarak siz mesajlarınıza ulaşırsınız. Method parametresi ise çoğunlukla Post olarak kullanılır. Formu başlattıktan sonra kapatana kadar arada kullanıcıdan alınacak bilgilerin istenmesi gerekir. Bunu da Input komutu sağlamaktadır.

İlk olarak istenecek bilgi düz metin olduğu için ilk Input parametremiz olan "Type"ın da "text" olarak belirlenmesi gerekir. Bu parametreleri takiben gelen "Name" yine daha önce olduğu gibi istediğiniz herhangi bir isim olabileceği gibi, "Size" ve "Maxlength" parametreleri ise sırası ile ekranda görülecek alanın boyutu ve girilecek tüm maksimum metnin sınırını belirler.

Kullanıcıdan istenecek ikinci bilgi olan şifre için ise biraz daha farklı bir "Type" kullanacağız. Aslında şifre de bir metin olmasına rağmen ekranda gözükmemesi için "Type"ın "Password olarak tanımlanması gerekir. Geriye kalan parametreler ise bir önceki Input değeri ile aynıdır.

Kullanıcı değerleri girdikten sonra bunları bir şekilde karşı sunucuya göndermesi (Submit) gerekir. Aynı şekilde yine Input komutunun "Type" parametresini bu sefer "Submit" değeri ile kullanarak bu gerçekleştirilebilir. Komuttaki son parametre olan "Value", bu komutun ekranda oluşturacağı tuşun üzerine yazılacak olan metni belirler ve tuşa basılması ile Form komutunun "Action" parametresinde belirlenmiş olan CGI'ye işlenmek üzere değerleri aktarır.

Hotmail Bağlantısı İçin Gereken Kod

```
<form name="passwordform" action="http://lwllg.hotmail.com/cgi-bin/do-
login" method="POST">
<tr>
<td><font face="arial tur" size=-1><b>Bağlantı ismi:</b><br><input
type="text" name="login" size="16" maxlength="16"></td>
<td><font face="arial tur" size=-1><b>Şifre:</b><br><input type="pass-
word" name="passwd" size="16" maxlength="16"></td>
<td align="center" valign="top"><font face="arial tur" size=-
1><br><font color="#FFFFFF"><input type="submit" name="enter" va-
lue="Bağlan"></font></td>
</tr>
<tr><td align="center" colspan=3 nowrap>
<font face="arial tur" size=-1>
<INPUT TYPE="radio" NAME="frames" VALUE="yes">Frame Kullan
<INPUT TYPE="radio" NAME="frames" VALUE="no">Frame Kullanma
<INPUT TYPE="radio" NAME="frames" VALUE="auto" checked>Geçerli Olanı
Kullan
</td></tr>
</form>
```

Yeni Hoparlörler

Modern hoparlörlerin artık kabine ihtiyacı yok. Ultra ince bir folyo artık titreşime geçerek kulağa erişebiliyor.

Derleyen Güçlü Aydoğan gucluar@turk.net

Monitörde Yıldız Savaşları oynarken müzik ve savaş efektleri artık işkence çektiren Notebook hoparlörlerinden çıkmıyor. Ses için 0,2 mm'lik kömür lifi kullanılıyor. NEC'in Lavie adını verdiği yeni modeli ile hoparlörler kabinden de kurtuldu. CEBIT 99'u ziyaret edenler de Tayvanlı üreticilerin ultra ince hoparlörlerinden duydukları sesin keyfine vardılar.

Fikir yeni değil. 1929 yılında Berlinli biri bir dükkanın penceresinde bulunana camı elektriksel bir sarma ve bir mıknatıs ile titreşime sokabilmişti. O zamanlar reklam amacıyla dikkat çekmek için kullanılıyordu.

Yetmişli yıllarda Yamaha, Sony ve Onkyo bu fikre el attılar. Pistonlu sistemler kullandılar: Titreyen bir mıknatıs hoparlördeki gibi ses çıkararak yüzeyi ittiriyordu. Ancak oluşan hışırtı engellenemedi ve alınan patentler boşu boşuna beklemek zorunda kaldı.

Ses yüzeyi birçok küçük ses kaynağı gibi etki ediyor

İngiliz şirketi Nxt (www.nxtsound.com) şu anda farklı bir yöntem deniyor: Ses yüzeyi hoparlör membranı gibi sadece titremiyor, aynı zamanda mikrometreler seviyesinde bükülüyor da. Çok farklı bir titreşim şekli oluşuyor ve ortaya çıkan manzara basit: Toplam alan farklı frekansları çıkaran hoparlörlerin toplamı gibi etki ediyor.

Bu yöntemle daha etkili bir hacim etkisi oluşuyor. Hoparlör daha geniş bir açıyı etkiliyor ve sinyal daha anlaşılır oluyor. Ses yüksekliği ise normal hoparlörlere kıyasla mesafeye oranla daha yavaş düşüyor.

Yeni ses tekniğinin dayandığı önemli noktalar, maddenin doğru seçimi ve titreşime sokulacak doğru noktaların bulunması. Çünkü ses yüzeyi rezonansa sokulursa doğru çalışıyor. Yaklaşık 40 tane madde bu iş için uygun olarak tespit edilmiş. En kullanışlıları cam ve kömür; çünkü yeteri kadar çok ve eşit dağılımlı "öz rezonans"lara sahipler.

PC için de el büyüklüğünde kaliteli sese sahip ince hoparlörler mevcut. Ancak Subwoofer'sız pek başarılı olamıyorlar. Alt frekanslara ait sesler eksik kalıyor. Yeni teknik 60 Hz ile 18 KHz arasında çalışıyor. İnsan kulağı ise 16 Hz'den itibaren olan sesleri algılayabiliyor. Hi-Fi kalitesinde ses şart olmadığı zaman minik folyo hoparlörler de kullanılabiliyor. Kullanım yeri olarak cep telefonları veya konuşan saatleri göstermek mümkün.

Nxt kendine ait cihazlar üretmiyor, tekniğinin lisansını başka şirketlere veriyor. Acer, Alpine, Akai, ALR, Alusuisse, Bosch/Blaupunkt, Grundig, Kawasaki, Logitech, Mission, NEC, Revox ve Rolls-Royce bunlardan bazıları. Hoparlör tasarımcılarına yardımcı olan bir de yazılım söz konusu. Maddeyi, büyüklüğü ve temas noktasını doğru olarak seçmek için gelişmiş bir yazılım yardımcı oluyor.

Siemens'in Münih-Neuperlach'taki araştırma-geliştirme laboratuvarlarında ateşli bir şekilde yeni teknoloji üzerine çalıştıyor (www.atd.siemens.de/it-dl/eda). " Eğer kalite şartsa" diyor Robert Bösnecker, Siemens'te bu teknolojiden sorumlu kişi, ardından ekliyor: "ses yüzeyi DIN A3'ten küçük olmamalı."

Siemens hoparlörleri yapı teknolojisi, sinema salonları, havaalanları ve fuarlar için planlıyor. Uçaklar ve otomobiller de bu yeni teknolojiden basit montajı ve kaliteli sesi ile oldukça faydalanacaklar.

Nxt laboratuvarlarının en son yeniliği ise saydam bir folyo. Sound Vu adını verdikleri bu yeni sistem Notebook'un ekranının önüne gerdiriliyor. 60 Dolar değerindeki ürünün ses kalitesi 120 Dolar civarındaki pahalı hoparlörlerin ses kalitesine yakın. Nxt'nin geliştirme bölümü şefi Hnera Azima optimistik bir görüşe sahip: "Önümüzdeki yüzyılda geleneksel hoparlörlere kesinlikle rastlanmayacak."

Yüzeysel Hoparlör Nasıl Çalışır?

Bugüne kadar kullanılan teknik: Ses üretimi için tam ortadan titreşim yaratılıyor (Piston sistemi).

Yeni sistem: Şekil ve maddeye göre belli yerlerden uyarılan hoparlörde tüm alan sadece birkaç mikrometrelik titreşimlere başlıyor. Tüm alan birçok hoparlör varmış gibi etki ediyor.

Nedir Şu Mavi Lazer Dedikleri?

Mavi lazeri gerçekten ilginç yapan sahip olduğu güzel renk değil. Kısa dalga boyu sayesinde kırmızı lazerden çok daha küçük izlere erişebiliyor. Özellikle veri depolama teknolojisi bundan faydalanıyor.

Derleyen Güçlü Aydoğan gucluo@ttnet.net

Lazerin en önemli ayırıcı özelliği sadece bir dalga boyuna sahip ışığa sahip olması. Bu "tekil" ışık lazere karakteristik rengini de veriyor. Beyaz ışık ise lazerin aksine çeşitli renklere dolayısıyla çeşitli dalga boylarına ait ışıkların birleşmesiyle oluşuyor. Tekil ışık belli maddelerden fiziksel bazı işlemler sonucunda elde ediliyor. Mavi lazerde kullanılan bu maddenin adı "Galliumnitrid".

Bugün birçok cihazda bulunan kırmızı lazer 630 nanometrelik dalga boyuna sahip bir ışıktan oluşuyor (1 nanometre=1 metrenin milyarda biri). Mavi lazerin ışığı 414 nanometrelik dalga boyuna sahip ve daha az dağılıyor. Aradaki fark verilerin okunması sırasında açık bir farklılık oluşturacak kadar büyük. Daha dar bir ışık demeti ile daha küçük noktalara erişilebildiği için daha sıkı bir veri yerleştirmesi de yapılabiliyor. Bu sadece yer kazandırmakla kalmıyor, aynı zamanda daha yüksek transfer hızları da sağlıyor.

Bugün çok yaygın olan kırmızı lazer mavi lazerle değiştirilebilirse, depolama ortamlarının, örneğin bir CD'nin kapasitesi iki veya dört katına kadar çıkarılabilir. Şu anda birçok üreticinin laboratuvarlarında mavi lazerin seri üretimi için çalışmalar yapılıyor. Küçük cihazlara girebilmesi için mavi lazerin önünde iki engel var. İlki yarattığı yüksek ısı ve ortaya çıkan soğutma sorunu.

Mavi lazer için ilginç olan DVD sürücülerin geleceğinde de gizli. Kayıt kapasiteleri oldukça yükselecek gibi görünüyor. 10 GB'nin üzerinde kapasiteler olası. Yeniden yazılabilir DVD'ler için de mavi lazer önemli bir anahtar rol oynuyor.

Lazer yazıcı tekniğinde mavi lazer kullanımı

Lazerin verileri yazma ve okuma amacıyla kullanıldığı kayıt ortamlarının yanında, üreticiler lazer yazıcı tekniği için de mavi lazerden oldukça umutlular. Mavi ışık ile uygun fiyatlarla 2400 dpi çözünürlüklere kadar çıkmak mümkün görülüyor.

Televizyon teknolojisinde de lazer kullanımı ön görülüyor. Üç ana renkteki lazer (kırmızı, yeşil ve mavi) hazır bulundurulabilirse, çok keskin, temiz renkli ve mükemmel resimler elde etmek mümkün.

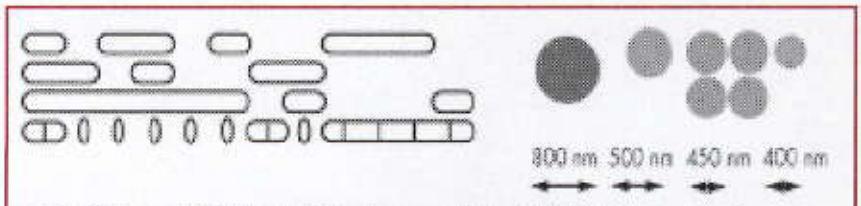

İnce iş: CD veya DVD üzerinde bulunan veri izleri küçük lazer ışınları ile daha iyi algılanabiliyor. Dalga boyu küçüldükçe daha küçük saçılma noktaları mümkün oluyor.

Nedir Şu PDA?

PDA (Personal Digital Assistant) küçük mobil bilgisayarlar için kullanılan bir terim aslında. Randevu takibi, adresler için sürekli kullanılabilen el bilgisayarları kastediliyor. PDA'lara örnek olarak Hewlett-Packard'ın Palmtop'u veya 3Com'un Palmpilot'u gösterilebilir. PDA'lar ya küçük bir klavyeye ya da dokunmaya duyarlı bir LC (sıvı kristal) ekrana sahipler. Girişler bir kalem aracılığıyla ekrana el yazısıyla yazılarak yapılabiliyor. Başlarda yazılım olarak sadece büyük yazılımların kısıtlı sürümleri vardı. Ancak şu anda PDA'lar için yazılmış özel programlar mevcut. Çok kullanılan cihazların birçoğu işletim sistemi olarak Windows CE kullanıyor. Bu işletim sistemi için örneğin Microsoft'un ofis paketinin PDA sürümü bulunuyor. Gün geçtikçe PDA'lar telefonlar ve çağrı cihazlarıyla entegre ediliyor.

Nedir Şu IMAP?

IMAP (Internet Message Access Protocol) lokal bir sunucu üzerinden elektronik postalara erişmeyi mümkün kılıyor. IMAP elektronik postayı alıp alıcısı için bekleten bir "Client-Server" protokolü. Kullanıcı, daha doğrusu kullanılan yazılım bu andan sonra göndereni ve konuyu öğrenip elektronik postayı kendi bilgisayarına alıp almamaya karar verebilir. Posta trafiği sunucu üzerinde oluyor. Kullanıcı klasörü orada açıyor ve silme ya da belli bir yazıyı arama işlemlerini orada yapıyor. Mesaj ile çalışırken IMAP sunucu ile devamlı bir bağlantı sağlıyor. Benzer işler yapan daha basit bir protokol ise POP3. Burada da postalar öncelikle sunucu üzerinde saklanıyor. Okuma isteğinde mesaj kullanıcının makinesine gönderiliyor ve sunucudan siliniyor.

CGI Programlama

Delphi kullanarak Internet için uygulamalar geliştirmeniz mümkün. Gelişmiş özellikler sayesinde kolayca ve hızlı bir şekilde çeşitli CGI programları yazabilirsiniz.

Ruhver Barengi ruhver@hotmail.com

Delphi sahip olduğu özellikler sayesinde Internet üzerinde uygulama geliştirmemize de olanak tanımaktadır. Delphi'yle AktiveX yaratmak ya da CGI programlama yapmak oldukça kolay ve hızlı biçimde gerçekleştirilebilmektedir.

Birazdan küçük bir CGI programı yazacağız. CGI örneklerimizi hazırladıktan sonra test edebilmemiz için, bir WEB sunucunun makinemizde yüklü olması gerekmektedir. Eğer makinenizde Windows NT yüklüyse, o zaman NT'yle birlikte gelen IIS (Internet Information Server) WEB sunucusunu kullanabilirsiniz. Aksi takdirde, makinenizde bir WEB sunucu yoksa yazacağınız programları test edemezsiniz. Bu durumda Shareware olarak da bulunabilecek bir WEB sunucu yüklemeniz gerekecektir. Şimdi, makinenizde IIS gibi bir WEB sunucunun yüklü olduğu varsayımından hareket ederek örneğimize geçiyorum.

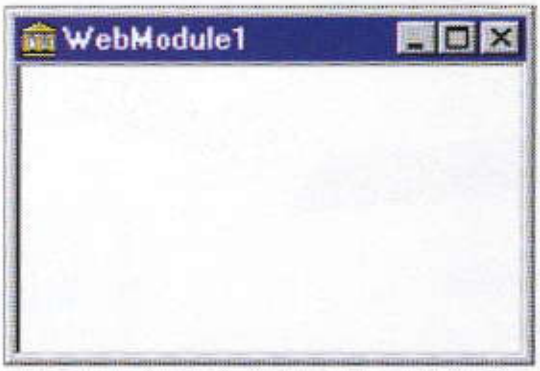

Şekil 1: Delphi'yle CGI programlamada WEB verileriyle ilgili TWebModule bileşeni sihirbazlarla yaratılabilmek-tedir.

Öncelikle ana menüden FileClose All seçeneklerine girin ve daha sonra FileNew seçenekleriyle karşınıza çıkan ekranda WEB Server Application simgesine gelerek OK düğmesine basın. Burada karşınıza oluşturacağımız WEB Sunucu uygulamanın tipinin sorulduğu bir ekran çıkacaktır.

Normalde bir WEB izleyicisi, bir WEB sunucuya URL ile bağlantı kurmaktadır. Bu noktadan sonra, WEB sunucumuz eğer kullanılabilecek bir CGI program varsa onu çalıştıracak ve bu programdan dönen sonuçlar tekrar WEB sunucu üzerinden istemci makinelere gönderilecektir. Ancak bu mimaride, bir istemcinin CGI programını çalıştırmak istemesi sonunda her bağlantı için CGI programın yeniden çalıştırılması gerekmektedir. Bu ise hem yavaşlığa sebep olmakta hem de fazla kaynak tüketmektedir.

Bu nedenle ISAPI ve NSAPI dinamik kütüphanelerinden yararlanma olanaklarına gidilebilir. Microsoft ve Netscape bu standarda uygun DLL'ler geliştirdiğimizde, bu DLL'leri kullanabilmektedir. Bu mimaride, WEB sunucumuz bir CGI modülüne ihtiyaç duyduğunda ayrı bir programı çalıştırmaktansa, geliştirdiğimiz DLL'i yüklemekte ve o DLL içindeki fonksiyonları çalıştırmaktadır. Yeni bir istemci makineden bir bağlantı yapılmaya çalışıldığında ise, DLL zaten hafizada yüklü olduğu için yapılması gereken sadece bir iş parçacığı (Thread) yaratmak olacaktır. Bu nedenle DLL'lerle geliştireceğimiz sunucular, EXE uzantılı sunuculardan çok daha hızlı olacak ve daha az kaynak tüketimini sağlayacaktır.

Bu nedenle şimdi karşımıza çıkan ekranda ISAPI ve NSAPI DLL'leriyle ilgili seçeneği seçelim ve OK düğmesine basalım. Bu durumda karşımıza şekil 1'deki gibi bir ekran çıkacaktır:

Bu form TDataModule bileşenleri gibi kullanılabilecek bir modüldür. TWebModule nesneleri üzerine görsel bileşenler değil, görsel olmayan bileşenler yerleştirilebilmektedir. Şimdi WebModule1 üzerinde fareyi çift tıklayalım. Karşımıza çıkan form üzerinde Add düğmesine bastığımızda WebAction1 adında bir nesnenin listemize eklendiğini görürüz. Faremizle WEBAction1 üzerinde bir kere tıklayarak onu seçili hale getirdikten sonra Object Inspector'da PathInfo kısmına gelerek /Merhaba yazın. Bu durumda form şekil 2'deki gibi olacaktır. Şimdi de OnAction olayına gelerek kodu tablodaki gibi tamamlayın (tablo 1).

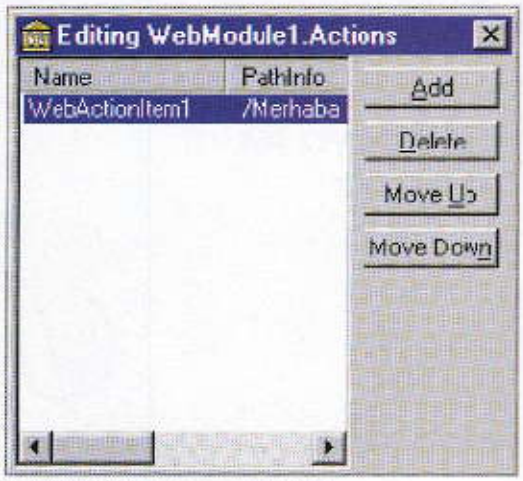

Şekil 2: WEB sunucumuzla ilgili aksiyonları bu ekranda tanımlamamız gerekiyor

Özetle...

- Delphi'de Internet için uygulamalar geliştirmek için gerekli metodlar
- Delphi ile ActiveX yaratabilir ya da CGI programları hazırlayabilirsiniz
- Örnek program kodları ve bunların ayrıntılı açıklamaları

Bu olay, CGI programımızdan WEB sunucuya bir mesaj gideceği zaman gerçekleşecek bir olaydır. Bu nedenle, CGI'den WEB sunucuya haber gitmeden hemen önce bu olayın içinde Response.Content içine bir HTML kodlaması yapılmaktadır.

Bu olay içindeki en önemli nesne, yukarıdaki satırlardan da anlaşılabileceği gibi Response nesnesidir. Response'un Content özelliği içindeki bir HTML kodlaması olduğu gibi WEB sunucuya gönderilecek, bu da daha sonra istemci tarafından görüntülenmiş olacaktır.

Response nesnesinin Content özelliğine bir HTML kodu atamadan önce bu kodun oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla 6. satırda yaratılan TStringList sınıfına ait Page adında bir nesne kullanılmaktadır. Daha sonra bu listenin her elemanı, bir HTML satırına denk gelecek şekilde satırlar Page nesnesine eklenmektedir. En son 16. satırda ise Response nesnesinin Content özelliği içine bu satırlar eşitlenmektedir.

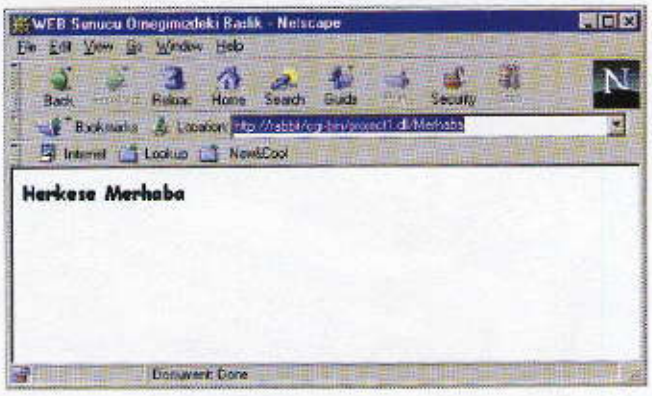

Şekil 3: Delphi kullanarak yaptığımız ilk Internet programımız.

Programı bu şekilde derlediğiniz zaman, Project1 DLL adında bir dosya oluşacaktır. Şimdi yapmanız gereken, bu DLL dosyasının doğru klasöre yerleştirilmesi olacaktır. Bu amaçla Project1.DLL dosyasını, IIS'i kurduğunuz inetpub altında wwwroot altında cgi-bin içine kopyalayalım (Normalde IIS WEB sunucusu, inetpub adında bir dizine kurulmaktadır).

Artık IIS (ya da benzeri) WEB sunucumuz çalışıyorsa, bizim WEB sunucu uygulamamız da çalışacaktır. Bu amaçla Netscape ya da Internet Explorer gibi bir programı açarak URL tarafına şekilde 3'deki gibi //bilgisayar adı/cgi-bin/Project1.DLL/merhaba yazarak ENTER tuşuna basalım. Bu durumda form üzerinde bizim az önce yazmış olduğumuz HTML kodlarıyla ilgili sayfayı görmüş oluruz.

Görüldüğü gibi Location karşısına yazılan URL ile DLL'imizin lokasyonu ve ardından Merhaba adındaki aksiyonumuz belirtilmektedir.

Bu şekilde yaptığımız bir testten sonra, DLL'imiz üzerinde değişiklikler yapar ve ardından tekrar test etmek istersek, o takdirde WEB sunucumuzu bir kez durdurmalı, sonra tekrar başlatmalıyız. Çünkü DLL'imiz hafızaya yüklendikten sonra tekrar serbest bırakılabilmesi için, WEB sunucusunun durdurulması gerekmektedir. Yine, eğer IIS kullanıyorsanız, WEB sunucuyu durdurabilmek için Microsoft Internet Service Manager'ı çalıştırmak gerekecektir. Bu programı çalıştırdığımız zaman karşınıza şekil 4'deki gibi bir form çıkacaktır.

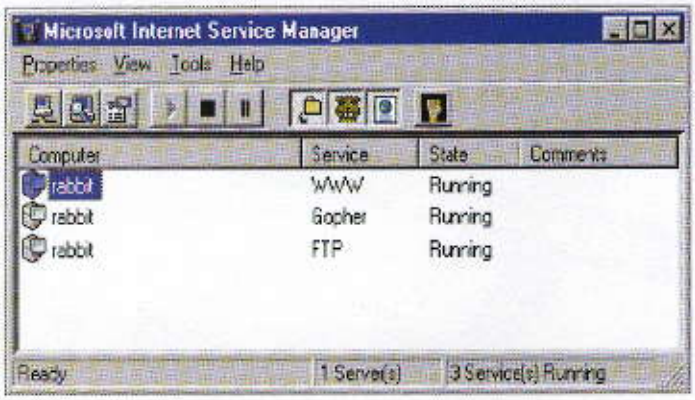

Şekil 4: IIS konfigürasyonunda şekildeki pencere karşımıza çıkacaktır.

```
01:  procedure TWebModule1.WebModule1WebActionItem1Action(Sender: TOb-
ject;
02:     Request: TWebRequest; Response: TWebResponse; var Handled: Bo-
olean);
03:  var
04:    Page : TStringList;
05:  begin
06:    Page := TStringList.Create;
07:    With Page
08:    do begin
09:          Add( '<HTML>' );
10:          Add( '<BODY>' );
11:          Add( '<TITLE>WEB Sunucu Orneğimizdeki Baslik </TITLE>' );
12:          Add( '<B>Herkese Merhaba</B>' );
13:          Add( '</BODY>' );
14:          Add( '</HTML>' );
15:        end;
16:    Response.Content := Page.Text;
17:    Page.Free;
18:    Handled := True;
19:
20:  end;
```

Tablo 1: Webmodule 1 için onAction kodu.

Burada www servisiyle ilgili satır üzerinde fareyi bir kez tıkladığımızda karşımıza çıkan menüden Stop'u seçelim. Daha sonra tekrar fareyi sağ tıklayarak karşımıza çıkan menüden bu kez Start'ı seçelim Artık DLL'imizi değiştirdikten sonraki değişiklikleri görebiliriz.

Özet olarak her yenilikte yapılması gereken işlem, derleme bittikten sonra DLL'imizin CGI-BIN dizinine kopyalanması, WEB sunucumuzun önce durdurulması ve sonra tekrar çalıştırılması, son olarak da Microsoft IE ya da Netscape içinden doğru adresin verilmesi olacaktır.

Visual Basic'te Kısa Kısa Uygulamalar

Visual Basic kullanarak yazmış olduğunuz programlara ekleyebileceğiniz bu kısa kod parçaları çeşitli konularda, takıldığınız noktalarda size yardımcı olacaktır.

Mahmut Karshoğlu mkars@chip.com.tr

Visual Basic üzerine vermiş olduğumuz örnek kodlarda şimdiye kadar yaygın kullanılmasından dolayı en çok VB 4.0 üzerinde durduk ve bu sürümde çalışan kodlara yer vermeye çalıştık. Ancak artık VB 5.0 ve 6.0 sürümleri de oldukça yaygın kullanılıyor ve programcıya çok daha fazla olanak tanıyor.

Bundan dolayı artık son sürüm Visual Basic için de örnek kodlara yer vermeye çalışacağız. Bu sayfalarda yer alan kod parçalarını çalıştırabilmek için doğrudan bir form içine yapıştırmanız yeterli olacaktır. Her kodun başında hangi sürüm için uygun olduğu yer almaktadır.

Bu ay yer alan kodlar arasında hazırladığınız programlarınızı bilgisayardan kaldırmak için kullanacağınız bir Uninstaller, meşhur sıralama algoritması olan Bubble Sort, formları Unload ederken kullanacağınız hoş bir efekt ile Visual Basic içinden 3 boyut kullanımı ile basit bir kod da bulunuyor.

1) Uninstall Örnek Kodu: Bu kod sisteme eklemiş olduğunuz programları otomatik olarak kaldıracak bir program yaratacaktır. Yapmanız gereken bu kodu bir forma eklemek ve EXE haline derlemek. Daha sonra bu programın doğru olarak çalışabilmesi için kaldırılmak istenen program ile aynı klasör içine yerleştirmeniz gerekir.

```
Private Declare Function GetWin-
dowsDirectory Lib "kernel32" Alias
"GetWindowsDirectoryA"     (ByVal
lpBuffer As String, ByVal nSize As
Long) As Long

   Private Sub Form_Load()

        On Error Goto BaddUn
        Dim X&
        Dim buffer As String * 128
        Dim UnStr As String
        Dim size As Integer
        Dim retval As Integer
        buffer = Space$(128)
        size = 128
        retval = GetWindowsDirec-
tory(ByVal buffer, ByVal size)
        Me.Caption = buffer
        'Aşağıdaki satırın tek bir
satırda yazılması gerekir...

.................................
.......

            UnStr = Me.Caption &
"\ST5UNST.EXE -n " & Chr(34) &
App.Path & "\ST5UNST.LOG" &
Chr(34)

.................................
.........

        MsgBox UnStr
            'X& = Shell("C:\WIN-
DOWS\ST5UNST.EXE -n ""C:\Program
Files\App Nam
                e\ST5UNST.LOG""",
vbNormalFocus)
        X& = Shell(UnStr, vbNormal-
Focus)
        Unload Me
        Exit Sub
        BaddUn:
        MsgBox "Bir nedenden dola-
yi Uninstall calistirilamiyor."
        Exit Sub
   End Sub
```

2) Bubble Sort: Oldukça meşhur sıralama algoritmalarından olan Bubble Sort için gereken kodu aşağıda bulabilirsiniz. Giriş yapacağınız String Array, yine aynı şekilde, ancak sıralanmış olarak karşınıza gelecektir.

```
Public Sub BubbleSort(SortArray As
Variant)

          Dim Loop1, Loop2 As Long

           For Loop1 = UBound(Sor-
tArray) To LBound(SortArray) Step
-1

                For Loop2 = LBo-
und(SortArray) + 1 To Loop1

                 If SortArray(Lo-
op2 - 1) > SortArray(Loop2) Then
                   Call Swap(Sor-
tArray(Loop2 - 1), SortArray(Lo-
op2))
                 End If

              Next Loop2

          Next Loop1

      End Sub
```

3) Şık Bir Pencere Kapama Rutini: Benzerlerine göre oldukça geliştirilmiş

Özetle...

- VB 5.0 ve 6.0 sürümleri programcıya çok daha fazla olanak tanıyor
- Bu aydan itibaren son sürüm Visual Basic için örnek kodlar yayınlayacağız
- Özellikle VB içinden 3 boyut kullanımı ile ilgili koda dikkat!

olan bu kod yardımı ile kullanıcı programı kapatmak için bir tuşa tıkladığı zaman sanki eski TV'lerdeki kapanma efektine benzeyen bir efekt gerçekleştirilebiliyor. Kodu bir formun içine yapıştırmanız yeterli olacaktır. Sol tuş ekrana yeni formlar açacak, sağ tuş ise üzerine gelinen formu bu özel efekt ile kapatacaktır.

```
Private Sub Form_Load()

        Form1.Height = 6400
            Form1.Width = 10000
            End Sub

    Private Sub Form_MouseUp(Button As Integer, Shift As Integer, X As Single, Y As Single)

        If Button = vbRightButton Then
            coolCloseForm Me, 20
        Else
          Dim a As New Form1
          a.Height = a.Height / 2
            a.Width = a.Width / 2
            a.Show
        End If
    End Sub

      Public Function coolCloseForm(closeForm As Form, speed As Integer)

        'Hizin 1'den buyuk olduguna emin olun

        If speed = 0 Then
            MsgBox "Hiz sifir olamaz"
            Exit Function
        End If


        On Error Resume Next
        closeForm.ScaleMode = 1
        closeForm.WindowState = 0

        Do Until closeForm.Height <= 405

            DoEvents
                closeForm.Height = closeForm.Height - speed * 10
                closeForm.Top = closeForm.Top + speed * 5
            Loop

        Do Until closeForm.Width <= 1680

            DoEvents
                closeForm.Width = closeForm.Width - speed * 10
                closeForm.Left = closeForm.Left + speed * 5
            Loop
        Unload closeForm
        End Function
```

4) Dönen 3 Boyutlu Küp: Bu kod ekranda tel kafes şeklinde bir 3 boyutlu küp yaratacaktır. Fare kullanarak bu küpü sağa ve sola doğru çevirebilirsiniz. Çok detaylı bir 3D kod olmasa da en azından Visual Basic içinden 3 boyutun nasıl kullanılacağını göstermesi açısından oldukça yararlı olacaktır. Kodun düzgün olarak çalışması için Form'un içine bir adet Picture Box dahil etmeyi unutmayın.

Uzun bir kod olması açısından yazım hatalarına da dikkat edin (tablo 1).

```
Const Pi = 3.14159265358979
    'Global degiskenler
    Dim P(8, 2, 2) As Single 'Kubun sekiz kosesi
    Dim Y(2, 2) As Single 'Y Matrix
    Dim X(2, 2) As Single 'X Matrix
    Dim sngYangle As Single 'Y dondurme acisi
    Dim sngXangle As Single 'X dondurme acisi

    Private Sub Form_Load()

        Show
        'Kubun sekiz kosesinin belirlenmesi
        'P(n,0,0) = X co-ord P(n,0,1) = Y co-ord P(n,0,2) = Z co-ord
        P(1, 0, 0) = -30: P(1, 0, 1) = -30: P(1, 0, 2) = 30
        P(2, 0, 0) = -30: P(2, 0, 1) = 30: P(2, 0, 2) = 30
        P(3, 0, 0) = 30: P(3, 0, 1) = 30: P(3, 0, 2) = 30
        P(4, 0, 0) = 30: P(4, 0, 1) = -30: P(4, 0, 2) = 30
        P(5, 0, 0) = -30: P(5, 0, 1) = -30: P(5, 0, 2) = -30
        P(6, 0, 0) = -30: P(6, 0, 1) = 30: P(6, 0, 2) = -30
        P(7, 0, 0) = 30: P(7, 0, 1) = 30: P(7, 0, 2) = -30
        P(8, 0, 0) = 30: P(8, 0, 1) = -30: P(8, 0, 2) = -30
        'Resmin X=0,Y=0,Z=0 seklinde ortalanmasi
        Picture1.Scale (-100, 100)-(100, -100)
        Picture1.BackColor = &H0&
        Picture1.ForeColor = &HFFFFFF
        Picture1.DrawWidth = 3
        Picture1.DrawMode = 15
        'Yeni kubun gosterilmesi
        sbShow
        Picture1.CurrentX = -90: Picture1.CurrentY = 50: Picture1.Print "Tikla ve Surukle"
    End Sub

    Private Sub Picture1_MouseMove(Button As Integer, Shift As Integer, X As Single, Y As Single)

        Static sngOldX As Single
        Static sngOldY As Single

        If Button = 1 Then 'Fare tusuna basildi ise kubu dondur.
            'Donme acilarinin hesaplanmasi
            sngXangle = -(Y - sngOldY) / (7 * 2 * Pi) 'Dondurme hizi x 2 x PI (radians)
            sngYangle = (X - sngOldX) / (7 * 2 * Pi)
            'Yeni noktalarin hesaplanmasi
            sbCalculate
            'Yeni kubun gosterilmesi
            sbShow
        End If

        'Karsilastirma icin fare konumunun saklanmasi
        sngOldX = X: sngOldY = Y
    End Sub

    Private Sub sbCalculate()

        'Matrix degerlerinin hesaplanmasi
```

▸▸▸

```
◄◄◄ tablonun devamı
        Y(0, 0) = Cos(sngYangle) 'Y matrix
        Y(2, 2) = Cos(sngYangle)
        Y(0, 2) = Sin(sngYangle)
        Y(2, 0) = -Sin(sngYangle)
        Y(1, 1) = 1
        sbMatrix Y()
        X(2, 2) = Cos(sngXangle) 'X matrix
        X(1, 1) = Cos(sngXangle)
        X(2, 1) = Sin(sngXangle)
        X(1, 2) = -Sin(sngXangle)
        X(0, 0) = 1
        sbMatrix X()
    End Sub

    Private Sub sbMatrix(Mx2() As Single)

        ' Matrix'in hesaplanmasi
        Dim Apex As Integer
        Dim Row As Integer
        Dim Col As Integer
        Dim I As Integer
        ReDim Mx3(4, 4) As Single

        For Apex = 1 To 8
            For Row = 0 To 2
                For Col = 0 To 2
                    Mx3(Row, Col) = 0
                    For I = 0 To 2
                        Mx3(Row, Col) = Mx3(Row, Col) + (P(Apex, Row, I) * Mx2(I, Col))
                    Next I
                Next Col
            Next Row
            For Row = 0 To 2
                For Col = 0 To 2
                    P(Apex, Row, Col) = Mx3(Row, Col)
                Next Col
            Next Row
        Next Apex
    End Sub

    Private Sub sbShow()
        'Eski imajin silinmesi
        Picture1.Cls
        'Ust duzlem
        Call sbDrawLine(P(1, 0, 0), P(1, 0, 1), P(1, 0, 2), P(2, 0, 0), P(2, 0, 1), P(2, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(2, 0, 0), P(2, 0, 1), P(2, 0, 2), P(3, 0, 0), P(3, 0, 1), P(3, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(3, 0, 0), P(3, 0, 1), P(3, 0, 2), P(4, 0, 0), P(4, 0, 1), P(4, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(4, 0, 0), P(4, 0, 1), P(4, 0, 2), P(1, 0, 0), P(1, 0, 1), P(1, 0, 2))
        'Alt duzlem
        Call sbDrawLine(P(5, 0, 0), P(5, 0, 1), P(5, 0, 2), P(6, 0, 0), P(6, 0, 1), P(6, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(6, 0, 0), P(6, 0, 1), P(6, 0, 2), P(7, 0, 0), P(7, 0, 1), P(7, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(7, 0, 0), P(7, 0, 1), P(7, 0, 2), P(8, 0, 0), P(8, 0, 1), P(8, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(8, 0, 0), P(8, 0, 1), P(8, 0, 2), P(5, 0, 0), P(5, 0, 1), P(5, 0, 2))
        'Ikisini birlestirme
        Call sbDrawLine(P(5, 0, 0), P(5, 0, 1), P(5, 0, 2), P(1, 0, 0), P(1, 0, 1), P(1, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(6, 0, 0), P(6, 0, 1), P(6, 0, 2), P(2, 0, 0), P(2, 0, 1), P(2, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(7, 0, 0), P(7, 0, 1), P(7, 0, 2), P(3, 0, 0), P(3, 0, 1), P(3, 0, 2))
        Call sbDrawLine(P(8, 0, 0), P(8, 0, 1), P(8, 0, 2), P(4, 0, 0), P(4, 0, 1), P(4, 0, 2))
    End Sub

    Private Sub sbDrawLine(P1X As Single, P1Y As Single, P1Z As Single, P2X As Single, P2Y As Single, P2Z As
Single)

        'cizgilerin cizimi
        Dim intDepth As Integer

        intDepth = 200 - (P1Z + P2Z) ' Z koordinatinda parlakligin hesaplanmasi
        Picture1.Line (P1X, P1Y)-(P2X, P2Y), RGB(0, 0, intDepth)
    End Sub
```

Tablo 1: Ekranda 3 boyutlu küp döndürmek için gereken bu uzunca kodu yazarken hata yapmamaya dikkat edin.

Almanya'da yapılan bir araştırmaya göre tam donanımlı bir evde, gizli enerji tüketiciler yılda 350 DM'den fazla tutan enerjiyi boşa harcıyor. Telesekreter, elektrikli diş fırçası, televizyon, Video Recorder, uydu anteni veya ısıtma sistemi gibi öteki elektrikli ev aletleriyle birlikte Almanlar'a aletlerinin

Eğimli şalter: Ödün vermeksizin aygıta gelen akımı keser.

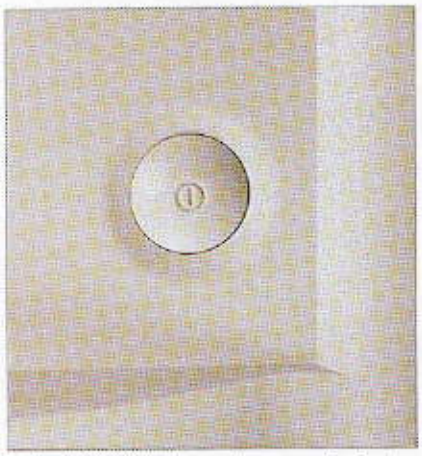

Soft-Off şalter: Aygıt kapansa da hala biraz akım geçmeye devam eder.

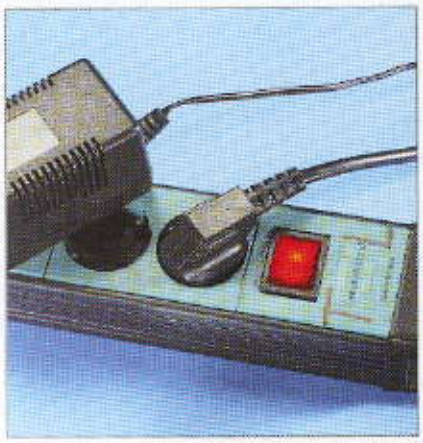

Şalterli elektrik prizi: Akım tüketicileri ve enerji kaynaklarını bir düğmeyle birbirinden ayırır.

Standby işlevi pahalıya patlıyor. Araştırmanın ortaya çıkardığı sonuç yılda 20,5 milyar Kilowattsaat'lik bir tüketim. Bu değer büyük iki elektrik santralinin yıllık performansına tekabül ediyor. Çevre ve Doğayı Koruma Kuruluşu Almanya'da toplam 20,8 milyar KWh üreten en eski dört nükleer santralin Standby modu olmadığında devre dışı bırakılabileceğini öne sürüyor.

Küçük fark: Tümüyle kapalı mı yoksa biraz açık mı?

Akım yiyen kapatma düğmesi konusunda endüstrinin öncelikli olarak öne sürdüğü gerekçe bunun kullanıcı açısından konforlu olduğu. Kullanıcı, düğmelere basmak yerine daha sonraları menüler üzerinden uzaktan kumanda ile açma-kapama işini halledebilecek. Windows bir fare tıklamasıyla veda edecek ve PC'de ışıklar sönecek. Öne sürülen fikre göre, akıllı bir sistem bir sonraki yeniden açılışta otomatik olarak bir önceki çalışmada kalınan yerden işe başlayacak.

Ancak bu düşünce PC'lerde yarı yolda kaldı. Problemin yazılımla da çözülebileceğini gösteren Windows 2000, bilgisayar kapatılırken o anki durumu kaydediyor. Böylelikle kullanıcı bilgisayarını açar açmaz çalışmasını kaldığı yerden sürdürebiliyor ve zahmetli program açılışlarından ve dosya arayışlarından kurtuluyor.

ACPI PC'de çalışmayı oldukça kolaylaştırıyor

ACPI adında özel bir BIOS ile donatılmış Notebook'lardan tanıdığımız standadın, masaüstü bilgisayarda da kullanılması için oldukça uzun bir süre geçmesi gerekiyor. Şimdilik geçerli olan şu: Kapatma sırasında alet sıfırlanıyor ve her yeniden açılışta standart başlangıç ekranı kullanıcının karşısına çıkıyor. Oysa bilgisayar günümüzde de, Standby olmaksızın yazılımla tümüyle kapatılabiliyor.

Ancak bunun için üreticilerin bir dolarlık bir yatırım yapmaları gerekiyor. Çünkü bir yandan Soft-Off şalterler daha ucuzken, diğer yandan şalterden akım kaynağına giden 220 Volt'luk sağlam kablolama da gereksiz oluyor. Bunun yerine üreticiler alette düşük gerilim kablolarıyla çalışıyor. Böylelikle de hem paradan tasarruf ediliyor hem de elektromanyetik ışımanın baş ağrıtması engellemiş oluyor. Üretici için maliyetten tasarruf iki ile üç dolar arasında. Bu, kullanıcının daha sonra ödemek zorunda kalacağı bedelin sadece küçük bir bölümü.

PC üreticileri her kuruşun hesabını yaptıkları için, kullanıcı her şeyi kapat-

Çevre Koruma Etiketleri

Energy Star: Energy Star ABD Çevre Bakanlığı'nın inisiyatifiyle oluşmuştur. Buna göre bir PC uyku durumunda saatte 30 Watt'tan az, bir monitör saatte 15 Watt'tan az tüketmelidir. Yazıcılardaki değerler sayfa performansına göre ayarlanmaktadır. Kapalı aygıtlar için Energy Star hiçbir değer vermemektedir. Üreticiler birliği Eurobit üyelerine Energy Star'ı destekleme çağrısında bulunmaktadır. Bunun nedeni sanayinin uluslararası bir etiketi, her ülkede ayrı ayrı etiketler kullanmaya tercih etmesidir. Dolayısıyla kuruluş rakip enerji etiketlerini kaale almamayı önermektedir. Bu yüzden IBM ve Vobis kendi aygıtları üzerine Energy Star etiketini yapıştırmaktadır.

Energy-Label: İsviçre'deki "E 2000 programı" dahilinde edinilen deneyimleri temel alarak öteki ülkelerde de Energy etiketi için inisiyatifler oluşmuş bulunuyor: Almanya, Norveç, Danimarka, Hollanda, Avusturya, ve Fransa bu ülkeler arasında. Talep edilen tüketim değerleri ise şöyle: Uyku durumundaki PC için 30 Watt, kapalı durumdaki PC için en fazla 5 Watt. Monitör için 15 Watt ya da 3 Watt'tan fazla değil, lazer yazıcı için ise 16 Watt ya da 3 Watt'tan fazla değil. Tüketim değerleri Energy-Label'da daha sıkı tutulduğundan, taraftarları onda ısrar etmekteler.

Blauer Engel: Blauer Engel çevre etiketi yalnızca Almanya'da verilmektedir, üstelik federal çevre bürosu tarafından. Normlar birçok alanla ilişkili olup örneğin yeniden kullanılabilir malzemelerle ya da aygıtların elektromanyetik ışımasıyla ilgilidir.

Enerji tüketimi uyku durumundaki PC'ler için saatte en fazla 30 Watt olmalıdır. Uyku durumunda monitörler için değerler 8 Watt'ı geçmemelidir. Kapatılmış aygıtlar en fazla 5 Watt tüketmelidir.

tığını zannetse bile, sistem elektrik harcamaya devam ediyor. Transformatörler enerjiyi ısıya dönüştürüyorlar. Bunun faturasını da enerji üreten kuruluşlar kesiyor.

Enerji tasarruf etiketleri kafa karıştırıyor

Enerji tüketiminin kısılması konusunda aynı anda birçok inisiyatif var. Energy Star, Energy etiketleri, Blauer Engel etiketleri aletin enerji tüketiminde de belirli değerlerin üstüne çıkmadığına tanıklık ediyor. Ama bu kadar çok etiket karşısında kafaların karışması çok doğal. Bu etiketlerden yalnızca biri kafalarda yer etmiş olsa, enerji tasarrufu daha fazla taraftar bulabilecek. Buna İsviçre örnek teşkil ediyor. İsviçre'de Energy etiketi kendine sağlam bir yer edinmiş durumda ve hiçbir üretici de bunu gözardı edemiyor. İsviçreliler için enerji tüketimi önemli bir satın alma kriteri. Tüketim için norm teşkil eden değerler yıldan yıla düşüş gösterdiğinden, İsviçre'de diğer yerlere oranla çok daha az enerji tüketen aygıtlar piyasaya hakim durumda.

Diğer bir çok ülkede ise (tabii ki Türkiye hariç) sadece resmi makamlar, bilgisayar teknolojisine yatırım yaptıklarında bu tip etiketleri kaale alıyorlar. Enerji tüketimi ya da malzemenin türü ev kullanıcısını hemen hemen hiç ilgilendirmiyor. Çevre inisiyatifleri arasındaki kör dövüş bu tip bir etiketi kabul ettirmeyi ve bu sayede büyük miktarlarda elektrik tasarrufu yapılmasını imkansız hale getiriyor. Bazı bilgisayar üreticileri bile enerji etiketlerini tek tük yerlerde kullanıyorlar.

Örneğin Siemens Almanya'da iş dünyası alanındaki PC'lerde yalnızca Blauer Engel etiketini kullanıyor. Resmi makamlar yalnızca Blauer Engel etiketli makinelere yatırım yaptıklarından, Energy Star ve Energy etiketleri safdışı kalıyor. Siemens basın sözcüsü Ralf Degen şu açıklamayı yapıyor: "Eğer piyasada bir etiket talebi doğarsa, bunu karşılamaya hazırız". Ancak üreticiler şimdilik işin kolayına kaçıyor.

Düşük enerji aygıtları için yeni Chip tekniği

Enerji tasarruf inisiyatifleri artık enerji tüketimini büyük ölçüde azaltacak yeni teknolojik gelişmelere bel bağlıyor. Hessen'deki Energy etiketi programlama yöneticilerinden Werner Eicke-Hennig açık bir hedefe yönelmiş durumda: "2010 yılına kadar Standby işletimde elektrikli aletler bir Watt'tan fazla tüketmeyecekler". Bunun istisnası PC, çünkü teknolojik nedenlerden dolayı PC'de bu değere ulaşmak mümkün olmayabilir.

Üreticiler şimdiden çalışmalara başlamış durumda. Philips Semiconductors iki Chip tasarlıyor. "Green Chip" Stanby modunda enerji tüketimini büyük ölçüde azaltacak: "Green Chip" bulunduran aletler 5 ila 10 Watt yerine yalnızca 1 ila 2 Watt harcayacaklar. Her iki Chip bir aygıtta biraraya getirildiğinde ise, tüketim Standby modunda 0,1 ila 0,5 Watt'a kadar düşürülebilecek.

Chip üreticisi enerji canavarı Video Recorder için de bir çözüm düşünmüş. Bugün fişi prizden çektiğinizde televizyonunuzda görüntü kalitesi iyice bozulmaktadır, çünkü anten kablosundan gelen sinyal TV'ye yalnızca Video Recorder üzerinden ulaşmaktadır. Recorder ayrıca bir süre sonra kanal tuşlarının programlanmasını da yitirmektedir. Philips Semiconductors tümüyle kapatılmış video sırasında da net bir resim sağlayan ChipBF1107 için elinde bir patent bulunduruyor. Kanal tuşlarının programlanması bazı aletlerde olduğu gibi uzaktan kumanda da depolanırsa, yeni Chip ev ekonomisinin enerji yükünü hissedilir ölçüde azaltıyor; çünkü Video Recorder'lar bu yükün büyük bir bölümünü oluşturuyor.

Enerji tasarrufu sağlayan aygıtların geleceği

Daha pahalı olan yapıtaşlarının kabul görüp görmeyeceğine sonuçta tüketici karar verecek. Alışveriş sırasında aygıtların tüketim değerlerine dikkat eden ve ödediği fazlalığı enerjiden tasarruf edip yeniden kazanacağını bilerek biraz daha fazla ödeyenler çoğunlukta ise, o zaman gelecek Green Chip'in ve enerji tasarrufunda bulunan aygıtların olacak.

Ancak şu sıralar fiyat en önemli alışveriş gerekçelerinden birini oluşturmayı sürdürüyor. Özellikle PC branşı her bir bileşeni sınıyor. Ev PC'si ve Small-business PC'si alanında üreticiler maliyetin her kuruşu için mücadele ediyor. Bunu daha sonra elektrik faturası üzerinden kullanıcılar ödüyor.

Enerji Tasarrufu İçin CHIPuçları

CHIPucu 1: Şalterli elektrik prizi
Tüm aygıtlar açılıp kapanabilir bir elektrik prizinin üzerinde olmalıdır. Eğik prizlerle oluşturulmuş elektrik prizleri bu iş için özellikle elverişlidir. Bu durumda yalnızca bir şalter ile tüm bağlı aygıtların enerji kaynağıyla ilişkisini kesebilirsiniz.

CHIPucu 2: PC'nin konfigürasyonu
Eğer elektrik prizi açıldığında PC kendiliğinden çalışmıyorsa, şunları yapabilirsiniz: Jumper ayarlarını anakartın kullanım kılavuzunda gösterildiği biçimde konfigüre edin ya da BIOS-Setup'ı "On on power return" ya da "Auto on after power failure" ayarlarına getirin.

CHIPucu 3: Önce yazıcıyı kapatın
Mürekkep püskürtmeli bir yazıcıda Patrone tümüyle kurumasın diye baskı kafası "park pozisyonunda" olmalıdır. Bunun için elektrik prizindeki şalteri kapatmadan önce yazıcıyı kapatın.

CHIPucu 4: Enerji tasarruf aletleri
PC ile priz arasına yerleştirilen enerji tasarruf aletleri akım tüketimini saatte bir Watt'a kadar indirmektedir. Ancak bunların fiyatı yaklaşık 30$ olup kendileri de enerji tüketmektedir.

CHIPucu 5: Doğru alışveriş
Yeni bir aygıt satın alırken akımı kesen açma-kapama şalterlerine dikkat edin. Alışveriş sırasında tüketim değerlerini sorup öğrenin. Bunları kullanım kılavuzunda da bulabilirsiniz.

Bilgi İçin

Internet Adresleri

Energy Star
www.epa.gov/energystar.html
Energie-Label
www.impulsprogramm.de/GED/
Blauer Engel
www.blauer-engel.de
Elektrik Tassarufu Chip'leri
Power Integrations, 477 N. Mathilda Ave., Sunnyvale, CA 94086, USA, Tel. (001-408) 5 23 92 00, Fax 5 23 93 00, www.powerint.com

Philips Semiconductors, Hammerbrookstr. 69, 20097 Hamburg, Tel. (040) 23 53 60, Fax (040) 23 53 63 00, www-eu.semiconductors.philips.com/index.stm

Casino'larda Hi-Tech Sahtekarlığı

Teknoloji harikası donanımlar ve gelişmiş yazılımlar kullanılarak yapılan hileler sayesinde bankalar her yıl milyonlarca dolar kaybediyorlar. Şimdi ise para kaybetme sırası Casino'larda.

Derleyen Garo Antikacıoğlu egaro@chip.com.tr

Dennis McAndrew şu sıralar Las Vegas'da en çok aranan, ancak en zor ulaşılabilen kişi, çünkü 7,5 senelik bir ceza ile hapis yatıyor. FBI, Casino'lar ve bir de onun yolundan gitmek isteyenler bu High - Tech sahtekarının yakında hilelerini açık edeceği umudunu taşıyor. McAndrew on dört ay içinde oyun otomatında altı kez Jackpot yaptı ve böylelikle de altı milyon dolar kazanmış bulunuyor.

Jackpot-Knacker: Manipulasyon Chip'leri istenildiği vakit yüksek miktarlarda kazanç sağlıyor.

Defalarca aynı suçu işleyen McAndrew suskunluğunu sürdürüyor. Mahkeme tutanaklarından ancak şu kadarı anlaşılıyor: Suç ortakları gözetleme kameralarının yönünü saptırırken, suçlu anahtarla oyun otomatını ve EPROM-Chip'li Computer-Box'ı açmış bulunuyor. Bir dakikadan daha az bir süre içinde ise derhal vuku bulacak kazanç ayarlarını yapmış ve bundan sonra da parayı tahsil etmiş. International Game Technology kökenli bir gedik "tek kollu haydut"un kazanç mantığını eline geçirmeyi sağlamış ve o da bundan sonra sakin kafayla işleyişini inceleme fırsatını bulmuş.

Makinalarını aldatmak için usta olmak gerekmiyor

Yalnızca McAndrew gibi profesyonel sabıkalılar High-Tech ile otomatı madeni paraları ödetmek zorunda bırakmıyor ya da kart oyunlarında şansını artırmakla kalmıyor. Herkesin cebine sığacak Jackpot Knacker'lar World Wide Web'de bir hayli kabarık sayıda kullanıma sunuluyor. Yaklaşık 500 dolar ile bunlarla otomatlardaki donanım yapıtaşlarına sinyaller gönderilebiliyor. Bunların görevi gerekli kombinasyonu oyuncu lehine sağlamak. Başka araçlar alet teslim olup gönüllü olarak ana kazancı sunana kadar sonsuz kredi imkanı sağlıyor.

Şimdilerde ABD Casino'ları kendi araçlarıyla tepki gösteriyor. Biometrica Systems (www.biometrica.com) kökenli Virtual Casino her yerde kurulu olan gözetleme kameralarından gelen görüntüleri gözden geçiriyor ve zanlıları otomatik olarak tespit ediyor. Sahtekarların fotoğraflarından ibaret bir veri bankası daha şimdiden 2 bin kayıt barındırıyor. Bir ağ bağlantısı üzerinden derhal diğer Casino'lar uyarılıyor. Sensormatic (www.sensormatic.com) kökenli Intellex de kamera ile gözetleme temeline dayanıyor. Bu teknikle hareket filtresi günlerce süren izlemede her bir jetonu yerli yerine oturtabiliyor. Casinosoftware (www.casinosoftware.com) kökenli Blackjack Survey Voice kart oyunlarında sahtekarlıkları tespit etmeye çalışıyor.

Biometrica yöneticilerinden Bob Schmitt'in verdiği bilgilere göre, daha şimdiden 20 Amerikan oyun salonu söz konusu ürünlerle donatılırken, Alman Casino'ları kendilerini güvende sanıyor. Baden-Baden oyun salonu aletlerinin Nevada Gaming Board (www.state.nv.us/gaming) tarafından sınanmış olmasına güveniyor. Ancak tam da bu enstitü geçen yılın başında manşetlerdeydi: Çalışanlardan Ron Harris oyun otomatı Chip'lerini güvenlik sınaması sırasında bir program devreye sokarak emre amade kılmıştı.

Bu pogram, Harris belirli bir sırayla para yatırdığında para kazandırıyordu. Harris böylelikle 50 bin dolar kazanmıştı. Ayrıca unutmamak gerekir ki, Jackpot-Knacker McAndrew da NGB tarafından sınanmış aletlerde başarıya ulaşmıştı.

2000 Yılına Dört Var

2000 yılına 4 ay, veya 17 hafta, veya 121 gün, veya 90 işgünü kala, CHIP Dergisinin önceki sayılarında açtığı 2000 Yılı (Y2K) Sorunu Dosyasını bu sayıda da sürdürüyoruz.

K. Aydın Ergil aydinergil@hotmail.com

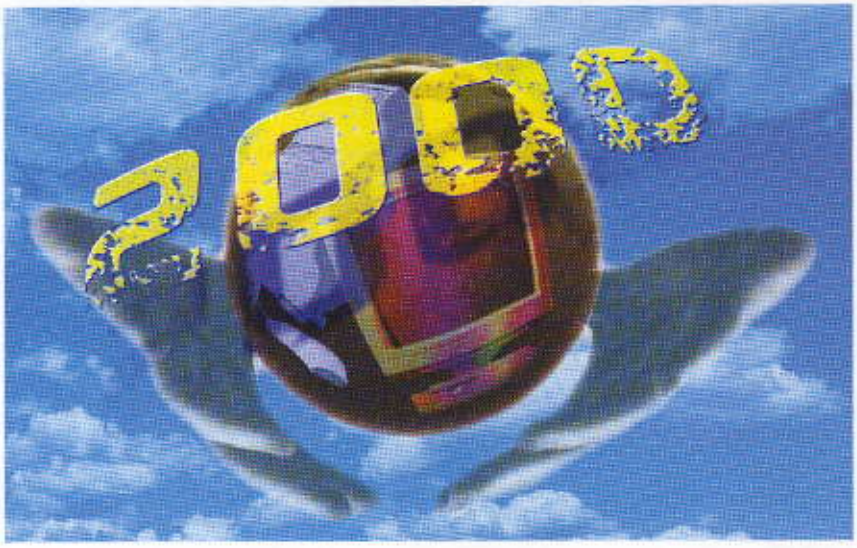

2000 yılı sorununun çözümüne başlamayan ya da geç başlayanlar için hiçbir yardımcı belge ya da yöntem yok. Dünyada ve Türkiye'de çözüm yöntemi konusundaki makale ve kitapları okuduğunuzda bunların kısa zamanda uygulanmasının mümkün olmadığını anlıyor ve çözümün bundan sonra yetişmeyeceğini düşünüyorsunuz. Biz de bu sayıda sizlere yardımcı olması amacıyla, sorunu bir kez daha özetleyerek kuruluşunuzda sizin de kullanabileceğiniz oldukça hızlı bir çözüm yöntemi geliştirdik.

Bu ay anımsatmamız gereken başka bir sorun da birçok eski anabilgisayar programında, karşılaşıldığında geçersiz ya da son kayıt anlamına gelen 9/9/99 tarihinin bu ay içinde hem de o anlamlara gelmeden yaşanacak olması. Bu sorun ancak eski programların kullanıldığı kuruluşlarda yaşanacak. Kuruluşlar bu sorunu yaşasalar da kamuoyuna yansıtma olasılıkları çok düşük olduğundan bu konuda bilgi edinebileceğimizi sanmıyoruz.

Dosyanın bu bölümünde geçen ayın haberlerini, çözüme yeni başlayanlar için hızlı çözüm tekniğini ve Türkiye'deki gelişmeler konusundaki düşüncelerimizi bulacaksınız. Geçen ay oluşması beklenen ve ilk 2000 yılı sorunu diye kabul edilen GPS sorunu konusundaki gelişmeleri ise gelecek sayıda ele alacağız.

Çözüme henüz başlamayanlar ya da yeni başlayanlar için rehber

2000 yılı Sorunun (milenium) tanımı

2000 yılı sorunu, 1960'larda ticari hale gelen bilgisayar ve tüm elektronik aygıtlarda, sınırlı ve pahalı olan belleklerin daha "etkin" kullanılabilmesi için yıl bilgisinin son iki hanesi ile kullanılmasından (örneğin 1998 yerine 98) oluşuyor. Bu tür aygıt ya da sistemler 1999'dan 2000 yılına girerken çalışmamaya ya da yanlış çalışmaya aday. Bunun etkisiyle tüm sanayi ve kuruluşların her türlü aygıt ve bilgisayar sistemi risk altına giriyor, onun da ötesinde etkinliği duran ya da kesintiye uğrayan her kuruluş diğerlerini, sonunda herkesi olumsuz yönde etkilemeye aday. Sorun salt 2000 yılına girerken değil, o tarihten önce ya da sonra da kendini gösterebiliyor; bu nedenle 2000 yılı sorunu, uyum tanımından da anlaşılabileceği gibi, tarih deseninden (formatından) kaynaklanan tüm sorunu kapsıyor.

2000 yılına uyumluluğun tanımı

Son günlerde herkes kullandığı ürünlerin 2000 yılına "uyumlu" olup olmadığını araştırıyor. Oysa uyum kişiden kişiye göre değiştiğinden bazı uyum tanımları tam anlamıyla 2000 yılı sorununu kapsamaktan uzak kalıyor. Bu nedenle, 2000 yılına uyum tanımı için en iyi kaynak ilk sürümü 1997 Ocak ayında açıklanan, İngiliz Standartları Kurumu'nun (British Standards Institution) DISC PD2000-1 koduyla yayınladığı

Özetle...

- 2000 yılı probleminin etkileri, yaşanacak sorunlar ve çözümleri.
- Farklı sektörlerde 2000 yılı sorunu ve sorunun getirecekleri
- Acil durum planı, genel çözüm projesi ve 2000 yılı güncesi

Sorun Nerelerde Var?

Bilgisayarlar: Tüm bilgisayar donanımı, sistem yazılımı ve uygulamaları risk altında bulunuyorlar.

Robotlar: Fabrikalardaki üretim süreçlerinde kullanılmakta olan robotlar, eğer 2000 yılına uyumlu değillerse tüm üretimi alt üst edebilecekler

Bina ve tesis altyapıları: Binaların güvenlik sistemleri, UPS'ler, asansörler, tıbbi aygıtlar

standart. Biz de tüm yazışma ve araştırmalarda bu tanımın temel alınmasını öneriyoruz.

İlgili Internet linki: www.bsi.org.uk/disc/2000.html

Hızlı çözüm için genel proje yapısı

Hızlı çözüm projesinin başarıya ulaşmasının en önemli koşulları, kuruluşun sahibinin ya da yöneticilerinin sorunun önemini kavramaları ve çözüm için gereken tüm kaynakları sağlamalarıdır. Genel çözüm projelerinde önce tüm bilgiler toplanır, sonra riskler belirlenir, uyumlu olmayan sistem ve aygıtlar saptanır, çözüm seçenekleri saptanır ve değerlendirme yapılırdı, bu sırada da şirketin acil durum planlaması (Contingency Plan) hazırlanırdı. Halbuki hızlı çözüm projesinde, önce kurum için yaşamsal risk taşıyan sistemler belirlenir, bunlar için acil durum planı hazırlanır, diğer sistemler ise ancak zaman ve kaynaklar elverdiğinde projeye katılır. Bu sistemlerin uyum durumları, bürokratik yöntemlerle zaman yitirmeden tüm Internet ve uluslararası kaynaklar da kullanılarak belirlenir. Kuruluşun yaşamsal sürecini riske atabilecek 2000 yılına uyumlu olmayan her türlü aygıt ya da sistemin değiştirilmesi ya da onun bulunduğu sürecin devre dışı bırakılması sağlanır. Daha sonra yeni konum sınanır.

Acil durum planı (Contingency Plan)

Nereden başlarsanız başlayın, hangi yöntemi kullanırsanız kullanın, projenin kaçınılmaz (Türkiye'de pek bilinmeyen) adımlarından biri acil durum planlarının hazırlanması. Eğer 2000 yılı sorunundan ötürü bir aksama olursa, belki de kuruluşları kurtaracak en önemli araç acil durum planı, bu açık yararına karşılık hâlâ onu hazırlamaya zaman bulamayan kuruluşların durumlarına acımaktan başka yapacak bir şey yok.

Tüm dünya, 2000 yılı sorunu çözüm projelerinde ABD'deki GAO (General Accounting Office, Sayıştay) tarafından hazırlanan proje modelini, sınama prosedürünü ve acil durum planı yöntemini kullandı. Türkiye'de bu kaynaklardan bizden başka pek söz eden olmadı. Bu gerekçeyle CHIP'in bu sayısında GAO tarafından geliştirilen acil durum planlarının yapısını biraz daha yakından inceleme gereği duyduk.

Acil durum planının hazırlanma gerekçesi, ünlü bilim ve devlet adamı Benjamin Franklin'in "Hazırlanmayı başaramazsan, başaramamaya hazırlan" sözünde dile getiriliyor. Acil durum planı olmayan bir kuruluş, 2000 yılına gelindiğinde bir sürecinde 2000 yılı sorunu yaşarsa, yalnızca bundan doğacak panik bile kuruluş için o sorundan daha büyük zararlara yol açabilir. Her kuruluşun yapması gereken şey, bu zararlar oluşmadan, yaşamsal süreç üzerindeki her aygıtın ve sistemin ya da sağlanamayan girdinin sorun çıktığında nasıl bir yöntemle zararsız hale getirileceğini belirlemek.

GAO tarafından acil durum planı hazırlama metodolojisi dört adımdan oluşmakta:

1) Hazırlık: Bu adımda önce bir proje grubu oluşturulur, bu grup ilk iş olarak şirketin "iş sürekliliği planlama stratejisini" geliştirir. Bunun ardından şirketin ana süreçleri ortaya çıkar. Görev ve sorumluluklar belirlenir. Genel takvim ve köşetaşları saptanır. Şirketin risk yönetimi süreci kurulur ve düzenli raporlama başlatılır. Şirketin mevcut iş sürekliliği, acil durum felaketten kurtarma (Disaster Recovery) plan ve yetenekleri değerlendirilir.

2) İşe etki analizi: Bu sürecin geliştirilmesi için gereken bilgiler, yöntemler ve teknikler belirlenir. İşe etki analizi yapılır. 2000 yılı sorunu arızaları senaryoları geliştirilir. Bu arızaların şirketin ana süreçleri üzerindeki risk ve etki analizleri yapılır. Altyapıdaki riskler belirlenir. Şirketin ana süreçlerindeki kabul edilebilir en düşük üretim düzeyleri tanımlanır.

3) Acil durum planlaması: Her ana süreç için belirlenen seçeneklerin yararları ve maliyetleri değerlendirilir ve en iyi acil durum stratejisi saptanır. Acil durum planları ve uygulamaya geçirilme halleri belirlenir. Acil durum planını devreye sokma koşulları saptanır. Şirketin her ana süreci için işi yeniden başlatma grupları oluşturulur.

4) Sınama: Şirketin işin sürekliliği stratejisi geçerli hale getirilir. Acil durum planını sınama planları yapılır. Sınama grupları kurulur ve kaynaklar sağlanır. Acil durum planı sınanır. Acil durum planı geçerli hale getirilir. İşi yeniden başlatacak gruplar eğitilir. Kazanılan deneyim doğrultusunda iş sürekliliği planı güncellenir, gerekirse yeniden sınanır. Felaketten kurtarma planları ▶

2000 yılı sorununu konu alan birçok site mevcut. Bu site ayrıca "acil durum planı" ile ilgili bir içerik de mevcut

İngiliz Standartları Kurumundan

2000 Yılına uyum, performans ve işlevselliğin 2000 yılından önce, 2000 yılında ya da 2000 yılından sonra, tarihten etkilenmeyeceği anlamını taşır.

Özellikle:

Kural 1 Günün tarihinin alabileceği herhangi bir değer işleyişte herhangi bir durmaya yol açmaz.

Kural 2 Tarih kullanan tüm işlevler 2000 yılından önce, 2000 yılında ve sonrasında tutarlı sonuç verirler.

Kural 3 Tüm arayüzlerde, saklanan verilerde, herhangi bir tarih içindeki yüzyıl, doğrudan, tartışmaya yer vermeyen bir algoritma ile ya da çıkarsamaya yarayan kurallar aracılığıyla belirtilmiş olmalıdır.

Kural 4 2000 Yılının artık (29 Şubat) bir yıl olduğu tanınmalıdır.

güncellenir.

Acil durum planları konusunda en iyi Internet kaynakları: www.gao.gov/special.pubs/bcpguide.pdf
www.mitre.org/technology/y2k/docs/CONTINGENCY_PLAN.html

Türkiye'de gelişmeler

Türkiye'de 2000 yılı sorunu konusunda minik kıpırdanmalar var, ama sorunun çözümü için yeterli değil. Bunlardan biri Sermaye Piyasaları Kurulu'nun yaptığı çözüm çalışmalarını açıklamayan borsa şirketlerini kamuoyuna duyurma kararı. Birçok soruyu da birlikte getirmesine karşın, bu karar şirketleri ve borsaya yatırım yapan kişileri uyarmada olumlu bir adım. Başbakan ise suskunluğunu sürdürüyor.

2000 Yılı Sorununun çözümü için kullanılabilecek genel ve hızlı çözüm projelerinin farklı aşamaları.

2000 Yılı güncesi (Temmuz – Ağustos 1999)

Geçen ay da 2000 yılı sorunu konusunda birçok gelişme oldu, biz bunlardan en önemlilerini sizin için derledik. İşte geçen ayın haber özetleri:

21 Temmuz 1999: 2000 yılı sorunu anlaşmazlıklarında sorumluluklar ile ilgili yasa ABD'de meclis ve senatoda kabul edildikten sonra, Başkan Clinton tarafından da onaylandı. Yasaya göre, şirketler kullanmakta oldukları 2000 yılı sorunu içeren ürünlerin 2000 yılına uyumlu hale getirilmeleri için üretici şirketlere 90 günlük bir süre verecekler, ancak bu sürenin sonunda sorun giderilmezse mahkemelere başvurabilecekler. Bu şekilde 3 Ekim 1999'dan sonra fark edilecek tüm sorunların çözülmesi için verilecek süre 2000 yılına (!) denk gelecek, yani sorun yaşandıktan sonra (!) mahkemeye gidilebilecek (Associated Press, USA Today).

30 Temmuz 1999: Avustralya hükümeti tarafından yapılan açıklamaya göre ülkedeki dört iletişim şirketi 2000 yılı sorununun çözümü için Haziran sonuna değin 350 milyon dolar harcadılar (Newsbytes, Computercurrents).

2 Ağustos 1999: International Monitoring adlı araştırma kuruluşu 2000 yılı sorununun çözümünün Avrupa Birliği ülkelerine 210 milyar dolara mal olmasının beklendiğini açıkladı. Bu ülkelerde 58 milyon adet 2000 yılına uyumlu olmayan donanım parçası bulunduğu tahmin ediliyor (Newsbytes, Computercurrents).

3 Ağustos 1999: Geçen sayılarda ayrıntılarını verdiğimiz son eklemelerle 38 bin bilgi sistemi ürününün 2000 yılına uyumlarını gözleyen ve raporlayan Infoliant araştırmaları (bkz: www.infoliant.com) sürüyor. Temmuz ayıyla ilgili araştırma sonuçlarına göre 125 ürününün uyum durumu değişti, bunlardan yüzde 58'inin durumu olumsuz yönde (eskiden uyumlu olduğu belirtilmişken şimdi uyumsuz olduğu anlaşıldı) oldu (Computerworld).

4 Ağustos 1999: ABD'de Nükleer Düzenleme Kurulu (Nuclear Regulatory Commission) ABD'de 103 nükleer enerji santralından yalnızca 73 adedinin tam anlamıyla 2000 yılına hazır olduğunu açıkladı. 1 Kasım itibarıyla, 2000 yılı sorunu tümüyle çözülmeyen santral sayısı otuzdan altıya inecek (Techweb).

11 Ağustos 1999: Ünlü 2000 yılı araştırmacısı ve Deutsche Bank'in baş ekonomisti Dr. Ed Yardeni, daha önceden açıkladığı 2000 yılı sorunundan kaynaklanan yüzde 70 oranındaki durgunluk (Recession) olasılığının diğer en büyük nedeninin stoksuz çalışma anlamına gelen "gerektiğinde sağlama" (Just in Time) yöntemiyle çalışan sanayi kuruluşlarındaki tedarik zincirinin kopması olacağını belirtti. Projelerin hep "herşeyin iyi gitmesi" varsayımıyla geliştirildiğini, olası sorunlara karşı hazırlanılmadığını belirten Yardeni dünyadaki en büyük riskin petrol sanayiinde olduğunu söyledi (Reuters, CNet).

11 Ağustos 1999: ABD'de 161 kuruluş arasında Cap Gemini tarafından yapılan bir araştırmada bu kuruluşlardan _'ünün 2000 yılı sorununu 2000 yılından önce yaşamaya başladıkları açıklandı. Bu sorunlardan salt yüzde 2'si kuruluşları ciddi olarak etkiledi. Sorunların hızla giderilmesi gelecekte yaşanacak sorunların çözüm süresi konusunda umut veriyor. Bu sorunlardan yüzde 92'sinin mali yanlışlıklara, yüzde 84'ünün üretimin durmasına, yüzde 38'inin müşteri hizmetlerinin aksamasına, yüzde 34'ünün de tedarik zincirinde aksamalara yol açtığı belirtildi (Computerworld).

12 Ağustos 1999: London Electricity şirketinin PowerKey hizmetini kullanan 2 bin Londralı müşterisi akıllı elektrik tüketim kartlarını kullandıklarından Ağustos ayının başında günlerce elektriksiz kaldı. Sorunun gerekçesi 2000 yılına uyumlu olmaları gereken kartların hatalı olarak üretilmiş olmaları. Bu elektrik şirketinin 400 bin müşterisi bulunuyor. Olayın 2000 yılına uyumlu olmayan akıllı kartların yaratacağı risk için önemli bir örnek olduğu belirtiliyor (Computerworld).

13 Ağustos 1999: Aralarında Greenpeace International'ın da bulunduğu 271 Çevre Koruma Örgütü, ABD Başkanı Clinton ve Rusya Başkanı Yeltsin'den, atom başlıklı füzelerin 2000 yılına girerken otomatik olarak yanlışlıkla ateşlenmemesi için önlem alınmasını istedi. ABD ve Rusya'da, birbirlerine doğru ateşlenmeye hazır 2 bin 500'er adet nükleer başlıklı füze bulunuyor (Reuters, CNet).

13 Ağustos 1999: 2000 yılı hızla yaklaşırken olası bir bilgisayar krizi riski almak istemeyen uluslararası sermaye, Ekim ayından itibaren piyasalardan çekilip Ocak sonunda dönmek üzere hazırlıklarını yapıyor. Bu, Türkiye gibi ülkelerin 2-3 ay parasız kalması demek (Star Gazetesi).

TBV Basın Çalışanlarını Eğitiyor

TBV misyonu etrafında geliştirdiği projelerine bir yenisini daha ekledi; Basın Bilişim Okulu. Proje basın mensuplarının kavramsal anlamda bilişim kültürü edinmesine yönelik.

Banu Cengiz bcengiz@chip.com.tr

Türkiye nüfusunun büyük bir bölümü bilişim kültürüne yabancı. TBV'ye göre basın mensuplarına bu konuda büyük görev düşüyor. Basınla bu konuda işbirliğine gitme kararı alan TBV'de Projeler Koordinatörü olarak görev yapan Tuncer Üney bu konuyla ilgili olarak kendisine yönelttiğimiz soruları yanıtladı.

CHIP: TBV'nin Basın Bilişim Okulu kurma fikri nasıl oluştu?

Tuncer Üney: Biliyorsunuz Türkiye Bilişim Vakfı'nın bir misyonu var. Bu misyonu Türkiye'nin bilgi toplumu olma sürecini hızlandırmak olarak özetleyebiliriz. Dolayısıyla bu çerçeveden baktığımızda Türkiye'de geniş kesimlerin bilişim kültürüyle donanmasını sağlamak istiyoruz. Ülkemiz nüfusunun çok küçük bir kısmının bu anlamda bilgili olduğu söylenebilir.

Böyle bir bakış açısına sahibiz ve bu konuda Türk basının çok önemli bir role sahip olduğunu düşünüyoruz. Basınla bu konuda işbirliği yapmayı düşünüyoruz.

Bildiğiniz gibi bilişim son derece teknik bir konu. Basın mensupları bu tür teknik konularda eğitim almış olarak okullarından mezun olmuyor. Ya kendi kişisel eğilimleri nedeniyle ya da görev yaptıkları basın kuruluşlarının görevlendirmesi nedeniyle bu konuya girmiş oluyorlar. Bu yüzden de temelde bir bilgi eksikliği yaşıyorlar. Basın Bilişim Okulu kurma fikrinin çıkış noktası da işte bu bilgi eksikliğinin getirdiği sıkıntılar.

CHIP: Peki bu seminerlere katılan basın mensupları ne tür meziyetler kazanacak?

T.Ü: Biz bu konuyla ilgilenen, yıllardır bu konuda kendini geliştirmiş basın mensubu arkadaşlarımızın da bulunduğunu biliyoruz tabii. Amacımız bilgi eksikliği duyan basın mensuplarının temel bilişim kültürünü almalarını sağlamak ve bunun sonucu olarak da bilişim ile ilgili haberleri, gelişmeleri doğru algılayıp doğru yazarak okuyucularına aktarmalarını sağlamak. Bir basın mensubunun amacı basın bültenini alıp çevirisini yapmak, gelen bir basın bültenini okuyucularına aynen aktarmak olmamalı. Önce kendisi konuyu anlamalı, onu okuyucuların anlayacağı bir biçimde yazıp önemli noktaların da altını çizerek karşısındaki kitleye aktarmalı. Tüm bu fikirler doğrultusunda bir okul açıp bu konuyla ilgilenen basın mensubu arkadaşlarımıza yardımcı olmayı düşündük.

TBV Projeler Koordinatör'ü Tuncer Üney geniş bir kesimin bilişim kültürüyle donanmasını amaçladıklarını belirtiyor.

Sektör mensuplarından 22 farklı konuda seminer

CHIP: Seminerleri kimler verecek? Büyük şirketlerin yöneticileri mi, akademik kariyeri olan kişiler mi, bilişim sektöründe görev yapan basın mensupları mı?

T.Ü: 22 adet seminer konusu tespit ettik ve bu 22 seminerin her birini sektörün değerli mensupları verecekler.

Bu arkadaşlarımız bu konularla işleri gereği uğraşan kişiler. Aralarında akademik kariyer yapmış olanlar ve bilişim sektöründe bu konuyla ilgili çalışanlar var, bir kısmı ise aynı zamanda TBV Yönetim Kurulu üyesi.

CHIP: Peki bu proje sektörde nasıl karşı-

lands?

T.Ü: Bu proje sektörde son derece olumlu karşılandı. Bu kadar kişi önerimize sıcak baktı, tüm bu konularda seminer vermeyi kabul etti ve şu anda da bunun hazırlıklarını sürdürüyorlar.

CHIP: Seminerler nerede verilecek?

T.Ü: Seminerler Koç Sistem'in salonlarında düzenlenecek. 21 Eylül'de başlayacak ve 12 Ekim'de sona erecek. Haftada 3 gün; Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri 9:00-13:00 arasında seminer verilecek. Toplam 42.5 saatlik bir seminer dizisi olacak.

Mezunlara bir de sertifika verilecek

CHIP: Bir de mezuniyet töreni yapılacak galiba.

T.Ü: Biz buna ciddi bir proje olarak yaklaşıyoruz. Sadece basın tarafındaki arkadaşlarımıza bazı sektör mensuplarının bildiklerini aktarması olarak değerlendirmiyoruz. Basın mensuplarının bu seminerlere bir okul gibi devam edip sonunda sertifika almalarını amaçlıyoruz. O yüzden en az seminer verecek kişiler kadar basın mensubu arkadaşlarımız da seminerler sırasında aktif olacak ve görev üstlenecekler. Adının okul olmasının sebeplerinden biri de içeriğini doğru anlatmayı amaçlıyor olmamız. Katılacak basın mensubu arkadaşlarımızın bu seminerleri veren meslektaşlarımızla etkileşimli olarak konuları takip etmelerini istiyoruz. Bu programın sonunda düzenlenecek bir sınavla basın mensubu arkadaşlarımızın belli bir bilgi seviyesine ulaşıp ulaşmadıklarını ölçmeyi de hedefliyoruz. Bu sınavda başarılı olanlara bu okuldan mezun olduklarını gösteren bir sertifika vereceğiz. Bunun için de bir mezuniyet töreni düzenleyeceğiz.

Mezun olmak için ise, sadece bu programın sonunda yapılacak sınavdan geçer not almak yeterli olmamakta, her seminerin sonunda yapılacak küçük sınavlardan geçerli not almak da gerekmektedir. Bir diğer koşulumuz da devam. Okula belli bir düzeyde devam etme koşulu bulunuyor. Devamsızlığı çok olan arkadaşlarımız bu okula katılıp da başarılı olmuş olarak değerlendirilmeyecek. Aslında son derece sıkı bir program olduğu söylenebilir.

CHIP: Kayıtlar başladı mı? Katılmak isteyenler nasıl başvuracak?

T.Ü: Sınıfımız 24 kişilik. Kaliteli eğitim vermek istediğimiz için öğrenci sayımızı sınırlı tutmak istiyoruz. Bu aralar projemizi basına duyurma aşamasındayız. Bunun için basın kuruluşları ziyaret edilecek. Kurumsal bazlı olarak okulumuza gönderilecek gazetecilere öncelik tanıyacağız. Daha sonra da bireysel olarak kendi olanaklarıyla katılmak isteyen gazetecileri okulumuza alacağız. Öğrenci sayısı sınırlı olduğu için ilk gelen başvurular öncelikli olarak kayıt hakkı kazanacak.

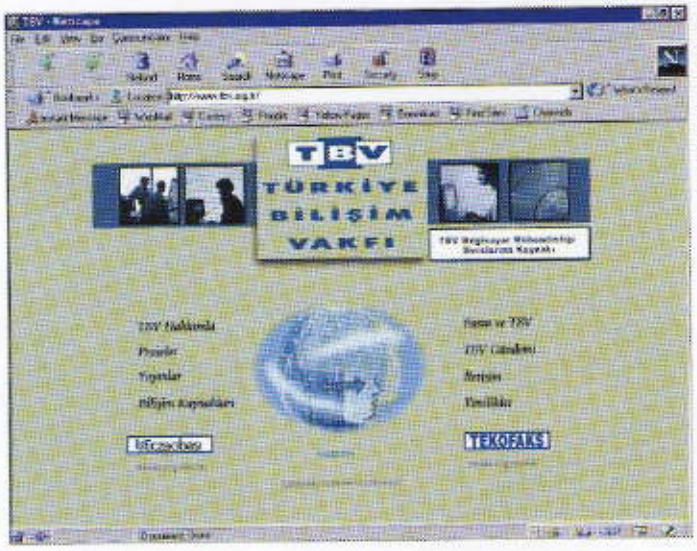

TBV'nin Web sayfasından üzerinde çalıştıkları projelere ulaşabilirsiniz.

24 öğrencili tek bir sınıf açılacak

CHIP: Proje dahilinde kaç sınıf açılacak?

T.Ü: Sadece 1 sınıf açılacak. Ama tabii ki bu daha başlangıç, eğer talep olursa devam etmeyi düşünüyoruz. Basın yüksekokullarının son sınıf öğrencilerine yönelik bir okul da açılabilir.

CHIP: Öğrenciler katılım ücreti ödeyecekler mi?

T.Ü: Sembolik olarak kişi başına 100$'lık bir ücret alacağız. Bilişim Muhabirleri Derneği üyelerine de yüzde 50'lik bir indirim uygulayacağız. Bunu yapmamızın amacı bu alanda çalışan arkadaşlarımıza öncelik tanımak. Tabii konuyla hiç ilişkisi olmayan biri de katılmak isteyebilir, ona da kapımız açık. Hatta eğer yerimiz olursa sektörle ilgilenen danışmanlık, halkla ilişkiler şirketlerinin elemanlarını da alabileceğiz.

Bu sınavda ilk 3 dereceye giren arkadaşlarımıza da bazı ödüller vereceğiz. Bunun özendirici olacağını umut ediyoruz.

CHIP: Kayıtlar tahmini olarak ne zaman sona erecek?

T.Ü: Mevcut 24 kişi olana kadar kayıt işlemleri devam edecek. Bu konuyla ilgili olarak yürüteceğimiz basın ziyaretlerine henüz başladık.

CHIP: Konu başlıklarını neye göre seçtiniz?

T.Ü: Konuların hepsi kavramsal düzeyde ve bilişimle ilgili temel tanımlar. Ne herhangi bir teknik ayrıntı, ne de bir ürün tanıtımı söz konusu. Bilişim konusunda belli kavramları basın mensuplarının zihinlerinde berrak bir şekilde oluşturmayı amaçlıyoruz. Yeterli miktarda bilişim kültürü aldıklarında sanırım işleri çok daha kolay olacak. Bunun üzerine daha özel konularda daha derinlemesine zaman zaman program çerçevesinde konuları da tartışacağız ve inceleyeceğiz. Ama önce herkesin bilişim kültürünü almasını amaçlıyoruz.

CHIP: Basın Bilişim Okulu kurma fikrinin ardından ne tür aşamalardan geçtiniz?

T.Ü: Bu fikir benimsenince sektör şirketlerinden oluşan bir çalışma grubu kurduk. Konular saptandı, bu konularda kimler seminer verebilir diye adaylar belirlendi. Onlarla temaslar yapıldı ve sonunda hemen hepsi katılmayı kabul ettiler. Ardından hazırlık aşaması başladı. Önce konularını verdik, seminerler arasında bir çakışmayı önlemek için başlıkları bildirdikten sonra sunuşlarını hazırlamalarını istedik. Sunumlarını hazırladılar ve bununla birlikte basın mensubu arkadaşlarımıza seminerlerden sonra verilecek ve onlarda kalacak seminer kitabı hazırlandı.

Oracle'dan Yeni Bir Kampanya

Oracle veri tabanında uzmanlaşmış şirketlerin en büyüklerinden biri. Fakat hakkındaki yanlış kanılardan epey şikayetçi. Bunların başında da pahalı ve karmaşık ürünlere sahip olduğu fikri geliyor.

Banu Cengiz bcengiz@chip.com.tr

Oracle kendisi hakkındaki yanlış fikirleri düzeltmek için kampanyalar düzenliyor. Fiyat indirimleri yüzde 60-70 civarında gerçekleşiyor. Ürünler paket halinde müşterilere sunuluyor. Bu konu hakkındaki son bilgileri Oracle satış danışmanlarından Pınar Aksu'dan aldık.

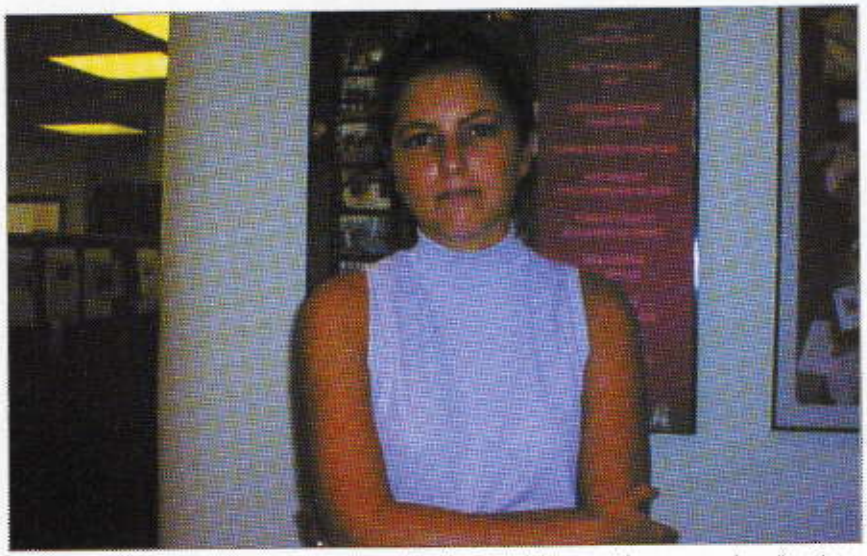

Oracle satış danışmanlarından Pınar Aksu ile Oracle'ın yeni kampanyaları üzerine kısa bir söyleşi yaptık.

CHIP: Öncelikle Oracle'ın şu dönemde düzenlediği kampanyalar hakkında bize bilgi verir misiniz?

Pınar Aksu: Oracle'ın en çok tanınan ürünleri veri tabanı üzerine. Bunun yanı sıra uygulama geliştirme araçları da var. Son dönemlerde uygulama geliştirme araçları konusunda birçok kampanya düzenledik.

Bunun başlıca sebebi hemen hemen herkesin Oracle hakkında çok yanlış bir izlenime sahip olması. Temelde ürünlerimizin çok pahalı ve çok karmaşık olması üzerine kurulu bu kanılar.

Özellikle duyurmak istediğimiz kampanya J Developer Suit adlı ürünümüzle ilgili olanı. Bu bir Java uygulama geliştirme aracı. Yeni versiyonu ise J Developer Suit 1.0 adı altında piyasaya çıktı. Burada bir indirim kampanyası başlattık. Normalde 3745$ olan bu ürün şu an 1245$'a inmiş durumda. Yani yaklaşık yüzde 66'lık bir indirim uyguladık.

Buradaki amaç da J Developer Suit'e rakip olan ürünleri kullanan şirketleri J Developer Suit kullanır hale getirebilmek. J Developer Suit'in kendi içinde getirdiği birçok özellik var. Örneğin Oracle veri tabanıyla konuşmakta kullanılan JDBC dediğimiz iletişimin SQL üzerinden yapılabiliyor olması.

Oracle'dan yeni bir ürün: Oracle Web TV

Oracle Web TV adını verdiğimiz yeni bir ürünümüz var. HTML yaratan, tamamen Browser'dan çalışan bu ürünün kullanımı da son derece kolay. HTML bilgisi gerektirmemesi de bir diğer özelliği. Bu ürünün özellikleri veri tabanını yönetmek, raporlar ve Web siteleri yaratabiliyor olmak gibi çok geniş bir spektruma yayılmış durumda. Buradaki kampanyanın süresi aslında Ağustos sonunda bitiyor. Bu kampanyada 5 lisans veriliyor. Web TV ile Oracle 8i alanlar tek lisans parası ödüyorlar. Yani yüzde 80'lik bir indirim söz konusu oluyor. Amacımız ürünü 5 kullanıcıyla şirketlere sokarak ürünün kullanımının ne kadar kolay olduğunu göstermek ve kullanımını artırmak.

Bunun dışında OIDP adında yeni bir paketimiz var. Açılımı da Oracle Internet Development Pack. Buradaki amacımız da KOBİ seviyesine inebiliyor olmak. Genelde Oracle kurumsal tarafta tanınan ürünlere sahip. KOBİ'lere ulaşabilmek için yeni bir paket hazırladık ve içine hemen hemen bütün ürünlerimiz girdi. Veri tabanı, Application Server dediğimiz ortakatman ürünümüz ve J Developer bu paket içinde yer alan ürünler. Bir de yine aynı paketin içinde 6 adet hazır Java uygulaması geliyor. Buna I Work Place adını veriyoruz. Buradaki amacımız da bu uygulamaları kullanıcıya vermek, onları uygulamaların karmaşıklığından kurtarmak. Kaynak kodlarını da kendilerine veriyoruz. İster-

lerse kaynak kodlarını kendileri geliştirmeye devam ediyorlar. Bu ürünün lisanslaması da şu şekilde yapılıyor; 10-25-50 kişilik kullanıcı gruplarına eşzamanlı olarak lisans veriliyor. Örneğin müşterimiz 10 kullanıcılı bir paket aldığında, veri tabanı ve Application Server 10 kullanıcıya eşzamanlı olarak açılıyor ve içinden 3 adet J Developer lisansı ile Java kaynak kodları çıkıyor. Paket fiyatımız 8995$. Normalde bir müşteri 3 adet J Developer alsa, bunun karşılığında 10.000$ öder. Bir de bunun yanında lisans da almış oluyor. KOBİ'ler Oracle'ın çok karmaşık ve kullanımının da zor olduğuna inanıyor. Ayrıca pahalı olduğuna dair bir inanış da var. Bu kampanyaların sebebi de bu kanıyı yıkmak.

Müşteri her zaman teknik destek alabilir

CHIP: Destek hizmetini nasıl veriyorsunuz?

P.A: Ürünlerin desteğini tabii ki veriyoruz ve müşterilerin destek almalarını da özellikle tavsiye ediyoruz. Bir ürünün yeni versiyonu çıktığında desteği olan müşterilerimize bu yeni versiyon ücretsiz olarak gidiyor. İkincisi de her zaman için Oracle'ı arayıp teknik destek alma şansları var. Müşteri bizimle bakım anlaşması yaptıysa herhangi bir sorun yok demektir. Onlara sonuna kadar destek veriyoruz.

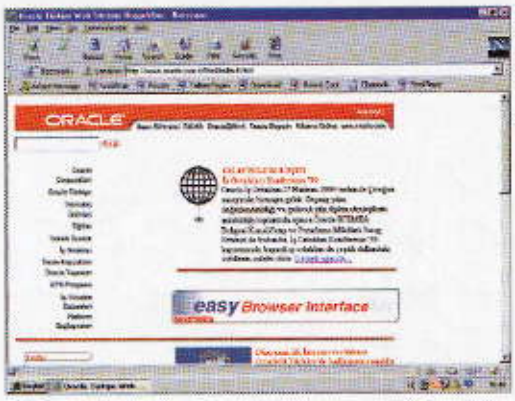

Oracle'ın yeni ürünleri hakkında daha fazla bilgi edinebilmek için Web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

CHIP: Sık eğitim veriyor musunuz?

P.A: Bizim ayrıca bir eğitim bölümümüz var. 3 sınıfımız sürekli çalışır durumda. Oracle'a giriş eğitimleri, veri tabanı eğitimi, Development Tool eğitimleri şeklinde bu eğitimler bölünerek devam ediyor. Bunlar standart olarak her zaman verdiğimiz eğitimler. Zaten bu kampanyalara katılan kişiler eğitim alabiliyorlar. Bir de üniversitelerde eğitim veriyoruz. Üniversitelerdeki öğretim üyelerini bu eğitimlerden ücretsiz olarak yararlandırıyoruz. Bunu da kendileri bu ürünleri sınıflarında anlatsın diye yapıyoruz.

CHIP: Peki potansiyel müşteriler ürünlerinizi satın almadan da eğitime girebiliyor mu?

P.A: Ürünlerin teknik özelliklerini müşterilerimize anlatıyoruz, ama bazen denemek istiyorlar. O yüzden önce eğitime geliyorlar, daha sonra ürünleri kendilerine denemeleri için veriyoruz. Bu sürecin sonunda da kararlarını veriyorlar.

CHIP: Teşekkürler.

276

CUN 1

BOYUT
BOYUT SATIŞ HİZ. LTD.
Tel: 270 45 72 - 73

CN 02/05/07

TARGUS
A TRADITION OF EXCELLENCE

SUNGELIT

GEÇ KALMADAN...

ASC-682

ASC-623

T-937

BOYUT SATIŞ BAYİLERİ

SPECTRUM ADANA Tel: 0 (322) 363 16 39 - 26 AFA BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 466 23 25 DATASET BİLGİSAYAR Tel: 0 (312) 442 24 17 - 18 SPECTRUM ANKARA Tel: 0 (312) 425 31 10 MATRİX BİLGİSAYAR Tel: 0 (224) 220 46 43 PROKOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (224) 220 30 39
SPECTRUM BURSA Tel: 0 (224) 257 30 00 SPECTRUM BURSA Tel: 0 (224) 250 65 23 SPECTRUM ESKİŞEHİR Tel: 0 (222) 221 35 65 SPECTRUM GAZİANTEP Tel: 0 (342) 230 09 00 BECOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 268 43 00 ERENET BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 255 35 20
SPECTRUM ESENTEPE Tel: 0 (212) 288 30 20 - 21 SPECTRUM İKİTELLİ Tel: 0 (212) 515 07 78 - 65 / 92 47 SPECTRUM PENDİK Tel: 0 (216) 390 60 92 DATA BÜRO MALZEMELERİ Tel: 0 (212) 251 10 00 - 220 30 53 OGAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 243 22 32 - 321 79 41
BİMEKS BİLGİ İŞLEM Tel: 0 (216) 472 04 34 - 35 Hat VEPUM LTD. Tel: 0 (212) 325 06 00 RAAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (216) 347 80 82 ACCORD ELEKTRONİK Tel: 0 (212) 232 33 30 BİMEKS CARREFOUR Tel: 0 (216) 448 00 13 - 14 FERTUS BİLGİSAYAR Tel: 0 (216) 360 38 70
VATAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 574 36 - 379 Hat PAPİTEK BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 638 59 45 PİRAMİT BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 224 48 42 ÜKAN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 085 60 20 MEGAVİZYON MÜZİK MERKEZİ Tel: 0 (212) 255 07 59 - 60 MEGAVİZYON MÜZİK
MERKEZİ Tel: 0 (212) 363 37 51 - 53 VATAN BİLGİSAYAR - OLİVETTİ Tel: 0 (212) 224 48 60 KRN BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 227 60 30 BOSS BİLGİ İŞLEM Tel: 0 (212) 256 18 48 SERVODATA BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 212 40 45 UFOTEK BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 224 56 60
BÜRO DONANIM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 288 58 16 BAZA MARKET BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 232 22 49 ATACOM BİLİŞİM SİSTEMLERİ Tel: 0 (212) 266 15 58 ESKİP ELEKTRONİK LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 270 31 65 ASDANIŞMANLIK BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 257 10 45
BÜROKOM LTD. ŞTİ. Tel: 0 (212) 273 22 63 TOSHIBA NOTEBOOK COMPUTER Tel: 0 (212) 282 15 96 OCTEK COMPUTER WORK SHOP Tel: 0 (312) 235 31 55 FASTCOM BİLGİSAYAR Tel: 0 (212) 267 45 25 - 26 NURBİL BİLGİ İŞLEM A.Ş. Tel: 0 (212) 288 30 74
TOM & K OFFICE SÜPERSTORE Tel: 0 (212) 222 36 27 TOM & K OFFICE SÜPERSTORE Tel: 0 (212) 548 17 59 SPECTRUM İZMİR Tel: 0 (232) 441 99 22 BİLGİ MARKET LTD. ŞTİ. Tel: 0 (232) 232 22 40 ÜÇAYDİRLİ ELEKTRONİK Tel: 0 (232) 484 62 08
SPECTRUM MERSİN Tel: 0 (324) 327 06 26 TOM & K OFFICE SÜPERSTORE Tel: 0 (282) 653 04 40/3 Hat

Mac'te İşletme Yönetim Sistemi

Macintosh için üretilen yerel programların sayısı her geçen gün artıyor. Artık çok sayıda kaliteli program bulmak mümkün. Aristo İşletme Yönetim Sistemi de bunlardan biri.

Uzun süredir Mac ortamında eksikliği hissedilen bu tür uygulamaların ilki Kutlu Bilişim tarafından tekdüzen hesap planına uygun olarak geliştirilerek satışa sunulmuştur. Sunucu-istemci (client-server) mimarisine sahip olan sistem, şimdiye kadar yazılan benzer programlardan esnek yapısı nedeniyle ayrılmaktadır. Aristo üzerinde her tür işletmenin iş akışına yönelik özelleştirme işlemleri kısa sürede kolaylıkla yapılmaktadır. Programın akışı ve raporlamaları, kullanıcılar tarafından genişletilebilecek bir yapıya sahiptir.

4th Dimensions ortamında yazılmış olan Aristo, çok kullanıcılı , çok firmalı ve çok dövizli çalışabilme özelliğinin yanısıra, aynı anda birçok kullanıcının işlem yapmasına olanak sağlar. Kullanıcılar birden fazla modülü aynı anda kullanabilirler. Örneğin sipariş alırken, üretim ve stok modüllerinin de kullanılabilmesi mümkündür.

Hem Mac, hem de PC istemciler bağlanabilir.

Aristo'nun en önemli özelliklerinden birisi de, hem Macintosh, hem de PC kullanıcılarının istemci olarak aynı veritabanına erişebilmeleridir. Aristo İşletme Yönetim Sistemi'nin kullanıcı ara yüzü, Macintosh'un kolay kullanım özelliklerinden yararlanılarak tasarlanmıştır. Programın menü düzeni bütün modüllerde modüle özel ek menüler dışında- aynı yapıdadır. Böylece bir modülü öğrenen kullanıcı diğer modülleri kolayca kavrayabilmektedir. Bu sayede, firma elemanlarının eğitim süresinin büyük ölçüde kısaltılabilmesi ve kullanıma geçiş sürecinin hızlandırılması hedeflenmiştir.

Aristo oldukça esnek bir yapıya sahip

Aristo İşletme Yönetim Sistemi paket halinde kurulan katı bir sistem değildir. Aristo, firmaların özel organizasyon yapılarına göre kolayca düzenlenebilecek parametrik parçalar içermektedir. Aristo'nun bir modülünde girilen bilgilerin, istenirse tüm kalemleri, istenirse de çift tıklanarak seçilen kalemleri diğer modüllere kolayca aktarılabilir. Programın çok dövizli çalışabilme yeteneği sayesinde raporlarda varsa döviz türünden büyüklükler görülebilir, istenildiği kadar farklı kur uygulanabilir.

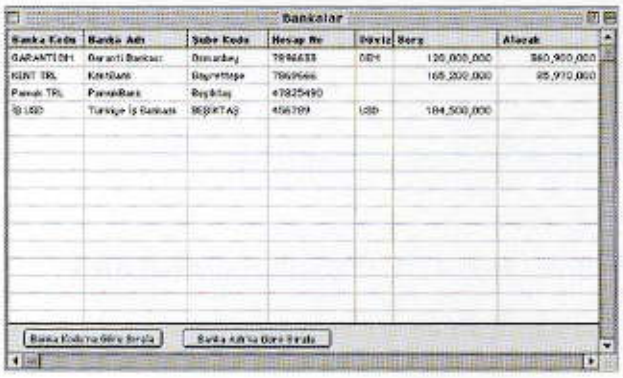

Aristo İşletme Yönetim Sistemi bankalarla işletme arasındaki tüm işlemleri düzenliyor.

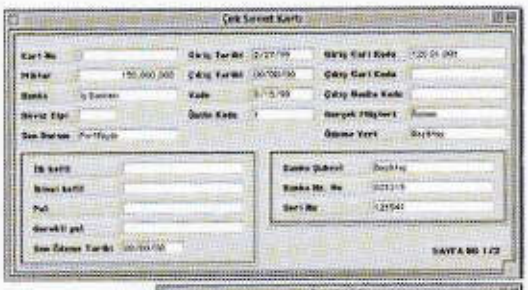

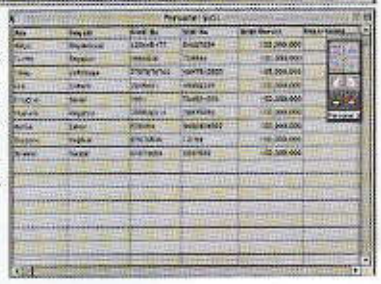

İşletmeyle ilgili her türlü işlem kolayca gerçekleştirilebiliyor

Aristo'da özel rapor oluşturabilme imkanı

Aristo İşletme Yönetim Sistemi'ndeki bütün modüllerde önceden hazırlanmış standart raporlar kullanılabileceği gibi, özel raporlar da kolayca hazırlanabilir. Tüm modüllerin menüsünde yer alan Rapor Editörü sayesinde seçilen veriler, tanımlanan formüller, sıralama seçenekleri, metin, biçim ve stilleri ile renklendirilebilir ve raporlaştırılabilir.

Hazırlanan raporlar tekrar kullanılmak üzere diske kaydedilebilir, rapor menüsüne eklenebilir, kağıda dökülebilir ve diğer programlara (Excel vb.) aktarılabilir. Aristo, Stok/Cari/Fatura, Üretim, Personel, Çek/Senet, Banka, Genel Muhasebe olmak üzere 6 farklı modülden oluşmaktadır.

Bilgi İçin

Kutlu Bilişim
Tel: (212) 227 16 05
www.kutlubilisim.com.tr

FileMaker ve Web

Oldukça uzun zamandır yaygın bir şekilde kullanılan veritabanı programı FileMaker Pro, kullanıcılarına önemli kolaylıklar sağlıyor. Programın özelliklerini incelemeye devam ediyoruz.

Şükrü Bozkurt sukru@bilkom.com.tr
Yazılım/ArGe Yöneticisi Bilkom A.Ş.

Bundan önceki sayıda FileMaker Pro'nun genel özelliklerini, veritabanı kullanıcılarına sağladığı avantajları ve FileMaker ailesinin ürün yelpazesini incelemiştik. Bu sefer FileMaker Pro ile hazırladığımız veritabanlarını WEB üzerinden nasıl yayınlayacağımızı, bize ne gibi avantajlar sağladığını ve bunları yapmanın yollarını göreceğiz.

FileMaker Pro Web Companion

FileMaker Pro Web Companion, FileMaker ile Web Browser yazılımınız (Netscape Communicator, IE) arasındaki etkileşimi sağlayan bir CGI uygulamasıdır. Web Companion Web Browser yazılımı ile haberleştiği için aynı zamanda bir Web Server gibi davranır. Browser FileMaker veritabanından veri isteğinde bulunur ya da FileMaker veritabanına bir takım bilgilerin eklenmesini ister. Diğer Web Server uygulamalarında olduğu gibi, Web Companion gereken HTML Web sayfalarını ya da format dosyalarını Browser'a gönderir. Web Companion HTTP-Put ve HTTP-Get komutlarını desteklemektedir.

FileMaker ile Web'den Veritabanı Yayını

FileMaker Pro 4.0'dan itibaren, FM Pro ile birlikte gelen Web Companion ve standart TCP/IP protokolünü kullanarak ek hiç bir yazılıma gerek kalmadan veritabanlarınızı Web üzerinden yayınlayabilirsiniz. Herhangi bir Internet Browser ve Internet bağlantısına sahip kullanıcılar veritabanlarınızdaki bilgileri görebilir, kayıt ekleyebilir, düzeltebilir ya da silebilirler. Kullanıcılara veritabanlarınıza erişimle ilgili istediğiniz seviyede yetki verebilirsiniz.

FileMaker Pro programını kullanarak veritabanlarınızı iki şekilde Web'den yayınlayabilirsiniz:

Instant Web Publishing veritabanınızı hızlı ve basit bir şekilde Web'den yayınlamanıza olanak tanır. Bunu yapmak için veritabanınızda herhangi bir degişiklik yapmaya, ek bir yazılıma ya da Web sayfaları tasarlamanıza gerek yok. Kullanıcının veritabanı ile ilgili yapacağı işlemleri kontrol edebilirsiniz. Kullanıcılar FileMaker Pro tarafından otomatik olarak üretilen Web sayfalarını ve veritabanınızdaki bilgileri görebilirler.

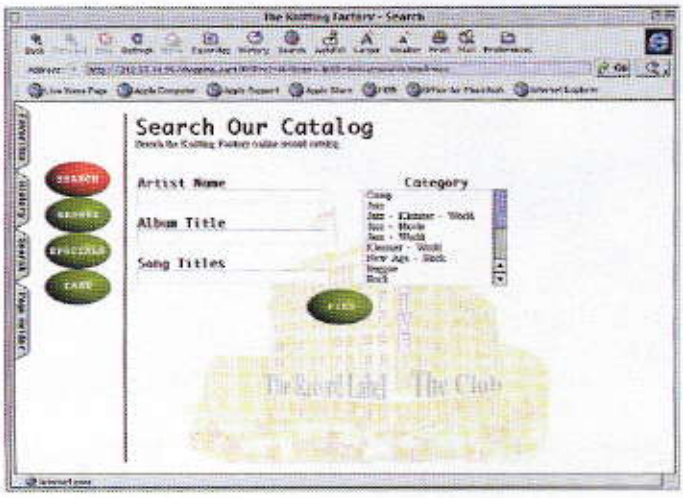

FileMaker Pro ile Web üzerinde veritabanlarını yayınlamak mümkün.

Custom Web Publishing Web üzerinde yayınladığınız veri üzerinde daha fazla kontrol sahibi olmanızı sağlar. Claris Dynamic Markup Language (CDML) ve HTML kullanarak Web için format dosyaları hazırlayabilirsiniz. Format dosyaları ile, örneğin Web kullanıcılarının isimlerini veritabanınızdaki alanlara kaydedebileceğiniz, bir takım işleri yapmanıza olanak sağlayan özelleştirilmiş Web sayfaları hazırlayabilirsiniz.

CDML (Claris Dynamic Markup Language)

Claris Home Page 3.0 ile birlikte gelen FileMaker Pro Assistant sihirbazı sayesinde CDML ve HTML bilgisine gerek duymadan veritabanlarınızı Web'den yayınlamaya hazir hale getirebilirsiniz.

FileMaker Pro, CDML öğrenmeniz ve kullanmanız için bir takım araçlar içeriyor:

CDML Reference veritabanı, Web çözüm örnekleriyle CDML tag'larını detaylı olarak öğrenmenize olanak sağladığı gibi, Custom Web Publishing ile ilgili genel bilgiler içeren Developer's Guide'ı da içermektedir.

CDML Tool, özelleştirilmiş Web sayfaları üretebilmeniz için hazır bir takım şablonlar sunar. FM Pro ile gelen örnek Web sitelerini inceleyerek de pratik, çözüme yönelik bilgiler elde edebilirsiniz.

FileMaker Pro tüm bu özellikleri ile şu anda tüm dünyada küçük ve orta ölçekli uygulamalarda yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Kullanım kolaylığı, yoğun yazılım geliştirme tecrübesine gerek kalmadan sadece yapılması istenen işe konsantre olmanızı sağlaması, ek bir yazılıma gerek duymadan Web üzerinden yayın yapabilme özelliğinden dolayı daha önce kullanmadıysanız kesinlikle denemeye değer.

Okur Mektupları

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde. chipyaz@chip.com.tr adresine e-mail yazarak bilgisayarla ilgili tüm sorunlarınızı iletebilirsiniz.

İşletim sisteminin yedeklenmesi

Merhaba; Chip'in Eylül sayısı erken çıkarsa seviniriz, çünkü dergideki test ve incelemelerden faydalanarak Bilişim Fuarı'ndan PC'm için bazı parçalar almayı düşünüyorum. Bu ayki derginiz içerik açısından oldukça iyi, tebrik ederim. Size bir konuyu danışmak istiyorum

Derginizde çıkan inceleme ve önerilerinden yararlanarak kendime en yeni ve en ileri teknolojideki parçalardan bir PC toplattım, Windows ve Office kurulumunu evde yaptım, ama bir türlü modem ses kartı çakışmasını düzeltemedim. Ayrıca tahmin ettiğim kadar hızlı olmaması canımı sıktı. Şimdi Çizgi Elektronik'in V3800 kartı olanlar için düzenlediği "SERVİS GÜNLERİ KAMPANYASI" na katılacağım, sanırım burada düzeltilir. Sormak istediğim Windows 98 Office 97 gibi sistemdeki tüm programları ve var olan donanım sürücülerini aynen çalışacak şekilde HDD'nin bölümlenmiş diğer bir yerine (E olarak bölümlenmiş) kopyalayıp ileride problem olursa "C" yi tamamen formatlayarak "E" deki yedekleri aynen çalışacak şekilde tekrar buraya kopyalayabilir miyim? Zahmetsiz, sıfır bir sistemi uğraşmadan bu şekilde yeniden kurabilir miyim?

Bunu yapabilirsem nasıl yapmalıyım, ayrıntılı olarak belirtebilirseniz sevinirim. Teşekkürler.

CHIP Merhaba, şu anda sisteminiz mükemmel çalışıyor ve bu sistemi komple yedeklemek istiyorsunuz diyelim.

1) Görünüm/Klasör seçenekleri kutusundan "Tüm dosyaları göster" seçeneğini işaretleyin.

2) Diğer bir sabitdisk bölümünde (sizde "E" de) tüm yedek diye bir dizin açın.

3) Windows'un kurulu olduğu dizin hariç (Win98 ya da Windows) C sabitdisk bölümündeki tüm dosyaları seçili hale getirin.

4) Seçili hale getirdiğiniz dosyaları diğer sabitdisk bölümündeki tüm yedek dizinine kopyalayın. Şimdi Windows'unuz hariç tüm dosyalarınızın yedeği "E" deki tüm yedek dizininde bulunuyor, ama bu dizinde henüz Windows yok.

5) "E" sabitdisk bölümünde bulunan tüm yedek dizini içinde boş bir Windows dizini oluşturun (ya da Win98 sisteminizdeki Windows hangi dizindeyse).

7) "C" içindeki orijinal Windows dizinine giderek bu dizindeki tüm dosyaları seçili hale getirin. DİKKAT!! win386.swp dosyasını seçimin dışında tutun. Win386.swp dosyası dışındaki tüm dosyaları "E"de tüm yedek dizini içindeki boş Windows dizinine kopyalayın.

8) "C" yi formatladıktan sonra, sabitdiskinizi başka bir bilgisayara bağlayarak Windows altında "E" de bulunan tüm yedek dizindeki komple sistemi "C" ye kopyalayın. Sisteminiz aynen çalışacaktır. Tüm bu işlemler için asla DOS ortamını kullanmayın. Zira uzun dosya isimleri problem çıkaracaktır. Hatta formatlama işlemini bile diskinizi bağladığınız diğer bilgisayarın Windows ortamında hızlı bir şekilde gerçekleştirebilirsiniz. DİKKAT!! Eğer sistem yedeklerinizi CD ortamına kaydederseniz, daha sonra onları kullanabilmek için Özellikler kısmındaki Read Only ibaresini kaldırmanız gerekebilir.

İyi çalışmalar...

Klavyede Türkçe karakter ayarı

Merhaba, ben bir öğrenciyim ve 5 yıldan beri bilgisayarlarla uğraşıyorum. İtiraf etmem gerekiyor ki derginiz çok hoş ve çok beğeniyorum. Bir sorunum var ama bir türlü halledemedim. Sorunum şu: Win98'i İngilizce olarak yüklettirdim. Sebebini sorarsanız İngilizcem Türkçemden daha iyi. Klavyem de Q klavye ve Türkçe harfleri yazamıyorum, ortalığa ve bende bir turlu anlayamıyorum. Özellikle Chat yaparken monitörde tuhaf harfler çıkıyor. Ülke olarak Türkiye seçili ve klavye hem İngilizce hem Türkiye için yüklü, ama De-

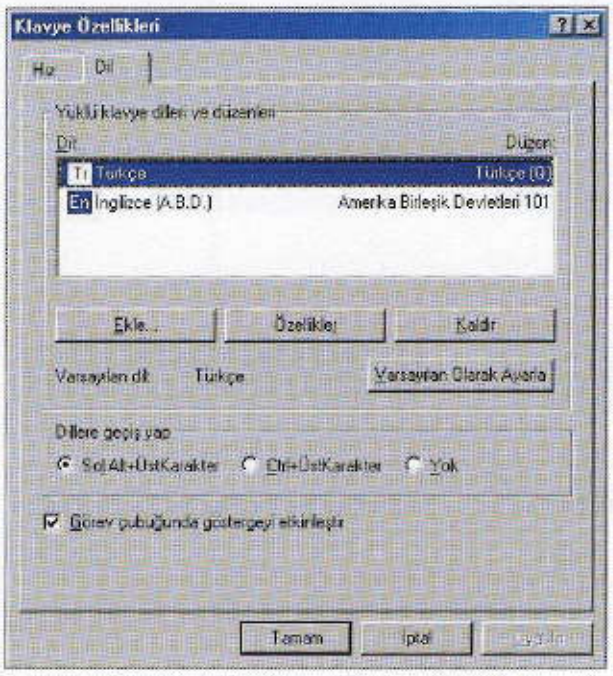

Türkçe karakterleri kullanabilmek için Denetim Masası/Klavye'den Türkçe klavye dilinin yüklenmesi gerekiyor.

fault Language olarak İngilizce seçili. autoexec.bat ve config.sys dosyalarıyla oynadık, ama yine olmadı. Aklıma format atıp TR Win98 yüklemek geldi, ama önce size bir danışayım dedim. Acaba sorunum nedir ve nasıl halletmeliyim?

Ayrıca tekrar Win98 yüklemeye çalıştım, ama yarı yolda iptal ettim. Acaba bu sorun çıkartır mı? Eğer mektubumu yayınlarsanız memnun olurum. Şimdiden teşekkürler.

CHIP Merhaba,

İlk olarak yapmanız gereken Denetim Masası'ndan klavye ikonuna çift tıklayıp dil seçeneğinden Türkçe Q olarak ayarlamak. Bölgesel ayarların da Türkiye seçeneğinde olmasına dikkat edin. Sonra yapmanız gereken klavyenin varsayılan dilini Türkçe olarak atamak.

Autoexec.bat satırında ise şu satırlar yer almalı: mode con codepage prepare=((857) C:\WINDOWS\COMMAND \ega2.cpi) mode con codepage select=857 keyb tr,,C:\WINDOWS\COMMAND\ keybrd2.sys /id:179 Config.sys satırı ise Country=090,857,C:\WINDOWS\ COMMAND\country.sys

Eğer Windows 98'i yüklerken yarıda kestiyseniz, bir dahaki sistem açılışında Windows 98 kurulumu güvenli kurtarmayı seçmek isteyip istemediğinizi sorar ve vereceğiniz karar doğrultusunda ya yeniden ya da kaldığı yerden kurulumuna devam eder.

Sabitdiskdeki MB hesabı sizi şaşırtabilir

Merhaba, benim kullandığım HDD'nin özellikleri aşağıdaki gibi. Orada da görüldüğü üzere 2100 MB olması gereken HDD Windows'da 2014 olarak görünüyor. BIOS'ta Autodetect yapınca doğru bir şekilde 2112 MB olarak HDD'yi tanıyor ve aşağıdaki bilgileri doğruluyor. Fakat Fdisk komutunu kullanınca HDD 2014 MB olarak görünüyor, dolayısıyla o kadarını formatlayabiliyorum. Başka bir Partition da yok.

Bu sorunu nasıl çözebilirim? İlgilendiğiniz için teşekkür ederim.

Bu bilgileri minik bir tanımlama programı ile aldım. Zaten HDD'nin üzerinde de aynı bilgiler var.

```
IDE IDENTIFICATION DRIVE DATA:
Manuf./Model:   NEC   Corporation
D5S2100A
Serial Number: 7343103431
Firmware Rev.: 5FC0312
Drive Reports- Heads: 16 Cylinders:
4092 Sects/Trk: 63
DONANIM: ABIT BH6 BOARD / PII300A
PROCESSOR /32 MB SDRAM
/24X CDROM etc.
```

CHIP Merhaba, öncelikle 2.1GB olan sabitdiskinizin 2014 MB olarak görünmesi çok normal. Bunun nedeni ise 1 MByte = 1048576 Byte olması. Bu tamamen üretici şirketin sabitdisklerinin yüksek görünmesi için size oynadığı bir oyun. Bu yüzden endişelenmeniz gereksiz. 2014 MByte olarak görünen sabitdiskinizi Byte'a çevirirseniz, diskinizin 2111832064 Byte olduğunu görürsünüz. Bu değeri de üretici şirket 2.1GB veya 2112 MB olarak sabitdiskin üzerine basar.

İşlemcinin aşırı ısınması sorunlarına neden olur

Merhaba, ilk başta benim gibi sorunları olanlarla uğraştığınız için teşekkür ederim. Size sadece bir sorum olacak: Bilgisayarımda Win98 kullanıyordum. Bir gün Internet'te iken bilgisayar hiç durmadan biip diye ötmeye başladı. Bilgisayarın Reset tuşuna bastığımda ses kesildi. Fakat "Windows98 başlıyor" yazısı gelmeden önce "Cpu Overheated Press any key to continue" mesajı ile karşılaştım. Anladığım kadarıyla işlemci ısınmış. Başka bir gün Internet'te değilken yine aynı olay oldu. Farklı nedenlerden dolayı Harddisk'e format atmak zorunda kaldım ve Win95 kurdum.

Bir süre sonra aynı hata aynı şekilde karşıma çıktı. Bilgisayarı kapatıp dinlenmeye bıraktım. Bilgisayarım Pentium 166 MMX, 48 MB RAM Intel Board'a sahip bir konfigürasyonda (diğerlerinin saymaya gerek yok sanırım). İşlemcinin fanı çalışıyor ve duvarla arasında 20-25cm boşluk var. Şimdiden teşekkür ederim. Dergimizde yayınlarsanız sevinirim.

CHIP Merhaba, bu hata mesajı birçok nedenden kaynaklanabilir. Size tavsiyemiz ilk olarak anakartınızın BIOS'undan işlemci sıcaklık ayarlarını değiştirmeniz. Bunun nedeni, bazı anakartlarda işlemcinin ısısını belli bir sınırda kontrol etmenizi sağlaması. Eğer ısı sizin işlemci için belirlediğiniz ısıdan yüksek ise, o zaman ▶

ONBİNLERCE KULLANICI BİLGİSAYARI BU KİTAPLARLA ÖĞRENDİ!!

www.seckin.com.tr

Yukarıdaki Kitaplar Ve Diğer 250 Bilgisayar Kitabı İle İlgili Detaylı Bilgi İçin Web Sitemizi Ziyaret Edebilirsiniz!!

Sağlık Sok. 19/B 06410 Sıhhiye-ANKARA
Tel: 0-312 4353030 (pbx)
Fax: 0-312 4352472
E-Mail: seckin@seckin.com.tr

Yayınlanmasını istediğiniz kitaplarınız için Koray Seçkin ile görüşebilirsiniz.

anakartınız sizi Windows'a girmeden önce uyarır. Başka bir neden ise kasanın içindeki soğutmanın artık yeterli olmaması. Örneğin sisteminize bir Voodoo2 kartı veya bir TV kartı taktığınızda, kartların ısısı sisteminizi de etkileyecektir. Bunun için size tavsiyemiz ilave bir fan ile kasanızdaki soğutmayı artırmanız. Diğer bir neden ise işlemcinize Overclock işlemi yapmanız. İşlemcinin sistem frekansını artırdığınızda, onun daha hızlı çalışıp daha çabuk ısınmasına neden olursunuz. Bu yüzden gerekmedikçe sisteminize Overclock işlemi uygulamayın.

İki makine arasında bağlantı kurulması

Sevgili Süperchipman, yardımlarınızın ve başarılarınızın devamını dilerken benim sorularıma da cevap vereceğinizi umuyorum. Bizde Win98, PII işlemci, Ati 3D Rage II2 C ekran kartı, 56K USR modem, 3.2 GB sabitdisk, Ethernet kartı - konfigürasyonlu bir Compaq Deskpro ile - (Win95) P233 MMX işlemci, 2 MB S3 ekran kartı, 33,6K modem, Ethernet kartı (HP Family), 1,6 GB sabitdisk...- konfigürasyonlu HP Vectra VE var. Ayrıca HP LaserJet 6L yazıcı ve Xerox WorkCentre 450 C (All in One) yazıcı var.

1) Bilgisayarları Ethernet kartı (veya başka herhangi bir yolla) ile birbirine nasıl bağlayabilirim?

2) Bunları bağladıktan sonra, bilgisayarlardan herhangi birinden, yazıcıların herhangi birini nasıl kullanabilirim?

3) Bilgisayarlar birbirine bağlandıktan sonra bir bilgisayardan diğerindeki Internet hesabını kullanarak Internet'e bağlanabilir miyim?

4) Bir kaza sonucu silinen USR 56K modemimin sürücüsünü nasıl bulabilirim (Tanıtım disketi yok)? Soruların cevaplarının başkalarının sorunlarına da çözüm olmasını diliyorum. Şimdiden teşekkür ederim, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

CHIP Merhaba,

1) İki bilgisayar arasında bağlantı kurmak için en güzel yöntem, Kros bağlantı ile bu iki makinenin Ethernet kartlarından UTP kablo ile birbirine bağlamak. Kros kablo ile bağlantı yaparken bir ucunun 1. mavi beyaz, 2. mavi, 3. turuncu beyaz, 4. yeşil beyaz, 5. yeşil,
6.turuncu, 7. kahve beyaz ve 8. kahve olması; diğer ucunun da 1. turuncu beyaz turuncu,
2. turuncu, 3. mavi beyaz mavi, 4. yeşil beyaz yeşil, 5. yeşil, 6. mavi, 7. kahve beyaz
ve 8. kahve olması gerekiyor. Eğer dörtlü kablo tipi varsa, o zaman birinci uç 1.mavi, 2.yeşil, 3.turuncu ve 6.yuva kahverengi; diğer uç ise 1.turuncu, 2. yeşil, 3.mavi, 6. kahverengi olmalı. Ağ komşularını da yükledikten sonra dikkat etmeniz gereken tek şey özelliklerden çalışma grubunun aynı olması ve dosya ve yazıcı paylaşımının işaretli olması. Network üzerinden birbirinizi tam olarak görmek istiyorsanız, C sürücüsüne gelip Mouse ile sağ tıklayıp Özellikler seçeneğinden sürücüyü paylaşıma açmalısınız. Bu işlemi, karşı tarafın sadece belli dosyalarını görmesini istediğinizde de sadece o dosyayı paylaşıma açarak gerçekleştirebilirsiniz.

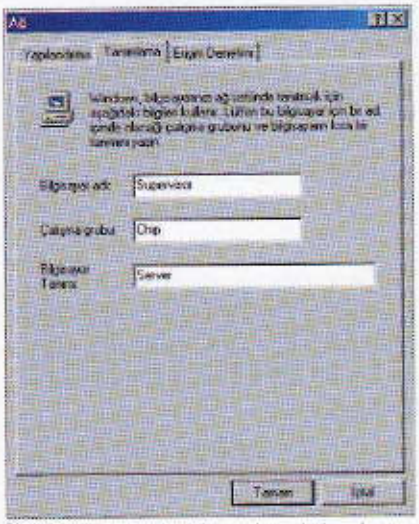

İki Pc arasında bağlantı kurabilmek için bir kullanıcı adı ve çalışma grubu belirtmek gerekiyor.

2) Bu işlemleri gerçekleştirdikten sonra yazıcıyı ortak kullanıma açabilirsiniz. Bunu yapmak için herhangi bir makineye yazıcıyı normal yöntemlerle (yerel yazıcı ve LPT1 tanıtarak) kurun. Yazıcınızı kurduktan sonra, yazıcı özelliklerinden onu paylaşıma açın. Bu işlemden sonra diğer makineye geçip yazıcılar klasöründen yazıcı ekle seçeneğine tıklayın. Burada dikkat etmeniz bir konu yazıcınızı yerel ağ yazıcısı olarak tanıtmanız. Yazıcının bağlı olduğu makineyi de tanıttıktan sonra, geriye sadece makinenizi kapatıp açmak kalır.

3) Bilgisayarlar birbirine bağlandıktan sonra, bir bilgisayardan diğerindeki Internet hesabını kullanarak Internet'e bağlanabilirsiniz. Ama bunun için Wingate veya Ishare programlarından bir tanesini her iki makineye de yüklemeniz gerekir. Kolaylık olması açısından size tavsiyemiz Ishare programını kurmanız. Yapmanız gereken tek şey modemin bağlı olduğu makineyi Server, ağ üzerinden bağlanacak olan makineyi de Client olarak tanıtmanız. Geri kalan işlemleri bu program kendisi ayarlamakta. Her iki programı www.download.com adresinden ücretsiz olarak çekebilirsiniz. Ayrıca her iki programın sistemlere nasıl kurulduklarını ve nasıl çalıştıklarını önceki sayılarımızda ayrıntılı bir şekilde anlatmıştık.

4) USR 56K modeminin sürücüsünü http://consumer.3com.com/support/index.html adresinde bulabilirsiniz.

DOS altında yazıcının sisteme tanıtılması

Selam Superchipman, benim makinemde Win95 yüklü idi ve DOS ortamında çalışan bir programdan Hp690C model yazıcıyla çıktı alabiliyordum. Daha sonra makineme Win98 yükledim. Ama DOS ortamında çalışan programımdan çıkış alamıyorum. Sadece bu değil, şu komutu yazdığımda da Printer'dan çıkış alamıyorum. copy autoexec.bat lpt1: Windows 98'de Print işlemlerinde sorunum yok. Ama DOS'da iken çıkış alamıyorum. Yazıcının en son dosyalarını HP'nin sayfasından çekerek tekrar yükledim, başka bir model yazıcı olarak tanıttım, ama gene de çıkış alamadım. Bir denemem daha oldu; Win98 açılırken F8 tuşu ile kesip sadece DOS Prompt'unda makinemi açtım ve yukarıda yazdığım komutu yazarak çıkış almaya çalıştım, gene alamadım. Windows 98 kullanırken DOS ortamından çıkış alabilmek için ne yapmak lazım? (Alınabiliyor mu).

Bir sorum daha olacak; Windows 98'de tarih/saat ayarlarım hep bir saat geride gözüküyor, BIOS'tan ise saat ayarlarım düzgün çıkıyor, her defasında saati düzeltmeme rağmen makineyi kapatıp açtığımda saatin 1 saat geride olduğunu görüyorum, sanki ileri ve geri saat uygulamasını algılamıyormuş gibi davranıyor, Windows 98 İngilizce ve bölgesel ayarlarımda Türkiye gözüküyor (tarih saat dilimi dahil), ilginize çok çok teşekkür eder, mutlu çalışmalar dilerim.

"Dünya elinizin altında"
Translator
Çeviride zaman kazanın!
Bilgisayar destekli çeviri sistemi
Translator
çeviri
İngilizce metinleri Türkçe' ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MS WORD altında) etkileşimli çevirin zaman kazanın...
220 $
İnternet'te Türkçe sörf yapın!
İngilizce'den çeviri yapan WEB gösterimcisi
Translator
WEB Gösterimcisi
Eğer İngilizceniz İnternet'te sörf yapmaya yeterli değilse sizin için WEB sayfalarını anında Türkçe'ye çeviren ilk ve tek program.
170 $
iki programa birden sahip olmak isteyenlere
% 20 indirim ve
VISA ile 2 taksit
Bilsag
Tel: 0(312) 441 48 34 - 439 28 50Fax: 439 93 47
e-mail:bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr
Adres: Ahmet Mithat Efendi sokak 22/1 Çankaya / Ankara
Bilişim'99 fuarı 2. salon 228 nolu standdayız

CHIP Merhaba, ilk önce yapmanız gereken sisteminiz açılırken F8 tuşu ile kesip sadece komut istemi seçeneğinden yazıcının DOS kurulum disketlerini çalıştırmak. Yazıcı kendisini komut dosyalarına tanıttıktan sonra kullandığınız programa elinizdeki yazıcıyı tanıtmalısınız. Dikkat etmeniz gereken bir konu ise, yazıcınızın orijinal kurulum disketini yüklemeniz. Yazıcının kendisini yükleyip yüklemediğini komut satırlarına bakarak anlayabilirsiniz. Windows 98'deki saat ayarı için isterseniz adım adım bir kontrol edelim. Öncelikle denetim masasından bölgesel ayarlarına girip Türkiye seçeneğinin işaretli olmasına dikkat edin. Sonra denetim masasındaki tarih ve saat ikonuna çift tıklayın. Burada geçerli saat diliminin GTB yaz saati olmasına dikkat edin. Saat dilimi seçeneğinde ise GMT+02:00 Atina, Istanbul, Minsk ayarlı olmalı ve gün ışığından yararlanma değişimlerinde "Saati otomatik olarak ayarla" kutucuğu da işaretli olmalı. Bu işlemleri yaparsanız, saat özelliklerini tam olarak ayarlamış olursunuz.

Microsoft Outlook'ta posta ayarları

Saygıdeğer Chip Dergisi çalışanları, benim sorum Microsoft Outlook ile ilgili. Sorun yaşadığım için bu Mail'i Hotmail'den gönderiyorum. Internet Explorer'ı kullanırken buradan Mail göndermeye veya posta okumaya çalışsam hemen bağlantım kesiliyor ve kendi kendine bağlanmaya çalışıyor. Sanırım sorun Hesaplar (Accounts) isimli bölümden kaynaklanıyor. Outlook'u ilk açtığımda bu hesaplar penceresi karşıma çıktı ve mecburen ne olduğunu bilmeden, bana göre doğru olan verileri belirttim. Fakat sonradan bunların doğru olmadığını gördüm. Çünkü ben STMP (yanlış olabilir) Server'ı yerine en sonunda diğerlerine bakarak "ldap.yahoo.com" yazdım. Fakat yine de bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Buralara ne yazmam gerektiğini veya nasıl düzelteceğimi bana Mail ile gönderir veya derginizde bununla ilgili bir yazı yayınlarsanız sevinirim.
Yayın hayatınızda başarılar.

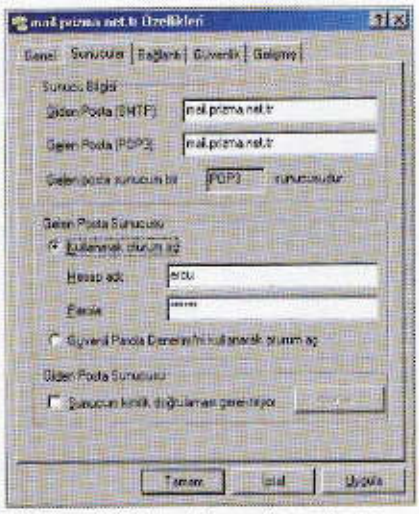

Microsoft Outlook'ta mail ayarlarını bu pencereden yapabilirsiniz.

CHIP Merhaba, Microsoft Outlook'taki ayarlar ile fazla oynamışsınız. Bunları düzeltmek için yapmanız gereken tek şey araçlar kısmından Hesaplar bölümüne girip Posta seçeneğinin özelliklerine bakmak. Buradan da bağlantılar seçeneğinden Internet Explorer veya başka çevirmeleri kullanarak bağlanın. Bu işlemleri yaparsanız Microsoft Outlook'unuz eski haline dönecek ve Mail'lerinize bakarken bağlantınızı kesmeyecektir. STMP ve POP3 Server'larına aldığınız Mail Account'unun Server adresini yazmalısınız. Örneğin Superonline'dan bir mail adresiniz var ise, bu Server'lara mail.superonline.com yazmanız yeterli.

DOS altından

CD-ROM sürücü tanıtımı
Merhaba, ben 1997'nin ilk ayından beri düzenli olarak derginizi takip ediyorum. Size bir sorum olacak: Benim MS-DOS altında bir problemim var. Bilgisayarımda 3.2 GB'lık iki harddisk var. MS-DOS'da çalışırken sadece C 'yi tanıyor. D'yi ve E'yi (CD-ROM) tanımıyor. CD-ROM'un disketten sürücüsünü yüklediğimde ise bu sefer C'yi tanıyor, fakat D'yi CD-ROM olarak görüyor. Yani ikinci sabitdiski tanıtamıyorum. Amacım hem C'yi hem D'yi hem de E'yi (CD-ROM) MS-DOS altında tanıtmak. Bunun için ne yapmalıyım? Yardımcı olacağınıza inanıyor, cevabınızı bekliyorum.
Şimdiden teşekkürler....

CHIP Merhaba, size tavsiyemiz C olan sabitdiskinizi Jumper ve BIOS ayarlarından Primary Master D harfini alan sabitdiskinizi Primary Slave ve CD-ROM'unuzu Secondary Master olarak tanıtmanız. Daha sonra da makinenizi Windows 98 açılış disketi ile açın ve açı-

lışı CD-ROM desteği ile yap seçeneğini işaretleyerek devam edin. Bu işlem DOS ortamına CD-ROM'unu tanıtıyor ve çalışır hale getiriyor.

Voodoo2 ekran kartları hakkında bilgi

Sevgili Chipman, benim Pentium 200MMX, 64 Edo RAM, Tx Main Board, 24x CD-ROM, Awe 64 ses kartı, 33600 modem, 4 MB S3 Virge ekrankartı ve TV kartım var.

1) Bu PC'yi Upgrade etmek istemiyorum ve ona 3dfx taktırmak istiyorum. Voodoo2'leri takarken S3'ü çıkarıp sadece 3Dfx (mesela Diamond Monster II, 12 MB) i mi takmam gerekiyor ya da bu ikisini de aynı anda mı kullanmak zorundayım?

2) 'SLI ' kablosu ne işe yarar?

3) Sizce 16 MB PCI bir Banshee benim PC'me uyar mı? Performans olarak 12 MB'lık Diamond Monster daha mı iyidir?

CHIP Merhaba, eğer sisteminize bir Voodoo2 kartı takacaksanız, ekran kartını çıkartamazsınız. Bunun nedeni PCI slota takılan Voodoo2'lerin kasanın dışından bir kablo ile ekran kartına bağlanması ve monitör kablosunu Voodoo2 kartının diğer girişine takılması. Yani kısaca Voodoo2 kartları bir ekran kartı ile birlikte çalışmak zorundalar.

SLI kablosu 2 adet Voodoo2 kartını birbirine bağlamaya yarar. Var olan bir Voodoo2 kartıyla aynı özelliklere sahip bir Voodoo2 kartı daha alırsanız, SLI kablosu ile bu iki kartı birbirine bağlayabilirsiniz. Burada da bir ekran kartına ihtiyaç var.

16 MB Banshee ve Voodoo2 kartı birbirinden farklı kartlar. Banshee kartını alırsanız, bir ekran kartına gerek duymazsınız. Çünkü 3Dfx desteğinin yanında bu kart aynı zamanda da bir grafik kartı. Bizce tercihinizi Banshee kartından yana kullanmanız en akıllıca seçim olacaktır.

Windows'un yeniden kurulumu

Selam Superchipman. Manisa da oturuyorum. İyi bir Internet kullanıcısıyım ve 5 yıldır bilgisayar kullanıyorum.

Benim PII 64 MB bir bilgisayarım var. 2 hafta önce arkadaşımla Multiplayer yapıyorduk. Ağdan bazı ayarlarla oynadım ve bilgisayarım tekrar başlatmamı söyledi ve ben de OK dedim. Sonra bilgisayarım açıldı ve sistem.ini diye bir dosyanın silinmiş olduğunu söyledi Bilgisayarım aygıtıyla bağdaştırılamaz diyor ve zviised386 diye bir yazı. Devam etmek için bir tuşa basınız diyor, basıyorum, 2 dakika beklemeden sonra açılıyor. Sorunum bu, pek de büyük bir sorun değil, ama sorun sorundur ve bana bu konuda yardımcı olursanız sevinirim. Ayarlardan Network ayarlarıyla oynadım, bunu da belirteyim. Bir şey daha soracağım. Windows'u yeni baştan yüklemek istiyorum ya da silinen dosyaları tekrar yerine koymak istiyorum, ayrıntılı bir şekilde anlatırsanız sevinirim. Internet'ten çektiğim güzel şeyler var. Onları tek bir dosya altında topladım ve silinmelerini istemiyorum. Windows'u baştan kurarsam 32 bit ayalarını nasıl yaparım? 4 gün içinde 3 kere mavi ekran çıktı. Windows'u tekrar nasıl kurabilirim? Bilgisayarcıya para vermekten bıktım, onun yaptığı şeyi ben de yapabilirim herhalde. Sorularıma cevap verirseniz çok sevinirim, şimdiden teşekkürler.

CHIP Merhaba, sanırım ağ komşularının özelliklerini biraz fazla karıştırmışsınız. Ağ komşularını kullanmak için ilk önce yapmanız gereken Ethernet kartınızı sisteminize tanıtmaktır. Bundan sonra ağ komşularının özelliklerinden, tanımlama seçeneğinden çalışma grubuna bir ad vermeniz gerekiyor. Bu verdiğiniz ad bağlayacağınız diğer makinenin çalışma grubu ile aynı olmalı. Bunları yaptıktan sonra dosya ve yazıcı paylaşımı seçeneğine girip oradaki iki kutuyu işaretleyin. Eğer ağ üzerinden örneğin Quake oynamak istiyorsanız, o zaman yapılandırmadaki Ekle seçeneğini tıklayıp iletişim kurallarından Microsoft için IPX/SPX protokollünü eklemelisiniz. Tüm bunları yaptıktan sonra geriye kalan tek şey makinenizi kapatıp açmanız. Windows'unuza format atmadan yeniden kurmak için çeşitli yöntemler var. Bu yöntemlerden bir tanesini size adım adım anlatalım. Önce Windows'da bir açılış disketi yaratın. Sonra Windows98 Cap dosyalarını sabitdiskinizin bir klasörü altına kopyalayın. Oluşturduğunuz açılış disketini disket sürücüsüne takın ve makineyi kapatıp disketten açılmasını sağlayın. DOS komutuna geçtikten sonra C'nin altındaki komut dosyalarını silin. Sonra Windows ve Program Files klasörlerini yeniden adlandırın (C:\ rename Windows A ; C:\ rename Progra~1 B). Bunu yaptıktan sonra Windows Cap dosyalarının olduğu klasörün içine girip kurulumu başlatın. Windows'unuzu yeniden kurduktan sonra A ve B olarak adlarını değiştirdiğimiz eski Windows ve Program Files klasörünü size gereken bilgileri kopyaladıktan sonra silin. Windows 98'i kurduktan sonra Start menüsünden Donatılar seçeneğine girip sistem Araçlar klasöründen sistem dönüştürücüsünü çalıştırıp Fat16 olan sisteminizi Fat32'ye çevirebilirsiniz.

AMD işlemciler ile anakartların uyumululuğu

Öncelikle böyle kapsamlı bir dergi çıkardığınız için size teşekkür ederim.

1-) Ben bilgisayarıma 500MHz hızında bir AMD K7 işlemci takmak istiyorum. Fakat bu işlemcinin nasıl bir anakart kullandığını bilmiyorum. Bu konuda beni aydınlatırsanız sevinirim.

2) Benim bilgisayarımda 32 MB RAM var. Eğer bilgisayarıma AMD K7 500MHz veya Intel Pentium 2400MHz hızında bir işlemci takarsam RAM'i kesinlikle yükseltmem gerekir mi?

3) Bilgisayarımdaki anakart Asus TX 97-E Smart Board, bu anakarta AMD K6-3 işlemci takılır mı? Bu sorularımı cevaplandırırsanız sevinirim ve başarılarınızın devamını dilerim.

CHIP Merhaba,

1) AMD K7 işlemcileri ile yeni bir yapılandırmaya gitmesinden dolayı (Bu işlemciler Slot-A denilen bir yuvaya takılıyor) eski AMD destekli anakartlarda çalışmamakta. Yalnız sonbahara doğru Asus, Gigabyte, MSI veya FIC gibi tanınmış anakart üreticileri VIA ve ALI Chipset'li yeni modelleri ile bu işlemciyi destekleyecekler.

2) RAM'inizi kesinlikle yükseltmeniz gerekmiyor, ama daha hızlı bir sistem elde etmek için artık standart hale gelen 64 MB RAM kullanmanız sizin açınızdan iyi olur.

3) Asus TX 97-E anakartına MMX işlemci dışında bir AMD K6-3 işlemcisi takılamaz. AMD K6-3 işlemci için ayrı bir anakart almanız gerekiyor (Örneğin:Ali, Via veya Sis Chipset'li anakartlar).

CHIP Club

Chip Club'ın, Chip CD'sinde yayınlanan ürünlerinden sizler için seçtiklerimiz... Sadece Chip Club üyelerine değil, tüm okurlara açık! Chip Club'ın avantajlı ürün fiyatlarından yararlanmak isteyenlerin kaçırmamaları gereken bir fırsat. Chip Club'ı dergiden ve daha geniş ürün yelpazesiyle Chip CD'sinden takip edebilirsiniz...

FLY VIDEO

Saniyede 30 kareye kadar sürekli AVI dosyası yakalayabilme ve tek kare görüntü yakalayabilme özelliği, görüntü aktarma ve kopyalama özelliğini içerir. FM Radio PCI BUS, TV TUNER U.K. (BT 878 Capture) 1 yıl garantili

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 65$+KDV
OKUR FİYATI 69$+KDV

FLY VIDEO 98

Saniyede 30 kareye kadar sürekli AVI dosyası yakalayabilme ve tek kare görüntü yakalayabilme özelliği. Görüntü aktarma ve kopyalama özelliğini içerir. PAL B/G+FM U.K. 1 yıl garantili

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 75$+KDV
OKUR FİYATI 79$+KDV

SONY MULTISCAN 500PS 21"

- Profesyoneller için Sony Trinitron monitör.
- 85 Hz'de maksimum çözünürlük 1600x1200 dpi.
- Bozulmayan görüntüler için "Geliştirilmiş Dijital Multi-scan".
- Işık yansımalarını önlemek için yeni AR.t kaplama.
- Beamlanding Correction ile daha iyi ekran bütünlüğü, kullanımı kolay On-Screen Display menüler.
- Windows95 altında tak ve kullan özelliği.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 1325$+KDV
OKUR FİYATI 1330$+KDV

SPEED COM EXTERNAL MODEM

56 Kbps hızında en yüksek performans, Rockwell Chipseti, ISA ve PCI Bus seçenekleri, 56K modellerinde v90 teknolojisi, Full-duplex Speakerphone Sound Card (FDSP), MNP5 veri sıkıştırma protokolü ile en yüksek hızda transfer.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 62$+KDV
OKUR FİYATI 64$+KDV

SPEED COM INTERNAL MODEM

56 Kbps hızında en yüksek performans, Rockwell Chipseti, ISA ve PCI Bus seçenekleri, 56K modellerinde v90 teknolojisi, Full-duplex Speakerphone sound card (FDSP), MNP5 veri sıkıştırma protokolü ile en yüksek hızda transfer.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 24$+KDV
OKUR FİYATI 25$+KDV

KABLOSUZ MOUSE

PS/2 arayüzünü kullanan KF, 304 MHz'de 360 derece, 3 metre mesafede çalışabilmektedir. Çıkış gücü 1mw olan 3 kalem pil ile çalışan KF için herhangi bir yazılım gerekmemektedir (Plug&Play). Tüm PC'ler ile uyumlu çalışan KF Windows95 ve 98 ile de uyumludur.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 38$+KDV
OKUR FİYATI 42$+KDV

CD STORAGE 48

48 adet CD kapasiteli CD çantası, fermuarlı.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 8$+KDV
OKUR FİYATI 10$+KDV

VİOLE ANTI-GLARE

Yansıyan ışıkları %95 oranında yok ederek görüntünün okunmasını kolaylaştıran ekran filtresi... %60 oranında ultra-viyole, %70 oranında X ışınlarını (0.5 A°) absorbe eder. Statik elektrik yükünü maksimum seviyede elimine eden filtre, yansımalardan rahatsız olan, uzun süreli kullanıcılara tavsiye ediliyor.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 34$+KDV
OKUR FİYATI 36$+KDV

VİOLE PROFESSIONAL

Anti-glare ve Double-glass model monitör filtrelerinin tüm özelliklerini taşıyan, hem %95 yansımasız hem de monitörün içinden gelen ultra-viyole ve X ışınlarının etkilerini %99.9 absorbe eden ekran filtresi... Statik elektrik yükünü maksimum seviyede elimine eden filtre, uzun süreli kullanıcılara tavsiye edilen en ileri model.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 59$+KDV
OKUR FİYATI 63$+KDV

INFRARUJ DATA LINK

IR-Da 1.0 standardını kullanan ve PC, Notebook, Organizer, yazıcı ve diğer cihazlar (kamera gibi) arasında iletişimi sağlamakta. Windows 95 ve 98 uyumlu. 115.100 bps hızında ve RS232 seri port ile bağlanmakta.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 42$+KDV
OKUR FİYATI 46$+KDV

KAMPANYA

ÇEVİRİ

Ingilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (Windows ve MS-Word altında, etkileşimli) çevirip zaman kazanmak isteyenlere... Çeviri programının en gelişmiş versiyonu.

WEB GÖSTERİMCİSİ

ingilizce'niz yeterli değil, ama yine de Internet'te surf yapmak istiyorsunuz... İngilizce Web sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program..

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 290$+KDV
OKUR FİYATI 295$+KDV

İki Ürünü alana Mustek Scan Express 6000P Scanner Hediyeli

CHIP CLUB ÜRÜN SİPARİŞ FORMU

Adı: _____ Soyadı: _____

Teslimat adresi: _____

_____ Posta Kodu: _____

Tel:( ) _____ Faks:( ) _____

CHIPClub üye numarası: _____

Tarih: _____ İmza: _____

KREDİ KARTI ÖDEMELERİNİZ İÇİN AŞAĞIDAKİ BÖLÜMÜ DOLDURUNUZ.

☐ VISA ☐ MASTER

Kart No. _____

Son kullanma tarihi _____

Tarih _____

İmza _____

Ödeme şekli: ☐ Banka havalesi ☐ Genel toplamdaki miktarın kredi kartı hesabımdan alınmasını istiyorum

Sipariş verilen ürün	Fiyatı
Genel toplam:	

FATURA BİLGİLERİ

Vergi Dairesi .....

Vergi No: .....

Banka hesap numaralarımız:

Vogel Yayıncılık Ltd. Şti. - İstanbul

- Osmanlı Bankası Levent Şb. Hesap No: 337655-353
- Garanti Bankası Etiler Şb. Hesap No: 6201106-9
- Yapı Kredi Bankası Levent Şb. Hesap No: 1028680-7
- İş Bankası Levent Şb. Hesap No: 774027

Posta Adresi:
Zincirlikuyu Cad. Piyalepaşa Bulvarı Ün işmerkezi No:231/3
80380 Kasımpaşa -İSTANBUL
Telefon: (212) 297-1724 pbx. **Fax:** (212) 297-1733

*Ürünler kargo ile teslim edilir. Kargo ücreti alıcıya aittir.

Intel TX anakart 25$, 2 adet Pentium 166 MMX CPU tanesi 25$'dan satılıktır.
Not: Kargo ücreti alıcıya aittir.
Tel: (232) 228 70 16-227 68 02
Özkan Yanık

P 120, Intel 82430 VX anakart, 16 MB EDO RAM, 1.2 GB Seagate Hdd, 8X Aztech CD-ROM, 14" Mitac monitör, 16 Bit ses kartı, 2 MB ekran kartı, 1.44 Floppy, klavye, Mouse-Pad, Win 95 Tr, Office 97 Tr, Fiyatı: 275$.
Tel: (532)768 82 58 - (312) 213 01 04
memoada@yahoo.com
Mehmet Adacık

P 233, 64 100 MHz SD RAM, 15" Escort monitör, 4 MB ekran kartı, ses kartı+650 Voice Wavetable (Software), 56k v90 Kflex modem, Fly 98 TV kartı+Decoder programları, 3.2 MB Westerndigital Hdd, diğer parçaların tümü Escort. Fiyatı 750$.
Tel: (246) 218 61 50-339 49 23
Onur Elmas

Intel PII 350 MHz CPU, 64 MB SD RAM, BX Usb Mainboard, Asus AGP V 3000 TV In-Out ekran kartı, 3.2 GB Qaunturn Hdd, Creative uzaktan kumandalı 40 hızlı CD okuyucu, uzaktan kumandalı kamera girişli TV kartı, radyo kartı (anteni ile), ses kartı, hoparlör, 56K Fax/Modem, 14" 5 yıl garantili dijital Hansol monitör, şu anda Internet bağlantısı hazır (Türkiye'nin her yerinden 145 no'lu telefonla), Windows 98, Office 97, AutoCAD R14, basit oyunlar, bütün parçaların en az 5 ay daha garantisi vardır. Fiyatı:1200$.
Tel: (312) 446 59 97
Fax: (312) 446 79 14
e-mail:yetiskin@turnet.net
Mustafa

Uygun fiyatlı TV kartı arıyorum. Cine5 uyumlu olması benim için çok önemli.
selman20@hotmail.com
Selman Keleş

200 MMX, 32 EDO RAM, 1.2 GB Hdd Fujitsu, AT kasa, 40X Cyberdrive CD-ROM sürücü, 4 MB ekran kartı ve 3Dfx kartı, Soundblaster 64 PCI (Live Value), 33.600 Apache faks/modem, 14" SVGA monitör, klavye, WinBest Aztech Mouse 6 tuşlu, 240 Watt Hoparlör, BT 848 Tekram M205 TV kartı, 1.44 MB Floppy. Fiyatı: 550$
kemal@euroweb-tr.com
Kemal Aydın

P 166 MMX, 48 MB RAM, 2.5 GB Hdd, 32X CD-ROM, yeni 56.6 Motorola Fax-Modem, yeni 8MB ekran kartı, yeni 12 MB Diamond 3Dfx hızlandırıcı, 16 Bit ses kartı, 1.44 Floppy, 14" monitör, Win 98 klavye, Win+Plus 98 Tr ,Office 97 Tr, hoparlör, ekran filtresi, az kullanılmış
Tel: (312) 346 60 31
z.zafer@superonline.com
Zafer Erenler

Intel 430 VX anakart, Cyrix6x86 CPU, 32 EDO RAM, 2.1GB Hdd, 32 hızlı CD-ROM, Real Vision TV-Video-ekran kartı, 16 Bit Yamaha ses kartı, Floppy, kasa, toplam 350$'a satılık.
Tel: (258) 241 36 00
omerverdi@usa.net
Osman Murat Erverdi

P233 MMX, 413TX 512K anakart, 64 SD RAM, 2.1 Seagate Hdd, 1.44 Floppy, 32X Creative Infra CD ROM, 4 MB ekran kartlı Pixel View TV, FM, Teletext, U.K., 3D destekli kartı, Awe 64 ses kartı, 56 K Motorola Fax-Modem, 100 W amfili Speaker, 14" Vestel Dijital monitör, Mouse, Q klavye, mikrofon. İhtiyaçtan dolayı 900$.
Tel: (542) 434 87 87
muslumdogan@hotmail.com
Müslüm Doğan

Sahibinden satılık Asus TX 97 anakart, AMD K6 300 MMX işlemci, fan, hepsi birlikte sadece 100$ Son fiyat anakart kitapçığı ve CD'si ile beraber kutusunda.
Tel: (262) 321 95 66 (22:00'den sonra)
hamdido@yahoo.com
Hamid Asım Çökren

P-200 ya da P-233 işlemci arıyorum. Lütfen tek parça olarak işlemci satmak isteyenler benimle irtibat kursun.
Tel: (532) 215 05 11
aturgut@superonline.com
Ahmet Turgut

PII-C433 işlemci, Abit Bh6 anakart, 64MB SD RAM, 4.3 Seagate Hdd, 16 MB Creative Riva TNT2 ekran kartı, 32X Mitsumi CD-Driver, 16 Bit ses kartı, 56K Fax/Modem, 14" monitör, Floppy, klavye, Mouse, ATX Kasa, Win 98 TR, Office 97 Tr, Norton AV5 ve dolu program. Bilgisayar 1 aylık. Fiyatı: 1050$.
Tel: (532) 548 56 80
emre03@yahoo.com
Emre

PII-350 CPU, BX Mainboard, 4 MB S3 ekran kartı, 4.3 GB Hdd, 17" monitör, 96 MB RAM, 32X Toshiba CD-ROM, 6r 2w 2r&w Philips CD Writer, Creative ses kartı, Miro 6+848 Chip'i TV kartı, ATX kasa, klavye HP, Mouse, güçlendirilmiş hoparlör, 56 Kps VS Robotics modem, APC UPS.
Tel: (212) 282 94 29
e-mail:
tahsindogan@ turk.net
ICQ: 13834836
Tahsin Doğan

P 233 MMX, TX anakart, 32 MB SD RAM, 2.5GB Quantum Hdd, 14" monitör, 2 MB S3 Virge+4 MB Diamond Monster 3Dfx grafik hızlandırıcısı, 24x CD-ROM, 16 bit ses kartı, 56.600 bps Fax-Modem, klavye, Mouse, her şey dahil: 900$.
Tel: (212) 242 84 96
Doğan Güngör

Pentium 200 MMX, 512 Cache Tx Board, 16 MB EDO RAM, 3.2 GB Seagate Hdd, 2 MB S3 Virge Dx, 16 Bit Sound Blaster ses kartı, 120 Watt Sata hoparlör, Samsung Syncmaster400b 14" monitör, 33.600 Rockwell modem, Creative 32X Infra CD sürücü, Mini Tower kasa, A4 Tech Mouse, Floppy, Q klavye, 700 $. ykpinar@hotpop.com
Yasin Karapınar

Satılık bilgisayar, TX Board, Intel Pentium 200 MMX CPU (garantisi yeni bitti), 32 MB SDRAM (garanti bitimine 1 ay var), 14" Samsung monitör, 56K Rockwell modem (sıfır), radyolu Zoltrix ses kartı, Slim kasa, S3 ekran kartı, 850 MB Hdd (Quantum), 10X Aztech CD-ROM, 1.44 Floppy, Mouse, klavye, Speaker, mikrofon. Fiyatı: 400$.
Tel: (212) 642 03 30
Suayb Tozmaz

Pentium 100 bilgisayar, 14" 0.28 monitör, Intel Endavour Mainboard, 16 MB RAM, 1.2 Western Digital Hdd, Sound Blaster 16 ASP ses kartı, 8x Octec CD sürücü, 1 MB S3 Trio 64 ekran kartı, 1.44" disket sürücü 300$, USR Sporster 33.600 Internal Fax-Modem kartı 30$, 2.1 Quantum Fireball Harddisk 60$.
Tel: (542) 621 65 43
seyalcin@superonline.com
Serdar Yalçın

Pentium II-400, 64 MB SD RAM, 4.3 GB Quantum Hdd, 40X Philips CD-ROM, 56.000 Rockwell Fax-Modem, 1.44 MB Floppy, klavye, Mouse, ATX kasa, Sound Blaster PCI 64 Creative ses kartı, 160 Watt hoparlör, 4 MB S3 Trio 3D\2X ekran kartı, Tomato Via Bx anakart, 15" Vestel MPRII monitör. Fiyatı:1250$.
Tel: (312) 480 1310 (20:00'den sonra)

Sahibinden 200 MMX Intel CPU, Tomato Via (1 SD RAM+4 EDO RAM yuvası) anakart, kitapçık, 2x8 MB EDO RAM, Diamond 4 MB PCI 3D ekran kartı+CD'si, Mini Tower kasa satılıktır. Fiyatı: 200$.
Tel: (312) 357 71 50 (akşam)
Uygar Hizal

Pentium 166 MMX işlemci, VX Pro II anakart, 2 MB S3 Virge DX/GX PCI ekran kartı, 1.44 MB 3.5" Floppy Driver, 32x CD-ROM Driver, Mini Tower kasa, Mitsumi Mouse, Q TR klavye, mikrofon, 16 Bit Sound Blaster uyumlu 3D ses kartı, 25 adet CD (ekran kartı sürücüleri, ses

kartı sürücüleri, çeşitli program ve dergi CD'leri, MP3 CD'leri, vs..), monitör ve Hdd hariç 400$. PII 450 CPU, Abit BX 6V 2.0 ile takas edilebilir.
Tel: (262) 641 51 88
cihan_can@hotmail.com
Cihan Can

Pentium 166 MMX, 32 MB RAM, 1 GB Hdd, 8x CD-ROM sürücü, 14,400 Fax Modem, Sound Blaster 16 Bit ses kartı, 2 MB ekran kartı, hoparlör, mikrofon, 14" monitör, klavye, Mouse, 3.5" Floppy Disk, HP 690 C++ renkli Printer. Sadece 650 $.
Tel: (392) 365 14 25-630 10 62
Atlig@compenet.emu.edu.tr

Intel PII 266 işlemci, Tekram Lx M/B, 64 MB SD RAM, 4.3 GB Quantum Fireball Hdd, 32X Creative Infra CD-ROM, Awe 64 ses kartı, 56K V90 USR Fax-Modem kartı, 8 MB Diamond FireGL PRO 1000 ekran kartı (1600*1200 çözünürlükte bile 32 Bit renk derinliği), 15" Sampa monitör, gerekli yazılımlar ve sürücüler... Fiyatı: 1000$.
Tel: (532) 523 89 76
Melih Kavala

AMD K-5 PR 150 (Intel Pentium 150 hızında), 1.2 GB Hdd Intel 430 VX anakart, 14" monitor, 20X CD-ROM sürücü, 16 MB SD RAM, 1.44 MB Floppy, Win95, 33.600 Rockwell Fax-Modem. Fiyatı: 300$ (Pazarlık yapılır.)
Tel: (232) 420 64 09
wormik@wormik.8m.com

Az kullanılmış Pentium 150, 14" NI-LR MPR-II monitör, 4.3 GB Seagate Hdd, 24 hızlı Creative CD-ROM, 128 MB EDO RAM, Intel VX Mainboard, 33.600 USR External Modem, Yamaha 16 Bit ses kartı, 2 MB S3 Trio 64 ekran kartı, klavye + Mouse. Fiyatı: 440$
Tel: (542) 341 22 42
eozar@usa.net
Engin Ozar

P 166 MMX, 16 MB RAM, 2.1 Hdd, 2 MB ekran kartı, 33.600 Zoltrix External Fax-Modem, 24X CD ROM, 16 Bit ses kartı, hoparlör, mikrofon, 14" monitör, Win95, Office 95. Fiyatı: 700$.
Tel: (532) 655 30 02
cemcelikkaya@hotmail.com
Cem Çelikkaya

P 133, 16 MB RAM, 1 GB Hdd, COMPAQ Armada 1130T Laptop. Az kullanılmış. Win95 ve Office 97 yüklü. Fiyatı: 970$.
xenon@artemis.efes.net.tr
Mehmet Serdar Kaymakloğlu

Pentium 166 MMX, 32 MB RAM, 32X CD-ROM, 2.1 GB Hdd, Pixelview TV kartı (Teletext'li), 4 MB ekran kartı (Combo), 16 bit ses kartı (radyolu), 14" monitör yeni kutusunda (garantili). Fiyatı : 500$.
Tel: (212) 258 18 29
bdaylan@optimumtr.com
Ümit Bahadır Daylan

Pentium 233 MMX Vestel Asteo bilgisayar, 32 MB RAM, 2.1 GB Hdd, 24x Creative Infra UK. CD ROM, Creative Soundblaster 16 PPN ses kartı, 14" Vestel monitör, 4 MB S3 Virge DX (375) ekran kartı, 33.600 Voice özellikli Fax-Modem (Speaker Phone) Vestel garantisiyle çok temiz. Fiyat: Anlaşmaya açık.
alperak@netscape.net
Alper Ak

Pentium II 350, Asus P2B 100 MHz anakart, 64 MB 100 MHz SD RAM, 8.4 GB Quantum Hdd, 8 MB V3000 ZX Asus ekran kartı, 15" Digital Hyundai monitör, 3.5 1.44 Floppy Disk Driver, ATX kasa, 48X Creative Infra CD-ROM Driver, Creative Awe 64 Isa ses kartı, 56 K Apache Fax Modem, Aver Media TV Phone 98 (Teletext'li ve radyolu) TV kartı, 260 Watt Escort hoparlör, Mouse, klavye. 2 aylıktır ve 2 sene garantilidir. Fiyatı: 1400$.
TEL: (224) 327 06 49 (Bursa)
Hüseyin Karakuzu

Cyrix 233 MMX, 16 MB RAM, 425 MB Hdd, Tomato TX 98 Board, 24X CD-ROM, 16 Bit Yamaha ses kartı, 4 MB S3 Virge DX PCI ekran kartı, Mini Tower kasa, 1.44 MB 3.5 Floppy, 14" renkli Vestel ekran, 28.8 Pctel Fax-Modem kartı, Mouse, Pad, toz örtüsü, mikrofon, hoparlör, klavye, Win 95 Türkçe, Win 98 Türkçe, Office 97 Türkçe, Photoshop 5 programlar da mevcuttur.
Tel: (312) 361 04 49
Mustafa Yılmaz

890 $'a Diamond Monster 3Dfx Voodoo, Intel Pentium 233 MMX CPU, TX 512 K Main Board, 15" Digital (1024-768) monitör, Creative Infra 32x CD-ROM, 32 MB SD RAM, Creative AWE 64 Sound Blaster, 2.1GB Quantum Hdd, 4 MB Diamond Stealth 3D 2000 Pro VGA, MT kasa, klavye, Mouse.
Tel: (212) 277 75 99-(216) 320 37 38
footbox@hotmail.com
Yasin Çalışkan

Celeron 333 A EX 440 Board, 64 RAM, 6.4 Hdd, ATX kasa, 1.44 Floppy, 16 Bit Creative ses kartı, Fly TV kartı, 56K Datron harici modem (1 yıl garanti), Office 97 Türkçe, Philips monitör 15", klavye, Mouse, Pad, Philips 40X hızlı CD-ROM, 4 MB S3 ekran kartı. Sahibinden satılıktır. Bütün donanım 6 ay garantilidir.
mustafasecgin@superonline.com
Mustafa Seçgin

Uzaktan kumandalı Casio saat var. 45 frekans özellikli, hesap makinesi vardır. Bilgisayar bölümüne yüzde 100 uyumlu bir saatle ilgilenenlerin başvurmaları rica olunur. Kargo masrafı alıcıya aittir. Fiyatı: 50$.
Tel: (414) 315 15 89
abehram@hotmail.com
Abdurrahman Behram

Pentium Celeron 333A, Asus P2L97 Mainboard (BIOS'u Update edilmiştir), 64 MB SD RAM, 8 MB S3 Savage 3D (ASUS V3100) ekran kartı, 3.2 GB Western Digital+1.2 GB Fujitsu Hdd , 14" Vestel monitör, 32X Creative Infra CD-ROM, Speedcom 56K V90 modem, Rockwell 16 Bit 3D ses kartı, Big Tower ATX kasa, Hi-tex hoparlör, Mouse, klavye. Fiyat: 1650$, pazarlık yapılır
aygunal@hotmail.com
Tuna Aygünal

Orijinal lisanslı, kitapçıklı Windows 95 CD. Fiyatı: 50$.
(232) 361 20 72
caglar.erbek@garanti.net.tr
Çağlar Erbek

P 233 MMX, 15" Hyundai (5870) monitör, 32 SD RAM, 2.1 Hdd, 33.600 External Modem, 24X CD, 1.44 Floppy, 4 MB S3 Virge DX, 16 Bit ses kartı, hoparlör, mikrofon, orijinal lisanslı kitapçıklı Win95 veya Win98, klavye, Mouse, 3 adet oyun ve film CD'si, az kullanılmış. Fiyatı: 950$.
Tel: (232) 361 20 72
caglar.erbek@garanti.net.tr
Çağlar Erbek

Normal fiyatından daha ucuza, kullanılmış olabilir, Notebook arıyorum.
Tel: (532) 644 73 70
tuncpetek@hotmail.com
Tunç Petek

Satılık PC! Pentium 166 MMX, 17" Panasonic (0.26) monitör, 64 MB RAM, 16X CD-ROM (Goldstar), 4 GB Hdd, 8 MB ekran kartı (Diamond), Philips TV kartı (Teletext & Capture & Remote Control), 32 Bit ses kartı (Creative), 56K US Robotics Fax-Modem. Fiyatı: 600$.
Tel: (532) 264 04 88
bmete@hotmail.com

PII - 400 CPU, 440 BX Board, 16MB Creative TNT AGP ekran kartı, 10 GB Hdd (Fujitsu), 17" Lite On monitör, Hitachi DVD sürücü, Creative SB LIVE-Value ses kartı, PixelView Bt 878 TV kartı, 64 MB RAM, ATX kasa, 56K Aztech Voice-Fax-Modem, klavye, Mouse, Floppy, 220 Watt Escort hoparlör, Win98 orijinal CD (Not: Makine Escort'tur, kullanım kitapçığı ile beraber).
Fiyatı: 2400$
Tel: (312) 491 03 65
etaskaya@hotmail.com
Ertuğrul Taşkaya

Her ay yeniden!

CHIPuçu Kataloğu

İşinizi görecek bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz.

CHIPucu Kataloğunda Bu Ay

Windows 95
1 Masaüstü Güncellemesi: Alfabetik Sıralama 300
2 Sistem: Ekran Koruyucu Ayarları 300

Windows 98
3 Sistem: Tweak UI ile Sistem Ayarları 301
4 Explorer: Web Görünümünde Artalan 301

Windows NT 4.0
5 Masaüstü: Diyalog Penceresi Rengi 302
6 Sistem: Boot Disketleri Oluşturmak 302

Uygulamalar
7 Word 97: Sık Kullanılan Biçem ve Yazı Tipleri 303
8 Word 97: Binde Simgesi 303

9 Excel 97: Filigran Yazdırmak 304
10 Excel 97: Ayırıcı Renkler 304

11 Word 97: Örnekli Yazıtipi Seçim Penceresi 305

12 Word 97: Makro ile Kesir Yazmak 306
13 Ses Kartı: Mikrofon Yerine Kulaklık 306

14 Word 97: Makro ile Köklü İfadeler Yazmak 307
15 Word 97: Otomatik Şekil Alt Menüleri 307

16 Outlook Express: E-Posta'lan Otomatik Cevaplandırma 308
17 Internet: Kişiye Özel Giriş Sayfası 308
18 Netscape Communicator 4.05: HTML Sayfası Yazdırmak 308

Donanım
19 Sabit Disk: Alan Kaybını Belirlemek 309
20 Ağ: Windows 98'de Ağ Açılımını Hızlandırmak 309

21 Yazıcı: Windows 95'de DOS Altında Yazdırma 310
22 Ağ: Sürücü İsmi Hatalarını Gidermek 310

9/99

1 Masaüstü güncellemesi: Alfabetik Sıralama

Internet Explorer 4.0 masaüstü güncellemesi yüklendikten sonra başlat menüsü içerisinde bulunan kayıtlar Sürükle&Bırak özelliği ile istenildiği şekilde düzenlenebilir. Fakat bundan sonra eklenecek yeni klasörler daha önceden olduğu gibi alfabetik olarak düzenlenmeyecek ve menünün en altına yerleşeceklerdir.

Eski Windows 95'den alışık olduğunuz alfabetik sırayı tekrar elde etmek isteyebilirsiniz. Bunun için ya buradaki klasörleri manuel olarak taşıma yoluyla sıraya koymalı veya Windows 95 Kayıt Düzenleyicisi içerisinde küçük değişiklikler yapmalısınız.

Başlat menüsüne ait alt menülerin düzenleme sırası kayıt düzenleyicisi içerisinde tutulduğu için, sadece ilgili kaydın silinmesi gerekebilir. Gerçi aynı işlemi aşağıdaki adımları izleyerek Kayıt Düzenleyicisi yardımı ile de gerçekleştirebilirsiniz. Bu sayede kısa bir ön çalışma sonucunda başlat menüsünü veya belirli alt menüleri sadece çift tıklama ile alfabetik sıraya göre tekrar düzenleyebilirsiniz.

REG dosyası oluşturmak: Windows 95 Not Defteri'ni (Başlat/Programlar/Donatılar/Not Defteri) çalıştırın ve kutu içerisindeki üç satırı dosyaya yazın. Daha sonra Dosya/Kaydet komutunu çalıştırın, Kayıt Türü olarak Tüm Dosyalar(*.*) biçimini seçin ve dosyayı "progyeri.reg" adı altında herhangi bir klasör (klasör isminde hiçbir şekilde boşluk karakteri bulunmamalı) içine veya Windows 95 masaüstüne kaydedin.

Oluşturulan bu yeni "progyeri.reg" dosyası üzerine iki kere tıklandığı zaman içerisindeki bilgiler Kayıt Düzenleyicisi'ne yüklenecektir. Windows 95'i kapatıp tekrar açtığınızda Programlar klasörü altındaki klasörler alfabetik sıraya göre düzenlenmiş olarak ekrana gelecektir.

Bu sıralama uzun süreli değildir. Programlar içerisine yapılacak eklentiler veya eksiltmeler sonucunda alfabetik sıra tekrar bozulacaktır. Ama bu çok önemli bir sorun değil. "progyeri.reg" dosyasını çalıştırarak ve daha sonra Windows 95'i kapatıp açarak, Programlar klasörünü istediğiniz zaman alfabetik şekilde düzenleyebilirsiniz.

Çeşitli altmenüler için: Başka altmenüleri de aynı şekilde alfabetik olarak düzenleyebilirsiniz. Bunun için üçüncü satırda bulunan "&Programlar" yerine düzenlemek istediğiniz menü ismini girmelisiniz. Buradaki "&" işareti normalde alt çizgi ile tanımlanan bu menüye ait kısayolu belirtiyor.

Aynı şekilde altmenüleri de düzenleyebilirsiniz. Mesela "Başlat/Programlar/Donatılar" altmenüsünü alfabetik olarak sıralamak için Kayıt Düzenleyicisi anahtarını tanımlayan ikinci satırın sonunda bulunan "...&Programlar/Menu" komutu yerine "...&Programlar/Donatılar/Menu" yazmalısınız (Dikkat: ayırma işaretleri ve kelimeler arasında boşluk yok!).

"progyeri.reg" Dosyası İçeriği

```
REGEDIT 4
[HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\ →
CurrentVersion\Explorer\MenuOrder\Start Menu\ →
&Programlar\Menu]
"Order"=hex:
```

"→" simgesi komut satırının aslında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir

2 Sistem: Ekran Koruyucu Ayarları

Ekran koruyucu ayarlarını değiştirmek isterseniz normalde farenin sağ düğmesini kullanarak Windows 95 masaüstünde bir yere tıklar, daha sonra açılan menü üzerinden Özellikler komutunu çalıştırır ve istediğiniz değişiklikleri de Ekran Koruyucu kartı üzerinden yaparsınız. Ayarlar üzerinde çok sık değişiklik yapıyorsanız, daha hızlı olan aşağıdaki yöntemi kullanabilirsiniz.

Kısayol oluşturmak: Farenin sağ düğmesi ile Windows 95 masaüstüne tıklayın ve Yeni/Kısayol komutunu çalıştırın.

Kısayol Yarat penceresinde bulunan Komut Satırı içerisine "rundll32.exe shell 32.dll,Control_RunDLL Desk.cpl,,1" (resim üzerinden de kontrol edin) yazın. İleri düğmesine tıklayın ve Kısayol İçin Bir Ad Seçin kutusu içerisine "Ekran Koruyucu Ayarları" gibi tanımlayıcı bir isim girdikten sonra Son düğmesine tıklayarak yeni kısayolu oluşturun.

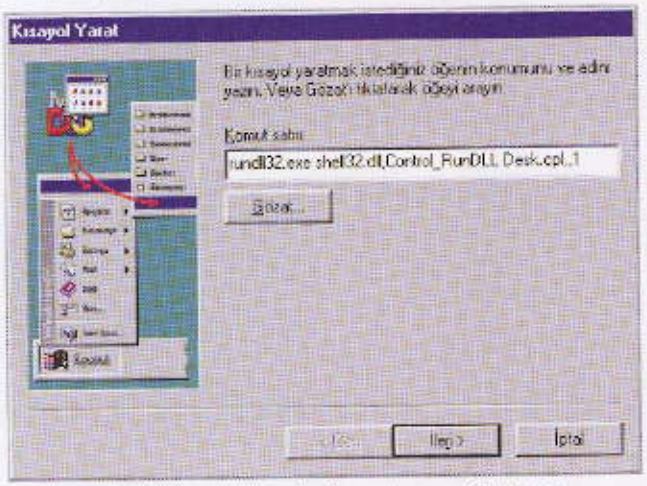

Kısaltma: Bu komut satırını kullanan kısayol ile Ekran Koruyucu'ya ulaşabilirsiniz.

Çift Tıklama Yeterli: Eğer oluşturulan bu yeni kısayol üzerine iki kere tıklayacak olursanız, ekrana Görüntü Özellikleri penceresi gelecek ve Ekran Koruyucu kartı aktif durumda olacaktır. Aynı prensipleri kullanarak bu konfigürasyon penceresinin farklı kartlarına rahatlıkla ulaşılabilecek kısayollar oluşturulabilir.

Artalan kartına ulaşmak için daha önceden komut satırının sonuna yazılan "1" değeri yerine "0" değerini girmelisiniz. Görüntü Özellikleri penceresinde bulunan Görüntü kartına ulaşmak için "2" ve Ayarlar kartına ulaşmak için de "3" değerini girmelisiniz.

3 Sistem: Tweak UI ile Sistem Ayarları

Windows 98 CD-ROM'u üzerinde işletim sistemi ve standart donanımın yanında, çok kullanışlı bir araç daha bulunuyor. Bu aracı "\tools\reskit\powertoy" klasörü içerisinde bulabilirsiniz. Normalde sadece Kayıt Düzenleyicisi içerisinde değişiklik yaparak gerçekleştirebileceğiniz işletim sistemindeki birçok ayarı Tweak UI yardımı ile rahatlıkla yapabilirsiniz. Mesela başlat menüsü içerisindeki alt menülerin açılma hızını, Denetim Masası içerisinde görünmemesi gereken bileşenleri, Boot ile ilgili ayarları veya çeşitli tamir işlemlerini Tweak UI kullanarak rahatlıkla yapabilirsiniz. Kullanışlı olan bu konfigürasyon aracını yüklemek için CD-ROM üzerinde daha önceden verilen klasörü açın ve burada bulunan "tweakui.inf" dosyası üzerine farenin sağ düğmesi ile tıklayın. Açılan menü üzerinden Yükle komutunu çalıştırarak aracın yüklenmesini sağlayabilirsiniz. Bu aracın yüklenme işlemi hatasız olarak sona erdiğinde Windows 98 Denetim Masası içerisinde "Tweak UI" adında yeni bir simge ekrana gelecektir.

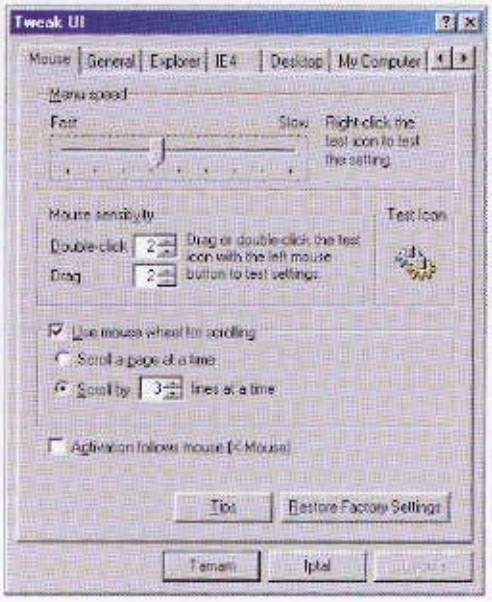

Gizli Hazineler: Şu ana kadar ulaşması çok zor olan sistem parametrelerine Tweak UI yardımı ile rahatlıkla ulaşılabilir.

4 Explorer: Web Görünümünde Artalan

Web sayfası olarak görüntülenen bir Explorer penceresinin sol bölümünde artalan olarak tipik bir Windows bulut resmi bulunur. Artık bu bulut resminden sıkıldıysanız, bu Chipucu'nu kullanarak artalana istediğiniz resmi atayabilirsiniz.

Bu resmi değiştirmek için Windows 98 klasörü altında bulunan Web klasörünü bir gezgin penceresi içerisinde açın. Burada "wvleft.bmp" isminde bir resim dosyası bulunur.

Eğer bu dosya görünmüyorsa, Görünüm/ Klasör Seçenekleri komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencerede Görünüm kartını aktif hale getirin. Gelişmiş Ayarlar kutusu içerisinde bulunan Gizli Dosyalar başlığı altından Tüm Dosyaları Göster seçeneğini işaretledikten sonra yapılan değişiklikleri Tamam düğmesine tıklayarak onaylayın.

Önce güvenlik: Şimdi ilk olarak "wvleft.bmp" dosyasının orijinaline zarar gelmemesi için bir kopyasını oluşturun veya yeniden adlandırın. Paint veya Paint Shop Pro gibi bir grafik programı kullanarak "wvleft" dosyasında değişiklik yapabilir veya bu ismi kullanan yeni bir dosya oluşturabilirsiniz. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, oluşturulacak yeni "wvleft..bmp" dosyasının boyutlarının orijinaline uygun olması gerektiğidir. Orijinal art alan resmi 182x237 piksel büyüklüğündedir.

Yeni "wvleft.bmp" dosyasını kaydettikten sonra meydana gelecek değişikliği herhangi bir gezgin penceresi üzerinde kontrol edebilirsiniz. Meydana gelen değişikliği görebilmek için [F5] tuşunu kullanarak açık olan bir pencerenin içeriğini güncelleyebilirsiniz.

Aynı şekilde klasör isminin altında görünen renkli çizgiye ait "wvline.bmp" dosyasını kullanarak bu resmi değiştirebilir veya isterseniz silebilirsiniz. Gökkuşağı renklerine sahip bu çizgi resmi 168x3 piksel büyüklüğünde.

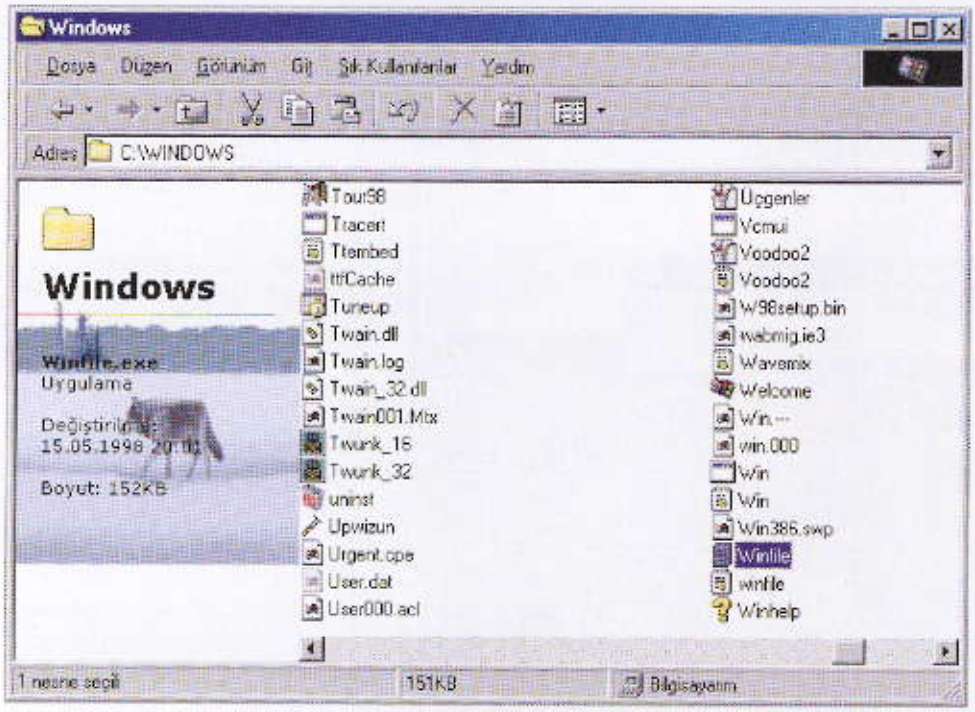

Kişisel: Kullanılan tipik Windows bulutları yerine istediğiniz resimleri kullanabilirsiniz.

5 Masaüstü: Diyalog Penceresi Rengi

Windows NT renk ayarlarında değişiklik yapabilmek için normalde farenin sağ düğmesi ile masaüstüne tıklanır ve nesne menüsünden de Properties komutu çalıştırılır. Ekrana gelen Display Properties penceresi üzerinde bulunan Appearance kartından Windows NT görünümü üzerinde belirli sınırlar içerisinde istediğiniz değişikliği yapabilirsiniz.

Mesela Message Box üzerine tıklayın. Bu şekilde yazı tipini, büyüklüğünü ve rengini değiştirebilirsiniz, ama büyüklük ve renk alanları halen kapalıdır. Display Properties penceresinden yapamadığınız değişiklikleri Windows NT Registry'si içerisinden istediğiniz şekilde gerçekleştirebilirsiniz.

Renkler için: Başlat menüsü içerisinde bulunan "Run" komutunu çalıştırın, Open kutusuna Regedit yazın ve Ok düğmesine tıklayın. Renk ayarları ile ilgili bilgiler "HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Colors" anahtarı altında tutulur. Diyalog pencerelerine ait renk değerleri "Button Face" girişinde tutulur. Bu giriş değerinde değişiklik yapmak için iki kere tıklayarak Edit String penceresini açın.

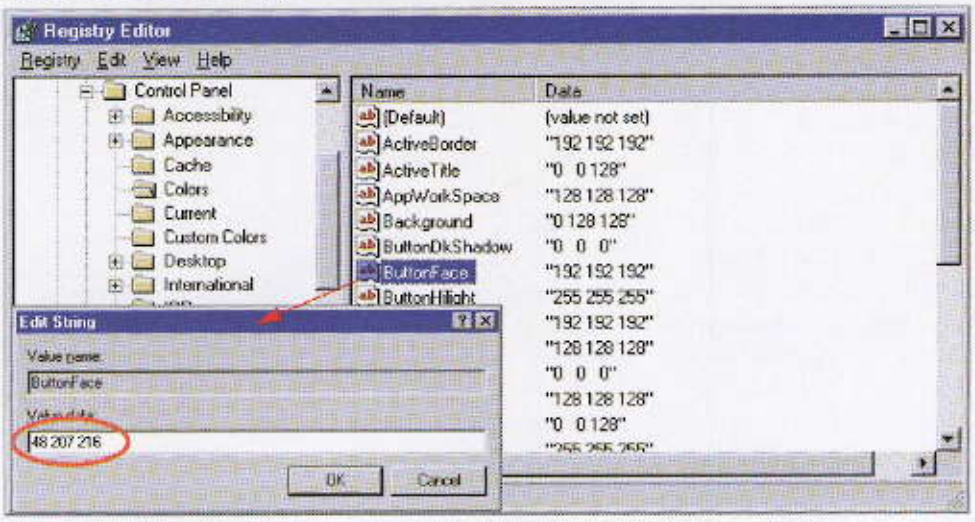

Renklilik: Kullanmak istediğiniz renge ait RGB değerlerini buradan girmelisiniz.

RGB Değerleri: Eğer diyalog pencerelerinde kullanmak istediğiniz rengin kırmızı, yeşil ve mavi renk değerlerini (RGB değerlerini) bilmiyorsanız, bunun için "Display Properties" penceresindeki renk seçimi penceresini kullanabilirsiniz. Appearance kartı üzerinde bulunan iki Color alanından herhangi birine ve açılan liste üzerinde bulunan Other düğmesine tıklayın. Color penceresi üzerinden istediğiniz rengi ve aydınlık değerini seçin. Şimdi aynı pencere üzerinden Red, Green ve Blue'ya karşılık gelen sayısal değerleri okuyabilirsiniz.

Artık Edit String penceresi üzerinde bulunan Value Data alanına elde ettiğiniz sayı değerlerini aralarında boşluk bırakarak, Red, Green ve Blue sırasında girebilirsiniz. Yapılan değişiklikleri onaylamak için OK düğmesine tıklayın ve son olarak Registry Editor'ını kapatın. Yapılan değişikliği görebilmek için aktif olan pencereyi kapatıp açmalı veya Windows NT'yi yeniden başlatmalısınız.

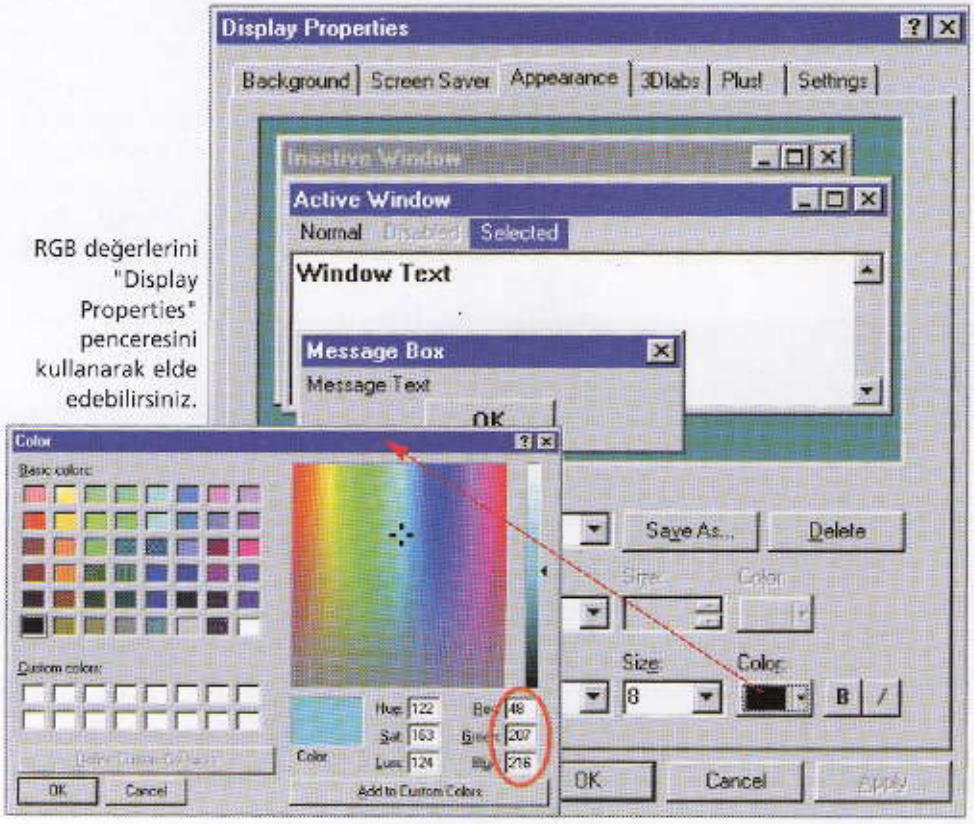

RGB değerlerini "Display Properties" penceresini kullanarak elde edebilirsiniz.

6 Sistem: Boot Disketleri Oluşturmak

Windows NT kurulumu sırasında hazırladığınız açılış disketleri bozulduysa veya kaybettiyseniz, bu disketleri daha sonra rahatlıkla hazırlayabilirsiniz. Tabii ki bunun için Windows NT 4 CD-ROM'una ihtiyacınız olacak. Bu işlem için "1386" klasörü içerisinde bulunan "winnt32.exe" dosyasını kullanabilirsiniz. İlk olarak Start/Run komutunu çalıştırın ve Open kutusu içerisine dosyayı "/ox" parametresi ile girin. Bunun sonunda kurulum programı üç disketi oluşturacaktır.

7 Word 97: Sık Kullanılan Biçem ve Yazı Tipleri

Birçok kullanıcı Word 97 ile çalışırken, çok seyrek olarak üç ya da dört yazıtipinden fazlasını kullanır. Mektup, rapor, faks dokümanı veya yazıcı çıktısı gereken çeşitli dökümanlarda tüm yazı tiplerinin kullanılması zaten mümkün değildir.

Word yazı tipi seçim kutusunun üst kısmında son olarak kullanılan yazı tiplerinin listesini tutar. Ama bu liste bir dahaki açılışta tekrar ekrana gelmeyeceği için, doküman içerisinde farklı yazı tipleri kullanmak istediğinizde tekrar tüm liste ile çalışmak zorunda kalacaksınız. Aynı durum bir farkla, Word'ün "Sık Kullanılanlar" alanı sunmadığı Biçem seçim kutusu için de geçerlidir.

Yeni araç çubuğu oluşturmak: Yazı tipi veya kullanılan biçemi değiştirmek için en hızlı yol, kullanım doğrultusunda yeni bir araç çubuğu oluşturmaktır. Bunun için Görünüm/Araç Çubukları/Özelleştir komutunu çalıştırın. Araç Çubukları kartı üzerinde bulunan Yeni düğmesine tıklayın ve Araç Çubuğu Adı olarak "Yazı Tipleri" verin. Sık kullandığımız Biçemler için de bir araç çubuğu oluşturmak isterseniz, bu sefer isim olarak Biçemler yazabilirsiniz. Tamam düğmesine tıklandığında araç çubukları listesine yeni isim eklenecek ve bunun sonucunda ufak bir araç çubuğu penceresi ekrana gelecektir. Son olarak bu araç çubuğuna kullanılacak yazı tiplerinin eklenmesi gereklidir. Biçemler araç çubuğu oluşturulurken izlenecek adımlar da hemen hemen aynıdır.

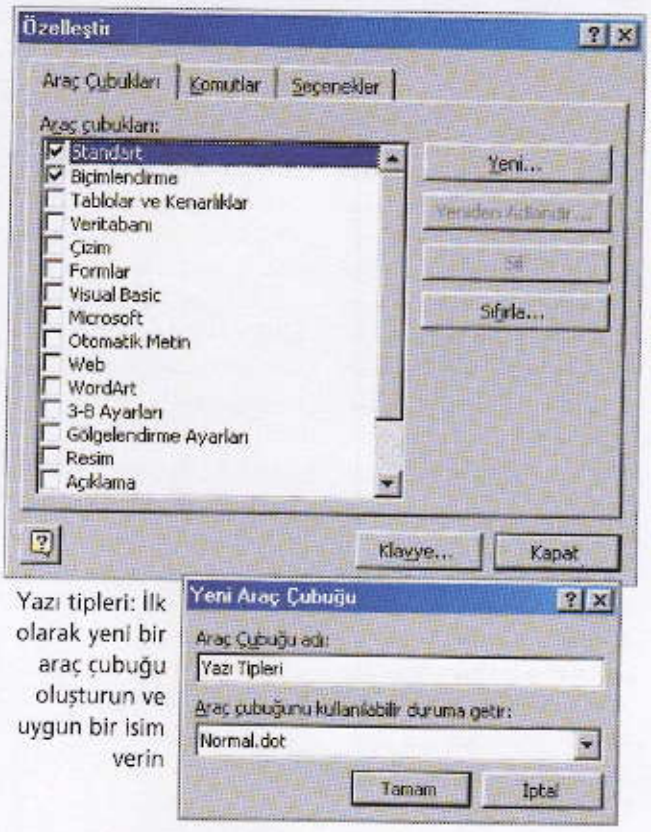

Yazı tipleri: İlk olarak yeni bir araç çubuğu oluşturun ve uygun bir isim verin

Yazı Tipleri Seçimi: Ekrana gelen yeni pencere, oluşturulan araç çubuğunun pencere görünümündeki halidir. Şimdi özelleştir penceresindeki Komutlar kartını aktif hale getirin ve Kategoriler altından Yazı Tipleri grubunu (Biçemler araç çubuğu için de aynı şekilde Biçemler grubunu) seçin. Komutlar listesi içerisinde kullanabileceğiniz tüm yazı tiplerini bulabilirsiniz. İleride araç çubuğu üzerinden kullanmak istediğiniz yazı tiplerinden ilkini Yazı Tipleri penceresi üzerine taşıyın. Aynı şekilde kullanmak istediğiniz birçok yazı tipini bu küçük pencere üzerine taşıyabilirsiniz.

Kullanmak istediğiniz tüm yazı tipleri araç çubuğuna eklendiği zaman Özelleştir penceresini kapatın. Son olarak tamamladığınız araç çubuğunu istediğiniz şekilde yerleştirin. Eğer pencere görünümünü korumak isterseniz, bu pencere büyük bir ihtimalle metni kapayarak çalışmanızı zorlaştıracaktır. Artık listelerle uğraşmadan kullanmak istediğiniz yazı tipine oldukça hızlı şekilde ulaşabilirsiniz.

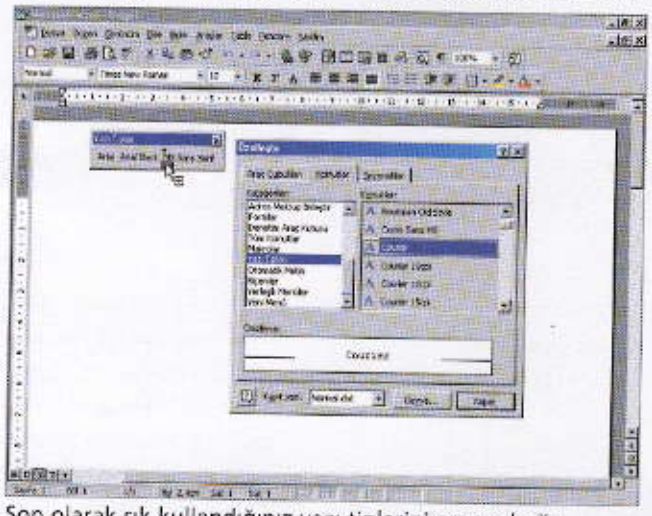

Son olarak sık kullandığınız yazı tiplerini araç çubuğu üzerine taşıyın.

8 Word 97: Binde Simgesi

Bir Word dokümanı içerisine Binde simgesi eklemek için Ekle/Simgeler komutunu çalıştırabilir veya [ALT] [0] [1] [3] [7] tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz. Eğer bu yöntemleri zahmetli buluyorsanız, binde simgesi eklemek için Otomatik Düzelt içerisine eklenti yapabilirsiniz.

Araçlar/Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın ve Değiştirilen kutusunu aktif hale getirin. Şimdi Değiştirilen kutusu içerisine "%" simgesini ve "0" sayısını aralarında boşluk bırakmadan yan yana yazın. Yerine Konan kutusuna tıklayın ve [ALT] tuşu basılı durumdayken sırasıyla [0] [1] [3] ve [7] rakamlarına basın. Binde simgesi [ALT] tuşunu bıraktıktan sonra ekrana gelecektir. Bunun sonunda Ekle ve Tamam düğmelerine tıklayarak binde simgesini de Otomatik Düzelt listesi içerisine ekleyebilirsiniz.

Artık binde simgesini eklemek için menüler arasında dolaşmak veya karakter kodunu ezberlemek zorunda değilsiniz.

Yazım esnasında "%0" karakterlerini girecek olursanız, binde simgesi bunların yerine otomatik olarak ekrana gelecektir.

9 Excel 97: Filigran Yazdırmak

Excel 97 içerisinde Biçim/Sayfa/Artalan komutunu kullanarak istediğiniz resim dosyasını sayfa artalanı olarak atayabilirsiniz. Fakat bu artalan resimleri sadece monitör üzerinde görünür. Dosya/Sayfa Yapısı penceresi üzerinde bulunan Çalışma Sayfası kartı üzerinde Kılavuz Çizgiler veya Satır ve Sütun Başlıkları'nın yazdırılıp yazdırılmayacağını seçme şansınız varken, burada Artalan ile ilgili bir seçenek mevcut değildir.

Excel'i aldatmanın bir yolu mevcut: Yazdırma işlemini başlatmadan önce ilk olarak tüm veri alanını seçin ve Düzen menüsü üzerine tıklarken [SHIFT] tuşunu basılı tutun. Düzen menüsünde Kopyala yerine Resmi Kopyala komutu bulunur. Bu komutu çalıştırın ve ekrana gelen pencereyi Tamam düğmesine tıklayarak kapatın.

Resmi tekrar yüklemek: Şimdi fareyi kullanarak seçili alanın ilk hücresine tıklayın ve [CTRL]+[V] tuş kombinasyonunu uygulayın. Kopyalanmış olan resim şimdi verilerin üzerine yerleştirilecektir. Yazdırma işlemi sona erdikten sonra fare ile tıklayarak resmi seçin ve [DEL] tuşuna basarak tekrar silin.

Filigranlar sayfa üzerinde hafif iz bırakan açık gri renkteki artalan resimleridir. Tablo içerisinde bir filigran kullanmak isterseniz (mesela şirket logosu), siyah beyaz bir resmi, bir resim düzenleme programı kullanarak, daha aydınlık hale getirmelisiniz. Resimdeki siyah yerlerin rengini açık gri ile değiştirdikten sonra resmi yeni bir isimle ve mesela BMP biçiminde kaydedin.

Filigran tanımlamak: Oldukça aydınlatılan bu resmi Biçim/Sayfa/Artalan komutunu kullanarak çalışma sayfasına artalan resmi olarak atayın. Yazdırma işlemini başlatmadan önce daha önce anlatıldığı şekilde Düzen menüsüne tıklamadan önce [SHIFT] tuşuna basılı tutarak resmi kopyalayın. Kopyaladığınız resmi sayfa üzerine yapıştırdıktan sonra yazdırma işlemini başlatabilirsiniz.

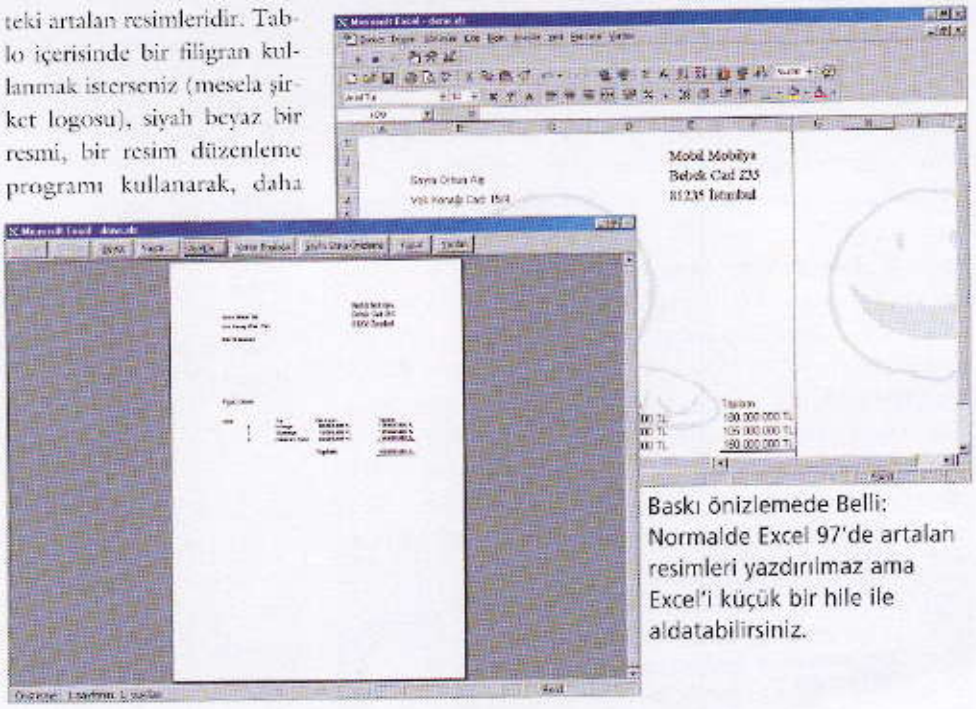

Baskı önizlemede Belli: Normalde Excel 97'de artalan resimleri yazdırılmaz ama Excel'i küçük bir hile ile aldatabilirsiniz.

10 Excel 97: Ayırıcı Renkler

Excel 97 ile beraber formüller içerisindeki hücre bağlantıları ile çalışmak çok daha kolay hale geldi. Mesela içerisinde formül olan bir hücreyi başka bir yere kopyalayacak veya taşıyacak olursanız, Excel formülü bu yeni konuma göre yeniden düzenleyecektir. Çoğu zaman bu otomatik düzenleme gerçekleşmeyecek ve bunun sonunda kopyalanan formül içerisinde farklı hücreler gösterilecektir.

Excel'in yeni versiyonunda bu hücre denetimini yapmak çok kolay. Söz konusu olan hücreyi seçin ve içerisindeki birinci hücre bağlantısına, mesela "B12" üzerine tıklayın. Bu formül içerisindeki hücre bağlantısı mavi renkte görünecektir. Formül içerisindeki bu bağlantının gösterdiği hücre de mavi bir çerçeve içerisinde ekrana gelecektir. Şimdi buradaki mavi kutuyu istediğiniz yere taşıyabilirsiniz.

Renk desteği: Normalde bir formül içerisinde farklı renklerle gösterilen birden fazla hücre bağlantısı bulunur: Formüldeki ikinci hücre bağlantısı ve gösterdiği hücre yeşil renkle, üçüncü bir bağlantı ise eflatun renkle gösterilecektir. Bu renkli gösterim sayesinde formüllerinizi rahatlıkla düzenleyebilirsiniz.

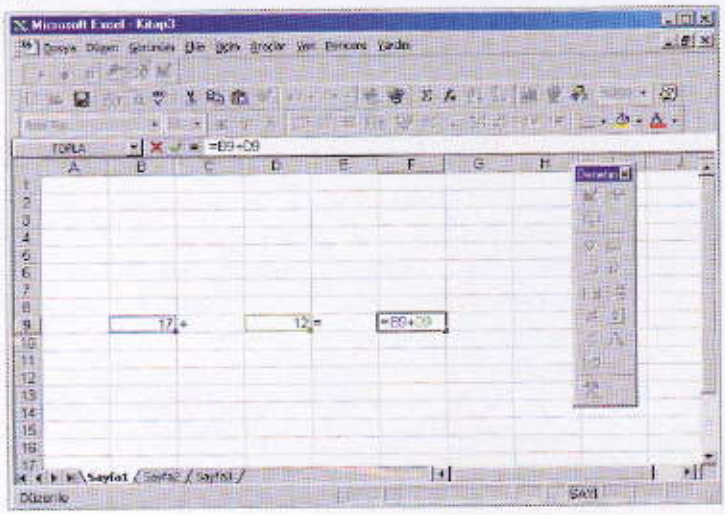

Renk oyunu: Hücre bağlantılarını gösteren çeşitli renkler ile formül düzenlemek çok kolay.

11 Word 97: Örnekli Yazıtipi Seçim Penceresi

Daha önce Word bünyesinde bulunan yazıtipi seçim menüsünün ne kadar gerekli olduğu dikkatinizi çekti mi? Artık bunun yerine bu Chipucu yardımıyla oluşturabileceğiniz bir makroyu kullanabilirsiniz. Makro kullanarak oluşturacağınız seçim penceresi üzerinde bulunan yazı tiplerinin örnekleri ile orijinal şekillerini görerek seçiminizi çok daha rahat yapabileceksiniz.

İlk olarak form: Gerekli olan program kodunu girmek için ilk olarak [ALT]+[F11] tuş kombinasyonunu kullanarak Microsoft Visual Basic penceresini açın. Burada yeni bir form oluşturun. Bunun için Ekle/Userform komutunu çalıştırmanız yeterlidir. Formun bu hali üzerinde uğraşmanıza gerek yok, çünkü ileride kodları girince gerekli değişiklikler otomatik olarak gerçekleşecek. Ama Visual Basic penceresinin solunda bulunan Özellikler penceresi üzerinden dört ayarı değiştirmelisiniz.

İlk olarak Name alanına "frmFont2000" yazın. Daha sonra yazıtipi listesinin yüksekliğini Height alanına "350" değerini girerek değiştirin. Aşağıda bulunan KeepScrollBarsVisible" değerini de "2-fmScrollBarsVertical" olarak değiştirin. Daha aşağıda bulunan ScrollBars alanı için de aynı değeri atayın.

Makro girmek: Yukarıdaki değişiklikleri uyguladıktan sonra farenin sağ düğmesi ile form üzerine tıklayın ve açılan nesne menüsündeki Kodu Görüntüle komutunu çalıştırın. Açılan pencere içerisine kutu içerisinde görülen iki makroyu da girin. Bundan sonra tüm prosedürü başlatacak olan bir makroya daha ihtiyacımız olacak. Yeni bir modül oluşturmak için Ekle/Modül komutunu çalıştırın. Bu modül içerisine "Font2000" ana makrosundaki komutları girin.

Bu yeni yazıtipi seçim penceresine tek tıklama ile ulaşmak için, oluşturduğunuz bu makroya araç çubuğu üzerine yerleştirebileceğiniz bir düğme atayabilirsiniz.

Çalışma ve kullanım: Yazıtipi seçimi uygulamasının çalışma prensibi aslında oldukça basit. Word 97 içerisinde bulunan yazıtiplerini okuyor ve daha sonra bunlardan bir liste oluşturuyor. O an kullanılan veya seçili olan alanın kullandığı yazı tipi pencere üzerinde kırmızı renkte (resme bakın) görülür.

Yeni bir yazıtipi seçmek için kullanmak istediğiniz yazıtipinin numarasına dikkat edin ve seçim penceresini kapatın. Bundan sonra yazıtipi numarasını girebileceğiniz bir diyalog penceresi ekrana gelir. Yazıtipini uygulamak için Tamam düğmesine tıklayın. Eğer İptal düğmesine tıklayacak veya sayı girmeyecek olursanız, kullanılan yazıtipi değiştirilmeyecektir.

Bu seçim penceresi üzerinden yazıtipi seçimini fare kullanarak yapmak bu aşamada mümkün değildir. Bu tür açıklama bu Chipucu'nun amacını aşmasına neden olabilirdi. Ama biraz programlama bilgisi ile yazıtipi seçim penceresine bu özelliği ekleyebilirsiniz.

Açıklayıcı Bir Seçim Penceresi İçin Makro

```
Private Sub UserForm_Initialize()
Dim fName As Label
Dim i As Integer
Dim fGenis As Single
For i = 1 To FontNames.Count
  Set fName = Controls.Add("Forms.Label.1")
  With fName
    .AutoSize = True
    .WordWrap = False
    .Font.Size = 12
    .FontName = FontNames(i)
    .Caption = FontNames(i) & " " & "(" & →
          Trim(Str(i)) & ")"
    .Height = 14
    .Top = (i - 1) * 14 + 1
    .Left = 10
    If fName.Width > fGenis Then fGenis = fName.Width
    If Selection.Font.Name = .Font.Name Then →
.ForeColor = &BFF
  End With
  Next
  With Me
    .Caption = "Yazıtipi Numarasına Dikkat..."
    .StartUpPosition = manual
    .Top = 10
    .Left = 10
    .ScrollHeight = (FontNames.Count - 1) * 15
    .Width = fGenis + 40
  End With
End Sub

Private Sub Userform_QueryClose(Cancel As Integer, →
CloseMode As Integer)
Dim n As Long
n = Val(InputBox("Yazıtipi Numarasını Girin:"))
If n > 0 Then
  Selection.Font.Name = FontNames(n)
End If
End Sub
```

Ana Makro Font2000

```
Public Sub Font2000()
 Load frmFont2000
 FrmFont2000.Show
End Sub
```

"→" simgesi komut satırının aslında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir.

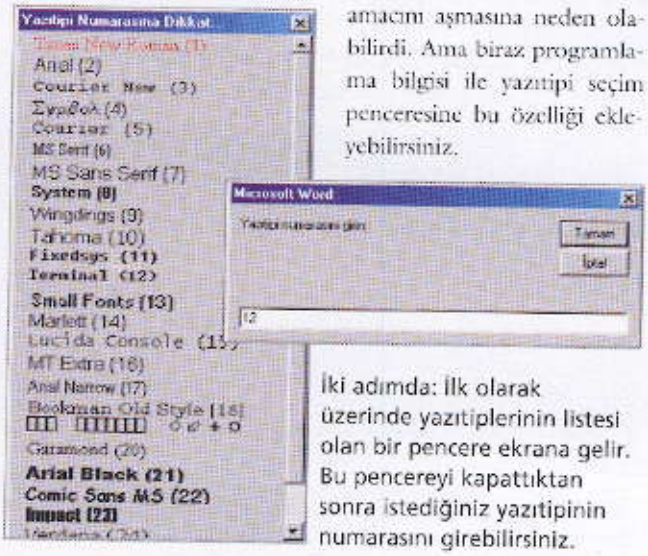

İki adımda: İlk olarak üzerinde yazıtiplerinin listesi olan bir pencere ekrana gelir. Bu pencereyi kapattıktan sonra istediğiniz yazıtipinin numarasını girebilirsiniz.

12 Word 97: Makro ile Kesir Yazmak

Birçok Word 97 ve diğer metin düzenleme programı kullanıcısı sadece faks ve mektup gibi düz metin içeren dokümanlar ile çalışır. Bu dokümanlar içerisinde normalde özel karakterler kullanmaya gerek kalmaz.

Matematiksel veya bilimsel içerikli dokümanlarla sık sık çalışanlar içinse mesela bir kesir yazmak sanıldığı kadar kolay bir işlem değildir. Her kesir için Ekle/Alan/Denklemler/Formüller/EQ/ Seçenekler/ \F(,) yolu izlenmeli ve son olarak kesrin pay ve paydası girilmeli. Yazılacak kesir sayısı artıkça bu işlem çok fazla zaman kaybına neden olacaktır.

Ama kesir yazmak için daha kolay bir yol sunan "KesirYap" makrosunu kullanabilirsiniz. [ALT]+[F8] tuş kombinasyonunu çalıştırarak Makro penceresine ulaşabilirsiniz. Bu pencere üzerinde bulunan Makro Adı kutusuna "KesirYap" yazın ve son olarak Yarat düğmesine tıklayın.

Kutu içerisindeki kod listesini Microsoft Visual Basic penceresine girdikten sonra [ALT]+[Q] tuş kombinasyonunu kullanarak editör penceresini kapatın. Tekrar [ALT]+[F8] tuş kombinasyonunu uygulayın ve son oluşturduğunuz KesirYap makrosunu listeden seçtikten sonra Çalıştır düğmesine tıklayın.

Bu makroyu çalıştırmanın en kolay yolu makroya özel bir kısayol tuşu atamaktır. Bu sayede her kesir yazmak istediğinizde menüler arasında dolaşmak zorunda kalmayacak ve böylece oldukça zaman kazanacaksınız. Burada dikkat etmeniz gereken nokta atamak istediğiniz tuş kombinasyonun başka bir işlev için kullanılmıyor olmasıdır. Mesela KesirYap makrosu için [ALT]+[CTRL]+[Sol Yön Tuşu] tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz.

Makroya kısayol tuşu atamak için Araçlar/Özelleştir/Klavye... komutunu çalıştırarak Klavye Özelleştir penceresini ekrana getirmelisiniz. Pencere üzerinde bulunan Kategoriler listesinden Makrolar seçeneğini işaretleyin. Bunun sonunda pencerenin sağında mevcut bulunan makroların bir listesini görebilirsiniz. Buradan KesirYap makrosunu seçtikten sonra Yeni Kısayol Tuşuna Bas kutusuna tıklayın ve kullanmak istediğiniz kısayol tuş kombinasyonunu, mesela [ALT]+[CTRL]+[Sol Yön Tuşu] kombinasyonunu uygulayın.

Makro için kısayol tuşu atama işlemini sona erdirmek için ilk olarak Ata ve daha sonra da iki kere Kapat düğmesine tıklayın. Bundan böyle atadığımız tuş kombinasyonunu uygulayarak makroyu rahatlıkla çalıştırabilirsiniz. Makro çalıştıktan sonra size kesrin pay ve paydasını (Resme bakın) soracaktır. Daha sonra kesir son haliyle Word dokümanı içerisine otomatik olarak eklenecektir.

Kesir Oluşturma Makrosu

```
Sub KesirYap()
'
Dim Mldg1, Mldg2, Baslik, Pay, Payda
On Error GoTo Son
Mldg1 = "Lütfen Payı Girin!"
Mldg2 = "Lütfen Paydayı Girin!"
Baslik = "Kesir Oluşturma..."
Pay = InputBox(Mldg1, Titel)
Payda = InputBox(Mldg2, Titel)
 Selection.Fields.Add Range:=Selection.Range, →
       Type:= wdFieldEmpty, Text:="EQ \F(;) " , →
PreserveFormatting:=False
Selection.MoveLeft Unit:=wdCharacter, Count:=1 ,→
       Extend:=wdExtend
 Selection.Fields.ToggleShowCodes
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
 Selection.MoveLeft Unit:=wdCharacter, Count:=5
 Selection.TypeText Text:=Pay
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
 Selection.TypeText Text:=Payda
 Selection.Fields.ToggleShowCodes
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
Son:
End Sub
```

"→" simgesi komut satırının aslında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir.

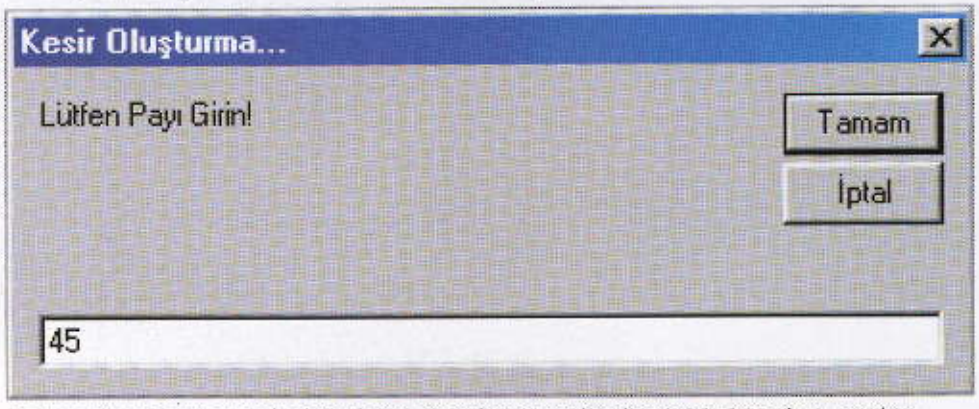

Zahmetsizce: Pay ve payda değerlerini girmelisiniz, makro kesri sizin için oluşturacaktır.

13 Ses kartı: Mikrofon Yerine Kulaklık

Windows 95 Ses Kaydedicisi veya başka bir ses programını kullanarak sesinizi kaydetmek isterseniz normal olarak bir mikrofona ihtiyacınız olacaktır. Eğer mikrofonunuz yoksa onun yerine kulaklığınızı mikrofon olarak kullanabilirsiniz.

Bunun için kulaklığınızın kablosunu ses kartınız üzerindeki mikrofon girişine takın. Daha sonra ses kaydedicisini çalıştırın. Bu aracı Windows 95'de Başlat/Programlar/Donatılar/Çoklu Ortam altında ve Windows 98'de de Başlat/Programlar/Donatılar/Eğlence altından çalıştırabilirsiniz. Ses Kaydedicisi penceresinde Kaydet düğmesine tıklayın ve daha sonra kulaklığa konuşun. Ses kalitesi çok yüksek olmamasına rağmen sesinizi kaydedebilirsiniz. Elde edilen bu düşük ses kalitesi amatörler için yeterli olacaktır.

14 Word 97: Makro ile Köklü Ffadeler Yazmak

Önceki sayfalarda bir makro yardımıyla kesirli ifadeler oluşturmanızı sağlayan bir Chipucu mevcut. Matematiksel veya bilimsel içerikli dokümanlarda kesirler kadar sık kullanılan bir başka ifade de köklerdir. Aynı kesirli ifadelerde olduğu gibi, köklü ifadeleri de bir makro yardımıyla zorlanmadan yazabilirsiniz.

Makro oluşturmak: Araçlar/Makro/Makrolar komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerinde bulunan Makro Adı kutusuna Kök yazın. Daha sonra Yarat düğmesine tıklayarak Word için Microsoft Visual Basic penceresini açın. Bu pencere içerisine kutu içerisindeki makro kodunu girin. Bu işlem sırasında makronun ilk ve son satırları olan "Sub Kök" ve "End Sub" satırlarının program tarafından verildiğine ve tekrar girmemeye dikkat edin. Makro kodunu girdikten sonra [ALT]+ [Q] tuş kombinasyonunu kullanarak Microsoft Visual Basic penceresini kapatın.

Artık makroyu Araçlar/Makro/Makrolar komutunu kullanarak çalıştırabilirsiniz. Kök değerlerini girerken önce kök üst değerinin ve daha sonra kök içerisindeki değerin girilmesine dikkat edin. Değerler girildikten sonra köklü ifade Word dokümanı içerisine otomatik olarak eklenecektir.

Bu makroyu çalıştırmak için her seferinde menüler arasında dolaşmak yerine önceki sayfalarda anlatıldığı şekilde bir kısayol tuşu atayabilirsiniz. Bundan sonra köklü ifadeler yazmak için veya oluşturduğunuz makroyu çalıştırmak için menüler arasında dolaşarak vakit kaybetmenize gerek yok.

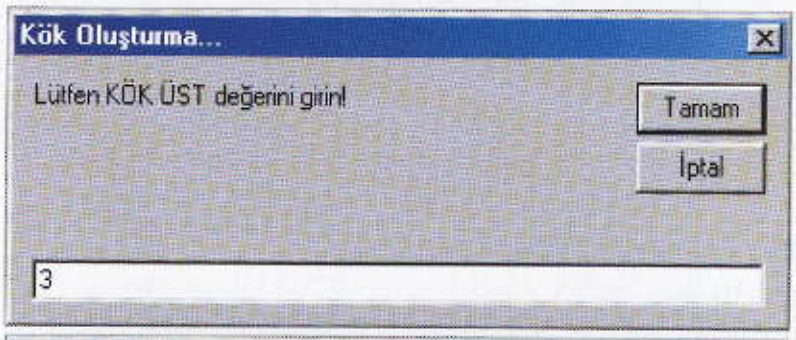

Hızlı: Diyalog penceresi ile köklü ifadeleri zorlanmadan yazabilirsiniz. Bunun için ilk olarak kök üstü değerini girmelisiniz.

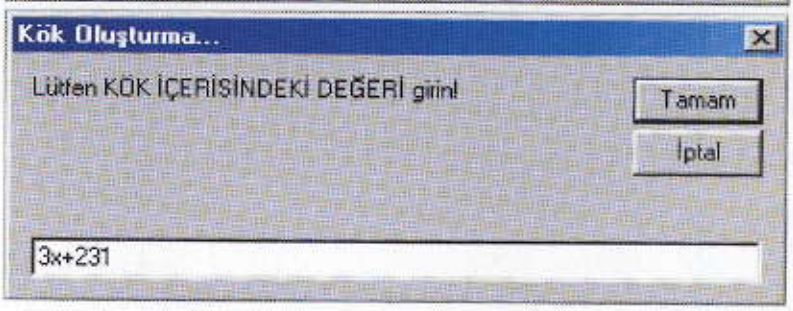

Son olarak da kök içerisindeki değeri girmelisiniz. Köklü ifade doküman içerisine otomatik olarak eklenecektir.

Kök Oluşturma Makrosu

```
Sub Kök()
Dim Mldg1, Mldg2, Baslik, Köküs, Kökdeger
 On Error GoTo Son
 Mldg1 = "Lütfen KÖK ÜST değerini girin!"
 Mldg2 = "Lütfen KÖK İÇERİSİNDEKİ DEĞERİ girin!"
Baslik = "Kök Oluşturma..."
Köküs = InputBox(Mldg1, Baslik)
Kökdeger = InputBox(Mldg2, Baslik)
 Selection.Fields.Add Range:=Selection.Range, →
      Type:=wdFieldEmpty, Text:="EQ \R(;) ", →
      PreserveFormatting:=False
 Selection.MoveLeft Unit:=wdCharacter, Count:=1, →
      Extend:=wdExtend
 Selection.Fields.ToggleShowCodes
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
 Selection.MoveLeft Unit:=wdCharacter, Count:=5
 Selection.TypeText Text:=Köküs
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
 Selection.TypeText Text:=Kökdeger
 Selection.Fields.ToggleShowCodes
 Selection.MoveRight Unit:=wdCharacter, Count:=1
Son:
End Sub
```

"→" simgesi komut satırının aslında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir.

15 Word 97: Otomatik Şekil Alt Menüleri

World 97 içerisinde akış diagramları oluşturmak için Çizim araç çubuğunu aktif hale getirmelisiniz. Her yeni simge eklemek istediğinizde, kullanabileceğiniz simgelere ulaşabilmek için Otomatik Şekil menüsü altında bulunan Akış Çizelgesi alt menüsünü kullanmak oldukça zahmetli bir işlemdir.

Bunun için de bir Chipucu mevcut. Otomatik Şekil/Akış Çizelgesi penceresi ekrana geldiği zaman üzerinde bulunan gri çizgiye farenin sol düğmesini kullanarak tıklayın ve farenin düğmesini bırakmayın. Farenin düğmesi basılı durumdayken akış çizelgesi penceresini ekranın üzerinde istediğiniz noktaya taşıyabilir ve istediğiniz simgelere tek fare tıklaması sonucunda ulaşabilirsiniz. Aynı şekilde Otomatik Şekil menüsü altında bulunan tüm menüleri ekran üzerinde istediğiniz yere ayrı bir pencere olarak taşıyabilirsiniz.

Pencere ile işiniz bittiği zaman sol üst köşede bulunan Kapat düğmesi ile kapatabilirsiniz. Bu işlemden orijinal alt menü etkilenmeyecektir.

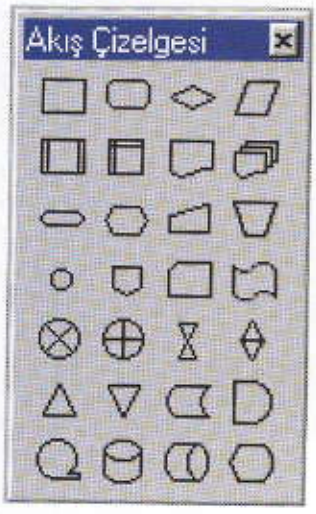

16 Outlook Express: E-Posta'ları Otomatik Cevaplandırma

Birçok şirket son zamanlarda E-Posta ile ulaşılabilen müşterilerine ayrı bir önem veriyor. Çünkü E-Posta ile şirkete ulaşanlar, gönderdiği faks veya yazdığı mektuba cevap bekleyen müşterilere kıyasla çok daha sabırsız oluyorlar. Bu durumda E-Posta yazanların biraz daha sabırlı olmasını sağlayacak bir ileti göndermek şirketin işini bir süre de olsa rahatlatacaktır.

Müşterilerinize E-Posta yoluyla otomatik olarak kısa bir açıklama mektubu göndermek isterseniz, bunu her seferinde baştan elle yazmak zorunda değilsiniz. Outlook Express'in sunduğu işlevleri kullanarak bu ileti gönderme işlemini otomatik olarak gerçekleştirebilirsiniz.

Standart ileti oluşturmak: "Musterihizmet@firma.com" E-Posta adresine gelen tüm iletileri, yapılan başvurunun düzenlenmesinin birkaç gün daha sürebileceğini bildiren bir E-Posta ile cevaplandırmak isterseniz, aşağıdaki işlemleri eksiksiz uygulamalısınız. Cevap olarak göndermek istediğiniz iletiyi ilk olarak bir metin editörü kullanarak yazın ve dosyayı "TXT" biçiminde, mesela "Müşteri-Hizmet.txt" adı altında kaydedin.

Daha sonra Outlook Express'i açın ve Araçlar/Gelen Kutusu Yardımcısı... komutunu çalıştırın. Açılan pencere üzerinde bulunan Ekle düğmesine tıklayın ve Kime kutusuna müşteri hizmetleri adresini girdikten sonra Yapılacak Eylem kutusu altında bulunan Yanıtla seçeneğini işaretleyin. Yanıtla seçeneğinde bulunan Gözat düğmesine tıklayın ve Dosya Türü olarak "Text(*.txt)" atadıktan sonra oluşturduğunuz cevap metninin sabitdisk üzerinde bulunduğu yeri gösterin. Yaptığınız işlemleri tamam düğmesine tıklayarak onaylayın. Bundan böyle "Musterihizmet@firma.com" adresine ulaşan iletilere, oluşturduğunuz cevap metni ile otomatik olarak cevaplandırılacaktır.

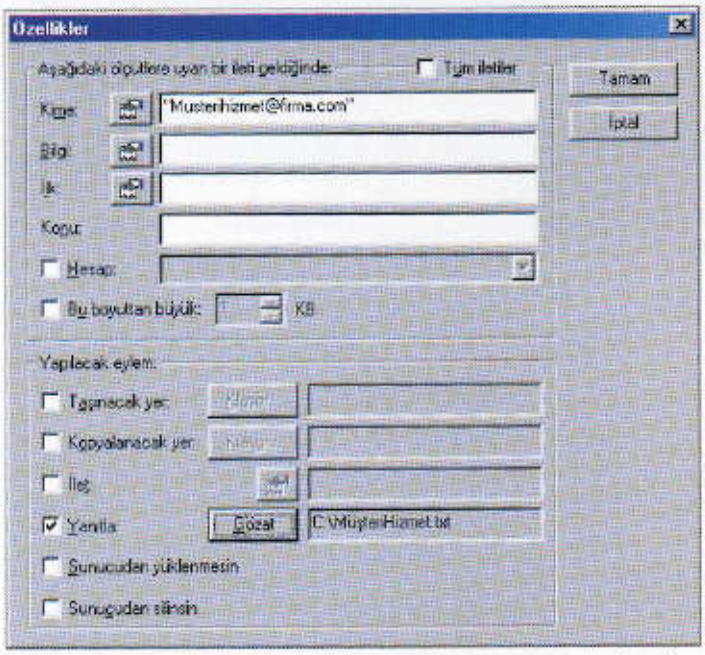

Acele: Bu işlevi kullanarak gelen E-Posta'lar için otomatik olarak standart bir cevap gönderebilirsiniz.

17 Internet: Kişiye Özel Giriş Sayfası

Browser'ın her açılışında daha önceden belirlenen bir giriş sayfası otomatik olarak yüklenir. Her Internet oturumunda söz konusu bu sayfanın açılması gereksiz olabilir. Bu şekilde çoğunlukla gereksiz yere yüklenen bu sayfa zaman kaybettireceği gibi bu zamanla beraber az da olsa Internet bağlantı ücretinizi etkileyecektir.

Bir HTML editörü, basit bir metin editörü veya Word97 gibi bir metin düzenleme programı kullanarak kendi giriş sayfanızı oluşturabilirsiniz. Bu sayfa içerisine sık ziyaret ettiğiniz sayfaların Link'lerini yerleştirebilirsiniz. Oluşturduğunuz bu sayfadaki Link'leri arama motorları, oyun, gazete veya Shareware gibi gruplara da ayırabilirsiniz.

Son olarak oluşturduğunuz bu HTML sayfasını giriş sayfası olarak atamalısınız. Eğer Internet Explorer 4.0 kullanıyorsanız, Görünüm/Internet Seçenekleri komutunu çalıştırın. Açılan pencere üzerinde bulunan giriş sayfası adres bölümüne oluşturduğunuz HTML dosyasının tam adresini belirtin.

Netscape Communicator altında giriş sayfasını değiştirmek için ilk olarak Edit/Preferences komutunu çalıştırın. Açılan pencerede Category alanı içerisinde bulunan Navigator seçeneğine tıklayın. Home Page alanı içerisindeki Location kutusuna dosyanın tam ismini ve yolunu girebilir veya Browse düğmesine tıklayarak sabitdisk üzerindeki yerini gösterebilirsiniz.

18 Netscape 4: HTML Sayfası Yazdırma

Web sayfalarının yazdırılması esnasında çeşitli durumlarla karşılaşılabilir. Eğer sayfa üzerinde karanlık bir artalan üzerine beyaz yazı kullanılmışsa, yazıcı çıktısı bembeyaz olacaktır. Normalde Netscape Communicator ile yazıcı çıktısı alırken sayfa artalanı yazdırılmaz, ama buna rağmen metin rengi olarak yine varsayılan renk kullanılır ve bunun için herhangi bir talimat verilmez. Bu nedenle benzer yanlışlıklar meydana gelebilir. Artalan yazdırılamadığı için, beyaz üzerine basılan beyaz renkteki metin, yazıcı çıktısı olarak hiçbir şey ifade etmez.

İsterseniz bu ayarları değiştirebilir ve metin rengi beyaz olan sayfaların hatasız olarak yazdırılmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için File/Page Setup komutunu çalıştırın ve Page Options kutusu içerisindeki Black Text ve Black Line seçeneklerini işaretleyin. Bunlar haricinde Print Backgorunds seçeneğinin işaretlenmemiş olmasına dikkat edin. Bundan böyle Web sayfalarının yazıcı çıktılarını kusursuz olarak alabilirsiniz.

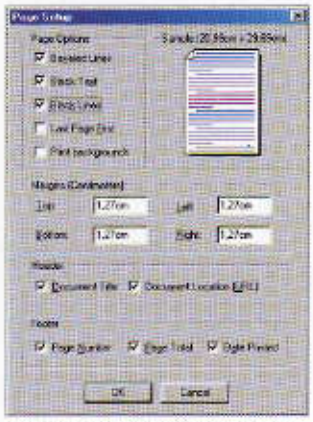

Görünmez: Beyaz renkteki metin yazdırılmadan önce siyah olarak atanmalı.

19 Sabitdisk: Alan Kaybını Belirlemek

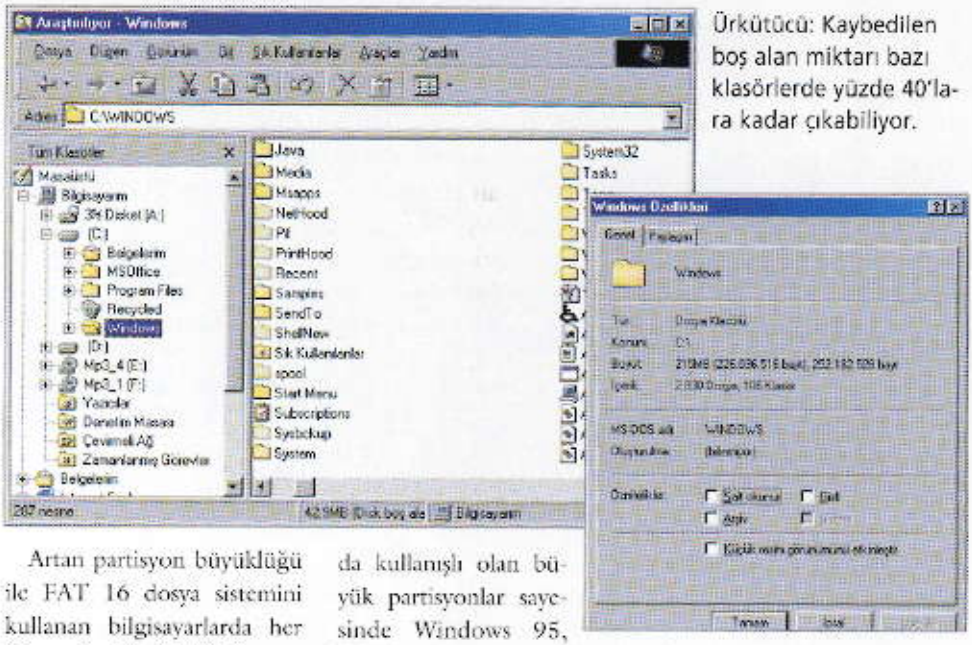

Ürkütücü: Kaybedilen boş alan miktarı bazı klasörlerde yüzde 40'lara kadar çıkabiliyor.

Artan partisyon büyüklüğü ile FAT 16 dosya sistemini kullanan bilgisayarlarda her Cluster'ın büyüklüğü de artıyor. Bu sistem içerisinde en küçük bölümü gösteren ve bir taneden fazla dosya içeremeyen Cluster'lardan dolayı, sadece 10 Byte büyüklüğünde bir dosya 1 Gigabyte büyüklüğündeki bir partisyon içerisinde 16 Kilobyte'lık alan kaplar. 2 Gigabyte büyüklüğündeki bir partisyon üzerinde ise sabitdiskten 32 Kilobyte'lık boş alan harcanır. Aslında kullanışlı olan büyük partisyonlar sayesinde Windows 95, Windows 3.x ve DOS altında sabitdisk üzerinden kaybedilen boş alan miktarı çok fazladır. Sabitdisk üzerinden kaybettiğiniz alanın büyüklüğünü belirlemek için piyasada bulunan Shareware veya Freeware programlardan yaralanabilirsiniz. Ama hiçbir ek programa ihtiyaç duymadan Windows 95 işletim sisteminin sunduğu araçları kullanarak da bu değeri belirleyebilirsiniz. Bunun için Windows 95 altında gezgin penceresini açın ve Görünüm/Seçenekler veya Görünüm/Klasör Seçenekleri komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda tüm dosya türlerinin gösteriliyor olmasına dikkat edin.

Seçenekler penceresini kapattıktan sonra alan kaybını görmek istediğiniz klasör veya sürücüyü seçin. [CTRL]+[A] (Düzen/Tümünü Seç komutuna karşılık gelir) tuş kombinasyonunu uygulayın ve Dosya/Özellikler komutunu çalıştırın. "... Özellikleri" penceresinde seçili olan klasör ve alt klasörlerindeki tüm dosyaların toplam büyüklüğünü görebilirsiniz. Bunun haricinde işletim sistemi bu dosyaların sabitdisk üzerinde aslında ne kadar yer kapladıklarını, harcadıklarını gösterir.

Sabitdisk üzerindeki bu alan kaybını önlemek için Windows 95b veya Windows 98'e terfi edebilirsiniz. Bu her iki işletim sistemi de 4 Kilobyte'lık Cluster'lardan oluşan toplam 8 Gigabyte partisyon büyüklüğü sağlayan FAT 32 dosya sistemini destekliyor. Eğer FAT 16 dosya sistemini kullanmak istiyorsanız, çok fazla alan kaybına neden olan klasörleri, küçük Cluster'lardan oluşan küçük partisyonlara ayırabilirsiniz. Bunun haricinde sıkıştırma programları kullanarak alan kaybını bir nebze olsun düşürebilirsiniz.

20 Ağ: Windows 98'de Ağ Açılımını Hızlandırmak

Eğer Windows 98 altında sisteme bir Ethernet kartı kurduysanız, beraberinde mecburi olarak TCP/IP protokolünü de yüklemiş olursunuz. Normalde Windows IP adresini otomatik olarak almaya çalışır. Eğer ağ içerisinde IP adreslerini tutan bir sunucu mevcut değilse, Windows boş yere bir IP adresi yakalamaya çalışacağından, Windows 98'in açılması normalden uzun sürebilir.

İstenmeyen bu bekleme süresini ortadan kaldırmak için bilgisayarınıza sabit bir IP adresi atayabilir veya Ethernet kartından TCP/IP protokolünü kaldırabilirsiniz. Her iki yol için de ilk olarak Ağ Komşuları simgesine farenin sağ tuşu ile tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerindeki Yapılandırma kartında bulunan "Aşağıdaki ağ bileşenleri yüklendi" listesi içerisinde diğerlerinden farklı olarak bulunan Ethernet kartı ile beraber kurulan TCP/IP protokolünü gösteren "TCP/IP ->..." bileşenini fare tıklaması ile seçebilirsiniz.

Bir IP adresi atamak isterseniz ilk olarak Özellikler düğmesine tıklayın ve ekrana gelen pencere üzerinde IP Adresi kartını aktif hale getirin. Buradan bir IP adresi girebilirsiniz. Eğer Ethernet kartını TCP/IP protokolünü kullanarak çalıştırmak istemezseniz, Kaldır düğmesine tıklayın. Her iki şekilde yapılan değişiklikler sonucunda bilgisayarı yeniden başlatmalısınız.

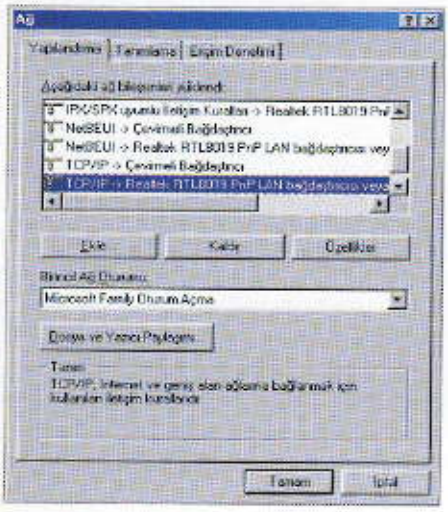

Ethernet kartını TCP/IP ile kullanmak istemezseniz, aradaki bağlantıyı kaldırmalısınız.

20 Yazıcı: Windows 95'de DOS Altında Yazdırma

Eğer Windows 95 OEM Service Release 2.1 veya 2.5 versiyonu altında "COPY DOSYA.TXT LPT1:" DOS komutunu kullanarak MS-DOS komut satırında bir metin dosyasını yazıcıya göndermeye kalkarsanız, büyük ihtimalle karşınıza bir hata mesajı çıkacaktır.

Çok küçük dosyaların yazdırılması sırasında genellikle sorun çıkmaz. Fakat büyüklüğü beş KB civarı ve üstünde olan metin dosyaları ile çalışırken kuyruk hatası oluşacak ve bunun sonucundan komut satırı kapanacaktır. Büyük dosyaları aynı şekilde yazıcıya gönderecek olursanız, işlem ya genel bir koruma hatası ile sona erdirilecek ya da Mavi Ekran sonucunda bilgisayarın kapatılıp tekrar açılması gerekecektir.

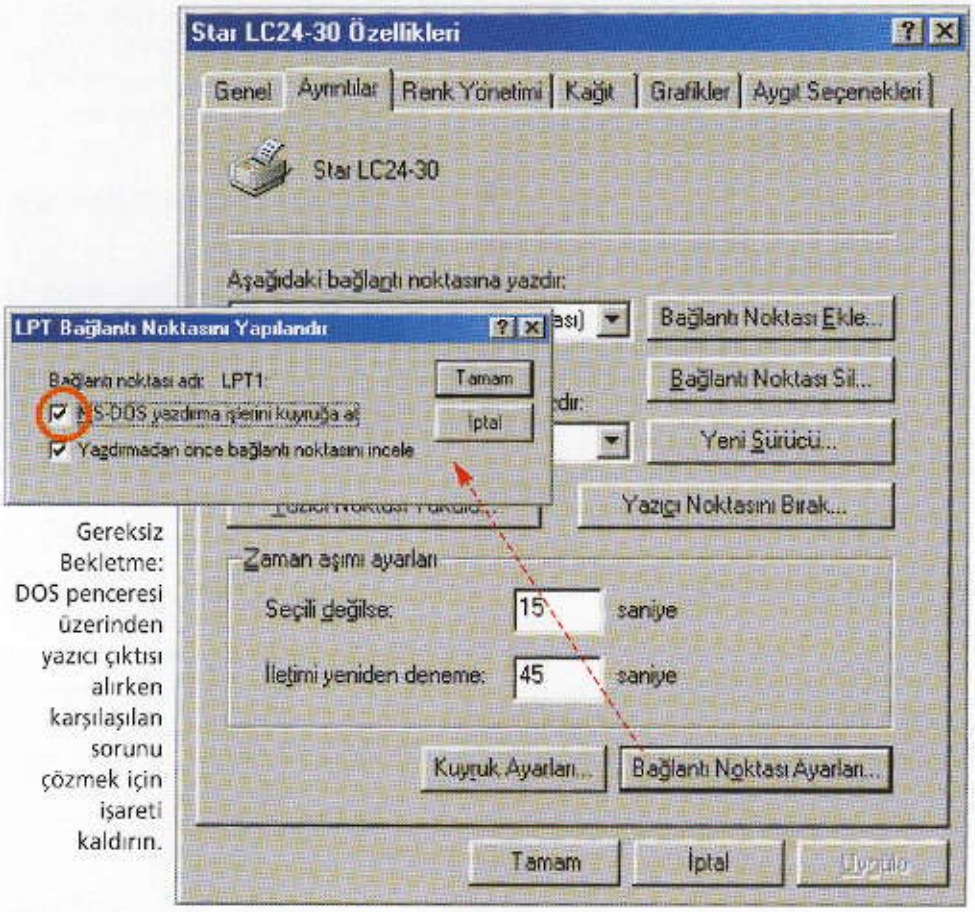

Gereksiz Bekletme: DOS penceresi üzerinden yazıcı çıktısı alırken karşılaşılan sorunu çözmek için işareti kaldırın.

Sorun çözümü: Bu sorunu iki şekilde çözmek mümkün. Söz konusu olan Windows 95 versiyonlarını kullanıyorsanız, ya Başlat/Ayarlar/Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır altından USB port destekleyen sürücüleri kaldırmalı ya da DOS penceresinden gönderilen yazdırma işlerinin kuyruğa atılmasını engellemelisiniz. Bu işlemi engellemek için Başlat/Ayarlar/Yazıcılar komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere içerisinde bulunan yazıcı simgesine sağ tuşla tıklayın ve açılan nesne menüsündeki Özellikler komutunu çalıştırın. Özellikler penceresindeki Ayrıntılar kartını aktif hale getirin ve üzerindeki Bağlantı Noktası Ayarları düğmesine tıklayın. Daha sonra yapılandır penceresi üzerinde bulunan "MS-DOS yazdırma işlerini kuyruğa at" seçeneğindeki işareti kaldırın.

Açılan tüm pencereleri Tamam düğmesine tıklayarak kapatın. Bundan sonra DOS altındaki yazdırma işlerinizi sorunsuz olarak yerine getirebilirsiniz.

21 Ağ: Sürücü İsmi Hatalarını Gidermek

Eğer bir Windows 95 ağı içerisinde belirli bir ağ sürücüsüne mantıksal bir sürücü ismi atamaya çalışırsanız, sürücü ismi atanamayacağını bildiren bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz. Bilgisayarda sadece bir CD-ROM ve sabitdisk bulunmasından dolayı yeterli sürücü harfine sahip olmanıza rağmen bu hata mesajı ekrana gelebilir.

Bu hata genellikle Windows 95'in DOS veya Windows 3.x partisyonu üzerine kurulmasından kaynaklanır. Bu durumda AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS açılış dosyalarındaki ayarlar aynen alınır. Bu problem CONFIG.SYS dosyası içerisinde "LASTDRIVE=Z" komutu ile atanan sürücü isimlerinden kaynaklanır. "LASTDRIVE" komutu ile sistem içerisindeki sürücüler ve partisyonlar için kullanılabilecek sürücü isimleri sınırlandırılır.

Buradaki sınırın üzerindeki harfler mesela ağ sürücüleri için kullanılabilir. Burada bulunan "Z" harfinden dolayı mantıksal sürücüler ve bağlantılar için kullanılabilecek isim kalmamıştır.

Bu durumda CONFIG.SYS dosyası içerisinde Başlat/Çalıştır/Sysedit/Tamam komutu ile çalıştırabileceğiniz Sistem Yapılandırma Düzenleyicisi ile değişiklik yapabilirsiniz. Daha önce de söylendiği gibi "LASTDRIVE=Z" satırının bulunması önemlidir. Burada bulunan "Z" değeri yerine kullanılan son sürücü harfinden 2 ya da 3 sonraki harfi girmelisiniz. Eğer CD-ROM sisteminizdeki son sürücü ise ve "E:" harfini taşıyorsa, "LASTDRIVE" değeri olarak "G" ya da "H" harfini girmelisiniz.

Uygun değişiklikleri yaptıktan sonra CONFIG.SYS dosyasını kaydedin ve bilgisayarınızı yeniden başlatın.

Sadece Windows 95'in kapatılıp yeniden çalıştırılması değişikliğin uygulanması için yeterli değildir. Ancak komple kapanıp açma sırasında CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT açılış dosyaları işletim sistemi tarafından işlem görecektir.

CHIP
Copyright by CHIP,VOGEL INTERNATIONAL VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND ISSN: 1300-9419

VOGEL Yayıncılık Ltd.Şti.

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
Gökhun Sungurtekin sgokhun@chip.com.tr

Yazı İşleri Müdürü
Ufuk Yamanlılıçoğlu uyaman@chip.com.tr

Yazı İşleri
Garo Antikacıoğlu agaro@chip.com.tr
MahmutKarslıoğlu mkarsli@chip.com.tr
Güçlü Aydoğan guaydogan@chip.com.tr
Tolga Sonalp tsonalp@chip.com.tr
Sevda Kılıç chipyaz@chip.com.tr
Kadir Tuztaş chipyaz@chip.com.tr
Banu Cengiz bcengiz@chip.com.tr
Yeliz Aygül sekretarya@chip.com.tr

Test Merkezi
Şahin Ekşioğlu esahin@chip.com.tr
Ecevit Biktım ecevit@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar
Görkem Çetin, Alis Sırımcıyan, Mustafa Başer, Emre Akbağ, Aydın Ergil

Grafik Tasarım
Gökhan Koç gokhank@chip.com.tr

CHIP Reklam Koordinatörü
Gönül Morgül

CHIP Reklam Müdürü
Şebnem Karabıyık

CHIP Reklam Servisi
Yeliz Koyun, Sevil Santaş, Nurhan Bağcı

Reklam Trafikeri
Aynur Kına

Pazarlama ve Halkla İlişkiler Müdürü
Güler Okumuş

Pazarlama Bölümü
Özlem Cenker, Ayten Car

Abone Bölümü Satış Müdürü
Nur Geçili

Abone Servisi
Ebru Epik, Ayten Akgüre, Ayfer Karaalioğlu

Dağıtım Sorumlusu
Nebi Danacı

Dağıtım Asistanı
Mehmet Çil

Üretim Koordinatörü
Turgay Tekatan

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Genel Müdürü
Hermann W. Paul

Genel Müdür Yardımcısı
Beste Özerdem

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi
Gökhun Sungurtekin

Renk Ayrımı-Film Çıkış ve Baskı
ASIR Matbaacılık Ltd. Şti
Tel: (212) 283-8438

Dağıtım
BİRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık
Piyalepaşa Bulvarı Zincirlikuyu cad. Ün İş Merkezi
231/3 Kasımpaşa-İSTANBUL
CHIP Tel: (212) 297-1724 (Pbx)
Fax: (212) 297-17-33
Abone Fax: (212) 238-7343
Yazı İşleri Fax: (212) 238-7326
Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Abone E-Mail: abone@chip.com.tr
İnternet: http://www.chip.com.tr

VOGEL Ankara Temsilcisi
Dilek Özgen

VOGEL Ankara Müşteri Temsilcisi
Sema Yurtman, Betur Odar

Ankara Büro
Çetin Emeç Bulvarı 4. Cad. 73. Sokak 8/1
Çveçler-ANKARA
Tel: (312) 480-5939
Faks: (312) 480-5958
e-mail: vogelank@chip.com.tr

REKLAM İNDEKSİ

3M	39
4K	149,199
AEG	207
AKERCOM	57
ALBİM	115,117,119
ALESTA	169
ALTINOK	275
ANTNET	147
APC	9
ARMA	162,163
ASK	167
ASYA	50,51
ATA	175
BAMNET	85
BAŞARI	95
BESAN	277
BİLGİTAŞ	77
BİLKOM	93
BİLSAG	286
BOĞAZİÇİ	55,61,219
BSA	329
COMPEL	221
COMPEX	290,291
ÇİZGİ ELEKTRONİK	255
DARFİLM	259
DESPEC	261
DİJİ	171
DOSNET	63
EBİS	285
EKİN	225
EKSEN	80,81
ELİT	165
EMEK	231
EMPA	10,11,113
ENES	257
ERBOY	193
ERYAZ	47
ESCORT	279
FUTURENET	267
GEN	235
GENPAZ	217
GOLD	34,35,151,153,155
GÜLEN	187
GÜR	239
HALAÇ	229
HALLEY	135
HESMAK	195
HP	15
İHLAS/ACER	104,105
İNSELBERG	185
İNTERAKTİF	269
İŞ BANKASI	16,17
IŞIK	45
KARMA	A.K,29
KONT	197
KOYUNCU	101
KRN	205
LOGO	111
LUCKY STAR	21
MARKET	315,316,317,318,319,320 321,322,323,324,325,326,327
MAVİ DONANIM	143
MBS	59
MEDYA	40,41
MEDYASOFT	263
MEGABAYT	191
MEGAVİZYON	215
MELSOFT	65
METRO	179
MICROSOFT	Ö.K.İ,3,37
MICROSOFT OEM	213
MTS	227
MULTIMEDYA	68,69,73,74
NEBİM	281
OLGUNLAR	273
OLTU	161
OSMANLI	251
ÖLÇSAN	209,249
PAMPA	24,25,122,123
PASİFİK	245
PCT3	125
PENTA	241
PHILIPS	43
PROTA	189
RAKS	30,31
REDLION	311
ROMAR	181
SAATÇİOĞULLARI	271
SAMTEK	158
SEÇKİN	13,136,283
SENTİM	K.KAPAK
SETA	83
SETUP	289
SHARP	243
SIEMENS	201,203
SKY	127,129
SMAU	89
SÜRAT	107
TBV	142
TEMAS	237
TEST	173
TRANSDATA	99
TRANSTEKNİK	265
TRUVA	183
TURANLI	A.K.İÇİ
TURKCELL	87
UFOTEK	133,157,247
UMTAŞ	287
VEGA	5
VESTEL	27,49,109,211,223
VISIONS	141
XEROX	139
YILDIZ	33
YOUNG MULTIMEDYA	159

Ekim Sayısında Neler Var?

PC'de Soft-DVD

A'dan Z'ye Soft-DVD; en iyi Software DVD-Player yazılımları, püf noktaları ile sinema zevkini evinizde yaşayın.

MS Office 2000

Belgelenmemiş fonksiyonlar ve el değmemiş püf noktalarıyla Office paketinden maksimum verim almanın yolları.

Geleceğin Sineması

Dijital film projektörleri ile gelecekteki sinemalar şekilleniyor, mükemmel ses ve görüntü kalitesine hazır olun.

Web Sayfanıza MP3

Fare tıklamasıyla kendi MP3 dosyalarınızı kendi Web sayfanıza ekleyebilirsiniz.

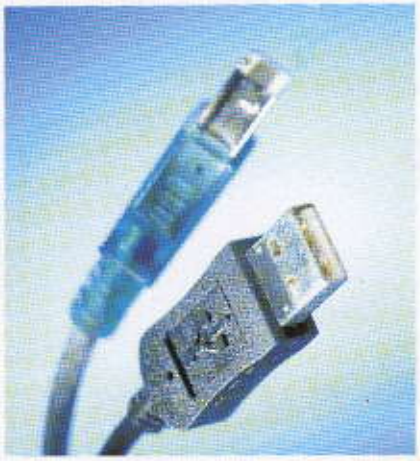

USB Hakkında Herşey

Modern PC'lerde USB olmalı. CHIP USB için varolan ekipmanları ve bu aygıtların başarımını test ediyor.

Internet Explorer 5.0

Tüm yeni fonksiyonların pratik kullanımlarını açıklayarak Internet Explorer'dan sonuna kadar yararlanmanın sırları.

Ve Diğerleri

CHIP TOP 10 Testleri,
Ayın Shareware'leri,
Web Araçları,
Chipucu katalogu,
SüperCHIPman,
Visual Basic, Delphi,
Internet Araçları,
Linux,
2000 yılı sorunu,
Macromedia Flash kursu,
Mac Dünyasından...

Not: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapılabilir.